ISAAC

asimov

VAKIF DİZİSİ

VAKIF VE DÜNYA

asimov ISAAC VAKIF DİZİSİ

VAKIF VE DÜNYA

ISAAC ASIMOV
(1920-1992)

Isaac Asimov, Vakıf Dizisi'ni yazmaya başladığında yirmi bir yaşındaydı, bir gün bu dizinin bilimkurgunun köşetaşlarından biri sayılabileceği hiç aklına gelmemişti. Asimov, bilim üzerine yazdığı kitaplardan Shakespeare ve tarih gibi konulara uzanan çeşitli alanlarda 470 kitap yazmıştır. Ama en çok sevilmesini sağlayan eserleri *Robot*, *İmparatorluk* ve *Vakıf* dizilerinin de dahil olduğu, bol ödüllü bilimkurgu destanları olmuştur. Amerikan Bilimkurgu Yazarları Derneği'nce, bilimkurgunun büyük ustası unvanı verilen Asimov, elli yıl boyunca her yaştan okuru eğlendirmeyi ve eğitmeyi başarmıştır.

1992 Nisan'ında, yetmiş iki yaşındayken hayata gözlerini yummuştur.

Isaac Asimov
Vakıf Dizisi / Vakıf ve Dünya
Özgün Adı: *Foundation and Earth*

İthaki Yayınları - 611
Edebiyat - 494
ISBN 978-975-273-431-9

Yayına Hazırlayan: Bora Öngürer
Grafik Tasarım ve Uygulama: İthaki
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: Yeşim Ercan Aydın
Kapak, İç Baskı: İdil Matbaacılık
Emintaş Kazım Dinçol Sanayi Sitesi No: 81 / 19
Topkapı-İstanbul Tel: (0212) 674 66 78

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Mühürdar Cad. İlter Ertüzün Sok. 4/6 34710 Kadıköy İstanbul
Tel: (0216) 330 93 08 – 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
ithaki@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

VAKIF DİZİSİ

VAKIF VE DÜNYA

ISAAC ASIMOV

Çeviren: Ulaş Apak

Judy-Lynn del Rey'in anısına
(1943-1986)
Zihniyle ve ruhuyla bir dev.

VAKIF'IN ARDINDA YATAN ÖYKÜ

1 Ağustos 1941'de, yirmi bir yaşında bir gençken Columbia Üniversitesi'nin kimya bölümünde öğrenciydim ve üç yıldır profesyonel olarak bilim kurgu öyküleri yazıyordum. O zamana dek beş öykümü sattığım *Astounding*'in editörü John Campbell ile görüşmek için sabırsızlanıyordum. Ona bir bilimkurgu öyküsü için aklıma gelen yeni bir fikirden bahsetmek istiyordum.

Bu fikir geleceğe dair bir tarih kitabı yazmak, Galaksi İmparatorluğu'nun çöküşünün hikâyesini anlatmaktı. Hevesim bulaşıcı olmalı, çünkü Campbell de benim kadar fazla heyecana kapılmıştı. Tek bir hikâye yazmamı istemiyordu. İlk Galaksi İmparatorluğu'nun çöküşüyle İkinci Galaksi İmparatorluğu'nun yükselişi arasında geçen çalkantılarla dolu bin yılın bütün tarihinin ana hatlarıyla anlatılacağı bir hikâyeler dizisi istiyordu. Bu dönem Campbell ile ikimizin aramızda tartışarak oluşturduğumuz "psikotarih" bilimi tarafından aydınlatılacaktı.

İlk hikâye *Astounding*'in Mayıs 1942 sayısında, ikinci öykü de Haziran 1942 sayısında yayımlandı. Bu öyküler hemen beğeni topladılar ve Campbell 40'ların sonu gelmeden altı hikâye daha yazmamı sağladı. Bu öyküler gittikçe uzuyordu da. İlki sadece on iki bin sözcük uzunluğundaydı. Son üç öykünün iki tanesi ise elli biner sözcük uzunluğundaydı.

40'ların sonu geldiğinde bu diziden bıktım, onu yazmayı bıraktım ve başka şeylerle ilgilenmeye başladım. Fakat o sırada çeşitli yayınevleri ciltli bilimkurgu kitapları yayımlamaya başlamışlardı. Bu yayınevlerinden biri de Gnome Press diye küçük, yarı profesyonel bir şirketti. Bu şirket Vakıf dizimi üç cilt halinde yayımladı: *Vakıf* (1951), *Vakıf ve İmparatorluk* (1952) ve *İkinci Vakıf* (1953). Bu üç kitap beraberce *Vakıf Üçlemesi* diye bilinir oldular.

Kitaplar fazla satmadı, zira Gnome Press'ın reklamlarını yapacak ve onları duyuracak parası yoktu. Onlardan ne bir açıklama, ne de telif ücreti geldi.

1961'in başlarında o sıralar Doubleday'deki editörüm olan Timothy Seldes bana yabancı bir yayıncıdan Vakıf kitaplarını yeniden basmak için bir talep aldığını söyledi. O dizi Doubleday'in elinde olmadığı için talebi bana iletti. Omuz silktim. "İlgilenmiyorum, Tim. O kitaplardan telif ücreti almıyorum."

Seldes dehşete düştü ve derhal kitapların haklarını Gnome Press'ten almak için işe koyuldu (o sırada o yayınevi yan çekişiyordu). O yılın Ağustos ayında kitaplar (ve beraberlerinde *Ben, Robot*) Doubleday'in mülkiyeti oldular.

O andan itibaren *Vakıf* dizisi uçuşa geçti ve giderek daha fazla telif hakkı kazandırmaya başladı. Doubleday Üçleme'yi tek bir cilt halinde yayımladı ve Bilimkurgu Kitap Kulübü vasıtasıyla dağıttı. Bu sayede Vakıf dizisi son derece iyi bilinir hale geldi.

1966'da Cleveland'de düzenlenen Dünya Bilimkurgu Topplantısı'nda hayranlardan "Gelmiş Geçmiş En İyi Dizi"

kategorisinde oy vermeleri istendi. Bu kategori Hugo Ödülü adaylıklarına ilk (ve şimdiye kadar son) defa dahil edilmişti. *Vakıf Üçlemesi* ödülü kazandı ve bu da dizinin popülerliğini daha da arttırdı.

Her yıl daha fazla hayran benden diziyi devam ettirmemi istiyordu. Ben de nazikçe reddetmeye devam ediyordum. Yine de dizi başladığında henüz doğmamış insanların bile onun tutkunu olmayı başarmış olması beni büyülüyordu.

Ama Doubleday bu istekleri benden daha fazla ciddiye alıyordu. Yirmi yıl boyunca kaprislerime boyun eğdiler, ama isteklerin hem şiddeti, hem de sayısı arttı ve sonunda sabırlarını yitirdiler. 1981'de yeni bir Vakıf kitabı yazmaya zorunlu olduğumu söylediler ve bu isteği daha çekici hale getirmek için bana her zamanki ön ödememin on katı üzerinden bir sözleşme önerdiler.

Tedirgin bir şekilde kabul ettim. En son bir Vakıf hikâyesi yazalı otuz iki yıl olmuştu ve şimdi benden 140.000 sözcüklük, yani önceki ciltlerin herhangi birinin iki katı ve önceki hikâyelerin en uzununun neredeyse üç katı uzunlukta bir roman yazmam isteniyordu. *Vakıf Üçlemesi*'ni yeniden okudum ve derin bir nefes alarak işe giriştim.

Dizinin dördüncü kitabı olan *Vakıf'ın Sınırı* 1982'nin Ekim'inde yayımlandı ve ardından çok garip bir şey oldu. Kitap hemen *New York Times*'ın en çok satanlar listesine girdi. Aslında listede yirmi beş hafta kaldı. Bu iş beni müthiş bir hayrete düşürmüştü. Hayatımda hiç böyle bir şey yaşamamıştım.

Doubleday hemen yeni romanlar için benimle anlaştı, ben

de başka bir dizinin, *Robot Romanları*'nın parçası olan iki kitap yazdım – Sonra yeniden Vakıf'a dönme zamanı geldi.

Böylece tam *Vakıf'ın Sınırı*'nın bittiği anda başlayan *Vakıf ve Dünya*'yı yazdım ve elinizde şu anda bu kitabı tutuyorsunuz. Hafızanızı tazelemek için *Vakıf'ın Sınırı*'na bir göz atmanız sizin için yararlı olabilir, ama buna zorunlu değilsiniz. *Vakıf ve Dünya* kendi başına bir roman. Umarım ondan zevk alırsınız.

ISAAC ASIMOV
New York City, 1986

GAIA

1

ARAYIŞ BAŞLIYOR

1

"NEDEN YAPTIM bunu?" diye sordu Golan Trevize.

Bu yeni bir soru değildi. Gaia'ya vardığından beri sık sık kendine bu soruyu sormuştu. Gecenin tatlı serinliğinde deliksiz uykusundan uyanıyor, bu sorunun zihninde sessizce, küçücük bir davul gibi çınladığını duyuyordu: Neden yaptım bunu? Neden yaptım bunu?

Fakat şimdi, ilk defa, bunu Gaia'nın kadimi Dom'a sormayı başarmıştı.

Dom Trevize'nin gerginliğinin gayet farkındaydı, zira Encümen Üyesi'nin zihninin dokusunu duyumsayabiliyordu. Buna karşılık vermedi. Gaia hiçbir biçimde Trevize'nin zihnine dokunmamalıydı ve cazibeye kapılmamanın en iyi yolu da özenle duyumsadıklarını göz ardı etmekti.

"Neyi neden yaptın, Trev?" diye sordu. Bir insanı birden fazla heceli bir isimle çağırmakta zorlanıyordu, ama bunun önemi yoktu. Trevize bir şekilde buna alışıyordu.

"O kararı neden verdim?" dedi Trevize. "Neden gelecek olacak Gaia'yı seçtim?"

"Bunu yapmakta haklıydın," dedi Dom. Oturuyordu ve çukurlaşmış gözleriyle ayaktaki Vakıf adamını ağırbaşlılıkla süzüyordu.

"Sen öyle söylüyorsun," dedi Trevize sabırsızlıkla.

"Ben/biz/Gaia haklı olduğunu biliyoruz. Bu yüzden bizim için değerlisin. Eksik verilere dayanarak doğru kararı verme yeteneğine sahipsin ve kararı verdin. Gaia'yı seçtin! Birinci Vakıf'ın teknolojisine dayalı bir Galaksi İmparatorluğu'nun anarşisini de, İkinci Vakıf'ın zihinselliğine dayalı bir Galaksi İmparatorluğu'nun anarşisini de reddettin. Bunların ikisinin de uzun süre istikrarlı kalamayacağına karar verdin. Bu yüzden Gaia'yı seçtin."

"Evet," dedi Trevize. "Kesinlikle! Gaia'yı, bir süperorganizmayı, ortak bir zihni ve kişiliği olan, insanların ifade edilemeyecek olanı ifade etmek için 'Ben/biz/Gaia' gibi uydurulmuş bir zamiri kullanmak zorunda kaldığı bütün bir gezegeni seçtim." Huzursuzlukla odayı arşınladı. "Ve bu da sonunda Samanyolu'nun tamamını kapsayan bir süper-süperorganizmaya, yani Galaksiya'ya dönüşecek."

Durdu, neredeyse vahşice Dom'a doğru döndü ve "Sen nasıl haklı olduğumu hissediyorsan ben de hissediyorum, ama sen Galaksiya'nın gelmesini istiyorsun, dolayısıyla da karardan memnunsun. Fakat benim bir parçam bunu istemiyor, bu sebeple de bu haklılığı o kadar kolay kabul etmek beni memnun etmiyor. Bu kararı neden verdiğimi bilmek istiyorum, haklılığını tartıp yargılamak ve ondan memnun kalmak istiyorum. Yalnızca doğru olduğunu hissetmek yeterli değil. Haklı olduğumu nasıl bilebilirim? Beni haklı yapan unsur ne?"

"Ben/biz/Gaia doğru karara nasıl vardığını bilmiyoruz. Elimizde bir karar olduğuna göre, bunu bilmek önemli mi?"

"Bütün gezegen adına konuşuyorsun, öyle değil mi? Gezegendeki bütün çiğ damlalarının, bütün çakılların, hatta sıvı çekirdeğin ortak bilinci adına?"

"Evet, gezegenin ortak bilincin yoğunluğunun yeterince fazla olduğu herhangi bir kesimi de konuşabilir."

"Peki, bütün bu ortak bilinç beni bir karakutu olarak kullandığı için memnun mu? Karakutu çalıştığına göre içeride ne olduğunu bilmenin önemi yok, öyle mi? Bu bana uymaz. Ben bir karakutu olmaktan hoşlanmıyorum. İçeride ne olduğunu bilmek istiyorum. Nasıl ve neden Gaia'yı ve Galaksiya'yı gelecek olarak seçtiğimi bilmek istiyorum; ancak o zaman dinlenip huzura kavuşabilirim."

"Fakat neden kararına neden bu kadar hoşnutsuzluk ve güvensizlikle yaklaşıyorsun?"

Trevize derin bir nefes aldı ve yavaşça, kısık ve güçlü bir sesle, "Çünkü ben bir süperorganizmanın parçası olmak istemiyorum," dedi. "Süperorganizma bütün için iyi olacağına karar verdiği anda yok edilebilecek feda edilebilir bir parça olmak istemiyorum."

Dom düşünceli düşünceli Trevize'ye baktı. "Öyleyse kararını değiştirmek ister misin, Trev? Biliyorsun, bunu yapabilirsin."

"Kararı değiştirmeye can atıyorum, ama bunu yalnızca ondan hoşlanmadığım için yapamam. Şu anda bir şey yapabilmek için kararın doğru mu, yoksa yanlış mı olduğunu bilmem gerekiyor. Yalnızca doğru olduğunu hissetmek yeterli değil."

"Eğer haklı olduğunu hissediyorsan, haklısındır." Hep o

yavaş, tatlı sesle konuşuyordu. Bu ses kendi içindeki çalkantının tam zıttı olduğu için her nasılsa Trevize'nin kendini daha da kızgın hissetmesine neden oluyordu.

Sonra Trevize yarı yarıya fısıltıyla, hissetmek-bilmek arasındaki sonu gelmez tereddüdüne bir son vererek, "Arz'ı bulmalıyım," dedi.

"O bilme hırsınla bir alakası olduğu için mi?"

"Beni dayanılmayacak kadar rahatsız eden başka bir sorun olduğu için ve bu ikisi arasında bir bağlantı olduğunu hissettiğim için. Ben karakutu değil miyim? Bir bağlantı olduğunu hissediyorum. Bu onu bir gerçek olarak kabul etmen için yeterli değil mi?"

"Belki de," dedi Dom, temkinlilikle.

"Kabul, Galaksi'deki insanlar Arz ile en son ilgilendiklerinden bu yana binlerce yıl –belki yirmi bin yıl– geçti, fakat nasıl olur da hepimiz birden ilk geldiğimiz gezegeni unuturuz?"

"Yirmi bin yıl düşündüğünden de uzun bir zaman. Erken İmparatorluk döneminin birçok yönü hakkında pek az bilgimiz var; hayali oldukları neredeyse kesin, ama yerlerine koyacağımız bir şey olmadığı için sürekli tekrar ettiğimiz, hatta inandığımız bir sürü efsane var. Ve Arz İmparatorluk'tan da eski."

"Ama kesinlikle bazı kayıtlar olmalı. Dostum Pelorat eski Arz dönemi hakkındaki mitleri ve efsaneleri topluyor, hangi kaynaktan ne bulabilirse. Bu onun işi ve daha önemlisi, hobisi. O mitler ve efsanelerden başka bir şey yok. Ne gerçek kayıtlar, ne de belgeler."

"Yirmi bin yıllık belgeler mi? Nesneler eskir, kaybolur ve verimsizlik ya da savaş nedeniyle yok olur."

"Ama kayıtların kayıtları, kopyalar, kopyaların kopyaları ve kopyaların kopyalarının kopyaları olmalı, yirmi bin yıldan çok daha yeni, işe yarayacak malzemeler olmalı. Bunlar alınmış. Trantor'daki Galaktik Kütüphane'de Arz ile ilgili belgeler var olmuş olmalı. Bilinen tarihi kayıtlarda o belgelere atıfta bulunuluyor, ama belgelerin kendileri Galaktik Kütüphane'de artık yok. Onlara yapılan atıflar duruyor olabilir, ama onlardan yapılmış alıntılardan eser yok."

"Trantor'un birkaç yüzyıl önce yağmalandığını unutma,"

"Kütüphane'ye dokunulmadı. İkinci Vakıf'ın personeli onu korudu. Ve yakın zamanda Arz ile ilgili malzemelerin artık var olmadığını fark eden de o personel oldu. Malzemeler yakın zamanda kasıtlı olarak alınmıştı. Neden?" Trevize odayı adımlamayı kesti ve dikkatle Dom'a baktı. "Arz'ı bulursam, neler gizlediğini de bulacağım–"

"Neler gizlediğini mi?"

"Neler gizlediğini ya da nelerin gizlendiğini. Onu bulunca da neden bireyselliğimiz yerine Gaia'yı ya da Galaksiya'yı seçtiğimi anlayacağım, bunu hissediyorum. O zaman da haklı olduğumu hissetmek yerine bileceğimi farzediyorum. Haklıysam da" –umutsuzlukla omuzlarını kaldırdı– "öyle olsun."

"Eğer böyle düşünüyorsan," dedi Dom, "ve Arz'ı araman gerektiğini düşünüyorsan, elbette sana elimizden geldiği kadar yardım ederiz. Ancak bu yardım kısıtlı olacaktır. Örneğin, ben/biz/Gaia Arz'ın Galaksi'yi oluşturan muazzam dünyalar

yığınının neresinde bulunuyor olabileceğini bilmiyoruz."

"Öyle de olsa," dedi Trevize, "araştırmalıyım. Galaksideki yıldızların sonsuzluğu bu arayışın umutsuz gibi görünmesine neden olsa da, yalnız aramam gerekse de."

2

TREVIZE'NİN ETRAFI Gaia'nın uysallığıyla çevrilmişti. Sıcaklık her zamanki gibi rahat ettirecek düzeydeydi ve rüzgar hoşnut edici biçimde esiyor, serinletiyor ama üşütmüyordu. Bulutlar gölyüzünde geziniyor, arada bir güneş ışığını kesiyordu ve kuşkusuz şurada ya da burada açık arazinin metrekaresi başına su buharı seviyesi yeterince düşerse o seviyeyi eski haline döndürecek kadar yağmur yağacaktı.

Ağaçlar düzenli aralıklarla, bir meyve bahçesindeki gibi sıralanmışlardı ve kuşkusuz bu dünyanın tümünde böyleydi. Kara ve deniz uygun çevre dengesini sağlamaya yetecek sayıda ve çeşitte bitkisel ve hayvansal yaşamla doluydu ve kuşkusuz bunların tamamının sayısı da kabul görmüş en uygun değere yakın kalacak şekilde yavaşça dalgalanıyordu – tabii insanların sayısı da öyle.

Trevize'nin görüş alanı içindeki bütün nesneler içinde tek joker, gemisi Uzak Yıldız'dı.

Gemi Gaia'nın insan sakinlerinden birkaçı tarafından verimli biçimde güzelce temizlenmiş ve yenilenmişti. Yiyecek ve içecek stokları tazelenmiş, döşemeleri yenilenmiş ya da değiştirilmiş, makinelerinin işleyişi yeniden kontrol edilmişti. Geminin bilgisayarını Trevize kendisi dikkatle kontrol etmişti.

Geminin yakıt almaya ihtiyacı da yoktu, zira Vakıf'ın az sayıdaki çekim tahrikligemilerinden biriydi; Galaksi'nin genel çekim alanının enerjisiyle çalışıyordu ve bu alan da insanlığın inşa edebileceği bütün filoları bütün varlıkları boyunca yoğunluğundan bir şey kaybetmeden beslemeye yeterdi.

Daha üç ay önce Trevize Terminus'ta bir Encümen Üyesi idi. Bir başka deyişle, Vakıf'ın Yasamasının üyelerinden biriydi ve makamı sebebiyle Galaksi'nin önde gelenleri arasındaydı. Aradan yalnızca üç ay mı geçmişti? Ona otuz iki yıllık ömrünün yarısı geçmiş gibi geliyordu. O zamanlar yalnızca büyük Seldon Planı'nın geçerli olup olmadığını, Vakıf'ın gezegen köyünden Galaksi'nin büyük gücüne doğru pürüzsüz yükselişinin önceden planlanıp planlanmadığını dert ediyordu.

Yine de bir bakıma hiçbir şey değişmemişti. Hâlâ Encümen Üyesi idi. Konumu ve öncelikleri değişmemişti, fakat asla Terminus'a dönüp o konuma ve önceliklere sahip çıkacağını zannetmiyordu. Gaia'nın küçük düzenliliğine nasıl uyum sağlayamıyorsa Vakıf'ın devasa karmaşasına da sağlayamayacaktı. Hiçbir yerde kendini evinde hissetmeyecek, her yerde yetim olacaktı.

Dişlerini sıktı ve öfkeyle parmaklarını kara saçlarından geçirdi. Kaderine yas tutmakla vakit kaybetmeden önce Arz'ı bulmalıydı. Eğer o arayıştan sağ çıkarsa, oturup ağlamak için bol bol zamanı olacaktı. Hatta o zaman bunun için daha fazla sebebi olacaktı.

Ardından kararlı bir soğuklukla geçmişi düşündü–

Üç ay önce o ve Janov Pelorat, o yetenekli, saf akade-

misyen, beraber Terminus'u terk etmişlerdi. Pelorat çok uzun zaman önce kaybolmuş Arz'ın yerini keşfetmeye yönelik o tarih öncesine dönük hevesine kapılmıştı ve Trevize de Pelorat'ın hedefini kendi gerçek hedefi sandığı şeyi gizlemek için bir paravan gibi kullanarak onun peşine takılmıştı. Arz'ı bulamamış, fakat Gaia'yı bulmuşlardı ve ardından Trevize kendini çok önemli bir karar vermeye mecbur bulmuştu.

Şimdi yüz seksen derece, gerisin geri dönüp Arz'ı arayan kendisiydi.

Pelorat'a gelince, o da hiç ummadığı bir şey bulmuştu. Kara saçlı, kara gözlü Bliss'i, Dom gibi, en yakındaki kum taneciği ya da çimen çöpü gibi Gaia'nın kendisi olan genç kadını bulmuştu. Pelorat geç orta yaşın o kendine özgü heyecanıyla kendisinin yarısından küçük yaştaki bu kadına âşık olmuştu; tuhaf bir biçimde kadın da bundan memnun görünüyordu.

Bu tuhaftı –fakat Pelorat kesinlikle mutluydu; Trevize boyun eğmiş halde her insanın kendi mutluluğunu kendi yöntemiyle bulması gerektiğini düşündü. Bireyselliğin anlamı buydu –ve Trevize kendi tercihiyle bu bireyselliğin (zaman içinde) bütün Galaksi'de ortadan kalkmasına karar vermişti.

Acı geri döndü. Verdiği, vermek zorunda kaldığı karar yüzünden kendisini yerden yere vurmadığı bir an bile yoktu ve–

"Golan!"

Duyduğu sesle düşünceleri yarıda kesilen Trevize gü-

neşten yana doğru bakarak gözlerini kırptı.

"Ah, Janov," dedi içtenlikle; hatta Pelorat'ın acı düşüncelerini fark etmesini istemediği için daha da içtenlikle. Neşeyle, "Bakıyorum kendini Bliss'ten kurtarmayı becermişsin," demeyi bile başardı.

Pelorat başını iki yana salladı. Hafif rüzgar ipeksi beyaz saçlarını dalgalandırıyordu ve uzun, vakur yüzü hâlâ eskisi kadar uzun ve vakurdu. "Aslında, eski dostum, şey, konuşmak istediğim konu hakkında seninle görüşmemi öneren oydu. Kendi irademle de seninle görüşmek isterdim elbette, ama sanki Bliss benden daha hızlı düşünüyor."

Trevize gülümsedi. "Sorun değil, Janov. Anladığım kadarıyla buraya veda etmek için geldin."

"Hayır, pek sayılmaz. Aslında tam tersi diyebilirsin. Golan, Seninle ikimiz Terminus'tan ayrıldığımızda Arz'ı bulmaya niyetliydim. Erişkin hayatımın neredeyse tamamını bu amaç için harcadım."

"Ve ben de devam edeceğim, Janov. Bu görev artık bana düşüyor."

"Evet, ama bana da düşüyor. Hâlâ öyle."

"Ama–" Trevize elini kaldırarak çevrelerindeki dünyayı işaret eden belirsiz bir hareket yaptı.

Pelorat aniden, aceleyle, "Ben de seninle gelmek istiyorum," dedi.

Trevize hayrete düşmüştü. "Bunu kastediyor olamazsın, Janov. Artık senin Gaia'n var."

"Bir gün gelir Gaia'ya dönerim, ama senin tek başına gitmene izin veremem."

"Elbette izin verebilirsin. Ben başımın çaresine bakabilirim."

"Gücenme Golan, ama yeterli bilgin yok. Mitleri ve efsaneleri bilen benim. Seni yönlendirebilirim."

"Bliss'i burada mı bırakacaksın? Hadi ama."

"Pelorat'ın yanaklarına hafif bir pembelik yerleşti. "Bunu tam olarak yapmak istemiyorum, eski dostum, ama o dedi ki–"

Trevize kaşlarını çattı. "Yoksa senden kurtulmaya mı çalışıyor, Janov? Bana söz vermişti–"

"Hayır, anlamıyorsun. Lütfen beni dinle, Golan. İnsanı sonuna kadar dinlemeden bir anda sonuçlara varmak gibi bir huyun var. Bu senin uzmanlık alanın, biliyorum ve sanırım ben de kendimi kısa ve öz biçimde ifade etmekte zorlanıyorum, ama–"

"Eh," dedi Trevize yumuşak bir sesle, "Bliss'in tam olarak ne düşündüğünü bana istediğin şekilde anlatırsan çok sabırlı olacağıma söz veriyorum."

"Sağol, sabırlı olduğun sürece bunu çabucak söyleyebileceğimi sanıyorum. Anlarsın ya, Bliss de bizimle gelmek istiyor."

"Gelmek mi istiyor?" dedi Trevize. "Hayır, yine acele ediyorum. Acele etmeyeceğim. Söyle bana Janov, Bliss neden bizimle gelmek istesin ki? Sesimi yükseltmeden soruyorum."

"Sebebini söylemedi. Seninle konuşmak istediğini söyledi."

"Peki, öyleyse neden burada değil, ha?"

Pelorat, "Sanıyorum –bak sanıyorum diyorum– ondan pek hazzetmediğini düşünüyor ve sana yaklaşmak konusunda tereddüt ediyor, Golan," dedi. "Ona karşı bir kastın olmadığına dair güvence vermek için elimden geleni yaptım, eski dostum. Kimsenin onun hakkında kötü bir şey düşünebileceğine inanmıyorum. Yine de nasıl denir, konuyu sana benim açmamı istedi. Ona onunla görüşmek isteyeceğini söyleyebilir miyim, Golan?"

"Elbette, onunla hemen görüşeceğim."

"Mantıklı olacaksın, değil mi?" Anlarsın ya eski dostum, çok ısrar etti. Konunun hayati önemde olduğunu, seninle gelmesi gerektiğini söyledi."

"Sebebini söylemedi, değil mi?"

"Hayır, ama o gelmesi gerektiğini düşündüğüne göre Gaia da öyle düşünüyor olmalı."

"Bu da reddetmemem gerektiği anlamına geliyor, değil mi Janov?"

"Evet, bence reddetmemelisin, Golan."

3

Trevize Gaia'da kaldığı kısa zaman dilimi boyunca ilk defa Bliss'in evine girdi. Artık Pelorat da burada kalıyordu.

Trevize şöyle bir etrafına baktı. Gaia'daki evler genelde basit oluyordu. Herhangi bir türde sert havaya neredeyse hiç rastlanmadığı, bu enlemde sıcaklık her zaman ılıman olduğu, tektonik plakalar bile kaymaları gerektiği zaman pürüzsüzce kaydığı için kapsamlı koruma sağlamak ya da rahatsız bir ortam içinde rahat bir ortam yaratmak için tasar-

lanmış evler inşa etmenin anlamı yoktu. Tabiri caizse bütün gezegen, sakinlerini korumak üzere tasarlanmış bir evdi.

Bliss'in bu gezegen-evin içindeki evi küçüktü, pencereler camlı değil paravanlıydı, mobilyalar azdı ve zarif bir biçimde amaca yönelikti. Duvarlarda holografik resimler asılıydı; bunlardan biri Pelorat'ın büyük bir hayret içindeki ve utangaç haldeki bir resmiydi. Trevize dudaklarını büzdü, fakat resmi komik bulduğunu belli etmemeye çalıştı ve gayretle belindeki kuşağı ayarlamaya girişti.

Bliss onu izliyordu. Bu sefer ger zamanki gibi gülümsemiyordu. Aksine, ciddi görünüyordu; narin, kara gözlerini koca koca açmıştı, saçı yumuşak, siyah bir dalga halinde omuzlarına iniyordu. Yüzüne biraz renk veren tek yeri hafif kızıla çalan dolgun dudaklarıydı.

"Benimle görüşmeye geldiğin için sağol, Trev."

"Janov bu konuda çok ısrar etti, Blissenobiarella."

Bliss hafifçe gülümsedi. "İyi cevap. Eğer sen beni uygun bir tek heceli sözcükle, Bliss diye çağırırsan, ben de senin ismini tam söylemeye çalışırım, Trevize." İkinci hecede neredeyse fark edilmeyecek biçimde tökezlemişti.

Trevize sağ elini kaldırdı. "Bu iyi bir anlaşma olur. Gaialıların genel fikir alışverişlerinde isimlerinin tek hecelik kısmını kullanma alışkanlığını biliyorum, bu yüzden olur da zaman zaman bana Trev diye seslenirsen gücenmem. Yine de elinden geldiği kadar sık Trevize demeye çalışırsan daha rahat olurum, ben de sana Bliss diyeceğim."

Trevize kadını onunla her karşılaştığında yaptığı gibi inceledi. Bir birey olarak yirmili yaşlarının başında genç bir

kadındı. Fakat Gaia'nın bir parçası olarak binlerce yıldan beri yaşıyordu. Bu görünüşünü değiştirmiyordu, ama kimi zaman konuşma şeklini ve kaçınılmaz olarak etrafını saran havayı değiştiriyordu. Var olan herkesin böyle olmasını mı istiyordu? Hayır! Kesinlikle hayır, ama yine de–

Bliss, "Konuya geleceğim," dedi. "Arz'ı bulmak istediğini vurguladın–"

"Dom ile konuştum," dedi Trevize. Kendi bakış açısında sürekli olarak ısrar etmeden Gaia'ya teslim olmamaya kararlıydı.

"Evet, ama Dom ile konuşunca Gaia ve onun bütün parçalarıyla da, örneğin benimle de konuşmuş oldun."

"Söylediklerimi duydun mu?"

"Hayır, çünkü dinlemiyordum, ama ondan sonra dikkatimi verseydim, dediklerini hatırlayabilirdim. Lütfen bunu böyle kabul et de devam edelim. Arz'ı bulmak istediğini vurguladın ve bunun önemli olduğu konusunda ısrar ettin. Ben bunun ne önemi olduğunu anlamıyorum, fakat sende haklı olma mahareti var, bu yüzden ben/biz/Gaia dediğini kabul etmeliyiz. Eğer bu görev Gaia ile ilgili kararın için çok büyük önem taşıyorsa, Gaia da seninle beraber gitmeli, sadece seni korumaya çalışmak için de olsa."

"Gaia'nın benimle gitmesi gerektiğini söylerken kendini kastediyorsun, haksız mıyım?"

Kısaca, "Ben Gaia'yım," dedi Bliss.

"Fakat bu gezegendeki diğer her şey de öyle. Öyleyse neden sen? Neden Gaia'nın diğer bir parçası değil?"

"Çünkü Pel seninle gitmek istiyor ve o seninle giderse

de Gaia'nın benden başka herhangi bir parçası onu mutlu edemez."

Diğer köşedeki bir koltukta (resmine sırtını dönmüş olduğu Trevize'nin gözünden kaçmadı) hiç işgüzarlık yapmadan oturan Pelorat yumuşak bir sesle, "Dediği doğru Golan," dedi. "Bliss benim Gaia parçam."

Bliss aniden gülümsedi. "İnsanın hakkında bu şekilde düşünülmesi çok heyecan verici. Bu bize çok yabancı bir şey, elbette."

"Bir bakalım." Trevize ellerini başının arkasında kavuşturdu ve iskemlesinde geriye doğru eğilmeye başladı. Bu sırada iskemlenin ince ayakları çıtırdamaya başlayınca çabucak iskemlenin bu oyuna dayanacak kadar sağlam olmadığına karar verdi ve onu yeniden doğrulttu. "Gaia'yı terk edersen onun bir parçası olmaya devam eder misin?"

"Olmam gerekmez. Örneğin çok geçerli bir gerekçe olduğunda, ya da ciddi bir zarar görmem tehlikesi baş gösterirse bu zararın Gaia'ya yayılmaması için kendimi yalıtabilirim. Fakat bu yalnızca acil durumlarda olur. Genellikle Gaia'nın bir parçası olarak kalacağım."

"Üstuzayda sıçrama yaptığımızda bile mi?"

"O zaman bile, fakat bu işleri biraz karıştıracaktır."

"Nedense bu beni pek rahatlatmadı."

"Neden?"

Trevize kötü bir kokuyla karşılaşıldığında hep yapıldığı gibi burnunu kırıştırdı. "Bu demek oluyor ki, gemimde söylenen ve yapılan her şey Gaia'nın tamamı tarafından duyulacak ve görülecek."

"Ben Gaia'yım, bu yüzden gördüğüm, duyduğum ve hissettiğim her şeyi Gaia da görür, duyar ve hisseder."

"Tam üstüne bastın. Şu duvar bile görecek, duyacak ve hissedecek."

Bliss Trevize'nin işaret ettiği duvara bakıp omuz silkti. "Evet, şu duvar da. Hesaba katılamayacak kadar küçük bir bilinci var, dolayısıyla hesaba katılamayacak kadar az şey anlar, ama herhalde şu anda konuştuklarımıza tepki olarak bütünün iyiliği amacıyla Gaia ile daha fazla uyuşabilmesini sağlayan bazı atomaltı değişiklikler geçiriyordur."

"Ya mahremiyet istiyorsam? Duvarın dediklerimi ya da yaptıklarımı bilmesini istemeyebilirim."

Bliss çok öfkeli görünüyordu; Pelorat aniden araya girdi. "Golan, biliyorsun söze karışmak istemiyorum, ne de olsa Gaia konusunda pek bilgim olmadığı aşikar. Yine de, ben bir süredir Bliss ile beraberim ve bir şekilde bunun ne demek olduğunu biraz anladım. Terminus'ta bir kalabalığın içinde yürürsen çok fazla şey görür ve duyarsın, bir kısmını da hatırlayabilirsin. Hatta uygun beyinsel tahrikle tamamını bile hatırlayabilirsin, ama çoğu zaman buna aldırmazsın. Önem vermezsin. Yabancılar arasında yaşanan duygu yüklü bir sahneye şahit olsan ve bununla ilgilensen bile, bu seni çok yakından ilgilendirmiyorsa aldırmazsın –unutur gidersin. Durum Gaia'da da böyle olmalı. Bütün Gaia seninle ilgili her şeyi bilse bile bu ille de aldırdığı anlamına gelmez. Öyle değil mi Bliss'çiğim?"

"Hiç bu biçimde düşünmemiştim Pel, ama söylediklerinde doğruluk payı var. Yine de, Trev'in –şey, Trevize'nin–

bahsettiği bu mahremiyet bizim değer verdiğimiz bir şey değil. Aslında ben/biz/Gaia bunu anlaşılmaz buluyoruz. Bütünün parçası olmamayı, yaptıklarına tanık olunmamasını, düşüncelerinin hissedilmemesini istemek–" Bliss canla başla başını iki yana salladı. "Acil durumlarda kendi bağımızı koparabileceğimizi söyledim, ama kim o halde yaşamak ister ki? Bir saatliğine bile?"

Trevize, "Ben isterim," dedi. "İşte bu yüzden beni insanlık için bu korkunç geleceği seçmeye iten o önemli sebebi anlamak amacıyla Arz'ı bulmalıyım."

"Bu korkunç bir gelecek değil, ama bu konuyu tartışmayalım. Ben de seninle geleceğim, ama casus değil, arkadaş ve yardımcı olarak. Gaia seninle gelecek, casus değil, arkadaş ve yardımcı olarak."

Trevize karamsarlıkla, "Gaia'nın bana yapacağı en büyük yardım beni Arz'a yönlendirmek olacaktır," dedi.

Bliss yavaşça başını iki yana salladı. "Gaia Arz'ın konumunu bilmiyor. Dom bunu sana söyledi."

"Buna pek inanmıyorum. Sonuçta, elinizde kayıtlar olmalı. Neden burada kaldığım süre boyunca o kayıtları hiç göremedim? Gaia Arz'ın nerede olduğunu bilmediğini söylerken dürüst olsa bile, kayıtlardan bir fikir edinebilirim. Galaksiyi gayet iyi, kuşkusuz Gaia'nın bildiğinden daha iyi biliyorum. Kayıtlarınızda Gaia'nın belki de tam ayırtına varamadığı ipuçlarını anlayabilir ve izleyebilirim."

"Ama bu bahsettiğin kayıtlar hangileri, Trevize?"

"Hangileri olursa. Kitaplar, filmler, ses kayıtları, üç boyutlu resimler, eserler, elinizde ne varsa. Buraya geldiğim-

den beri herhangi biçimde kayıt olarak değerlendireceğim tek bir nesne bile görmedim. Sen gördün mü, Janov?"

"Hayır," dedi Pelorat tereddütle, "ama özellikle baktığım da söylenemez."

"Ama ben baktım, kendi yöntemimle, dikkat çekmeden," dedi Trevize, "ve hiçbir şey göremedim. Hiçbir şey! Onların benden gizlendiği sonucuna varıyorum. Neden acaba? Bana bunu söyler misin?"

Bliss pürüzsüz, genç alnını kırıştırarak şaşkınlıkla kaşlarını çattı. "Bunu neden daha önce sormadın? Ben/biz/Gaia hiçbir şeyi gizlemeyiz, yalan da söylemeyiz. Bir Yalıtılmış –izole edilmiş bir birey– yalan söyleyebilir. O kısıtlıdır ve kısıtlı olduğu için de korkar. Gaia ise büyük zihinsel yeteneğe sahip gezegensel bir organizmadır ve korkusuzdur. Gaia için yalan söylemek, gerçekle uyuşmayan açıklamalarda bulunmak tamamen gereksizdir."

Trevize homurdandı. "Öyleyse neden kayıtları görmem özenle engellendi? Bana mantıklı bir sebep söyle."

"Elbette." Bliss iki elini avuçları yukarı bakacak biçimde öne uzattı. "Elimizde hiçbir kayıt yok."

4

PELORAT kendini önce toparladı. Trevize'ye göre daha az hayrete düşmüş görünüyordu.

"Hayatım," dedi yumuşak bir sesle, "bu tam anlamıyla imkânsız. Bir tür kayıt olmadan düzgün bir uygarlık kurulamaz."

Bliss kaşlarını kaldırdı. "Bunu anlıyorum. Tek demek is-

tediğim, Trev'in-Trevize'nin bahsettiği türde, ya da görmesi ihtimali olan herhangi bir türde bir kaydımızın olmadığı. Ben/biz/Gaia'da ne yazı, ne baskı, ne film, ne bilgisayar veri bankaları, ne de başka bir şey vardır. Ona bakılırsa taş yazılarımız da yok. Tek demek istediğim bu. Doğal olarak, bizde bunların hiçbiri olmadığı için Trevize de hiçbirini bulamadı."

Trevize, "Kayıt olarak tanıyabileceğim hiçbir kaydınız yoksa neyiniz var öyleyse?"

Bliss dikkatle, bir çocukla konuşuyormuşçasına, "Ben/biz/Gaia'nın bir hafızası vardır. Ben hatırlıyorum."

"Ne hatırlıyorsun?" diye sordu Trevize.

"Her şeyi."

"Bütün referans verilerini hatırlıyor musun?"

"Kesinlikle."

"Ne kadar süreyi? Kaç yıl öncesine kadar?"

"Sınırsız bir zaman dilimini."

"Yani bana tarihi, biyolojik, coğrafi, bilimsel verileri verebilir misin? Yerel dedikoduları bile?"

"Hepsini."

"Hepsi o küçük kafada." Trevize alayla Bliss'in sağ şakağını işaret etti.

"Hayır," dedi Bliss. Gaia'nın hafızası benim kafatasımla sınırlı değildir. Bak– "O anda Bliss olmaktan çıkıp diğer birimlerin bir bileşimine dönüştüğü için resmileşti, hatta biraz katılaştı "tarihin başlangıcından önce insanların olayları hatırlayabildikleri halde konuşamadıkları bir çağ yaşanmış olmalı. Sonra konuşma icat edildi ve hatıraların ifade edilme-

sini ve insandan insana aktarılmasını sağladı. Sonraları hatıraları kaydedip zaman içinde nesilden nesile aktarmak için yazı icat edildi. O zamandan bu yana bütün bilimsel ilerlemeler bu hatıraların aktarılması ve depolanması için daha fazla yer açılmasını ve istenen konuların daha kolay hatırlanmasını sağladı. Fakat bireyler birleşip Gaia'yı oluşturduktan sonra bütün bunlar geçerliliğini yitirdi. Sonraki her şeyin temeli olan ilk kayıt sistemine, yani hafızaya tekrar dönebiliyoruz. Bunu anlıyor musun?"

Trevize, "Yani Gaia'daki bütün beyinlerinin toplamının tek bir beyinden çok daha fazla veriyi hatırlayabileceğini mi söylüyorsun?" dedi.

"Elbette."

"Ama Gaia'nın bütün kayıtları gezegensel hafızaya yayılmışsa, bunun Gaia'nın bireysel bir parçası olarak sana ne faydası olur?"

"Aklına gelebilecek her türlü faydası olur. Bilmek isteyebileceğim her şey bir yerdeki bir bireyin, belki de birçok bireyin zihninde var. Eğer çok temel bir bilgiyse, örneğin 'sandalye' sözcüğünün anlamı gibi, bütün zihinlerde vardır. Ama Gaia'nın zihninin sadece küçük bir kısmında bulunan gizemli bir bilgiyse bile eğer ihtiyacın varsa onu çağırabilirim, ama bu çağırma işlemi daha yaygın hatıralara oranla daha uzun zaman alır. Bak Trevize, sen zihninde olmayan bir şeyi öğrenmek istiyorsan uygun bir kitap-filme bakar ya da bilgisayarın veri bankalarını kullanırsın. Ben ise Gaia'nın bütün zihnini tararım."

Trevize, "Bütün o bilginin zihnine akıp kafatasını patlat-

masına nasıl engel oluyorsun?"

"Kendini alaycılığa mı verdin, Trevize?"

Pelorat, "Hadi ama Golan, tatsızlaşma."

Trevize bir Bliss'e, bir Pelorat'a baktı ve gözle görülür bir çabayla yüzündeki gerginliğin gevşemesine izin verdi. "Özür dilerim. Üzerimde istemediğim ve nasıl kurtulacağımı bilemediğim bir sorumluluğun yükü var. Bu niyetim o olmadığı halde tatsız konuşmama sebep olabiliyor. Bliss, gerçekten bilmek istiyorum. Nasıl oluyor da diğerlerinin beyinlerinin içeriğini kendi beyninde depolayıp kapasitesinin çabucak dolmasına neden olmadan kullanabiliyorsun?"

Bliss, "Bilmiyorum, Trevize; nasıl sen kendi beyninin işleyişinin ayrıntılarını bilmiyorsan. Sanırım kendi güneşinle en yakın yıldız arasındaki mesafeyi biliyorsundur ama hep bunun bilincinde değilsindir. Bu bilgiyi bir yerde depolarsın ve eğer sana sorulursa istediğin zaman çağırabilirsin. Gaia'nın beynini çok büyük bir veri bankası olarak düşünürsen, bu yararlanabildiğim bir bankadır, fakat yararlandığım belli bir bilgiyi bilinçli olarak hatırlamama gerek yoktur. Bir gerçekten ya da hatıradan yararlandıktan sonra onun hafızamdan çıkmasına izin verebilirim. Aslında tabiri caizse onu kasıtlı olarak aldığım yere geri koyabilirim."

"Gaia'da kaç kişi var, Bliss? Kaç insan var?"

"Bir milyar civarı. Şu anki tam sayıyı bilmek istiyor musun?"

Trevize acı acı güldü. "İstersen tam sayıyı çağırabileceğini çok iyi anlıyorum, ama yaklaşık sayı benim için yeterli."

"Aslında," dedi Bliss, "nüfus sabit ve bir milyarın biraz

üzerindeki belirli bir sayı civarında dalgalanıyor. Bilincimi uzatarak ve eee, sınırları hissederek tam rakamın bu sayıdan ne kadar fazla ya da az olduğunu anlayabilirim. Bu deneyimi asla yaşamamış birine ancak bu kadar açıklayabilirim."

"Fakat bana bir milyar insan zihni –ki bunların bir kısmı da çocuklar– karmaşık bir toplumun ihtiyaç duyduğu bütün verileri hatırda tutmaya kesinlikle yetmez gibi geliyor."

"Ama insanlar Gaia'daki yegane canlı varlıklar değil, Trev."

"Yani hayvanlar da hatırlar mı diyorsun?"

"İnsan dışındaki hayvanların beyinleri hatıraları insan beyinleri kadar yoğun biçimde depolayamaz ve hem insanların hem de insan dışındaki hayvanların beyinlerinin büyük kısmı kişisel hatıralara ayrılır, bunlar da gezegensel bilincin onları barındıran özel bileşeni dışındaki yerlerde pek yararlı değildir. Fakat hayvan beyinlerinde, ayrıca bitki dokularında ve gezegenin mineral yapısında hatırı sayılır miktarda gelişmiş veri depolanabilir, depolanıyor da."

"Mineral yapısında mı? Kayaları ve dağlık alanları mı diyorsun yani?"

"Ve bazı veri türleri için okyanusu ve atmosferi de. Bunlar da Gaia'ya dahil."

"Ama cansız sistemler ne depolayabilir ki?"

"Çok fazla şey. Yoğunluk düşük, ama hacim o kadar fazla ki Gaia'nın bütün hafızasının büyük bir bölümü kayalarında depolanıyor. Kayalardaki hatıraları almak ve yerlerine başka bir şey koymak biraz daha uzun sürüyor, bu yüzden onlar ölü verileri, tabiri caizse normalde günlük yaşamda na-

diren ihtiyaç duyulacak bilgileri depolamakta kullanılıyor."

"Beyninde çok değerli bilgiler depolanan biri ölünce ne oluyor?"

"Veri kaybedilmiyor. Beyin ölümden sonra parçalanırken bilgi de yavaşça dışarı sızıyor, ama bilgileri Gaia'nın başka kısımlarına dağıtmaya yetip artacak kadar zaman dayanıyor. Hem bebeklerde yeni beyinler ortaya çıkıp büyüyerek düzene girdikçe kişisel hafızaları ve düşünceleri gelişmekle kalmıyor, başka kaynaklardan uygun bilgiler de alıyorlar. Öğrenim dediğiniz şey ben/biz/Gaia'da tamamen otomatik işliyor."

Pelorat, "Doğrusunu istersen Golan, bu yaşayan dünya kavramının lehine söylenebilecek çok şey var," dedi.

Trevize Vakıf sakini dostuna kısa süreliğine yan yan baktı. "Bundan eminim, Janov, ama etkilenmiş değilim. Gezegen ne kadar büyük ve karmaşık olursa olsun, tek bir beyni temsil ediyor. Ortaya çıkan her yeni beyin bütünün içinde eriyor. Karşı çıkma fırsatı, itiraz etme fırsatı nerede kaldı? İnsanlık tarihini düşündüğünde, arada bir bir insanın azınlık konumundaki görüşlerinin toplum tarafından kınandığını, fakat o insanın sonunda haklı çıktığını ve dünyayı değiştirdiğini görüyorsun. Gaia'da tarihin en büyük asilerinin ortaya çıkması ihtimali ne?"

"İç çatışma var," dedi. "Gaia'nın her unsuru yaygın görüşü kabul etmek zorunda değil."

"Sınırlı bir çatışma olmalı," dedi Trevize. "Tek bir organizmada çok fazla çalkantı olamaz, yoksa düzgün işlemeyecektir. İlerleme ve gelişme tamamen durdurulmasa da

kesinlikle yavaşlatılmalı. Bunu bütün Galaksi'ye yayma riskini alabilir miyiz? Bütün insanlığa?"

Bliss bir duygu açığa vurmadan, "Şimdi de kendi kararını mı sorguluyorsun?" diye sordu. "Fikrini değiştirdin mi? Gaia'nın insanlığın geleceği için uygun olmayacağını mı söylüyorsun?"

Trevize dudaklarını sıktı ve tereddüt etti. Ardından yavaşça, "Bunu isterdim, ama henüz değil," dedi. "Kararımı bir temele –bilinçsiz bir temele– dayanarak verdim ve o temelin ne olduğunu buluncaya kadar ne kararımın arkasında durabilirim, ne de onu değiştirebilirim. O yüzden Arz konusuna dönelim."

"Orada kararının dayandığı temelin yapısını öğreneceksin. Mesele bu mu, Trevize?"

"Öyle hissediyorum. Şimdi, Dom Gaia'nın Arz'ın konumunu bilmediğini söylüyor. Sanırım sen de onunla aynı fikirdesin."

"Elbette aynı fikirdeyim. Ben de en az onun kadar Gaia'nın parçasıyım."

"Peki, benden bilgi gizliyor musunuz? Bilinçli olarak yani?"

"Tabii ki hayır. Gaia'nın yalan söylemesi mümkün olsaydı bile, sana yalan söylemezdi. Biz her şeyden önce senin vardığın sonuçlara bel bağlıyoruz ve onların isabetli olmasına ihtiyacımız var, bunun için de gerçekliği temel almaları gerekiyor."

"O halde," dedi Trevize, "dünya hafızanızdan yararlanalım. Geriye doğru tara ve bana ne kadar eskiyi hatırlayabildiğini söyle."

Kısa bir duraksama oldu. Bliss Trevize'ye bir an sanki transa geçmişçesine boş boş baktı. Sonra, "On beş bin yıl," dedi.

"Neden duraksadın?"

"Bakmam zaman aldı. Eski anıların –gerçekten eski olanların– neredeyse tamamı dağların köklerinde ve onları oradan çıkarmak zaman alıyor."

"Öyleyse on beş yıl öncesi, ha? Gaia'ya o zaman mı yerleşildi?"

"Hayır, bildiğimiz kadarıyla bu ondan üç bin yıl kadar önce oldu."

"Neden emin değilsin? Hatırlamıyor musun –ya da Gaia hatırlamıyor mu?"

Bliss, "O Gaia hafızanın küresel bir olgu halini aldığı mertebeye kadar gelişmeden önceydi."

"Ama Bliss, kollektif hafızanıza güvenemediğiniz zamanlarda da Gaia kayıtlar tutmuş olmalı. Normal yolla kaydedilmiş, yazılmış, filme alınmış ve benzer kayıtlar olmalı."

"Herhalde vardı, ama bütün bu zaman boyunca dayanmaları çok zor."

"Kopyalabilir, ya da daha iyisi küresel hafıza geliştirildikten sonra ona aktarılabilirlerdi."

Bliss kaşlarını çattı. Bir duraksama daha oldu, bu sefer daha uzun. "Bu bahsettiğin eski kayıtlara dair bir iz bulamadım."

"Neden?"

"Bilmiyorum, Trevize. Fazla önemli olmadıklarının anlaşıldığını tahmin ediyorum. Sanırım eski hafızada yer alma-

yan kayıtların çürüdüğü fark edildiğinde arkaikleştiklerine ve onlara ihtiyaç kalmadığına karar verildi."

"Bunu bilmiyorsun. Tahmin ediyor ve sanıyorsun, ama bilmiyorsun. Gaia bilmiyor."

Bliss gözlerini yere indirdi. "Öyle olmalı."

"Olmalı mı? Ben Gaia'nın parçası değilim, bu yüzden Gaia'nın tahmin ettiği şeyi tahmin etmeme gerek yok – bu da yalıtılmışlığın önemine dair bir örnek. Bir Yalıtılmış olarak ben başka bir şey tahmin ediyorum."

"Ne tahmin ediyorsun?"

"Birincisi, emin olduğum bir şey var. Varlığı süren bir medeniyetin eski kayıtlarını yok etmesi çok olası değildir. Onların arkaik ve gereksiz olduğuna karar vermenin tam tersine, muhtemelen onlara abartılı bir hürmetle muamele ederler ve onları korumak için çaba gösterirler. Gaia'nın küresel hafıza öncesi kayıtları yok edildiyse Bliss, bu yok ediş büyük ihtimalle gönüllü olmamıştır."

"O halde bunu nasıl açıklıyorsun?"

"Trantor'daki Kütüphane'de Trantor'lu başka biri ya da İkinci Vakıflılarınkinden başka bir güç tarafından Arz'a yapılmış bütün atıflar ortadan kaldırılmış. Öyleyse Gaia'da da Arz'a yapılmış bütün atıfların Gaia'dan başka bir şey tarafından ortadan kaldırılmış olması mümkün değil mi?"

"Eski kayıtların Arz ile ilgili olduğunu nereden biliyorsun?"

"Sana bakılırsa Gaia en az on sekiz bin yıl önce kuruldu. Bu da Galaksi İmparatorluğu'nun kurulduğu dönemden öncesi, yani Galaksi'ye yerleşildiği ve Yerleşenlerin ana kaynağının Arz olduğu dönem. Pelorat bunu doğrulayacaktır."

Birden kendisine başvurulduğu için biraz hazırlıksız yakalanan Pelorat boğazını temizledi. "Efsanelerde böyle deniyor, hayatım. Ben o efsaneleri ciddiye alıyorum ve ben de Golan gibi insan türünün en başta tek bir gezegene kısıtlı olduğunu, o gezegenin de Arz olduğunu düşünüyorum. En eski Yerleşenler Arz'dan geldi."

"Öyleyse," dedi Trevize, "Gaia üstuzay yolculuğunun ilk zamanlarında kurulduysa, Arzlılar tarafından, ya da belki kısa bir süre önce Arzlılar tarafından sömürgeleştirilmiş çok da eski olmayan bir dünyanın sakinleri tarafından sömürgeleştirilmiş olması çok olasıdır. Bu nedenle, Gaia'ya yerleşilmesinin ve sonraki birkaç bin yılın kayıtları açıkça Arzla ve Arzlılarla ilgili olmalı ve o kayıtlar gitmiş. Bir şey Arz'ın Galaksi'nin kayıtlarının hiçbir yerinde bahsinin geçmemesini sağlıyor gibi görünüyor. O halde bunun için bir sebep olmalı."

Bliss öfkeyle, "Bu varsayımdan ibaret, Trevize. Elinde hiçbir kanıt yok."

"Ama yetersiz kanıtlarla doğru sonuçlara ulaşmanın özel yeteneğim olduğunda ısrar eden Gaia'nın kendisi. Öyleyse kesin bir sonuca vardığımda bana elimde kanıt olmadığını söyleme.

Bliss bir şey söylemedi.

Trevize devam etti. "Bu Arz'ı bulmak için daha da iyi bir sebep. Uzak Yıldız hazır olur olmaz yola çıkmaya niyetliyim. Hâlâ gelmek istiyor musunuz?"

Bliss hemen "Evet," dedi ve Pelorat da "Evet," dedi.

2

COMPORELLON'A DOĞRU

5

HAFİFÇE yağmur yağıyordu. Trevize başını kaldırıp tamamen grimsi beyaz renkte olan gökyüzüne baktı.

Damlaları itip her yönde vücudundan uzağa doğru sıçramalarına neden olan bir yağmur şapkası giyiyordu. Sıçrayan damlaların menzilinin ötesinde ayakta duran Pelorat'ın böyle bir korunması yoktu.

Trevize, "Islanmana izin vermenin mantığını anlamıyorum, Janov," dedi.

"Yağmur beni rahatsız etmiyor, sevgili dostum," dedi Pelorat. Her zamanki gibi ağırbaşlı görünüyordu. "Bu hafif ve ılık bir yağmur. Sözünü etmeye değecek bir rüzgar yok. Kaldı ki, eskilerin dediği gibi 'Anakreon'da Anakreonlular gibi yap.'" Uzak Yıldız'ın yakınında durup sessizce seyreden birkaç Gaialıyı işaret etti. Bu insanlar bir Gaia korusundaki ağaçlarmış gibi iyice dağılmışlardı ve hiçbiri yağmur şapkası giymiyordu.

"Herhalde," dedi Trevize, "ıslanmaya aldırmıyorlar, çünkü Gaia'nın bütün geri kalanı da ıslanıyor. Ağaçlar-çimen-toprak-hepsi ıslanıyor ve hepsi Gaialılarla beraber eşit derecede Gaia'nın parçası.

"Bence bu mantıklı," dedi Pelorat. "Çok geçmeden gü-

neş çıkacak ve her şey çabucak kuruyacak. Giysiler ne kırışacak, ne de çekecek, dondurucu bir etkisi yok ve gereksiz patojen mikroorganizmalar bulunmadığı için hiç kimse soğuk algınlığı, grip ya da zatürree geçirmeyecek. O halde biraz nemlenmekten neden korkalım?"

Trevize' bunun mantığını görmekte hiç zorlanmıyordu, ama şikayet etmeyi kesmekten nefret ediyordu. "Yine de biz ayrılırken yağmur yağmasına hiç gerek yok. Ne de olsa yağmur isteğe bağlı. Gaia istemezse yağmur yağmaz. Neredeyse bizi küçümsediğini belli ediyor gibi."

"Belki" –ve Pelorat'ın dudağı biraz titredi– "Gaia ayrıldığımız için acıyla ağlıyordur."

Trevize, "Olabilir, ama ben ağlamıyorum," dedi.

"Aslında," diye devam etti Pelorat, "Bu bölgedeki toprağın ıslanmaya ihtiyacı olduğunu ve bu ihtiyacın senin güneşin ışıldaması arzundan daha önemli olduğunu tahmin ediyorum."

Trevize gülümsedi. "Sanırım bu dünyayı gerçekten seviyorsun, öyle değil mi? Bliss bir yana bırakıldığında bile yani."

Biraz savunmaya geçerek, "Evet, seviyorum," dedi Pelorat. "Hep sessiz, düzenli bir hayat sürdüm ve burada, bütün bir dünya işleri sessiz ve düzenli tutmak için çaba sarf ederken burada ne kadar rahat ettiğimi bir düşün. –Ne de olsa Golan, bir evi –ya da şu gemiyi– inşa ettiğimizde mükemmel bir korunak yaratmaya çalışırız. Onu ihtiyaç duyduğumuz her şeyle donatırız; sıcaklığını, hava kalitesini, ışıklandırmasını ve önemli olan diğer her şeyi kontrol altın-

da tutar ve bizimle mükemmel bir uyum içinde olacak şekilde ayarlarız. Gaia yalnızca o rahatlık ve güvenliğin bütün bir gezegeni kapsayacak şekilde genişletilmiş halidir. Bunun neresi yanlış?"

"Bunun yanlış olan yanı," dedi Trevize, "benim evimin ve gemimin bana uyacak şekilde tasarlanmış olması. Ben onlara uyacak şekilde tasarlanmam. Ben Gaia'nın parçası olsaydım, gezegen bana ne kadar uygun olacak şekilde düzenlenmiş olursa olsun, benim de ona uygun olacak şekilde düzenleniyor olmam gerçeği beni son derece rahatsız ederdi."

Pelorat dudaklarını büzdü. "Her toplumun nüfusunu kendine uyacak şekilde kalıba soktuğu iddia edilebilir. O toplum içinde mantıklı olan ve her bireyi sıkıca toplumun ihtiyaçlarına bağlayan gelenekler gelişir."

"Benim bildiğim toplumlarda kişi isyan edebilir. Egzantrikler, hatta suçlular vardır."

"Egzantrikler ve suçlular mı olsun istiyorsun?"

"Neden olmasın? Ben ve sen egzantrikleriz. Kesinlikle Terminus'ta yaşayan insanlara benzemiyoruz. Suçlulara gelince, bu bir tanım meselesi. Ve eğer isyankarlar, kafirler ve dahiler için ödememiz gereken bedel suçlularsa, o bedeli ödemeye hazırım. Bedelin ödenmesini talep ediyorum."

"Suçlular mümkün olan tek bedel mi? Suçlular olmadan dahiler olamaz mı?"

"Normun çok dışında insanlar olmadan dahiler ve azizler olamaz ve böyle şeylerin normun yalnızca tek bir tarafında olmasını nasıl sağlayabiliriz bilmiyorum. Mutlaka be-

lirli bir simetri olacaktır. –Her halükarda, Gaia'yı insanlığın geleceği için model yapma yönündeki kararım için rahat bir evin gezegen boyutundaki bir hali olmasından daha iyi bir neden istiyorum."

"Ah, sevgili dostum. Seni kararından memnun olmaya ikna etmeye çalışmıyordum. Yalnızca bir gözlemde bulu–"

Cümlesini yarıda kesti. Bliss onlara doğru yürüyordu. Siyah saçı ve elbisesi bedenine yapışmıştı ve kalçalarının gayet cömert genişliğini vurguluyordu. Gelirken onlara başını sallıyordu.

Biraz nefes nefese, "Sizi geciktirdiğim için özür dilerim," dedi. "Dom ile konuşmamı bitirmem beklediğimden daha uzun sürdü."

"Kesinlikle onun bildiği her şeyi sen de biliyorsundur," dedi.

"Bazen bir yorum farkı meselesi oluyor. Sonuçta hepimiz aynı değiliz, bu yüzden tartışırız. "Buraya bak," dedi biraz haşin bir sesle, "iki elin vardır. Bunların ikisi de senin parçandır ve birinin diğerinin aynadaki hali olması dışında birbirleriyle aynı görünüme sahiptirler. Fakat onları tamamen aynı biçimde kullanmazsın, öyle değil mi? Bazı işleri çoğu zaman sağ elinle, bazılarını da çoğu zaman sol elinle yaparsın. Bir başka deyişle yorum farkları."

Açık bir memnuniyetle, "Seni hakladı," dedi Pelorat.

Trevize başıyla onayladı. "Bu etkili bir benzerlik, tabii eğer ilgili olsaydı ve öyle olduğundan pek emin değilim. Her halükarda, bu artık gemiye çıkabileceğimiz anlamına mı geliyor? Yağmur yağıyor."

"Evet, evet. Gaialıların hepsi yere indi ve gemi mükemmel bir durumda." Sonra aniden Trevize'ye meraklı bir bakış fırlatarak, "Kendini kuru tutuyorsun. Yağmur damlaları seni ıskalıyorlar," dedi.

"Evet, gerçekten de öyle," dedi Trevize. "Islanmaktan kaçınıyorum."

"Ama arada bir ıslanmak keyif vermez mi?"

"Kesinlikle. Ama yağmur istediği zaman değil, kendim istediğim zaman."

Bliss omuz silkti. "Eh, nasıl istersen. Bütün yükümüz yüklendi, hadi gemiye çıkalım."

Üçü Uzak Yıldız'a doğru yürüdüler. Yağmur daha da azalıyordu, ama çimenler gayet ıslaktı. Trevize enerjik bir şekilde yürüdüğünü fark etti, ama Bliss terliklerini ayağından çıkarıp bir eline almıştı ve şimdi çimende yalınayak zorlukla yürüyordu.

Trevize'nin aşağıya doğru göz atmasına cevap olarak, "Bu harika ," dedi.

Trevize dalgın dalgın "İyi," dedi. Sonra bir parça sinirlenerek, "Neden o diğer Gaialılar yakında duruyor ki?" diye sordu.

Bliss, "Gaia'nın çok önemli bulduğu bu olayı kaydediyorlar," dedi. "Sen bizim için önemlisin, Trevize. Bu yolculuğun sonucu olarak fikrini değiştirir ve aleyhimize karar verirsen asla büyüyüp Galaksiya'yı oluşturamayacağımızı, hatta Gaia olarak bile kalamayacağımızı bir düşün."

"O halde Gaia için, bütün dünyaya ölüm kalımı temsil ediyorum."

"Öyle düşünüyoruz."

Trevize aniden durdu ve yağmur şapkasını çıkardı. Gökyüzünde mavi kısımlar görünmeye başlamıştı. "Ama şimdi lehinizde verdiğim oy var. Eğer beni öldürürseniz o kararı asla değiştiremem," dedi.

Pelorat şoke olmuş bir halde, "Golan, bu söylediğin korkunç bir şey," dedi.

"Tam bir Yalıtılmış'a göre bir söz," dedi Bliss soğukkanlılıkla. "Trevize, anlamalısın ki biz bir insan olarak seninle, hatta senin oyunla değil, gerçekle, konunun gerçekleriyle ilgileniyoruz. Sen yalnızca gerçeğe giden bir yol olarak önemlisin, oyun da gerçeğin bir göstergesi olarak önemli. Senden istediğimiz bu ve oyunu değiştirmeni engellemek için seni öldürürsek yalnızca gerçeği kendimizden gizlemiş oluruz."

"Size gerçeğin Gaia olmadığını söylersem, o halde hepiniz neşeyle ölmeyi kabul mü edeceksiniz?"

"Belki de tamamen neşeyle değil, ama sonuçta o kapıya çıkacaktır."

Trevize başını iki yana salladı. "Beni Gaia'nın korkutucu olduğuna ve ölmesi gerektiğine inandıracak bir şey varsa, tam da bu şimdi dile getirdiğin iddia olabilir." Sonra gözlerini sabırla izleyen (ve tahminen dinleyen) Gaialılara çevirerek, "Neden öyle çevreye yayılmışlar?" dedi. "Ve neden o kadar fazla kişiye ihtiyacınız var? Eğer içlerinden biri olayı izler ve kendi hafızasında depolarsa bu gezegeninin tamamına açık olmaz mı? İstediğiniz takdirde bir milyon farklı yerde depolanamaz mı?"

Bliss, "Her biri bu olayı farklı bir açıdan gözlemliyor ve biraz farklı bir beyinde depoluyor," dedi. "Bütün gözlemler incelendiğinde gerçekleşen olayın bütün gözlemlerden izlendiği zaman sadece herhangi birinden izlenmeye göre çok daha iyi anlaşılacağı görülecektir.

"Bir başka deyişle, bütün, parçaların toplamından daha büyüktür."

"Kesinlikle. Gaia'nın varlığının temel gerekçesini kavradın. Seni bir insan bireyi olarak belki elli trilyon hücreden oluşuyorsun, ama sen çok hücreli bir birey olarak o elli trilyonun tek tek önemlerinin toplamından çok daha önemlisin. Herhalde bunu kabul edersin."

"Evet," dedi Trevize. "Kabul ederim."

Geminin içine adım attı ve kısa süreliğine Gaia'ya bir kere daha bakmak için arkasını döndü. Kısa yağmur atmosfere yeni bir tazelik vermişti. Yeşil, bereketli, sessiz, sakin bir dünya gördü; yorgun Galaksi'nin çalkantısının ortasındaki bir dinginlik bahçesi.

– Ve bütün kalbiyle onu bir daha görmeyeceğini umuyordu.

6

HAVA KİLİDİ arkalarından kapandığı zaman Trevize tam olarak bir kâbusu değil ama çok ciddi bir şekilde anormal olduğu için serbestçe nefes almasına engel olan bir şeyi dışarıda bırakmış gibi oldu.

Bir anormallik öğesinin Bliss'in kişiliğinde hâlâ onunla beraber olduğunun tamamen farkındaydı. Kadın oradayken

Gaia da oradaydı, ama onun varlığının zorunlu olduğuna da inanmış durumdaydı. Kara kutu yeniden çalışıyordu ve içtenlikle o kara kutuya fazla inanmaya hiç başlamayacağını umuyordu.

Gemiye göz gezdirdi ve onu çok güzel buldu. Vakıf'in Valisi Harla Branno'nun onu zorla gemiye sokmasından ve kendisinin Vakıf'ın düşmanları olarak gördüklerinin ateşini üzerine çekmesi için yıldızların arasına göndermesinden bu yana gemi hep sadece onun olmuştu. O iş bitmişti, ama gemi hâlâ onundu ve geri vermeye de hiç niyeti yoktu.

Gemi sadece birkaç aydır ona aitti, ama ona eviymiş gibi görünüyordu ve Terminus'ta evi olmuş yeri ancak hayal meyal hatırlayabiliyordu.

Terminus! Orası Vakıf'ın merkezin dışındaki merkezi, Seldon Planı gereğince gelecekteki beş yüzyıl boyunca ikinci ve daha büyük bir İmparatorluk oluşturmak kaderinde olan gezegendi, fakat artık Trevize onu raydan çıkarmıştı. Kendi kararıyla Vakıf'ı hiçliğe dönüştürüyor ve bunun yerine yeni bir toplumu, yeni bir yaşam düzenini, çok hücreli hayatın gelişmesinden beri gerçekleşmiş diğer bütün devrimlerden daha korkutucu bir devrimi mümkün kılıyordu.

Şimdi de doğru olanı yaptığını (veya yapmadığını) kendine kanıtlamak üzere tasarlanmış bir yolculuğa çıkıyordu.

Düşüncelere dalıp hareketsiz kaldığını fark etti, bu yüzden kendi kendine kızarak silkindi. Aceleyle pilot odasına gitti ve bilgisayarının hâlâ orada durduğunu gördü.

Bilgisayar ışıldıyordu, her şey ışıldıyordu. Son derece dikkatli bir temizlik yapılmıştı. Neredeyse rastgele dokun-

duğu düğmeler kusursuz olarak ve kesinlikle eskisine göre daha kolaylıkla çalışıyordu. Havalandırma sistemi o kadar sessizdi ki hava akımlarının olduğundan emin olmak için elini hava deliğine koyması gerekti.

Bilgisayarın üzerindeki ışık çemberi davetkar biçimde parlıyordu. Trevize ona dokundu ve ışık genişleyerek masanın üzerini kapladı ve sağ ve sol ellerin anahatları masada belirdi. Trevize derin bir nefes aldı ve bir süredir nefes almayı unuttuğunu fark etti. Gaialılar Vakıf teknolojisi hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı ve pekala kötü bir niyetleri olmadığı halde bilgisayara zarar vermiş olabilirlerdi. Şu noktaya kadar zarar vermemişler gibi görünüyorlardı, eller hâlâ yerli yerindeydi.

Fakat kritik test kendi ellerini koyduktan sonra başlayacaktı; bir an tereddür etti. Eğer yanlış bir şey varsa bunu neredeyse anında anlardı, ama eğer durum buysa ne yapabilirdi? Tamirat için Terminus'a geri dönmesi gerekecekti ve geri dönerse de Vali Branno'nun yeniden ayrılmasına izin vermeyeceğinden gayet emindi. Geri dönmezse de–

Kalbinin güm güm attığını hissedebiliyordu; gerginliği özellikle uzatmanın hiçbir anlamının olmadığı belliydi.

Ellerini öne uzattı ve önce sağ, sonra sol elini masanın üzerindeki anahatlara yerleştirdi. Hemen başka bir çift elin kendisininkileri tuttuğu yanılsamasına kapıldı. Duyuları genişledi ve Gaia'yı her yönden görebilir oldu. Gezegen yeşil ve nemliydi, Gaialılar da hâlâ gemiyi izliyorlardı. Yukarı bakmayı istediği zaman büyük ölçüde bulutlu bir gökyüzü gördü. Yine onun isteğiyle bulutlar kayboldu ve Gaia'nın

güneşinin küresinin filtrelendiği kesintisiz mavi bir gökyüzüne bakar oldu.

Yine istediği zaman mavi parçalandı ve yıldızları gördü.

Onları da ortadan kaldırdı ve yine isteyerek küçültülmüş bir tekerleği andıran Galaksi'yi getirdi. Bilgisayarın oluşturduğu görüntüyü yönelimini ayarlayarak, zamanın görünürdeki akışını değiştirerek, önce bir yöne, sonra diğer yöne çevirerek test etti. Gaia'nın en yakınındaki önemli yıldız olan Sayshell'in güneşini, sonra Terminus'un güneşini, sonra Trantor'unkini ardı ardına buldu. Bilgisayarın derinliklerinde bulunan haritada yıldızdan yıldıza seyahat etti.

Sonra ellerini geri çekti ve gerçeklik dünyasının yeniden çevresini sarmasına izin verdi ve bütün bu süre boyunca ayakta durduğunu, el temasını yapmak için bilgisayarın üzerine yarı yarıya eğildiğini fark etti. Kendini kaskatı hissediyordu ve oturmadan önce sırt kaslarını germesi gerekti.

Sıcak bir rahatlamayla bilgisayara baktı. Kusursuz biçimde çalışıyordu. Eğer bir fark varsa, daha duyarlıydı ve ona karşı hisleri yalnızca aşk olarak tanımlanabilirdi. Sonuçta onun ellerini tuttuğunda (o elleri zihninde kadın elleri olarak düşündüğünü kabul etmeyi kararlılıkla reddediyordu) birbirlerinin parçası oluyorlardı ve onun iradesi daha büyük bir özü yönlendiriyor, kontrol ediyor, tecrübe ediyor ve o özün parçası oluyordu. O ve bilgisayar Gaia'nın çok daha büyük bir boyutta yaşadığı şeyin küçük bir halini hissediyor olmalılardı (bu aniden aklına geldi ve onu rahatsız etti).

Başını iki yana salladı. Hayır! Bilgisayar ve kendisi söz

konusu olduğunda bütün kontrol onun, Trevize'nin elindeydi. Bilgisayar ona tamamen itaat eden bir şeydi.

Doğruldu ve küçük mutfak ve yemek alanına doğru yürüdü. Her çeşitten bol bol yemek, ayrıca düzgün soğutma ve kolay ısıtma aygıtları vardı. Odasındaki kitap filmlerin doğru sırada olduğunu önceden fark etmişti ve Pelorat'ın kişisel kütüphanesinin de güvenle depolandığından hemen hemen –hayır, tamamen– emindi. Aksi takdirde çoktan adamın sesini duymuş olurdu.

Pelorat! Bu ona hatırlattı. Pelorat'ın odasına girdi. "Burada Bliss'e yetecek yer var mı, Janov?"

"Ah, evet. Bol bol var."

"Ortak odayı onun yatak odasına dönüştürebilirim."

Bliss gözlerini iyice açıp başını kaldırdı. "Ayrı bir yatak odası istemiyorum. Burada Pel'in yanında kalmaktan gayet memnunum. Fakat herhalde gerek olduğunda diğer odaları kullanabilirim. Örneğin spor salonunu."

"Elbette. Benimki dışındaki herhangi bir odayı kullanabilirsin."

"İyi. Eğer düzenlemeyi ben yapmış olsaydım ben de böyle önerirdim. Doğal olarak, sen de bizim odamızın dışında kalacaksın."

"Doğal olarak," dedi Trevize. Aşağıya baktı ve ayakkabılarının eşiği geçtiğinin farkına vardı. Yarım adım geriye gitti ve sert bir sesle, "Burası balayı süiti değil, Bliss," dedi.

"Gaia onu eski büyüklüğünün bir buçuk katına çıkardığı halde ne kadar küçük olduğu göz önüne alındığında aslında tam da balayı süiti olduğunu söylemem gerek."

Trevize gülümsememeye çalıştı. "Çok sıkı fıkı olmanız gerekecek."

"Öyleyiz," dedi Pelorat. Konuşmanın konusundan besbelli rahatsız olmuştu. "Ama gerçekten, eski dostum, kendi düzenlememizi yapma işini bize bırakabilirsin."

"Aslında bırakamam," dedi Trevize yavaşça. "Hâlâ bunun balayı düzeni olmadığını netleştirmek istiyorum. Birbirinizin rızasıyla yaptığınız hiçbir şeye itirazım yok, ama bir mahremiyetiniz olmadığının farkına varmanız gerekiyor. Umarım bunu anlarsın, Bliss."

"Bir kapı var," dedi Bliss, "ve o kilitli olduğu zaman bizi rahatsız etmeyeceğini düşünüyorum –gerçek bir acil durum dışında yani."

"Elbette etmeyeceğim. Fakat ses yalıtımı yok."

"Demek istediğin, Trevize," dedi Bliss, "yapabileceğimiz bütün konuşmaları ve seviştiğimiz sırada çıkaracağız sesleri açık seçik duyacağın."

"Evet, onu demek istiyorum. Bunu aklınızdan çıkarmadığınızda burada faaliyetlerinizi sınırlamak zorunda kalacağınızı anlayacağınızı umuyorum. Bu sizi rahatsız edebilir ve özür dilerim, ama şu anki durum böyle."

Pelorat boğazını temizledi ve yumuşak bir sesle, "Aslında Golan, bu benim daha önce karşı karşıya kaldığım bir sorun," dedi. "Bliss'in benimle beraberken deneyimlediği bütün duyuları Gaia'nın tamamının da deneyimlediğini anlamalısın."

"O konuyu düşündüm, Janov," dedi Trevize, yüzünü ekşitmemek için kendini zor tutarmış gibi görünerek. "Senin aklına gelmemiştir diye bahsetmek istemedim."

"Ama korkarım aklıma geldi," dedi Pelorat.

Bliss, "Bunu o kadar büyütme, Trevize," dedi. "Herhangi bir anda Gaia'da binlerce insan sevişiyor, yemek yiyor, içiyor ya da başka zevk verici faaliyetlerde bulunuyor olabilir. Bu Gaia'nın her kısmının hissettiği genel bir keyif halesi ortaya çıkarır. Daha düşük hayvanların, bitkilerin ve minerallerin giderek azalan derecelerde zevkleri vardır ve bunlar da Gaia'nın bütün kısımlarında sürekli olarak hissettiği, başka hiçbir dünyada hissedilmeyen genelleşmiş bilinç zevkine katkıda bulunurlar.

"Bizim de kendi özel zevklerimiz var," dedi Trevize, "ve bunları birbirimizle şöyle böyle paylaşıyor, tabii istersek, istemezsek de kendimize saklıyoruz."

"Bizim zevklerimizi hissedebilseydin siz Yalıtılmışların o bakımdan ne kadar yoksun olduğunuzu bilirdin."

"Sen bizim ne hissettiğimizi nasıl bilebilirsin?"

"Nasıl hissettiğinizi bilmeden bile bir dünya dolusu ortak zevkin tek bir yalıtılmış bireyin yaşayabileceği zevklere oranla daha yoğun olduğunu düşünmek mantıklıdır."

"Belki de, ama zevklerim yoksun olsa bile, kendi zevklerimi ve acılarımı kendime saklarım ve ne kadar küçük olsalar da onlarla tatmin olurum, en yakındaki kayanın kan kardeşi olmam, kendim olurum."

"Alay etme," dedi Bliss. "Kemiklerindeki ve dişlerindeki her bir mineral kristaline değer verirsin ve içlerinden birinin bile zarar görmesini istemezsin, halbuki onların da aynı boyuttaki ortalama kaya kristalinden daha fazla bilinçleri yok."

"Doğru söylüyorsun," dedi Trevize gönülsüzce, "ama konudan sapmayı başardık. Bütün Gaia'nın zevkini paylaşması umrumda değil Bliss, ama ben onu paylaşmak istemiyorum. Burada dip dibe yaşıyoruz ve faaliyetlerinize dolaylı yoldan bile katılmaya mecbur bırakılmak istemiyorum."

Pelorat, "Boşa tartışıyoruz, sevgili dostum," dedi. "Ben de mahremiyetinin yok sayılmasına senden istekli değilim. Ona bakılırsa kendiminkinin ihlal edilmesine de. Bliss ile ikimiz ihtiyatlı olacağız, öyle değil mi Bliss?"

"İstediğin gibi olacak, Pel."

"Ne de olsa," dedi Pelorat, "büyük bir ihtimalle gezegenlerde geçireceğimiz zaman uzayda geçireceğimizden çok daha uzun olacak ve gezegenlerde gerçek mahremiyet fırsatları–"

"Gezegenlerdeyken ne yaptığınız umrumda değil," diye araya girdi Trevize, "ama bu gemide, efendi benim."

"Kesinlikle," dedi Pelorat.

"O halde bu meseleyi hallettiğimize göre kalkış yapma zamanı."

"Ama bekle." Pelorat Trevize'nin yakasına yapıştı. "Nereye doğru kalkış yapacağız. Arz'ın nerede olduğunu bilmiyorsun, ben ve Bliss de bilmiyoruz. Bilgisayarın da bilmiyor, zira bana Arz ile ilgili herhangi bir bilgi barındırmadığını uzun zaman önce söyledin. O halde ne yapmaya niyetlisin? Uzayda rastgele sürüklenemezsin, sevgili dostum."

Trevize bunu duyunca neredeyse zevkle gülümsedi. Gaia'nın ağına yakalandığından beri ilk defa kendini kendi kaderinin hakimi olarak hissediyordu.

"Seni temin ederim," dedi, "sürüklenmek gibi bir niyetim yok, Janov. Nereye gittiğimi kesinlikle biliyorum."

7

PELORAT kapıya hafifçe vuruşuna uzun süre beklediği halde cevap alamayınca sessizce pilot odasına girdi. Trevize'yi keskin bir odaklanmayla yıldız alanına bakar halde buldu.

Pelorat, "Golan–" dedi ve bekledi.

Trevize başını kaldırdı. "Janov! Otursana. –Bliss nerede?"

"Uyuyor. Görüyorum uzaya çıkmışız."

"Doğru görüyorsun." Trevize Pelorat'ın hafifçe şaşırmasına şaşırmamıştı. Yeni çekim tahrikli gemilerde kalkış yapıldığını tespit etmenin hiçbir yolu yoktu. Hiç atalet etkisi, hiç ivme itkisi ve hiç titreşim olmuyordu.

Kendini dışarıdaki yerçekimi alanlarından herhangi bir derecede ya da tamamen yalıtabilme yeteneğine sahip olan Uzak Yıldız gezegen yüzeyinden sanki evrensel bir denizde yüzüyormuş gibi havalanmıştı. Bunu yaparken de geminin içindeki yerçekimi etkisi çelişkili bir biçimde normal kalmıştı.

Elbette gemi atmosferin içindeyken ivmelenmeye gerek yoktu, böylece hızla sürtünen havanın yarattığı inleme ve titreşim duyulmamıştı. Ama atmosfer geride kaldıktan sonra hızlı bir şekilde ivme kazanılabiliyordu ve yolcular bundan etkilenmiyordu.

Rahatlık bakımından eşsizdi ve Trevize insanlar üstuzayda gemiler olmadan ve yakındaki aşırı yoğun olabilecek

yerçekimi alanlarına aldırmadan yolculuk etmenin bir yolunu bulana kadar da daha fazla geliştirilebileceğini sanmıyordu. Şu an için Uzak Yıldız'ın yerçekimi alanı Sıçrama girişimi yapabilmeye izin verecek kadar zayıflayana dek birkaç gün daha Gaia'nın güneşinden hızlanarak uzaklaşması gerekiyordu.

"Golan, sevgili dostum," dedi Pelorat. "Seninle birkaç dakika konuşabilir miyim? Çok meşgul değilsen yani."

"Hiç meşgul değilim. Bilgisayar ben bir kere doğru talimatı verdikten sonra her şeyi hallediyor. Kimi zaman da sanki ben daha talimatlarımı dile getirmeden tahmin ediyor ve yerine getiriyor." Trevize masanın üstünü sevgiyle okşadı.

Pelorat, "Birbirimizi kısa süredir tanıdığımız halde seninle çok iyi dost olduk, Golan, fakat bana kısa süredir tanışıyormuşuz gibi gelmediğini itiraf etmeliyim," dedi. "O kadar çok şey oldu ki. Durup düşündüğümde uzun sayılabilecek yaşamım boyunca yaşadığım olayların yarısının son birkaç aya sıkıştığını görmek hakikaten tuhaf. Ya da bana öyle görünüyor. Neredeyse–"

Trevize bir elini kaldırdı. "Janov, ilk açtığın konunun dışına doğru gittiğinden eminim. Çok kısa zamanda çok iyi dost olduğumuzu söyleyerek başlamıştın. Evet öyle oldu ve hâlâ da öyle. Ona bakılırsa Bliss'i daha da kısa zamandır tanıyorsun ve onunla daha da fazla dost oldun."

Pelorat biraz utanarak boğazını temizleyip, "O farklı, elbette," dedi.

"Elbette," dedi Trevize, "ama kısa ama hâlâ devam eden dostluğumuzdan sonra ne diyecektin?"

"Eğer sevgili dostum, senin şimdi dediğin gibi hâlâ dostsak, o halde yine söylediğin gibi benim için özellikle değerli olan Bliss'e geçmeliyim."

"Anlıyorum. Ona ne olmuş?"

"Bliss'ten hoşlanmadığını biliyorum, Golan, ama benim hatırım için keşke–"

Trevize bir elini kaldırdı. "Bir dakika, Janov. Bliss'e bayılıyor değilim, ama o benim için bir nefret nesnesi de değil. Aslında ona karşı hiçbir düşmanlığım yok. O çekici bir genç kadın ve öyle olmasaydı bile senin hatırın için onu öyle bulmaya hazır olurdum. Benim sevmediğim Gaia."

"Ama Bliss Gaia."

"Biliyorum, Janov. İşleri bu kadar karmaşıklaştıran da o zaten. Bliss'i bir insan olarak düşündüğüm sürece sorun yok. Onu Gaia olarak düşündüğümde ise var."

"Ama Gaia'ya bir şans vermedin, Golan. –Bak, eski dostum, bir şeyi kabul edeyim. Bliss ile ikimiz yakınlaştığımızda kimi zaman yaklaşık bir dakika boyunca zihnini paylaşmama izin veriyor. Daha uzun süre paylaştırmıyor, çünkü buna uyum sağlayamayacak kadar yaşlı olduğumu söylüyor. –Ah, sırıtma Golan, sen de uyum sağlayamayacak kadar yaşlı olurdun. Senin ya da benim gibi bir Yalıtılmış biriki dakikadan uzun süreliğine Gaia'nın parçası olarak kalırsa beyni zarar görebilir ve bu beş ya da on dakika kadar sürerse beyin zararı ters çevrilemez olur. –Keşke bu deneyimi yaşayabilseydin, Golan."

"Geri çevrilemez beyin zararını mı? Hayır, teşekkürler."

"Golan, beni kasten yanlış anlıyorsun. O küçük birlikte-

lik anını demek istiyorum. Neleri kaçırdığını bilmiyorsun. Bu tarif edilemez. Bliss bir zevk hissi olduğunu söylüyor. Bu susuzluktan kavrulduktan sonra nihayet biraz su içince bir zevk hissi olduğunu söylemek gibi. Sana nasıl bir his olduğunu anlatmaya başlayamam bile. Bir milyar insanın ayrı ayrı yaşadığı bütün zevkleri paylaşıyorsun. Düzenli bir zevk değil; öyle olsaydı çabucak hissetmez olurdun. Titreşiyor, yanıp sönüyor, seni bırakmayan tuhaf, nabız gibi bir titmi var. Ayrı olarak hissedebileceğimiz herhangi bir zevkten daha fazlası –hayır, daha iyisi. Kapıyı yüzüme kapattığı zaman ağlamaklı oluyorum–"

Trevize başını iki yana salladı. "İnanılmayacak kadar dokunaklı konuşuyorsun dostum, ama bu anlattığın tıpkı bir sahte endorfin bağımlılığı, ya da seni kısa vadede zevke boğan ama uzun vadede kalıcı olarak dehşete düşmene neden olan bir uyuşturucu gibi. Bana göre değil! Kısa bir zevk hissi uğruna bireyselliğimi feda etmeye isteksizim."

"Hâlâ bireyselliğime sahibim, Golan."

"Ama böyle devam edersen onu daha ne kadar koruyacaksın, Janov? Uyuşturucundan giderek daha fazla almak isteyeceksin, sonunda beynin zarar görecek. Janov, Bliss'in sana bunu yapmasına izin vermemelisin. –Belki de bu konuda onunla konuşsam daha iyi olur."

"Hayır! Konuşma! Biliyorsun, çok incelikli sayılmazsın ve onun incinmesini istemiyorum. Seni temin ederim, o bakımdan beni düşünebileceğinden daha iyi koruyor. Beyin hasarı konusundan benden de fazla endişeleniyor. Bundan emin olabilirsin."

"Eh, o halde seninle konuşacağım. Janov, bunu daha fazla yapma. Kendi zevk ve keyif türünle elli iki yıl boyunca yaşadın ve beynin ona dayanacak şekilde uyum sağladı. Yeni ve sıradışı bir bozukluğun etkisine kapılma. Bunun bir bedeli var, hemen olmasa bile eninde sonunda ödenecek bir bedel."

Alçak sesle, "Evet, Golan," dedi Pelorat, ayakkabılarının uçlarına bakarak. Sonra, "Olaya şöyle bakmaya ne dersin? Tek hücreli bir yaratık olduğunu düşün–" dedi.

"Ne diyeceğini biliyorum, Janov. Unut gitsin. Bliss ile ben o benzerliği zaten konuştuk."

"Evet, ama bir an düşün. İnsanınki kadar bilince ve düşünme gücüne sahip tek hücreli yaratıklar hayal ettiğimizi ve onların çok hücreli organizmalara dönüşebilme şansıyla karşıya kaldıklarını düşün. Tek hücreli organizmalar bireyselliklerini yitirdikleri için yas tutmazlar mıydı? Zorunlu olarak genel bir organizmanın kişiliğine tasnif edilecek olmaktan nefret etmezler miydi? Hatalı düşünüyor olamazlar mıydı? Tek bir hücre bir insan beyninin gücünü hayal bile edebilir mi?"

Trevize başını canla başla iki yana salladı. "Hayır Janov, bu yanlış bir benzetme. Tek hücreli organizmaların bilinci ya da herhangi bir düşünme gücü yoktur, ya da varsa bile o kadar küçüktür ki pekala sıfır kabul edilebilir. Böyle nesnelerin bir araya gelip bireyselliklerini kaybetmeleri gerçekte asla sahip olmadıkları bir şeyi kaybetmeleri demektir. Fakat bir insan bilinçlidir ve düşünme gücüne sahiptir. Kaybedeceği gerçek bir bilinci ve bağımsız bir zekâsı vardır, bu yüzden bu benzetme başarısız."

Bir an ikisi arasında sessizlik oldu; bu neredeyse baskıcı bir sessizlikti. Sonunda Pelorat konuşmayı başka bir yöne saptırmaya çabalayarak, "Neden görüntü ekranına bakıyorsun?" diye sordu.

Trevize alaycı bir şekilde gülümseyerek "Alışkanlıktan," dedi. "Bilgisayar bana beni izleyen hiçbir Gaia gemisi olmadığını ve beni karşılamak üzere gelen hiçbir Sayshell filosu olmadığını söylüyor. Yine de endişeyle bakıyor, bu gemileri görmediğim için rahatlıyorum, halbuki bilgisayarın alıcıları gözlerimden yüzlerce kat daha hassas ve keskin. Dahası, bilgisayar uzayın bazı özelliklerini, benim duyularımın hiçbir koşulda algılayamayacağı özellikleri çok dikkatle algılama yetisine sahip. Bütün bunları bildiğim halde yine de bakıyorum."

Pelorat, "Golan, eğer hakikaten dostsak–" dedi.

"Sana Bliss'i üzecek hiçbir şey yapmayacağıma söz veriyorum; en azından engel olabileceğim hiçbir şey," dedi.

"Şimdi de başka bir mesele var. Benimle arana mesafe koyuyorsun, sanki bu konuda bana güvenmiyor gibisin. Nereye gidiyoruz? Arz'ın nerede olduğunu bildiğini mi düşünüyorsun?"

Trevize kaşlarını kaldırdı ve Pelorat'a baktı. "Özür dilerim. Şu ana dek bu sırrı kendime sakladım, öyle değil mi?"

"Evet, ama neden?"

"Gerçekten de, neden? Bu Bliss ile ilgili olabilir mi, merak ediyorum, dostum."

"Bliss mi? Mesele onun bilmesini istememen mi? Hadi ama eski dostum, ona tamamen güvenebilirsin."

"Konu o değil. Ona güvenmemenin ne yararı var? Sanırım isterse zihnimden herhangi bir sırrı zorla çekip alabilir. Bence bundan daha çocuksu bir sebebim var. Bana öyle geliyor ki dikkatini sadece ona veriyor ve ben artık yokum gibi davranıyorsun."

Pelorat dehşete düşmüş görünüyordu. "Ama bu doğru değil, Golan."

"Biliyorum, ama kendi duygularımı çözümlemeye çalışıyorum. Biraz önce dostluğumuz hakkında korkuların olduğu için bana geldin ve düşündüğümde ben de aynı korkulara sahipmişim gibi geliyor. Bunu kendime açıkça itiraf edemedim, ama sanırım Bliss'in benim önüne geçtiğini hissettim. Belki de huysuzca senden bir şeyleri gizleyerek 'hıncımı almaya' çalışıyorum. Çocukça, sanırım."

"Golan!"

Çocukça demiştim, değil mi? Ama hangi insan zaman zaman çocukluk yapmaz ki? Fakat seninle dostuz. Bunu çözüme kavuşturduk ve daha fazla oyun oynamayacağım. Comporellon'a gidiyoruz."

"Comporellon mu?" dedi Pelorat, bir an hatırlayamayarak.

"Hain dostum Munn Li Compor'u hatırlıyorsundur. Üçümüz Sayshell'de görüşmüştük."

Pelorat'ın yüzüne gözle görülür bir aydınlanma ifadesi yerleşti. "Elbette hatırlıyorum. Comporellon atalarının geldiği dünyaydı."

"Eğer öyleydiyse. Compor'un söylediği hiçbir şeye inanma ihtiyacı hissetmiyorum. Ama Comporellon bilinen bir

gezegen ve Compor sakinlerinin Arz'ı bildiklerini söyledi. O halde oradaya gidecek ve öğreneceğiz. Ucundan hiçbir şey çıkmayabilir ama orası elimizdeki tek başlangıç noktası."

Pelorat boğazını temizleyerek şüpheyle baktı. "Ah, sevgili dostum, emin misin?"

"Emin olunacak ya da olunmayacak bir şey yok. Tek bir başlangıç noktamız var ve ne kadar zayıf olursa olsun onu izlemekten başka seçeneğimiz yok."

"Evet, ama bunu Compor'un söylediklerini temel alarak yapıyorsak, o halde belki de bize söylediği her şeyi değerlendimemiz gerek. Hatırladığım kadarıyla bize üzerine basa basa Arz'ın yaşayan bir gezegen olarak var olmadığını, yüzeyinin radyoaktif olduğunu ve tamamen yaşamdan yoksun olduğunu söylemişti. Bu durumda da Comporellon'a bir hiç uğruna gidiyoruz demektir."

8

ÜÇÜ yemek odasında öğle yemeği yiyorlardı. Bunu yaparken odanın neredeyse tamamını kaplamışlardı.

Pelorat "Bu yemek harika," dedi kayda değer bir memnuniyetle. "Terminus'tan ilk aldığımız rezervin parçası mı?"

"Hayır, hiç de değil," dedi Trevize. "O biteli çok oldu. Bu Gaia'ya doğru yola çıkmadan önce Sayshell'den aldığımız rezervin parçası. Sıradışı, değil mi? Bir tür deniz besini, ama çok gevrek. Şuna gelince, onu satın alırken lahana olduğunu düşünmüştüm, ama tadı lahanaya hiç benzemiyor."

Bliss onları dinliyor ama hiçbir şey söylemiyordu. Kendi besinini ihtiyatla, azar azar yiyordu.

Pelorat yumuşak bir sesle, "Yemen gerekiyor, canım," dedi.

"Biliyorum Pel, yiyorum da."

Trevize tam bastıramadığı sabırsızlığını biraz belli ederek, "Gemide Gaia besini de var, Bliss," dedi.

"Biliyorum," dedi Bliss, "ama onu korumayı tercih ederim. Uzayda ne kadar kalacağımızı bilmiyoruz ve eninde sonunda Yalıtılmış besini yemeyi öğrenmeliyim."

"O kadar kötü mü? Yoksa Gaia yalnızca Gaia'yı mı yemeli?"

Bliss, "Aslında bizim 'Gaia Gaia'yı yediğinde, ne kayıp ne kazanç olmaz' diye bir sözümüz vardır. Bu bilincin ölçek boyunca yukarıya ve aşağı aktırılmasından ibarettir. Gaia'da yediğim her şey Gaia'dır ve büyük bölümü metabolize edildiğinde ve bana dönüştüğünde de Gaia olarak kalır. Açıkçası yiyor olmam sayesinde yediklerimin bir kısmının daha yüksek yoğunlukta bir bilince katkıda bulunma şansı olur, elbette bu arada onun başka kısımları da şu ya da bu çeşit atığa dönüştürülür ve dolayısıyla bilinç ölçeğinde daha aşağıya inerler."

Kararlılıkla yemeğinden bir ısırık aldı, bir an canla başla çiğnedi, yuttu ve, "Bu geniş bir dolaşımı temsil eder," diye devam etti. "Bitkiler büyür ve hayvanlar tarafından yenilirler. Hayvanlar da yerler ve yenilirler. Ölen bütün organizmalar küflerin, çürütücü bakterilerin ve benzerlerinin hücrelerine dahil olur ve Gaia olarak kalır. Bu geniş bilinç dolaşımına inorganik maddeler bile katkıda bulunur ve dolaşımın içindeki her şeyin düzenli olarak daha yüksek bir bi-

linç yoğunluğuna katkıda bulunma şansı olur."

"Bütün bunlar," dedi Trevize, "herhangi bir dünya için söylenebilir. İçimdeki bütün atomların uzun bir geçmişi vardır ve insanlar da dahil olmak üzere birçok canlının parçası olmuş ve denizin parçası, bir kömür topağı olarak, bir kayanın içinde ya da üzerimize esen rüzgarın bir bölümü olarak uzun süreler geçirmiş olabilir."

"Fakat Gaia'da," dedi Bliss, "bütün atomlar aynı zamanda sürekli olarak senin hakkında hiçbir şey bilmediğin daha yüksek bir gezegensel bilincin parçasıdır."

"Eh, o halde yediğin bu Sayshell mahsulü sebzelere ne oluyor?" dedi Trevize. "Gaia'nın parçası haline mi geliyorlar?"

"Evet, ama gayet yavaşça. Çıkardığım atıklar da aynı yavaşlıkta Gaia'nın parçası olmaktan çıkıyorlar. Ne de olsa benden çıkan Gaia ile temasını tamamen yitirir. Benim yüksek bilinç yoğunluğu düzeyim sayesinde koruyabildiğim dolaylı üstuzay temasından bile yoksundur. Bu üstuzay teması Gaia mahsulü olmayan besinlerin ben yedikten sonra yavaşça Gaia'nın parçası haline gelmesine neden olur."

"Ya bizim rezervlerimizden yediğimiz Gaia besinleri? Onlar da yavaşça Gaia olmaktan çıkar mı? Eğer öyleyse hazır fırsatın varken onları yesen iyi edersin."

"O konuda endişelenmeye gerek yok," dedi Bliss. "Gaia besini rezervlerimiz uzun bir süre boyunca Gaia'nın parçası olarak kalacak şekilde işlendiler."

Pelorat aniden, "Ama biz Gaia besini yediğimizde ne olacak?" dedi. "Ona bakılırsa Gaia'nın kendisindeyken Ga-

ia besini yediğimizde bize ne oldu? Biz de yavaş yavaş Gaia'ya mı dönüşüyoruz?"

Bliss başını iki yana salladı ve yüzünden tuhaf bir rahatsızlık ifadesi geçti. "Hayır, sizin yediğiniz besinleri yitirdik. En azından dokularınıza metabolize ettiğiniz kısımlarını yitirdik. Çıkardıklarınız Gaia olarak kaldı veya çok yavaşça Gaia'ya dönüştü, böylece sonunda denge korunmuş oldu, ama bizi ziyaret etmeniz sonucunda Gaia'nın çok sayıda atomu Gaia olmaktan çıktı."

Trevize merakla "Neden öyle oldu?" diye sordu.

"Çünkü dönüşüme, çok kısmi bir dönüşüm olsa bile dayanamayacaktınız. Dünyamıza bir anlamda zorla getirilmiş konuklardınız ve sizi tehlikeden korumak zorundaydık, Gaia'nın küçücük parçacıklarının kaybedilmesi pahasına olsa bile. Bu isteyerek ödediğimiz bir bedeldi, ama mutluluk veren bir bedel değildi."

"Bunun için üzgünüz," dedi Trevize, "ama karşılık olarak Gaia mahsulü olmayan besinlerin ya da bunların bazı türlerinin de sana zarar vermeyeceğinden emin misin?"

"Hayır," dedi Bliss. "Sizin için yenebilir olan şeyler benim için de yenebilirdir. Sadece benim bu besinleri kendi dokularıma metabolize etmenin yanı sıra Gaia'ya metabolizma etmek gibi bir sorunum daha var. Bu psikolojik bir engel ortaya çıkarıyor ve besinden zevk almama engel oluyor ve yavaş yememe yol açıyor, ama zaman içinde üstesinden geleceğim."

"Ya enfeksiyon?" dedi Pelorat, tiz ve korku dolu bir sesle. "Neden bu daha önce aklıma gelmedi bilmiyorum. Bliss!

İndiğin bütün gezegenlerde büyük olasılıkla hiçbir şekilde savunma geliştiremeyeceğin mikroorganizmalar olacak ve basit bir bulaşıcı hastalık yüzünden öleceksin. Trevize, geri dönmeliyiz."

"Paniğe kapılma, sevgili Pel," dedi Bliss gülümseyerek. "Mikroorganizmalar da besinimin parçası oldukları zaman, ya da bedenime başka bir yolla girdiklerinde Gaia'ya emilirler. Zarar veriyor gibi görünürlerse daha hızlı emilirler ve bir kere Gaia olduktan sonra bana bir zarar vermezler."

Yemeğin sonu geldi ve Pelorat baharatlı, ısıtılmış meyve suları karışımından yudum aldı. "Aman," dedi, dudaklarını yalayarak, "sanırım yeniden konu değiştirme zamanı geldi. Bana bu gemideki yegane görevim konu değiştirmekmiş gibi geliyor. Bu neden böyle?"

Trevize vakarla, "Çünkü Bliss ve ben tartıştığımız bütün konulara ölümüne tutunuyoruz," dedi. Akıl sağlığımızı korumak için sana bel bağlıyoruz, Janov. Hangi konuya geçmek istiyorsun, eski dostum?"

"Comporellon hakkındaki referans kitaplarıma göz gezdirdim. Parçası olduğu sektörün tamamı eski efsaneler bakımından zengin. Yerleşim zamanlarını üstuzay yolculuğunun ilk binyılı gibi çok uzak geçmişe tarihlendiriyorlar. Hatta Comporellon Benbally isminde efsanevi bir kurucudan bahsediyor, ama nereden geldiğini söylemiyorlar. Gezegenin ilk isminin Benbally Dünyası olduğunu söylüyorlar."

"Peki sana göre bunlardaki gerçeklik payı ne, Janov?"

"Belki bir parça, ama o parçanın hangisi olduğunu kimse bilemez."

"Gerçek tarihte Benbally isimli birinden bahsedildiğini hiç duymadım. Ya sen?"

"Hayır, ama biliyorsun, geç İmparatorluk çağında İmparatorluk öncesi tarih kasıtlı olarak ortadan kaldırıldı. İmparatorlar İmparatorluğun çalkantılarla dolu son yüzyıllarında yerel yurtseverliği azaltmaya çok hevesliydi, çünkü onun yeterli gerekçeye sahip olduğunda parçalayıcı bir etki olduğunu düşünüyorlardı. Bu yüzden Galaksi'nin neredeyse bütün bölgelerinde gerçek, tam kayıtlara ve doğru kronolojiye sahip tarih Trantor'un etkisinin kendini hissettirdiği, söz konusu bölgenin de ya İmparatorlukla ittifak kurduğu ya da onun istilasına uğradığı günlerden başlar."

"Herhalde tarihi silmek kolay bir iş değildir," dedi Trevize.

"Birçok bakımdan değildir," dedi Pelorat, "fakat kararlı ve güçlü bir yönetim onu çok zayıflatabilir. Eğer yeterince zayıflarsa eski tarih dağınık kaynaklara bel bağlamaya başlar ve genellikle bozularak halk hikâyelerine dönüşür. Böyle halk hikâyeleri her zaman abartılarla dolu olacak ve muhtemelen bölgeyi gerçekte olduğundan daha eski ve güçlüymüş gibi göstereceklerdir. Ve belli bir efsane ne kadar aptalca ya da görünüşte ne kadar imkânsız olursa olsun, oranın insanları arasında ona inanmak bir yurtseverlik meselesi haline gelir. Sana Galaksi'nin her köşesinden ilk yerleşimin Arz'dan geldiğini söyleyen hikâyeler anlatabilirim, fakat bu ilk gezegeni hep bu isimle anmazlar.

"Ona başka ne isim verirler?"

"Birçok ismi vardır. Ona kimi zaman Tek derler, kimi

zaman da En Eski. Ya da Aylı Dünya derler, ki bu bazı otoritelere göre devasa uydusuna atıfta bulunur. Başkaları 'Kayıp Dünya' demek olduğunu ve 'AYLI''nın 'kayıp' ya da 'terk edilmiş' anlamındaki Galaksi öncesi bir sözcük olan 'MAHSUR'un değişik bir hali olduğunu söylüyor."

Trevize yumuşak bir sesle, "Janov, dur!" dedi. "Otoritelerin ve karşı otoritelerine sonsuza kadar devam edebilirsin. Bu efsaneler her yerde var mı diyorsun?"

"Ah, evet, eski dostum. Fazlasıyla İnsanların bu bir gerçekle başlayıp çevresine allanıp pullanmış yalanlar yığma huyunu görmek için efsanelere biraz göz atman yeterli oluyor. Tıpkı bir çakılın çevresinde inciler oluşturan Rhampora istiridyelerine benziyorlar. Bu metaforun tıpatıp aynısına bir yerde–"

"Janov, yine başını alıp gittin! Söyle bana, Comporellon'un efsanelerinde diğerlerinden farklı bir yan var mı?"

"Ah!" Pelorat Trevize'ye bir an boş boş baktı. "Farklı mı? Eh, Arz'ın nispeten yakında olduğunu söylüyorlar, bu sıradışı. Arz'dan ya da ne isim taktılarsa ondan bahseden dünyaların çoğunda konumu muallakta bırakılıyor –ya sonsuz bir uzaklıkta olduğu ya da bir tür rüyalar diyarında olduğu söyleniyor."

Trevize, "Evet, tıpkı Sayshell'deki kimi insanların bize Gaia'nın üstuzayda olduğunu söylemeleri gibi."

Bliss güldü.

Trevize ona çabucak göz attı. "Doğru bu. Bize böyle dediler."

"İnanmıyor değilim. Sadece komik, o kadar. Elbette bu-

na inanmalarını istiyoruz. Şu anda yalnızca kendi halimize bırakılmak istiyoruz ve üstuzaydan daha güvenli ve sağlam kalabileceğimiz neresi var ki? Orada olmasak bile insanlar orada olduğumuza inandığı sürece oradayız sayılır."

"Evet," dedi Trevize kuru kuru, "ve aynı biçimde, insanların Arz'ın var olmadığına, ya da çok uzakta olduğuna, ya da radyoaktif bir kabuğu olduğuna inanmasına neden olan bir şey var."

"Fakat," dedi Pelorat, "Comporellonlular nispeten yakınlarında olduğuna inanıyorlar."

"Fakat yine de ona radyoaktif bir kabuk veriyorlar. O ya da bu şekilde bir Arz efsanesi olan her halk onu yaklaşılamaz sayıyor."

"Bu az çok doğru," dedi Pelorat.

Trevize, "Sayshell'deki birçok kişi de Gaia'nın yakınlarda olduğuna inanıyordu, hatta bazıları yıldızını doğru bildi, fakat hepsi onu yaklaşılamaz sayıyordu. Comporellon'da da Arz'ın radyoaktif ve ölü olduğunda ısrar eden ama yıldızını doğru bilen kişiler olmalı. O zaman o kişiler Arz'ı yaklaşılamaz saysa da biz ona yaklaşacağız. Gaia için de aynen öyle yapmıştık."

Bliss, "Gaia seni karşılamaya istekliydi Trevize," dedi. "Bizim avucumuzda savunmasızdın ama seni incitmeye niyetimiz yoktu. Ya Arz da güçlüyse, ama iyi niyetli değilse? O zaman ne olacak?"

Her halükarda ona erişmeye çalışmalı ve sonuçları kabullenmeliyim. Fakat bu bana düşen bir görev. Arz'ın yerini tespit edip ona doğru yöneldiğimizde sizin ayrılmanız

için çok geç olmayacak. Sizi en yakındaki Vakıf dünyasına bırakır, ya da ısrar ederseniz Gaia'ya geri getirir, sonra Arz'a tek başıma giderim.

Pelorat gözle görülür bir sıkıntıyla, "Sevgili dostum," dedi, "böyle şeyler söyleme. Seni yarı yolda bırakmayı asla düşünmem."

Bliss, "Ben de Pel'i bırakmayı düşünmem," deyip bir elini uzatarak adamın yanağını okşadı.

"Pekala o halde. Çok geçmeden Comporellon'a Sıçrama yapmaya hazır olacağız. Oradan da bir sonraki Sıçrama'yı Arz'a yapacağımızı umalım."

COMPORELLON

3

GİRİŞ İSTASYONUNDA

9

BLISS odalarına girerken, "Trevize sana Sıçrama yapıp üstuzaya geçmek üzere olduğumuzu söyledi mi?" dedi.

İnceleme diskinin üzerine eğilmiş olan Pelorat yukarı baktı ve, "Aslında az önce kapıdan başını uzatıp 'yarım saat içinde' dedi," dedi.

"Bu konuda düşünmeyi sevmiyorum, Pel. Sıçrama'yı hiç sevmedim. Tuhaf bir duygu, içim dışıma çıkmış gibi oluyor."

Pelorat biraz şaşırmış görünüyordu. "Seni bir uzay yolcusu olarak düşünmemiştim, Bliss'çiğim."

"Özellikle öyle değilim ve bunu derken yalnızca bileşen tarafım için geçerli olduğunu da kast etmiyorum. Gaia'nın kendisinin düzenli uzay yolculuğu yapmak için vesilesi yok. Ben/biz/Gaia yapısı gereği ne keşfe çıkar, ne ticaret yapar, ne de uzayda seyahat eder. Yine de giriş istasyonlarında birilerini bulundurmak gerekir–"

"Seninle karşılaşma şansını yakaladığımızda olduğu gibi."

"Evet, Pel." Bliss ona şefkatle gülümsedi. "Hatta türlü sebeplerle Sayshell'i ve diğer yıldız bölgelerini ziyaret etmek de gerekir – genellikle gizli olarak. Ama ister gizli olsun, ister olmasın, bu hep Sıçrama yapılması demektir ve elbette

Gaia'nın herhangi bir parçası Sıçradığında bunu bütün Gaia hisseder."

"Bu çok kötü," dedi Pel.

"Daha kötü olabilirdi. Gaia'nın büyük kütlesi Sıçrama'ya maruz kalmaz, bu yüzden etki çok azalır. Fakat sanki ben etkiyi Gaia'nın büyük bölümünden daha fazla hissediyorum. Trevize'ye sürekli anlatmaya çalıştığım üzere, Gaia'nın tamamı Gaia olsa da tek tek bileşenler birbirinin aynısı değildir. Aramızda farklar vardır ve benim yapım da bir sebeple Sıçrama'ya karşı özellikle hassas."

Birden hatırlayarak, "Bekle!" dedi Pelorat. "Trevize bir keresinde bunu bana açıklamıştı. Bu hissi en kötü sıradan gemilerde yaşarsın. Sıradan gemilerde üstuzaya girerken Galaktik çekim alanını terk eder ve normal uzaya dönerken de ona geri dönersin. Bu hissi yaşatan o terk ediş ve geri dönüştür. Ama Uzak Yıldız çekim tahrikli bir gemidir. Çekim alanından bağımsızdır ve gerçekte ne ondan ayrılır ne de ona geri döner. Bu nedenle hiçbir şey hissetmeyeceğiz. Seni bu konuda temin edebilirim hayatım, kişisel tecrübem var."

"Ama bu harika. Keşke daha önce bu konuyu konuşmayı akıl etseydim. Hatırı sayılır ölçüde endişeden kendimi kurtarmış olurdum."

"Bu başka bir bakımdan da avantaj sağlıyor," dedi Pelorat. Hiç alışık olmadığı uzaybilim konularını açıklama rolünü üstlendiği için kendini ruhu genişlemiş gibi hissediyordu. "Sıradan gemilerin Sıçrama yapabilmek için yıldızlar gibi büyük kütlelerden normal uzayda uzaklaşması gerekir. Bunun sebebi kısmen yıldız ne kadar yakın olursa çekim

alanının o kadar yoğun olması ve Sıçrama sırasında yaşanan hislerin o kadar artmasıdır. Ayrıca çekim alanı ne kadar yoğun olursa Sıçrama'yı güvenle ve normal uzayda ulaşmak istediğin noktaya ulaşacak şekilde yapabilmek için çözülmesi gereken eşitlikler de o kadar karmaşıklaşır."

"Fakat çekim tahrikli bir gemide bahsedilmeye değer bir Sıçrama hissi yaşanmaz. Buna ek olarak bu geminin bilgisayarı sıradan bilgisayarlara göre çok daha gelişkin ve karmaşık eşitlikleri benzersiz bir beceri ve hızla hesaplayabiliyor. Sonuç olarak Uzak Yıldız yalnızca Sıçrama için güvenli ve rahat bir uzaklığa erişmek amacıyla yıldızdan uzaklaşmak zorunda kalmaz, yalnızca iki ya da üç gün uzaklaşması yeterli olur. Herhangi bir çekim alanına, dolayısıyla da atalet etkilerine maruz kalmadığımız –bunu anlamadığımı itiraf etmeliyim, ama Trevize böyle dedi– ve sıradan bir gemiye göre çok daha hızlı ivmelenebildiğimiz için bu özellikle geçerli."

Bliss, "Bu harika, Trev'in bu sıradışı gemiyi kullanabilmesi de takdire şayan," dedi.

Pelorat hafifçe kaşlarını çattı. "Lütfen Bliss, 'Trevize' de.'"

"Öyle diyorum. Ama yokluğunda biraz gevşiyorum."

"Gevşeme. Bu alışkanlığını hiç teşvik etmesen iyi olur, canım. O bu konuda çok hassas."

"Bu konuda değil. Bana karşı hassas. Benden hoşlanmıyor."

"Öyle değil," dedi Pelorat ciddiyetle. "Onunla bunu konuştum – Hadi ama, kaş çatma öyle. Son derece incelikli

davrandım, sevgili çocuğum. Bana senden hoşlanmıyor olmadığına dair garanti verdi. Gaia'dan şüpheleniyor ve onu insanlığın geleceği olarak seçmek zorunda kaldığına hayıflanıyor. Bu kadarına göz yummalıyız. Yavaş yavaş Gaia'nın avantajlarını anladıkça bunun üstesinden gelecektir."

"Umarım öyle olur, ama mesele yalnızca Gaia değil. Pel, sana ne söylerse söylesin –unutma, seni çok seviyor ve duygularını incitmek istemiyor– benden kişisel olarak hoşlanmıyor."

"Hayır Bliss. Bu mümkün değil."

"Sen beni seviyorsun diye herkes sevmek zorunda değil, Pel. Açıklayayım. Trev –tamam, Trevize– benim bir robot olduğumu düşünüyor."

Pelorat'ın normalde duygusuz olan yüzüne büyük bir hayret ifadesi yerleşti. "Kesinlikle senin yapay bir insan olduğunu düşünüyor olamaz," dedi.

"Niye bu kadar şaşırdın? Gaia'ya robotların yardımıyla yerleşildi. Bu bilinen bir gerçek."

"Robotlar makineler gibi yardım edebilir, fakat Gaia'ya yerleşen insanlardı; dünyadan gelen insanlar. Trevize de böyle düşünüyor. Böyle düşündüğünü biliyorum."

"Trevize ile ikinize söylediğim gibi, Gaia'nın hafızasında Arz'a dair hiçbir şey yok. Fakat en eski hatıralarımızda üç bin yıldan sonra hâlâ Gaia'nın yaşanabilir bir dünya haline getirilmesi işinin tamamlanmasına yardımcı olan bazı robotlar var. O sıralar aynı zamanda Gaia'yı gezegensel bir bilinç haline getiriyorduk –bu çok zaman aldı, sevgili Pel, ilk hatıralarımızın bulanık olmasının bir başka sebebi de bu, belki

de Trevize'nin zannettiği gibi onları Arz silmiş olmayabilir–"

"Evet Bliss," dedi Pelorat tedirginlikle, "ama ya robotlara ne oldu?"

"Eh, Gaia oluşurken robotlar ayrıldı. Robotların dahil olduğu bir Gaia istemiyorduk, zira ister yapı olarak Yalıtılmış olsun, ister Gezegensel olsun, robotik bir bileşenin uzun vadede insan toplumuna zararlı olacağına inanıyorduk, hâlâ da aynı fikirdeyiz. Bu sonuca nasıl vardığımızı bilmiyorum, ama bunun Galaksi tarihinin çok eski bir çağında gerçekleştiği için Gaia'nın hafızasında yer almayan olaylara dayalı olması mümkün."

"Eğer robotlar ayrıldıysa–"

"Evet, ama ya bazıları geride kaldıysa? Ya ben o geride kalanlardan biriysem, belki de on beş bin yıllıksam? Trevize bundan şüpheleniyor."

Pelorat başını yavaşça iki yana salladı. "Ama değilsin."

"Buna inandığından emin misin?"

"Elbette eminim. Sen bir robot değilsin."

"Nereden biliyorsun?"

"Bliss, biliyorum işte. Senin hiçbir yapay tarafın yok. Bunu ben bilmiyorsam, kimse bilemez."

"En büyüğünden tut da en küçüğüne kadar her bakımdan çok zekice yapay olmam, bu yüzden doğal olandan ayırt edilebiliyor olmam mümkün değil mi? Eğer böyle olsaydım, benimle gerçek bir insan arasındaki farkı nasıl anlardın?"

Pelorat, "Bu kadar zekice yapay olmanın mümkün olduğunu sanmıyorum," dedi.

"Ya sen ne düşünürsen düşün bu mümkün olsaydı?"

"İnanmıyorum işte."

"Öyleyse sadece teorik bir durum olarak ele al. Eğer ben ayırt edilemez bir robot olsaydım, bu sana nasıl hissettirirdi?"

"Şey, ben-ben–"

"Özellikle söylemek geerkirse, bir robotla sevişmek sana nasıl hissettirirdi?"

Pelorat aniden sağ elinin başparmağıyla orta parmağını şıklattı. "Biliyorsun, yapay adamlara âşık olan kadınlara ve tersine dair efsaneler var. Hep bunun mecazi bir önemi olduğunu düşünmüş, asla bu hikâyelerin gerçeği temsil ettiğini aklıma getirmemiştim. Elbette Golan ile ikimiz Sayshell'e ininceye kadar hiç 'robot' sözcüğünü duymamıştım, ama şimdi üzerinde düşündükçe fark ediyorum: O yapay adamlar ve kadınlar robotlar olmalı. Görünüşe göre tarihin erken dönemlerinde bu tür robotlar varmış. Bu da demek oluyor ki efsaneler yeniden değerlendirilmeli–"

Pelorat sessizce düşüncelere gömüldü. Bliss biraz bekledikten sonra aniden sertçe ellerini çırptı. Pelorat sıçradı.

"Pel'ciğim," dedi Bliss. "Mitoloji bilgini kullanarak sorudan kaçıyorsun: Sorum şuydu: Bir robotla sevişmek sana nasıl hissettirirdi?"

Pelorat ona tedirginlikle gözlerini dikti. "Gerçekten ayırt edilemez bir robotla mı? Bir insandan ayıramayacağın bir robotla?"

"Evet."

"O halde bana öyle görünüyor ki bir insandan hiçbir şekilde ayırt edilemeyecek bir robot insandır. Eğer sen öyle

bir robot olsaydın, benim için sadece bir insan olurdun."

"Senden beklediğim cevap da buydu, Pel."

Pelorat bekledi, sonra, "Eh, o halde artık bu cevabı duyduğuna göre, bana doğal bir insan olduğunu söyleyip beni teorik durumlarla mücadele etmekten kurtarmayacak mısın?" dedi.

"Hayır, öyle bir şey yapmayacağım. Doğal bir insanı doğal bir insanın bütün özelliklerine sahip bir nesne olarak tanımladın. Eğer o özelliklerin hepsine sahip olduğumdan eminsen, tartışma bitmiş demektir. İşlevsel bir tanımımız var başka bir tanıma ihtiyacımız yok. Sonuçta ben senin insandan ayırt edilemeyecek bir robot olmadığını nereden biliyorum?"

"Çünkü ben sana olmadığımı söylüyorum."

"Ah, ama eğer sen bir insandan ayırt edilemeyecek bir robot olsaydın, bana doğal bir insan olduğunu söyleyecek şekilde tasarlanmış olabilirdin, hatta buna kendin de inanacak şekilde programlanmış bile olabilirdin. İşlevsel tanım elimizdeki tek şey ve sahip olabileceğimiz tek şey."

Kollarını Pelorat'ın boynuna doladı ve onu öptü. Öpücük gittikçe tutkulu bir hal aldı ve uzadı, sonunda Pelorat biraz boğulmuş bir sesle, "Ama Trevize'ye bu gemiyi bir balayı süitine çevirerek onu utandırmayacağımıza söz verdik," demeyi başardı.

Bliss, "Hadi anın büyüsüne kapılalım ve kendimize sözleri düşünecek zaman bırakmayalım," diye kandırmaya çalıştı.

Pelorat sıkıntıyla, "Ama bunu yapamam, tatlım," dedi.

"Bliss, biliyorum, bu seni rahatsız ediyor olmalı, fakat sürekli olarak düşünüyorum ve tabiatım gereği kendimi hislerime bırakmaya karşıyım. Bu ömrümün başından beri süren bir alışkanlığım, muhtemelen de diğer insanların çok canını sıkıyor. Birlikte olduğum kadınlardan er ya da geç buna karşı çıkmayanı olmadı. İlk karım –ama sanırım bundan bahsetmek uygunsuz kaçacaktır–"

"Evet, oldukça uygunsuz, ama ölümcül derecede değil. Sen de benim ilk sevgilim değilsin."

Pelorat söyleyecek bir şey bulamayarak, "Ah!" dedi, sonra Bliss'in hafifçe gülümsediğini fark ederek, "Yani, elbette," dedi. "Ben de ilk olacağımı –her neyse, ilk karım bu huyumu sevmiyordu."

"Ama ben seviyorum. Senin durmadan düşüncelere dalışını çekici buluyorum."

"Buna inanamam, ama hakikaten başka bir şey aklıma geldi. Robot ya da insan, fark etmiyor. Bunda hemfikiriz. Fakat ben bir Yalıtılmış'ım ve sen bunu biliyorsun. Gaia'nın parçası değilim ve birbirimize yakınlaştığımızda kısa bir süreliğine Gaia'ya katılmama izin versen bile Gaia'nın dışındaki hisleri paylaşıyorsun ve bu hisler Gaia Gaia'yı severken yaşayacağın hisler kadar yoğun olmayabilir."

Bliss, "Seni sevmenin ayrı bir zevki var, Pel," dedi. "Bundan daha fazlasını aramıyorum."

"Ama mesele sadece senin beni sevmen değil. Sen yalnızca sen değilsin. Ya Gaia bunu bir sapıklık olarak değerlendiriyorsa?"

"Eğer görseydi, bunu bilirdim, çünkü ben Gaia'yım. Ve

ben senden zevk aldığım için Gaia da alıyor. Biz seviştiğimizde bütün Gaia bu hissi az ya da çok paylaşıyor. Ben seni seviyorum dediğimde bu Gaia seni seviyor demektir, şu anki rolü sadece benim parçam üstlense de. Kafan karışmış gibi."

"Bir Yalıtılmış olduğum için bunu tam kavrayamıyorum, Bliss."

"Her zaman bir Yalıtılmış'ın vücuduyla benzerlik kurulabilir. Bir melodiyi ıslıkla çaldığında bütün vücudun, bir organizma olarak sen, melodiyi ıslıkla çalmak ister, ama o anki çalma işini yalnızca dudakların, dilin ve akciğerlerin üstlenir. Sağ ayağının başparmağı hiçbir şey yapmaz."

"Ritme tempo tutabilir."

"Fakat bu ıslıkla çalma işi için gerekli değildir. Ayak başparmağının tempo tutması hareketin kendisi değil harekete verilen bir tepki ve kesinlikle Gaia'nın bütün parçaları benim hislerime ufak bir tepki verebilir, ben de onlarınkilere veririm."

Pelorat, "Sanırım bu durumdan utanmanın bir faydası yok."

"Hem de hiçbir faydası yok."

"Ama bu beni tuhaf bir sorumluluk duygusuyla dolduruyor. Seni mutlu etmeye çalıştığımda Gaia'daki bütün canlı organizmaları mutlu etmeye çalıştığımı fark ediyorum."

"Bütün atomları – ama başarıyorsun. Senin kısa süre paylaşmana izin verdiğim o toplu zevk duygusuna katkıda bulunursun. Herhalde yaptığın katkı kolayca ölçülemeyecek kadar küçüktür, ama yine de orada ve bunu bilmek senin zevkini arttırmalı."

"Keşke Golan'ın uzunca bir süre pilot odasında kalacak kadar üstuzay manevralarıyla meşgul olduğundan emin olabilseydim."

"Balayına çıkmak istiyorsun, değil mi?"

"Evet."

"O halde bir kâğıt parçası al, üzerine 'Balayı Süiti' yaz, kapının dış tarafına iliştir. İçeri girmek isterse bu kendi sorunu."

Pelorat öyle yaptı ve bunu izleyen zevkli süreçte Uzak Yıldız Sıçrama yaptı. Ne Pelorat Ne Bliss bunu fark etti, dikkatlerini verselerdi de fark edemezlerdi.

10

PELORAT Trevize ile tanışıp hayatında ilk defa Terminus'tan ayrılalı yalnızca birkaç ay olmuştu. O zamana dek, yarım yüzyıldan (Galaktik Standart) uzun bir süre boyunca tamamen gezegen yüzeyinde kalmıştı.

Kendi zihninde şu son birkaç ay içinde bir uzay kurdu olup çıkmıştı. Üç gezegeni uzaydan görmüştü: Terminus'un kendisi, Sayshell ve Gaia. Ve şimdi görüntü ekranında bilgisayar kontrollü bir teleskop cihazı vasıtasıyla da olsa dördüncü bir gezegen görüyordu. Bu dördüncü gezegen Comporellon'du.

Ve yine, dördüncü defa belli belirsiz bir hayal kırıklığına uğramıştı. Her nasılsa hâlâ yaşanabilir bir dünyaya uzaydan bakmanın kıtalarının anahatlarını ve onları saran denizi, ya da kurak bir dünya söz konusuysa göllerinin anahatlarını ve onları saran karaları görmek demek olduğunu zan-

nediyordu.

Asla öyle olmuyordu.

Eğer bir dünya yaşanabilirse hem hidrosferi, hem de atmosferi oluyordu. Hem havası, hem de suyu olunca bulutları oluyordu, bulutları olunca da örtülü bir görüntüsü oluyordu. Pelorat bir kez daha kendini beyaz girdaplara ve az miktarda soluk mavi ya da paslı kahverengi beneğe bakar bulmuştu.

Kasvetle acaba kimse bir dünyanın mesela üç yüz bin kilometre uzaktan görüntüsü bir ekrana yansıtılsa onu tanıyabilir mi diye düşündü. Bir bulut girdabı diğerinden nasıl ayırt edilirdi ki?"

Bliss Pelorat'a biraz endişeyle baktı. "Ne oldu, Pel? Mutsuz görünüyorsun."

"Uzaydan bütün gezegenlerin aynı göründüğünü anlıyorum."

Trevize, "Ne olmuş yani, Janov?" dedi. "Terminus'taki bütün sahil şeritleri de ufuktan birbirinin aynı gibidir, tabii belli bir dağ zirvesi ya da belli bir şekle sahip bir adacık gibi ne olduğunu bildiğin bir şey aramıyorsan."

"Hodri meydan," dedi Pelorat, gözle görülür bir memnuniyetsizlikle, "ama hareketli bulutlar oluşan bir kütlede ne ararsın ki? Hem denesen bile muhtemelen daha karar veremeden karanlık tarafa geçmiş olursun."

"Biraz daha dikkatli bak, Janov. Eğer bulutların şekline dikkatle bakarsan desenlerinin gezegenin çevresinde daire oluşturma eğiliminde olduğunu ve bir merkezlerinin olduğunu görebilirsin. Bu merkez aşağı yukarı kutuplardan biridir."

"Hangisi?" diye sordu Bliss ilgiyle.

"Gezegen bize göre saat yönünde döndüğü için, tanım gereği güney kutbuna bakıyoruz. Merkez araçizgiden –gezegenin gölge çizgisinden– yaklaşık on beş derece uzaklıkta gibi göründüğüne ve gezegenin ekseni dönüş ekseninin dikine yirmi bir derece açı yaptığına göre, kutbun araçizgiye yaklaştığına mı yoksa ondan uzaklaştığına mı bağlı olarak ya ilkbaharın, ya da yazın ortasındayız. İstediğim takdirde bilgisayar kısa zamanda gezegenin yörüngesini hesaplayıp bana cevabı verebilir. Başkent ekvatorun kuzey tarafında, yani orada mevsim ya sonbaharın ya da kışın ortası."

Pelorat kaşlarını çattı. "Bütün bunları anlayabiliyor musun?" Bulut tabakasına sanki onunla hemen konuşacakmış ya da konuşmalıymış gibi baktı, ama elbette öyle bir şey olmadı.

"Bununla da kalmıyor," dedi Trevize, "eğer kutup bölgelerine bakarsanız bulut tabakasında kutuplara uzak bölgelerde olduğu gibi kesintiler olmadığını göreceksiniz. Aslında kesintiler var, fakat bu kesintilerden buzu görüyorsunuz, yani beyaz üstünde beyaz görünüyor."

"Ah," dedi Pelorat. "Sanırım kutuplarda böyle olması beklenebilir."

"Yaşanabilir dünyalarda kesinlikle. Yaşam içermeyen gezegenler havasız ya da susuz olabilir, veya bulutların su bulutları, buzun da su buzu olmadığını gösteren izler taşıyabilir. Bu gezegende o izler yok, dolayısıyla su bulutlarına ve su buzuna baktığımızı biliyoruz."

"Daha sonra dikkatimizi çeken şey araçizginin gündüz

tarafındaki kesintisiz beyaz bölgelerin alanı oluyor, deneyimli bir göz hemen bu alanın ortalamadan fazla olduğunu anlayabilir. Dahası, yansıyan ışıkta çok hafif bir turuncu ışıltı olduğu görülebiliyor, bu da Comporellon'un güneşinin ışığının Terminus'unkine oranla oldukça soğuk olduğu anlamına geliyor. Comporellon güneşine Terminus'un kendininkine olduğundan daha yakın olduğu halde, güneşinin daha düşük sıcaklığını telafi etmeye yetecek kadar yakın değil. Dolayısıyla Comporellon yaşanabilir dünyalar arasında soğuk bir dünya."

"Görüntüyü bir film gibi okuyorsun, eski dostum," dedi Pelorat saygıyla.

Trevize "O kadar da hayranlığa kapılma," deyip sevecenlikle gülümsedi. "Bilgisayar bana bu dünyanın biraz düşük ortalama sıcaklığı da dahil olmak üzere uygun istatistiklerini verdi. Zaten bildiğin bir sonuca ulaşmak kolaydır. Aslında, Comporellon bir buzul çağının eşiğinde, hatta kıtalarının dağılımı daha uygun olsaydı şu anda buzul çağında olurdu."

Bliss alt dudağını ısırdı. "Soğuk dünyalardan hoşlanmıyorum."

"Isıtıcı giysilerimiz var," dedi Trevize.

"Fark etmez. İnsanlar gerçekte soğuk havaya adapte olmamıştır. Ne kıllı ya da tüylü kalın kürklerimiz, ne de deri altı yağ tabakalarımız var. Bir dünyanın soğuk havasının olması kendi parçalarının iyiliğine büyük ölçüde kayıtsız kaldığını gösterir."

Trevize, "Gaia'nın her tarafı ılıman mıdır?" diye sordu.

"Büyük bölümü öyledir. Soğuğa adapte olmuş bitki ve hayvanlar için bazı soğuk bölgeler, sıcağa adapte olmuş bitki ve hayvanlar için de bazı sıcak bölgeler vardır, ama çoğu bölge sürekli olarak ılımandır, asla canlıları rahatsız edecek kadar sıcak ya da soğuk olmaz, tabii insanlar da buna dahil."

"İnsanlar elbette. Gaia'nın bütün parçaları canlı ve o bakımdan eşit, ama belli ki insanlar gibi bazıları diğerlerinden daha eşit."

Bliss hafif bir huysuzlukla, "Bırak bu aptalca alaycılığı," dedi. "Bilincin ve farkındalığın düzeyi ve yoğunluğu önemlidir. Bir insan aynı ağırlıkta bir kayaya göre daha yararlı bir Gaia parçasıdır ve bir bütün olarak Gaia'nın özellikleri ve işlevlerinin ağırlığı zorunlu olarak insanlar tarafındadır, fakat bu sizin Yalıtılmış dünyalarınızda olduğu kadar abartılı değildir. Dahası, bir bütün olarak Gaia için öylesi gerekli olduğunda ağırlığın başka şeylerde olduğu zamanlar da olur. Hatta arada bir ağırlık kayalık iç tabakada bile olabilir. Onun da ilgiye ihtiyacı vardır, ilgi gösterilmezse Gaia'nın bütün parçaları muzdarip olabilir. Gereksiz bir volkan patlaması olsun istemeyiz, değil mi?"

"Hayır," dedi Trevize. "Gereksizini istemeyiz."

"Etkilenmedin, değil mi?"

"Dinle," dedi Trevize. "Bizde ortalamaya göre soğuk ve sıcak dünyalar vardır, büyük ölçüde tropik ormanlardan oluşan dünyalar ve geniş savanalardan ibaret dünyalar vardır. Hiçbir dünya diğerine benzemez ve her biri ona alışkın olanlar için evdir. Ben Terminus'un göreceli ılımanlığına

alışkınım –aslında orayı neredeyse Gaia kadar uysallaştırdık–, fakat en azından geçici olarak farklı bir yere gitmekten hoşlanırım. Bizde olan ama Gaia'da olmayan şey çeşitlilik, Bliss. Eğer Gaia genişleyip Galaksiya'ya dönüşürse Galaksi'deki bütün dünyalar zorla ılımanlaştırılacak mı? O yeknesaklık dayanılmaz olur."

Bliss, "Eğer öyle olursa ve çeşitlilik arzulanabilir gibi görünüyorsa, çeşitlilik korunacaktır."

Trevize, "Tabiri caizse merkezi komiteden bir hediye, ha?" dedi kuru bir sesle. "Ve en fazla dayanabilecekleri kadar çeşitlilik olur tabii? Bu işi doğaya bırakmayı tercih ederim."

"Ama doğaya bırakmadınız. Galaksi'deki bütün yaşanabilir dünyalar değiştirildi. Her biri insanlık için rahatsız olacak bir doğal durumda bulundu ve hepsi elden geldiği kadar ılımanlaştırılıncaya kadar değiştirilidi. Eğer bu dünya soğuksa eminim ki bunun sebebi sakinlerinin onu kabul edilemez masraflara girmeksizin daha fazla ısıtamamış olmadıdır. Ve bu durumda bile gerçek anlamda yaşadıkları kısımlar mutlaka yapay olarak ısıtılıp ılımanlaştırılmıştır. Bu yüzden lütfen işleri doğaya bırakmak konusunda yüce bir erdeme sahipmişsin gibi davranma."

Trevize, "Herhalde Gaia adına konuşuyorsundur," dedi.

"Ben hep Gaia adına konuşurum. Ben Gaia'yım."

"Öyleyse eğer Gaia kendi üstünlüğünden bu kadar eminse neden benim kararıma ihtiyaç duydu? Neden bensiz devam etmediniz?"

Bliss sanki düşüncelerini toplarmışçasına duraksadı.

"Çünkü kendine fazla güvenmek akıllıca değildir," dedi. "Doğal olarak erdemlerimizi kusurlarımıza oranla daha net görebiliyoruz. Doğru olanı yapmayı çok istiyoruz, ille de bize doğru görünen şeyi değil, nesnel olarak doğru olanı, tabii nesnel olarak doğru diye bir şey varsa. Sen nesnel olarak doğru olana giden bulabildiğimiz en kestirme yol gibi görünüyorsun, bu yüzden kılavuzumuzsun."

"O kadar nesnel olarak doğruyum ki" dedi Trevize acı acı, "ben bile kendi kararımı anlamıyor ve ona gerekçe arıyorum."

"Bulacaksın da," dedi Bliss.

"Umarım," dedi Trevize.

"Aslına bakarsan, eski dostum," dedi Pelorat, "bana öyle geliyor ki Bliss bu son tartışmadan büyük bir beceriyle galip çıktı. Neden ileri sürdüğü argümanların senin Gaia'yı insanlığın gelecek dalgası yapma yolundaki kararını haklı çıkardığı gerçeğini kabul etmiyorsun?"

"Çünkü," dedi Trevize sertçe, "kararımı verdiğim sırada o argümanları bilmiyordum. Gaia hakkındaki bu ayrıntıların hiçbirinden haberim yoktu. Başka bir şey beni en azından bilinçdışı olarak etkiledi, Gaia'nın ayrıntılarına dayanmayan, daha köklü bir şey. İşte onu bulmam gerekiyor."

Pelorat Trevize'yi yatıştırmak için bir elini kaldırdı. "Sinirlenme, Golan."

"Sinirlenmedim. Sadece dayanılmaz bir baskı altındayım. Galaksi'nin odak noktası olmak istemiyorum."

Bliss, "Bunun için seni suçlamıyorum, Trevize," dedi. "Ve kendi tabiatın bir şekilde seni bu duruma düşmeye zor-

ladığı için gerçekten özgünüm. Comporellon'a ne zaman ineceğiz?"

"Üç gün içinde," dedi Trevize, "ve öncelikle yörüngesindeki giriş istasyonlarından birine uğramamız gerekiyor."

Pelorat, "O konuda bir sorun çıkmaz herhalde, değil mi?" dedi.

Trevize omuz siltki. "Bu dünyaya yaklaşan gemilerin ve giriş istasyonlarının sayısına, en önemlisi de inişi kabul ya da reddetmekle ilgili kurallardaki şartlara bağlı. Bu tür kurallar zamanla değişir."

Pelorat kızgınlıkla, "İnişi reddetmek de ne demek oluyor?" dedi. "Vakıf vatandaşlarının inişini reddedebilirler mi? Comperellon Vakıf idaresinin bir parçası değil mi?"

"Şey, hem evet hem hayır. O konuda hassas bir şekilde titiz kanunlar var ve Comporellon'un bunları nasıl yorumladığından emin değilim. Herhalde inişimizin reddedilmesi ihtimali vardır, ama bunun yüksek bir ihtimal olduğunu sanmıyorum."

"Peki ya reddedilirsek ne yapacağız?"

"Emin değilim," dedi Trevize. "Kendimizi ihtiyat planları yapmakla yormadan önce bekleyip ne olacağını görelim."

11

Artık Comporellon'a çok yaklaştıkları için gezegen teleskopla büyütülmeden de oldukça büyük bir küre olarak görünüyordu. Ama teleskop eklendiğinde giriş istasyonları da görülebiliyordu. Gezegene çevresinde dolanan diğer yapı-

ların çoğundan daha yakınlardı ve iyi aydınlatılmışlardı.

Uzak Yıldız gezegenin güney kutbu yönünden yaklaştığı için kürenin yarısı sürekli olarak aydınlıktı. Doğal olarak gece tarafındaki giriş istasyonları ışık istasyonları şeklinde daha net görülüyordu. Gezegen çevresinde eşit aralıklı yaylar oluşturacak şekilde dağılmışlardı. Altısı görülebiliyordu (kuşkusuz gündüz tarafında altı tane daha vardı) ve tamamı eşit ve birbirinin aynı hızlarla gezegenin çevresinde dolanıyordu.

Pelorat bu görüntüden biraz huşuya kapılmış bir halde, "Gezegene daha yakın ışıklar da var. Onlar nedir?" diye sordu.

Trevize, "Gezegeni ayrıntılı olarak bilmiyorum, o yüzden bir şey söyleyemem. Bazıları yörünge fabrikaları, laboatuvarları ya da gözlemevleri, hatta yoğun nüfuslu kent-gemiler olabilir. Bazı gezegenler giriş istasyonları hariç yörüngedeki bütün cisimleri dışarıdan bakılınca karanlık bir halde tutmayı tercih ediyor. Mesela Terminus böyle yapar. Görülen o ki Comporellon kuralları bu konuda daha serbest."

"Hangi giriş istasyonuna gidiyoruz, Golan?"

"Bu onlara bağlı. Ben Comporellon'a iniş isteğimi bildirdim, eninde sonunda hangi giriş istasyonuna ne zaman gideceğimize dair talimatlar alacağız. Bunun ne zaman olacağı büyük ölçüde şu anda kaç geminin giriş yapmaya çalıştığına bağlı. Her istasyonda bir düzine gemi sıradsaysa sabırlı olmaktan başka şansımız yok."

Bliss, "Daha önce yalnızca iki kere Gaia'dan üstuzaysal uzaklıklara yolculuk yaptım ve o iki seferde de ya Says-

hell'de ya da yakınındaydım. Hiç bu kadar uzak olmamıştım."

Trevize ona sertçe baktı. "Bir şey fark ediyor mu? Hâlâ Gaia'sın, değil mi?"

Bliss bir an sıkıntılı göründü, ama sonra neredeyse utangaç bir şekilde kıkırdamaya başladı. "Bu sefer beni gafil avladığını kabul etmeliyim, Trevize. 'Gaia' sözcüğünün iki anlamı vardır. Uzaydaki katı bir küresel cisim olarak fiziksel gezegenden bahsederken kullanılabilir. Ayrıca o küreyi de içeren canlı nesneden bahsedereken de kullanılabilir. Uygun biçimde konuşmamız gerekirse bu iki farklı kavram için iki farklı sözcük kullanmamız gerekir, ama Gaialılar her zaman bağlamdan kastedilenin hangisi olduğunu anlar. Bir Yalıtılmış'ın kimi zaman kafasının karışabileceğini kabul ediyorum."

"Eh, öyleyse," dedi Trevize, "bir küre olarak Gaia'dan binlerce parsek uzaklıkta olduğunu kabul ettiğine göre, hâlâ bir organizma olarak Gaia'nın parçası mısın?"

"Organizmayı kastediyorsan, hâlâ Gaia'yım."

"Hiç zayıflama yok mu?"

"Özünde hayır. Eminim üstuzayın diğer yanında Gaia kalmanın işi biraz karmaşıklaştırdığını sana daha önce de söylemişimdir, ama hâlâ Gaia'yım."

Trevize, "Gaia'nın Galaktik bir kraken –efsanelerdeki şu her yere uzanan dokunaçları olan canavar– olarak görülebileceği hiç aklına geliyor mu?" dedi. "Tek yapmanız gereken insanlı dünyaların her birine birkaç Gaialı yerleştirmek, hemen Galaksiya'yı oluşturmuş olursunuz. Aslında muhte-

melen bunu yapmışsınızdır bile. Gaialılarınız hangi dünyalarda? Bir ya da daha fazlasının Terminus'da, bir o kadarının da Trantor'da olduğunu varsayıyorum. Bu nereye kadar uzanıyor?"

Bliss açıkça rahatsız olmuştu. "Sana yalan söylemeyeceğimi söyledim Trevize, ama bu kendimi sana gerçeğin tamamını anlatmaya zorunlu hissettiğim anlamına gelmiyor. Bilmene hiç gerek olmayan bazı şeyler var ve Gaia'nın ayrı ayrı parçalarının konumları ve kimlikleri de bunlardan biri."

"Peki bu dokunaçların nerede olduğunu bilmesem bile varlıklarının sebebini bilmeme gerek var mı, Bliss?"

"Gaia buna da gerek olmadığı kanaatinde."

"Fakat tahminde bulunabileceğimi varsayıyorum. Galaksi'nin koruyuculuğu görevini üstlendiğinize inanıyorsunuz."

"İstikrarlı ve güvenli, barışçıl ve zengin bir Galaksi'ye kavuşmayı çok istiyoruz. Seldon Planı en azından Hari Seldon'un ilk oluşturduğu haliyle ilkinden daha istikrarlı ve yönetilebilir olan ikinci bir Galaksi İmparatorluğu geliştirecek şekilde tasarlanmıştı. Görünüşe göre İkinci Vakıf'ın sürekli olarak değiştirip geliştirdiği bu plan şimdiye kadar yürüdü."

"Fakat Gaia klasik anlamda bir İkinci Galaksi İmparatorluğu istemiyor, değil mi? Galaksiya'yı, canlı bir Galaksi'yi istiyorsunuz."

"Sen buna izin verdiğin için zamanla Galaksiya'ya kavuşmayı umuyoruz. Eğer izin vermeseydin Seldon'ın İkinci İmparatorluğu'nun kurulması için çalışacak ve onu elimizden geldiğince güvenli hale getirecektik."

"Ama İkinci İmparatorluğun neresi–"

Yumuşak, vızıldayan sinyali duydu. Trevize, "Bilgisayar bana sinyal veriyor," dedi. Herhalde giriş istasyonu ile ilgili talimatları alıyordur. Hemen dönerim."

Pilot odasına girip ellerini masanın üzerindeki el anahatlarının üzerine yerleştirdi ve hangi giriş istasyonuna yaklaşacağına dair talimatların –istasyonun Comporellon'un merkezinden kuzey kutbuna giden çizgiye göre koordinatlarının ve izlenecek yaklaşma rotasının– geldiğini fark etti.

Trevize kabul ettiğini bildirdi ve sonra bir an geriye yaslandı.

Seldon Planı! Uzun zamandır bu konuyu düşünmemişti. İlk Galaksi İmparatorluğu parçalanmıştı ve Vakıf önce o İmparatorlukla mücadele edip sonra yıkıntılarını içine alarak beş yüz yıldır genişlemişti – bu hep Plan'a uygun biçimde gerçekleşmişti.

Katır yüzünden Plan bir süreliğine kesintiye uğramış ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştı – fakat Vakıf belki hep gizli kalan İkinci Vakıf'ın yardımıyla, muhtemelen daha da gizli kalan Gaia'nın yardımıyla paçayı kurtarmıştı.

Şimdi Plan'ın karşıısında Katır'ın hiç olmadığı kadar ciddi bir tehdit vardı. Plan yeni bir İmparatorluk kurmak yerine tarihte eşi benzeri olmayan bir şeye, Galaksiya'ya yöneltilecekti. Ve kendisi bunu onaylamıştı.

Fakat neden? Plan'da bir kusur mu vardı? Temel bir kusur mu?

Bir ışıltılı an boyunca Trevize'ye bu kusur gerçekten varmış ve o onun nerede olduğunu biliyormuş, en azından kararı verdiği sırada biliyormuş gibi geldi – fakar bu bilgi,

eğer hakikaten bilgiyse geldiği gibi kaybolmuş ve geride hiçbir şey bırakmamıştı.

Belki de hepsi bir yanılsamadan ibaretti; hem kararı verdiğinde, hem de şimdi. Sonuçta psikotarih'i doğrulayan temel varsayımlar dışında Plan hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Bu temel varsayımlar hariç hiçbir ayrıntı bilmiyordu, işin matematiğinden ise zerre anlamadığı kesindi.

Gözlerini kapayıp düşündü–

Hiçbir şey yoktu.

Bilgisayardan aldığı ilave güç yardımcı olabilir miydi? Ellerini masanın üzerine koydu ve bilgisayarın sıcak ellerinin kendisininkileri kucaklayışını hissetti. Gözlerini kapadı ve bir kere daha düşündü–

Hâlâ hiçbir şey yoktu.

12

GEMİYE ÇIKAN Comporellonlu holografik bir kimlik kartı takmıştı. Kart adamın dolgun, hafif sakallı yüzünü dikkate değer bir gerçekçilikle sergiliyordu; hologramın altında da ismi yazılıydı: A. Kendray.

Adam oldukça kısa boyluydu ve vücudu da yüzü kadar yumuşak kıvrımlara sahipti. Hem görünüşü, hem de tavırları canlılık dolu ve rahattı ve geminin içine açık bir hayranlıkla göz gezdiriyordu.

"Nasıl bu kadar çabuk geldiniz?" dedi. "Sizi iki saat sonra bekliyorduk."

"Bu yeni model bir gemi," dedi Trevize, kaçamak bir nezaketle.

Fakat Kendray göründüğü kadar saf değildi. Pilot odasına girdi ve hemen, "Çekim tahrikli mi?" diye sordu.

Trevize bu kadar açık anlaşıldığı belli olan bir şeyi inkar etmekte fayda göremedi. Düz bir sesle, "Evet," dedi.

"Çok ilginç. Adlarını duyuyorsun ama her nasılsa kendilerini hiç göremiyorsun. Motorlar gövdede mi?"

"Öyle."

Kendray bilgisayara baktı. "Bilgisayar devreleri de mi öyle?"

"Evet. Herneyse, bana öyle söylediler. Hiç bakmadım."

"Ah pekala. Bana geminin belgeleri gerekiyor: motor numarası, üretim yeri, tanımlama kodu, bütün o ıvır zıvır. Eminim hepsi bilgisayarda vardır, muhtemelen ihtiyacım olan resmi kartı yarım saniyede çıkarabilir."

Neredeyse o kadar kısa sürdü. Kendray yine etrafa baktı. "Gemide sadece üçünüz mü varsınız?"

Trevize, "Evet, öyle," dedi.

"Canlı hayvan var mı? Ya bitki? Sağlık durumunuz?"

"Hayır. Hayır. Ve iyiyiz," dedi Trevize gevrek gevrek.

"Ah!" dedi Kendray, not ederek. "Elinizi şuraya koyabilir misiniz? Yalnızca rutin bir kontrol. Sağ eliniz, lütfen."

Trevize aygıta tarafsızlıkla baktı. Bu aygıt gittikçe daha sık kullanılıyordu ve daha incelikli hale geliyordu. Bir dünyanın geri kalmışlığını neredeyse mikrodedektörünün geri kalmışlığına bir göz atarak anlayabilirdiniz. Artık ne kadar geri kalmış olursa olsun en azından bir tane mikrodedektörü bulunmayan çok az dünya vardı. Bu İmparatorluğun tamamen parçalanmasıyla başlamıştı; bütünün her bir parça-

sı gittikçe tedirginleşip kendini diğerlerinin hastalıklarından ve yabancı mikroorganizmalarından korumaya çalışır olmuştu.

Bliss Alçak ve ilgi dolu bir sesle, "O nedir?" diye sorup aygıtı görebilmek için başını önce bir tarafa, sonra diğer tarafa eğdi.

Pelorat, "Mikrodedektör dediklerinden, sanırım," dedi.

Trevize, "Gizemli bir şey değil," dedi. Vücudunun bir kısmının hem içini hem dışını otomatikman kontrol edip hastalık taşıyan mikroorganizma olup olmadığına bakan bir aygıt."

Kendray, "Bu elimdeki mikroorganizmaları sınıflandırabiliyor da'," dedi. Sesi hissedilir bir gururla doluydu. "Burada, Comporellon'da geliştirildi. Bir mahsuru yoksa hâlâ sağ elinizi istiyorum."

Trevize sağ elini soktu ve bir dizi küçük kırmızı işaretin yatay çizgiler boyunca dans etmesini izledi. Kendray bir düğmeye dokundu ve hemen renkli bir suret ortaya çıktı. "Lütfen bunu imzalayın, efendim," dedi.

Trevize imzaladı. "Durumum nasıl çıktı?" diye sordu. "Büyük bir tehlike altında değilim, değil mi?"

Kendray, "Doktor değilim, bu yüzden ayrıntılı konuşamam, ama geri çevrilmenizi ya da karantinaya alınmanızı gerektirecek işaretlerden hiçbirini göstermiyor," dedi. "Ben sadece bu kadarıyla ilgileniyorum."

Trevize kuru kuru, "Ne kadar şanslıyım," diyerek hissettiği hafif karıncalanma geçsin diye elini salladı.

"Sıra sizde," dedi Kendray.

Pelorat belirgin bir tereddütle elini soktu, sonra sureti imzaladı.

"Siz de sokar mısınız hanımefendi?"

Birkaç saniye sonra Kendray sonuca baktı ve, "Daha önce hiç böylesini görmemiştim," dedi. Başını kaldırıp bir huşu ifadesiyle Bliss'e baktı. "Temizsiniz. Tamamen."

Bliss alımlı alımlı gülümsedi. "Ne hoş."

"Evet hanımefendi. Size gıpta ediyorum. İlk surete yeniden bakıp, "Kimliğiniz lütfen, Trevize."

Trevize kimliğini gösterdi. Kendray kimliğe göz attıktan sonra yine hayretle başını kaldırdı. "Terminus Parlamentosu Üyesi misiniz?"

"Bu doğru."

"Yüksek mevkili bir Vakıf görevlisisiniz?"

Trevize soğuk bir sesle, "Kesinlikle öyle," dedi. "Bu yüzden bunu hızla halledelim, olur mu?"

"Geminin kaptanı siz misiniz?"

"Evet, benim."

"Ziyaretinizin amacı?"

"Vakıf güvenliği ve size bütün söyleyeceğim bu. Bunu anladınız mı?"

"Evet efendim. Ne kadar kalmaya niyetlisiniz?"

"Bilmiyorum. Belki bir hafta."

"Pekala efendim. Ya diğer beyefendi?"

"O Dr. Janov Pelorat," dedi Trevize. "İmzasını aldınız ve ben ona kefil oluyorum. Kendisi Terminus'ta öğretim üyesi ve bu ziyaretime vesile olan görevde asistanlığımı yapıyor."

"Anlıyorum efendim, ama kimliğini görmeliyim. Korkarım kurallar böyle. Umarım siz de anlıyorsunuzdur, efendim."

Pelorat kimliğini gösterdi.

Kendray başıyla onayladı. "Ya siz, hanımefendi?"

Trevize alçak sesle, "Hanımefendiyi rahatsız etmeye gerek yok," dedi. "Ben ona da kefil oluyorum."

"Evet, efendim. Ama kimliğini görmem gerekiyor."

"Bliss, "Korkarım kimliğim yok, beyefendi," dedi.

Kendray kaşlarını çattı. "Anlayamadım?"

Trevize, "Genç hanım kimliğini yanına almadı," dedi. "Dalgınlığına gelmiş. Hiçbir sorun yok. Ben bütün sorumluluğu alıyorum."

Kendray, "Keşke bunu yapmanıza izin verebilseydim, ama buna iznim yok," dedi. "Sorumluluk bende. Bu şartlar altında çok da önemli sayılmaz. Kolayca bir kopya çıkartılacağını sanıyorum Genç hanımın Terminus'tan olduğunu varsayıyorum."

"Hayır, oradan değil."

Vakıf bölgesindeki bir yerden, o halde?"

"Aslında oradan da değil."

Kendray önce Bliss'e, sonra Trevize'ye sertçe baktı. "Bu bir sorun, Encümen Üyesi. Vakıf dışı bir dünyadan bir kopya elde etmek çok zaman alabilir. Bliss hanım, Bir Vakıf vatandaşı olmadığınıza göre doğduğunuz dünyanın ve vatandaşı olduğunuz dünyanın isimlerini almalıyım. Ardından kimliğinizin kopyanızın gelmesini beklemeniz gerekecek."

Trevize, "Buraya bakın, Kendray," dedi. "Herhangi bir

gecikme olması için sebep göremiyorum. Ben Vakıf hükümetinin yüksek mevkili bir görevlisiyim ve çok önemli bir görev için buradayım. Beni önemsiz kâğıt işleriyle oyalamamalısınız."

"Bu benim seçimim değil, Encümen Üyesi. Bana kalsaydı, hemen Comporellon'a inmenize izin verirdim, fakat her hareketime kılavuzluk eden kalın bir yönetmelik kitabım var. Oradaki kurallara uymalıyım, aksi takdırde suç benim üzerime kalır – Elbette aşağıda sizi bekleyen bir Comporellon hükümeti üyesinin olduğunu varsayıyorum. Eğer bana kim olduğunu söylerseniz, onunla irtibat kurarım ve o da bana size izin vermemi emrederse bu iş hallolur."

Trevize bir an duraksadı. "Bu pek politik bir davranış olmayacaktır, Kendray. Şu anki amirinizle konuşabilir miyim acaba?"

"Tabii konuşabilirsiniz, ama onu hemen şimdi göremez–"

"Eminim bir Vakıf görevlisiyle konuştuğunu anladığında hemen buraya gelecektir."

"Aslında," dedi Kendray, "benden duymuş olmayın, ama bu sadece işleri daha da kötüleştirir. Biliyorsunuz, biz Büyük Vakıf Bölgesi'nin parçası değiliz. Birleşik Güç başlığı altında yer alıyoruz ve bu konumumuzu ciddiye alıyoruz. İnsanlar Vakıf kuklaları –yalnızca yaygın deyimi kullanıyorum, anlarsınız ya– olarak görünmemek için ellerinden geleni yapıyor ve bağımsızlıklarını göstermek için çaba sarfediyorlar. Amirim bir Vakıf görevlisine iltimas geçmeye direnirse puan toplamayı bekleyecektir."

Trevize'nin yüzündeki ifade karardı. "Siz de mi öyle?"

Kendray başını iki yana salladı. "Ben politikanın altındayım efendim. Kimse bana bir şey yaptığım için puan vermiyor. Maaşımı öderlerse kendimi şanslı sayıyorum. Ve ek puan almasam bile ihtar alabiliririm, hem de çok kolaylıkla. Keşke durum böyle olmasaydı."

"Mevkimi göz önüne alırsanız, sizi himaye edebilirim."

"Hayır efendim. Bu küstahça geliyorsa özür dilerim, ama bunu yapabileceğinizi sanmıyorum. –Efendim, bunu söylemek utanç verici, ama lütfen bana kıymetli bir şey teklif etmeyin. Böyle şeyleri kabul eden görevlileri ibret vesikası yapıyorlar bu şu sıralar bu olayları ortaya çıkarmakta çok başarılılar."

"Size rüşvet vermeyi düşünmüyordum. Sadece görevime müdahale ederseniz Terminus Valisi'nin size ne yapabileceğini düşünüyordum."

"Encümen üyesi, yönetmelik kitabının arkasına saklandığım sürece bana hiçbir şey olmaz. Comporellon Yönetim Kurulu'nun üyeleri Vakıf'tan bir tür ceza alırlarsa bu onların sorunu olur, benim değil. Fakat işe yarayacaksa, Dr. Pelorat ile ikinizin gemiyle aşağı inmesine izin verebilirim. Bliss Hanım'ı giriş istasyonunda bırakırsanız, onu bir süreliğine orada tutar ve kopya kimliği elimize ulaşır ulaşmaz aşağı göndeririz. Eğer kimliği o ya da bu sebeple elde edilemezse onu ticari bir uzay aracıyla dünyasına geri yollarız. Fakat korkarım o durumda bilet ücretini başka birinin ödemesi gerekecek."

Trevize Pelorat'ın yüzündeki ifadeyi gördü ve, "Kend-

ray, sizinle pilot odasında yalnız konuşabilir miyim?" diye sordu.

"Pekala, ama gemide fazla kalamam, yoksa sorguya çekilirim."

"Bu uzun sürmeyecek," dedi Trevize.

Pilot odasında Trevize kapıyı sıkı sıkıya kapattı, ardından alçak sesle, "Ben çok gezdim, Kendray," dedi. "Ama hiç göç kurallarına harfiyen uyulmasının üzerinde bu kadar fazla durulan başka hiçbir yer görmedim. Özellikle de Vakıf vatandaşlarına ve Vakıf görevlilerine yönelik olarak."

"Fakat genç hanım Vakıf'tan değil."

"Öyle olsa bile."

Kendray, "Bu işler uyumlu bir şekilde gelişiyor. Bazı skandallar yaşadık ve şu anda ipler çok sıkı tutuluyor. Gelecek sene yeniden gelirseniz hiçbir sorun yaşamayabilirsiniz, ama şu anda yapabileceğim bir şey yok."

Trevize sesini yumuşatarak, "Bir deneyin, Kendray," dedi. "Kendimi sizin merhametinize bırakacağım ve sizinle erkek erkeğe konuşacağım. Pelorat ile ikimiz oldukça uzun süredir bu görevdeyiz. O ve ben. Yalnızca ikimiz. İyi dostuz, fakat bir yalnızlık oluyor, anlarsınız ya. Bir süre önce Pelorat bu küçük hanımı buldu. Size neler olduğunu söylememe gerek yok, fakat onu da yanımıza almaya karar verdik. Arada bir ondan faydalanmak bizi sağlıklı tutuyor."

"Şimdi, sorun şu ki Pelorat'ın Terminus'ta bir ilişkisi var. Anlarsınız, benim için sorun yok, ama Pelorat yaşını başını almış bir adam ve artık insanların biraz çaresizleştikleri yaşa geldi. Gençliklerine tekrar kavuşmak istiyorlar, ya da öy-

le bir şey. Bliss'ten vazgeçemiyor. Aynı zamanda kadının adından resmi olarak bahsedilirse yaşlı Pelorat Terminus'a geri döndüğünde başına bir sürü dert açılacak."

"Bir zararı olmayacak, anlarsınız ya. Bliss hanım –kendine böyle diyor, mesleği düşünülürse iyi bir isim– çok zeki bir kız sayılmaz, onu bu yanı için istemiyoruz. Ondan hiç bahsetmeseniz olmaz mı? Gemide sadece ben ve Pelorat var gibi gösteremez misiniz? Terminus'tan ilk ayrıldığımızda yalnızca ikimiz vardık. Kadından resmi olarak bahsedilmesine gerek yok. Sonuçta o tamamen hastalıksız. Bunu kendiniz söylediniz."

Kendray somurttu. "Aslında size rahatsızlık vermek istemiyorum. Durumu anlıyorum ve inanın bana, duygularınıza katılıyorum. Bakın, eğer bu istasyonda aylarca nöbette durmanın eğlenceli olduğunu düşünüyorsanız, tekrar düşünün. Karma mürettebat da yok, Comporellon'da hiç olmaz." Başını iki yana salladı. "Ve bir karım var, bu yüzden anlayabiliyorum. Ama bakın, geçmenize izin versem bile, ee, hanımefendinin kimliğinin olmadığını anladıklarında o hapse düşer, Pelorat ile ikinizin başı da Terminus'ta duyulacak bir belaya girer. Ben ise kesinlikle işimden olurum."

"Kendray," dedi Trevize, "bana bu konuda güvenin. Comporellon'a indiğimizde tehlike yaratmayacağım. Birkaç kilit insanla görevimize dair konuşabilirim, o iş bittiğinde de başka sorun olmayacak. Burada olanların tam sorumluluğunu alacağım, yani iş oraya gelirse – ki bundan çok kuşkum var. Dahası, terfi edilmeniz tavsiyesinde bulunacağım ve o terfiyi alacaksınız da, çünkü Terminus'un bu konuda

tereddüt eden her kim olursa olsun baskı yapmasını sağlayacağım. Ve Pelorat'ı da rahat bırakabiliriz."

Kendray duraksadı, sonra, "Pekala," dedi. "Geçmenize izin vereceğim –ama uyarıma kulak verin. Eğer bu konu açılırsa hemen kendi kıçımı kurtarmak için bir yol bulurum. Sizinkileri kurtarmak içinse hiçbir şey yapmaya niyetim yok. Ayrıca ben Comporellon'da bu işlerin nasıl yürüdüğünü biliyorum, sizse bilmiyorsunuz. Ve Comporellon kuralları ihlal eden insanlar için kolay bir dünya değildir."

"Teşekkürler, Kendray," dedi Trevize. "Sorun çıkmayacak. Size bu konuda güvence veriyorum.

4

COMPORELLON'DA

13

GEÇMİŞLERDİ. Giriş istasyonu arkalarında kalmış, hızla küçülen bir yıldız halini almıştı ve birkaç saat içinde bulut katmanına girmiş olacaklardı.

Çekim tahriklibir geminin yavaşça küçülen sarmallardan oluşan uzun bir rota izleyerek fren yapması gerekmiyordu, fakat çok hızlı aşağı da süzülemiyordu. Çekimden bağımsız olmak hava sürtünmesinden bağımsız olmak anlamına gelmiyordu. Gemi düz bir çizgi halinde alçalabilirdi, fakat yine de ihtiyatlı olması gerekiyordu, çok hızlı gidemiyordu.

Kafası karışmış görünen Pelorat, "Nereye gideceğiz?" diye sordu. "Bulutların içinde bir yeri diğerinden ayırt edemiyorum, eski dostum."

"Ben de edemiyorum," dedi Trevize, "fakat elimizde Comporellon'a ait resmi holografik harita var, onda kara kitlelerinin şekli, hem kara yükseklikleri hem de deniz derinlikleri için abartılı kabartmalar ve politik altbölümler var. Harita bilgisayarda, işi o halledecektir. Gezegenin kara-deniz dağılımını haritayla karşılaştıracak, böylece geminin yerini bulacak ve sonra da yuvarlanan bir eğri rotasıyla başkente götürecek."

Pelorat, "Eğer başkente gidersek anında politik girdaba

kapılırız. Eğer bu dünya giriş istasyonundaki adamın ima ettiği gibi Vakıf karşıtıysa başımız belaya girebilir."

"Öte yandan başkent mutlaka gezegenin entelektürel merkezi olmalı ve eğer bilgi istiyorsak onu ancak orada bulabiliriz. Vakıf karşıtı olma meselesine gelince, bunu açık açık gösterebileceklerinden kuşkuluyum. Vali benden çok hoşlanmıyor olabilir, ama bir Encümen Üyesi'ne kötü muamele edilmesini göze alamaz. Bunun bir örnek oluşturmasına izin vermeyecektir."

Bliss tuvaletten çıkmıştı, elleri hâlâ yıkamanın etkisiyle nemliydi. Hiç aldırış etmeden iç çamaşırlarını düzeltti ve, "Bu arada, herhalde dışkılar tamamen geri dönüştürülüyordur," dedi.

"Başka şansımız yok," edi Trevize. "Sence dışkıları geri dönüştürmeden su stoğumuz ne kadar dayanırdı? Dondurulmuş gıdalarımıza tat katmak için yediğimiz o leziz baharatlı küf kekleri neyin üzerinde yetişiyor dersin? Umarım bu iştahını kaçırmamıştır, pek verimli dostum Bliss."

"Neden kaçırsın kıi? Gaia'da, bu gezegende ya da Terminus'ta yiyecek ve su nereden geliyor sence? "

"Gaia'da," dedi Trevize, "dışkı elbette senin kadar canlıdır."

"Canlı değil. Bilinçli. Arada bir fark var. Bilinç düzeyi doğal olarak çok düşüktür."

Trevize küçümser bir edayla dudak büktü, ama cevap vermeye çalışmadı. "Bilgisayara arkadaşlık etmek için pilot odasına gideceğim," dedi. "Bana ihtiyacı olduğundan değil tabii."

Peolaret, "Biz de seninle gelip arkadaşlık etmene yar-

dımcı olabilir miyiz?" diye sordu. "Bizi tamamen kendi kendine yere indirebildiği, diğer gemileri, fırtınaları ve başka şeyleri algılayabildiği gerçeğine pek alışamadım."

Trevize ağız dolusu gülümsedi. "Lütfen buna alış. Gemi bilgisayar kontrolündeyken benim kontrolümde olduğundan çok daha güvenli. Ama gerçekten, hadi siz de gelin. Olacakları izlemek size iyi gelecektir."

Artık gezegenin gündüz tarafındalardı, zira Trevize'nin açıkladığu üzere, bilgisayardaki harita güneş ışığındayken gerçek zeminle geceye göre daha iyi eşleştirilebiliyordu.

"Bu aşikar," dedi Pelorat.

"O kadar da aşikar değil. Bilgisayar yüzeyin karanlıkta bile yaydığı kızılötesi ışıkta da aynı hızla algılayacaktır. Fakat kızılötesinin daha uzun dalgaları bilgisayara gözle görülen ışığın sağladığı yüksek çözünürlüğü sağlamaz. Yani bilgisayar kızılötesi ışıkta aynı netlikte ve keskinlikte göremez ve zorunlu olmadığı sürece bilgisayarın işini olabildiğince kolaylaştırmayı tercih ederim."

"Ya başkent gece tarafındaysa?

"Şansımız yüzde elli," dedi Trevize, "ama öyleyse bile bir kere harita günışığında eşleştirildikten sonra başkent karanlıkta olsa bile ona gayet hatasız şekilde yönelebiliriz. Ve başkente varmadan çok önce mikrodalga ışınlarını kesecek ve bizi en güvenli uzay limanına yönlendiren mesajlar alacağız. Endişelenecek bir şey yok."

"Emin misin?" dedi Bliss. "Beni kimliğim ve buradaki insanların tanıyabileceği bir dünyam olmaksızın aşağı indiriyorsun, her ne olursa olsun onlara Gaia'dan bahsetmeme-

ye de zorunlu ve kararlıyım. O halde yüzeye indiğimizde kimliğimi göstermem istenirse ne yapacağız?"

Trevize, "Bunun olması ihtimali çok düşük," dedi. "Herkes bunun giriş istasyonunda halledildiğini varsayacaktır."

"Ama ya sorarlarsa?"

"O halde zamanı geldiğinde bu sorunla yüzleşiriz. Bu arada havadan sorun üretmeyelim."

"Ortaya çıkabilecek sorunlarla yüzleştiğimizde onları çözmek için çok geç kalmış olabiliriz."

"Geç kalmamak için maharetime güveneceğim."

"Maharet demişken, bizi giriş istasyonundan nasıl geçirdin?"

Trevize Bliss'e baktı ve dudaklarını yavaşça genişletip hınzır bir ergene benzemesine yol açan bir biçimde gülümsedi. "Sadece zekâ."

Pelorat, "Ne yaptın, ihtiyar?" dedi.

Trevize, "Ondan doğru tavrı takınarak istemek gerekiyordu. Tehditleri ve gizli rüşvetleri denedim. Mantığına ve Vakıf'a olan bağlılığına seslendim. Hiçbir şey işe yaramadı, bu yüzden son çareye başvurdum. Karını aldattığını söyledim, Pelorat."

"Karımı mı? Şey, sevgili dostum, şu anda bir karım yok."

"Bunu biliyorum, ama o bilmiyordu."

Bliss, "'Karı' derken belirli bir erkeğin düzenli eşi olan kadını kastediyorsunuz sanırım."

Trevize, "Bundan biraz daha fazlası, Bliss," dedi. Yasal bir eş, eşliğin sonucu olarak uygulanabilir haklara sahip olan bir eş."

Pelorat tedirgin bir şekilde, "Bliss, benim bir karım yok," dedi. "Geçmişte birkaç karım oldu, fakat uzun süredir evli değilim. Yasal bir tören düzenlemek istiyorsan–"

"Ah Pel," dedi Bliss, sağ eliyle bir boşver hareketi yaparak, "buna neden aldırayım ki? Bana iki elinin birbirlerine olduğu kadar yakın olan sayısız eşim var. Sadece Yalıtılmışlar kendilerini çok yalnız hisseder ve gerçek eşin yerine zayıf bir alternatif sağlamak uğruna yapay gelenekleri kullanmak zorunda kalırlar."

"Ama ben de bir Yalıtılmış'ım, sevgili Bliss."

"Zamanla daha az Yalıtılmış olacaksın, Pel. Belki de asla gerçekten Gaia olmayacaksın, fakat daha az Yalıtılmış olacaksın ve çok fazla sayıda eşin olacak."

"Ben sadece seni istiyorum, Bliss," dedi Pel.

"Bu konuda hiçbir fikrin olmadığı için. Öğreneceksin."

Trevize bu konuşma sırasında yüzünde gergin bir hoşgörülülük ifadesiyle görüntü ekranına yoğunlaşmıştı. Bulut tabakası yaklaşmıştı, bir anlığına gri sisten başka bir şey görülemez oldu.

Mikrodalga görüşü diye düşündü ve bilgisayar hemen radar yankılarını tespit etmeye başladı. Bulutlar ortadan kayboldu ve Comporellon'un yüzeyi belirdi. Renkler yanlıştı, farklı yapıdaki bölgeler arasındaki sınırlar da biraz bulanık ve titrekti.

Bliss biraz hayretle, "Bundan sonra böyle mi görünecek?" diye sordu.

"Sadece bulutların altına ininceye kadar. Sonra yine güneş ışığına döneceğiz." Daha sözünü bitirmeden güneş ışı-

ğı ve normal görüş geri geldi.

"Anlıyorum," dedi Bliss. Sonra adama dönerek, "Anlamadığım şey, giriş istasyondaki görevli için Pel'in karısını aldatıp aldatmadığının ne önemi olduğu," dedi.

"Eğer o adam, Kendray, seni alıkoyarsa bu haberin Terminus'a ve dolayısıyla Pelorat'ın karısına ulaşabileceğini söyledim. O zaman da Pelorat'ın başı belaya girecekti. Ne tür bir bela olacağını belirtmedim, fakat kötüymüş gibi bir hava vermeye çalıştım. Erkekler arasında bir tür yoldaşlık vardır," Trevize artık sırıtıyordu, "ve bir erkek bir diğerine ihanet etmez. Hatta istenirse yardım da eder. Sanırım sebep gelecek sefer yardıma ihtiyaç duyanın yardım eden olması olasılığıdır." Biraz ciddileşerek, "Kadınlar arasında da benzer bir yoldaşlık olduğunu varsayıyorum, ama kadın olmadığım için onu yakından gözlemleme fırsatım olmadı," diye ekledi.

Bliss'in yüzü alımlı bir fırtına bulutunu andırıyordu. "Bu bir şaka mı?" diye sordu.

"Hayır, ciddiyim," dedi Trevize. "O Kendray denen adamın yalnızca Janov'un karısını kızdırmamasına yardım etmek için geçmemize izin verdiğini söylemiyorum. Erkekler arası yoldaşlık sadece diğer argümanlarıma son itkiyi eklemiş olabilir."

"Ama bu korkunç. Bir toplumu bir arada tutan ve bağlayıp bir bütün haline getiren kurallarıdır. Önemsiz sebepler uğruna kuralları gözardı etmek bu kadar hafife alınacak bir şey mi?"

Trevize hemen savunmaya geçerek, "Eh, bazı kuralların

kendileri de önemsiz," dedi. "Çok az dünya şu anda Vakıf sayesinde içinde bulunduğumuz türden barış ve ticari zenginlik dönemlerinde bölgelerindeki giriş ve çıkış kurallarını çok sıkı sıkıya uygular. Comporellon bir sebeple, muhtemelen muğlak bir iç politika meselesi yüzünden bu eğilimin dışına çıkmış. Neden bunun cezasını biz çekelim?"

"Bu konuyla alakasız. Yalnızca adil ve mantıklı olduğunu düşündüğümüz kurallara uyarsak ortada hiçbir kural kalmaz, zira kimilerinin adaletsiz ve mantıksız bulmayacağı hiçbir kural yoktur. Ve eğer kendi bakış açımıza göre bireysel çıkarımızı ön plana çıkarırsak her zaman engelleyici bir kuralın adaletsiz ve mantıksız olduğuna inanmak için sebepler buluruz. O zaman da zekice bir numara olarak başlayan şey anarşi ve felakete yol açar, zeki numaracı için bile, çünkü o da toplumun çöküşünden kurtulamaz."

Trevize, "Toplum o kadar kolay çökmez. Gaia olarak konuşuyorsun ve Gaia'nın özgür bireylerin işbirliğini anlaması ihtimali yok. Mantık ve adaletle oluşturulmuş kurallar şartlar değiştikçe yararsız hale gelebilir, fakat durgunluk nedeniyle yürürlükte kalabilirler. Bu durumlarda bu kuralların yararsız, hatta zararlı hale geldiklerini göstermek için onları çiğnemek yalnızca doğru değil, yararlıdır da," dedi.

"O halde her hırsız ve katil insanlığa hizmet ettiğini iddia edebilir."

"Aşırıya kaçıyorsun. Gaia gibi bir süperorganizmada toplumun kuralları konusunda otomatik bir görüş birliği olur ve kimsenin aklına onları çiğnemek gelmez. Hatta Gaia'nın insanları bitkileştirdiği ve fosilleştirdiği söylenebilir.

Özgür işbirliğinde bir düzensizlik unsuru olduğunu kabul etmek gerek, fakat bu yenilik ve değişim getirmek için ödenmesi gereken bir bedeldir. Bütüne bakıldığında mantıklı bir bedel."

Bliss'in sesi bir parça yükseldi. "Gaia'nın bitkileştirdiğini ve fosilleştirdiğini düşünüyorsan fena halde yanılıyorsun," dedi. "Eylemlerimizi, yöntemlerimizi ve bakış açılarımızı sürekli olarak inceleriz. Durgunluk yüzünden mantıksızlaştıkları halde varlıklarını sürdürmezler. Gaia deneyim ve düşünce yoluyla öğrenir, bu yüzden ihtiyaç olduğunda değişir."

"Dediğin gibi olsa bile bu inceleme ve öğrenme süreci yavaş olmalı, çünkü Gaia'da Gaia dışında hiçbir şey yoktur. Burada serbesti içinde ise neredeyse herkes kabul etse bile mutlaka birkaç kişi karşı çıkacaktır ve bazı durumlarda o birkaç kişi haklı olacaktır; bu kişiler yeterince zeki, yeterince hevesli yeterince haklı iseler sonunda galip gelecek ve gelecek çağların kahramaları olacaklardır – Hari Seldon gibi: psikotarihi mükemmelleştirdi, bütün Galaksi İmparatorluğu'nun karşısına kendi düşüncelerini koydu ve kazandı."

"Sadece şu ana dek kazandı, Trevize. Planladığı İkinci İmparatorluk kurulmayacak. Onun yerine Galaksiya olacak."

"Öyle mi dersin?" dedi Trevize suratsızca.

"Bu senin kararındı ve ne kadar benimle tartışıp Yalıtılmışlar'ı ve onların aptal ve suçlu olma özgürlüğünü savunursan savun, zihninin gizli oyuklarından birinde seni o tercihi yaparken ben/biz/Gaia'yı onaylamaya zorlayan bir şey var."

Trevize daha da suratsız bir şekilde, "Zihnimin gizli

oyuklarından birinde olan bir şey varsa o da aradığım şey," dedi. "Öncelikle orası," diye ekleyip görüntü ekranından görünen ufuğa kadar yayılmış büyük şehri gösterdi. Şehir sadece birkaçı yükseklere tırmanan bodur bir yapılar kümesiydi, çevresinde de hafif bir dona maruz kalmış kahverengi tarlalar vardı.

Pelorat başını iki yana salladı. Yaklaşmamızı izlemek istiyordum, ama tartışmanızı dinlerken dalmışım."

Trevize, "Boşver Janov," dedi. "Ayrılırken izleyebilirsin. O zaman çenemi kapalı tutacağıma söz veriyorum, tabii Bliss'i kendisininkini kontrol etmeye ikna edebilirsen."

Ve Uzak Yıldız uzay limanındaki bir alana mikrodalga ışını indirdi.

14

KENDRAY giriş istasyonuna dönmüş Uzak Yıldız'ın geçişini izlerken suratsız görünüyordu. Nöbetinin sonu geldiği halde açıkça bunalmış haldeydi.

Günün son yemeğine oturuyordu ki iş arkadaşlarından biri, ayrık gözlü, uzun boylu, seyrek sarı saçlı ve neredeyse fark edilmeyecek kadar açık renkli kaşları olan bir adam yanına oturdu.

"Sorun nedir, Ken?" diye sordu diğeri.

Kendray'ın dudakları titredi. "Az önce geçen çekim tahrikli bir gemiydi, Gatis."

"Tuhaf görünüşlü, sıfır radyoaktivitesi olan mı?"

Gatis başıyla onayladı. "İşte o yüzden radyoaktif değildi. Yakıtı yok. Çekim tahrikli."

Gatis başını salladı. “Yolunu gözlememiz istenen, ha?”

“Doğru.”

“Ve sana rast geldi. Hep şanslı çıkarsın zaten.”

“O kadar da şanslı değil. İçinde kimliği olmayan bir kadın vardı ve onu bildirmedim.”

“Ne? Hey, bana anlatma. Bu konuda bir şey bilmek istemiyorum. Tek bir söz bile söyleme. Bir arkadaşım olabilirsin, ama kendimi bu olayın suç ortağı yapmaya niyetim yok.”

“Bu konuda endişelenmiyorum. Çok fazla değil. Gemiyi aşağı göndermek zorundaydım. O çekim tahrikligemiyi, veya herhangi bir çekim tahrikligemiyi istiyorlar. Bunu biliyorsun.”

“Elbette, ama en azından kadını bildirebilirdin.”

“Bildirmek istemedim. Kadın evli değil. Şey –kullanılmak için gemiye alınmış.”

“Gemide kaç erkek var?”

“İki.”

“Ve onu sırf o amaç için gemiye almışlar. Terminuslu olmalılar.”

“Öyle.”

“Terminus’ta insanın ne yaptığına aldırmıyorlar.”

“Öyle.”

“Bu iğrenç. Ve bundan paçayı kurtaracaklar.”

“İçlerinden biri evliydi ve karısının haberinin olmasını istemiyordu. Eğer kadını bildirseydim karısı öğrenecekti.”

“Karısı Terminus’ta değil mi ki?”

“Elbette, ama yine de öğrenirdi.”

"Karısı öğrenseydi de adam hak ettiğini bulmuş olurdu."

"Kabul ediyorum, ama bundan sorumlu olan kişi ben olamam."

"Onu bildirmediğin için seni topa tutacaklar. Bir adamın başını belaya sokmak istememek bahane değildir."

"Sen onu bildirir miydin?"

"Bildirmek zorunda kalırdım herhalde."

"Hayır, bildirmezdin. Hükümet o gemiyi istiyor. Eğer o kadını rapora koymakta ısrar etseydim gemideki adamlar iniş yapmak konusunda fikir değiştirir ve ayrılıp başka bir gezegene giderlerdi. Hükümet bunu istemezdi."

"Peki ya sana inanacaklar mı?"

"Sanırım. Gemideki çok hoş görünen bir kadın. Öyle bir kadının bile isteye iki adamla, evli ve ondan yararlanacak kadar arsız olan iki adamla aynı gemiye bindiğini düşün. Bilirsin, bu baştan çıkarıcı bir şey."

"karının bunu söylediğini –hatta düşündüğünü– öğrenmesini isteyeceğini zannetmiyorum."

Kendray meydan okurcasına, "Bunu ona kim söyleyecek? Sen mi?" diye sordu.

"Hadi ama. Bunu yapmayacağımı biliyorsun." Gatis'in yüzündeki dargınlık ifadesi çabucak yok oldu. "Geçmelerine izin vermek bu adamların bir işine yaramayacak, biliyorsun," dedi.

"Biliyorum."

"Yüzey yolundakiler yakın zamanda fark edeceklerdir ve sen paçayı kurtarsan bile onlar kurtaramayacaklardır."

"Biliyorum," dedi Kendray, "ama onlar için üzülüyorum.

Kadının onların başına açacağı bela geminin açacağı belanın yanında hiç kalır. Kaptan birkaç sivri söz söyledi."

Kendray duraksadı. Gatis hevesle, "Ne gibi?" diye sordu.

"Boşver," dedi Kendray. "Eğer ortaya çıkarsa benim başıma patlar."

"Kimseye söylemem."

"Ben de. Fakat o iki Terminuslu için üzülüyorum."

15

UZAYA ÇIKMIŞ ve onun yeknesaklığını yaşamış herhangi biri için uzay yolculuğunun asıl heyecanlı kısmı yeni bir gezegene iniş anıdır. Altınızdaki yüzey hızla geriye doğru akarken göz ucuyla karaları ve denizleri, tarlaları ve yolları temsil ediyor olabilecek geometrik alanları ve çizgileri görürsünüz. Büyüyen nesnelerin yeşilinden, betonun grisinden, çıplak zeminin kahverengisinden, karın beyazından haberdar olursunuz. En önemlisi de yoğun nüfuslu yerleşimlerin, her bir dünyada kendi özel geometrileri ve mimari çeşitlilikleri olan şehirlerin heyecanı vardır.

Sıradan bir gemide yere dokunmanın ve bir pistte sıçramanın heyecanı olurdu. Uzak Yıldız'da işler farklıydı. Gemi havada süzüldü, hava direnciyle yerçekimini beceriyle dengeleyerek yavaşladı ve nihayet uzay limanının üzerinde durdu. Rüzgar şiddetliydi ve bu inişi daha da zorlaştırıyordu. Uzak Yıldız yerçekimi gücüne düşük tepki verecek şekilde ayarlandığında hem ağırlığı, hem de de kütlesi anormal ölçüde azalıyordu. Kütlesi sıfıra fazla yaklaşırsa rüzgar gemiyi hızla uzağa sürükleyebilirdi. Bu yüzden yerçekimi

tepkisinin arttırılması jet itkilerinin de yalnızca gezegenin çekimine karşı değil, rüzgarın itişine karşı da hassasiyetle, rüzgar yoğunluğundaki değişimi yakından takip eden bir biçimde kullanılması gerekiyordu. Bu işlem uygun bir bilgisayar olmadan kesinlikle düzgün yapılamazdı.

Gemi küçük, kaçınılmaz kaymalarla bir o yöne, bir bu yöne giderek aşağı inmeye devam etti, sonunda limanda ona ayrılmış konumu gösteren çizgili alana kondu.

Uzak Yıldız indiğinde gökyüzü soluk mavi ve donuk beyaz renklerdeydi. Rüzgar yüzey seviyesinde bile şiddetliydi ve artık seferle ilgili bir tehlike oluşturmasa da Trevize'nin yüzünü buruşturmasına neden olan bir soğuğa neden oluyordu. Trevize çabucak giysi stoklarının Comporellon iklimi için tamamen uygunsuz olduğunu fark etti.

Öte yandan Pelorat ise takdirle etrafına baktı ve burnundan zevkle derin derin nefes aldı. Isıran soğuktan en azından şimdilik hoşlanıyora benziyordu. Hatta rüzgarı göğsünde hissetmek için kasıtlı olarak paltosunun önünü açtı. Kısa bir süre sonra tekrar önünü kapatıp atkısını saracağını biliyordu, ama şu an için bir atmosferin varlığını hissetmek istiyordu. Bu gemide asla yapılamayan bir şeydi.

Bliss paltosuna sıkı sıkıya sarındı ve eldivenli elleriyle beresini kulaklarını örtecek şekilde çekti. Yüzü acıyla büzülmüştü, ağlamaklı görünüyordu.

"Bu kötücül bir dünya. Bizden nefret ediyor ve bize kötü davranıyor," diye mırıldandı.

"Hiç de değil, sevgili Bliss," dedi Pelorat ciddiyetle. "Sakinlerinin bu dünyayı sevdiğinden ve, şey, onun da onları

sevdiğinden eminim, ille öyle söylemek istiyorsan. Birazdan kapalı bölgeye gireceğiz, orası sıcak olacaktır."

Sonradan aklına gelmiş gibi paltosunun bir tarafını açıp Bliss'in çevresine doladı, o da adamın gömleğine sokuldu.

Trevize soğuk havayı göz ardı etmek için elinden geleni yaptı. Liman yönetiminden bir harita kartı alıp cep bilgisayarına tutarak doğru ayrıntıları –yol ve parsel numarasını, bilgisayarının motor seri numarasını ve diğer şeyleri– içerip içermediğini kontrol etti. Geminin iyice kilitli olduğundan emin olmak için bir kere daha kontrol etti, ardından kaza ihtimaline karşı izin verilen azami sigortayı seçti (aslında yararsızdı bu, Uzak Yıldız Comporellon da bulunması muhtemel olan teknoloji düzeyinde incitilemez olmalıydı ve eğer durum böyle değilse de herhangi bir ücretle yenisi alınamazdı)

Trevize taksi istasyonunu olması gereken yerde buldu. (Uzay limanlarında bazı binaların konumu, görünümü ve kullanım şekli standartlaştırılmıştı. Müşterilerin birçok farklı dünyadan geldiği düşünülürse böyle olması şarttı.)

Gidilecek yer olarak sadece "Şehir"i seçip bir taksi çağırdı.

Bir taksi diyamanyetik kayaklar üzerinde onlara doğru kaydı. Önlerinde durduğunda rüzgarın itkisiyle hafifçe o yana bu yana sürükleniyor ve çok da sessiz olmayan motorunun neden olduğu titreşimle sarsılıyordu. Koyu gri renkliydi ve kapıları üzerinde beyaz taksi işareti vardı. Taksi sürücüsü koyu bir palto ve beyaz, kürklü bir bere giymişti.

Pelorat durumun farkına vararak yumuşak bir sesle,

"Gezegenin dekoru siyah ve beyaz renklermiş gibi görünüyor," dedi.

Trevize, "Şehir merkezi daha renkli olabilir," dedi.

Sürücü belki de pencereyi açmak zorunda kalmamak için küçük bir mikrofona konuştu. "Şehre mi gidiyorsunuz arkadaşlar?"

Galaktik aksanında çekici, yumuşak bir ahenk vardı ve ne dediğini anlamak zor değildi – bu yeni gelinen bir dünya için rahatlatıcı bir şeydi.

Trevize, "Öyle," deyince arka kapı kayarak açıldı.

Önce Bliss, ardından Pelorat, en son da Trevize girdi. Kapı kapandı ve sıcak hava yukarıya doğru yayıldı.

Bliss ellerini ovuşturdu ve rahatlayarak uzun bir iç çekti.

Taksi yavaşça hareket etti ve sürücü, "O geldiğiniz gemi çekim tahrikli, değil mi?" dedi.

Trevize kuru kuru, "İniş şeklini göz önüne aldığında bundan kuşkunuz olur muydu?" dedi.

Sürücü, "O halde Terminus'tan mı?" diye sordu.

Trevize, "Böyle bir gemi yapabilecek başka bir dünya biliyor musunuz?" dedi.

Sürücü bu sözü sindirirken taksi giderek hızlandı. Sonra adam, "Hep soruya soruyla mı karşılık verirsiniz?" dedi.

Trevize kendini tutamadı. "Neden olmasın ki?"

"O halde eğer size isminizin Golan Trevize olup olmadığını sorsam bana nasıl cevap verirdiniz?"

"Şöyle cevap verirdim: Neden soruyorsunuz?"

Taksi uzay limanının dış sınırlarında durdu ve sürücü,

"Meraktan!" dedi. "Tekrar soruyorum: Siz Golan Trevize misiniz?"

Trevize'nin sesi katı ve düşmanca bir hal aldı. "Bundan size ne?"

"Dostum," dedi sürücü, "Soruya cevap verinceye kadar hareket etmeyeceğiz. Ve yaklaşık iki saniye içinde net bir evet ya da hayır cevabı vermezsen, yolcu bölmesindeki kaloriferi kapatacağım ve beklemeye devam edeceğiz. Sen Terminus Encümen Üyesi Golan Trevize misin? Cevabın olumsuz ise bana kimlik belgeni göster."

Trevize, "Evet, ben Golan Trevize'yim, Vakıf'ın Encümen Üyesiyim ve görevimin gerektirdiği nezaketin gösterilmesini bekliyorum," dedi. "Bunu yapmaman başına bela açacaktır, ahbap. Peki ya şimdi?"

"Şimdi biraz daha tasasızca devam edebiliriz." Taksi yeniden harekete geçti. "Yolcularımı dikkatle seçerim ve yalnızca iki adam almayı bekliyordum. Kadın bir sürpriz oldu, hata yapmış olabilirdim. Mevcut durumda sen varsın, o halde hedefine vardığında kadını açıklama işini sana bırakabilirim."

"Hedefimi bilmiyorsun."

"Aslında biliyorum. Ulaştırma Bakanlığı'na gidiyorsun."

"Gitmek istediğim yer orası değil."

"Bu hiç ama hiç fark etmiyor, Encümen Üyesi. Eğer bir taksi sürücüsü olsaydım seni gitmek istediğin yere götürürdüm. Olmadığım için seni kendim gitmek istediğim yere götürüyorum."

"Afedersiniz," dedi Pelorat, öne eğilerek, "kesinlikle bir

taksi sürücüsü gibi görünüyorsunuz. Bir taksi kullanıyorsunuz."

"Herhangi biri taksi kullanabilir. Herkesin kullanma ruhsatı yoktur. Ve taksi gibi görünen her araba da taksi değildir."

Trevize, "Oyun oynamayı bırakalım," dedi. "Sen kimsin ve ne yapıyorsun? Unutma, bu yaptığının hesabını Vakıf'a vermek zorunda kalacaksın."

"Ben değil", dedi sürücü, "Belki amirlerim. Ben Compo-rellon Güvenlik Kuvvetleri'nin bir mensubuyum. Sana mevkiinin gerektirdiği nezaketi göstermem emredildi, fakat seni götürdüğüm yere gelmelisin. Ne tepki verdiğine de çok dikkat et, bu araçta silahlar var ve saldırıya uğrarsam kendimi koruma emri aldım."

16

SEYİR hızına erişmiş olan taşıt tam ve pürüzsüz bir sessizlikle ilerliyordu ve Trevize o sessizlikte donmuş gibi oturuyordu. O yana bakmasa da Pelorat'ın arada bir kararsız bir yüz ifadesiyle, "Şimdi ne yapacağız? Ne olur söyle" bakışıyla ona göz attığını biliyordu.

Bliss'e çabucak göz atınca onun soğukkanlılıkla, sanki ilgisizmiş gibi oturduğunu gördü. Elbette kadın kendi içinde bir dünyaydı. Gaia'nın tamamı, fiziksel olarak galaksinin diğer yanında olsa bile derisinin altında toplanmıştı. Gerçek bir acil durumda kullanabileceği kaynakları vardı.

Ama o halde ne olmuştu?

Belli ki giriş istasyonundaki görevli rutin işlemi yapmış, raporunu –Bliss'i hariç tutarak– aşağı yollamıştı, bu rapor

da güvenlikçilerin ve şaşırtıcı bir şekilde Ulaştırma Bakanlığı'nın ilgisini çekmişti. Neden?

Barış zamanıydı ve Comporellon ile Vakıf arasında özel bir gerginlik varsa da bundan haberi yoktu. Kendisi önemli bir Vakıf görevlisiydi–

Bir dakika, giriş istasyonundaki görevliye –Kendray'dı adı– Comporellon hükümetiyle önemli bir işi olduğundan bahsetmişti. Geçmeye çabalarken bunu vurgulamıştı. Kendray bu dediğini de bildirmiş olmalıydı, bu çok ilgi toplayabilirdi.

Böyle olmasını beklememişti, halbuki kesinlikle beklemeliydi.

Peki ya var olduğu zannedilen doğru çıkma yeteneği neredeydi? Gaia'nın olduğunu düşündüğü – ya da olduğunu düşündüğünü söylediği kara kutu olduğuna inanmaya mı başlıyordu? Batıl inanca dayalı aşırı özgüven büyümesinin yarattığı bir bataklığa mı sürükleniyordu?

Nasıl olur da böyle bir numarayı yutardı? Hayatında hiç yanılmamış mıydı? Havanın yarın nasıl olacağını biliyor muydu? Şans oyunlarında büyük paralar kazanmış mıydı? Bu soruların hepsinin cevabı hayırdı.

Eh, o halde yalnızca büyük, yeni başlamış şeyleri mi görebiliyordu? Farkı nasıl anlıyordu?

Unut bunu! Sonuçta sadece önemli bir devlet işi için –hayır "Vakıf güvenliği için" demişti– geldiğini belirtmiş olması–

Eh, o halde yalnızca buraya yalnızca bir Vakıf güvenliği konusuyla ilgili olarak, üstüne üstlük gizlice ve haber verme-

den gelmiş olması kesinlikle gezegendekilerin ilgisini çekecekti. Evet, ama herhalde bütün bunların sebebini öğreninceye kadar son derece ihtiyatlı bir şekilde hareket ederlerdi. Resmi olur ve ona yüksek mevkili bir ileri gelen olarak muamele ederlerdi. Onu kaçırmaz ve tehditlere başvurmazlardı.

Fakat tam da öyle yapmışlardı. Neden?

Onlara kendilerini bir Terminus Encümen Üyesi'ne bu şekilde davranabilecek kadar güçlü ve nüfuzlu hissettiren neydi?

Bu Arz olabilir miydi? İlk dünyayı İkinci Vakıf'ın büyük zihincilerinden bile çok etkili bir biçinde gizleyen aynı güç şimdi de Arz'ı bulma çabalarını daha ilk aşamadayken sekteye uğratmak mı istiyordu? Yoksa Arz her şeyi biliyor muydu? Her şeye muktedir miydi?

Trevize başını iki yana salladı. Bu düpedüz paranoyaydı. Her şeyden Arz'ı mı sorumlu tutacaktı? Her tuhaf davranışı, yoldaki her dönemeci, şartlardaki her değişimi Arz'ın gizli entrikalarının sonucu mu sayacaktı? Bu şekilde düşünmeye başlarsa peşinen yenilmiş demekti.

O noktada aracın yavaşladığını hissetti ve bir anda gerçekliğe döndü.

İçinden geçtikleri gezegene hiç, bir kereliğine bile bakmamış olduğunu fark etti. Hemen sonra biraz çılgınca çevresine baktı. Binalar alçaktı, fakat bu soğuk bir gezegendi. Muhtemelen yapıların büyük kısmı yeraltındaydı.

Hiçbir renk izine rastlayamadı ve bu ona insan tabiatına aykırı göründü.

Arada bir kalın giysiler giymiş bir insanın yanlarından

geçtiğini görüyordu. Fakat herhalde binalar gibi insanların da büyük kısmı yeraltındaydı.

Taksi Trevize'nin dibini göremediği bir çöküntüye inşa edilmiş alçak ve geniş bir binanın önünde durdu. Biraz zaman geçti, ne araç ne de sürücü yerinden kımıldamadı. Adamın uzun, bayaz beresi neredeyse taşıtın tavanına kadar uzanıyordu.

Trevize kısa süreliğine sürücünün nasıl beresi başından düşmeden taşıta girip çıktığını merak setti, ardından kötü muamele görmüş kibirli bir görevliden beklenecek kontrollü öfkeyle, "Eh, sürücü, şimdi ne olacak?" dedi.

Sürücüyü yolculardan ayıran ışıltılı alan bölmesinin Comporellon versiyonu o kadar da ilkel değildi. Ses dalgalarını geçirebiliyordu – ama Trevize elle tutulur enerjiye sahip fiziksel nesnelerin geçemeyeceğine gayet emindi.

Sürücü, "Biri sizi almak için yukarı gelecek. Sadece arkanıza yaslanın ve sakin olun."

O daha sözünü bitirmeden üç binanın içinde bulunduğu çöküntünün alt kısmından yavaş ama aralıksız bir şekilde tırmanan üç kafa belirdi. Daha sonra vücutlarının geri kalan kısmı da ortaya çıktı. Yeni gelenlerin yürüyen merdiven benzeri bir aygıtın üzerinde oldukları belliydi, fakat Trevize oturduğu yerden aygıtın ayrıntılarını göremiyordu.

Üç kişi yaklaşırken taksinin yolcu kapısı açıldı ve soğuk hava içeri hücum etti.

Trevize paltosunu boynuna kadar ilikleyerek dışarı çıktı. Diğer ikisi de onu izledi – Bliss'in üzerinde gözle görülür bir isteksizlik vardı.

Üç Comporellonlu şekilsizdi ve dışa doğru şişmiş, muhtemelen elektrikle ısıtılan giysiler giyiyorlardı. Trevize bunu içten içe küçümsedi. Terminus'ta öyle şeylere pek gerek olmuyordu. Tek ihtiyacı olduğu sefer yakındaki Anacreon gezegenindeydi. Kış mevsiminde bir ısı paltosu ödünç almış ve giysinin yavaş yavaş ısındığını fark etmişti. Öyle ki bunu fark ettiğinde çok sıcakladığı için rahatsız edecek kadar terler olmuştu.

Comporellonlular yaklaşırken Trevize silahlı olduklarını görerek belirgin bir biçimde öfkelendi. Bunu gizlemeye de çalışmıyorlardı. Tam tersine. Hepsinin silahı en dıştaki giysilerine bağlanmış bir kılıfa takılıydı.

Comporellonlulardan biri Trevize ile yüzleşmek için öne çıkarak sertçe, "Afedersiniz, Encümen Üyesi," dedi ve kaba bir hareketle paltosunun önünü açtı. Paltonun içine soktuğu ellerini hızla Trevize'nin yanlarında, göğsünde ve belinde aşağı yukarı gezdirerek arama yaptı. Paltosu silkelenip elle yoklandı. Trevize kafa karışıklığı ve şaşkınlık yüzünden öyle sersemlemişti ki hızla ve etkili biçimde üzerinin arandığının farkına vardığında işlem çoktan bitmişti.

İkinci bir Comporellonlu da çenesini açmış ve ağzını çarpık bir şekilde kıvırmış olan Pelorat'ı benzeri bir yakışıksız muameleye tabi tutuyordu.

Üçüncü Comporellonlu da Bliss'e yaklaşıyordu ki kadın dokunulmayı beklemedi. En azından o her nasılsa ne beklemesi gerektiğini biliyordu, zira paltosunu üzerinden sıyırdı ve bir anlığına ince giysileriyle, esen rüzgara açık bir halde duldu.

Sıcaklığa uyacak kadar soğuk bir sesle, "Gördüğünüz gibi silahlı değilim," dedi.

Gerçekten de bunu herkes görebilirdi. Comporellonlu paltoyu sanki ağırlığından içinde silah olup olmadığını anlayabilirmişçesine –belki de anlayabiliyordu– silkeledi ve geri çekildi.

Bliss paltosunu tekrar giyip ona sarındı; Trevize bir an hareketini takdir etti. Kadının soğuk hakkındaki fikrini biliyordu, fakat orada ince bluzü ve pantolonuyla dururken en ufak bir titreme ya da ürperme emaresi göstermemişti. (Sonra bu acil durumda Gaia'nın kalanından ısı çekip çekmemiş olduğunu merak etti.)

Comporellonlulardan biri işaret etti ve üç yabancı onu takip etti. Diğer iki Comporellonlu geride kaldı. Sokaktaki birkaç yaya olanları izlemeye zahmet etmedi. Ya bu manzaraya çok alışkınlardı, ya da daha muhtemel olanı, zihinlerini mümkün olduğu kadar çabuk bir kapalı alana ulaşmaya yoğunlaştırmışlardı.

Trevize Comporellonluların çıkıp geldikleri şeyin hareketli bir rampa olduğunu gördü. Şimdi altısı birden aşağı iniyorlardı. Neredeyse bir uzay gemisininki kadar karmaşık bir kilit sisteminden geçtiler. Kuşkusuz bunun amacı havayı değil sıcaklığı içeride tutmaktı.

Sonra ansızın kendilerini devasa bir binanın içinde buldular.

5

GEMİ UĞRUNA MÜCADELE

17

Trevize'nin ilk izlenimi bir uzay dramasının, özellikle belirtmek gerekirse, İmparatorluk günlerinde geçen tarihi bir romanın içinde olduğuydu. Çok az değişen (belki de bir tek o vardı ve bütün uzay draması prodüktörleri onu kullanıyorlardı), bütün dünyayı kaplayan bir şehirden ibaret olan Trantor'un doruktaki halini temsil eden belirli bir set vardı.

Büyük boşluklar, yayaların meşgul koşuşturmacası, kendilerine ayrılmış şeritlerde hızla giden küçük araçlar. Hepsi yerli yerindeydi.

Trevize neredeyse belirsiz kubbeli girintilere doğru tırmanan hava taksileri görmeyi bekleyerek yukarı baktı, ama en azından onlar yoktu. Aslında ilk hayreti geçtikçe binanın Trantor'daki bir binadan bekleneceğinden çok daha küçük olduğunu fark ediyordu. Her yönde binlerce kilometre kesintisiz uzanan bir kompleksin parçası değil, yalnızca tek bir binaydı.

Renkler de farklıydı. Uzay dramalarında Trantor hep imkânsız derecede cafcaflı renklere sahip, giysilerin de, oldukları gibi kabul edilirlerse, fazlasıyla elverişsiz ve yararsız olduğu bir yer olarak tasvir edilirdi. Fakat, bütün o renk-

ler ve süsler sembolik bir amaca hizmet ediyordu, yani İmparatorluk'un, özellikle de Trantor'un çökmüşlüğünü (bugünlerde savunulması zorunlu bir görüş) gösteriyorlardı.

Ama bu böyleyse, Comporellon çökmüşün tam tersiydi, zira Pelorat'ın uzay limanında dikkat çektiği renk düzeni burada da öne çıkıyordu.

Duvarlar gri tonlarında, duvarlar beyaz, insanların giysileri ise siyah, gri ve beyaz renklerdeydi. Arada bir tamamen siyah, daha da nadiren tamamen gri giyimli birileri görülebiliyordu, Trevize'nin görebildiği hiç kimse tamamen beyaz giyinmemişti. Fakar giysilerin renk düzenleri hep farklı farklıydı, sanki renkten mahrum bırakılan insanlar bile bastırılamaz biçimde bireyselliklerini belli etmeyi beceriyorlardı.

Suratlar genelde ya ifadesiz ya da ciddi ifadeliydi. Kadınların saçları kısaydı, erkeklerinki daha uzundu ama kısa kuyruklar halinde arkada toplanmıştı. Kimse geçerken bir diğerine bakmıyordu. Sanki herkeste bir maksatlılık havası vardı, her bir zihinde kesin bir iş vardı ve başka hiçbir şeye yer yoktu. Erkeklerle kadınların giyimleri benzerdi; ikisini ayırt eden yalnızca göğüslerdeki hafif şişkinlik ve kalça genişliğiydi.

Üçünün yönlendirildiği asansör beş kat aşağı indi. Orada kabinden çıktılar ve bir kapıya götürüldüler. Kapının üzerinde küçük ve okunaklı harflerle "Mitza Lizalor, Ulaş-Bak" yazısı belirdi.

En öndeki Comporellonlu dokunduktan bir an sonra harfler ışıldayarak tepki verdi. Kapı açıldı ve içeriye yürüdüler.

Oda büyük ve oldukça boştu. İçeride eşya olmaması belki de odanın sahibinin gücünü göstermek üzere tasarlanmış bir çeşit çarpıcı yer kullanımı olarak hizmet görüyordu.

Karşı duvarın dibinde iki muhafız duruyordu. Yüzleri ifadesizdi, gözlerini de odaya girenlerin üzerinde sabitlemişlerdi. Odanın ortasında büyük bir masa vardı. belki de oda merkezinin birazcık gerisinde yer alıyordu. Masanın öte yanındaki Mitza Lizalor olmalıydı, iri vücutlu, düzgün yüzlü, siyah gözlü biriydi. Uzun, düz uçlu parmakları olan güçlü ve becerikli elleri masanın üzerindeydi.

UlaşBak'ın (Trevize bunun Ulaştırma Bakanı demek olduğunu varsaydı) dışa giydiği giysinin klapası geniş ve göz kamaştırıcı beyaz renkte, geri kalan giysileri ise koyu gri renkteydi. Çifte beyaz çizgiler klapaların altında giysi boyunca çaprazlama olarak uzanıyor ve göğsünün merkezinde birleşiyordu. Trevize giysi kadının iki yandaki göğüslerinin şişkinliğini belirsizleştirecek şekilde dikilmiş olsa da, beyaz X'in dikkati onlara çektiğini görebiliyordu.

Bakan kuşkusuz bir kadındı. Göğüsleri gözardı edilse bile kısa saçları bunu gösteriyordu ve yüzünde hiç makyaj olmasa da yüz hatları da bunu belli ediyordu.

Gür bir kontrato olan sesi tartışmaya yer bırakmayacak biçimde kadınsıydı.

"İyi günler," dedi. "Terminus sakinleri –ve bildirilmemiş bir kadın– nadiren bizi ziyaretleriyle şereflendirirler." Gözleri birinden diğerine gidip geldi, sonunda dik bir biçimde ayakta duran, kaşlarını iyice çatmış olan Trevize'nin üzerin-

de sabitlendi. "Hele bunlardan biri Meclis'in bir üyesiyse."

Trevize sesine etkileyici bir ton vermeye çalışarak, "Vakıf Meclisi'nin bir üyesi," dedi. "Ben Encümen Üyesi Golan Trevize'yim, Vakıf'ın bana verdiği bir görevdeyim."

"Bir görevde mi?" Bakan kaşlarını kaldırdı.

"Görevde," diye tekrar etti Trevize. "O halde neden suçluymuş gibi muamele görüyoruz? Neden silahlı muhafızlarca gözaltına alınıp mahkum olarak buraya getirildik? Umarım Vakıf Meclisi'nin bunu duyunca pek memnun kalmayacağının farkındasınızdır."

"Her halükarda, sonsuza kadar burada ayakta mı bekleyeceğiz?" dedi Bliss. Sesi yaşça büyük kadınınkiyle karşılaştırıldığında biraz tiz kalıyordu.

Bakan bir an Bliss'e soğuk soğuk baktı, ardından bir elini kaldırdı ve, "Üç sandalye! Hemen!" dedi.

Bir kapı açıldı ve alışıldık kasvetli Comperellon tarzında giyinmiş üç adam üç sandalye getirip yarım daire şeklinde dizdiler. Masanın önünde ayakta duran üç kişi sandalyelere oturdu.

"İşte," dedi Bakan, buz gibi bir gülümsemeyle, "şimdi rahat ettik mi?"

Trevize pek öyle düşünmüyordu. Sandalyeler şiltesizdi, soğuktu, düz tabanlı ve arkalıklıydı ve vücudun şekline göre esnemiyordu. "Neden buradayız?" dedi.

Bakan masasının üzerindeki belgelere göz attı. "Olgulardan emin olur olmaz açıklayacağım. Geminiz Terminus'tan gelen Uzak Yıldız. Bu doğru mu, Encümen Üyesi?"

"Doğru."

Bakan başını kaldırdı. "Ben ünvanınızı kullandım, Encümen Üyesi. Siz de nezaket gösterip benimkini kullanır mısınız?"

"Bakan Hanımefendi yeterli olur mu acaba? Yoksa bir şeref ünvanı da var mı?"

"Şeref ünvanı yok, beyefendi, iki sözcük kullanmanıza da gerek yok. 'Bakan' yeterli, ya da onu tekrar etmekten usanırsanız 'Hanımefendi' diyebilirsiniz."

"O halde sorunuza cevabım: Doğru, Bakan."

"Geminin kaptanı Golan Trevize, Vakıf vatandaşı ve Terminus'taki Meclis'in üyesi – yeni bir üyesi, aslında. Ve siz Trevize'siniz. Bütün bunlar doğru mu, Encümen Üyesi?"

"Doğru, Bakan. Ve bir Vakıf vatandaşı olduğum için–"

"Henüz sözlerimi bitirmedim, Encümen Üyesi. İtirazlarınızı bitirdiğim ana saklayın. Size Janov Pelorat eşlik ediyor, bilgin, tarihçi ve Vakıf vatandaşı. Ve o da sizsiniz, değil mi Dr. Pelorat?"

Bakan delici bakışlarını ona çevirince Pelorat elinde olmadan hafifçe ürperdi. "Evet öyle, sevgi–" Durakladı ve baştan aldı, "Evet öyle, Bakan."

Bakan ellerini sıkı sıkıya kavuşturdu. "Bana iletilen raporda bir kadının bahsi geçmiyor.

Bu kadın gemidekilerden biri mi?"

"Evet, Bakan," dedi Trevize.

"O halde ona hitap edeceğim. İsminiz?"

"Bliss diye bilinirim," dedi Bliss. Dik oturuyor, sakin ve net bir sesle konuşuyordu. "Fakat tam ismim daha uzundur, hamımefendi. Hepsini duymak ister misiniz?"

"Şimdilik Bliss yeterli olacaktır. Vakıf'ın vatandaşı mısınız, Bliss?"

"Değilim, hanımefendi."

"Hangi dünyanın vatandaşısınız, Bliss?"

"Herhangi bir dünyanın vatandaşı olduğumu belirten bir belgeye sahip değilim, hanımefendi."

"Belgeniz yok mu, Bliss?" Önündeki belgelere küçük bir işaret yaptı. "Bu husus not edildi. Gemide ne yapıyorsunuz?"

"Bir yolcuyum, hanımefendi."

"Encümen Üyesi Trevize ya da Dr. Pelorat gemiye binmenizden önce belgelerinizi göstermenizi istediler mi, Bliss?"

"Hayır, hanımefendi."

"Onlara belgelerinizin olmadığını bildirdiniz mi, Bliss?"

"Hayır, hanımefendi."

"Gemideki işleviniz nedir, Bliss? İsminizle işleviniz birbiriyle uyumlu mu?

Bliss gururla, "Bir yolcuyum ve başka bir işlevim yok," dedi.

Trevize araya girdi. "Neden bu kadını rahatsız ediyorsunuz, Bakan? Hangi yasayı çiğnedi?"

Bakan Lizalor'un gözleri Bliss'ten Trevize'ye kaydı. "Bir Yabancı'sınız ve bizim yasalarımızı bilmiyorsunuz, Encümen Üyesi. Yine de, dünyamıza gelmeyi seçerseniz onlara tâbi olursunuz. Kendi yasalarınızı beraberinizde getirmezsiniz; sanırım bu Galaksi hukukunun genel bir kuralı."

"Kabul ediyorum Bakan, fakat bu bana onun yasaları-

nızdan hangisini çiğnediğini söylemiyor."

"Ziyaret ettiği dünyanın egemenlik alanı dışındaki bir dünyadan gelen bir ziyaretçinin yanında kimlik belgelerini taşıması Galaksi'de genel bir kuraldır, Encümen Üyesi. Birçok dünya turizme değer verdikleri ya da düzenin sağlanmasına aldırmadıkları için bu bakımdan gevşektir. Biz Comporellonlular değiliz. Biz yasalara önem veren ve onları katı bir biçimde uygulayan bir dünyayız. O dünyası olmayan bir kişi ve bu yüzden yasamızı çiğnemiş oluyor.

Trevize, "Bu konuda seçim şansı olmadı," dedi. "Gemiyi ben idare ediyordum ve Comporellon'a kondurdum. Bize eşlik etmek zorundaydı, Bakan. Yoksa uzaya atılmayı istemesi gerektiğini mi iddia ediyorsunuz?"

"Bu yalnızca sizin de yasalarımızı çiğnediğiniz anlamına gelir, Encümen Üyesi."

"Hayır, hiç de değil, Bakan. Ben bir Yabancı değilim. Ben bir Vakıf vatandaşıyım ve Comporellon ve ona tâbi bütün dünyalar da Vakıf'ın Ortak Gücü durumundalar. Bir Vakıf vatandaşı olarak burada serbestçe seyahat edebilirim."

"Elbette, Encümen Üyesi, tabii hakikaten bir Vakıf vatandaşı olduğunuzu kanıtlayan belgelere sahipseniz."

"Ki sahibim, Bakan."

"Fakat bir Vakıf vatandaşı olarak dahi, dünyası olmayan bir kişiyi beraberinizde getirerek yasalarımızı çiğnemeye hakkınız yok."

Trevize duraksadı. Belli ki sınır muhafızı Kendray ona sadık kalmamıştı, bu yüzden onu korumanın anlamı yoktu. "Göç istasyonunda durdurulmadı ve bunun bu kadını bera-

berimde getirmeme örtülü olarak izin verildiği anlamına geldiğini düşündüm, Bakan," dedi.

"Durdurulmadığınız doğru, Encümen Üyesi. Göç yetkililerinin bu kadını bildirmeyip geçmesine izin verdikleri doğru. Fakat giriş istasyonundaki memurların güvertedeki dünyası olmayan bir kişi hakkında endişelenmektense geminizi yüzeye ulaştırmanın çok daha önemli olduğuna karar verdiklerinden şüpheleniyorum, ki çok da doğru karar vermişler. Kelimenin tam anlamıyla yaptıkları kuralları ihlal etmekti ve bu konuyla etkili biçimde ilgilenmemiz gerekecek, fakat kararın ihlalin haklı olduğu yönünde olacağından kuşkum yok. Katı yasaları olan bir dünyayız, Encümen Üyesi, ama mantık sınırlarının ötesinde katı değiliz."

Trevize hemen, "O halde sertliğinizi kırmak için mantığınıza sesleniyorum, Bakan," dedi. "Eğer gerçekten göç istasyonundan gemide dünyası olmayan bir kişinin olduğunu belirtecek bir mesaj almadıysanız, o halde indiğimiz sırada herhangi bir yasayı çiğnediğimize dair bir bilginiz yoktu demektir. Fakat indiğimiz anda bizi gözaltına almaya hazır olduğunuz gayet belliydi, öyle de yaptınız. Herhangi bir yasanın çiğnendiğini düşünmek için bir sebebiniz olmadığı halde neden öyle yaptınız?"

Bakan gülümsedi. "Kafa karışıklığınızı anlıyorum, Encümen Üyesi. Lütfen sizi temin etmeme izin verin: Yolcunuzun dünyasız oluşu hakkında elde ettiğimiz –ya da etmediğimiz– herhangi bir bilginin gözaltına alınmanızla bir ilgisi yoktu. Vakıf adına hareket ediyoruz, sizin de vurguladığınız üzere onun bir Ortak Gücüyüz."

Trevize kadına bakakaldı. "Fakat bu imkânsız, Bakan. Hatta daha da kötü. Bu gülünç."

Bakan'ın gülüşü balın pürüzsüzce akışı gibiydi. "Gülünç olmasını imkânsız olmasından daha kötü görüyor olmanız ilgimi çekti, Encümen Üyesi. O hususta sizinle hemfikirim. Sizin adınıza ne yazık ki, bu ne gülünç, ne de imkânsız. Neden öyle olsun ki?"

"Çünkü ben Vakıf hükümetinin bir yetkilisiyim, onlar adına bir görevdeyim ve beni tutuklamak istiyor olmaları kesinlikle tahayyül edilemez. Bunu yapma yetkisine sahip olmaları da öyle, çünkü yasal dokunulmazlığım var."

"Ah, ünvanımı es geçtiniz, fakat çok şaşırmıştınız, belki bu affedilebilir. Yine de benden doğrudan sizi tutuklamam istenmedi. Bunu yalnızca benden yapmam istenen şeyi yapabilmek için yapıyorum, Encümen Üyesi."

"O nedir, Bakan?" dedi Trevize. Bu ürkütücü kadın karşısında duygularını kontrol altında tutmaya çalışıyordu.

"Geminize el koymak ve onu Vakıf'a geri vermek, Encümen Üyesi."

"Ne?"

"Yine ünvanımı es geçtiniz, Encümen Üyesi. Bu çok büyük bir dikkatsizlik ve davanızı savunmak için iyi bir yol değil. Gemi sizin değil sanırım. Tasarlayan, yapan ya da parasını ödeyen siz misiniz?"

"Elbette hayır, Bakan. Gemi bana Vakıf hükümeti tarafından tahsis edildi."

"O halde Vakıf hükümetinin bu tahsis kararını iptal etme hakkı olduğunu tahmin ediyorum, Encümen Üyesi. De-

ğerli bir gemidir sanırım."

Trevize cevap vermedi.

Bakan, "Çekim tahriklibir gemi, Encümen Üyesi," dedi. "Bunlardan çok fazla sayıda olamaz ve Vakıf'ın elindekilerin sayısı bile çok az olmalı. O çok az örnekten bir tanesini size tahsis ettiklerine pişman olmuş olmalılar. Belki de onları size görevinizi yerine getirmenize haydi haydi yetecek bir başka, daha az değerli gemi vermeye ikna edebilirsiniz. Fakat buraya içinde geldiğiniz gemiye el koymak zorundayız."

"Hayır, Bakan, gemiyi veremem. Vakıf'ın bunu sizden istediğine inanamam."

Bakan gülümsedi. "Yalnızca benden değil, Encümen Üyesi. Özellikle Comporellon'dan değil. Bu talebin Vakıf yetkisindeki ya da onunla ortak olan birçok dünyanın ve bölgenin her birine gönderildiğine inanmak için sebeplerimiz var. Bundan da Vakıf'ın güzergahınızdan bihaber olduğu ve sizi sinirli bir şevkle aradığı sonucunu çıkarıyorum. Dahası, elinizde Vakıf'tan aldığınız, Comporellon ile görüşmeyi içeren bir görev olmadığı sonucunu da çıkarıyorum, çünkü öyle olsaydı nerede olduğunuzu bilir ve yalnızca bizimle irtibata geçerlerdi. Kısacası, Encümen Üyesi, bana yalan söylediniz."

Trevize belirgin bir güçlükle, "Vakıf hükümetinden aldığınız talebin bir kopyasını görmek istiyorum, Bakan," dedi. "Sanırım bunu istemeye hakkım var."

"Elbette, eğer bütün bunlar yasal işleme gelip dayanırsa var. Yasal işlerimizi çok ciddiye alırız Encümen Üyesi. Hak-

larınız tamamen korunacaktır, buna sizi temin ederim. Fakat yasal işlemin neden olacağı bilinirlik ve gecikme olmaksızın burada bir anlaşmaya varsak hem daha iyi, hem de daha kolay olur. Biz öylesini tercih ederiz, eminim Vakıf da edecektir, ne de olsa bütün Galaksi'nin bir yasa koyucunun firar ettiğini öğrenmesini istemezler. Bu Galaksi'yi gülünç duruma düşürecektir, ki bu da hem sizin düşüncenize hem de benimkine göre imkânsızdan bile daha kötüdür."

Trevize sessizliğini bozmadı.

Bakan bir an bekledi, sonra soğukkanlılığından hiçbir şey kaybetmeden devam etti. "Hadi ama Encümen Üyesi, ister gayrıresmi anlaşmayla, ister yasal işlemle olsun, geminize el koymaya niyetliyiz. Dünyası olmayan bir yolcuyu beraberinizde getirmenin cezası tutacağımız yola bağlı olacak. Yasayı tercih ederseniz sizin aleyhinize ek bir kanıt teşkil edecek ve tam cezayı çekeceksiniz, ki bunun da hafif olmadığından emin olabilirsiniz. Bir anlaşmaya varırsanız yolcunuz ticari bir uçuşla istediği herhangi bir yere gönderilebilir, hatta arzu ederseniz siz ikiniz de ona eşlik edebilirsiniz. Ya da eğer Vakıf isterse size kendi gemilerimizden birini, gayet uygun bir tanesini verebiliriz, tabii Vakıf yerine sizinkilerden eşdeğer bir gemi gönderirse. Ya da bir sebeple Vakıf'ın kontrolündeki bölgeye dönmek istemezseniz, size buraya sığınma hakkı tanıyabilir, belki de daha sonra Comporellon vatandaşlığı verebiliriz. Görüyorsunuz, dostane bir çözümü seçerseniz birçok seçeneğiniz var, fakat yasal haklarınızda ısrar ederseniz hiç yok."

Trevize, "Bakan, çok heveslisiniz," dedi. "Tutamayacağı-

nız sözler veriyorsunuz. Vakıf'tan beni onlara teslim etmeniz yönünde bir talep gelmişken bana sığınma hakkı sunamazsınız."

Bakan, "Encümen Üyesi, ben asla tutamayacağım sözler vermem," dedi. "Vakıf'ın talebi yalnızca gemiyi içeriyordu. Bir birey olarak sizi ya da gemideki başka birini ilgilendiren bir talepte bulunmuyorlar. Tek talep ettikleri gemi."

Trevize çabucak Bliss'e göz attı, ardından, "Acaba Pelorat ve Bliss Hanımefendi ile kısa süreliğine görüşmeme müsaade eder misiniz, Bakan?" dedi.

"Elbette, Encümen Üyesi. On beş dakika görüşebilirisinz."

"Baş başa, Bakan."

"Bir odaya götürülecek ve on beş dakika sonra da geri getirileceksiniz, Encümen Üyesi. Oradayken size müdahale edilmeyecek, konuşmanızı izleme girişiminde de bulunmayacağız. Buna söz veriyorum ve ben sözümü tutarım. Fakat kaçmayı düşünmek gibi bir aptallık yapmamanız için giriş yeterince korunuyor olacak."

"Anlıyoruz, Bakan."

"Ve geri geldiğinizde gemiyi vermek için özgürce anlaşmaya varmanızı bekliyoruz. Aksi takdirde yasal işlemler sürecektir ve sonuç hepiniz için çok daha kötü olacaktır, Encümen Üyesi. Anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı, Bakan," dedi Trevize. Öfkesini sıkı sıkıya kontrol altında tutuyordu, zira onu açık etmek onun için hiç de iyi olmazdı.

18

Küçük bir odaydı, ama iyi aydınlatılmıştı. Bir kanepe, iki de koltuk içeriyordu ve havalandırma pervanesinin yumuşak sesi duyulabiliyordu. Bütün olarak bakıldığında Bakan'ın büyük ve steril ofisine göre çok daha rahat olduğu belliydi.

Onları oraya uzun boylu, vakur, elini lazer silahının kabzasına yakın tutan bir muhafız getirmişti. Girerlerken kapının dışında kaldı ve ciddi bir sesle, "On beş dakikanız var," dedi.

Sözünü bitirir bitirmez kapıyı bir gümlemeyle kapattı.

Trevize, "Konuştuklarımızın duyulmayacağını umalım," dedi.

Pelorat, "Bize söz verdi, Golan," dedi.

"Başkalarını kendin gibi zannediyorsun, Janov. Onun sözde 'söz'ü yeterli olmayacaktır. İstediği takdirde o sözden tereddütsüz dönebilir."

"Fark etmez," dedi Bliss. "Ben buranın dinlenmesini engelleyebilirim."

"Dinlemeyi önleyici bir aygıtın mı var?" diye sordu Pelorat.

Bliss gülümseyince aniden bembeyaz dişleri parladı. "Gaia'nın zihni bir önleme aygıtıdır, Pel. Çok büyük bir zihindir."

"Burada olmamızın sebebi," dedi Trevize öfkeyle, "o çok büyük zihnin kısıtlamaları."

"Ne demek istiyorsun?" dedi Bliss.

"Üçlü çatışma patlak verdiğinde beni hem Vali'nin, hem

de o Gendibal adlı İkinci Vakıfçının zihninden sildiniz. İkisi de bundan böyle beni yalnızca uzaktan ve ilgisizce düşüneceklerdi. Kendi başıma bırakılacaktım."

"Bunu yapmak zorundaydık," dedi Bliss. "Sen en önemli kaynağımızsın."

"Evet. Golan Trevize, hep haklı çıkan. Fakat zihinlerinden gemimi silmediniz, değil mi? Vali Branno beni istemedi, benimle ilgilenmiyordu, ama gemiyi istedi. Gemiyi unutmadı."

Bliss kaşlarını çattı.

Trevize, "Düşün biraz," dedi. "Gaia üstünkörü biçimde benim gemimi de içerdiğimi, bizim tek bir birim olduğumuzu farz etti. Eğer Branno beni düşünmezse, gemiyi de düşünmeyecekti. Mesele şu ki Gaia bireyselliği anlamıyor. Ben ve gemiyi tek bir organizma olarak düşündü ve bu düşüncesinde hatalıydı."

Bliss yumuşak bir sesle, "Bu mümkün," dedi.

Trevize düz bir sesle, "Eh, o halde o hatayı düzeltmek senin elinde," dedi. "Çekim tahrikligemimi ve bilgisayarımı elde etmeliyim. Başka hiçbir şey işe yaramaz. Bu yüzden Bliss, geminin bende kalmasını sağla. Zihinleri kontrol edebiliyorsun."

"Evet Trevize, fakat bu kontrolü olur olmaz kullanmayız. Üçlü çatışma ile bağlantılı olarak onu kullandık, ama o çatışmanın ne kadar uzun süre planlandığını, hesaplandığını, tartıldığını biliyor musun? Tam anlamıyla yıllar aldı. Bir kadının yanına öylesine yürüyüp zihnini birinin istediği olacak şekilde değiştiremem."

"Şimdi zamanı mı–"

Bliss güçlü bir şekilde devam etti. "Bir kere bu yola saparsam, nerede dururum? Giriş istasyonundaki görevlinin zihnini etkileyebilirdim ve hemen geçebilirdik. Araçtaki görevlinin zihnini etkileyebilirdim ve gitmemize izin verebilirdi."

"Eh, madem söyledin, neden bunları yapmadın?"

"Çünkü bunun neye yol açabileceğini bilmiyoruz. Yan etkileri bilmiyoruz, ki bunlar pekala sonradan durumu daha da kötüleştirebilir. Şimdi Bakan'ın zihnini değiştirirsem bu onun sonradan temas kuracağı başka insanlarla ilişkilerine etki edebilir ve hükümetinde yüksek düzeyli bir görevli olduğu için bu da yıldızlararası ilişkileri etkileyebilir. Bu mesele iyice inceleninceye kadar zihniyle oynamaya cesaret edemeyiz."

"O halde neden bizimlesin?"

"Çünkü an gelip hayatının tehdit altına girebilir. Hayatını her ne pahasına olursa olsun korumalıyım, bu Pel'in hayatına ya da kendi hayatıma mal olsa bile. Giriş istasyonunda hayatın tehdit altına girmedi. Şimdi tehdit altında değil. Bu sorunla kendin ilgilenmelisin ve en azından Gaia herhangi bir hareketin sonuçlarını tahmin edip onu uygulayıncaya kadar da öyle yapmaya devam etmelisin."

Trevize bir süre düşüncelere daldı. Ardından, "Bu durumda bir şey denemem gerekiyor. İşe yaramayabilir," dedi.

Kapı yerinden oynarken kapanırkenki kadar fazla ses çıkararak açıldı.

Muhafız, "Dışarı çıkın," dedi.

Çıkarlarken Pelorat fısıldayarak, "Ne yapacaksın, Golan?" diye sordu.

Trevize başını iki yana salladı ve, "Emin değilim. Doğaçlama yapmak zorundayım," diye fısıldadı.

19

BAKAN Lizalor bürosuna döndüklerinde hâlâ masasındaydı. İçeri girerlerken yüz ifadesi değişip sert bir gülümsemeye dönüştü.

"Eminim şu elinizdeki Vakıf gemisinden vaz geçtiğinizi bana söylemek için dönmüşsünüzdür, Encümen Üyesi Trevize."

"Gelme amacım şartları konuşmak," dedi Trevize sakin bir sesle.

"Konuşulacak hiçbir şart yok, Encümen Üyesi. Eğer öylesinde ısrar ederseniz bir mahkeme çok hızlı bir şekilde ayarlanabilir ve daha da hızlı bir şekilde sonuca ulaştırılır. Dünyası olmayan bir kişiyi yanınızda getirdiğiniz aşikar ve tartışmasız olduğu için tamamen adil bir yargılamada bile mahkum edileceğinizi garanti ederim. Ondan sonra yasal olarak geminize el koymaya hakkımız olur ve siz üçünüz de ağır cezalar alırsınız. Sırf bizi bir gün geciktirmek uğruna kendinizi zorla bu cezalara çarptırtmayın."

"Yine de konuşulacak şartlar var Bakan, çünkü bizi ne kadar çabuk mahkum ederseniz edin gemiye benim rızam olmadan el koyamazsınız. Ben olmadan gemiye zorla girmek için herhangi bir girişimde bulunduğunuz takdirde gemi kendini yok edecektir, tabii beraberinde uzay limanını

ve içindeki bütün insanları da. Bu Vakıf'ı kesinlikle öfkelendirecektir ki buna cesaret edemezsiniz. Beni gemiyi açmaya zorlamak için bizi tehdit etmek ya da kötü muameleye maruz bırakmak kesinlikle yasalarınıza aykırıdır. Çaresizlik içinde kendi yasalarnızı çiğneyip bizi işkenceye maruz bırakır, hatta bir süre kaba ve sıradışı bir şekilde hapsederseniz bile Vakıf bunu öğrenir ve daha da fazla öfkelenir. Gemiyi ne kadar istiyor olurlarsa olsunlar, Vakıf vatandaşlarının kötü muamele görmesine izin verecek bir örnek oluşmasına göz yumamazlar. Şartları konuşalım mı?"

Bakan yüzünü buruşturarak, "Bunların hepsi saçmalık," dedi. "Gerekirse Vakıf'ın kendisini çağırırız. Kendi gemilerini açmasını bileceklerdir, ya da onlar sizi gemiyi açmaya zorlarlar."

Trevize, "Ünvanımı kullanmadınız, Bakan, fakat duygusal olarak etkilenmiş durumdasınız, bu yüzden bu belki affedilebilir," dedi. "Siz de biliyorsunuz ki yapacağınız son şey Vakıf'ı aramak, çünkü gemiyi onlara teslim etmek gibi bir niyetiniz yok."

Bakan'ın yüzündeki gülümseme silindi. "Bu saçmalık da neyin nesi, Encümen Üyesi?"

"Belki de başkalarının duymaması gereken türden bir saçmalık, Bakan. Dostumun ve genç kadının rahat bir otel odasına gidip dinlenmesine izin verin, buna çok ihtiyaçları var. Muhafızlarınız da çıksın. Hemen kapının dışında durabilirler ve size bir lazer silahı bırakmalarını söyleyebilirsiniz. Ufak tefek bir kadın değilsiniz ve bir lazer silahınız da varken benden korkmanıza hiç gerek olmaz. Silahsızım."

Bakan masanın üzerinden Trevize'ye doğru eğildi. "Her halükarda senden korkmam için bir sebep yok."

Arkasına bakmadan muhafızlardan birine işaret etti. Anında yaklaşıp ayaklarını vurarak yanında duran adama, "Muhafız, şunu ve onu Daire 5'e götür. Orada kalacaklar, rahat ettirilecekler ve iyi korunacaklar. Hem görebilecekleri herhangi bir kötü muameleden, hem de herhangi bir güvenlik açığından sen sorumlu tutulacaksın."

Ayağa kalktı ve Trevize net duruşunu korumak yönündeki bütün kararlılığına rağmen elinde olmadan biraz irkildi. Kadın uzun boyluydu, en az 1.85 metre olan Trevize kadar uzun boylu, belki bir santimetre filan daha fazla. Vücudunun bel kısmı dardı ve göğsünden gelen iki beyaz şerit devam edip belini çevreleyerek onu daha da dar gösteriyordu. Üzerinde büyük bir zarafet havası vardı, Trevize içinden acı acı kadının ondan korkmak için hiçbir sebep olmadığı beyanının gayet doğru olabileceğini düşündü. Saç saça baş başa kalırlarsa kadın omuzlarını yere mıhlamakta hiç güçlük çekmezdi herhalde.

Kadın, "Benimle gelin, Encümen Üyesi," dedi. "Eğer saçma şeyler söyleyecekseniz, kendi iyiliğiniz için, sizi ne kadar az kişi duyarsa o kadar iyi olur."

Öne geçip canlı adımlarla yürümeye başladı, Trevize de arkasından gitti. Kadının devasa gölgesi altında kendini küçülmüş hissediyordu ki bu daha önce bir kadının karşısında hiç yaşamadığı bir histi.

Bir asansöre girdiler. Kapı arkalarından kapanırken Bakan, "Artık yalnızız, Encümen Üyesi," dedi. "Eğer hayal

mahsülü bir amaca ulaşmak için bana karşı güç kullanabileceğiniz gibi bir sanıya kapıldıysanız, lütfen bunu aklınızdan çıkarın. Neşesini belli eden, gittikçe güçlenen bir sesle, "Nispeten güçlü bir adam gibi görünüyorsunuz," dedi. "Fakat sizi temin ederim, kolunuzu, ya da mecbur kalırsam belinizi kırmakta hiç güçlük çekmem. Silahlıyım, ama herhangi bir silah kullanmama gerek kalmaz."

Trevize yanağını kaşırken gözlerini kadının vücudu üzerinde gezdirdi. "Bakan, güreşte benimle aynı ağırlıktaki herhangi bir adama karşı kafa tutabilirim, ama sizin karşınıza çıkmamaya karar verdim bile. Karşımdaki beni cebinden çıkardığında bunu anlarım."

"Güzel," dedi bakan. Memnun görünüyordu.

Trevize, "Nereye gidiyoruz, Bakan?" diye sordu.

"Aşağı! Oldukça aşağı. Ama telaşlanmayın. Herhalde uzay dramalarında olsa bu sizi bir zindana götürmenin ilk adımı olurdu, fakat Comporellon'da zindanlarımız yoktur – yalnızca makul hapishanelerimiz vardır. Özel daireme gidiyoruz, eski kötü İmparatorluk günlerindeki zindanlar kadar romantik değildir, ama daha rahattır."

Trevize gezegen yüzeyinden en az 50 metre derine indiklerini tahmin ediyordu ki, asansörün kapısı yana kaydı ve kabinden dışarı çıktılar.

20

Trevize apaçık bir hayretle daireye göz gezdirdi.

Bakan vakur bir edayla, "Dairemi takdir etmiyor musunuz, Encümen Üyesi?" diye sordu.

"Hayır, takdir etmemem için bir sebep yok, Bakan. Yalnızca şaşırdım. Beklediğim gibi çıkmadı. Dünyanıza vardığımdan beri gördüğüm ve duyduğum az şeyden edindiğim izlenim, tutumlu ve yararsız lüksten kaçınan bir yer olduğu yönünde."

"Öyledir de, Konsey Üyesi. Kaynaklarımız kısıtlı ve hayatımız da iklimimiz kadar sert olmak zorunda."

Trevize odayı kucaklayacakmış gibi ellerini kaldırarak, "Ama bu kesinlikle lüks, Bakan," dedi. Bu dünyada ilk defa bu odada renk görüyordu. Koltuklarda düzgün şilteler vardı, ışıklandırılmış duvarlardan gelen ışık yumuşaktı ve yere döşenmiş güç halısı sayesinde adımlar yaylı ve sessizdi.

"Dediğiniz gibi, yararsız lüksten, gösterişçi lüksten, müsrif ve aşırı lüksten kaçınırız, Encümen Üyesi. Fakat buradaki özel lükstür ve yararı vardır. Çok çalışıyorum ve büyük bir sorumluluk taşıyorum. Makamımın zorluklarını bir süreliğine unutabileceğim bir yere ihtiyacım var."

Trevize, "Peki bütün Comporellonlular başkalarının gözü önünde değilken böyle mi yaşarlar, Bakan?" diye sordu.

"İşlerinin ve sorumluluklarının mertebesine bağlıdır. Çok azı bunu karşılayabilir, hak eder, ya da, ahlak kurallarımız sağolsun, ister."

"Fakat siz karşılayabiliyor, hak ediyor ve istiyorsunuz, öyle mi Bakan?"

Bakan, "Mevkinin getirdiği görevler olduğu gibi öncelikler de vardır," dedi. "Şimdi oturun ve bana şu çılgın fikrinizden bahsedin, Encümen Üyesi." Trevize'ye yumuşak bir koltuğu işaret edip kendisi de karşıya, ona çok da uzak ol-

mayan bir mesafedeki aynı derecede yumuşak koltuğa oturdu. Koltuğun minderi kadının büyük ağırlığı altında yavaşça çöktü.

Trevize oturdu. "Çılgın fikir mi, Bakan?"

Bakan gözle görülür biçimde rahatlayarak sağ dirseğini bir şilteye koydu. "Baş başa konuşurken resmi konuşma kurallarına ille de harfiyen uymamıza gerek yok. Siz bana Lizalor diyebilirsiniz, ben de size Trevize diyeceğim. Bana zihninizden geçenleri anlatın da onları değerlendirelim, Trevize."

Trevize bacak bacak üstüne attı ve koltuğunda arkaya yaslandı. "Bakın Lizalor, bana ya gemiyi size gönüllü olarak verme, ya da resmi bir şekilde yargılanma seçeneği sundunuz. Her iki durumda da gemi sizin olacaktı. Yine de beni ilk alternatifi seçmeye razı etmek için elinizden geleni ardınıza koymuyorsunuz. Ben ve dostlarım istediğimiz herhangi bir yere gidebilelim diye bana benimkinin yerine başka bir gemi vermeye hazırsınız. Dilediğimiz takdirde burada, Comporellon'da kalıp gezegenin vatandaşı bile olabilirmişiz. Daha önemsiz şeylere bakarsak, bana dostlarıma danışmam için 15 dakika süre vermeyi kabul ettiniz. Hatta beni buraya, özel dairenize getirmekten çekinmiyorsunuz. Bu sırada dostlarım da muhtemelen rahat bir odadalar. Kısacası, davaya gerek kalmadan gemiyi size vermem için bana rüşvet veriyorsunuz, Lizalor. Çok çaresiz bir şekilde hem de."

"Hadi ama Trevize, bunları insancıl hislerle yaptığıma hiç mi ihtimal vermiyorsunuz?"

"Hiç"

"Gönüllü olarak teslim olmanın bir davadan hem daha

çabuk, hem de daha güvenli olacağına da mı?"

"Hayır! Benim daha farklı bir önerim var."

"Neymiş o?"

"Bir davanın büyük bir dezavantajı vardır: Kamusal bir olaydır. Birkaç kere bu dünyanın sert hukuk sisteminden bahsettiniz; tamamı kaydedilmeyen bir dava yürütmenin kolay olacağından kuşkuluyum. Bu durumda da Vakıf haberdar olur ve dava sona erer ermez gemiyi onlara teslim etmek zorunda kalırsınız."

İfadesiz bir yüzle, "Elbette," dedi Lizalor. "Geminin sahibi Vakıf."

"Ama," dedi Trevize, "benimle yapacağınız özel bir anlaşmanın resmi kayıtlara geçmesi gerekmez. Gemiyi alabilir ve Vakıf'ın bu durumdan haberi olmayacağı için –bu dünyada olduğumuzu bile bilmiyorlar– onu elinizde tutabilirsiniz. Yapmaya niyetli olduğunuz şeyin bu olduğundan eminim."

"Neden öyle yapalım ki?" Hâlâ yüzünde bir ifade yoktu. "Vakıf Konfederasyonunun parçası değil miyiz?"

"Tam olarak değil. Bir Ortak Güç statüsündesiniz. Federasyon'a üye dünyaların kırmızıyla gösterildiği haritada, Comporellon ve ona bağlı dünyalar açık pembe bir lekeyle gösteriliyorlar."

"Öyle olsa bile, bir Ortak Güç olarak elbette Vakıf ile işbirliği yaparız."

"Yapar mısınız? Comporellon tam bir bağımsızlık elde etme, hatta lider olma hayali kuruyor olamaz mı? Eski bir dünyasınız. Neredeyse bütün dünyalar gerçekte oldukların-

dan daha eski olduklarını iddia ederler, ama Comporellon hakikaten eski bir dünya."

Bakan Lizalor yüzünden soğuk bir gülümsemenin geçmesine izin verdi. "Hevesli bazı yurttaşlarımızın sözüne inanılırsa en eski gezegen."

"Comporellon gerçekten de bir zamanlar nispeten az sayıda dünyaya öncülük etmiş bir dünya olamaz mı? Hâlâ o kaybedilmiş güçlü pozisyonu geri kazanma hayalleri kuruyor olamaz mısınız?"

"Bu kadar imkânsız bir hedefin hayalini kurduğumuzu mu zannediyorsunuz? Düşüncelerinizi öğrenmeden önce de çılgınlık demiştim, şimdiyse biliyorum ve çılgınca olduklarından eminim."

"Hayaller imkânsız olabilirler, ama yine de kurulurlar. Galaksi'nin en ucunda bulunan ve beş yüz yıllık, diğer bütün dünyalarınkinden daha yeni bir geçmişi olan Terminus neredeyse bütün Galaksi'ye hakim oldu. Comporellon olamaz mı yani? Ha?" Trevize gülümsüyordu.

Lizalor vakarını korudu. "Anladığımız kadarıyla Terminus o konuma Hari Seldon Planı'nı izleyerek ulaştı."

"Plan Terminus'un üstünlüğünün psikolojik dayanak noktası. Belki de ancak insanlar ona inanmaya devam ettiği sürece ayakta kalacak. Comporellon hükümeti ona inanmıyor olabilir. Öyle olsa bile, Terminus'un teknolojik bir dayanak noktası da var. Terminus'un Galaksi'de kurduğu hakimiyet kuşkusuz ki gelişmiş teknolojisini temel alıyor – elde etmeye çok hevesli olduğunuz çekim tahrikligemi de bu teknolojinin bir örneği. Terminus dışında hiçbir dünya

bu gemilere sahip değil. Eğer Comporellon birini ele geçirebilir ve nasıl işlediğini ayrıntılı olarak öğrenebilirse kesinlikle teknolojik olarak dev bir adım atacaktır. Bunun Terminus ile arayı kapatmanıza yeteceğini sanmıyorum, ama hükümetiniz öyle düşünüyor olabilir."

"Lizalor, "Bu söylediğinizde ciddi olamazsınız," dedi. "Vakıf gemiyi geri almak istediği halde ona el koyan herhangi bir devlet mutlaka Vakıf'ın gazabına uğrayacaktır ve tarih bize Vakıf'ın çok rahatsız edecek kadar acımasız olabildiğini gösteriyor."

Trevize, "Vakıf'ın gazabı ancak öfkelenecek bir şey olduğunu bilirse gelecektir," dedi.

"O halde Trevize, eğer duruma ilişkin analizinizin çılgınca olmadığını varsayarsak, gemiyi bize vermeniz ve sıkı bir pazarlık yapmanız sizin çıkarınıza olmaz mı? Bakış açınıza göre onu sessiz sedasız elde etme şansı için iyi para verebiliriz."

"Daha sonra durumu Vakıf'a haber vermeyeceğime güvenebilir misiniz?"

"Kesinlikle. Zira olaydaki kendi rolünüzü de söylemeniz gerekecektir."

"Baskı altında hareket ettiğimi söyleyebilirim."

"Evet. Tabii sağduyunuz size Vali'nin buna asla inanmayacağını söylemezse. Hadi ama, bir anlaşma yapalım."

Trevize başını iki yana salladı. "Yapmayacağım, Lizalor Hanım. Gemi benim ve öyle kalmalı. Size söylediğim üzere, zorla girmeye kalkışırsanız olağanüstü bir güçle patlayacaktır. Doğruyu söylediğime sizi temin ederim. Bunun bir

blöf olduğunu düşünmeyin."

"Siz onu açıp bilgisayarı yeniden programlayabilirsiniz."

"Kuşkusuz. Fakat bunu yapmayacağım."

Lizalor derin derin içini çekti. "Biliyorsunuz, fikrinizi değiştirmenizi sağlayabiliriz. Size yapabileceklerimizle değilse bile, dostunuz Dr. Pelorat'a ya da genç kadına yapabileceklerimizle."

"İşkence mi, Bakan? Sizin yasanız böyle midir?"

"Hayır, Encümen Üyesi. Fakat o kadar kaba bir şey yapmamıza gerek kalmayabilir. Psişik Sonda denen bir şey var."

Trevize Bakan'ın dairesine girdiğinden beri ilk defa tepeden tırnağa ürperdi.

"Onu da yapamazsınız. Psişik Sonda'nın tıbbi amaçlar dışında kullanılması Galaksi çapında yasalara aykırıdır."

"Fakat çaresizliğe kapılırsak–"

"Bu riski almaya hazırım," dedi Trevize sakin bir sesle. "Zira bunun size bir yararı olmayacaktır. Gemiyi elimde tutmak konusundaki kararlılığım o kadar derinde ki Psişik Sonda zihnimi onu vermeye zorlayamadan onu mahvedecektir." (Bunun bir blöf olduğunu düşündü ve içindeki ürperti daha da arttı.) "Beni zihnimi mahvetmeden gemiyi vermeye ikna edecek kadar becerikli olsanız, gemiyi açıp silahsızlandırsam ve size teslim etsem dahi yine işinize yaramazdı. Geminin bilgisayarı kendisinden de gelişmiş ve bir şekilde –nasıl olduğunu bilmiyorum– ancak ben kullanırsam tam potansiyeliyle çalışacak şekilde tasarlanmış. Sanırım buna tek kişilik bilgisayar denilebilir."

"O halde diyelim ki gemiyi elinizde tuttunuz ve pilotu

olarak kaldınız. Onurlu bir Comporellon vatandaşı olarak bizim için kullanmayı düşünür müydünüz? İyi bir maaşınız, hatırı sayılır lüksleriniz ve yanınızda da dostlarınız olur."

"Hayır."

"Peki ne öneriyorsunuz? Öylece sizin ve dostlarınızın gemiyi kaldırıp Galaksi'ye açılmanıza izin vermemizi mi? Sizi uyarıyorum, bunu yapmadan önce basitçe Vakıf'a geninizle beraber burada olduğunuzu haber verebilir ve gerisini onlara bırakabiliriz."

"Ve gemiyi kaybetmeye razı mı olursunuz?"

"Belki de ille de kaybedeceksek küstah bir Yabancı'dansa Vakıf'a kaybetmeyi tercih ederiz."

"O halde bırakın ben size bir ödün teklif edeyim."

"Ödün mü? Eh, dinliyorum. Devam edin."

Trevize dikkatle, "Önemli bir görevdeyim," dedi. "Vakıf'ın da desteğiyle başladı. Bu destek artık sona ermiş gibi görünüyor, ama görev hâlâ önemini koruyor. Onun yerine Comporellon desteği almamı sağlayın. Görevi başarıyla tamamladığımda Comporellon da bundan fayda görecektir."

Lizalor'un yüzünde kuşkulu bir ifade vardı. "Gemiyi Vakıf'a teslim etmeyecek misiniz yani?"

"Asla öyle yapmayı planlamadım. Vakıf gemiyi onlara kendiliğimden geri vermeye niyetim olduğunu düşünseydi onu bu kadar çaresiz bir biçimde aramazdı."

"Bu gemiyi bize vereceğinizi söylemekle tam olarak aynı şey değil."

"Görevi tamamladığımda gemi artık işime yaramayabilir. Bu durumda Comporellon'un onu almasına itirazım olmaz."

İkisi birkaç saniye sessizce birbirlerine baktılar.

Lizalor, "Koşul kipini kullanıyorsunuz," dedi. "Gemi 'işinize yaramayabilir' Bunun bizim için değeri yok."

"Abartılı vaatlerde bulunabilirdim, ama onun size ne yararı olurdu ki? Vaatlerimin temkinli ve sınırlı olması size onların en azından dürüst olduğunu göstermeli."

Lizalor başıyla onaylayarak, "Zekice," dedi. "Bunu severim. Eh, göreviniz nedir ve Comporellon'a nasıl bir fayda sağlayabilir?"

Trevize, "Hayır, sıra sizde," dedi. "Görevimin Comporellon için önemli olduğunu size gösterirsem beni destekleyecek misiniz?"

Bakan Lizalor koltuğunda doğrulup uzun, ezici bir görünüm kazandı. "Ben acıktım, Encümen Üyesi Trevize. Boş mideyle daha fazla devam etmeden. Size aşırıya kaçmadan yiyecek ve içecek bir şeyler ikram edeceğim. Sonra konuyu çözüme bağlarız."

Trevize o anda kadının yüzünde gayet açgözlü bir beklenti ifadesi gördüğünü düşündü, bu yüzden hafif bir ürpertiyle dudaklarını büzdü.

21

Yemek besleyici olabilirdi, fakat damak zevkine hitap eden bir öğün değildi. Ana yemek hardallı bir sosa bulanmış, Trevize'nin tanımadığı yapraklı bir sebzenin üzerine oturtulmuş olan haşlanmış sığır etinden oluşuyordu. Sebzeyi sevmedi de, zira hoşuna gitmeyen acı-tuzlu bir tadı vardı. Daha sonra bir tür deniz yosunu olduğunu fark etti.

Sonra armut-elma karışımı tadı olan bir parça meyve (kötü değildi aslında) ve sıcak, koyu bir içecek geldi. İçecek o kadar acıydı ki Trevize yarısını içemeyip yerine soğuk su istedi. Porsiyonlar ufaktı ama bu koşullar altında Trevize'nin umrunda değildi.

Yemeği sadece ikisi yemişti ve bir uşak hizmet etmemişti. Bakan yiyeceği kendisi ısıtıp sofraya getirmiş, bulaşığı da kendisi temizlemişti.

Yemek odasından çıkarlarken, "Umarım yemeği sevmişsinizdir," dedi Lizalor.

Trevize hevessizce, "Gayet sevdim," dedi.

Bakan koltuğundaki yerine tekrar oturdu. "O halde," dedi, "deminki konumuza dönelim. Comporellon'un Vakıf'ın teknolojik bakımdan üstün ve Galaksi'ye hakim olmasından hazzetmiyor olabileceğini söylediniz. Bu bir bakıma doğru, fakat konunun o yanı yalnızca Uluslararası politikacıları ilgilendirecektir, ki sayıları nispeten az. Çok daha önemli bir şey var: Ortalama Comporellonlu Vakıf'ın ahlaksızlığı karşısında dehşete düşüyor. Çoğu dünyada ahlaksızlık vardır, fakat bunun en ön planda olduğu dünya Terminus gibi. Bu gezegende var olan bütün Terminus karşıtı hislerin kökü daha soyut meselelere değil bu gerçeğe dayanıyor."

Şaşkınlık içinde, "Ahlaksızlık mı?" dedi Trevize. "Vakıf'ın hataları ne olursa olsun, Galaksi'nin kendisine ait kısmını yeterince verimli şekilde ve mali bakımdan dürüstçe yönettiğini kabul etmelisiniz. İnsan haklarına çoğunlukla saygı gösteriliyor ve–"

"Encümen Üyesi Trevize, ben cinsel ahlaksızlıktan bahsediyorum."

"O halde sizi kesinlikle anlamıyorum. Biz cinsel açıdan bakıldığında oldukça ahlaklı bir toplumuz. Kadınlar sosyal hayatın her cephesinde iyi temsil ediliyorlar. Valimiz bir kadın ve Meclis'in de neredeyse yarısı kadın–"

Bakan bir kızgınlık ifadesinin yüzünden gelip geçmesine izin verdi. "Encümen Üyesi, siz benimle dalga mı geçiyorsunuz? Cinsel ahlakın ne olduğunu mutlaka biliyorsunuzdur. Terminus'ta evlilik kutsal mı, yoksa değil mi?"

"Kutsal derken neyi kastediyorsunuz?"

"Çiftleri birbirlerine bağlayan resmi bir evlilik töreni var mı?"

"Elbette, eğer çift isterse. Bu tür bir tören vergi sorunlarını ve miras işlerini basitleştiriyor."

"Fakat boşanma söz konusu olabilir."

"Tabii ki. İnsanları o haldeyken birbirlerine bağlı tutmak kesinlikle cinsel açıdan ahlaksız olurdu–"

"Dini engeller yok mu?"

"Dini mi? Eski kültlerden felsefeler oluşturan insanlar var, fakat bunun evlilikle ne alakası var ki?"

"Encümen Üyesi, gezegenimiz Comporellon'da cinsellik her yönüyle sıkı bir kontrol altındadır. Evlilik dışı cinselliğe izin verilemez. Evlilik içinde uygulanması dahi kısıtlanmıştır. Cinselliğin yalnızca sosyal bir zevk olarak görüldüğü, kişinin dini değerlere aldırmadan istediği zaman, istediği şekilde, istediği kimseyle yapmasına önem verilmediği dünyaları, özellikle de Terminus'u gördükçe üzülüyor ve

rahatsız oluyoruz."

Trevize omuz silkti. "Üzgünüm, fakat Galaksi'de, hatta Terminus'ta bile reform yapmaya girişemem – hem bunun gemi meselesiyle ne ilgisi var?"

"Geminiz konusundaki kamuoyundan ve bunun benim ödün verme kapasitemi nasıl kısıtladığından bahsediyorum. Comporellon halkı sizin genç ve çekici bir kadını sizin ve yoldaşınızın şehvetli güdülerini tatmin etmek için gemiye aldığınızı öğrenirse dehşete düşecektir. Sizi kamuya açık bir yargılama yerine barışçıl bir şekilde teslim olmayı kabul etmeye teşvik etmemin nedeni üçünüzün güvenliğini düşünmem."

Trevize, "Bakıyorum yemeği yeni bir tehdit yoluyla ikna yöntemi düşünmek için kullanmışsınız," dedi. "Şimdi de linç edilmekten mi korkmalıyım?"

"Yalnızca tehlikelere dikkatinizi çekiyorum. Gemiye aldığınız kadının cinsel hizmetliden başka bir şey olduğunu inkar edebilecek misiniz?"

"Elbette inkar ederim. Bliss dostum Dr. Pelorat'ın yoldaşıdır. Pelorat'ın ona rakip başka bir yoldaşı yoktur. Durumlarını evlilik olarak tanımlamayabilirsiniz, fakat hem Pelorat'ın, hem de kadının zihnindeki fikre göre ikisi arasında bir evlilik olduğuna inanıyorum."

"Sizin kadınla bir alakanız olmadığını mı söylüyorsunuz yani?"

"Elbette hayır," dedi Trevize. "Beni ne sanıyorsunuz?"

"Kestiremiyorum. Ahlaki görüşlerinizi bilmiyorum."

"O halde size söyleyeyim: Ahlaki görüşlerim bana dos-

tumun mallarıyla –ya da yoldaşlarıyla– uğraşmamamı söyler."

"Hiç baştan bile çıkmıyor musunuz?"

"Baştan çıkma kısmını kontrol edemem, ama buna teslim olmam ihtimali yok."

"Hiç mi ihtimal yok? Belki de kadınlarla ilgilenmiyorsunuzdur."

"Bunu hiç mi hiç düşünmeyin. Gayet ilgiliyim."

"Bir kadınla son beraber olduğunuzdan beri ne kadar zaman geçti?"

"Aylar. Terminus'tan ayrıldığımdan beri olmadım."

"Herhalde bundan hoşlanmıyorsunuzdur."

"Kesinlikle hoşlanmıyorum," dedi Trevize üzerine basarak, "fakat mesele şu ki başka bir seçeneğim yok."

"Herhalde dostun Pelorat çektiğin eziyet dikkatini çekse kadınını seninle paylaşmak isterdi."

"Ona çektiğim eziyeti belli etmiyorum, ama etseydim bile Bliss'i benimle paylaşmak istemezdi. Sanırım kadın da buna razı olmazdı. Beni çekici bulmuyor."

"Bunu söylemenin sebebi bunu denemiş olman mı?"

"Denemiş değilim. Bu yargıyı deneme ihtiyacı hissetmeden veriyorum. Her halükarda, ben de ondan özellikle hoşlanmıyorum."

"Hayret! O bir erkeğin çekici bulacağı bir kadın."

"Fiziksel olarak elbette çekici. Yine de, bana göre biri değil. Bir kere çok genç ve bazı bakımlardan çok çocuksu."

"O halde olgun kadınları mı tercih ediyorsun?"

Trevize duraksadı. Burada bir tuzak mı vardı? Temkinli

bir şekilde, "Kimi olgun kadınlara değer verecek kadar yaşlıyım," dedi. "Hem bunun gemimle ne ilgisi vardı?"

Lizalor, "Bir anlığına geminizi unutun," dedi. "Kırk altı yaşındayım ve evli değilim. Bir şekilde evlenemeyecek kadar meşgulüm."

"O halde, toplumunuzun kurallarına göre bütün hayatınız boyunca iffetli kalmış olmalısınız. Bana en son ne zaman bir kadınla beraber olduğumu sormanızın sebebi bu muydu? Bu konuda benden tavsiye mi bekliyorsunuz? Eğer öyleyse, bana göre cinsellik yemek içmek gibi değildir. Sekssiz yaşamak rahatsız edici, fakat imkânsız değil."

Bakan gülümsedi ve gözlerine yine o açgözlü bakış geldi. "Beni yanlış anlamayın, Trevize. Mevkinin getirdiği ayrıcalıklar var ve gizlice hareket etmek mümkün. Tamamen cinsel oruçta değilim. Yine de, Comporellonlu erkekler tatmin edici olmaktan uzak. Ahlakın mutlak iyilik olduğunu kabul ediyorum, fakat genellikle bu, dünyamızın erkeklerinin sırtına suçluluk yükünü bindiriyor, bu yüzden de maceracılıktan, girişkenlikten uzak duruyorlar; yavaş başlıyor, çabuk bitiriyorlar ve genelde de beceriksizler."

Trevize çok ihtiyatlı bir şekilde, "O konuda da yapabileceğim bir şey yok," dedi.

"Sorunun bende olabileceğini mi ima ediyorsunuz? İlgi uyandırmıyor muyum yani?"

Trevize elini kaldırdı. "Öyle demek istemedim."

"O halde, fırsatınız olsaydı siz nasıl davranırdınız? Siz ahlaksız bir dünyadan gelen, muhtemelen her türden çok çeşitli cinsel tecrübeler yaşamış olan ve aylardır sürekli ola-

rak genç ve hoş bir kadınla aynı ortamda olduğunuz halde sürekli olarak zorunlu bir cinsel perhiz yapmanın getirdiği baskıyı yaşayan bir adamsınız. Olgun kadınlardan hoşlandığını açıkça söylemiş olan siz, benim gibi bir kadının varlığına nasıl tepki verirdiniz?"

Trevize, "Mevkinize ve ehemmiyetinize yaraşan saygıyı ve terbiyeyi gösterirdim," dedi.

"Aptal olmayın!" dedi Bakan. Eli belinin sağ yanına gitti. Vücudunu çevreleyen beyaz şerit gevşeyip göğsünden ve boynundan ayrıldı. Siyah elbisesinin belden yukarı kısmı dikkat çekecek kadar gevşekleşmişti.

Trevize donup kaldı. Kadın hep bunu mu düşünmüştü? Ne zamandan beri? Yoksa bu tehditlerle elde edemediklerini elde etmek için bir rüşvet miydi?

Elbisenin üst kısmı göğüslerin üzerindeki sağlam destekle beraber aşağı düştü. Bakan yüzünde mağrur bir küçümseme ifadesiyle, belinden üstü çıplak bir halde durdu. Kadının göğüsleri kendisinin daha küçük bir versiyonuydu: Büyük, diri ve dayanılmayacak kadar etkileyiciydiler.

"Ee?" dedi kadın.

Trevize bütün dürüstlüğüyle, "Harikulade!" dedi.

"Peki bu konuda ne yapacaksınız?"

"Comporellon ahlakı bu hususta ne der, Lizalor Hanım?"

"Terminuslu bir adamın ne umrunda ki? Sizin ahlakınız ne der? Hadi başlayın. Göğsüm soğuk ve sıcaklık istiyor."

Trevize ayağa kalktı ve soyunmaya başladı.

6

ARZ'IN YAPISI

22

Trevize kendini neredeyse uyuşturulmuş gibi hissediyordu. Ne kadar zaman geçtiğini merak etti.

Yanıbaşında Ulaştırma Bakanı Mitza Lizalor yatıyordu. Yüzükoyun, başını bir yana çevirmiş halde, ağzı açık yatıyor, belirgin bir şekilde horluyordu. Trevize kadın uykuda olduğu için rahatladı. Kadının kalktığında uyuyor olduğunun farkında olacağını ümit etti.

Trevize kendisi de uyumayı çok istiyordu, fakat öyle yapmamasının önemli olduğunu hissediyordu. Kadın uyanıp onu uyur halde bulmamalıydı. O bilinçsizliğe teslim olduğu halde adamın dayandığını fark etmeliydi. Vakıf'ta yetişmiş bir ahlaksızdan böyle bir dayanıklılık bekleyecekti ve şu noktada hayal kırıklığına uğramaması daha iyiydi.

Bir bakıma iyi iş becermişti. Lizalor'un fiziksel heybeti ve kuvveti, politik gücü, karşısına çıkan Comporellonlu erkekleri hor görmüş olması ve Terminus'taki kokuşmuşların cinsel hayatları hakkında duyduğu hikâyelerin (Trevize ne duyduğunu merak ediyordu) onda uyandırdığı korku ve huşu göz önüne alındığında tahakküm edilmeyi isteyeceğini tahmin etmişti ve bu tahmini doğru çıkmıştı. Hatta kadın bunu beklemiş bile olabilirdi, bu arzusunu ve beklentisini

ifade edememiş olsa da.

Trevize bu kanısına güvenerek hareket etmişti ve şansa bakın ki haklı olduğunun farkına varmıştı (Hep haklı çıkan Trevize diye kendisiyle dalga geçti). Bu kadını memnun etmiş ve Trevize'ye kadını yorarken kendisini ise nispeten etkilemeyecek eylemlere girişme imkânı vermişti.

Kolay olmamıştı. Kadının muhteşem bir vücudu (kırk altı yaşında olduğunu söylemişti, ama o vücut yirmi beş yaşındaki bir atlette hiç de kötü durmazdı) ve müthiş bir dayanıklılığı vardı, fakat ölçüsüzce harcamaktan aldığı haz daha da fazlaydı.

Hakikaten, eğer kadın uysallaştırılabilir ve ölçülü olmayı öğrenmesi, talim ile kendi kapasitesinin ve daha önemlisi Trevize'nin kapasitesinin daha iyi farkına varması sağlanabilirse (ama Trevize bunu atlatabilir miydi?), bu zevkli bir iş olabilir–

Horlama aniden durdu; kadın kımıldadı. Trevize elini ona yakın olan omuzuna koydu ve onu hafifçe okşadı – ve kadın gözlerini açtı. Trevize dirseği üzerine dayandı ve yıpranmamış, hayat dolu görünmek için elinden geleni yaptı.

"Uyuduğuna sevindim, canım," dedi. "Dinlenmeye ihtiyacın vardı."

Kadın ona uykulu uykulu gülümsedi; Trevize bir an mide bulantısıyla Lizalor'un tekrar faaliyete geçmelerini önerebileceğini düşündü, fakat kadın yalnızca vücudunu hareket ettirerek sırtüstü pozisyona geçti. Yumuşak ve hoşnut bir sesle, "Senin hakkında en baştan doğru hüküm vermişim," dedi. "Sen bir seks kralısın."

Trevize alçakgönüllü görünmeye çalıştı. "Daha ölçülü olmalıyım."

"Saçmalama. Tam olman gerektiği gibiydin. Genç kadının seni aktif tutup sömürdüğünden korktum, fakat böyle olmadığına emin olmamı sağladın. Bu doğru, öyle değil mi?"

"En başta bile yarı yarıya tatmin olmuş biri gibi mi davranıyordum?"

Lizalor, "Hayır, öyle davranmıyordun," deyip bir kahkaha patlattı.

"Hâlâ Psişik Sonda kullanmayı düşünüyor musun?"

Kadın yine güldü. "Sen çıldırdın mı? Şimdi seni kaybetmek ister miyim hiç?"

"Fakat beni geçici olarak kaybetsen daha iyi olurdu–"

Kadın, "Ne!" deyip kaşlarını çattı.

"Eğer buraya kalıcı olarak yerleşseydim, çok geçmeden gözler bize kaymaya ve insanlar bizim hakkımızda fısıldaşmaya başlardı. Ama öte yandan görevim için buradan ayrılacak olursam, doğal olarak belli aralıklarla rapor vermek için buraya dönerim ve doğal olarak bir süreliğine bir araya geliriz – hem görevim gerçekten önemli."

Lizalor dalgın dalgın sağ kalçasını kaşıyarak bu konuyu düşündü. Sonra, "Sanırım haklısın. Düşünmekten nefret ediyorum – ama sanırım haklısın," dedi.

"Hem geri gelmeyeceğimi düşünmene de gerek yok," dedi Trevize. "Burada beni bekleyecek şeyi unutacak kadar da akılsız değilim."

Kadın ona gülümsedi, yanağına hafifçe dokundu ve gözlerinin içine bakarak, "Hoşuna gitti mi canım?" diye sordu

"Hoşuma gitti demek hafif kalır, tatlım."

"Fakat sen bir Vakıf mensubusun. Terminus'tan gelen gençliğinin doruk noktasındaki bir adamsın. Bütün gerekli becerilere sahip olan her çeşit kadın görmeye alışkın olmalısın–"

Trevize, "Sana en ufak-en ufak bir benzerliği olan hiçbir kadına rastlamadım," dedi üzerine basa basa. Sonuçta doğruyu söylediği için bu hiç de zor olmamıştı.

Lizalor kendinden hoşnut bir şekilde, "Eh, öyle diyorsan," dedi. "Ama bilirsin, huylu huyundan vazgeçmez. Bir güvence olmaksızın bir erkeğin sözüne güvenmeye kendimi zorlayabileceğimi sanmıyorum. Sen ve dostun Pelorat ben sizin şu görevi öğrenip onaylar onaylamaz pekala gidebilirsiniz, fakat genç kadını burada tutacağım. Korkma, ona iyi davranılacak, fakat herhalde dostun Dr. Pelorat onu arzulayacak ve senin bu göreve duyduğun heves seni fazla uzun sürelerle uzak kalmaya teşvik etse bile sık sık Comporellon'a sık sık uğramanızı sağlayacaktır."

"Fakat Lizalor, bu dediğin imkânsız."

"Gerçekten mi?" Kadının gözleri bir kere daha şüpheyle doldu. "Neden imkânsız olsun? Kadına ne amaçla ihtiyacın olsun ki?"

"Seks için değil, sana bunu söyledim ve doğruyu da söyledim. O Pelorat'ın ve ona hiç ilgi duymuyorum. Kaldı ki, eminim ki senin bu kadar başarıyla uyguladığın şeyi yapmaya kalksaydı yorgunluktan ikiye bölünürdü."

Lizalor neredeyse gülümseyecekti, ama bunu bastırdı ve sertçe, "O halde Comporellon'da kalmasından sana ne?" diye sordu.

"Çünkü o görevimiz için hayati önem taşıyor. O yüzden yanımızda kalmalı."

"Eh, öyleyse nedir bu göreviniz? Bana anlatmanın zamanı geldi de geçiyor bile."

Trevize çok kısa bir süreliğine tereddüt etti. Gerçeği söylemek zorundaydı. Gerçek kadar etkili bir yalan aklına gelmiyordu.

"Beni dinle," dedi. "Comporellon eski bir dünya olabilir, hatta en eskilerinden biri olabilir, fakat en eskisi olamaz. İnsan hayatı burada başlamadı. İlk insanlar buraya başka bir dünyadan geldi ve belki insan hayatı orada da başlamadı, başka ve daha da eski bir gezegenden oraya geldi. Fakat eninde sonunda bu zamanda geriye yoklamalar bir yerde sona ermeli ve ilk dünyaya, insanların kökeninin olduğu dünyaya erişmeli. Ben Arz'ı arıyorum."

Mitza Lizalor'da aniden meydana gelen değişim Trevize'yi afallattı.

Kadın yatakta öylece yattığı halde gözleri büyümüş, nefes alış verişi aniden hızlanmış ve sanki vücudundaki bütün kaslar kasılmıştı. Kollarını sertçe yukarı kalktı ve her iki elinin işaret parmağını orta parmağının üzerine getirdi.

"İsmini söyledin," diye fısıldadı kaba bir sesle.

23

KADIN sonra bir şey söylemedi, Trevize'ye bakmadı bile. Kollarını yavaşça aşağı indirdi, ayaklarını yatağın kenarından aşağı uzattı ve sırtını ona vererek oturur konuma geçti. Trevize olduğu yerde donup kalmıştı.

Trevize zihninde Munn Li Compor'un Sayshell'deki boş turist merkezinde dururlarken söylediği sözleri duyabiliyordu. Adamın kendi geldiği gezegenden –Trevize'nin şu anda bulunduğu gezegenden– bahsedişini duyabiliyordu. "Bu konuda batıl inançları vardır. O sözcüğü her söyleyişlerinde kötü şansı savuşturmak için her iki ellerini de havaya kaldırır ve işaret parmaklarını orta parmaklarının üzerine getirirler."

Bunu şimdi hatırlaması ne kadar yararsızdı.

"Ya ne söyleseydim, Mitza?" diye mırıldandı.

Kadın başını hafifçe iki yana salladı, ayağa kalktı, sendeleyerek bir kapıya doğru gitti ve başka bir odaya geçti. Kapı arkasından kapandı, bir an sonra akan su sesi gelmeye başladı.

Çıplak ve onursuz bir halde beklemekten başka bir çaresi yoktu. Bir an duş alan kadının yanına girse mi, girmese mi merak etti, sonra girmese iyi olacağına kesinlikle hükmetti. Ve bir bakıma duş ondan esirgendiği için, giderek artan bir biçimde duş alma ihtiyacı hisseder oldu.

Kadın en sonunda duştan çıktı ve sessizce kendine giysi seçmeye başladı.

Trevize, Duşa girmemde mahsur–" dedi.

Kadın hiçbir şey söylemeyince Trevize bunu onayladığına yordu. Güçlü ve erkeksi bir biçimde banyoya doğru yürümeye çalıştı, ama kendini tıpkı annesi onun bir davranışına sinirlenip ceza vermek yerine sessiz kaldığında ve rahatsızlıkla büzülmesine sebep olduğunda hissettiği gibi hissediyordu.

Pürüzsüz duvarları olan kabine göz gezdirdi ve boş olduğunu gördü –tamamen bomboş. Daha dikkatle baktı ama yine hiçbir şey göremedi.

Kapıyı yeniden açtı, başını dışarı çıkardı ve, "Hey, bu duşu nasıl açıyorsun?" diye sordu.

Kadın deodorantı (en azından Trevize işlevinin o olduğunu zannediyordu) bıraktı, banyo –kabine doğru yürüdü ve hiç Trevize'ye bakmaksızın eliyle işaret etti. Trevize parmağı takip ettiğinde duvarda yuvarlak, çok soluk pembe bir nokta gördü. Nokta sanki tasarımcı işleve dair bir ipucu vermek gibi bir sebep için olsa dahi kabinin beyaz çıplaklığını bozduğu için pişmanmış gibi çok hafif boyanmıştı.

Trevize hafifçe omuz silkti, duvara doğru eğildi ve noktaya dokundu. Herhalde yapması gereken de buydu, zira bir an sonra hoş kokulu bir su seli her yönden vücuduna vurdu. Nefesi kesilerek noktaya tekrar dokununca su kesildi.

Kapıyı açtı. Böyle tir tir titreyerek dururken birkaç gömlek daha onursuz göründüğünü biliyordu. O kadar üşüyordu ki konuşmak zor geldi. Çatlak bir sesle, "Sıcak suya nasıl geçiliyor?" diye sordu.

Kadın bu sefer ona baktı ve görünüşe göre adamın görünüşü öfkesine (veya korkusuna, veya hangi duygunun etkisindeyse ona) baskın çıktı, zira kıs kıs güldü ve uyarmaksızın adama bir kahkaha patlattı.

"Hangi sıcak su?" dedi. "Yıkanmak için su ısıtarak enerjiyi israf ettiğimizi mi sanıyorsun? Sana gelen güzel, ılık, donduruculuğu alınmış suydu. Daha ne istiyorsun? Siz Terminuslular amma da dayanıksızsınız. –Oraya gir ve yıkan hadi!"

Trevize tereddüt etti, ama bu uzun sürmedi, zira fazla seçeneğinin olmadığı açıktı.

Kaydadeğer bir isteksizlikle pembe noktaya tekrar dokundu ve bu sefer vücudunu buz gibi suya hazırladı. Ilık su mu? Vücudunda uyuşmaların başladığını hissetti ve aceleyle orasını, burasını, her yerini ovaladı. Bunun yıkanma evresi olduğunu karar verdi, fazla uzun süreceğini sanmıyordu.

Ardından durulama evresine geçildi. Ah, sıcak – Eh, belki de o kadar sıcak değildi, fakat önceki kadar soğuk da değildi ve iyice buz kesmiş vücuduna kesinlikle sıcak gibi geliyordu. Ardından, suyu kesmek için açma kapama düğmesine yeniden basmayı düşünür ve ortada herhangi bir havlu ya da havlu eşdeğeri olmadığı halde Lizalor'un nasıl kabinden kuru çıktığını merak ederken su kesildi. Ardından bütün yönleerden eşit kuvvetle geliyor olmasaydı onu kesinlikle yere yıkacak kadar güçlü bir hava dalgası geldi.

Sıcaktı, neredeyse aşırı sıcaktı. Trevize havayı ısıtmanın suyu ısıtmaktan çok daha az enerji gerektirdiğini biliyordu. Sıcak hava üzerindeki suyu buharlaştırdı; Trevize birkaç dakika içinde hayatında hiç suyla karşılaşmamış gibi kuru bir halde kabinden çıkabildi.

Lizalor tamamen toparlanmış gibiydi. "Kendini iyi hissediyor musun?"

"Oldukça iyi," dedi Trevize. Aslında kendini şaşırtacak kadar rahat hissediyordu. "Tek yapmam gereken kendimi suyun sıcaklığına hazırlamakmış. Bana hiç söylemedin–"

"Dayanıksızsın işte," dedi Lizalor, hafif bir küçümsemeyle.

Kadının deodoranından biraz aldı, sonra giyinmeye başladı. Kadının temiz iç çamaşırlarının olduğunun, kendisinin ise olmadığının farkındaydı. "Şeye, o dünyaya ne demeliydim?" diye sordu.

Kadın, "Biz ona En Eski deriz," dedi.

"Kullandığım isminin yasak olduğunu nereden bilebilirdim? Bana söyledin mi?" dedi.

"Sordun mu?"

"Soracağımı nereden bilecektim?"

"Artık biliyorsun."

"Elbet unutacağım."

"Unutmasan iyi olur."

"Değişen ne ki?" Trevize öfkesinin yükseldiğini hissetti. "Yalnızca bir sözcük, bir ses."

Lizalor korkutucu bir sesle, "Kişinin söylemeyeceği bazı sözcükler vardır. Siz bildiğiniz bütün sözcükleri bütün durumlarda söyler misiniz?" dedi.

"Kimi sözcükler kabadır, kimileri uygunsuzdur, kimileri de özel koşullarda incitici olur. Kullandığım sözcük bunlardan hangisiydi?"

Lizalor, "Hüzünlü, çok ciddi bir sözcüktür," dedi. "Hepimizin atası olan ve artık mevcut olmayan bir dünyayı temsil eder. Bu bir trajedidir ve o bize yakın olduğu için bunu hissederiz. Onun hakkında konuşmamayı, konuşmamız gerektiğinde de adını kullanmamayı tercih ederiz."

"Ya parmaklarını birbiri üstüne koyman? O nasıl oluyor da incinmişliğinizi ve üzüntünüzü azaltıyor?"

Lizalor'un yüzü kızardı. "O otomatik bir tepkiydi ve be-

ni zorladığın için sana minnettarım diyemem. Sözcüğün, hatta onu düşünmenin bile kötü şans getirdiğini düşünen insanlar vardır –ve o kötü şansı bu şekilde savuştururlar."

"Sen de parmakları üst üste koymanın kötü şansı savuşturduğuna inanıyor musun?"

"Hayır –Eh, bir bakıma. Eğer öyle yapmazsam tedirgin oluyorum." Kadın Trevize'ye bakmıyordu. Ardından, konuyu değiştirmeye hevesliymiş gibi çabucak, "Peki o sizin esmer kadın o bahsettiğin dünyaya erişmeyi amaçlayan göreviniz için nasıl oluyor da çok önemli oluyor?" diye sordu.

"'En Eski' de. Yoksa onu bile söylememeyi mi tercih edersin?"

"Bu konuyu hiç konuşmamayı tercih ederim, fakat sana bir soru sordum."

"Halkının şu anki dünyalarına En Eski'den göçtüğüne inanıyorum."

"Tıpkı bizim gibi," dedi Lizalor gururla.

"Fakat onun halkının bir çeşit gelenekleri var ve o bunun En Eski'yi anlamanın anahtarı olduğunu söylüyor, fakat bu ancak ona ulaşıp kayıtlarını incelersek mümkünmüş."

"Yalan söylüyor."

"Belki de, fakat kontrol etmeliyiz."

"Şüpheli bir bilgisi olan bu kadın yanınızdaysa ve En Eski'ye onunla beraber erişmek istiyorsanız, neden Compporellon'a geldiniz?"

"En Eski'nin konumunu bulmak için. Bir zamanlar benim gibi Vakıf mensubu olan bir dostum vardı. Fakat o ataları

Comporellon'dan gelmiş biriydi ve beni En Eski'nin tarihinin büyük bir kısmının Comporellon'da bilindiğine temin etti."

"Sahiden mi? Peki sana bunun dışında gezegenin tarihinden hiç bahsetti mi?"

Trevize, "Evet," diyerek tekrar gerçeğe uzandı. "En Eski'nin ölü bir dünya olduğunu, tamamen radyoaktif olduğunu söyledi. Bunun nedenini bilmiyordu, fakat nükleer patlamaların bir sonucu olabileceğini düşünüyordu. Belki de bir savaşın sonucu."

Lizalor, "Hayır!" diye patladı.

"Hayır, savaş olmadı mı? Yoksa hayır, En Eski radyoaktif değil mi?"

"Gezegen radyoaktif, fakat savaş olmadı."

"O halde nasıl radyoaktif oldu? İnsan hayatı En Eski'de başladığına göre en başta radyoaktif olamazdı. Yoksa üzerinde asla hayat ortaya çıkmazdı."

Lizalor tereddüt eder gibiydi. Dik duruyor ve nefesi kesilmiş gibi derin derin nefes alıyordu. "O bir cezaydı. Robotlar kullanan bir dünyaydı. Robotun ne olduğunu biliyor musun?"

"Evet."

"Robotları vardı, bu yüzden de cezalandırıldılar. Robotları olan dünyaların tamamı cezalandırıldı, artık mevcut değiller."

"Kim onları cezalandırdı, Lizalor?"

"Cezalandıran. Tarihin güçleri. Bilmiyorum." Rahatsız bir şekilde öte yana baktı, sonra daha alçak sesle, "Başkalarına sor," dedi.

"Sormak istiyorum, ama kime sorayım? Comporellon'da ilkel tarih üzerine çalışmış kimse var mı?"

"Var. Aramızda –ortalama Comporellonlular arasında– çok popüler değiller, fakat Vakıf, sizin Vakfınız entelektüel özgürlük dediği şey üzerinde ısrar ediyor."

"Bence kötü bir ısrar da değil," dedi Trevize.

"Dışarıdakiler tarafından zorlanan her şey kötüdür," dedi Lizalor.

Trevize omuz silkti. Bu konuyu tartışmanın faydası yoktu. "Dostum Dr. Pelorat da bir tür ilkel çağ tarihçisidir," dedi. "Eminim Comporellonlu meslektaşlarıyla görüşmek isteyecektir. Bunu ayarlayabilir misin, Lizalor?"

Kadın başıyla onayladı. "Şehirdeki Üniversite'de çalışan Vasil Deniador adında bir tarihçi var.. Derslere girmiyor, fakat size öğrenmek istediğiniz şeyi anlatabilir."

"Neden derslere girmiyor?"

"Girmesi yasak filan değil, sadece öğrenciler onun dersini seçmiyor."

Trevize alaycı olmamaya çabalayarak, "Herhalde öğrenciler onun dersini seçmemeye teşvik ediliyorlardır," dedi.

"Neden seçmek istesinler ki? O bir Kuşkucu. Biliyorsun, onlardan bizde de var. Her zaman zihinlerini genel düşünüş şeklinin karşısına koyan ve yalnızca kendilerinin haklı olduğunu, çoğunluğun haksız olduğunu düşünecek kadar küstah olan kişiler vardır."

"Bazı durumlarda gerçekten haklı olmaları mümkün olamaz mı?"

"Asla," diye çıkıştı. Bunu öyle bir sertlikle söylemişti ki

o yönde herhangi bir tartışmanın işe yaramayacağı açıkça belli olmuştu. "Ve bütün o Kuşkuculuğuna rağmen, o da size herhangi bir Comporellon'lunun söyleyeceğinin tıpatıp aynısını söyleyecek."

"Neymiş o?"

"En Eski'yi ararsan, onu bulamazsın."

24

PELORAT ONLARA ayrılmış özel dairede düşünceli bir şekilde, uzun ve ciddi yüzünü ifadesiz tutarak Trevize'yi dinledi, ardından, "Vasil Deniador mu?" dedi. "İsmini duyduğumu hatırlamıyorum, fakat belki de gemideki kütüphanemde ona ait makaleler bulabilirim."

"İsmini duymadığından emin misin? Düşün!" dedi Trevize.

Pelorat temkinli bir şekilde, "Şu anda ismini duyduğuma dair bir şey hatırlamıyorum," dedi, "fakat sonuçta ismini duymadığım, ya da duyup da hatırlamadığım yüzlerce saygıdeğer akademisyen olmalı, eski dostum."

"Yine de birinci sınıf bir akademisyen olamaz, olsaydı ismini duyardın."

"Arz'a dair çalışmalar–"

"'En Eski' demeye çalış, Janov. Diğer sözcük işleri karıştıracaktır."

"'En Eski'ye dair çalışmalar," dedi Pelorat," öğrenme koridorlarında iyi mükafatlandırılan bir boşluk değildir, bu yüzden birinci sınıf akademisyenler ilk çağ tarihi alanında olsalar bile pek o konuya yönelmezler. Ya da, tersinden bakarsak, zaten o konuya eğilmiş olanlar kendileri birinci

sınıf olsalar bile konuya ilgisiz olan bilim dünyasında birinci sınıf sayılacak kadar büyük bir ün kazanmazlar. Bense kimsenin nazarında birinci sınıf değilim, ondan eminim."

Bliss şefkatle, "Benimkinde öylesin, Pel," dedi.

"Evet, seninkinde kesinlikle, canım," dedi Pelorat, hafifçe gülümseyerek, "fakat sen beni akademisyen olarak kapasiteme göre değerlendirmiyorsun."

Saate bakılırsa artık neredeyse gece olmuştu ve Trevize Bliss ile Pelorat birbirlerine sevgi sözleri söylediklerinde hep olduğu gibi biraz sabırsızlanmaya başlamıştı.

"Yarın şu Deniador ile görüşmemizi sağlamaya çalışacağım, fakat o da bu konuda Bakan kadar az şey biliyorsa, şu an bulunduğumuz noktadan fazla ileri gidemeyeceğiz demektir," dedi.

Pelorat, "Bizi daha yararlı birine sevkedebilir," dedi.

"Bundan şüpheliyim. Bu dünyanın Arz'a karşı tavrı – ama ben de diğer ismini kullanmaya alışsam iyi olacak. Bu dünyanın En Eski'ye karşı tavrı aptalca ve batıl inançlara dayanıyor." Başka tarafa döndü. "Fakat yorucu bir gün oldu ve akşam yemeği yemeyi düşünmeliyiz, tabii yavan yemeklere katlanabilirsek. Sonra da biraz uyku çekmeye çalışsak iyi olur. Siz ikiniz duşu nasıl kullanacağınızı öğrendiniz mi?"

"Sevgili dostum," dedi Pelorat, "bize çok nazikçe davranıldı. Her şeyi gösterdiler, büyük bir bölümüne ihtiyacımız yoktu bile."

Bliss, "Dinle Trevize. Gemi ne olacak?" dedi.

"Ne olmuş gemiye?"

"Comporellon hükümeti ona el koyuyor mu?"

"Hayır. El koyacaklarını sanmıyorum."

"Ah. Çok hoş. Neden el koymuyorlar?"

"Çünkü Bakan'ı fikrini değiştirmeye ikna ettim."

Pelorat," Hayret verici," dedi. "Bana çok da ikna edilebilir bir kişi gibi görünmemişti."

Bliss, "Bilmiyorum," dedi. "Zihninin dokusundan Trevize'yi çekici bulduğu belliydi."

Trevize Bliss'e ani bir hiddetle baktı. "Öyle bir şey mi yaptın, Bliss?"

"Ne demek istiyorsun, Trevize?"

"Yani, zihniyle mi oynadın?"

"Oynamadım. Fakat, seni çekici bulduğunu fark ettiğimde, bir iki engeli yıkmadan edemedim. Çok basit bir şeydi. Bu engeller kendiliğinden de yıkılabilirdi ve kadının sana karşı iyi niyetle dolmasını temin etmek önemliymiş gibi görünüyordu."

"İyi niyet mi? Ondan fazlasıydı! Evet, yumuşadı, ama cinsel ilişkiden sonra."

Pelorat, "Eski dostum, herhalde böyle demek iste–"

"Neden olmasın?" dedi Trevize huysuzca. "İlk gençliğini geride bırakmış olabilir, ama kesinlikle bu işi iyi biliyor. Seni temin ederim, hiç acemi değil. Ben de centilmeni oynayacak, onun adına yalan söyleyecek değilim. Onun fikriydi –Bliss'in engellerini kurcalaması sayesinde– ve ben de reddetme düşüncesi aklımdan geçse bile –ki geçmedi– reddedecek bir durumda değildim. Hadi ama Janov, katı kuralcı biriymişsin gibi bakma. Bir fırsatım olalı beri aylar geçti.

Sense–" Ve elini belli belirsiz Bliss'ten yana salladı.

Pelorat, İnan bana, Golan," dedi mahçup bir şekilde, "yüz ifademi katı kuralcı olarak yorumluyorsan, yanılıyorsun. Hiçbir itirazım yok."

Bliss, "Fakat o kadın katı kuralcı," dedi. "Onu sana ısındırmaya çalıştım, cinsel bir parlama olacağını düşünmemiştim."

Trevize, "Fakat tam da ona sebep oldun, sevgili müdahaleci Bliss," dedi. "Bakan'ın halkın önünde katı kuralcıyı oynaması gerekli olabilir, fakat öyleyse bile bu yalnızca alevi besliyor gibi."

"Yani sen bu arzuyu tatmin ettiğin takdirde Vakıf'a ihanet edecek–"

"Bunu her halükarda yapacaktı," dedi Trevize. "Gemiyi istiyordu–" Konuşmayı kesti ve fısıltıyla, "Dinleniyor muyuz?" diye sordu.

Bliss, "Hayır!" dedi.

"Emin misin?"

"Bu kesin. Gaia'nın haberi olmadan Gaia'nın zihnini herhangi bir şekilde izinsiz olarak ihlal etmek imkânsızdır."

"O halde, Comporellon gemiyi kendine istiyor – filosuna değerli bir ilave olarak."

"Elbette Vakıf buna izin vermeyecektir."

"Comporellon'un Vakıf'ın öğrenmesine izin vermek gibi bir niyeti yok."

Bliss içini çekti. "İşte Yalıtılmışlar böyle. Bakan Comporellon adına Vakıf'a ihanet etmeye niyetli, ama seks karşılığında hemen Comporellon'a da ihanet ediyor. Trevize'ye

gelince, bu ihaneti teşvik etmek için bedensel hizmetlerini satmaya dünden razı. Sizin şu Galaksi'nizde ne biçim anarşi olacak. Ne karmaşa olacak."

Trevize soğuk bir sesle, "Yanılıyorsun, genç kadın–" dedi.

"Bu son dediğimi genç bir kadın olarak söylemedim. Ben Gaia'yım. Gaia'nın tümüyüm."

"O zaman yanılıyorsun, Gaia. Bedensel hizmetlerimi satmadım. Onları seve seve verdim. Bundan zevk aldım ve kimseye bir zarar vermedim. Sonuçlarına gelince, benim bakış açımdan gayet iyi oldular ve bunu kabul ediyorum. Comporellon gemiyi kendi amaçları için istiyorsa, bu meselede kimin haklı olduğunu kim söyleyebilir ki? O bir Vakıf gemisi, fakat Arz'ı aramam için bana verildi. O halde o arayışı tamamlayıncaya kadar benimdir ve Vakıf'ın anlaşmasından vazgeçmeye hiç hakkı olmadığını hissediyorum. Comporellon'a gelince, Vakıf hakimiyetinden memnun değil, bu yüzden de bağımsızlığı hayal ediyor. Kendi bakış açısına göre böyle yapması ve Vakıf'ı aldatması doğru, zira bu onlar için bir ihanet eylemi değil, vatanseverlik eylemi. Kim bilebilir?"

"Kesinlikle. Kim bilebilir? Anarşi dolu bir Galaksi'de, mantıklı eylemleri mantıksız olanlardan ayırmak nasıl mümkün olur? Doğruyla yanlış, iyiyle kötü, adaletle suç, yararlıyla yararsız arasında nasıl karar verilir? Hem Bakan'ın gemiyi almana izin vererek kendi hükümetine ihanet etmesini nasıl açıklıyorsun? Baskıcı bir dünyada kişisel bağımsızlık hasreti mi çekiyor? Bir hain mi, yoksa kişisel, tek kadın-

dan oluşan bir kendinin vatanseveri mi?"

"Doğruyu söylemek gerekirse," dedi Trevize, "Sadece ona verdiğim zevk için bana olan minnettarlığından dolayı mı gemiyi bana vermeye razı olduğundan emin değilim. O kararı ancak ben ona En Eski'yi aradığımı söyledikten sonra verdiğine inanıyorum. Ona göre o uğursuz bir dünya, biz de onu arayarak bizi taşıyan gemiyle beraber uğursuz hale geldik. Bana öyle geliyor ki kadın gemiyi almaya kalkışarak o uğursuzluğu kendisine ve dünyasına bulaştırdığını düşünüyor. Artık gemiden dehşete kapılıyor bile olabilir. Belki de bizim gemimizle ayrılıp görevimize devam etmemize izin vermekle o uğursuzluğu Comporellon'dan uzaklaştırıyor ve bir bakıma vatanserverce bir iş yapıyor."

"Öyle olsa bile Trevize, ki bundan kuşkuluyum, eylemin kökünde batıl itikat yatıyor. Buna saygı mı duyuyorsun?"

"Ne saygı duyuyorum, ne de lanetliyorum. Bilginin olmadığı yerde hep eylemi batıl itikat yönlendirir. Vakıf'taki hiç kimse Seldon Planı'nı anlayamasa, ayrıntılarını yorumlayamasa, onu tahminde bulunmak için kullanamasa da Vakıf ona inanıyor. Cehaletimiz ve inancımız nedeniyle körlemesine onu takip ediyoruz. Bu batıl itikat değil midir?"

"Evet, olabilir."

"Gaia da öyle. Gaia'nın Galaksi'yi emerek büyük bir organizmaya dönüştürmesine karar vererek doğru kararı verdiğime inanıyorsunuz, fakat neden haklı olduğumu, veya bu kararın ardından gitmenin sizin için ne kadar güvenli olacağını bilmiyorsunuz. Yalnızca cehaletiniz ve inancınız nedeniyle devam etmek istiyorsunuz ve bu cehaleti yok

edecek, tek başına inancı da gereksiz kılacak kanıtlar bulmaya çalıştığımda bile bana kızıyorsunuz. Bu batıl itikat değildir de nedir?"

"Sanırım sizi gafil avladı, Bliss," dedi Pelorat.

Bliss, "Hiç de değil", dedi. "Bu arayışın sonunda ya hiçbir şey bulamayacak, ya da kararını teyit eden bir şey bulacak."

Trevize, "Ve bu inanışı destekleyen de yalnızca cehaletiniz ve inancınız. Yani bir başka deyişle batıl itikat!"

25

VASIL DENIADOR ufak tefek, özelliksiz, başını kaldırmadan gözlerini yukarı çevirme alışkanlığı olan bir adamdı. Bu ara ara yüzünü aydınlatan kısa gülümsemelerle birleşince çevresine içten içe güldüğü izlenimi uyandırıyordu.

Bürosu uzun ve dardı ve çok dağınıkmış gibi görünen teyplerle doluydu. Bu görüntünün sebebi ortada kesin bir kanıtın olması değil, oyuklarına düzgün biçimde yerleştirilmemiş olmaları, bu yüzden de raflara bozuk dişli bir ağız benzeri bir görünüm kazandırmalarıydı. Adamın ziyaretçilerine gösterdiği üç sandalye farklı farklıydı ve yakın zamanda ve kusurlu biçimde tozlandıklarına dair izler taşıyordu.

"Janov Pelorat, Golan Trevize ve Bliss – soyadınızı bilmiyorum, hanımefendi," dedi.

Genç kadın, "Genelde Bliss diye çağrılırım," deyip oturdu.

Deniador ona gözünü kırpıştırarak, "Sonuçta o da yeterli," dedi. "Hiçbir isminiz olmasa bile affedilebilecek kadar çekicisiniz."

Artık hepsi oturmuştu. Deniador, "Hiç yollarımız kesişmemiş olsa da isminizi duydum, Dr. Pelorat," dedi. "Bir Vakıf mensubusunuz, değil mi? Terminus'tansınız?"

"Evet, Dr. Deniador."

"Ve siz de Encümen Üyesi Trevize'siniz. Yakın zamanda Meclis'ten atıldığınızı ve sürgün edildiğinizi duyduğumu hatırlar gibiyim. Bunun sebebini asla anlayamadım."

"Atılmadım, efendim. Hâlâ Meclis'in bir üyesiyim, fakat ne zaman tekrar görevimin başına geçerim bilmiyorum. Sürgün de edilmedim. Bir göreve atandım ve bu görev size danışmak istediğimiz konuyla ilgili."

"Yardım etmeye çalışmaktan memnuniyet duyarım," dedi Deniador. "Peki bu mutluluk verici hanım? O da mı Terminus'tan?"

Trevize çabucak araya girdi. "O başka bir yerden, Doktor."

"Ah, şu Başka Bir Yer de ilginç bir dünya. Çok sıradışı birçok insan oranın yerlisi. Siz ikiniz Terminus'tan, Vakıf'ın başgezegenindensiniz, üçüncü kişi ise çekici bir genç kadın, buna karşılık Mitza Lizalor her iki kategoriye de çok sevgi beslemekle bilinmez. O halde nasıl oluyor de bu kadar sıcakkanlılıkla sizinle benim ilgilenmemi tavsiye ediyor?"

"Bence," dedi Trevize, "bizden kurtulmak için. Anlarsınız ya, bize ne kadar çabuk yardım ederseniz o kadar çabuk Comporellon'dan ayrılacağız."

Deniador Trevize'ye ilgiyle baktı (yine o göz kırpıştıran gülümsemesini takındı) ve, "Elbette, sizin gibi dinç bir genç adam nereden gelmiş olursa olsun Lizalor'un ilgisini çeke-

bilir," dedi. "Soğuk ve erdemli kadın rolünü iyi oynuyor, ama kusursuzca değil."

Trevize, "O konuda hiçbir şey bilmiyorum," dedi gerginlikle.

"Ve bilmeseniz de iyi olur. En azından insanların önünde. Fakat ben bir Kuşkucu'yum ve profesyonel olarak kendimi görünene inandırmaya alıştırmış değilim. Bu yüzden hadi söyleyin Encümen Üyesi, göreviniz nedir? Bakalım size yardım edebilecek miyim?"

Trevize, "Burada sözcümüz Dr. Pelorat," dedi.

"Buna bir itirazım yok," dedi Deniador. "Dr. Pelorat?"

Pelorat, "Sevgili Doktor, en basite indirgemek gerekirse, bütün yetişkin hayatım boyunca insan türünün ilk ortaya çıktığı dünyayla ilgili bilgilerin esasına nüfuz etmeye çalıştım ve sevgili dostum Golan Trevize –elbette o sırada onu tanımıyordum– ile beraber sizin deyişinizle En Eski'yi bulmak üzere gönderildik, tabii mümkünse."

"En Eski mi?" dedi Deniador. "Sanırım Arz demek istiyorsunuz."

Pelorat'ın ağzı açık kaldı. Ardından hafifçe kekeleyerek, "Ee, ben sanıyordum ki, yani, bana söylenene göre –burada insanlar–"

Oldukça çaresizce Trevize'ye baktı.

Trevize, "Bakan Lizalor bana o sözcüğün Comporellon'da kullanılmadığını söyledi," dedi.

"Yani şunu mu yaptı?" Deniador ağzını aşağı yaptı, burnunu kıvırdı, kollarını şevkle önüne kaldırıp her iki elinin işaret parmağını orta parmağının üzerine getirdi.

"Evet," dedi Trevize. "Bunu diyordum."

Deniador rahatlayıp güldü. "Saçmalık, beyler. Biz onu alışkanlıktan yaparız ve basit insanlar bu konuda ciddi de olabilirler, fakat bütüne bakıldığında fark etmez. Sinirlendiğinde ya da irkildiğinde 'Arz' demeyecek hiçbir Comporellonlu tanımıyorum. Bu kullandığımız en yaygın kaba sözdür."

Hafifçe, "Kaba söz mü?" dedi Pelorat.

"Veya küfür de diyebilirsiniz."

"Yine de," dedi Trevize, "ben sözcüğü kullandığımda Bakan oldukça rahatsız olmuş göründü."

"Ah, o bir dağ kadını?"

"O ne demek efendim?"

"Ne diyorsa o demek. Mitza Lizalor Orta Sıradağlar'dan geliyor. Oradaki çocuklar eski moda denilen şekilde yetiştiriliyorlar, bu da ne kadar eğitim görürlerse görsünler o parmak hareketini asla içlerinden atamamaları anlamına geliyor."

"O halde 'Arz' sözcüğü sizi hiç rahatsız etmiyor, öyle mi Doktor?" dedi Bliss.

"Hiç etmiyor, sevgili hanımefendi. Ben bir Kuşkucu'yum."

Trevize, "'Kuşkucu' sözcüğünün Galaktik Dil'de ne anlama geldiğini biliyorum, ama siz onu ne anlamda kullanıyorsunuz?" dedi.

"Tam sizin kullandığınız anlamda, Encümen Üyesi. Yalnızca makul ve güvenilir kanıtlar nedeniyle kabul etmek zorunda olduğum şeyleri kabul eder ve bu kabulümü de yeni kanıtların gelişine kadar geçici sayarım. Bu bizi pek popülerleştirmez."

"Neden?" diye sordu Trevize.

"Hiçbir yerde popüler olmazdık. Hangi dünyanın insanları rahat, sıcak ve ne kadar mantıksız olursa olsun basmakalıp inancı belirsizliğin dondurucu rüzgarlarına tercih etmez ki? Sizin Seldon Planı'na kanıt olmaksızın nasıl inandığınızı düşünün."

Evet," dedi Trevize, tırnaklarının ucunu inceleyerek, "Ben de dün onu örnek olarak vermiştim."

Pelorat, "Konuya dönebilir miyim, eski dostum?" dedi. "Arz hakkında bir Kuşkucu'nun kabul edeceği neler biliniyor?"

"Deniador, "Çok az şey," dedi. "İnsan türünün geliştiği tek bir gezegen olduğunu farzedebiliriz, çünkü aynı türün birbirleriyle çiftleşebilecek kadar benzer biçimde bir dizi dünyada birden, hatta iki dünyada birden bile bağımsız olarak gelişmesi ihtimali son derece düşük. Bu ilk dünyaya Arz demeyi seçebiliriz. Buradaki genel inanç Arz'ın Galaksi'nin bu köşesinde olduğu yönünde, çünkü buralardaki dünyalar olağandışı derecede eski ve ilk yerleşilen dünyaların Arz'dan uzak değil ona yakın olmaları muhtemel."

Pelorat hevesle, "Peki Arz'ın ilk gezegen olmak dışında hiç benzersiz özelliği var mı?" diye sordu.

Deniador o hızlı gülümsemesiyle, "Aklınızda bir şey var mı?" dedi.

"Uydusunu düşünmüştüm, kimileri ona ay diyor. Bu sıradışı bir gök cismi, değil mi?"

"Bu yönlendirici bir soru, Dr. Pelorat. Zihnime düşünceler sokuşturuyor olabilirsiniz."

"Ayı sıradışı yapanın ne olduğunu söylemiyorum."

"Boyutu elbette. Haklı mıyım? Evet, görüyorum ki haklıyım. Arz'a dair bütün efsaneler çok fazla canlı türü barındırdığından ve büyük uydusundan –üç bin ila üç bin beş yüz kilometre çapında– bahseder. Çok fazla canlı türü kısmını kabul etmek kolay, ne de olsa bu biyolojik evrimin doğal bir sonucu olacaktır, yani eğer bu süreç hakkındaki bilgilerimiz doğruysa. Dev bir uyduyu kabul etmek ise daha zor. Galakside başka hiçbir yerleşilmiş dünyada böyle bir uydu yok. Büyük uydular her zaman yerleşilmemiş ve yerleşilemeyecek gaz devlerinde bulunur. O halde bir Kuşkucu olarak ayın varlığını kabul etmemeyi tercih ederim."

Pelorat, "Eğer Arz milyonlarca tür barındırması bakımından eşsiz ise, dev bir uyduya sahip olması bakımından da eşsiz olamaz mı?" dedi. "Bir eşsizlik diğerini getiriyor olabilir."

Deniador gülümsedi. "Arz'da milyonlarca canlı türünün olmasının nasıl yoktan dev bir uydu var edebileceğini çıkaramıyorum."

"Ama tersi olabilir – Belki de dev bir uydu milyonlarca türün oluşmasına yardımcı olmuş olabilir."

"Bunun nasıl olabileceğini de çıkaramıyorum."

Trevize, "Ya Arz'ın radyoaktifliği hakkındaki hikâye?" dedi.

"O herkesçe anlatılır, herkesçe doğruluğuna inanılır."

"Fakat," dedi Trevize, "Arz hayatı desteklediği milyarlarca yıl boyunca hayatı engelleyecek ölçüde radyoaktif olmuş olamaz. Nasıl radyoaktif hale geldi? Nükleer bir savaşla mı?"

"Genel kanı o yönde, Encümen Üyesi Trevize."

"Bunu söyleyiş biçiminizden inanmadığınız sonucunu çıkarıyorum."

"Böyle bir savaşın olduğuna dair herhangi bir kanıt yok. Yaygın inanç evrensel olsa dahi tek başına kanıt değildir."

"Başka ne olmuş olabilir?"

"Herhangi bir şeyin olduğuna dair hiçbir kanıt yok. Radyoaktivite büyük bir uydu gibi uydurulmuş bir efsane olabilir."

Pelorat, "Arz'ın tarihinin genel kabul görmüş hali nedir?" dedi. "Ben profesyonel kariyerim boyunca çok sayıda köken efsanesi topladım, bunların birçoğu da Arz ya da ona çok benzeyen bir adı olan bir dünyayla ilgiliydi. Comporellon'a ait hiç efsanem yok, yalnızca bütün o Comporellon efsanelerine göre yoktan var olmuş olabilecek Benbally diye birinden belli belirsiz bahsediliyor."

"Bu şaşırtıcı değil. Genelde efsanelerimizi ihraç etmeyiz, Benbally'ye atıflar bulmanıza bile hayret ettim. Yine batıl inançlar."

"Fakat siz batıl itikatli biri değilsiniz ve bu konuda konuşmak konusunda tereddüt etmezsiniz, değil mi?"

Ufak tefek tarihçi, "Doğru," deyip gözlerini kaldırarak Pelorat'a baktı. "Eğer konuşursam bu beğenilmezliğimi kesinlikle çok, hatta belki de tehlikeli derecede arttırır, fakat siz üçünüz Comporellon'dan yakında ayrılıyorsunuz ve beni bir kaynak olarak belirtmeyeceğinizi düşünüyorum."

"Size şerefimiz üzerine söz veriyoruz," dedi Pelorat hemen.

"O halde işte olmuş olması gerekenlerin doğaüstülükten ya da ahlakçılıktan arındırılmış halinin bir özeti: Arz ölçülemez bir süre boyunca insanların tek dünyası olarak var oldu, sonra yaklaşık yirmi ila yirmi beş bin yıl önce insan türü üstuzay sıçramaları aracılığıyla yıldızlararası yolculuğu geliştirdi ve bir grup gezegeni sömürgeleştirdi.

"O gezegenlerdeki Yerleşimciler ilk olarak Arz'da yıldızlararası yolculuk öncesi dönemde yapılmış olan robotları kullanıyorlardı ve – bu arada, robotun ne olduğunu biliyor musunuz?"

"Evet," dedi Trevize. "Bu soruya birkaç kez daha maruz kaldık. Robotların ne olduğunu biliyoruz."

"Yerleşimciler iyice robotize olmuş toplumlarıyla yüksek bir teknolojiye ve sıradışı bir yaşam süresine ulaştılar ve atalarının dünyasından nefret etmeye başladılar. Hikâyelerinin daha dramatik versiyonlarına göre ilk dünyaya hakim oldular ve ona baskı altına aldılar."

"Sonunda Arz yeni bir Yerleşimci grubu yolladı. Bunlar arasında robotlar yasaktı. Comporellon bu yeni dünyaların ilklerinden biriydi. Bizim vatanseverlerimiz ilk dünya olduğunda ısrar ediyorlar, fakat buna yönelik bir Kuşkucu'nun kabul edebileceği bir kanıt yok. İlk Yerleşimci grubu yavaş yavaş sönüp gitti ve–"

Trevize, "İlk grup neden sönüp gitti, Dr Deniador?" diye sordu.

"Neden mi? Romantiklerimiz genellikle Cezalandıran Varlık'ın onları suçları yüzünden cezalandırdığını hayal ederler, fakat kimse O'nun neden bunu yapmak için o ka-

dar beklediğini söylemek zahmetine girmez. Fakat masallara sığınmaya gerek yok. Tamamen robotlara dayanan bir toplumun yumuşayıp çökmeye başlayacağını, sırf can sıkıntısından veya daha da sinsice, yaşama isteğini yitirmekten küçülerek sönüp gideceğini ileri sürmek kolaydır.

"Robotları olmayan ikinci Yerleşimci dalgası hayatta kaldı ve bütün Galaksi'ye yayıldı, fakat Arz radyoaktifleşti ve yavaşça yitip gitti. Çoğunlukla bunun için verilen sebep Arz'da da robotların olmasıdır. Zira ilk dalga bunu teşvik etmişti."

Hikâyeyi gözle görülür bir sabırsızlıkla dinlemiş olan Bliss, "Eh Dr. Deniador, radyoaktif olsun olmasın ve kaç tane Yerleşimci dalgası olmuş olursa olsun, en önemli soru çok basit," dedi. "Arz tam olarak nerede? Koordinatları nedir?"

Deniador, "O sorunun cevabı: Bilmiyorum," dedi. "Hadi gelin, öğle yemeği zamanı gelmiş. Yemeği buraya getirtebilirim ve yerken Arz hakkında istediğiniz kadar konuşabiliriz."

Tiz ve şiddetli bir sesle, "Bilmiyor musunuz?" dedi Trevize.

"Aslında bildiğim kadarıyla bilen kimse yok."

"Ama bu imkânsız."

"Encümen Üyesi," dedi Deniador hafifçe içini çekerek, "gerçeğe imkânsız demek istiyorsanız bu hakkınız, fakat sizi bir yere götürmez."

7

COMPORELLON'DAN AYRILIŞ

26

Hafif öğle yemeği yumuşak, kabuklu, farklı farklı şekilleri ve iç malzemeleri olan bir öbek dolusu köfteden oluşuyordu.

Deniador'un aldığı ufak bir cisim açılınca bir çift ince ve saydam eldivene dönüştü. Profesör eldivenleri giydi, konukları da onun gibi yaptı.

Bliss, "Bu cisimlerin içinde ne var acaba?" diye sordu.

Deniador, "Pembeler harika bir Comporellon yiyeceği olan baharatlı doğranmış balıkla doludur. Şu sarı olanlar çok tatlı bir peynirle dolu. Yeşil olanlar bir sebze karışımı içeriyorlar. Çok sıcaklar, henüz yemeyin. Daha sonra sıcak badem tartı ve alelade içecekler gelecek. Sıcak elma şarabını önerebilirim. Soğuk bir iklimimiz olduğu için yiyeceklerimizi, tatlılarımızı bile ısıtma eğilimindeyiz."

"İyi besleniyorsunuz," dedi Pelorat.

""Pek değil," dedi Deniador. "Konukseverlik gösteriyorum. Kendi adıma, çok az yiyecekle idare ediyorum. Muhtemelen dikkat etmiş olduğunuz üzere, destekleyecek çok fazla vücut kütlem yok."

Trevize pembe köftelerden birini ısırdı ve gerçekten gayet balık tadında olduğunu fark etti. Üstündeki bütün o ba-

haratlar da hoş bir tada sahipti, fakat herhalde balığın kendisiyle beraber onların tadı da günün geri kalanı, belki de gece boyunca ağzında kalacaktı.

Isırık aldığı köfteyi ağzından uzaklaştırdığında kaplamanın içeriğin üzerine kapandığını gördü. Ne bir fışkırma, ne de sızma yoktu ve bir an eldivenlerin ne işe yaradığını merak etti. Görünüşe göre onları kullanmazsa ellerinin ıslanıp yapış yapış olması ihtimali hiç yoktu, bu yüzden hijyen amaçlı olduklarına karar verdi. Eğer el yıkamak uygunsuzsa eldivenler onun yerine geçerdi ve büyük ihtimalle gelenekler artık eller yıkansa bile eldiven giyilmesini gerektiriyordu. (Önceki gün Lizalor ile yemek yerken kadın eldiven giymemişti. Belki de bunun sebebi bir dağ kadını olmasıydı.)

Trevize, "Yemek sırasında iş konuşmak yakışıksız olur mu?" diye sordu.

"Comporellon standartlarına göre olur Encümen Üyesi, fakat siz benim konuklarımsınız ve sizin standartlarınıza uyacağım. Ciddi bir mesele konuşmak istiyorsanız ve bunun yiyecekten aldığınız zevki azaltacağını düşünmüyorsanız –veya buna aldırmıyorsanız– lütfen konuşun, ben de size katılırım."

Trevize, "Teşekkür ederim," dedi. "Bakan Lizalor Kuşkucuların bu dünyada sevilmediğini ima etti – hayır, bunu dobra dobra söyledi. Durum böyle mi?"

Deniador'un neşesi sanki daha da yoğunlaşmıştı. "Kesinlikle. Eğer sevilseydik bu bizi nasıl da incitirdi. Anlarsınız ya, Comporellon yılgın bir dünya. Ayrıntılar hiç bilinmese de bir zamanlar, binlerce yıl önce, daha Galaksi'nin

küçük bir kısmına yerleşilmişken Comporellon'un öncü dünya olduğuna dair efsanevi bir inanç var. Bunu asla unutmuyoruz ve bilinen tarihte öncüler olmadığımız gerçeği bizi usandırıyor, içimizi –yani nüfusun genelinin içini– bir adaletsizlik hissiyle dolduruyor.

"Fakat ne yapabiliriz ki? Devlet bir zamanlar İmparator'un sadık bir kölesi olmaya mecbur kalmıştı, şimdiyse Vakıf'ın sadık bir Ortak Gücü. Ve aşağı konumumuzun ne kadar farkına varırsak geçmişin şaşaalı, gizemli günlerine duyulan inanç da o kadar güçleniyor."

"O halde Comporellon ne yapabilir? Eski zamanlarda İmparatorluk'a asla meydan okuyamazlardı, şimdi de Vakıf'a açık açık meydan okuyamazlar. Dolayısıyla efsanelere inanmadığımız ve batıl itikatlara güldüğümüz için bize saldırmaya ve bizden nefret etmeye sığınıyorlar."

"Yine de zulümün daha iğrenç etkilerinden korunuyoruz. Teknolojiyi biz kontrol ediyoruz ve Üniversitelerin fakültelerini biz dolduruyoruz. Özellikle açık sözlü olan kimilerimiz açık açık derslere girmekte zorluk çekiyorlar. Örneğin ben de o zorluktan muzdaribim, fakat öğrencilerim var ve kampüs dışında sessiz sedasız toplantılar düzenliyorum. Yine de bize kamu hayatından gerçekten el çektirilirse teknoloji iflas eder ve Üniversiteler galaksinin genelindeki itibarlarını yitirir. Sanırım insanların budalalığı entelektüel intihar ihtimalinin bile onları nefretlerine teslim olmaktan alıkoyamamasına neden olacak kadar fazla olabilir, fakat Vakıf bizi destekliyor. Dolayısıyla sürekli olarak azarlanıyor, küçümseniyor ve suçlanıyoruz – ama asla saldırıya uğramıyoruz."

Trevize, "Sizi Arz'ın nerede olduğunu bize söylemekten alıkoyan bu genel muhalefet mi?" dedi. "Çok ileri giderseniz Kuşkucu karşıtı hissiyatın her şeye rağmen fazla ileri gidebileceğinden mi korkuyorsunuz?"

Deniador başını iki yana salladı. "Hayır. Arz'ın konumu bilinmiyor. Sizden korku yüzünden –ya da başka herhangi bir sebepten– bir şey saklıyor değilim.

"Ama bakın," dedi Trevize ısrarla. "Galaksi'nin bu sektöründe yaşanılabilirlikle ilişkilendirilmiş fiziksel özelliklere sahip kısıtlı sayıda gezegen var, onların da neredeyse tamamı yalnızca yaşanılabilir değil, yerleşime de açılmış durumda, dolayısıyla burada iyi biliniyor olmalılar. Bu sektörü keşfe çıkıp radyoaktif olmasaydı yaşanılabilir olacak bir gezegen aramak ne kadar zor olabilir ki? Kaldı ki, çevresinde büyük bir uydusu olan bir gezegen arıyor olacaktınız. Hem radyoaktivite hem de büyük bir uydu varken Arz'ı başka bir gezegenle karıştırmak kesinlikle imkânsız olurdu ve üstünkörü bir aramayla bile bulunabilirdi. Biraz zaman alabilirdi, fakat tek zorluk bu olurdu."

Deniador, "Kuşkucu'nun fikri elbette Arz'ın hem radyoaktivitesinin hem de büyük uydusunun birer efsaneden ibaret olduğu," dedi. "Onları aramak boşa kürek çekmek olacaktır."

"Belki de, fakat bu Comporellon'un en azından bir arama yapmasını engellememeli. Eğer yerleşilmeye uyacak büyüklükte, radyoaktif ve büyük bir uydusu olan bir dünya bulurlarsa bu bu genel olarak Comporellon efsanelerine büyük bir itibar görünümü kazandıracaktır."

Deniador güldü. "Belki de Comporellon o belirli sebebi aramıyordur. Eğer başarısızlığa uğrarsak, veya efsanelerdekinden farklı olduğu aşikar olan bir Arz bulursak dediğinizin tersi olacaktır. Genel olarak Comporellon efsaneleri paramparça olacaktır ve alay konusu olacaktır. Comporellon bu riski alamaz."

Trevize duraksadı, sonra ciddiyetle sözüne devam etti. "Ayrıca, bu iki benzersizliği –Galaktik Dil'de böyle bir sözcük varsa–, yani radyoaktifliği ve büyük uyduyu saymasak bile eski efsanelere bakılmasa da tanım gereği bulunmak zorunda olan üçüncü bir benzersizlik var. Arz'ın üzerinde ya inanılmaz bir çeşitliliğe sahip olan ve gelişen canlı türler, veya bu türlerin kalıntıları, veya en azından olduklarını gösteren fosil kayıtları olmalı."

Deniador, "Encümen Üyesi, Comporellon Arz'ı bulmak için düzenli bir arama ekibi göndermemiş olsa da zaman zaman uzayda yolculuk ediyoruz ve ara ara o ya da bu sebeple belirlenmiş rotalarından sapmış gemilerden raporlar alıyoruz. Belki de biliyorsunuzdur, Sıçramalar her zaman mükemmel olmaz. Yine de o efsanevi Arz'ınkileri andıran gezegenlere veya hayatla dolup taşan herhangi bir gezege dair hiçbir rapor almadık. Herhangi bir geminin mürettebatı fosil avına çıkabilsin diye yerleşilmemiş gibi görünen bir gezegene inmesi ihtimali de yüksek değil. Arz'ın konumunu belirlemenin imkânsız olduğuna, çünkü konumu belirlenecek bir Arz'ın bulunmadığına inanmayı çok istiyorum."

Trevize bıkkınlıkla, "Fakat Arz bir yerde olmalı," dedi. "Bir yerde insanlığın ve insanla ilişkilendirilen bütün tanı-

dık yaşam biçimlerinin evrim geçirdiği bir gezegen olmalı. Arz eğer Galaksi'nin bu kesiminde değilse, başka bir yerde olmalı."

"Belki de," dedi Deniador duygusuzca, "fakat bütün bu zaman boyunca hiçbir yerden çıkmadı."

"İnsanlar onu gerçekten aramamışlar ki."

"Eh, belli ki siz arıyorsunuz. Size şans dilerim, ama başarılı olacağınıza dair iddiaya girmezdim."

Trevize, "Arz'ın olası konumunu dolaylı yollarla, doğrudan bir aramadan başka bir şekilde bulmak için girişimler yapıldı mı?" diye sordu.

"Evet," dedi iki ses aynı anda. Seslerden birinin sahibi olan Deniador Pelorat'a, "Yariff'in projesi mi aklınıza geldi?" diye sordu.

"Evet," dedi Pelorat.

"O halde lütfen onu Encümen Üyesi'ne açıklar mısınız? Sanırım bana değil de size inanmaya daha hazır olacaktır."

Pelorat, "Golan, anlarsın ya, İmparatorluk'un son günlerinde belki de çevredeki gerçekliğin tatsızlığından kaçabilmek için o zamanki ismiyle Köken Arayışları'na rağbet edildiği bir dönem oldu," dedi. "İmparatorluk o sırada parçalanma sürecindeydi, biliyorsun."

"Livia'lı bir tarihçi olan Humbal Yariff ilk dünyanın nerede olursa olsun önce uzaklardaki dünyalara değil yakınındakilere yerleşeceğinin farkına vardı. Genel olarak, dünya ilk noktadan ne kadar uzak olursa ona o kadar geç bir zamanda yerleşilecekti."

"Öyleyse Galaksi'deki bütün yerleşilebilir gezegenlere

yerleşilme tarihini kaydettiğimizi ve belirli binyıllar önce yerleşilmiş olanlardan ağlar oluşturduğumuzu varsayalım. On bin yıl önce yerleşilmiş gezegenlerden oluşan bir ağ, on iki bin yıl önce yerleşilmişlerden oluşan başka bir ağ, on beş bin yıl önce yerleşilmişlerden oluşan diğer bir ağ olabilir. Kuramsal olarak her bir ağ kabaca küresel ve kabaca ortak merkezli olacaktır. Daha eski ağların çağları yenilere göre daha küçük olacaktır ve bütün merkezler hesaplanırsa uzayın göreceli olarak küçük bir kısmına düşeceklerdir, ilk gezegen, yani Arz da bu kısmın içinde olacaktır.

Pelorat kavuşturduğu elleriyle küresel yüzeyler çizerken yüzünde çok ciddi bir ifade vardı. "Ne demek istediğimi anladın mı, Golan?"

Trevize başıyla onayladı. "Evet. Fakat sanırım işe yaramamış."

"Kuramsal olarak işe yaramalıydı, eski dostum. Sorunlardan biri ilk yerleşme zamanlarının tamamen yanlış olmasıydı. Bütün dünyalar yaşlarını o ya da bu dereceye kadar abartıyorlardı ve yaşı efsanelerden bağımsız olarak tespit etmenin kolay bir yolu yoktu."

"Eski kerestelerdeki Karbon 14 çürümesi kullanılabilir," dedi Bliss.

"Elbette, canım," dedi Pelorat, "fakat söz konusu dünyaların işbirliği yapması gerekir ve bu asla yapılmadı. Hiçbir dünya abartılı yaş iddiasının fos çıkmasını istemiyordu ve İmparatorluk da o sırada bu kadar önemsiz bir konudaki yerel itirazları yok sayacak bir durumda değildi. İlgilenecek başka işleri vardı."

"Yariff'in tüm yapabildiği en fazla iki bin yaşında olan ve kuruluşları güvenilir koşullar altında titizlikle kaydedilmiş dünyaları kullanmak oldu. Bunların sayısı azdı ve kabaca küresel bir simetriyle dağılmış olsalar da merkezleri İmparatorluk'un baş gezegeni Trantor'a nispeten yakındı, zira bu nispeten az sayıda dünyayı sömürgeleştiren keşif yolculuklarının başladığı yer orasıydı."

"Tabii ki bu da başka bir sorundu. Arz başka dünyalara yerleşimler için tek başlangıç noktası değildi. Zaman geçtikçe eski dünyalar da kendilerine ait yerleşim seferleri başlattılar ve İmparatorluk'un doruk noktasında olduğu zamanlarda Trantor bu seferler için bereketli bir kaynaktı. Çok haksız biçimde Yariff ile eğlenildi, alay edildi ve adamın profesyonel itibarı mahvoldu."

Trevize, "Hikâyeyi anladım, Janov," dedi. "Dr Deniador, o halde bana verebileceğiniz en ufak bir umut ihtimalini temsil edebilecek bir şey yok mu? Arz ile ilgili kimi bilgilerin olduğu düşünülebilecek başka hiçbir dünya yok mu?"

Deniador bir süre kuşku dolu yüz ifadesiyle düşündü. Tereddütle konuşmaya başlayarak, "Şeeey," dedi en sonunda, "bir Kuşkucu olarak size Arz'ın var olduğundan, veya bir zamanlar var olmuş olduğundan emin olmadığımı söylemem gerek. Fakat–" Tekrar sessizliğe gömüldü.

Nihayet Bliss, "Sanırım önemli olabilecek bir şey aklınıza geldi, Doktor," dedi.

"Önemli mi? Bundan kuşkuluyum," dedi Deniador hafifçe. "Fakat Belki de eğlenceli olabilir. Konumu muamma olan tek dünya Arz değil. İlk Yerleşimci grubunun, efsane-

lerimizdeki isimleriyle Uzaycıların dünyaları var. Kimileri onların yaşadığı gezegenlere 'Uzaycı dünyaları', başkaları da 'Yasak Dünyalar' diye anıyor. Şu anda ikinci isim daha çok kullanılıyor."

"Efsaneye göre Uzaycılar doruktayken çok gururluydular, yüzlerce yıla varan ömürleri vardı ve kendi kısa ömürlü atalarının dünyalarına inmelerine izin vermiyorlardı. Onları mağlup etmemizden sonra durum tersine çevrildi. Onlarla temasa geçmeyi reddettik ve hem kendi gemilerimizin, hem de Tüccarların temasa geçmesini yasaklayarak onları kendi hallerine bıraktık. Bu yüzden bu dünyalar Yasak Dünyalar haline geldi. Efsaneye bakılırsa biz müdahale etmezsek Cezalandıran Varlık'ın onları yok edeceğinden emindik ve görünüşe göre etti de. En azından bildiğimiz kadarıyla Galaksi'de binlerce yıldır hiçbir Uzaycı görülmedi."

"Sizce Uzaycılar Arz hakkında bilgiye sahip midir?" dedi Trevize.

"Bu düşünülebilir, zira onların dünyaları bizimkilerin hepsinden daha eskiydi. Yani Uzaycılar varsa, ki bu çok düşük bir ihtimal."

"Var olmasalar bile dünyalar vardır ve kayıtlar içerebilir."

"Eğer dünyalarını bulabilirseniz."

Trevize kızgın görünüyordu. "Konumu bilinmeyen Arz'a açılan kapının Uzaycı dünyalarında bulunabildiğini ama onların konumunun da bilinmediğini mi söylemeye çalışıyorsunuz?"

Deniador omuz silkti. "Onlarla yirmi bin yıldır hiçbir temas kurmadık. Hiç onları düşünmedik. Onlar da Arz gibi sislere karışıp gittiler."

"Uzaycılar kaç dünyada yaşıyorlardı?"

"Efsanelerde böyle elli dünyadan bahsediliyor –şüphe çekecek kadar yuvarlak bir sayı. Muhtemelen çok daha az sayıdalardı."

"Bu elli taneden birinin bile konumunu bilmiyor musunuz?"

"Eh, düşünüyorum da–"

"Ne düşünüyorsunuz?"

"İlk çağ tarihi Dr. Pelorat gibi benim de hobim olduğu için zaman zaman erken çağlara atıfta bulunabilecek efsaneden öte bir şeyler bulmak umuduyla eski belgeleri incelemişliğim var. Geçen yıl eski bir geminin kayıtlarıyla karşılaştım. Bu kayıtlar neredeyse okunamaz haldeydi. Çok eski günlerden, dünyamızın isminin henüz Comporellon olmadığı bir zamandan kalmalardı. 'Baley Dünyası' ismi kullanılıyordu, ki bu da efsanelerimizde geçen 'Benbally gezegeni'nin daha da eski bir biçimi gibi geliyor."

Pelorat heyecanla, "Bu bulguyu yayımladınız mı?" dedi.

"Hayır," dedi Denador. "Eskilerin dedikleri gibi, yüzme havuzunda balık olduğundan emin oluncaya kadar dalışa geçmek istemiyorum. Anlarsınız ya, kayıtlara göre kaptanın gemisi bir Uzaycı dünyasını ziyaret etmiş ve yanına bir Uzaycı kadın almıştı."

Bliss, "Fakat Uzaycıların ziyaretçilere izin vermediğini söylediniz," dedi.

"Kesinlikle, bu bilgileri yayımlamamamın sebebi de bu. İnanılmaz geliyor. Uzaycılardan ve onların Yerleşimcilerle – bizim atalarımızla çatışmalarından bahsediyor diye yorumlanabilecek bazı belirsiz hikâyeler var. Yalnızca Comporellon'da değil, birçok dünyada çeşitli varyasyonlarla böyle hikâyeler anlatılır, fakat bir noktada hepsi kesin bir uyum halindedir. İki grup, yani Uzaycılar ile Yerleşimciler birbirlerine karışmadılar. Cinsel temas bir yana, sosyal temas bile olmamış, fakat görünüşe göre Yerleşimci kaptanı ve Uzaycı kadını aşk bağıyla birbirlerine bağlanmışlar. Bu o kadar inanılmaz ki bu hikâyenin bir romantik tarihî kurgu örneği dışında bir şey olarak kabul görmesine şans vermiyorum."

Trevize hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. "Hepsi bu mu?"

"Hayır, Encümen Üyesi, bir konu daha var. Geminin kayıtlarının kalan kısmında uzay koordinatlarını temsil ediyor –veya etmiyor– olabilecek bazı rakamlara rastladım. Eğer koordinat iseler –Kuşkucu onuru beni buna zorladığı için tekrar ediyorum, olmayabilirler de– dahili kanıtlar beni bunların Uzaycı dünyalarından üç tanesinin konumları olduğu sonucuna ulaştırdı. Bunlardan biri de kaptanın indiği ve Uzaycı aşığıyla beraber ayrıldığı dünya olabilir."

Trevize, "Hikâye kurgusal olsa bile koordinatlar gerçek olamaz mı?" dedi.

"Olabilir," dedi Deniador. "Size rakamları vereceğim ve onlarla istediğinizi yapmakta özgürsünüz, fakat bir yere ulaşamayabilirsiniz. Ve aklıma eğlenceli bir şey geldi. Yine o hızlı gülümseme yüzünden gelip geçti.

“Neymiş o?” dedi Trevize.

“Ya o koordinatlardan biri Arz’ı temsil ediyorsa?”

27

Comporellon’un belirgin biçimde turuncu renkli olan güneşi görünüşte Terminus’un güneşinden daha büyüktü, ama gökte alçalmıştı ve az ısı veriyordu. Neyse ki hafif olan rüzgar Trevize’nin yanağına buzdan parmaklarla dokunuyordu.

Yanında duran Mitza Lizalor’un ona verdiği elektrikli paltonun içinde ürperdi. “Eninde sonunda ısınacaktır, Mitza,” dedi.

Kadın güneşe şöyle bir baktı ve uzay limanının boşluğu içinde hiçbir rahatsızlık emaresi göstermeden öylece durdu – uzun boyluydu, iriydi, Trevize’ninkine göre daha ince bir palto giyiyordu ve soğuğa tepkisiz değilse bile en azından onu küçük görüyordu.

“Yazlarımız çok güzel geçer,” dedi. “Uzun sürmez ama besin mahsullerimiz ona adapte olmuştur. Güneş altında hızla büyüyecek ve kolay kolay donmayacak soyları dikkatle seçeriz. Evcil hayvanlarımızın kalın kürkleri vardır ve Comporellan yününün Galaksi’nin en kaliteli yünü olduğu genel olarak kabul edilir. Ayrıca Comporellon yörüngesinde tropik meyveler yetiştiren çiftlik yerleşimlerimiz de var. Aslında çok lezzetli ananas konserveleri ihraç ediyoruz. Bizi soğuk bir dünya olarak tanıyan birçok kişi bunu bilmez.”

Trevize, “Bizi geçirmeye geldiğin ve bu görevimizde bizimle işbirliği yapmaya razı olduğun için sana teşekkür ede-

rim, Mitza," dedi. "Fakat kendi huzurum için bunu yapmanın seni ciddi bir zahmete sokup sokmadığını sormalıyım."

"Hayır!" Kadın gururla başını iki yana salladı. "Hiç zahmet olmadı. Bir defa, sorguya çekilmeyeceğim. Ulaştırmayı ben kontrol ediyorum, bu da bu uzay limanı ve diğerleri, giriş istasyonları ve gelip giden gemiler için kuralları yalnızca benim koymam anlamına geliyor. Başbakan bütün bunlar için bana güveniyor ve ayrıntılardan bihaber kalmayı seve seve kabul ediyor – Sorguya çekilsem bile tek yapmam gereken doğruyu söylemek. Hükümet gemiyi Vakıf'a teslim etmediğim için beni alkışlayacaktır. Halka söylemek güvenli olsaydı onlar da öyle yaparlardı. Vakıf'ın kendisi de bu durumdan haberdar olmazdı."

Trevize, "hükümet gemiyi Vakıf'a vermemeye istekli olabilir, fakat bizim onu almamızı onaylarlar mıydı?" dedi.

Lizalor gülümsedi. "Sen iyi bir insansın, Trevize. Gemini elinde tutmak için azimle mücadele ettin, şimdiyse ona kavuştuğun halde benim selametimi düşünme zahmetine giriyorsun." Bir sevgi ifadesi göstermek istermiş gibi belli belirsiz Trevize'ye doğru eğildi, sonra belirgin bir zorlukla dürtüsünü kontrol etti.

Tekrar kabalaşarak, "Kararımı sorgulasalar bile tek yapmam gereken buraya geldiğini ve hâlâ En Eski'yi arıyor olduğunu söylemek, onlar da çabucak senden ve geminden kurtulmakla çok iyi yaptığımı söyleyecekler ve en başta gezegene inmene izin verildiği için kefaret törenleri düzenleyecekler, ne yaptığını tahmin etmeleri mümkün olmasa da."

"Varlığım nedeniyle kendinin ve dünyanın başına bir felaket gelebileceğinden gerçekten korkuyor musun?"

Duygusuzca, "Doğrusu öyle," dedi Lizalor. Sonra daha yumuşak bir sesle, "Bana felaket getirdin bile," dedi. "Zira artık seni bildiğim için Comporellon erkekleri bana daha da cansız görünecek. Doyurulamaz bir arzuyla ortada kalacağım. Cezalandıran Kişi bunun icabına baktı."

Trevize duraksadı, ardından, "Bu konudaki fikrini değiştirmeni istemiyorum , fakat gereksiz bir ızdırap çekmeni de istemiyorum," dedi. "Şunu bilmelisin ki şu sana felaket getirdiğim inancı batıl itikattan başka bir şey değil."

"Kuşkucu sana öyle söylemiştir herhalde."

"Onun bana söylemesine gerek olmadan da biliyorum."

Liza kalın kaşlarında biriken kırağıyı temizlemek için elini yüzüne götürdü ve, "Kimilerinin bunun batıl itikat olduğunu düşündüğünü biliyorum," dedi. "Fakat En Eski'nin felaket getirdiği bir gerçek. Bu birçok kere ispatlandı ve bütün o zeki Kuşkucu argümanları bu gerçeğin varlığını ortadan kaldıramıyor."

Birden elini öne uzattı. "Hoşçakal Golan. Dayanıksız Terminuslu bedenin soğuk ama yumuşak rüzgarımızda donmadan gemiye bin ve yoldaşlarına katıl."

"Hoşçakal Mitza, umarım geri döndüğümde seni görebilirim."

"Evet, döneceğine söz verdin ve ben de buna inanmaya çalıştım. Hatta kendime felaketin dünyama değil yalnızca bana gelmesi için dışarı çıkıp gemini uzayda karşılayacağımı bile söyledim – fakat dönmeyeceksin."

"Hiç de değil! Seninle olmanın zevkini tattıktan sonra senden o kadar kolay vaz geçmem." O son anda Trevize bunu gerçekten kast ettiğine tamamen inandı.

"Romantik dürtülerinden kuşku duymuyorum, tatlı Vakıf Mensubu'm, fakat En Eski'yi aramak için yolculuğa çıkanlar asla geri dönmezler – hiçbir yere. Bunu bütün kalbimle biliyorum."

Trevize dişlerinin takırdamasını engellemeye çalıştı. Hava soğuktu ve kadının korkudan dişlerini takırdattığını düşünmesini istemiyordu. "Bu da batıl itikat," dedi.

"Fakat bu da doğru," dedi kadın.

28

UZAK YILDIZ'ın pilot odasına dönmek güzeldi. Sıkış tıkış olabilirdi. Uzayın sonsuzluğunda mahpus kalınan bir kabarcık olabilirdi. Yine de tanıdık, dostane ve sıcaktı.

Bliss, "Nihayet güverteye çıkabildiğine sevindim," dedi. "Bakanla ne kadar kalacağını merak ediyordum."

"Fazla uzun değil" dedi Trevize. "Hava soğuktu."

"Bana öyle geldi ki," dedi Bliss, "Onunla burada kalmayı ve Arz arayışını ertelemeyi düşünüyordun. Hafifçe bile olsa zihnine dokunmaktan hoşlanmıyorum, fakat senin için endişeleniyordum ve etkisi altında kaldığın o arzu sanki üstüme atlar gibiydi."

Trevize, "Çok haklısın," dedi. "En azından bir anlığına o keskin arzuyu hissettim. Bakan olağanüstü bir insan, hiç onun gibi biriyle karşılaşmamıştım – Direncimi güçlendirdin mi Bliss?"

"Sana defalarca söyledim, zihninle hiçbir şekilde oynamamalıyım ve oynamayacağım da , Trevize. O arzunun üstesinden güçlü görev duygunla geldiğini tahmin ediyorum."

"Hayır, ben pek öyle sanmıyorum." Trevize acı acı gülümsedi. "O kadar dramatik ve asilce bir şey değil. Direncim güçlendi, çünkü bir kere hava soğuktu, ikincisi de ne kadar üzücü olsa da onunla geçirilecek birkaç günün beni öldürmeye yeteceği düşüncesiydi. Tempomu onunkine uyduramazdım."

Pelorat, "Eh, her neyse, sağ salim gemidesin. Şimdi ne yapacağız?" dedi.

"Yakın gelecekte Comporellon'un güneşinden bir Sıçrama yapabilecek kadar uzaklaşana dek hızla gezegen sisteminin dışına doğru ilerleyeceğiz."

"Yolumuzun kesileceğini ya da izleneceğimizi düşünüyor musun?"

"Hayır, gerçekte Bakan'ın tek düşündüğünün mümkün olduğu kadar çabuk uzaklaşmamız ve uzakta kalmamız olduğunu düşünüyorum, böylece Cezalandıran Kişi'nin gazabı gezegeninin üzerine düşmeyecek. Aslında–"

"Evet?"

"Gazabın bizi mutlaka bulacağını düşünüyor. Asla dönemeyeceğimize bütün kalbiyle inanıyor. Hemen söyleyeyim, bu benim muhtemel sadakatsizlik düzeyime bağlı bir tahmin değil, o böyle bir tahminde bulunacak durumda değil. Demek istediği Arz'ın çok korkunç bir felaket taşıyıcısı olduğu, öyle ki onu aramaya çıkan herkes ölüme mahkûm oluyor."

Bliss, "Kaç kişi Arz'ı aramak için Comporellon'dan ayrılmış ki böyle bir iddiada bulunabiliyor?" dedi.

"Herhangi bir Comporellonlunun böyle bir arayış için ayrıldığından kuşkuluyum. Ona korkularının batıl itikattan ibaret olduğunu söyledim."

"Kendinin buna inandığından emin misin? Yoksa onun seni sarsmasına izin mi verdin?"

"Korkularının onları ifade ettiği halleriyle batıl itikatın dik âlâsı olduklarını biliyorum, ama yine de yerinde olabilirler."

"Demek istediğin, eğer Arz'a inmeye çalışırsak radyoaktivitenin bizi öldüreceği mi?"

"Arz'ın radyoaktif olduğuna inanmıyorum. Ama şuna inanıyorum: Arz kendini koruyor. Trantor Kütüphanesi'nde Arz'a yapılmış bütün referansların ortadan kaldırıldığını hatırlayın. Gaia'nın zemindeki kaya tabakalarından tutun da çekirdekteki eriyik metala kadar bütün gezegenin katkıda bulunduğu o müthiş hafızasının bize Arz hakkında herhangi bir bilgi verebilecek kadar geriye gidemediğini hatırlayın."

"Belli ki Arz eğer bunu yapacak kadar güçlüyse zihinleri radyoaktif olduğuna inanmaya zorlayacak şekilde değiştirmeye ve dolayısıyla herhangi bir şekilde araştırılmasını engellemeye muktedir de olabilir. Belki de Comporellon o kadar yakındadır ki Arz'a karşı özel bir tehlike oluşturuyordur ve tuhaf bir şaşkınlık şeklinde fazladan bir takviye yapılmıştır. Bir Kuşkucu ve bilim insanı olan Deniador Arz'ı aramanın hiçbir faydasının olmadığına tamamen inanmış durumda. Onun bulunamayacağını söylüyor. İşte bu yüz-

den Bakan'ın batıl inancının sağlam temelleri olabilir. Eğer Arz kendini gizlemeye bu kadar odaklanmışsa, onu bulmamıza izin vermektense bizi öldürmeyi veya saptırmayı tercih edebilir."

Bliss kaşlarını çattı ve "Gaia–" diye söze başladı.

Trevize çabucak, "Gaia bizi koruyacaktır deme," dedi. "Arz Gaia'nın ilk hatıralarını yok etmeyi başarabildiğine göre, ikisi arasındaki bir çatışmada Arz'ın galip geleceği apaçık ortada."

Bliss soğuk bir sesle, "Hatıraların yok edildiğini nereden biliyorsun?" dedi. "Mesele sadece Gaia'nın gezegensel bir hafıza geliştirmesinin zaman almış olması ve şu anda ancak bu gelişimin tamamlandığı zamana kadar geriye gidebiliyor olmamız olabilir. Hem hatıra silindiyse bile, bunu yapanın Arz olduğundan nasıl emin olabiliyorsun?"

Trevize, "Bilmiyorum," dedi. "Yalnızca spekülasyonlarımı ileri götürüyorum."

Pelorat ürkek bir şekilde, "Eğer Arz bu kadar güçlüyse ve deyim yerindeyse mahremiyetini korumaya bu kadar odaklanmışsa, arayışımızın ne yararı var?" diye araya girdi. "Görünüşe göre Arz'ın başarmamıza izin vermeyeceğini ve başarmamıza engel olmak için gerekirse bizi öldüreceğini düşünüyorsun. Bu durumda bütün bu girişimden vazgeçmemenin bir mantığı var mı?"

"Vazgeçmek zorundaymışız gibi göründüğünü kabul ediyorum, fakat Arz'ın var olduğuna dair güçlü bir inancım var, onu bulmalıyım ve bulacağım da. Gaia da bana bu tür güçlü inançlarım olduğunda hep haklı çıktığımı söylüyor."

"Fakat eski dostum, bu keşiften nasıl sağ çıkabiliriz?"

Trevize neşelenmeye çalışarak, "Belki de Arz da bu sıradışı haklı çıkma kabiliyetimin farkına varır ve beni kendi halime bırakır. Fakat –işte varmaya çalıştığım nokta bu– siz ikinizin sağ kalacağınızdan emin olamıyorum ve bu da beni endişelendiriyor. Hep endişelendirdi, ama şimdi bu endişe artıyor ve bana öyle geliyor ki siz ikinizi Gaia'ya geri götürmek, sonra da tek başıma devam etmek zorundayım. Arz'ı aramam gerektiğine ilk karar veren siz değilsiniz, benim; bunun bir işe yarayacağını düşünen siz değilsiniz;, benim; buna sevk edilen siz değilsiniz, benim. O halde bu riski alan da siz olmamalısınız, ben olmalıyım. Bırakın yalnız gideyim. Janov?"

Pelorat çenesini boynuna doğru açtığı için uzun yüzü daha da uzamış gibi göründü. "Tedirgin olduğumu inkar edemem, Golan, fakat seni yüz üstü bırakmak benim için utanç olurdu. Bunu yapsaydım kendime ihanet etmiş olurdum."

"Bliss?"

"Gaia ne yaparsan yap seni terk etmeyecektir, Trevize. Arz'ın tehlikeli olduğu ortaya çıkarsa Gaia seni elinden geldiği kadar koruyacaktır. Her halükarda, Bliss olarak rolümde Pel'i terk etmem ve o seninle beraber kalırsa kesinlikle ben de onunla beraber kalırım."

Trevize sert bir şekilde, "Pekala," dedi. "Size fırsat verdim. Beraber devam ediyoruz."

"Beraber," dedi Bliss.

Pelorat hafifçe gülümsedi ve Trevize'nin omzunu kavradı. "Beraber. Her zaman."

29

BLISS, "Şuna bak, Pel," dedi.

Pelorat'ın Arz'a dair efsanelerle dolu kütüphanesinden farklı bir şeylerle uğraşmak için, neredeyse amaçsızca geminin teleskopunu eliyle kullanıyordu.

Pelorat yaklaştı, bir elini kadının omuzlarına koydu ve görüntü ekranına baktı. Comporellon gezegen sistemindeki gaz devlerinden biri görülüyordu ve gerçekte ne kadar devasa olduğunu belli edecek kadar büyütülmüştü.

Rengi yumuşak turuncuydu, yer yer daha soluk şeritler görülebiliyordu. Gezegensel düzlemden bakıldığı için ve güneşe uzaklığı geminin kendisinden daha fazla olduğu için neredeyse tam bir ışık çemberi gibiydi.

"Çok güzel," dedi Pelorat.

"Merkezdeki şerit gezegenin ötesine uzanıyor, Pel."

Pelorat kaşlarını kırıştırdı ve, "Biliyor musun Bliss, ben de öyle düşünüyorum," dedi.

"Bir göz yanılması mıdır sence?"

Pelorat, "Emin değilim, Bliss," dedi. "Uzay konusunda ben de senin kadar tecrübesizim –Golan!"

Trevize çok zayıf bir sesle "Ne var?" diyerek çağrıya cevap verdi ve pilot odasına girdi. Biraz derbeder görünüyordu; daha birkaç saniye öncesine kadar yatağında giyinik halde kestiriyormuş gibi bir hali vardı – ki öyleydi de.

Biraz aksi bir sesle, "Lütfen! Aygıtlarla oynamayın," dedi.

"Sadece teleskopa bakıyorduk," dedi Pelorat. "Şuna bak."

Trevize baktı. "Bir gaz devi, bana verilen bilgiye göre ona Gallia diyorlar."

"Nasıl sadece bakarak o olduğunu anlayabiliyorsun?"

"Birincisi," dedi Trevize, "rotamızı belirlerken gezegenlerin boyutlarını ve konumlarını inceledim; güneşten bu uzaklıktayken bu zamanda bu kadar büyütülebilecek tek gezegen bu. İkincisi, halkası var."

Büyülenmiş halde, "Halka mı?" dedi Bliss.

"Bütün görebildiğiniz ince, soluk bir işaret, çünkü ona neredeyse tam karşıdan bakıyoruz. Daha iyi görmeniz için gezegen düzleminden çıkıp yukarıdan yaklaşabiliriz. İster misiniz?"

Pelorat, "Konumları ve rotaları tekrar hesaplamak zorunda kalmanı istemiyorum, Golan," dedi.

"Ah, bilgisayar o işi fazla zorlanmadan benim için halleder." Konuşurken bilgisayarın başına oturdu ve ellerini işaretlerin üzerine koydu; işaretler de ellerini içeri çekti. Sonunda zihnine uyum sağlayan bilgisayar geri kalanını halletti.

Yakıt sorunları veya eylemsizlik hissi olmayan Uzak Yıldız hızla ivmelendi; Trevize bir kere daha içinin bilgisayara ve gemiye karşı sevgiyle dolduğunu hissetti. Gemi ona öyle iyi tepki veriyordu ki sanki ona güç veren ve kumanda eden kendi düşüncesiydi; sanki gemi iradesinin kuvvetli ve itaatkar bir uzantısıydı.

Vakıf'ın gemiyi geri istemesi hiç de şaşırtıcı değildi; Comporellon'un ele geçirmek istemesi de öyle. Tek şaşırtıcı yan, batıl inancın Comporellon'un ondan vazgeçmeyi istemesine neden olacak kadar güçlü olmasıydı.

Gemi yeterince silahlandırıldığı zaman Galaksi'deki bütün gemileri veya gemi kombinasyonlarını geride bırakabilir ve savaş gücüyle hepsine üstün gelebilirdi – kendisi gibi bir başka gemiyle karşılaşmaması şartıyla.

Elbette şu anda yeterince silahlandırılmış değildi. Vali Branno gemiyi ona verirken en azından onu silahlandırmayacak kadar ihtiyatlı davranmıştı.

Gallia gezegeni yavaşça çok yavaşça onlara doğru çevrilirken Pelorat ile Bliss dikkatle izlediler. Çevresindeki çalkantılı büyük bir dairesel bölge olan üstteki kutup (hangi kutupsa) görülür hale geldi, alttaki kutup ise şişkin kürenin arka tarafında kayboldu.

En üst noktada gezegenin karanlık tarafı turuncu ışıklı küreyi işgal etti ve güzel görünen o küre giderek eğikleşmeye başladı.

Daha da heyecan verici olan, merkezdeki solgun şeridin artık düz değil eğimli görünmesiydi. Bu kuzeydeki ve güneydeki diğer şeritler için de geçerliydi, ama onlarda daha belirgindi.

Artık merkezdeki şerit gayet açık bir şekilde gezegenin uçlarından öteye uzanıtordu ve her iki tarafta dar kıvrım oluşturuyordu. Yanılsama olması söz konusu değildi; şeritin yapısı ortadaydı. Bu gezegenin etrafında dolanan ve uzak tarafta gözden kaybolan maddesel bir halkaydı.

Trevize, "Sanırım bu kadarı size bir fikir vermeye yeter," dedi. Gezegenin üzerine doğru hareket etseydik gezegenle eşmerkezli olan, onun etrafını dolạnan ama ona hiçbir yerde dokunmayan halkayı tamamen görecektiniz. Tek bir

halka değil birkaç eşmerkezli halka olduğunu muhtemelen göreceksiniz."

Pelorat şaşkınlıkla, "Bunun mümkün olduğunu düşünmezdim," dedi. "Halkayı uzayda asılı tutan nedir?"

"Bir uyduyu uzayda tutan neyse o," dedi Trevize. "Halkalar her biri gezegenin çevresinde yörüngede olan ufak parçacıklardan oluşurlar. Halkalar gezegene o kadar yakındır ki gelgit etkileri birleşip bir bütün oluşturmalarını engeller."

Pelorat başını iki yana salladı. "Düşündükçe dehşete kapılıyorum, yaşlı adam. Nasıl oluyor da bütün hayatımı bir akademisyen olarak geçirdiğim halde astronomi hakkında bu kadar az şey biliyorum?"

Ben de insanlığın efsaneleri hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Hiç kimse bütün bilgileri bünyesinde barındıramaz. Buradaki mesele bu gezegen halkalarının sıradışı olmamaları. Neredeyse bütün gaz devlerinde halkalar vardır, ince bir toz eğrisinden ibaret olsa bile. Açıkçası, Terminus'un güneşinin gezegensel ailesinde hiçbir gerçek gaz devi bulunmuyor, bu yüzden bir Terminuslu uzay yolcusu değilse veya üniversitede astronomi öğrenimi görmemişse gezegen halkalarının ne olduğunu bilmesi pek olası değil. Sıradışı olan bir halkanın parlak ve dikkat çekici olacak kadar geniş olması, buradaki gibi. Bu çok güzel. En az iki yüz kilometre genişliğinde olmalı."

Bu noktada Pelorat parmaklarını şıklattı. "İşte kast ettiğim buydu."

Bliss irkilmiş görünüyordu. "Ne var, Pel?"

Pelorat, "Bir keresinde bir şiir parçasına rastlamıştım.

Çok eskiydi ve Galaktik dilin o kadar eski bir lehçesinde yazılmıştı ki anlaşılması zordu, fakat bu eskiliğin iyi bir kanıtıdır – Fakat arkaik olmasından şikayet etmemeliyim, eski dostum. İşim sayesinde Eski Galaktik dilin birçok çeşidi konusunda uzmanlaştım, bu da işim dışındaki hiçbir şeyde herhangi bir işime yaramasa da çok tatmin edici bir şey – Ne diyordum"

Bliss, "Eski bir şiir parçasından, Sevgili Pel," dedi.

"Sağol, Bliss," dedi Pelorat. Sonra Trevize'ye dönüp, "Dalıp gittiğim zaman, yani çoğu zaman beni geri getirmek için söylediklerimi yakından takip ediyor," diye açıkladı.

Bliss gülümseyerek, "Bu cazibenin bir parçası, Pel," dedi.

"Neyse, bu eski şiir parçası görünüşe göre Arz'ın parçası olduğu gezegen sistemini betimliyordu. Bunu neden yapsın, bilmiyorum, zira şiirin tamamı günümüze kalmadı; en azından ben onu bulamadım. Yalnızca tek bir parçası kalmış, belki de astronomik içeriği yüzündendir. Her neyse, bu şiir altıncı gezegenin etrafındaki çok parlak üçlü halkadan bahsediyordu 'hem parklak, hem gennişdiler, dünla mukalese ettemin külçüktü' Hâlâ alıntı yapabiliyorum, görüyorsunuz ya. Gezegenin halkasının ne olabileceğini anlamamıştım. Gezegenin bir tarafında hepsi bir sıra halinde dizilmiş üç çember hayal ettiğimi hatırlıyorum. Bu çok saçma gelmişti. Şiiri kütüphaneme dahil etmeye zahmet etmedim. Şimdiyse soruşturmadığım için üzgünüm." Başını iki yana salladı. "Bugünün Galaksi'sinde mitoloji uzmanı olmak o kadar yalnız bir iş ki, insan soruşturmanın işe yarayabileceğini unutuyor."

Trevize teselli etmeye çalışarak, "Muhtemelen onu dikkate almamakta haklıydın, Janov. Şiirsel gevezeliği birebir anlamıyla almak hata olur," dedi.

"Fakat kast edilen oydu," dedi Pelorat, ekranı işaret ederek. "Şiir bundan bahsediyordu. Üç geniş halka, eşmerkezli, gezegenin kendisinden daha geniş."

Trevize, "Hayatımda öyle bir şey duymadım," dedi. "Halkaların o kadar geniş olabildiklerini sanmıyorum. Çevreledikleri gezegenle karşılaştırıldıklarında hep çok dar kalırlar."

Pelorat, "Dev bir uydusu olan yaşanabilir bir gezegenden bahsedildiğini de hiç duymadık. Radyoaktif bir kabuğu olan bir gezegenden de. Bu üçüncü kendine özgü taraf. Radyoaktif, ama bunun dışında yaşanabilir olan, dev bir uyduya sahip ve sisteminde devasa bir halkaya sahip başka bir gezegen bulunan bir gezegen bulursak, karşımızdakinin Arz olduğuna dair hiçbir şüphe kalmayacaktır."

Trevize gülümsedi. "Kabul ediyorum, Janov. Bunların üçünü birden bulursak kesinlikle Arz'ı bulmuş oluruz."

"Eğer!" dedi Bliss, içini çekerek.

30

GEZEGEN sisteminin ana dünyalarını geride bırakmış, en dıştaki iki gezegenin konumlarının arasından dışarıya doğru yol alıyorlardı, yani artık 1,5 milyar kilometre mesafede kayda değer herhangi bir kütle yoktu. Önlerinde sadece geniş kuyruklu yıldız bulutu kalmıştı, o da çekimsel olarak önemsizdi.

Uzak Yıldız 0,1 c'lik, ışık hızının onda biri kadar bir hıza çıkmıştı. Trevize kuramsal olarak geminin ışık hızına çok yakın bir hıza kadar çıkabileceğini biliyordu, fakat pratikte 0,1 c'nin mantıklı sınır olduğunu da biliyordu.

O hızdayken fark edilebilecek kütleye sahip bütün nesnelerden sakınılabilirdi, fakat uzaydaki sayısız toz parçacığından ve daha da önemlisi tek tek atomlardan ve moleküllerden kaçınmanın bir yolu yoktu. Çok yüksek hızlarda öyle küçük nesneler bile hasara yol açabilir, geminin gövdesini yakıp çizebilirlerdi. Işık hızına yakın hızlarda gövdeye çarpan her bir atom kozmik bir ışın parçacığının özelliklerine sahip olurdu. Bu delici kozmik ışımaya maruz kalındığında gemideki hiç kimse uzun süre sağ kalamazdı.

Uzaktaki yıldızlar görüntü ekranında algılanabilir bir derecede hareket etmiyorlardı; gemi saniyede otuz bin kilometre hızla hareket ettiği halde her haliyle yerinde duruyormuş gibi görünüyordu.

Bilgisayar uzayda geminin üzerine doğru gelen, çarpışma rotasında olabilecek küçük ama önemli boyuttaki bütün nesneleri çok uzak mesafeye kadar tarıyordu ve gerekli olduğu çok nadir durumlarda gemi bunlardan kaçınmak için hafifçe yön değiştiriyordu. Gemiye doğru gelmesi mümkün cisimlerin küçük boyutu, yanından geçilen hızın büyüklüğü ve rota değişikliğinin sonucunda bir eylemsizlik etkisi olmaması nedeniyle "kıl payı sıyırma" diye nitelendirilebilecek özellikleri olan bir olayın gerçekleştiğini fark etmenin hiçbir yolu yoktu.

Bu yüzden Trevize bu tür şeyler için endişelenmiyor, hat-

ta bunları aklından bile geçirmiyordu. Bütün dikkatini Deniador'un ona verdiği üç koordinat setine, özellikle de onlara en yakındaki nesneyi işaret eden koordinata vermişti.

Pelorat tedirginlikle, "Rakamlarda bir hata mı var?" diye sorud.

"Henüz bilmiyorum," dedi Trevize. "Koordinatların kendileri bir işe yaramaz, Sıfır noktasını ve koordinatları belirleyen kuralları –yani uzaklığın hangi yönde işaretleneceği, başlangıçtaki orta noktanın ne olduğu gibi bilgileri bilmen gerekir.

Pelorat, "Peki böyle şeyler nasıl bulunur?" dedi şaşkınlıkla.

"Terminus'un ve birkaç başka bilinen noktanın Comporellon'a göre koordinatlarını elde ettim. Bunları bilgisayara verirsem ve Terminus ile diğer noktaların konumları doğruysa o koordinatlar için kuralların ne olması gerektiğini hesaplayacaktır. Sadece bilgisayarı bu iş için doğru biçimde programlayabilmek için zihnimi düzene sokmaya çalışıyorum. Ancak kurallar belirlendikten sonra, elimizdeki Yasak Dünyalara ait koordinatların bir anlam kazanması ihtimali olabilir."

"Sadece ihtimali olabilir mi?" dedi Bliss.

"Korkarım sadece ihtimali olabilir," dedi Trevize. "Sonuçta bunlar eski rakamlar – tahminen Comporellon kaynaklı, ama kesin olarak da değil. Ya farklı kurallara dayalı iseler?"

"Bu durumda ne olur?"

"Bu durumda, elimizde sadece anlamsız sayılar olur. Fa-

kat –bunu öğrenmemiz gerekiyor."

Ellerini bilgisayarın yumuşak bir ışıkla parlayan tuşlarının üzerinde dolaştırarak gerekli bilgileri girdi. Ardından ellerini masanın üzerindeki el izlerinin üzerine yerleştirdi. Bilgisayar bilinen koordinatların kurallarını çözerken bekledi. Aygıt bir an durakladıktan sonra en yakın Yasak Dünyaların koordinatlarını aynı kurallara göre yorumladı ve sonunda bu koordinatları belleğindeki Galaksi haritası üzerinde tespit etti.

Ekranda yıldızlı bir bölge belirdi ve hızla hareket ederek kendini ayarladı. Dengeye erişince yakınlaştı ve yıldızlar bütün kenarlardan kaçarak azaldı, sonunda neredeyse hepsi kayboldu. Bu benekli bir bulanıklık şeklinde, gözün hiçbir noktada takip edemediği hızlı bir değişim olmuştu. Nihayet sadece her tarafa doğru bir parseğin onda biri kadar (ekranın altındaki indeks rakamlarına göre) bir boşluk kaldı. Değişim durmuştu ve ekranın karanlığını yalnızca yarım düzine kıvılcımlı nokta aydınlatıyordu.

Pelorat yumuşak bir sesle, "Hangisi Yasak Dünya?" diye sordu.

"Hiçbiri," dedi Trevize. "İçlerinden dördü kızıl cüce, biri kızıl cüce olmaya yakın, sonuncusu da bir beyaz cüce. Hiçbirinin yörüngesinde yaşanabilir bir dünya bulunması ihtimali yok."

"Nasıl sadece bakarak kızıl cüceler olduklarını anlıyorsun?"

Trevize, "Gördüklerimiz gerçek yıldızlar değil; bilgisayarın hafızasında depolanmış Galaksi haritasının bir bölgesi,"

dedi. "Yıldızların her biri işaretli. Bunu göremiyorsunuz, normalde ben de göremezdim, fakat ellerim şimdi olduğu gibi temasta kaldığı sürece gözlerimin odaklandığı herhangi bir yıldız hakkında kayda değer miktarda bilgi ediniyorum.

Pelorat kederli bir ses tonuyla, "O halde koordinatlar faydasız," dedi.

Trevize başını kaldırıp Pelorat'a baktı. "Hayır, Janov. Henüz işim bitmedi. Hâlâ zaman meselesi var. Yasak Dünya'nın koordinatları yirmi bin yıl öncesinden kalma. Aradan geçen zamanda hem o gezegen, hem de Comporellon Galaksi'nin Merkezi etrafında döndüler ve pekala farklı hızlarla ve farklı eğimler ve dış merkezlerin yörüngesinde olabilirler. Dolayısıyla zaman içinde iki dünya birbirinden uzaklaşmış veya birbirlerine yaklaşmış olabilirler ve yirmi bin yıl içinde Yasak Dünya eski yerinden yarım ila beş parsek kaymış olabilir. Kesinlikle o bir kenarı bir parseğin onda biri uzunluğunda olan karede yer almayacaktır."

"O halde ne yapıyoruz?"

"Bilgisayardan Galaksi'yi zamanda Comporellon'a göre yirmi bin yıl geriye götürmesini söylüyoruz."

Bliss hayranlıkla, "Bunu yapabilir mi?" diye sordu.

"Eh, Galaksi'nin kendisini zamanda geriye götüremez, fakat bellek bankasındaki haritayı geriye götürebilir."

Bliss, "Ne olduğunu görecek miyiz?" dedi.

"İzleyin," dedi Trevize.

Yarım düzine yıldız çok yavaşça ekran boyunca sürüklendi. O zamana kadar ekranda görünmeyen yeni bir yıldız sol uçtan içeriye doğru kaydı ve Pelorat heyecanla onu işa-

ret etti. "İşte! İşte!"

Trevize, "Üzgünüm. Bir başka kızıl cüce," dedi. "Bunlara çok sık rastlanır. Galaksi'deki yıldızların en az dörtte üçü kızıl cücelerdir."

Ekran yavaşladı, sonra hareketsizleşti.

"Eee?" dedi Bliss.

Trevize, "Bu kadar," dedi. "Bu Galaksi'nin bu parçasının yirmi bin yıl önceki haliyle görüntüsü. Ekranın tam merkezinde Yasak Dünya'nın aynı ortalama hızla sürüklendiyse bulunması gereken nokta var."

Bliss, "Olması gereken nokta, ama orada yok," dedi keskin bir sesle.

"Evet, yok," diye kabul etti Trevize. Sesi dikkat çekecek adar duygusuzdu.

Pelorat uzun bir iç çekerek nefesini dışarı verdi. "Bu çok kötü, Golan."

Trevize, "Bekle, çaresizliğe kapılmana gerek yok," dedi. "Orada bir yıldız görmeyi beklemiyordum."

"Beklemiyor muydun?" dedi Pelorat hayretle.

"Hayır. Size söylediğim gibi, bu Galaksi'nin kendisi değil, bilgisayardaki Galaksi haritası. Eğer gerçek bir yıldız haritaya dahil edilmemişse, onu görmeyiz. Eğer gezegen 'Yasak' adını taşıyorsa ve yirmi bin yıldır o ismi taşımışsa büyük bir olasılıkla haritaya dahil edilmemiştir. Edilmemiş de, zira onu göremiyoruz."

Bliss, "Onu var olmadığı için görmüyor olabiliriz," dedi. Comporellon efsaneleri asılsız, veya koordinatlar yanlış olabilir."

"Çok doğru. Fakat bilgisayar yirmi bin yıl önce bulunmuş olabileceği noktayı belirlediği için artık şu anda koordinatların nerede olması gerektiğini tahmin edebilir. Zamana göre düzeltilmiş –ben bu düzeltmeyi ancak yıdız haritasıyla yapabilirdim– koordinatları kullandığımız için artık Galaksi'nin kendi yıldız görüntüsüne geçebiliriz."

Bliss, "Fakat Yasak Dünya'nın yalnızca ortalama bir hızı olduğunu varsaydın. Ya hızı ortalama değilse? Bu durumda elindeki koordinatlar doğru olmaz."

"Bu da doğru, fakat ortalama hızı olduğu varsayılarak yapılmış bir düzeltmenin gerçek pozisyona hiç zaman düzeltmesi yapılmasaydı olacağından daha yakın olacağı neredeyse kesindir."

"Sen öyle umuyorsun!" dedi Bliss şüpheyle.

"Tam da öyle yapıyorum," dedi Trevize. "Umuyorum – ve şimdi de gerçek Galaksi'ye bakalım."

İki izleyici gerginlik içinde seyrederken Trevize (belki de kendi gerginliğini azaltmak ve sıfır anını geciktirmek için yumuşak bir sesle, ders verirmiş gibi konuştu."

"Gerçek Galaksi'yi gözlemlemek daha zordur," dedi. "Bilgisayardaki harita yapay bir canlandırmadır ve üzerindeki tutarsızlıklar giderilebilir. Eğer bir bulutsu görüntüyü engelliyorsa, onu yok edebilirim. Eğer görüntü açısı yapmak istediğim iş için uygun değilse, açıyı değiştirebilirim, bunun gibi şeyler. Ancak gerçek Galaksi'yi gördüğüm haliyle kabul etmek zorundayım ve eğer bir değişiklik istersem uzayda fiziksel olarak hareket etmem gerekir, bu da bir haritayı ayarlamaktan daha fazla zaman alır."

O konuşurken ekranda bir yıldız bulutu ortaya çıktı. Bulut o kadar fazla sayıda tekil yıldız içeriyordu ki düzensiz bir toz birikintisi gibi görünüyordu.

Trevize, "Bu Samanyolu'nun bir bölümünün büyük açılı bir görüntüsü ve ben elbette ön plandaki kısmını istiyorum," dedi. "Ön plana yakınlaşırsam arka plan öne nazaran soluklaşacaktır. Koordinat noktası Comporellon'a yeterince yakın, dolayısıyla haritadaki görüntüye benzer bir duruma gelinceye kadar yaklaşabileceğimi sanıyorum. Gerekli talimatları vereyim, tabii eğer akıl sağlığımı yeterli süre boyunca koruyabilirsem. Şimdi."

Yıldızlar öyle bir aceleyle yaklaştı ki her bir taraftan binlerce yıldız bir anda yanlara kaydı; üçlüye ekrana doğru hareket etme hissini o kadar gerçekçi bir biçimde verdi ki hepsi birden öne doğru bir itkiye tepki verirmişçesine gayrı ihtiyari geriye eğildiler.

Eski görüntü geri geldi; haritada olduğu kadar karanlık değildi, ama yine de eski yarım düzine yıldız ilk görüntüdeki gibi gösteriliyorlardı. Merkeze yakın bir yerde de diğerlerinden çok daha parlak bir şekilde ışıldayan başka bir yıldız vardı.

Pelorat huşu dolu bir fısıltıyla, "İşte orada," dedi.

"Olabilir. Bilgisayara spektrumunu aldırıp inceleteceğim." Nispeten uzun bir duraklama oldu, ardından Trevize, "Spektral sınıfı G-4, yani Terminus'un güneşinden birazcık daha soluk ve küçük, ama Comporellon'un güneşinden çok daha parlak. Ayrıca hiçbir G sınıfı yıldız bilgisayarın Galaksi haritasının dışında bırakılmamalı. Bu bırakıldığına

göre, bunun Yasak Dünya'nın çevresinde döndüğü güneş olabileceğine dair güçlü bir işaret var."

Bliss, "Sonuçta bu yıldızın çevresinde hiçbir yaşanabilir gezegenin dönmediğinin ortaya çıkması ihtimali var mı?" dedi.

"Sanırım vardır. O durumda diğer iki Yasak Arz'ı bulmaya çalışırız."

Bliss inat etti. "Ya diğer ikisi de yanlış alarmlar çıkarsa?"

"O zaman da başka bir şey deneriz."

"Ne gibi?"

"Keşke bilseydim," dedi Trevize suratsızca.

AURORA

8

YASAK DÜNYA

31

"GOLAN," dedi Pelorat. "Seyretmem seni rahatsız eder mi?"

"Hiç etmez, Janov," dedi Trevize.

"Ya sorular sorarsam?"

"Devam et."

Pelorat, "Ne yapıyorsun?" diye sordu.

Trevize gözlerini görüntü ekranından ayırdı. "Ekranda Yasak Dünya'ya yakınmış gibi görünen bütün yıldızların mesafesini ölçmem gerekiyor, böylece gerçekte ne kadar yakın olduklarını anlayabileceğim. Çekimsel alanları bilinmeli, bunun için de kütleye ve uzaklığa ihtiyacım var. O bilgi olmadan temiz bir Sıçrama olacağından emin olamayız."

"Bunu nasıl yapıyorsun?"

"Eh, bilgisayarın bellek bankasında gördüğüm her yıldızın koordinatları var ve bunlar Comporellon sistemindeki koordinatlara dönüştürülebiliyorlar. Bu da Uzak Yıldız'ın uzaydaki Comporellon'un güneşine göre gerçek konumu için hafifçe düzeltiliyor, böylece her birinin uzaklığını elde etmiş oluyorum. O kızıl cücelerin tamamı ekran üzerinde Yasak Dünya'ya çok yakın görünüyorlar, ama bazıları daha yakın, bazıları çok daha uzak olabilir. Üç boyutlu konumlarına ihtiyacımız var, anlarsın ya."

Pelorat başıyla onayladı ve "Ve Yasak Dünya'nın koordinatlarını zaten biliyorsun," dedi.

"Evet, fakat bu yetmez. Diğer yıldızların da yaklaşık yüzde bir doğruluk oranıyla uzaklıklarına ihtiyacım var. Yasak Dünya civarındaki çekimsel yoğunlukları o kadar küçük ki, hafif bir hata algılanabilir bir farka yol açmaz. Yasak Dünya'nın çevresinde döndüğü, veya dönüyor olabileceği gezegen Yasak Dünya civarında aşırı yoğun bir çekimsel alana sahip ve onun uzaklığını diğer yıldızlarınkinden belki bin kat daha kesin bir şekilde bilmeliyim. Yalnızca koordinatlar yeterli olmayacaktır."

"O halde ne yapıyorsun?"

"Yasak Dünyayla, daha doğrusu yıldızıyla yakındaki üç yıldız arasındaki görünen ayrımı ölçüyorum. Bu yıldızlar o kadar soluk ki onları seçebilmek için bile bayağı bir büyütmem gerekiyor. Tahminen o üçü çok uzakta çıkacak. Sonra o yıldızlardan birini ekranda merkezde tutacağız ve Yasak Dünya'ya olan bakış açısıyla dik açıdaki yönde bir parseğin onda biri kadarlık bir Sıçrama yapacağız. Nispeten uzaktaki yıldızların uzaklıklarını bilmesek bile bunu güvenle yapabiliriz.

"Merkezdeki referans yıldız Sıçrama'dan sonra yine merkezde kalacaktır. Bu yıldızların üçü de gerçekten çok uzaktalarsa diğer iki soluk yıldızın konumları ölçülebilecek kadar değişmeyecektir. Fakat Yasak Dünya paralaks kaymasıyla görünür açısını değiştirecek kadar yakında. Kaymanın boyutuna bakarak uzaklığını kestirebiliriz. İki kat emin olmak istiyorsam diğer üç yıldızı seçer ve yeniden denerim."

Pelorat, "Bütün bunlar ne kadar zaman alıyor?" diye sordu.

"Çok uzun değil. Asıl zor kısmını bilgisayar hallediyor. Ben sadece ona ne yapması gerektiğini söylüyorum. Fakat sonuçları incelemem ve doğru göründüklerinden, verdiğim talimatların bir şekilde hatalı olmadıklarından emin olmam gerekiyor ki asıl zaman alan da bu. Kendilerine ve bilgisayarlarına kesin bir güven besleyen o gözüpek insanlardan biri olsaydım her şey birkaç dakikada biterdi."

Pelorat, "Bu gerçekten hayret verici," dedi. "Bilgisayarın bizim için ne kadar iş yaptığını düşün."

"Hep düşünüyorum zaten."

"O olmasa ne yapardın?"

"Çekim tahriklibir gemi olmadan ne yapardım? Uzay adamı eğitimim olmadan ne yapardım? Arkamda yirmi bin yıllık üst uzay teknolojisi olmasa ne yapardım? Gerçek şu ki şimdi ve burada ben kendimim. Kendimizi gelecekte bir yirmi bin yıl daha ilerlemiş olarak hayal ettiğimizi düşün. Hangi teknolojik harikalara müteşekkir olurduk? Yoksa yirmi bin yıl sonra insanlık ortadan kalkmış mı olacak?"

"Hiç zannetmiyorum," dedi Pelorat. "Ortadan kalkacağımızı yani. Galaksiya'nın parçası haline gelmesek de, hâlâ bize kılavuzluk edecek psikotarihimiz olacaktır."

Trevize ellerini bilgisayardan ayırarak koltuğunda döndü. "Bilgisayar mesafeleri hesaplasın," dedi, "ve onları birkaç kere kontrol etsin. Acelemiz yok."

Pelorat'a alaycı bir şekilde baktı ve, "Psikotarih!" dedi. "Biliyor musun, Comporellon'da bu konu iki kere açıldı ve

her ikisinde de bu bir batıl inanç olarak tanımlandı. Bir kere ben öyle dedim, sonra Deniador da aynısını dedi. Sonuçta psikotarihe Vakıf'ın bir batıl inancı demezsen ne diyebilirsin ki? Kanıtı ya da ispatı olmayan bir inanç değil mi? Sen ne düşünüyorsun, Janov? Bu daha çok senin alanına giriyor."

Pelorat, "Neden hiç kanıt olmadığını söylüyorsun, Golan?" dedi. "Hari Seldon'un görüntüsü Zaman Mahzeni'nde birçok defa göründü ve yaşandıkları haliyle olaylardan bahsetti. O olayları kendi zamanında psikotarihi kullanarak öngörebilmiş olmasaydı onların nasıl gelişeceklerini bilemezdi."

Trevize başıyla onayladı. "Bu etkileyici geliyor. Katır konusunda yanıldı, fakat bunu hesaba kattığında bile etkileyici. Yine de insanı rahatsız eden büyülü bir havası var. Herhangi bir hokkabaz numaralar yapabilir."

"Hiçbir hokkabaz yüzlerce yıl sonrasını tahmin edemez."

"Hiçbir hokkabaz yapabildiğini düşündüğün şeyi aslında yapamaz."

"Hadi ama, Golan. Bundan beş yüz yıl sonra neler olacağını tahmin edebilmemi sağlayacak hiçbir numara düşünemiyorum."

"Bir hokkabazın insansız bir yapay uydudaki sanal bir küpün içine gizlenmiş bir mesajda yazanları okumasını sağlayacak bir numara da düşünemezsin. Yine de, bir hokkabazın bunu yaptığını gördüm. Zaman Kapsülünün de Hari Seldon görüntüsü ile beraber hükümet tarafından yerleştirilmiş olabileceği hiç aklına geldi mi?"

Pelorat bu iddiadan midesi bulanmış gibi görünüyordu. "Bunu yapamazlar."

Trevize alaycı bir ses çıkardı.

Pelorat, "Hem yapsalardı yakalanırlardı," dedi.

"Ben bundan o kadar emin değilim. Ama buradaki mesele psikotarihin nasıl işlediğini hiç bilmiyor oluşumuz."

"Ben de bir bilgisayarın nasıl işlediğini bilmiyorum, ama işlediğini biliyorum."

"Bunun sebebi diğerlerinin de nasıl işlediğini biliyor olması. Ya hiç kimse nasıl işlediğini bilmiyor olsaydı? Öyle olsaydı bu konuda hiçbir şey yapamazdık. Psikotarih aniden işlememeye başlasaydı da–"

"İkinci Vakıf'ın üyeleri psikotarihin işleyişini biliyorlar."

"Bunu nereden biliyorsun, Janov?"

"Öyle deniyor."

"Her şey denebilir. –Ah, işte Yasak Dünya'nın uzaklığını bulduk. Çok doğru olduğunu umuyorum. Haydi rakamlara bakalım."

Onlara uzun süre boyunca gözünü dikti; arada bir kafasından bazı kaba hesaplar yaparmışçasına dudaklarını oynatıyordu. Sonunda, gözlerini kaldırmadan, "Bliss ne yapıyor?" diye sordu.

"Uyuyor, eski dostum," dedi Pelorat. Ardından savunmaya geçerek, "Uykuya ihtiyacı var, Golan," dedi. "Kendini üstuzay vasıtasıyla Gaia ile beraber tutmak enerjisini tüketiyor."

Trevize, "Öyle olsa gerek," deyip tekrar bilgisayara döndü. Ellerini masaya yerleştirdi ve, "Birkaç Sıçrama yapıp her

seferinde yeniden kontrol etmesini söyleyeceğim." Sonra ellerini yine geri çekti ve, "Ben ciddiyim, Janov," dedi. "Psikotarih hakkında ne biliyorsun?"

Pelorat gafil avlanmış görünüyordu. "Hiçbir şey. Ben bir bakıma tarihçiyim ve tarihçi olmakla psikotarihçi olmak arasında dağlar kadar fark var. Elbette psikotarihin iki temel kuralını biliyorum, ama onları herkes biliyor."

Ben bile biliyorum. Birincisi istatistiksel hesapların geçerli olması için ilgili insanların sayısının yeterince fazla olmasının gerektiği. Ama 'yeterince fazla' ne kadar fazladır?"

Pelorat, "Galaksi nüfusu için son tahminler on katrilyon civarındaydı ve bu muhtemelen gerçeğinden düşük bir rakamdır," dedi. "Ama rakam kesinlikle yeterince büyük."

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü psikotarih işe yarıyor, Golan. Ne kadar mantık yürütürsen yürüt, işe yarıyor."

"İkinci gereksinim de," dedi Trevize, "insanların psikotarihten habersiz olmaları. Böylece bu bilgileri tepkilerini etkilemeyecektir. Fakat onlar psikotarihten haberdarlar."

"Sadece var olduğundan haberdarlar, eski dostum. Önemli olan bu değil. İkinci gereksinim insanların psikotarihin tahminlerinden haberdar olmamaları, ki değiller. Yalnızca ikinci Vakıf üyelerinin onlardan haberdar oldukları sanılıyor, ama onlar özel bir durum.

"Ve psikotarih bilimi yalnızca bu iki gereksinime dayanılarak geliştirildi. Buna inanmak zor."

"Sadece bu iki gereksinime dayanılarak değil," dedi Pelorat. "İleri düzey matematiksel denklemler ve karmaşık is-

tatistiksel yöntemler var. Geleneksel olarak anlatılana bakılırsa, Hari Seldon psikotarihi gazların kinetik kuramının üzerine modelleyerek geliştirmiş. Bir gazdaki her bir atom veya molekül rastgele hareket eder, bu yüzden herhangi birinin konumunu veya hızını bilemeyiz. Yine de, istatistiği kullanarak genel davranışlarına hükmeden kuralları çok kesin bir şekilde belirleyebiliriz. Aynı şekilde, Seldon insan toplumlarının genel davranışlarını belirlemeye çalışmıştı, fakat vardığı sonuçlar tek tek insanların davranışlarına uygulanamıyordu."

"Belki de, ama insanlar atom değildir."

"Doğru," dedi Pelorat. "Bir insanın bilinci vardır ve davranışları özgür iradeymiş gibi görünmesine neden olacak ölçüde karmaşıktır. Seldon'ın bunu nasıl ele aldığı konusunda hiçbir fikrim yok ve eminim biri bana açıklamaya çalışsaydı bile anlayamazdım – ama bir şekilde yaptı işte."

Trevize, "Ve bütün iş hem çok fazla sayıda, hem de habersiz insanlarla uğraşmaya dayanıyor," dedi. "Bu devasa bir matematiksel yapının temelini oluşturmak için biraz fazla kaypakmış gibi gelmiyor mu? Eğer bu gereksinimler gerçekten karşılanamazsa, her şey çöker."

"Ama plan çökmediğine göre–"

"Ya da gereksinimler tam olarak yanlış ya da yetersiz değilse, sadece olmaları gerekenden daha zayıflarsa, psikotarih yüzlerce yıl boyunca yeterli ölçüde işleyebilir, sonra özel bir krize erişildikten sonra çöküp gidebilir – Katır'ın zamanında geçici olarak çöktüğü gibi. Veya, ya üçüncü bir gereksinim varsa?"

Pelorat hafifçe kaşlarını çatarak, "Hangi üçüncü gereksinim?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedi Trevize. "Bir tartışma baştan sonra mantıklı ve zarif görünebilir, ama yine de açıklanmayan varsayımlar içerebilir. Belki de üçüncü gereksinim o kadar doğal karşılanan bir varsayımdır ki hiç kimse bahsetmeyi bile düşünmemiştir."

"O kadar doğal karşılanan bir varsayım genellikle yeterince geçerli olur, aksi halde o kadar doğal karşılanmazdı."

Trevize dudak büktü. "Janov, Bilim tarihini geleneksel tarihi bildiğin kadar iyi bilseydin, bu dediğinin ne kadar yanlış olduğunu bilirdin. Fakat gördüğüm kadarıyla Yasak Dünya'nın civarına vardık bile."

Gerçekten de ekranın merkezinde parlak bir yıldız vardı – Hatta o kadar parlaktı ki ekran otomatikman ışığını filtreleyerek azalttı ve diğer bütün yıldızlar kayboldu.

32

UZAK YILDIZ'IN güvertesindeki yıkama ve kişisel hijyen amaçlı kısımlar küçüktü ve geri dönüşüm cihazlarının aşırı yüklenmesini önlemek için su kullanımı makul olan en az olan miktarda tutuluyordu. Trevize hem Pelorat'a, hem de Bliss'e bunu sert bir biçinde hatırlatmıştı.

Buna rağmen Bliss sürekli olarak bir tazelik havasına sahipti ve her zaman uzun siyah saçları parlak, el tırnakları ışıltılıydı.

Kadın pilot odasına girdi ve, "İşte buradasınız!" dedi.

Trevize başını kaldırdı ve, "Şaşırmaya hiç gerek yok,"

dedi. "Gemiyi terk etmemiz pek olası değildi ve otuz saniyelik bir aramanın geminin içindeki yerimizi bulmaya yeteceği kesindi, varlığımızı zihinsel olarak tespit edemesen bile."

Bliss, "Senin de bildiğin gibi, bu ifade sadece bir tür selamlamaydı ve sözcüğü sözcüğüne alınsın diye söylenmemişti," dedi. "Neredeyiz? Sakın, 'pilot odasındayız' deme."

"Sevgili Bliss," dedi Pelorat, bir kolunu uzatarak, "Üç Yasak Dünya'nın en yakın olanının gezegensel sisteminin dış bölgelerindeyiz."

Bliss Pelorat'ın yanına yürüdü. Elini adamın omzuna hafifçe dokundurdu, adam de kolunu kadının beline doladı. "Çok da Yasak olamaz," dedi. "Bizi durduran hiçbir şey olmadı."

Trevize, "Yasak olmasının tek nedeni Comporellon ve ikinci yerleşim dalgasının ilk dalganın dünyalarını gönüllü olarak sınırlar dışında bırakmış olmaları," dedi. "Biz kendimizi bu gönüllü anlaşmaya bağlı saymazsak bizi kim durdurabilir ki?"

"Hiç, kaldıysalar Uzaycılar da ikinci dalganın dünyalarını gönüllü olarak sınırlar dışında bırakmış olabilirler. Bizim aldırmaksızın onların bölgesine izinsiz girmiş olmamız onların da aldırmadıkları anlamına gelmez."

Doğru," dedi Trevize, "eğer varsalar. Fakat henüz üzerinde yaşayacakları bir gezegen olup olmadığını bile bilmiyoruz. Şu ana kadar yalnızca her zamanki gaz devlerini gördük. İki taneler ve öyle özellikle büyük de değiller."

Pelorat aceleyle, "Ama bu Uzaycı dünyasının var olma-

dığı anlamına gelmez," dedi. "Her hangi bir yaşanabilir dünya güneşe çok daha yakın olacak ve güneşin parıltısı nedeniyle bu mesafeden çok zor tespit edilecektir. Böyle bir gezegeni tespit etmek için içeriye doğru bir mikro Sıçrama yapmamız gerekir." Deneyimli bir uzay yolcusu gibi konuşmaktan çok gurur duyuyormuş gibi görünüyordu.

"O halde," dedi Bliss, "neden içeriye doğru gitmiyoruz?"

"Henüz değil," dedi Trevize. "Bilgisayara herhangi bir suni yapı olup olmadığını mümkün olduğu kadarıyla kontrol etmesini emrediyorum. Aşama aşama içeriye gireceğiz, gerekirse on iki aşamada, her aşamada da kontrol edeceğiz. Bu sefer Gaia'ya ilk yaklaştığımızda olduğu gibi kapana kısılmak istemiyorum. Hatırladın mı Janov?"

"Öyle kapanlara her gün yakalanabiliriz. Gaia'daki kapan bana Bliss'i getirdi." Pelorat kadını sevgiyle süzdü.

Trevize sırıttı. "Her gün yeni bir Bliss mi bulmayı umuyorsun?"

Pelorat incinmiş gibi görünüyordu. Bliss biraz sinirli bir sesle, "İyi dostum –ya da Pel ısrarla seni nasıl çağırıyorsa– pekala daha hızlı içeriye hareket edebilirsin. Ben sizinle olduğum sürece kapana kısılmazsınız."

"Gaia'nın gücü mü?"

"Başka zihinlerin varlığını hissedebilmek anlamında mı? Elbette."

"Yeterince güçlü olduğundan emin misin, Bliss? Anladığım kadarıyla Gaia'nın ana gövdesiyle bağlantını korumak için harcadığın kuvveti tekrar kazanmak amacıyla çok fazla uyuman gerekiyor. Kaynaktan bu kadar uzakken belki

de sınırları kısıtlanmış olan yeteneklerine nereye kadar güvenebilirim?"

Bliss kıpkırmızı oldu. "Bağlantımın gücü gayet fazla."

Trevize, "Hemen gücenme," dedi. "Yalnızca soruyorum. Bunu Gaia olmanın bir dezavantajı olarak görmüyor musun? Ben Gaia değilim. Tam ve bağımsız bir bireyim. Bu da kendi dünyamdan ve halkımdan istediğim kadar uzağa seyahat edebileceğim ve Golan Trevize olarak kalabileceğim anlamına geliyor. Sahip olduğum güçler ne kadar küçük olursa olsun onlara sahip olmaya devam ederim ve nereye gidersem gideyim benimle kalırlar. Uzayda yalnız, herhangi bir insandan parseklerce uzakta olsaydım ve bir sebeple hiç kimseyle hiçbir şekilde iletişim kuramasaydım, hatta uzayda tek bir yıldızın ışıltısını göremeseydim bile Golan Trevize olur ve öyle kalırdım. Hayatta kalmayı başaramayabilir ve ölebilirdim ama Golan Trevize olarak ölürdüm.

Bliss, "Uzayda yalnız ve diğer herkesten uzakken dostlarından ve onların farklı yetenek ve bilgilerinden yardım alamazdın. Tek başına, yalıtılmış bir birey olarak bütünleşmiş bir toplumun bir parçası olan halinle karşılaştırıldığında acı bir şekilde küçülürdün. Bunu biliyorsun."

Trevize, "Yine de bu senin durumundaki küçülmeyle aynı olmazdı," dedi. "Seninle Gaia arasında benimle toplumum arasında olandan çok daha güçlü bir bağ var, bu bağ üstuzay boyunca uzanıyor ve devam etmesi için enerjiye ihtiyaç duyuyor, bu yüzden harcadığın çabayla zihinsel olarak yorgun duruma düşüyor ve kendini benden çok daha aşırı şekilde küçülmüş bir varlık gibi hissediyorsun."

Bliss'in genç yüzü sertleşti ve kadın bir anlığına gençliğini yitirdi, daha doğrusu yaşı tahmin edilemez bir hal aldı –sanki Trevize'nin iddiasını çürütmek amacıyla Bliss'ten çok Gaia oldu "Söylediğin her şey doğru olsa bile, Golan Trevize, geçmişteki, şimdiki ve gelecekteki haliyle, belki daha az olamaz, ama daha çok da olamaz – söylediğin her şey doğru olsa bile, elde edilen bir kazanç uğruna ödenecek bir bedel olmayacağını mı bekliyordun? Senin gibi sıcakkanlı bir yaratık olmak balık veya başka bir şey gibi soğukkanlı bir yaratık olmaya göre yeğ değil midir?"

Pelorat, "Tosbağalar soğukkanlı hayvanlardır," dedi. "Terminus'ta hiç yok, ama bazı dünyalarda var. Kabuklu yaratıklardır, çok yavaş hareket ederler."

"Tamam öyleyse, kaplumbağa olmaktansa insan olmak, sıcaklık ne olursa olsun yavaşça değil hızla hareket etmek daha iyi değil midir? Yüksek enerjili faaliyetleri, hızla kasılan adeleleri, çabuk işleyen sinir liflerini, yoğun ve uzun süreli düşünceleri destekleyebilmek yavaşça sürünmekten, ağır ağır hissetmekten ve yakın çevre hakkında yalnızca bulanık bir bilince sahip olmaktan daha iyi değil midir? Değil midir?"

Kabul ediyorum," dedi Trevize. "Öyledir. Ne olmuş?"

"Eh, sıcakkanlılık için ödemen gereken bir bedel olduğunu bilmiyor musun? Sıcaklığını çevrene göre daha yüksek tutabilmek için enerjiyi bir kaplumbağaya göre çok daha müsrif bir şekilde harcaman gerekiyor. Enerjiyi bedenine dışarıya sızdığı kadar hızlı geri koyabilmek için neredeyse sürekli yemek yemen gerekiyor. Bir kaplumbağadan çok daha hızlı bir şekilde açlığa kapılır ve çok daha çabuk ölür-

sün. Bir kaplumbağa olup daha yavaş ve daha uzun yaşamayı tercih mi ederdin? Yoksa bedeli ödemek ve hızlı hareket eden, hızlı hisseden, düşünen bir organizma olmayı mı seçerdin?"

"Bu doğru bir benzetme mi, Bliss?"

"Hayır Trevize, çünkü Gaia'nın kendisi için durum daha avantajlı. Hep bir arada olduğumuz zaman anormal miktarlarda enerji harcamıyoruz. Sadece Gaia'nin bir parçacı üstuzayla erişilebilecek mesafelerde olduğu zaman bu enerji sarfiyatı artıyor – Unutma ki seçtiğin gelecek yalnızca daha büyük bir Gaia, daha büyük bir tekil dünya değil. Galaksiya'yı, çok geniş bir dünyalar kompleksini seçtin. Galaksi'de herhangi bir yerde Galaksiya'nin bir parçası olacaksın ve her bir yıldızlar arası atomdan merkezdeki karadeliğe kadar uzanan bir şeyin parçalarıyla tamamen çevrelenmiş olacaksın. Bu durumda bir bütün olarak kalmak için yalnızca küçük miktarlarda enerji gerekecektir. Hiçbir parça diğer bütün parçalardan büyük bir mesafede olmayacaktır. Seçtiğin işte bunların hepsi, Trevize. Nasıl olur da doğru seçimi yaptığından kuşkulanırsın?"

Trevize kafasını eğmiş, düşüncelere dalmıştı. Sonunda başını kaldırdı ve, "Doğru seçimi yapmış olabilirim, ama buna ikna olmalıyım," dedi. "Verdiğim karar insanlık tarihindeki en önemli karar ve iyi bir karar olması yeterli değil. İyi bir karar olduğunu bilmeliyim."

"Sana söylediklerimden başka neye ihtiyacın var?"

"Bilmiyorum, ama onu Arz'da bulacağım." Kesin bir inançla konuşuyordu.

Pelorat, "Golan, yıldız bir disk gösteriyor," dedi.

Gerçekten gösteriyordu. Kendi işleriyle meşgul olan, çevresinde devam eden herhangi bir tartışmayla hiç mi hiç ilgilenmeyen bilgisayar aşama aşama yıldıza yaklaşmış, sonunda Trevize'nin onun için belirlediği uzaklığa erişmişti.

Hâlâ gezegen düzleminin oldukça dışındaydılar ve bilgisayar üç küçük iç gezegenin her birini göstermek için ekranı bölmüştü.

Su gezegeni aralığındaki bir yüzey sıcaklığına sahip olan en içteki gezegendi; ayrıca oksijenli bir atmosfere de sahipti. Trevize yörüngesinin hesaplanması için bekledi; ilk yaklaşık tahmin makul görünüyordu. Bu hesabı devam ettirdi, çünkü gezegenin hareketi ne kadar uzun süre gözlemlenirse yörüngesel bileşenlerinin hesabı o kadar kesin olacaktı.

Trevize çok sakin bir sesle, "Gördüğümüz yaşanabilir bir gezegen," dedi. "Çok büyük bir ihtimalle yaşanabilir."

"Ah." Pelorat vakur yüz ifadesinin izin verdiği kadar halinden memnun görünüyordu.

"Fakat korkarım," dedi Trevize, "dev bir uydu yok. Aslında şu ana kadar herhangi bir türde bir uydu tespit edilmiş değil. Yani burası Arz değil. En azından geleneğe bakılırsa."

"Bu konuda üzülme, Golan," dedi Pelorat. "Gaz devlerinden hiçbirinin sıradışı bir halka sistemi olmadığını gördüğümde Arz'ı bulmayacağımızdan şüphelenmiştim zaten."

"Pekala öyleyse," dedi Trevize. "Bir sonraki adım gezegenin üzerindeki hayatın yapısını öğrenmek. Oksijenli bir atmosfere sahip olduğuna göre üzerinde bitki olduğuna kesinlikle emin olabiliriz, ama–"

Bliss aniden, "Hayvan hayatı da var," dedi. "Ve bol miktarda."

"Ne?" Trevize kadına döndü.

"Hissedebiliyorum. Bu mesafeden çok zayıf biçimde, ama gezegenin sadece yaşanabilir değil yaşamla dolu olduğuna şüphe yok."

33

UZAK YILDIZ Yasak Dünya'nın kutbunun çevresinde, yörünge süresini altı günden biraz uzun bir sürede tutacak bir mesafede yörüngedeydi. Trevize yörüngeden çıkmakta acele etmiyor gibi görünüyordu.

"Gezegende yaşam olduğuna göre," diye açıkladı, "ve Deniador'a göre üzerinde bir zamanlar teknolojik olarak ileri seviyede olan ve ilk dalga Yerleşimcileri –o zamanki ismiyle Uzaycıları– temsil eden insanlar yaşadığına göre hâlâ teknolojik olarak ileri olabilirler ve onların yerine geçen ikinci dalganın bir parçası olan bize karşı hiç de sevgi beslemiyor olabilirler. Kendilerini göstermelerini istiyorum, böylece bir iniş yapma riskini almadan önce onlar hakkında biraz bilgi edinebiliriz."

"Burada olduğumuzu bilmiyor olabilirler," dedi Pelorat.

"Durum bunun tersi olsa biz bilirdik. O halde eğer varsalar onların da muhtemelen bizimle iletişim kurmaya çalışacaklarını varsaymalıyım. Dışarı gelip bizi ele geçirmeye bile çalışabilirler."

"Ama bizim peşimizinden gelirlerse ve teknolojik olarak ileri seviyedelerse çaresiz kalabiliriz–"

"Buna inanamam," dedi Trevize. "Teknolojilik ilerleme tek parça halinde olmak zorunda değildir. Bazı bakımlardan bizden çok daha ileri olmaları düşünülebilir, fakat yıldızlar arası yolculukla uğraşmadıkları açık. Galaksi'ye yerleşen onlar olmadı, biz olduk ve İmparatorluğun bütün tarihi boyunca dünyalarından ayrılıp varlıklarını bize belli ettiklerini gösterecek hiçbir olay bilmiyorum. Uzayda yolculuk yapmadılarsa uzay uçuşu konusunda ciddi ilerlemeler göstermiş olmaları nasıl beklenebilir ki? Bunu yapmamışlarsa da, çekim tahrikligemi gibi bir şeye sahip olmaları olası değil. Özünde silahsız olabiliriz, ama bir savaş gemisiyle hantal bir şekilde peşimizden gelseler bile, bizi yakalamaları olası değil. Hayır, çaresiz kalmayız."

"Zihin gücü bakımından ilerlemiş olabilirler. Belki de Katır bir Uzaycıydı–"

Trevize aşikar bir kızgınlıkla omuz silkti. "Katır her şey olamaz. Gaialılar onu sapkın bir Gaialı olarak tanımladılar. Sıradan bir mutant olarak görüldüğü de oldu.

Pelorat, "Elbette, hep mekanik bir eser olduğuna dair spekülasyonlar da oldu. Bir başka deyişle bir robot olduğuna dair, ama kullanılan sözcük bu değildi. Bunları pek ciddiye alan olmadı."

"Zihinsel olarak tehlikeli görünen bir şey olursa, bunu etkisiz hale getirmesi için Bliss'e güvenmemiz gerekecek. Bunu yapabilir –Bu arada, şu anda uyuyor mu?"

"Uyuyordu," dedi Pelorat, "ama ben buraya gelirken kımıldanıyordu."

"Kımıldanıyordu demek? Eh, bir şeyler olmaya başlarsa

çabucak uyanık duruma geçmesi gerekecek. Bunun icabına bakman gerekecek, Janov."

"Evet, Golan," dedi Pelorat alçak sesle.

Trevize dikkatini bilgisayara kaydırdı. "Beni rahatsız eden şey giriş istasyonları. Normal olarak, bunlar bir gezegende yüksek teknolojiye sahip insanların yaşadığının kesin bir işaretidirler. Fakat buradakiler–"

"Bir sorunları mı var?"

"Birkaç şey var. İlk olarak, çok eskiler. Binlerce yıllık olabilirler. İkincisi, termal ışınım dışında herhangi bir ışınım yok."

Termal ışınım nedir?"

"Termal ışınım çevresinden daha sıcak olan bir nesnenin yaydığı ısınımdır. Her şeyin yaydığı tanıdık bir imzadır ve sıcaklığa bağlı olarak sabir bir kalıbı takip eden geniş bir ışınım bandından oluşur. İşte giriş istasyonlarından yayılan ışınım bu. İstasyonların üzerinde çalışan insan cihazları varsa, ne termal ne de rastlantısal olan bir ışınım sızıntısı olmak zorundadır. Yalnızca termal ışınım mevcut olduğuna göre ya istasyonların boş olduğunu ve belki de binlerce yıldır da öyle kaldığını varsayabiliriz; ya da insan barındırıyorlarsa bu insanların bu yönde çok gelişmiş bir teknolojiye sahip olduklarını, bu yüzden de hiç ışınım sızdırmadıklarını düşünebiliriz."

"Belki de," dedi Pelorat, "gezegende yüksek bir medeniyet vardır, ama bizim türümüzden Yerleşimciler gezegeni çok uzun bir süredir kendi haline bıraktıkları için gezegen yüzeyindekiler herhangi birinin yaklaşacağını düşünmüyor-

lardır ve bu yüzden giriş istasyonlarını boş bırakmışlardır."

"Belki de – ya da belki bu bir tür yemdir."

Bliss içeri girdi ve onu gözünün ucuyla fark eden Trevize huysuz bir şekilde, "Evet, işte buradayız," dedi.

"Görüyorum," dedi Bliss, "ve hâlâ aynı yörüngedeyiz. O kadarını anlayabiliyorum."

Pelorat aceleyle açıkladı. "Golan ihtiyatlı davranıyor, canım. Giriş istasyonlarında insan yokmuş gibi görünüyor ve bunun ne anlama geldiğinden emin değiliz."

Bliss kayıtsızca, "O konuda endişelenmeye gerek yok," dedi. "Yörüngesinde olduğumuz gezegende hiçbir tespit edilebilen zeki yaşam işareti yok."

Trevize hayretle kadına gözlerini dikti. "Sen neden bahsediyorsun? Dedin ki–"

"Gezegen üzerinde hayvan yaşamı olduğunu söyledim, ki var, ama hayvan yaşamının ille de insan yaşamını ima ettiğini Galaksi'nin neresinde öğrendin?"

"Neden bunu ilk hayvan yaşamı tespit ettiğin zaman söylemedin?"

"Çünkü o mesafeden anlayamıyordum. Hayvanların sinirsel faaliyetlerinin o şüphe getirmez izini zar zor tespit edebiliyordum, ama o yoğunluk içinde kelebekleri insanlardan ayırt etmemin hiçbir yolu yoktu."

"Ya şimdi?"

Şimdi çok daha yakınız ve siz uyuyor olduğumu düşünmüş olabilirdiniz, ama uyumuyordum – en azından kısa süre uyudum. Zekânın varlığını belirtecek kadar karmaşık zihinsel faaliyetin izine rastlayabilirim diye elimden geldiği

kadar dikkatle dinliyordum. Gerçi bu sözcük pek uygun değil."

"Hiç zeki varlık çıkmadı."

Bliss ani bir ihtiyatlılıkla, "Herhalde," dedi, "bu mesafeden hiçbir şey tespit etmiyorsam gezegende birkaç binden fazla insan olamaz. Daha yakına gidersek daha da hassas bir değerlendirme yapabilirim."

Trevize biraz kafası karışmış bir halde, "Eh, bu işleri değiştirir," dedi.

Gözle görülür biçimde uykulu ve dolayısıyla asabi görünen Bliss, "Herhalde öyledir," dedi. "Artık bütün bu ışınımı çözümleme, sonuç çıkarma, çıkarsama işini ve başka ne yapıyorsan onları bir kenara bırakabilirsin. Gaialı hislerim çok daha verimli ve kesin bir şekilde iş görecektir. Belki de bir Yalıtılmış olmaktansa Gaialı olmanın daha iyi olduğunu söylerken ne demek istediğimi şimdi anlamışsındır."

Açıkça öfkesine hakim olmak için çaba gösteren Trevize cevap vermeden önce bekledi. Konuştuğunda ses tonu nazik, ama neredeyse resmiydi. "Bu bilgiyi verdiğin için sana minnettarım. Yine de şunu anlamalısın: Bir anaoji kullanmak gerekirse, koku alma duyumu geliştirmenin sağlayacağı avantajın düşüncesi benim için insanlığımdan vazgeçip bir tazı köpeğine dönüşmek için yeterli bir motivasyon olmayacaktır."

34

ARTIK ATMOSFER boyunca süzülerek bulut tabakasının altına doğru indikleri için Yasak Dünya'yı görebiliyorlardı.

Yüzey garip bir biçimde eski püskü görünüyordu.

Kutup bölgeleri bekleneceği üzere buzluydu, fakat boyutları büyük değildi. Dağlı bölgeler kıraçtı ve yer yer buzullar vardı ama bunların da boyutları büyük değildi. Çok farklı yerlere dağılmış küçük çöl bölgeleri de vardı.

Bunlar bir yana bırakılırsa gezegen potansiyel olarak çok güzeldi. Kıtasal alanları gayet büyüktü, ama girintili çıkıntılıydı, bu yüzden uzun kıyı şeritleri ve cömert uzunlukta zengin sahil düzlükleri vardı. Hem tropik, hem de ılıman ormanlardan oluşan bereketli alanlar, kenarlarında da otlaklar vardı – fakat her yerin eski püskülüğü açıkça görülüyordu.

Bu ormanların arasına yarı kıraç alanlar dağılmıştı ve otlakların bazı kısımları seyrek ve aralıklıydı.

"Bir çeşit bitki hastalığı mı acaba?" dedi Pelorat merakla.

"Hayır," dedi Bliss yavaşça. "Ondan daha kötü ve daha kalıcı bir şey."

"Birçok dünya gördüm," dedi Trevize, "ama hiç böylesini görmemiştim."

"Ben çok az dünya gördüm," dedi Bliss, "ama Gaia'nin düşüncelerini düşünüyorum ve bu insanlığın ortadan kaybolduğu bir dünyadan beklenebilecek bir görüntü."

"Neden?" dedi Trevize.

"Bir düşünün," dedi Bliss ekşi ekşi. "Üzerine yerleşilmiş hiçbir dünyanın gerçek bir ekolojik dengesi yoktur. Arz'ın en başta böyle bir dengesi olmuş olsa gerek, zira insanlığın evrim geçirdiği dünyaydı, yani insanlığın veya gelişkin teknoloji geliştirebilen ve çevreyi değiştirme yeteneği kazana-

bilen hiçbir canlı türünün var olmadığı uzun çağlar yaşanmış olmalı. Öyle bir durumda elbette sürekli değişen doğal bir denge var olmuş olmalı. Fakat bütün diğer yerleşilmiş dünyalarda insanlar yeni çevrelerini özenle değiştirdiler ve bitki ve hayvan hayatını yaydılar, fakat başlattıkları ekolojik sistem zorunlu olarak hep dengesiz oldu. Sadece kısıtlı sayıda canlı türüne sahip oldu ve onlar da yalnızca insanların olmasını istedikleri, ya da dayanamayıp sisteme soktukları türler–"

Pelorat, "Bu bana neyi hatırlatıyor, biliyor musun?" diye araya girdi. "Sözünü kestiğim için özür dilerim Bliss, ama dayanamayacağım, bunu unutmadan size anlatmam gerek. Bir keresinde karşıma çıkan eski bir yaratılış efsanesi var; bu efsaneye göre hayat bir gezegende oluşmuş ve yalnızca kısıtlı sayıda tür içeriyormuş, yalnızca insanlık için yararlı ya da memnun edici olanları. Sonra ilk insanlar aptalca bir şey yapmışlar –ne olduğuna aldırma, eski dostum, çünkü eski efsaneler genellikle semboliktir ve sözcüğü sözcüğüne alınırsa sadece kafa karıştırıcı olurlar– ve gezegenin toprağı lanetlenmiş. Lanet 'Ayrıca size dikenler ve kengerler getirecek' diye veriliyordu, ama bu parça yazıldığı eski Galaktik dil lehçesinde kulağa çok daha iyi geliyor. Fakat buradaki mesele, bu gerçekten bir lanet miydi? İnsanların hoşuna gitmeyen ve ve istemedikleri dikenler ve kengerler gibi şeyler ekolojiyi dengelemek için gerekli olabilirler."

Bliss gülümsedi. "Bu gerçekten hayret verici, Pel. Yani her şeyin sana bir efsaneyi hatırlatması ve bu efsanelerin bazen çok aydınlatıcı olmaları. İnsanlar bir dünyanın zemi-

nini şekillendirirken dikenleri ve kengerleri, bunlar her ne olurlarsa olsunlar, dışarıda bırakırlar ve dünyada işlerin yolunda gitmesi için insanların çaba göstermeleri gerekir. Bu Gaia gibi kendi kendini destekleyen bir organizma değildir. Daha çok Yalıtılmışlardan oluşan çeşitli bir koleksiyondur ve bu koleksiyon ekolojik dengenin sonsuza kadar devam etmesini sağlayacak kadar çeşitli değildir. Eğer insanlık ortadan kalkarsa ve onun kılavuzluk eden elleri yok olursa, dünyanın yaşam düzeni kaçınılmaz biçimde parçalanmaya başlar. Gezegen kendi kendini değiştirir."

Trevize şüpheyle, "Eğer gerçekleşen buysa, çabucak gerçekleşmiyor. Bu dünya yirmi bin yıldır insanlardan yoksun olabilir ama yine de büyük bir bölümü hâlâ faal durumda."

"Elbette," dedi Bliss, "bu ekolojik dengenin en başta ne kadar iyi kurulduğuna bağlı. Eğer ilk başta gayet iyi bir dengeyse, insanlar olmadan da uzun süre devam edebilir. Sonuçta yirmi bin yıl insan ilişkileri bakımından çok uzun bir süre olsa da bir gezegenin ömrüyle karşılaştırıldığında çok kısa bir süre."

Pelorat gezegenin manzarasına dikkatle bakarak, "Herhalde gezegen bozuluyorsa insanların gittiğinden emin olabiliriz," dedi.

Bliss, "Hâlâ insan düzeyinde bir zihinsel faaliyet algılamıyorum ve gezegenin güvenli bir biçimde insanlıktan yoksun olduğunu düşünmek istiyorum," dedi. "Fakat daha düşük bilinç seviyelerinin, kuşları ve memelileri temsil edecek kadar yüksek seviyelerin düzenlı hımlaması ve vızlaması

var. Yine de, yer şekillendirmenin insanların gittiğini göstermek için yeterli olduğundan emin değilim. Bir gezegen üzerinde insanlar var olsa bile eğer toplumun kendisi anormalse ve çevreyi korumanın önemini anlamıyorsa kötüye gidebilir."

"Elbette," dedi Pelorat, "böyle bir toplum çabucak ortadan kalkacaktır. İnsanlar için onları hayatta tutan en büyük faktörleri korumanın önemini anlamamanın mümkün olabileceğini sanmıyorum."

"Ben de tıpkı Pelorat gibi bunun düşünülebilir olduğunu sanmıyorum, "dedi Trevize. "Aslına bakarsanız, insanların yaşadığı milyonlarca dünya olduğu ve içlerinden hiçbiri yer şekillendirmelerinin bozulacağı biçimde kötüye gitmediği için, Yalıtılmışlık korkun abartılı olabilir, Bliss."

Gemi şimdi gün ışığıyla aydınlanmış yarıküreden gece yarıküresine geçiyordu. Bunun etkisi dışarıda hızla kararan bir alacakaranlık, sonra gökyüzünün bulutsuz olduğu yerlerdeki yıldız ışığı hariç zifiri bir karanlık oldu.

Gemi atmosfer basıncını ve yerçekimi yoğunluğunu isabetli bir şekilde izleyerek yüksekliğini korudu. Yukarı doğru sivrilen bir dağ kütlesiyle karşılaşmayacakları kadar büyük bir yükseklikteydiler, zira gezegen dağ oluşumunun yeni yeni gerçekleştiği bir evredeydi. Yine de bilgisayar her ihtimale karşı ilerideki rotasını mikro dalgalı parmak uçlarıyla yokluyordu.

Trevize kadife karanlığa baktı ve düşünceli bir şekilde, "Her nasılsa, bana kalırsa bir gezegenin terk edilmiş olduğuna dair en inandırıcı işaret karanlık tarafta görülebilir bir

ışığın olmaması," dedi. "Hiçbir teknolojik toplumun karanlığa tahammül etmesi olası değil. Gündüz tarafına geçer geçmez alçalıyoruz."

"Bunun yararı ne olur ki?" dedi Pelorat. "Orada hiçbir şey yok."

"Kim demiş orada hiçbir şey yok diye?"

"Bliss dedi. Ve sen dedin."

"Hayır, Janov. Ben teknolojik kaynaklı hiç ışınım olmadığını söyledim, Bliss de insana ait zihinsel faaliyet belirtisi olmadığını söyledi, ama bu orada hiçbir şey olmadığı anlamına gelmez. Gezegende hiç insan olmasa dahi, kesinlikle bir çeşit kalıntı olacaktır. Ben bilgi peşindeyim, Janov ve bir teknolojinin kalıntıları bu bakımdan yararlı olabilirler."

"Yirmi bin yıl sonra mı?" Pelorat'ın sesi bir perde yükseldi. "Yirmi bin yılda neyin kalmış olabileceğini düşünüyorsun? Ne bir film, ne kâğıt, ne baskı olacaktır; metaller paslanmış, tahtalar çürümüş, plastikler parçalanıp toza dönüşmüş olacaktır. Taşlar bile ufalanıp aşınmış olacaktır."

"Yirmi bin yıl olmayabilir," dedi Trevize sabırla. "O zamandan bahsetmemin sebebi gezegenin insansız kalmış olabileceği en uzun süre olmasıydı, çünkü Comporellon efsanelerine göre bu dünya o sıralar refah içindeydi. Ama düşün ki buradaki son insanlar yalnızca bin yıl önce ölmüş, yok olmuş veya ayrılmış olsunlar."

Karanlık tarafın diğer ucuna ulaştılar; şafak neredeyse anında söktü ve parlaklaşarak güneş ışığına dönüştü.

Uzak Yıldız yere doğru dalışa geçti ve zeminin ayrıntıları açıkça görülür hale gelinceye kadar hızını azalttı. Kıtala-

rın kıyılarında noktalar oluşturan küçük adacıklar artık net bir şekilde görülebiliyordu. Bunların çoğu bitkilerle kaplanmış, yemyeşil olmuştu.

Trevize, "Fikrime göre özellikle bozulmuş alanları incelemeliyiz. Bana öyle geliyor ki geçmişte insanların en yoğun toplaştıkları kısımlar ekolojik dengenin en bozuk olduğu kısımlar olmalı. Bu alanlar yaşanılabilir hale getirme işlemindeki bozulmanın merkezi olabilirler. Sen ne dersin, Bliss?"

"Bu mümkün. Her halükarda, kesin bir bilgimiz olmadığına göre pekala görmenin en kolay olduğu yerlere bakabiliriz. Otlaklar ve ormanlar insan yerleşimi belirtilerinin büyük bölümünü yutmuş olacaklardır, dolayısıyla onlara bakmak zaman kaybından ibaret olacaktır."

"Bana çarpıcı gelen şey," dedi Pelorat, "Bir dünyanın elinde olanla sonunda bir denge kurabiliyor olması, yeni türlerin gelişebilmesi ve kötü alanların yeni bir temelde tekrar sömürgeleşebilecek olması."

"Muhtemelen, Pel," dedi Bliss. "Bu dünyanın en baştaki dengesizliğinin ne kadar kötü olduğuna bağlı. Ve bir dünyanın kendi kendini iyileştirmesi ve evrim vasıtasıyla yeni bir dengeye ulaşması yirmi bin yıldan çok daha uzun zaman alacaktır. Bunun için milyonlarca yıl geçmesi gerekir."

Uzak Yıldız artık dünyanın çevresini dolaşmıyordu. Dağınık çalıların ve karaçalıların, arada bir de ağaç kümelerinin olduğu beş yüz kilometre genişliğinde biz düzlük boyunca yavaşça sürükleniyordu.

Trevize aniden işaret ederek, "Şuna ne dersiniz?" dedi.

Gemi sürüklenerek durdu ve havada asılı kaldı. Çekim tahriklimotorlar alçak, ama kalıcı bir uğultu çıkararak yüksek düzeye geçtiler ve gezegenin yerçekimsel alanını neredeyse tamamen etkisizleştirdiler.

Trevize'nin işaret ettiği yerde görülecek pek bir şey yoktu. Görülebilen yalnızca altüst olmuş, toprakla kaplı tepecikler ve seyrek çimenlerdi.

"Bana bir şeymiş gibi görünmüyor," dedi Pelorat.

"O süprüntülerin düz çizgili bir düzeni var. Bunlar paralel çizgiler ve dik açılarda bazı belli belirsiz çizgiler seçilebiliyor. Gördünüz mü? Gördünüz mü? Bu hiçbir doğal formasyonda olmaz. Bu insan mimarisi, temelleri ve duvarları sanki hâlâ yerli yerindelermiş ve görülebilirlermişçesine apaçık ortaya çıkarıyor."

"Diyelim öyle olsun," dedi Pelorat. "Bu yalnızca bir yıkıntı. Eğer arkeolojik araştırma yapacaksak, aralıksız kazmamız gerekecektir. Profesyoneller bu işi düzgün yapmaya yıllarını veriyorlar–"

"Evet, ama bizim düzgün yapacak zamanımız yok. O şekiller eski bir şehrin belli belirsiz anahatları olabilir ve bir şeyler hâlâ ayakta olabilir. O çizgileri izleyelim ve bizi nereye götürdüklerine bakalım."

Alanın sonlarına doğru, ağaçların nispeten biraz daha sık kümelendiği bir yerde ayakta duran– en azından kısmen ayakta duran duvarlara rast geldiler.

"Trevize, "Başlangıç için yeterince iyi," dedi. "İniyoruz."

9

SÜRÜYE KARŞI

35

UZAK YILDIZ küçük bir yükseltinin, genellikle düz olan kırlardaki bir tepenin dibine kondu. Trevize neredeyse hiç düşünmeden geminin her yönden kilometrelerce uzaklıktan görülür olmamasının en iyisi olacağına karar vermişti.

"Dışarıdaki sıcaklık 24 derece, rüzgar batıdan saatte yaklaşık on bir kilometre hızla esiyor ve gökyüzü parçalı bulutlu. Bilgisayar genel hava dolaşımı hakkında hava durumunu tahmin etmek için yeterli bilgiye sahip değil. Fakat nem yaklaşık yüzde kırk olduğuna göre yağmur yağması olasılığı pek yüksek değil. Her şey hesaba katıldığında inmek için iyi bir enlemi ve yılın iyi bir zamanını seçtik gibi görünüyor ve Comporellon'dan sonra bu çok memnuniyet verici."

"Herhalde," dedi Pelorat, "gezegenin yer şekillendirmesi bozulmaya devam ettikçe hava durumu aşırılaşacaktır."

"Bundan eminim," dedi Bliss.

"İstediğin kadar emin ol," dedi Trevize. "Binlerce yıllık zaman kaybımız var. Şu anda hâlâ ılımlı bir gezegen ve bizim hayatta olduğumuz zaman boyunca ve sonrasında öyle kalmaya devam edecek."

Konuşurken bir yandan beline geniş bir kemer doluyordu ve Bliss keskin bir sesle, "O nedir, Trevize?" diye sordu.

"Sadece eski donanma eğitimim," dedi Trevize. "Bilinmeyen bir dünyaya silahsız çıkmam."

"Cidden silah taşımaya mı niyetlisin?"

"Kesinlikle. Şu sağımdaki" –geniş bir namlusu olan kocaman bir silahın olduğu bir kılıfa vurdu "ışın silahım, solumdaki de" –bu sefer hiçbir açıklığı olmayan ince bir namluya sahip daha küçük bir silaha vurdu– "nöron kamçım."

"İki çeşit cinayet," dedi Bliss.

"Yalnızca bir tane. Işın silahı öldürür. Nöron kamçısı öldürmez. Sadece acı sinirlerini uyarır ve o kadar çok can acıtır ki ölmüş olmayı dilersin, diye duydum. Neyse ki asla silahın yanlış tarafında olmadım."

"Neden onları alıyorsun?"

"Size söyledim. Bu bir düşman dünyası."

"Trevize, bu boş bir dünya."

"Öyle mi? Görünüşe göre teknolojik bir toplum yok, ama ya teknoloji sonrası dönemin ilkel yerlileri varsa? Sopalardan ve kayalardan daha tehlikeli hiçbir şeye sahip olmayabilirler, ama onlar da öldürebilir."

Bliss çok kızmış görünüyordu, ama mantıklı olmaya çalışarak sesini alçalttı. "İnsanlara ait hiçbir nöron faaliyeti tespit etmedim, Trevize. Bu teknoloji sonrası veya başka türlü olsun herhangi bir türde ilkel yerli olmaması demektir."

O halde silahlarımı kullanmak zorunda kalmayacağım," dedi Trevize. "Yine de, onları taşımanın ne zararı var ki? Yalnızca beni birazcık daha ağırlaştırırlar ve gezegenin yüzeyindeki yerçekimi Terminus'takinin yaklaşık yüzde doksan biri olduğuna göre, bu fazladan ağırlığı taşıyabilirim.

Dinleyin, gemi bir gemi olarak silahsız, ama makul sayıda el silahı rezervine sahip. Siz ikinizin de yanınıza–"

Hemen, "Hayır," dedi Bliss. "Ne öldürme ne de acı verme yönünde en ufak bir hareket bile yapmayacağım."

"Buradaki mesele öldürmek değil, öldürülmekten sakınmak, ne demek istediğimi anlıyorsan."

"Kendimi kendi yöntemlerimle koruyabilirim."

"Janov?"

Pelorat tereddüt etti. "Comporellon'dayken silah almamıştım."

"Hadi ama, Janov, Comporellon bilinen bir yerleşimdi, Vakıf ile ortaklığı olan bir dünyaydı. Ayrıca orada hemen gözaltına alındık. Silahlarımız olsaydı bile hemen bizden alınırlardı. Bir ışın silahı istiyor musun?"

Pelorat başını iki yana salladı. "Ben hiç Donanma'da eğitim görmedim, eski dostum. O şeylerin nasıl kullanılacağını bilmem ve acil bir durumda kaldığımda asla zamanında aklıma gelmez. Sadece kaçarım ve can veririm."

Enerjik bir şekilde "Can vermeyeceksin, Pel," dedi Bliss. "Gaia seni benim/bizim/onun korumasına aldı, ayrıca şu kasım kasım kasılan donanma kahramanını da."

Trevize, "Güzel," dedi. "Korunma altında olmaya hiçbir itirazım yok, ama kasım kasım kasılıyor değilim. Sadece iki kat güvende olmak için önlem alıyorum ve asla bu silahlara elimi atmak zorunda kalmazsam çok memnun olurum, buna emin olabilirsiniz. Yine de onları yanımda taşımalıyım."

Her iki silahına da şefkatle vurdu ve, "Şimdi yüzeyinde

insanların ağırlığını belki de binlerce yıldır hissetmemiş olan şu dünyaya çıkalım," dedi.

36

"Bana öyle geliyor ki," dedi Pelorat, "günün oldukça ileri bir saati olmalı, ama güneş belki de öğlen civarı denilebilecek kadar tepede."

"Sanırım," dedi Trevize, sessiz panoramaya bakınarak, "bu hissin güneşin ona günbatımı havası veren turuncu renginden ileri geliyor. Güneş gerçekten battığında hâlâ burada olursak ve bulutların dağılımı izin verirse alışık olduğumuzdan daha koyu kırmızı renkli bir günbatımı göreceğimiz kesin. Bunu güzel mi, yoksa bunaltıcı mı bulursun, bilmiyorum. Ona bakılırsa Comporellon'daki durum muhtemelen daha da aşırıydı, ama orada neredeyse hep içerideydik."

Her yöndeki çevrelerini inceleyerek yavaşça kendi etrafında döndü. Işığın neredeyse bilinçdışı garipliğinin yanında dünyanın –ya da bu kesiminin– belirgin bir kokusu vardı. Biraz küflü gibiydi ama etkin olarak rahatsız edici olmaktan çok uzaktı.

Yakındaki ağaçlar ortalama yükseklikteydi ve budaklı kabukları ve tam olarak dik olmayan gövdeleriyle yaşlı görünüyorlardı, ama hakim rüzgarlar, veya toprağın doğal renginde olmaması yüzünden anlayamıyordu. Bu dünyaya her nasılsa tehdit edici bir hava veren ağaçlar mıydı, yoksa o kadar somut olmayan başka bir şey miydi?

Bliss, "Ne yapmayı planlıyorsun, Trevize?" diye sordu.

"Herhalde bütün bu yolu manzaranın tadını çıkaralım diye gelmedik?"

Trevize, "Aslında, belki de şu anda benim üzerime düşen tam da budur," dedi. "Bu alanı Janov'un keşfe çıkmasını öneriyorum. O yönde ileride yıkıntılar ve bulabileceği kayıtların değerini muhakeme edebilecek kişi o. Onun eski Galaktik dilindeki yazıları veya filmleri anlayabileceğini farzediyorum, bense anlayamayacağımı gayet iyi biliyorum. Herhalde sen de onu korumak için onunla beraber gitmek istersin, Bliss. Bana gelince, ben dış sınırdaki nöbetçi olarak burada kalacağım."

"Neye karşı nöbetçi? Taşları ve sopaları olan ilkellere karşı mı?"

"Belki de," dedi Trevize. Sonra dudaklarında belirmiş olan gülümseme ortadan kayboldu. "Tuhaf olan şu ki Bliss, ben burası hakkında biraz tedirginim. Sebebini söyleyemiyorum."

Pelorat, "Gel, Bliss," dedi. "Hayatım boyunca yerimden eski hikâyeleri topladım, bu yüzden asla eski belgelere gerçekten dokunamadım. Neler bulabileceğimizi düşünsene–"

Trevize ikisinin uzaklaşmasını seyretti. Hevesle yıkıntılara doğru yürüdükçe Pelorat'ın sesi belirsizleşirken Bliss de salınarak onun yanında gidiyordu.

Trevize dalgın dalgın dinledi, sonra arkasını dönüp çevreyi incelemeye devam etti. Onu evhamlandıran ne olabilirdi?

Daha önce hiç insan nüfusu barındırmayan bir dünyaya ayak basmamıştı, fakat birçoğunu uzaydan görmüştü. Bun-

lar genellikle küçük, ne su ne de hava tutacak kadar büyük olan dünyalar olurlardı, fakat donanma tatbikatları sırasında işaret veya buluşma yerleri olarak (onun hayatı boyunca, hatta doğumundan önceki yüz yıl boyunca hiçbir savaş yaşanmamıştı, ama tatbikatlar hâlâ devam ediyordu) veya benzetimli acil durum tamiratları sırasında faydalı oluyorlardı. Üzerinde olduğu gemiler böyle dünyaların etrafında yörüngeye girmiş, hatta üzerlerine iniş yapmışlardı, fakat bu zamanlarda gemilerden dışarı çıkması için hiçbir sebep olmamıştı.

Sorun şu anda gerçekten boş bir dünyada olması mıydı? Öğrencilik günlerinde ve daha sonraları karşılaştığı birçok küçük, havasız dünyadan bir tanesinde olsa aynı hisse kapılır mıydı?

Başını iki yana salladı. O gezegenlerde bu onu rahatsız etmezdi. Bundan emindi. Uzayda sayısız kere gemisinden çıktığında olduğu gibi o zaman da bir uzay giysisi giymiş olurdu. Bu tanıdık bir durumdu ve basit bir kaya parçasının üzerinde olmak bu tanıdıklıkta hiçbir farklılığa neden olmazdı. Kesinlikle!

Tabii ya – şu anda bir uzay giysisi giymiyordu.

Yaşanabilir bir dünyanın üzerinde duruyordu. Burası Terminus kadar rahat hissi veriyordu, Comporellon'dan ise çok daha rahattı. Yanaklarında rüzgarı, sırtında güneşin sıcaklığını, kulaklarında bitkilerin hışırtısını hissediyordu. Her şey tanıdıktı, gezegende hiçbir insanın olmaması dışında – en azından, artık yoktu.

Sorun bu muydu? Bu dünyanın bu kadar irkiltici görün-

mesine neden olan bu muydu? Yalnızca yerleşilmemiş değil, terk edilmiş bir dünya olması mı?

Daha önce hiç terk edilmiş bir dünyayı ziyaret etmemişti; hiç böyle bir dünya olduğunu duymamıştı; bir dünyanın terk edilmiş olabileceğini düşünmemişti. Bugüne kadar duyduğu bütün dünyalar bir kere insanlar onlara yerleştikten sonra ilelebet öyle kalmıştı.

Başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Başka hiçbir şey dünyayı terk etmemişti. Arada bir görüş alanından bir kuş geçiyor, her nasılsa turuncu renkli güzel hava bulutlarının arasından görünen arduaz mavisi gökyüzünden daha doğal görünüyordu. (Trevize gezegende birkaç gün geçirirse doğal olmayan renge alışacağından, gökyüzünün ve bulutların renginin ona normal görüneceğinden emindi.)

Ağaçlardan kuşların ötüşlerini ve böceklerin daha yumuşak gürültüsünü duydu. Bliss daha önce kelebeklerden bahsetmişti ve işte buradaydılar – şaşırtacak kadar fazla sayıdaydılar ve farklı farklı, rengarenk çeşitleri vardı.

Arada bir de ağaçları çevreleyen ot kümelerinden hışırtılar geliyordu, fakat Trevize onlara neden olanın ne olduğunu çıkaramıyordu.

Civardaki aşikar hayat varlığı da onda korku uyandırmıyordu. Bliss'in söylediği gibi, yer şekilleri değiştirilmiş dünyalarda daha en başından tehlikeli hayvanlar olmazdı. Çocukluğunda duyduğu masallar ve ergenliğinde okuduğu kahramanlık dolu fantezi kitapları her zaman Arz'ın belirsiz efsanelerinden türetilmiş olan efsanevi bir dünyada geçerdi. Hiperdramlarda üç boyutlu ekran canavarlarla –aslanlar-

la, tek boynuzlu atlarla, ejderjalarla, balinalarla, brontozorlarla ve ayılarla– dolu olurdu. Hatırlayamadığı isimlere sahip düzinelerce yaratık vardı; bazıları kesinlikle efsaneviydi, belki de hepsi birden öyleydi. Isıran ve sokan daha küçük hayvanlar, hatta dokunulmasından korkan bitkiler vardı – ama yalnızca kurgusal eserlerde. Bir keresinde ilkel bal arılarının sokabildiğini duymuştu, ama kesinlikle kırmızı arıların hiçbiri herhangi bir şekilde zararlı değildi.

Yavaşça sağa doğru yürüyerek tepenin sınırının kenarından geçti. Kümeler halinde yetişen çimenler yüksek ve gür, ama seyrekti. Yine kümeler halinde yetişmiş ağaçların arasında yol aldı.

Ardından esnedi. Kesinlikle heyecanlı herhangi bir şey olmuyordu; Trevize gemiye çekilip biraz kestirmeyi aklında evirip çevirdi. Hayır, bu düşünülemezdi. Açıkça nöbette durması gerekiyordu.

Belki de nöbet görevini yürüyerek yerine getirmeliydi – bir, iki, bir iki diye yürür, ayaklarını vurup bir gösteri elektro çubuğuyla karmaşık hareketler yaparak kendi etrafında dönerdi. (Elektro çubuk üç yüz yıldır hiçbir savaşçının kullanmadığı bir silahtı, ama tatbikatlarda hiç kimsenin anlayamadığı bir sebeple kesinlikle zorunluydu.)

Bunu düşününce sırıttı, ardından acaba yıkıntılardaki Pelorat ve Bliss'in yanına gitse daha mı iyi olur diye düşündü. Neden? Ne işe yarayacaktı ki?

Belki de Pelorat'ın gözden kaçırdığı bir şeyi görürdü? Eh, Pelorat geri döndükten sonra bu girişimi yapacak zamanı olacaktı. Kolayca bulunabilecek bir şey varsa, şüphe-

siz Pelorat'ın bu keşfi yapmasına izin vermeliydi.

İkisinin başı dertte olabilir miydi? Saçma? Nasıl bir bela olabilirdi ki?

Bela olursa da seslenirlerdi.

Durup dinledi. Hiçbir şey duymuyordu.

Sonra yeniden nöbetçilik görevi yapmanın karşı konulmaz güdüsüne kapıldı ve marş marş yürümeye başladı. Ayaklarını rap rap yere vurdu, hayali bir elektro çubuğu bir omzundan çıkardı, elinde çevirdi, önünde dümdüz tuttu, aynı şekilde dikey olarak bir uçtan diğer uca yeniden çevirdi ve tekrar omzunun arkasına attı. Ardından zekice geriye döndü ve bir kere daha gemiye doğru (artık çok uzakta kalmıştı) baktı.

Bunu yaptıktan hemen sonra hayali bir nöbetçi olarak değil, gerçekten donup kaldı.

Yalnız değildi.

O zamana dek böceklerin üzerinde vızlayan böceklerden ve birkaç da kuştan başka hiçbir hayvan görmemişti. Hiçbir şeyin yaklaştığını ne görmüş, ne de duymuştu – ama şimdi gemiyle arasında bir hayvan duruyordu.

Bu beklenmedik olayın verdiği hayret bir anlığına gördüğü şeyi yorumlayamamasına neden oldu. Ancak algılanabilir bir aralıktan sonra baktığı şeyin ne olduğunu fark edebildi.

Bu yalnızca bir köpekti.

Trevize köpek seven bir insan değildi. Asla bir köpeği olmamıştı ve onlardan biriyle karşılaştığında bir dostluk coşkusu hissetmezdi. Bu sefer de hissetmemişti. Sabırsızlıkla bu yaratıkların insanlara eşlik etmediği hiçbir dünya ol-

madığını düşündü. Sayısız türleri vardı ve Trevize uzun zamandır her dünyada kendine özgü en az bir çeşit olduğu gibi sıkıcı bir izlenime sahipti. Yine de, bütün çeşitlerin ortak bir özelliği vardı: İster eğlence için, ister gösteri için, ister bir çeşit yararlı bir iş için besleniyor olsunlar, insanları sevecek ve onlara güvenecek şekilde yetiştiriliyorlardı.

Trevize bu sevgiyi ve güveni asla takdir etmemişti. Bir zamanlar köpeği olan bir kadınla beraber olmuştu. Trevize'nin kadın uğruna hoşgördüğü o köpek ona derinden gelen bir sevgi beslemeye başlamış, her tarafta peşinden gitmiş, dinlenirken ona yaslanmış (o yirmi beş kiloluk ağırlığıyla), onu en beklemediği zamanlarda salya ve tüy içinde bırakmış ve ne zaman kadınla sevişmeye çalışsalar kapının dışında çökmüş ve inlemişti.

Bu deneyimden sonra Trevize yalnızca köpek zihninin ve koku analiz etme yeteneğinin bildiği bir sebeple köpek sadakatinin değişmez bir hedefi olduğuna kesin olarak inanmaya başlamıştı.

Dolayısıyla ilk hayreti geçtikten sonra köpeği ilgisizce inceledi. Bu büyük, yağsız, yüksek, zayıf ve uzun bacaklı bir köpekti. Ona hiçbir açık sevgi belirtisi göstermeden bakıyordu. Ağzı selamlayan bir sırıtış olabilecek bir şekilde açılmıştı, ama açığa çıkardığı dişleri her nasılsa büyük ve tehlikeliydi ve Trevize köpek görüş alanında olmasa daha rahat edeceğine karar verdi.

Sonra köpeğin daha önce asla bir insan görmediği, ondan önceki sayısız köpek neslinin de görmediği aklına geldi. Köpek de bir insan aniden ortaya çıktığı için Trevize'nin köpek

ortaya çıktığı için düştüğü kadar hayrete düşmüş ve tereddüte kapılmış olabilirdi. Trevize en azından köpeğin ne olduğunu çabucak fark etmişti, ama köpek bu avantaja sahip değildi. Hâlâ şaşkınlık içindeydi ve belki de telaşlanmıştı.

Belli ki bu kadar büyük ve böyle dişleri olan bir hayvanı telaşlanmış bir halde bırakmak güvenli olmayacaktı. Trevize hemen bir dostluk kurmanın gerekli olacağının farkına vardı.

Çok yavaşça köpeğe yaklaştı (elbette hiç ani harekette bulunmuyordu). Koklanmasına izin vermeye hazır olarak elini uzattı ve yumuşak, yatıştırıcı sesler çıkardı. Bu seslerin büyük bölümü "güzel köpek"ten oluşuyordu – bunu çok utanç verici buluyordu.

Gözlerini Trevize'ye sabitlemiş olan köpek sanki güvenmiyormuş gibi bir iki adım geri çekildi, sonra üst dudağını kıvırarak hırladı ve ağzından rahatsız edici bir homurtu çıktı. Trevize hiçbir köpeğin böyle davrandığını görmemiş olsa da, bu hareketin temsil ettiği şeyi tehditten başka bir biçimde yorumlamak mümkün değildi.

Bu yüzden Trevize ilerlemeyi kesti ve kıpırdamadan durdu. Gözlerinin ucuyla bir tarafta hareket yakaladı ve yavaşça başını çevirdi. O yönden iki köpek daha geliyordu. Onlar da ilk köpek kadar ölümcül görünüyorlardı.

Ölümcül mü? Bu sıfat daha şimdi aklına gelmişti ve şu anki durumla korkunç bir uyuma sahip olduğuna şüphe yoktu.

Birden kalbi güm güm atmaya başladı. Gemiye giden yol kesilmişti. Amaçsızca koşamazdı, çünkü bu köpekler o

uzun ayaklarıyla ona birkaç metre içinde yetişirlerdi. Yerinde kalır ve ışın tabancasını kullanırsa bir tanesini öldürürken diğer ikisi üstüne atılırlardı. Uzaktan başka köpeklerin yaklaştığını görebiliyordu. Bir şekilde birbirleriyle iletişim mi kuruyorlardı? Sürüler halinde mi avlanıyorlardı?

Yavaşça sola, köpeklerin olmadığı –henüz olmadığı– bir yöne doğru hareket etti. Yavaşça. Yavaşça.

Köpekler de onunla beraber hareket ettiler. Anında saldırıya uğramaktan onu kurtaran tek şeyin köpeklerin daha önce hiç onun gibi bir şey görmemiş ve koklamamış olmaları olduğundan emindi. Bu durumda izleyebilecekleri yerleşik bir davranış kalıbı yoktu.

Elbette, eğer koşarsa bu köpekler için tanıdık bir davranış olacaktı. Trevize'nin boyutlarındaki bir canlı korku sergilediği ve koştuğu zaman ne yapacaklarını bileceklerdi. Onlar da koşacaklardı. Daha hızlı.

Trevize bir ağaca doğru yan yan gitmeye devam etti. Çılgınca yukarıya, köpeklerin peşinden gelemeyecekleri ağaç tepesine çıkmayı istiyordu. Köpekler de onunla beraber hareket ettiler. Hafifçe hırıldıyor, giderek yakınlaşıyorlardı. Üçü de hiç ..ırpmadıkları gözlerini Trevize'nin üzerinde sabitlemişti. İki tane daha onlara katılıyordu ve Trevize daha ileride başka köpeklerin de yaklaştığını görebiliyordu. Bir noktada, yeterince yaklaştığı zaman ileri atılması gerekecekti. Ne çok fazla bekleyebilir, ne de gereğinden önce koşmaya başlayabilirdi. Bunların her ikisi de ölümüne neden olabilirdi.

Şimdi!

Muhtemelen hızlanma konusunda kişisel rekorunu kırdı

ve buna rağmen kılpayı kurtuldu. Bir köpeğin çenesini bir ayağının topuğuna kapandığını hissetti; bir an sıkı sıkıya tuttuldu, sonra dişler sert seramoidden kayıp gitti.

Ağaçlara tırmanmakta becerikli değildi. On yaşından beri tırmanmamıştı ve hatırladığı kadarıyla o zamanki de beceriksizce bir girişim olmuştu. Ama bu seferkinde gövde tam olarak dikey değildi ve kabuk boğumlu olduğu için elle tutulacak yerler barındırıyordu. Dahası, gereksinimin verdiği hırsla hareket ediyordu ve ihtiyaç yeterince fazla olduğunda insan çok dikkate değer şeyler başarabiliyordu.

Trevize kendisini bir dal ile gövdenin birleşim noktasında, yerden belki on metre yükseklikte oturur buldu. Şimdilik bir elini çizdiğinden ve çiziklerin kanıyor olduğundan tamamen habersizdi. Şu anda Ağacın dibinde beş köpek kalçaları üzerine oturmuş , dilleri dışarıda yukarıya bakıyor, sabırla bekliyordu.

Şimdi ne olacaktı?

37

TREVİZE durumu mantıklı ve ayrıntılı olarak düşünebilecek bir konumda değildi. Bunun yerine tuhaf ve bozuk bir sırayla düşünce parıltıları yaşıyordu. Sonunda onları sıraya sokarsa şöyle olacaklardı:

Bliss daha önce yer şekilleri değiştirilen bir gezegende insan haritasının dengesiz bir ekonomi kuracağını, bunu ancak sonu gelmeyen bir çaba göstererek yıkılıp gitmekten koruyabileceklerini iddia etmişti. Örneğin, hiçbir Yerleşimci beraberinde herhangi bir büyük yırtıcı getirmiyordu. Kü-

çük yırtıcı hayvanlara engel olunamıyordu. Böcekler, parazitler, hatta küçük şahinler ve kır fareleri, vesaire.

Efsanelerdeki o çarpıcı hayvanlar ve edebiyattaki belirsiz karşılaşmalar –kaplanlar, boz ayılar, orklar, timsahlar? Mantıklı bir yanı olsaydı bile kim onları dünyadan dünyaya taşırdı ki? Ve bunun nasıl mantıklı bir yanı olabilirdi?

Bunun anlamı insanların yegane büyük yırtıcı hayvanlar olmaları ve o bitkileri ve hayvanları seçip yok etmenin onlara kalmasıydı. Bunlar kendi hallerine bırakıldıklarında fazlalıklarının yükü altında boğuluyorlardı.

Ve insanlar her nasılsa yok olursa, o zaman yırtıcı hayvanlar onların yerini alırdı. Ama hangi yırtıcı hayvanlar? İnsanların hoş gördükleri en cüsseli yırtıcı hayvanlar evcilleştirilen ve insanların bağışladığı yiyeceklerle yaşayan köpekler ve kedilerdi.

Ya onları besleyecek hiçbir insan kalmazsa? O halde hayatta kalmak için kendi besinlerini bulmaları gerekirdi. Aslında bu avladıkları canlıların hayatta kalması için de gerekliydi. Onların sayıları kontrol altında tutulmazsa aşırı nüfus artışı o avlanmaların verdiği zararın yüz katı zarara yol açardı.

Yani köpeklerin sayısı bütün çeşitleriyle artacak, büyük köpekler büyük, bakımsız otçul hayvanlara saldıracak, küçük olanlar ise kuşlar ve kemirgenlerle besleneceklerdi. Gündüzün köpeklerin avlandığı gibi geceleyin de kediler avlanacaklardı; kediler teker teker, köpekler sürüler halinde.

Belki de evrim sonunda daha fazla tür ortaya çıkararak başka çevresel boşlukları da dolduracaktı. Belki bazı köpekler sonunda balıklarla beslenebilmek için suda yol alma

özellikleri geliştirebilir, kediler de yerdeki kuşların yanı sıra havadaki kuşların beceriksiz olanlarını da avlayabilmek için havada süzülme yetenekleri geliştirebilirlerdi.

Bütün bunlar parıltılar halinde zihninden gelip geçerken Trevize ne yapacağına karar vermek için daha sistematik bir şekilde düşünmeye çabalıyordu.

Köpeklerin sayısı artmaya devam ediyordu. Saydığında o anda ağacın etrafını sarmış yirmi üç köpek olduğunu gördü ve yaklaşan başkaları da vardı. Sürü ne büyüklükteydi? Ne fark ederdi? Halihazırda yeterince büyüktü.

Işın tabancasını kılıfından çıkardı, fakat kabzanın elindeki katı varlığı ona istediği güvenlik hissini vermedi. Ona en son ne zaman bir enerji birimi sokmuştu ve kaç kere ateş edebilirdi? Kesinlikle yirmi üç kere değil.

Ya Pelorat ve Bliss? Ortaya çıkarlarsa köpekler onlara dönerler miydi? Ortaya çıkmasalar bile güvende miydiler? Eğer köpekler yıkıntıların içinde iki insanın olduğunu hissederlerse, onlara orada saldırmalarına ne engel olabilirdi? Kesinlikle köpeklerin yolunu kesecek kapılar veya bariyerler olmayacaktı.

Bliss onları durdurabilir, hatta kaçırabilir miydi? Üstuzayın diğer yanından güçlerini gereken yoğunluk derecesine kadar odaklayabilir miydi? Güçlerini ne kadar koruyabilirdi?

O halde yardım mı istemeliydi? Bağırırsa koşarak gelirler miydi? Öyle olursa köpekler Bliss'in dik bakışından korkup kaçarlar mıydı? (Bunun için dik bir bakış mı gerekirdi, yoksa yeteneğe sahip olmayan kişilerin tespit edemeyeceği zihinsel bir hareketten ibaret miydi?) Yoksa ortaya çıkarlar-

sa ağaçtaki nispeten güvenli konumundan çaresizce izlemekten başka bir şey yapamayın Trevize'nin gözü önünde parçalanırlar mıydı?

Hayır, ışın tabancasını kullanmak zorunda kalacaktı. Eğer bir köpeği öldürebilir ve onları kısa süreliğine korkutup kaçırabilirse ağaçtan aşağıya atlayabilir, Pelorat ile Bliss'e bağırabilir, köpekler geri dönme emaresi gösterirlerse ikinci bir köpeği öldürebilirdi, sonra da hepsi aceleyle gemiye girebilirlerdi.

Mikrodalga ışınının yoğunluğunu dörtte üç çizgisine gelecek şekilde ayarladı. Bu bir köpeği büyük bir gürültüyle öldürmek için fazlasıyla yeterli olmalıydı. Gürültü köpekleri kaçırmaya yarayacaktı ve o da silahın enerjisini korumuş olacaktı.

Sürünün ortasındaki, belki de sadece daha sessizce oturduğu için ve bu yüzden de avına daha soğukkanlılıkla odaklanmış gibi göründüğü için diğerlerinden daha fazla kötülük havası yayıyormuş (en azından Trevize'nin hayal gücüne göre) gibi görünen bir köpeğe dikkatle nisan aldı. Köpek şimdi Trevize'nin yapabileceği en kötü şeyi bile hor görürmüş gibi doğrudan doğruya silaha bakıyordu.

Trevize'nin aklına hayatı boyunca asla bir insana ışın tabancasıyla ateş etmediği, ya da başka birini bunu yaparken görmediği geldi. Eğitim sırasında suyla doldurulmuş deriden ve plastikten kuklalara ateş edildiği olmuştu; su neredeyse aynı anda kaynama noktasına kadar ısınmış ve kaplamayı yırtarak patlamıştı.

Ama savaş olmadığı sürece kim bir insana ateş ederdi

ki? Ve hangi insan bir ışın silahına tahammül edebilir ve kişiyi onu kullanmaya zorlayabilirdi? Fakat burada, insanların ortadan kalkması yüzünden patolojik hale gelmiş bu dünyada–

Beynin konunun tamamen dışındaki bir şeye dikkat etmek yönündeki o tuhaf yeteneği sayesinde Trevize bir bulutun güneşi kapattığını fark etti – sonra da ateş etti.

Silahın kabzasıyla köpek arasındaki düz çizgide atmosfer garip bir şekilde parıldadı; güneş hâlâ önünde engel olmadan ışıldıyor olsa bu belirsiz kıvılcım dikkat çekmeyebilirdi.

Köpek ilk ısı dalgasını hissetmiş olmalıydı ve atlamak üzereymiş gibi çok küçük bir hareket yaptı. Ardından kanının ve içindeki hücrelerin bir kısmı buharlaşırken patladı.

Köpeğin derisi üzerlerinde talim yaptıkları kuklalar kadar sert olmadığı için patlama hayal kırıklığına neden olacak kadar alçak bir ses çıkardı. Ama et, deri, kan ve kemik etrafa saçıldı ve Trevize midesinin kalktığını hissetti.

Bazıları rahatsız edecek kadar sıcak et parçalarıyla bombardıman edilmiş olan köpekler geriye çekildiler. Ama yalnızca bir anlık bir tereddüt oldu. Aniden sunulmuş olanı yemek için birbirlerine sokuldular. Trevize mide bulantısının arttığını hissetti. Onları korkutmuyordu; besliyordu. Bu durumda asla uzaklaşmayacaklardı. Hatta taze kanın ve sıcak etin kokusu daha da fazla köpeği, belki aynı zamanda daha küçük yırtıcı hayvanları çekecekti.

Bir ses duyuldu. "Trevize, ne–"

Trevize dışarıya doğru baktı. Bliss ile Pelorat yıkıntılar-

dan çıkmışlardı. Bliss aniden durmuş, Pelorat'ı geride tutmak için kollarını kaldırmıştı. Köpeklere gözlerini dikti. Durum apaçık ortadaydı. Kadının hiçbir şey sormasına gerek yoktu.

Trevize bağırdı. "Seninle Janov'u işin içine karıştırmadan onları kaçırmaya çalıştım. Onları uzakta tutabiliyor musun?"

"Zar zor," dedi Bliss. Bağırmıyordu, bu yüzden Trevize köpeklerin hırıltıları üzerlerine ses geçirmeyen yatıştırıcı bir battaniye atılmışçasına kesildiği halde onu duymakta güçlük çekiyordu.

Bliss, "Çok fazla sayıdalar ve nöron faaliyeti kalıplarına aşina değilim," dedi. "Gaia'da böyle vahşi yaratıklarımız yok."

Trevize, "Terminus'ta da yok. Herhangi bir medeni dünyada da," diye bağırdı. "Ben vurabildiğim kadar fazla sayıda köpek vuracağım, sen de gerisini hallet. Daha az sayıda köpek seni daha az zorlayacaktır."

"Hayır Trevize. Onları vurmak diğerlerini çekmekten başka bir işe yaramayacaktır. –Arkamda kal, Pel. Beni koruyabilmen mümkün değil.– Trevize, diğer silahın."

"Nöron kamçısı mı?"

"Evet. O acı veriyor. Düşük güce al. Düşük güce al!"

Trevize öfkeyle, "Onları incitmemden mi korkuyorsun?" diye bağırdı. "Bu hayatın kutsallığını düşünecek zaman mı?"

"Pel'in hayatını düşünüyorum. Kendiminkini de. Dediğimi yap. Düşük güce al ve köpeklerden sadece birini vur. Onları daha fazla tutamayacağım."

Köpekler ağaçtan uzağa sürüklenmiş, parçalanmış bir duvara sırtlarını vermiş olan Bliss ile Pelorat'ın etrafını sarmışlardı. İkisine en yakındaki köpekler tereddütle daha da yaklaşmak için girişimlerde bulunuyor, onları durduracak hiçbir şey hissedemedikleri halde engelleyenin ne olduğunu çözmeye çalışırmış gibi kısa kısa inliyorlardı. Bazıları boş yere duvarın üstüne sıçrayıp arkadan saldırmaya çalışıyorlardı.

Trevize nöron kamçısını düşük güce ayarlarken eli titriyordu. Nöron kamçısı ışın tabancasına göre çok daha az enerji kullanıyordu ve tek bir güç kartışı yüzlerce kamçı benzeri darbe ortaya çıkarabilirdi, ama üzerinde düşününce Trevize bu silahı en son ne zaman şarj ettiğini de hatırlayamadı.

Kamçıyı nişan almak o kadar önemli değildi. Enerjiyi korumak diğer silah kadar kritik olmadığı için kamçıyı köpek kalabalığını bir uçtan diğer uca taramak için kullanabilirdi. Tehlikeli olabileceklerine dair belirtiler gösteren kalabalıkları kontrol altına almak için kullanılan geleneksel yöntem buydu.

Fakat Trevize Bliss'in önerisine uydu. Bir köpeğe nişan aldı ve ateş etti. Köpek bacakları titreyerek yana devrildi. Yüksek, ince perdeli ciyaklamalar çıkardı.

Diğer köpekler kulaklarını başlarının arkasına doğru düzleştirerek vurulan hayvandan geriye çekildiler. Sonra onlar da ciyaklayarak dönüp önce yavaşça, sonra daha hızlı, sonunda dört nala kaçıştılar. Vurulan köpek acı içinde ayağa kalktı, sonra o da inleyerek kaçtı. Ayrılan sonuncu

köpek olmuştu.

Sesler uzaklaşıp kayboldu ve Bliss, "Gemiye girsek iyi olur," dedi. "Geri geleceklerdir. Ya da başkaları gelecektir."

Trevize daha önce hiç ġeminin giriş mekanizmasını bu kadar çabuk tuşladığını hatırlamıyordu. Muhtemelen de bir daha bu hızla tuşlamayacaktı.

38

TREVİZE bir şeylerin normale dönmeye başladığını hissettiğinde gece çökmüştü. Elindeki çiziğin üstündeki küçük sentetik deri yaması fiziksel acıyı dindirmişti, ama zihnindeki çiziği gidermek o kadar kolay olmayacaktı.

Mesele sadece tehlikeye maruz kalmış olması değildi. Buna normal ölçüde cesur olan bir insan kadar iyi tepki verebilirdi. Mesele tehlikenin tamamen beklenmeyen bir taraftan gelmiş olmasıydı. Gülünç duruma düşme hissiydi. İnsanlar hırlayan köpekler yüzünden ağaca tırmandığını öğrenirlerse hali ne olurdu? Sinirli kanaryaların pır pır uçması yüzünden kaçmak zorunda kalmış olsa bu kadar kötü olmazdı.

Saatler boyunca köpeklerin yeni bir saldırı başlatmasını, uluma seslerini, pençelerini dış gövdeye sürtmelerini duymayı bekleyerek dinledi.

Pelorat ona kıyasla gayet sakin görünüyordu. "Eski dosyum, zihnimde Bliss'in bu durumu halledebileceğinden hiç kuşku duymadım, fakat silahını iyi ateşlediğini söylemeliyim," dedi.

Trevize omuz silkti. Bu konuyu konuşacak halde değildi.

Pelorat kütüphanesini –hayatı boyunca mitler ve efsane-

ler üzerine yaptığı araştırmaların depolandığı tek bir diski–elinde tutuyordu, ardından küçük okuyucusunu tuttuğu yatak odasına çekildi.

Kendinden çok memnun görünüyordu. Trevize bunu fark etmişti, ama üzerine gitmedi. Zihni bu kadar köpeklerle meşgul değilken onu konuşacak zaman olacaktı.

İkisi yalnız kaldıklarında Bliss sanki deneme kabilinden, "Hazırlıksız yakalandığını varsayıyorum."

Sıkıntıyla, "Oldukça," dedi Trevize. "Köpeği ilk gördüğümde canımı kurtarmak için kaçmam gerektiğini nereden bilebilirdim ki?"

"İnsanlar olmaksızın yirmi bin yıl geçirmiş bir köpek tam olarak bir köpek olmazdı. O hayvanlar artık hakim büyük yırtıcılara dönüşmüş olmalılar."

Trevize başıyla onayladı. "Ağacın dalında hükmedilen bir av olarak otururken o kadarını çıkardım. Dengesiz ekoloji konusunda kesinlikle haklıydın."

"İnsanın bakış açısından kesinlikle dengesiz –ama köpeklerin rollerini ne kadar etkili bir şekilde yerine getirirmiş gibi göründüklerini düşündükçe Pel'in ekolojinin kendi kendini dengeye sokabileceği, çeşitli çevresel boşlukların bir zamanlar dünyaya getirilen nispeten az sayıdaki türün evrim geçiren varyasyonları tarafından doldurulabileceği iddiasında haklı olabileceğini düşünüyorum."

"Tuhaf olan şu ki," dedi Trevize, "aynısı benim de aklıma geldi."

Elbette dengesizliğin çok fazla olmaması, kendi kendini düzeltmesi işleminin aşırı uzun sürmemesi koşuluyla. Yok-

sa bu işlem bitmeden gezegen tamamen yaşanamaz hale gelebilir."

Trevize homurdandı.

Bliss düşünceli düşünceli ona baktı. "Kendini silahlandırmak nasıl oldu da aklına geldi?"

Trevize, "Bu pek işime yaramadı," dedi. "Senin yeteneğin sayesinde–"

"Tamamen değil. Silahına ihtiyacım vardı. O kadar kısa sürede, Gaia'nın geri kalanıyla yalnızca üstuzay üzerinden temas kurmuşken, bu kadar tanımadığım bir yapıya sahip bu kadar fazla tekil zihin varken nöron kamçın olmadan hiçbir şey yapamazdım."

"Işın tabancam yarar sağlamadı. Onu denedim."

"Işın tabancası kullandığında yalnızca bir köpek ortadan kalkar, Trevize. Diğerleri şaşırabilir, ama korkuya kapılmazlar."

"Daha da kötüsü oldu," dedi Trevize. "Kalıntıları yediler. Onlara kalmaları için rüşvet vermiş oldum."

"Evet, bu etkiye yol açabileceğini görebiliyorum. Nöron kamçısı farklı. Acı veriyor ve acı içindeki bir köpek diğer köpeklerin çok iyi anladığı türden çığlıklar atar. Diğer köpekler bunu duyunca hiçbir şey yüzünden değilse şartlı refleks sonucu kendileri de korkuya kapılmaya başlarlar. Köpekler zaten korkma eğilimine girdiklerinde yalnızca zihinlerini dürtükledim ve kaçıp gittiler."

"Evet, ama kamçının bu durumda iki silahtan daha ölümcül olduğunun farkına vardın. Ben varmadım."

"Ben zihinlerle uğraşmaya alışkınım. Sen değilsin. İşte

bu yüzden düşük güç kullanmanda ve tek bir köpeğe nişan almanda ısrar ettim. Tek bir köpeği öldürecek ve onu sessizleştirecek kadar fazla acı olsun istemiyordum. Acının yalnızca iniltilere yol açacak kadar dağınık olmasını da istemiyordum. Tek bir noktaya yoğunlaşmış şiddetli bir acı istiyordum."

"Ve elde ettin, Bliss," dedi Trevize. "Kusursuz işledi. Sana büyük bir minnet borcum var."

"Bu içine oturuyor," dedi Bliss düşünceli bir sesle, "çünkü sana gülünç bir rol oynuyormuşsun gibi geliyor. Ama tekrar ediyorum , yine de senin silahların olmasa ben hiçbir şey yapamazdım. Beni hayrete düşüren sana bu dünyada hiçbir insan olmadığına dair güvence verdiğim halde, ki hâlâ bunun bir gerçek olduğundan eminim, kendini silahlandırmış olmanı nasıl açıklayabileceğin. Köpeklerin geleceğini tahmin mi ettin?"

"Hayır," dedi Trevize. "Kesinlikle etmedim. En azından bilinçli olarak değil. Alışkanlık olarak silahlı da dolaşmam. Comporellon'da silahlarımı yanıma almak hiç aklıma gelmedi. Ama bunun büyü olduğu hissine kapılma tuzağına düşmek de istemiyorum. Büyü olamaz. Daha önce dengesiz ekolojiler hakkında konuşmaya başladığımız anda her nasılsa bilinçaltımda insanların yokluğunda tehlikeliye dönüşebileceklerine dair bir görüntü görmüş olduğumdan şüpheleniyorum. Sonradan bakınca bu gayet açık görünüyor, fakat birazcığını önseziyle hissetmiş olabilirim. Daha fazlasını değil."

Bliss, "Bunu bu kadar teklifsizce bir kenara itme. Ben de

dengeşiz ekolojilere dair aynı konuşmaya katıldım, ama bende aynı önsezi olmadı. İşte Gaia'nın değer verdiği senin bu özel önsezi numaran. Ben de tespit edemediğin bir yapıya sahip gizli bir önseziye kapılmış olmanın, bir karar vererek, ama açık bir sebep olmaksızın hareket etmenin senin için rahatsız edici olduğunu da anlayabiliyorum."

"Terminus'ta normal olarak bunun için kullanılan ifade 'önseziyle hareket etmek'tir."

"Biz Gaia'da 'düşünmeden bilmek' deriz. Sen düşünmeden bilmekten hoşlanmıyorsun, öyle değil mi?"

"Evet, bu beni rahatsız ediyor. Önsezilerin kontrolünde olmayı sevmiyorum. Herhalde önsezinin ardında yatan bir mantık vardır, ama sebebi bilmemek kendi zihnim benim kontrolünde değilmiş hissine kapılmama neden oluyor – bu bir çeşit ılımlı çılgınlık."

Ve Gaia ve Galaksiya'nın lehine karar verdiğin zaman bir önseziyle hareket ediyordun, şimdi de bunun sebebini arıyorsun."

"Bunu en az on kere söyledim."

"Ben de beyanını gerçeğin kendisi olara kabul etmeyi reddettim. Bunun için özür dilerim. Daha fazla bu konuda sana karşı çıkmayacağım. Ama Gaia'nın lehine konulara dikkat çekmeye devam edebileceğimi umuyorum."

"Her zaman," dedi Trevize, "tabii onlarda bu özellikleri görürsen."

"Bu Bilinmeyen Dünya'nın bir çeşit vahşiliğe dönmesinin, belki de sonunda ıssız ve yaşanılamaz bir hale gelecek olmasının nedeninin kılavuzluk edici bir zekâ görevi üstle-

nen tek bir canlı türünün yok olması olduğu hiç aklına gelmiyor mu? Eğer bu dünya Gaia olsaydı, ya da daha iyisi Galaksiya'nın bir parçası olsaydı bu gerçekleşemezdi. Kılavuzluk eden zekâ Galaksi'nin tamamı biçiminde hâlâ var olurdu ve ekoloji ne zaman herhangi bir sebeple dengesizleşse yeniden dengeye doğru yönelirdi."

"Bu köpeklerin artık yemeyeceği anlamına mı gelirdi?"

"Elbette yerlerdi, tıpkı insanların yediği gibi. Fakat bunu maksatlı olarak, hassas bir yönlendirme altında ekolojiyi dengelemek için yaparlardı, rastgele durumların bir sonucu olarak değil."

Trevize, "Bireysel özgürlüğün kaybedilmesi köpekler için bir fark oluşturmayabilir, ama insanlar için oluşturmalı. –Hem ya sadece bir ya da birkaç dünyada değil, her yerde insanların varlığı ortadan kaldırılsaydı? Ya Galaksiya tamamen insanlardan yoksun bırakılsaydı? Hâlâ kılavuzluk eden bir zekâ olmaya devam eder miydi? Bütün diğer yaşam formları ve cansız maddeler bu amaç için uygun bir ortak zekâ ortaya koyabilirler miydi?"

Bliss duraksadı. "Böyle bir durum," dedi, "asla yaşanmadı. Gelecekte yaşanması olasılığı var gibi de görünmüyor."

Trevize, "Ama insan zihninin niteliksel olarak diğer her şeyden farklı olduğu ve ortadan kalkarsa bütün diğer bilinçlerin toplamının onun yerine geçemeyeceği hiç aklına gelmiyor mu?" dedi. "O halde insanlarınki özel bir durum değil midir ve ona göre ele alınmaları doğru olmaz mı? İnsan olmayan nesneleri geçtim, birbirleriyle bile birleştirilmemeliler."

"Yine de Galaksiya'nın lehine karar verdin."

"Anlayamadığım daha üstün bir sebeple."

"Belki de o üstün sebep dengesiz ekolojilerin etkisine bir anlığına bakmış olmandır? Galaksi'deki bütün dünyaların her taraftaki istikrarsızlık nedeniyle bıçak sırtında olduğunu ve yalnızca Galaksiya'nın bu dünyada gerçekleşenler gibi felaketleri, ayrıca savaş ve yönetim hataları gibi süregelen insanlar arası felaketleri önleyebileceğini düşünmüş olabilir misin?"

"Hayır. Karar verdiğim sırada dengesiz ekolojileri düşünmüyordum."

"Nasıl emin olabiliyorsun?"

"Ne öngördüğümü bilmiyor olabilirim, ama eğer sonradan bir şey iddia edilirse ve bu gerçekten öngördüğüm şeyse onu tanırım. –Bu dünyada tehlikeli hayvanlar olduğunu öngörmüş olabileceğim hissine kapıldığım gibi."

"Eh," dedi Bliss ciddiyetle, "İkimizin güçleri, yani senin öngörünün ve benim zihin gücüm bir araya gelmemiş olsa o tehlikeli hayvanlar yüzünden can vermiş olabilirdik. O halde gel dost olalım."

Trevize başıyla onayladı. "Eğer istiyorsan."

Sesindeki soğukluk Bliss'in kaşlarını kaldırmasına neden oldu, ama bu noktada Pelorat içeri daldı. Başını temellerinden koparmaya hazırlanıyormuş gibi iki yana sallıyordu.

"Sanırım onu bulduk," dedi."

39

TREVİZE genel olarak kolay zaferlere inanmazdı, ama insan tam tersini düşünüyor olsa da buna inanmak bir insan özelliğiydi. Göğsündeki ve boğazındaki kasların gerildiğini hissetti, ama zorlukla, "Arz'ın konumunu mu? Onu mu buldun, Janov?" demeyi başardı.

Pelorat Trevize'ye bir anlığına bakakaldı, sonra hevesi söndü. Gözle görülür bir mahcubiyetle, "Şey, hayır," dedi. "Pek sayılmaz. –Aslında Golan, bulduğum o değil. Onu unutmuştum bile. Yıkıntılarda bulduğum başka bir şeyden bahsediyordum. Herhalde aslında önemli değildir."

Trevize derin bir nefes aldı ve, "Aldırma, Janov," dedi. "Her bulgu önemlidir. Ne söylemek için gelmiştin?"

"Şey, dedi Pelorat, "neredeyse hiçbir şey kalmamış, anlarsın ya. Yirmi bin yıllık fırtına ve rüzgar geride fazla şey bırakmıyor. Dahası, bitki yaşamı yavaş yavaş tahrip eder ve hayvan yaşamı da –Ama bunları boşver. Mesele 'neredeyse hiçbir şey' ile 'hiçbir şey' in aynı olmaması."

"Yıkıntıların arasında bir kamu binası olmalı, çünkü üzerinde harfler kazınmış devrik bir taş veya beton bir blok vardı. Anlarsın ya, görülebilecek pek bir şey kalmamıştı eski dostum, ama geminin güvertesinde bulunan fotoğraf makinelerinden biriyle, şu tümleşik bilgisayarlı geliştirme özelliği olan makineyle fotoğraflar çektim –senden bunun için izin istemeye hiç fırsatım olmadı Golan, ama bu önemliydi ve–"

Trevize eliyle sabırsız bir boşver hareketi yaptı. "Devam et!"

"Harfler çok eskiydiler ama bazılarını okuyabildim. Bilgisayar geliştirmesiyle ve Eski yazıları okumak konusundaki iyi becerimle bile kısa bir ifade dışında herhangi bir şey okumak mümkün olmadı. Bu hafler diğerlerinden daha büyük ve biraz daha netti. Dünyanın kendisiyle özdeş oldukları için biraz daha derin kazınmış olabilirler. İfade, 'Aurora Dünyası,' yani sanırım üzerinde bulunduğumuz dünya Aurora adını taşıyor, ya da taşıyordu."

"Bir ismi olması gerekiyordu," dedi Trevize.

"Evet, ama isimler çok nadiren rastgele seçilir. Demin kütüphanemde özenli bir tarama yaptım ve iki eski efsane buldum. Bunlar görünüşe göre birbirinden çok uzak iki ayrı dünyadan geliyor, dolayısıyla makul olarak birbirinden bağımsız kaynaklarlardan geldikleri düşünülebilir. Unutmamak gerek ki. –Neyse, bunu boşver. Her iki efsanede de Aurora şafak için kullanılan bir isim. Aurora'nın Galaktik dil öncesi bir dilde gerçekten şafak anlamına geldiğini varsayabiliriz.

"Öyle anlaşılıyor ki türlerinin ilk örnekleri olarak inşa edilmiş uzay istasyonları veya başka yapılar için şafak ya da gündoğumu anlamına gelen bir sözcük kullanılıyor. Bu dünya herhangi bir dilde Şafak olarak adlandırılmışsa, o da türünün ilk örneği olabilir."

Trevize, "Bu gezegenin Arz olduğunu ve Aurora'nın hayatın ve insanın şafağını temsil ettiği için verilmiş alternatif bir isim olduğunu mu düşünüyorsun?" dedi.

Pelorat, "Ben o kadar ileri gitmedim, Golan," dedi.

Trevize biraz acı bir sesle, "Sonuçta ne radyoaktif bir yü-

zeyi, ne dev bir uydusu, ne de dev uyduları olan bir gaz devi var."

"Kesinlikle. Ama Comporellon'daki Deniador bunun bir zamanlar ilk Yerleşimci dalgasının –Uzaycıların– üzerinde yaşadığı dünyalardan biri olduğunu düşünüyordu. Eğer öyleydiyse, o halde ismi Aurora bu Uzaycı dünyalarının ilki olduğunu gösteriyor olabilir. Şu anda Galaksi'de Arz'ın kendisi dışındaki en eski insan gezegeninin yüzeyinde olabiliriz. Bu heyecan verici değil mi?"

"Her halükarda ilgi çekici Janov, bu sadece isminin Aurora olmasından çıkarmak için fazla önemli bir bilgi değil mi?"

"Dahası var," dedi Pelorat heyecanla. "Kayıtlarımdan kontrol edebildiğim kadarıyla bugün Galaksi'de 'Aurora' adını taşıyan hiçbir dünya yok ve eminim senin bilgisayarın da bunu doğrulayacaktır. Dediğim gibi, çeşitli biçimlerde 'Şafak' adı verilmiş envai çeşit dünyalar ve başka cisimler var, ama hiç kimse 'Aurora' sözcüğünün kendisini kullanmıyor."

"Neden kullansınlar ki? Eğer Galaksi öncesi bir sözcükse, çok yaygın olması olasılığı yüksek değil."

"Ama isimler anlamsız olduklarında dahi yaşarlar. Eğer bu ilk yerleşilmiş dünya ise, ünlü olması gerekirdi; hatta bir süreliğine Galaksi'deki hakim dünya olmuş bile olabilir. Kesinlikle kendilerine 'Yeni Aurora', ya da 'Küçük Aurora' ya da benzer başka adlar veren başka dünyalar olurdu. Sonra diğerleri–"

Trevize, Belki de yerleşilen ilk dünya değildi," dedi. "Belki de asla bir önemi olmadı."

"Benim fikrime göre daha iyi bir sebep var, sevgili dostum."

"Nedir o sebep, Janov?"

"Eğer şu anda Galaksi'de bulunan bütün insanlı dünyaların dâhil olduğu ikinci bir yerleşim dalgası ilk yerleşim dalgasına üstün gelmişse –Deniador'un söylediği gibi– o halde çok muhtemelen iki dalga arasında düşmanlığın yaşandığı bir dönem olmuştur. Şimdi var olan dünyaları oluşturan ikinci dalga ilk dalganın dünyalarına verilmiş isimlerden hiçbirini kullanmazdı. Böylece 'Aurora' isminin bir daha hiç kullanılmamış olması gerçeğinden iki Yerleşimci dalgası olduğu ve bu dünyanın ilk dalgaya ait olduğu sonucunu çıkarabiliriz."

Trevize gülümsedi. "Siz mitoloji uzmanlarının nasıl çalıştığınıza dair bir fikir ediniyorum, Janov. Çok güzel bir üstyapı inşa ediyorsunuz, ama bu yapı havada duruyor olabilir. Efsaneler bize ilk dalganın Yerleşimcilerine birçok robotun eşlik ettiğini ve bunun da onların mahvolmasına neden olduğunu söylüyor. Şimdi bu dünyada bir robot bulabilirsek bütün bu ilk dalga batıl inancını kabul etmeye hazır olurum, ama yirmi bin yıl sonra onların–"

Ağzını açıp kapayan Pelorat nihayet konuşmayı başardı. "Ama Golan, sana söylemedim mi? Hayır, elbette söylemedim. O kadar heyecanlıyım ki kafamdakileri sıraya koyamıyorum. Bir robot vardı."

40

Trevize alnını neredeyse acı çekiyormuş gibi ovuşturdu. "Bir robot mu?" dedi. "Bir robot mu vardı?"

Başını anlayışla sallayarak "Evet," dedi Pelorat.

"Nereden biliyorsun?"

"Eh, bir robottu işte. Onlardan birini görünce fark etmememm mümkün değil."

"Daha önce hiç robot gördün mü?"

"Hayır, ama bir insana benzeyen madeni bir nesneydi. Başı, kolları, ayakları ve gövdesi vardı. Elbette, metal dediysem, büyük bölümü pastı ve ona yürüdüğüm zaman yürüyüşümün yarattığı titreşim ona daha fazla zarar verdı, böylece ona dokunmak için elimi uzattığımda–"

"Neden ona dokunasın ki?"

"Eh, sanırım gözlerime inanamadım. Otomatik bir tepkiydi. Ona dokunur dokunmaz ufalanıp gitti. Ama–"

"Evet?"

"Ufalanmadan önce sanki gözleri çok hafifçe parladı ve bir şey söylemeye çalışıyormuş gibi bir ses çıkardı."

"Yani hâlâ işliyor muydu?"

"Zar zor, Golan. Sonra çöktü."

Trevize Bliss'e döndü. "Bütün bunları sen de onaylıyor musun, Bliss?"

"Bir robottu ve onu gördük," dedi Bliss.

"Ve hâlâ işliyor muydu?"

Bliss ifadesiz bir sesle, "Parçalanırken hafif bir nöron faaliyetinin izlerini hissettim."

"Nasıl nöron faaliyeti olmuş olabilir ki? Bir robotun hüc-

relerden oluşan organik bir beyni yoktur."

"Onun bilgisayarı eşdeğerine sahip olsa gerek, "dedi Bliss, "ve ben bunu tespit edebilirim."

"İnsansı değil de robotik bir zihin mi tespit ettin?"

Bliss dudaklarını büzdü ve, "Var olduğu dışında bir şey anlaşılamayacak kadar zayıftı," dedi.

Trevize Bliss'e, sonra Pelorat'a baktı ve sinirli bir ses tonuyla, "Bu her şeyi değiştirir," dedi.

SOLARIA

10

ROBOTLAR

41

TREVİZE akşam yemeği sırasında düşüncelere kapılmış gibiydi, Bliss de yemeğine yoğunlaşmıştı.

Konuşmaya hevesli tek kişi gibi görünen Pelorat, üzerinde oldukları dünya Aurora ise ve yerleşilmiş ilk dünya ise Arz'a oldukça yakın olması gerektiğine dikkati çekti.

"Hemen yakındaki yıldızları taramak işe yarayabilir," dedi. "Bu en çok birkaç yüz yıldız arasından elemek anlamına gelir."

Trevize mırıldanarak deneme yanılmanın en son çare olduğunu, Arz'ı bulsa bile ona yaklaşmadan önce hakkında mümkün olduğu kadar fazla bilgi edinmek istediğini söyledi. Başka bir şey söylemedi ve açıkça ezilmiş olan Pelorat da sessizliğe gömüldü.

Yemekten sonra Trevize hiçbir şey söylemememeye devam ederken Pelorat deneme kabilinden, "Burada mı kalıyoruz, Golan?" diye sordu.

"En azından bu gece," dedi Trevize. "Biraz daha düşünmem gerekiyor.

"Bu güvenli mi?"

"Etrafta köpeklerden daha kötü bir şey yoksa," dedi Trevize, "burada, gemide gayet güvendeyiz."

Pelorat, "Eğer etrafta köpeklerden daha kötü bir şey varsa kalkış yapmak ne kadar sürer?" diye sordu.

Trevize, "Bilgisayar kalkış alarmında," dedi. "Sanırım iki ila üç dakikada kalkmayı başarabiliriz. Ve beklenmedik bir şey olursa bilgisayar bizi gayet etkili biçimde uyaracaktır, bu yüzden hepimizin biraz uyumasını öneriyorum. Yarın sabah yeni adımımızın ne olacağına karar vereceğim."

Trevize gemi karanlığa gömüldüğünde söylemesi kolay diye düşündü. Kısmen giyinmiş, bilgisayar odasının zeminine kıvrılmıştı. Bu çok rahatsız bir pozisyondu, ama şu anda yatağının uyumasına daha fazla yardımcı olacağını zannetmiyordu; burada en azından bilgisayar bir alarm vermeye başlarsa harekete geçebilirdi.

Sonra ayak sesleri duydu ve otomatikman oturur konuma geçti ve başını masanın ucuna vurdu – zarar verecek kadar sertçe değil, ama ovuşturmasını ve yüzünü buruşturmasını gerektirecek kadar sertçe.

Gözleri yaşararak boğuk bir sesle, "Janov?" dedi.

"Hayır. Bliss."

Trevize bilgisayarla en azından kısmen temas kurabilmek için bir elini masanın üzerine doğru uzattı ve yumuşak bir ışık pembe bir zarf içindeymişçesine Bliss'i gösterdi.

Trevize, "Ne oldu?" diye sordu.

"Yatak odana baktım, orada yoktun. Ama nöron faaliyetin şüpheye yer bırakmıyordu ve onu takip ettim. Uyanık olduğun belliydi, bu yüzden içeri girdim."

"Evet, ama ne istiyorsun?"

Bliss duvarın dibine oturup dizlerini kaldırdı ve çenesini

iki dizinin arasına koydu. "Endişelenme," dedi. "Bekaretinin geriye kalan kısmı üzerinde hain planlar kuruyor değilim."

"Kurduğunu sanmıyordum," dedi Trevize alayla. "Neden uyumuyorsun? Uykuya benden fazla ihtiyacın var."

Bliss, "İnan bana," dedi alçak, içten bir sesle, "köpeklerle yaşadığımız o macera çok yorucu oldu."

"İnanıyorum."

"Ama seninle Pel uyuduğu sırada konuşmam gerekiyordu."

"Ne hakkında?"

Bliss, "Sana robottan bahsettiği zaman bunun her şeyi değiştirdiğini söyledin," dedi. "Ne demek istedin?"

Trevize, "Bunu kendin göremiyor musun?" dedi. "Elimizde üç koordinat seti, üç Yasak Dünya var. Arz'a erişmeyi denemeden önce Bunların üçünü birden ziyaret edip Arz hakkında mümkün olduğu kadar fazla bilgi edinmek istiyorum."

Daha da alçak sesle konuşabilmek için kadına biraz yaklaştı, sonra hızla geriye çekildi. "Bak, Janov'un bizi ararken buraya girmesini istemiyorum," dedi. "Ne düşünür bilmiyorum."

"Bu pek olası değil. Uyuyor ve ben de bunu biraz teşvik ettim. Kıpırdanırsa fark ederim. –Devam et. Üçünü birden ziyaret etmek istiyorsun. Değişen ne?"

"Herhangi bir dünyada gereksiz yere zaman harcamak planımın parçası değildi. Eğer bu dünya, yani Aurora yirmi bin yıldır insandan yoksun kalmışsa herhangi bir değerli bilgi parçasının kalmış olacağı şüphelidir. Sırf tozun, pasın ve çürüklerin arasında bir parça referans malzemesi bulma

umuduyla haftalarca ya da aylarca gezegen yüzeyini boş yere tırmıklayarak, köpeklerle, kedileri, boğaları ve vahşi ve tehlikeli hale gelmiş olabilecek diğer hayvanları korkutarak zaman harcamak istemiyorum. Belki de diğer Yasak Dünyaların birinde ya da her ikisinde insanlar ve sağlam kütüphaneler vardır. –Yani niyetim bu dünyadan hemen ayrılmaktı. Bunu yapmış olsaydım şimdi uzayda, tam bir güvenlik içinde uyuyor olurduk."

"Ama?"

"Ama eğer bu dünyada hâlâ çalışan robotlar varsa, kullanabileceğimiz önemli işlevlere sahip olabilirler. Onlarla temas kurmak insanlarla uğraşmaktan daha güvenli olacaktır, zira duyduğum kadarıyla emirlere uymak zorundalar ve insanlara zarar veremiyorlar."

"Yani planını değiştirdin ve şimdi zamanını bu dünyada robot aramak için harcayacaksın."

"Bunu yapmak istemiyorum, Bliss. Bana öyle geliyor ki robotlar bakım yapılmaksızın yirmi bin yıl boyunca dayanamazlar. Fakat siz hâlâ bir faaliyet kıvılcımına sahip bir robot gördüğünüze göre robotlar hakkındaki sağduyuya dayalı tahminlerime güvenemeyeceğim ortada. Robotlar düşündüğümden daha dayanıklı olabilir, veya belli ölçüde kendi kendilerini tamir etme yeteneğine sahip olabilirler."

Bliss, "Dinle beni Trevize ve lütfen bu gizli kalsın," dedi.

Şaşkınlıkla sesini yükselterek, "Gizli mi?" dedi Trevize. "Kimden?"

"Şşşt! Pel'den tabii. Bak, planlarını değiştirmene gerek

yok. İlk dediğinde haklıydın. Bu dünyanın üzerinde işler durumda hiçbir robot yok. Hiçbir şey tespit etmedim."

"Bir tanesini tespit ettin ve bir tane de–"

"Tespit etmedim. O işler durumda değildi, uzun zamandır değildi."

"Ama dedin ki–"

"Ne dediğimi biliyorum. Pel hareket gördüğünü ve ses duyduğunu sandı. Pel romantik biri. Hayatını veri toplamakla geçirdi, fakat kişinin böyle yaparak akademik dünyada iz bırakması zor. Kendisi de önemli bir keşif yapmış olmak çok hoşuna giderdi. 'Aurora' sözcüğünü bulması meşru bir keşifti ve onu ne kadar mutlu ettiğini tahmin bile edemezsin. Daha fazlasını bulmaya can atıyordu."

Trevize, "Bir keşif yapmayı çok fazla istediğini, bu yüzden kendini durup dururken işler haldeki bir robotla karşılaştığına ikna ettiğini mi söylüyorsun?"

"Karşılaştığı şey dayandığı duvardan daha fazla bilince sahip olmayan bir pas yığınından ibaretti."

"Ama sen anlattığı hikâyeyi destekledin."

"Ondan bu keşfi çekip almaya dilim varmadı. O benim için çok önemli."

Trevize kadına bir dakika boyunca bakakaldı, sonra, "Neden senin için bu kadar önemli olduğunu açıklayabilir misin?" dedi. "Bilmek istiyorum. Gerçekten bilmek istiyorum. O sana hiçbir romantik tarafı olmayan yaşlı bir insan gibi görünüyor olmalı. O bir Yalıtılmış ve sen Yalıtılmışları hor görüyorsun. Sen genç ve güzelsin ve Gaia'nın canlılık dolu vücuda sahip, yakışıklı ve genç en az 61 başka parça-

sı olmalı. Onlarla Gaia'nın dört bir yanına yankılanacak ve seni zevkin doruklarına taşıyacak fiziksel bir ilişkin olabilir. Öyleyse Janov'da ne buluyorsun?"

Bliss ağırbaşlılıkla Trevize'ye baktı. "Sen onu sevmiyor musun?"

Trevize omuz silkti ve, "Ondan hoşlanıyorum," dedi. "Sanırım cinsel olmayan bir biçimde onu sevdiğimi söyleyebilirsin."

"Onu fazla uzun zamandır tanımıyorsun, Trevize. Neden onu şu cinsel olmayan tarzınla seviyorsun?"

Trevize farkında olmadan gülümsediğini fark etti. "O her şeye olur diyen bir insan. Açıkçası hayatında bir kere bile kendisini düşündüğünü zannetmiyorum. Benimle beraber gitmesi emredildi ve gitti. Hiç itiraz etmedi. Benim Trantor'a gitmemi istedi, ama ben Gaia'ya gitmek istediğimi söylediğimde hiç tartışmadı. Şimdi de bu Arz arayışında bana eşlik ediyor, bunun muhtemelen tehlikeli olacağını bildiği halde. Benim için –veya başka herhangi biri için– hayatını feda etmesi gerekseydi edeceğinden, hem de hiç şikayet etmeden edeceğinden kesinlikle eminim."

"Sen onun uğruna canını feda eder miydin, Trevize?"

"Edebilirdim, eğer düşünecek zamanım olmasaydı. Eğer düşünecek zamanım olsaydı duraksardım ve yan çizebilirdim. Ben onun kadar iyi biri değilim. Bu nedenle de içimde onu korumak ve iyi tutmak yönünde korkunç bir arzu var. Galaksi'nin ona iyi olmamayı öğretmesini istemiyorum. Anlıyor musun? Ve onu özelikle senden korumam gerekiyor. Hangi saçmalık seni eğlendiriyorsa o bittikten sonra

onu kenara fırlatıp atacağın düşüncesine dayanamıyorum."

"Evet, böyle bir şey düşüneceğin aklıma gelmişti. Pel'de senin onda gördüklerini, hatta zihniyle doğrudan temas kurabildiğim için daha da fazlasını gördüğümü hiç düşünmüyor musun? Onu incitmek istiyormuşum gibi mi davranıyorum? Onu incitmeye dayanamıyor olmasaydın işler durumda bir robot görme fantezisini hiç destekler miydim? Trevize, ben senin iyilik dediğin şeye alışkınım, çünkü Gaia'nin bütün parçaları bütün için feda edilmeye hazırdır. Başka hiçbir hareket tarzı bilmeyiz ve anlamayız. Ama böyle yaparak hiçbir şeyden vazgeçmeyiz, çünkü her bir parça bütündür, fakat senden bunu anlamanı beklemiyorum. Pel ise farklı bir şey."

Bliss artık Trevize'ye bakmıyordu. Sanki kendi kendine konuşuyor gibiydi. "O bir Yalıtılmış. Özverili olmasının sebebi daha büyük bütünün bir parçası olması değil. Özverili olmasının sebebi özverili olması. Beni anlıyor musun? Kaybedecek her şeyi var, kazanacak hiçbir şeyi yok, ama yine de böyle bir karaktere sahip. O kazanma umudu olmadan olduğu gibi biriyken ben kaybetme korkum olmadan olduğum gibi biri olduğum için beni utandırıyor."

Başını kaldırıp büyük bir ağırbaşlılıkla yine Trevize'ye baktı. "Onun hakkında senin bütün anlayabileceklerinden çok daha fazlasını anladığımı biliyor musun? Ona herhangi bir şekilde zarar verir miyim sanıyorsun?"

Trevize, "Bliss, bugün daha önce, 'Hadi, dost olalım,' dedin ve ben de yalnızca, 'Sen istersen' cevabını verdim," dedi. " Bu kinci bir sözdü, çünkü Janov'a ne yapabileceği-

ni düşünüyordum. Şimdi sıra bende. Hadi Bliss, gel dost olalım. Galaksiya'nın avantajlarına dikkat çekmeye devam edebilirsin ve ben de iddialarını reddetmeye devam edebilirim, ama öyle olsa da ve buna rağmen, dost olalım." Elini uzattı.

Bliss, "Elbette, Trevize," dedi ve güçlü bir şekilde tokalaştılar.

42

TREVİZE kendi kendine sessizce sırıttı. Bu içinden bir sırıtmaydı, çünkü ağzının çizgisi hareket etmedi.

İlk koordinat setinin yıldızını (eğer varsa) bulmak için bilgisayar üzerinde çalışırken hem Pelorat, hem de Bliss dikkatle onu izlemiş ve sorular sormuşlardı. Şimdi ise odalarında kalıp uyuyor, ya da en azından rahatlıyorlardı ve işi tamamen Trevize'ye bırakmışlardı.

Bu bir bakıma şımartıcıydı, zira Trevize'ye öyle geliyordu ki artık Trevize'nin ne yaptığını bildiğini, bir denetime ya da teşvike ihtiyaç duymadığını kabul etmişlerdi. Ona bakılırsa Trevize'de ilk denemesinden edindiği tecrübenin etkisiyle artık bilgisayara daha derinlikli olarak güveniyor ve aygıtın hiç denetime ihtiyaç duymuyor olmasa da çok azına ihtiyaç duyduğunu düşünüyordu.

Parlak ve Galaksi haritasında kayıtlı olmayan bir başka yıldız ekranda belirdi. Bu ikinci yıldız Aurora'nın çevresinde yörüngede olduğu yıldıza göre daha parlaktı ve bu da yıldızın bilgisayarda kayıtlı olmamasını daha da önemli yapıyordu.

Trevize eski geleneğin tuhaflıklarına hayret etti. Yüzyıllar iç içe geçebiliyor veya bilinçten tamamen uzaklaştırılabiliyordu. Medeniyetler oldukları gibi unutulup tarihten silinebiliyorlardı. Fakat bu yüzyılların ortasından, o medeniyetlerden bozulmadan hatırda kalan birkaç gerçek bilgi kırıntısı çıkarılabiliyordu – şu koordinatlar gibi.

Bu düşüncesini Pelorat'a bir süre önce açıklamıştı ve Pelorat da hemen ona mitleri ve efsaneleri inceleme işini bu kadar tatmin edici yapanın da tam bu olduğunu söylemişti. "Buradaki numara," demişti Pelorat, "bir efsanenin hangi belirli bileşenlerinin altta yatan gerçek olayları temsil ettiğini öğrenmek veya buna karar vermek. Bu zor değil ve çoğunlukla farklı mitoloji uzmanları genellikle kendi özel yorumlarıyla uyuşan farklı bileşenleri seçiyor."

Her halükarda, yıldız tam olarak Deniador'un verdiği koordinatlarının zamana göre düzeltilmiş halinin olacaklarını söylediği noktadaydı. Trevize bu noktada üçüncü yıldızın da yerinde olacağına dair büyük bir paraya bahse girmeye hazırdı. Ve öyleydiyse de Trevize efsanenin toplamda elli Yasak Dünya olduğunu (şüphe çekecek kadar yuvarlak bir sayı olmasına rağmen) belirtmekte de haklı olduğu kanısına varmaya ve diğer kırk yedisinin nerede olduğunu merak etmeye hazırdı.

Yıldızın yörüngesinde yaşanabilir bir dünyanın, bir Yasak Dünya'nın olduğu tespit edildi; o aşamada bu Trevize'nin göğsünde en ufak bir hayret kıpırtısına neden olmadı. Dünyanın orada olacağından zaten kesinlikle emindi. Uzak Yıldız'ı onun çevresinde yavaş bir yörüngeye soktu.

Bulut tabakası zeminin uzaydan makul ölçüde görülmesine izin verecek kadar seyrekti. Dünya neredeyse bütün yaşanabilir dünyalar gibi su içeriyordu. Kesintisiz bir tropik okyanus ve yine kesintisiz iki kutup okyanusu vardı. Bir taraftaki orta enlemlerde az çok kıvrımlı bir kıta vardı ve diğer taraftaki körfezleri olan dünyayı çevreliyor, kimi yerlerde dar kanallar ortaya çıkarıyordu. Diğer taraftaki orta enlemlerde kara yüzeyi üç büyük parçaya ayrılmıştı ve bunların her biri kuzey-güney doğrultusunda diğer taraftaki kıtaya göre daha kalındı.

Trevize iklimbilim konusunda gördüklerinden sıcaklıkların ve mevsimlerin nasıl olduğunu tahmin edebilmeyi diledi. Bir anlığına bilgisayara bu sorun üzerinde çalışmasını söyleme fikrini kafasında evirip çevirdi. Mesele iklimin asıl önemli konu olmamasıydı.

Daha önemlisi bilgisayarın burada da teknolojik kaynaklı olabilecek hiçbir ışınım tespit edememiş olmasıydı. Teleskobunun ona söylediği gezegenin eski püskü olmadığı ve çöl olduğunu gösteren hiçbir işaret olmadığıydı. Zemin yeşilin çeşitli tonlarıyla geriye doğru hareket ediyordu, ama gündüz tarafında şehir bölgelerine dair bir iz, gece tarafında da ışık yoktu.

Bu da insan dışında her çeşit hayatı barındıran başka bir gezegen miydi?

Diğer yatak odasının kapısına vurdu.

Yüksek sesli bir fısıltıyla, “Bliss?” diye seslendi ve tekrar vurdu.

Bir hışırtı oldu ve Bliss’in sesi duyuldu. “Evet?”

"Buraya gelebilir misin? Yardımına ihtiyacım var–"

"Biraz bekleyebilirsen insan içine çıkmaya hazır hale geleceğim."

Sonunda ortaya çıktığında Trevize onu her gördüğünde göründüğü kadar insan içine çıkmaya hazır görünüyordu. Fakat bekletildiği için hafif bir öfke hissetti, çünkü kadının nasıl göründüğü onun için hiç fark etmiyordu. Ama artık dost olmuşlardı, bu yüzden öfkesini bastırdı.

Bliss gülümseyerek, gayet kendinden hoşnut bir ses tonuyla, "Senin için ne yapabilirim, Trevize?" dedi.

Trevize görüntü ekranına doğru elini salladı. "Gördüğün üzere, tamamen sağlıklı gibi görünen, karasal yüzeyinin büyük bir kısmı yoğun bir bitki örtüsüyle kaplı bir dünyanın üzerinden geçiyoruz. Fakat gece tarafında ışık yok, teknolojik kaynaklı ışınım da yok. Lütfen dinle ve bana hayvan hayatı olup olmadığını söyle. Bir noktada otçul hayvan sürülerini görebildiğimi zannettim, ama emin olamadım. Görmeyi çaresizce istediğin şeyi gördüğün durumlardan biri olabilir."

Bliss "dinledi." En azından yüzüne tuhaf, maksatlı bir ifade yerleşti. "Ah, evet – hayvan yaşamı açısından zengin," dedi.

"Memeli mi?"

"Öyle olmalı."

"İnsan?"

Bunu duyunca Bliss daha fazla yoğunlaştı. Tam bir dakika, sonra bir dakika daha geçti, sonunda kadın rahatladı. "Tam bilemiyorum. Zaman zaman insan olarak değerlendi-

rilebilecek derecede yoğun bir zekâ esintisi tespit etmişim gibi geliyor. Ama bunlar o kadar zayıf ve o kadar nadir ki, belki ben de çaresizce hissetmek istediğim şeyi hissediyordum. Anlarsın ya–"

Bliss duraksayarak düşüncelere daldı. Trevize onu dürtüp, "Eee?" dedi.

Bliss, "Mesele başka bir şey daha tespit ediyor olmam", dedi. "Aşina olduğum bir şey değil, ama öyle sanıyorum ki bunlar ancak–"

Daha da yoğunlaşarak "dinlemeye" başladı ve yüzü yeniden gerildi.

"Eee?" dedi Trevize yeniden.

Bliss rahatladı. "Öyle sanıyorum ki bunlar ancak robot olabilir."

"Robotlar!"

"Evet ve onları tespit ettiğime göre insanları da tespit edebilmem gerekir. Ama edemiyorum."

Trevize yine "Robotlar!" deyip kaşlarını çattı.

"Evet," dedi Bliss, "ve öyle anlaşılıyor ki çok fazla sayıdalar."

43

PELORAT da haberdar olduğunda Trevize ile neredeyse aynı ses tonuyla "Robotlar!" dedi. Sonra hafifçe gülümsedi. "Haklıydın Golan ve senden şüphelenmem bir hataydı."

"Benden şüphelendiğini hatırlamıyorum, Janov."

"Ah, yaşlı adam, bunu ifade etmem gerektiğini düşünmemiştim. Sadece kalbimde hâlâ işler durumda kalmış bir

robotla konuşma şansı varken Aurora'dan ayrılmanın bir hata olduğunu düşünmüştüm. Ama sonra senin burada daha fazla sayıda robotun olacağını bildiğin anlaşıldı."

"Bilmiyordum, Janov. Bilmiyordum. Sadece şansımı denedim. Bliss bana zihinsel alanların robotların tamamen işlevsel olduğunu ima ediyormuş gibi göründüğünü söylüyor ve bana etrafta bakım ve tamirat yapan insanlar olmadan düzgün işleyemezlermiş gibi geliyor. Fakat insansı herhangi bir şey algılayamıyor da, o yüzden hâlâ arıyoruz."

Pelorat görüntü ekranını düşünceli bir şekilde inceledi. "Tamamen ormanmış gibi görünüyor, değil mi?"

"Büyük ölçüde. Fakat otlak olabilecek açık alanlar var. Mesele ne bir şehir, ne bir gece ışığı, ne de herhangi bir anda termal ışınım dışında bir ışınım görmüyor olmam."

"Yani sonuçta insan yok mu?"

"Merak ediyorum. Bliss mutfakta odaklanmaya çalışıyor. Gezegen için gelişigüzel bir sıfır meridyen seçtim, yani artık bilgisayarda enlemlere ve boylamlara bölünmüş bir halde. Bliss'in ne zaman sıradışı ölçüde robot zihinsel faaliyeti veya insan düşüncesi esintisi gibi görünen bir şeye rastlasa bastığı küçük bir aygıtı var – sanırım robotlarla ilgili olarak 'nöron faaliyeti' denilemez. Aygıt bilgisayara bağlı, böylece bilgisayar bütün enlem ve boylamları haritada işaretliyor. Onlar arasında bir tercih yapacak ve iniş için iyi bir bölge seçecek."

Pelorat tedirgin görünüyordu. "Bu tercihi bilgisayara bırakmak akıllıca olur mu?"

"Neden olmasın, Janov? Bu çok yetenekli bir bilgisayar.

Kaldı ki, kendi kendine karar vermen için bir dayanak olmadığına göre, bilgisayarın tercihini en azından bir göz önünde bulundurmanın ne zararı var?"

Pelorat'ın yüzü aydınlandı. "Bu konuda bir şey hatırladım, Golan. En eski efsanelerdeki bazı hikâyelere göre insanlar zemine küpler atarak kararlar verirlermiş."

"Ya? Bu ne işe yarıyor ki?"

"Küpün her bir yüzünde bir karar var-evet-hayır-belki-ertele gibi. Üste gelen veya aşağıda kalan yüz uyulması gereken tavsiyeyi taşıyor diye kabul edilirmiş. Ya da topu oluklu, farklı kararların oluklara serpiştirildiği bir diskin içinde döndürürlermiş. Sonuçta topun üzerinde durduğu olukta yazılı karar uygulanırmış. Bazı mitoloji uzmanları böyle faaliyetlerin kura çekimlerini değil şans oyunlarını temsil ettiğini düşünüyorlar, ama benim kanaatime göre bunların ikisi aynı şey."

"Bir bakıma," dedi Trevize, "iniş yerimizi seçerken biz de bir şans oyunu oynuyoruz."

Bliss mutfaktan çıktı ve son yorumu işitti. "Şanş oyunu değil. Birkaç 'belki'ye ve bir tane de kesin 'evet'e bastım ve biz de 'evet'e gideceğiz."

"Onu bir 'evet' yapan neydi?" diye sordu Trevize.

"Bir insan düşüncesi esintisi yakaladım. Kesin. Şüphe yok."

44

YAĞMUR yağmıştı, zira çimenler ıslaktı. Yukarıda bulutlar hızla sürükleniyor ve dağılma işaretleri gösteriyorlardı.

Uzak Yıldız küçük bir ağaç korusunun yakınına yumuşak iniş yapmıştı. (Trevize yarı şaka yarı ciddi vahşi köpeklere karşı diye düşündü.) Bütün çevrelerinde çayır var gibi görünüyordu ve daha iyi ve daha geniş bir görüntü görmenin mümkün olduğu yüksekliklerden geldikleri için Trevize meyveliklere ve tahıl tarlalarına benzeyen yerler gözlemlemiş ve bu sefer şüpheye yer bırakmayacak biçimde otçul hayvanlar görmüştü.

Fakat hiçbir bina yoktu. Yapay hiçbir şey yoktu, sadece meyveliklerdeki ağaçların düzenliliği ve tarlaları birbirinden ayıran sınırlar mikrodalga alan bir elektrik gücü istasyonunun olacağı kadar yapay duruyordu.

Fakat bu yapaylık düzeyi robotlar tarafından üretilmiş olabilir miydi? İnsanlar olmadan?

Trevize sessizce silah kılıflarını taktı. Bu sefer her iki silahının da düzgün işlediğini ve her ikisinin de tamamen şarjlı olduğunu biliyordu. Bir an Bliss ile göz göze geldi ve duraksadı.

Bliss, "Devam et," dedi. "Bir işine yarayacaklarını sanmıyorum, ama bunu daha önce de sanmıştım, öyle değil mi?"

Trevize, "Silah almak ister misin Janov?" diye sordu.

Pelorat ürperdi. "Hayır, teşekkürler. Yanımda sen ve senin fiziksel savunman, Bliss ve zihinsel savunması varken kendimi hiç tehlikede hissetmiyorum. Sanırım sizin koruyucu gölgelerinizin arkasına sığınmam ödlekçe bir hareket, fakat güç kullanma ihtimalimin olabileceği bir durumda kalmama gerek kalmadığı için minnettar olmakla meşgulken doğru düzgün utanç duyamıyorum."

Trevize, "Anlıyorum, ama hiçbir yere tek başına gitme," dedi. "Bliss ile ben ayrılırsak özel bir merakının etkisiyle bir yerlere fırlamamalı, ikimizden biriyle kalmalısın"

"Endişelenmene gerek yok, Trevize," dedi Bliss. "Ben onu hallederim."

Gemiden ilk önce Trevize çıktı. Rüzgar sertçe esiyordu ve yağmur yeni durduğu için birazcık serindi, fakat Trevize bunu hoş karşıladı. Muhtemelen yağmurdan önce rahatsız edecek kadar sıcak ve nemli bir hava vardı.

İlk nefesini içine çektiğinde şaşırdı. Gezegenin kokusu hoştu. Her gezegenin kendi kokusu olduğunu biliyordu. Bu koku insana her zaman tuhaf ve genellikle de nahoş gelirdi – belki de yalnızca tuhaf olduğu için. Tuhaf aynı zamanda hoş da olamaz mıydı? Yoksa bu kaza eseri gezegene tam da belli bir mevsimde yağmurdan sonra inmiş olmaları yüzünden miydi? Hangisiyse–

"Gelin," diye seslendi. "Dışarısı keyif verici."

Pelorat dışarı çıktı ve, "Keyif verici kesinlikle doğru sözcük," dedi. "Sence her zaman böyle mi kokuyordur?"

"Fark etmez. Bir saate kalmadan aromaya alışmış olacağız ve burun reseptörlerimiz yeterince doygunlaştığı için hiçbir koku almaz hale geleceğiz."

"Yazık," dedi Pelorat.

Biraz hoşnutsuz bir sesle, "Çimenler ıslak," dedi Bliss.

Trevize, "Neden olmasın? Sonuçta Gaia'da da yağmur yağar!" dedi ve cümlesini bitirirken bir parça güneş ışığı bulutlardaki küçük bir aralıktan bir anlığına onlara ulaştı. Yakında güneş açacaktı.

"Evet," dedi Bliss, "ama ne zaman yağacağını bilir ve hazırlıklı oluruz."

"Çok fena," dedi Trevize, "beklenmeyenin verdiği heyecandan oluyorsunuz."

"Bliss, "Haklısın, dar görüşlü olmamaya çalışacağım," dedi.

Pelorat çevreye bakındı ve hayal kırıklığı dolu bir sesle, "Yakında hiçbir şey yokmuş gibi görünüyor," dedi.

"Sadece görünüyor," dedi Bliss. "O yükseltinin ötesinden bize doğru yaklaşıyorlar." Trevize'ye doğru baktı. "Gidip onları karşılamalımıyız dersin?"

Trevize başını iki yana salladı. "Hayır. Parseklerce öteden onlarla görüşmeye geldik. Yolun geri kalanını da onlar yürüsün. Onları burada bekleyeceğiz.

Yaklaştıklarını yalnızca Bliss hissedebiliyordu, ta ki parmağının işaret ettiği yönde, yükseltinin kenarında bir şekil belirdi. Sonra şekillerin sayısı ikiye ve üçe yükseldi.

"Şimdilik bu kadar olduklarını sanıyorum," dedi Bliss.

Trevize merakla seyretti. Daha önce hiç robot görmemiş olsa da, gördüklerinin robot olduğundan en ufak bir kuşkusu yoktu. İnssanların şematik ve izlenimsel şekline sahiptiler, fakat açıkça metalik bir görüntüleri yoktu. Robotik yüzeyleri cansızdı ve sanki peluşla kaplanmış gibi yumuşaklık yanılsaması yaratıyordu.

Ama yumuşaklığın bir yanılsama olduğunu nereden biliyordu? Trevize aniden bu kadar duygusuzca yaklaşan o şekilleri elleme arzusuna kapıldı. Eğer bunun bir Yasak Dünya olduğu ve uzay gemilerinin ona hiç yaklaşmadığı doğ-

ruysa –ki güneşi Galaksi haritasına dâhil olmadığına göre kesinlikle öyle olmalıydı– o halde Uzak Yıldız ve üzerindeki insanlar robotların daha önce hiç görmedikleri bir şeyi temsil ediyor olmalıydı. Fakat robotlar sabit bir kesinlikle, sanki rutin bir alıştırma yaparlarmış gibi tepki veriyorlardı.

Trevize alçak sesle, "Buradan Galaksi'nin başka hiçbir yerinde edinmemeyeceğimiz bilgiler edinebiliriz," dedi. "Onlara Arz'ın bu dünyaya göre konumunu sorabiliriz, biliyorlarsa bize bunu söyleyeceklerdir. Bu şeylerin ne zamandır işlediğini ve dayandığını kim bilebilir ki? Kişisel hafızalarından cevap verebilirler. Bunu bir düşünün."

"Öte yandan," dedi Bliss, "yakın zamanda üretilmiş ve hiçbir şey bilmiyor da olabilirler."

"Ya da," dedi Pelorat, "bilebilirler, ama bize söylemeyi reddedebilirler."

Trevize, "Bize bunu söylememeleri emrini almadıkları sürece reddedemeyeceklerinden şüpheleniyorum," dedi. "Ve bu gezegendeki kimse kesinlikle gelişimizi tahmin edemeyeceğine göre neden böyle emirler almış olsunlar ki?"

Robotlar yaklaşık üç metre uzaklıkta durdular. Hiçbir şey söylemediler ve hareket etmediler.

Trevize bir eli ışın tabancasına götürerek, gözlerini robottan ayırmadan Bliss'e, "Düşman olup olmadıklarını anlayabiliyor musun?" dedi.

"Zihinsel işleyişleri hakkında hiçbir deneyimim olmadığı gerçeğini hesaba katman gerekiyor, Trevize, ama düşmanca görünen bir şey tespit edemiyorum."

Trevize sağ elini silahın kabzasından çekti, ama yakında

tuttu. Sol elini avucu robotlara dönük şekilde kaldırdı ve yavaşça, "Sizi selamlıyorum," dedi. "Bu dünyaya barışçıl amaçlarla geldik."

Üç robottan ortadaki bir tür yarım diz çöküşle, fakat iyimser birinin barış ifadesi olarak da algılayabileceği biçimde başını eğdi ve konuştu.

Trevize şaşkınlıktan ağzını kapamayı unuttu. İnsan galaksi çapında iletişime alışmışken bu kadar temel bir ihtiyacın karşılanamayabileceğini düşünemiyordu. Fakat robot Galaksi Standart dilini ya da ona yakın herhangi bir şeyi konuşmuyordu. Aslında Trevize tek bir sözcük anlamamıştı.

45

Pelorat da Trevize kadar çok hayret etmişti, fakat bu hayratte bir zevk öğesinin de olduğu belliydi.

"Bu tuhaf değil mi?" dedi.

Trevize ona döndü ve somut bir sertlik içeren bir sesle, "Bu tuhaf değil, anlamsız," dedi.

Pelorat, "Hiç de anlamsız değil" dedi. "Galaktik Dil, ama çok eski bir formu. Arada birkaç sözcük anladım. Yazılı olsaydı muhtemelen kolayca anlayabilirdim. Asıl kafa karıştırıcı olan telaffuzu."

"Eee, ne dedi?"

"Sanırım söylediklerini anlamadığını söyledi."

Bliss, "Ben ne dediğini anlayamıyorum, fakat şaşkınlık algılıyorum, bu da duruma uyuyor," dedi. "Yani robot duyguları çözümlememe güvenilirse –ya da robot duygusu diye bir şey varsa."

Pelorat çok yavaşça ve çok güçlükle konuşarak bir şeyler söyledi, üç robot da hep beraber başlarını eğdiler.

"Ne dedin?" dedi Trevize.

Pelorat, "İyi konuşamadığımı, ama deneyeceğimi söyledim," dedi. "Biraz zaman istedim. Uzay adına, eski dostum, bu korkutacak kadar ilgi çekici."

"Korkutacak kadar hayal kırıcı," diye mırıldandı Trevize.

"Anlarsın ya," dedi Trevize, "Galaksi'deki bütün yerleşilmiş dünyalar Galaktik Dil'in kendilerine ait bir halini türetmeyi başarıyor, böylece bazıları birbirini çok zor anlayabilen bir milyon tane lehçe ortaya çıkıyor, fakat Standart Galaktik dilin gelişimi bunların hepsini bir araya topladı. Bu dünyanın yirmi bin yıldır yalıtılmış olduğunu varsayarsak, dil normal olarak Galaksi'nin diğer kısmından çok uzağa sürüklenmiş, tamamen farklı bir dile dönüşmüş olmalıydı. Böyle olmamasının sebebi belki de dünyanın dili yalnızca programlandıkları haliyle konuşulduğu zaman anlayabilen robotlara dayanan bir sosyal sisteminin olmasıdır. Robotlar sürekli olarak yeniden programlanacağına, dil sabit kalmıştır ve şimdi bizimle konuştukları da Galaktik dilin çok eski bir biçiminden ibarettir."

Trevize, "İşte robotlaşmış bir toplumun nasıl sabit kalabileceğinin ve bozulabileceğinin bir örneği," dedi.

"Ama sevgili dostum, bir dili nispeten değişmemiş halde tutmak ille de bir bozulma işareti olmak zorunda değildir," diye protesto etti. "Bunun avantajları da vardır. Yüzlerce ve binlerce yıl boyunca korunan belgeler anlamlarını korurlar ve tarihi belgelere daha fazla dayanıklılık ve yetki kazandı-

rırlar. Galaksi'nin geri kalanından Hari Seldon'un zamanından kalma İmparatorluk buyrukları bile şimdiden kulağa tuhaf gelmeye başladı."

"Yani sen bu çok eski Galaktil dili biliyor musun?"

"Biliyorum doğru sözcük değil, Golan. Sadece eski mitleri ve efsaneleri incelerken bu dilin mantığını çözdüm. Kelime dağarcığı tamamen farklı değil, ama kullanıma göre değişimi farklı ve artık kullanmadığımız deyimsel ifadeler var, bir de söylediğim gibi, telaffuz tamamen değişik. Çevirmen rolü üstlenebilirim, ama çok iyi bir çeviri yapamam."

Trevize huzursuz bir şekilde içini çekti. "Birazcık şans hiç şans olmamasından iyidir. Devam et, Janov."

Pelorat robotlara döndü, bir an bekledi, sonra yeniden Trevize'ye baktı. "Ne söylemem gerekiyor?"

"Bir seferde soracağımızı soralım. Onlara Arz'ın nerede olduğunu sor."

Pelorat sözcükleri teker teker, abarılı el hareketleri yaparak söyledi.

Robotlar birbirlerine baktılar ve birkaç ses çıkardılar. Ardından ortadaki robot Pelorat ile konuştu, o da ellerini sanki bir kauçuk parçasını uzatırmış gibi iki yana açarak cevap verdi. Robot sözcükleri arasında Pelorat gibi dikkatle boşluk bırakarak cevap verdi.

Pelorat Trevize'ye, "'Arz ile ne demek istediğimi anlatabildiğimden emin değilim," dedi. "Gezegenlerinin bir bölgesinden bahsettiğimi sandıklarından şüpheleniyorum. Böyle bir bölge bilmediklerini söylüyorlar."

"Bu gezegenin ismini kullanıyorlar mı, Janov?"

"Kullandıklarını zannettiğim sözcük anlayabildiğim kadarıyla 'Solaria'"

"Efsanelerinde hiç bu gezegenden bahsedildiğini duydun mu?"

"Hayır – Aurora'dan bahsedildiğini duymadığım gibi."

"Eh, onlara gökyüzünde, yıldızların arasında Arz isminde bir yer olup olmadığını sor. Yukarıyı işaret et."

Yine bir karşılıklı konuşma oldu, sonunda Pelorat dönüp, "Onlardan tek öğrenebildiğim, gökyüzünde hiçbir yerin olmadığı, Golan," dedi.

Bliss, "Bu robotlara kaç yaşında olduklarını, daha doğrusu ne zamandır işler durumda olduklarını sor," dedi.

Başını iki yana sallayarak, "'İşler durumda'nın nasıl söyleneceğini bilmiyorum," dedi Pelorat. Aslında, 'kaç yaşında' diyebileceğimden bile emin değilim. Çok iyi bir sözlü çevirmen değilim."

"Elinden gelenin en iyisini yap, sevgili Pel," dedi Bliss

Biraz daha konuşuldu, sonra Pelorat, "Yirmi altı yıldır işler haldelermiş," dedi.

Trevize iğrenerek, "Demek yirmi altı yıl," diye mırıldandı. "Senden pek yaşlı değiller, Bliss."

Bliss ani bir gururla, "Mesele şu ki–" diye söze başladı.

"Biliyorum. Sen Gaia'sın, o da binlerce yıldır var. Her halükarda, bu robotlar kişisel tecrübelerinden Arz hakkında konuşamazlar, hafıza bankalarının işlevleri için gerekli olmayan hiçbir şeyi içermediği ortada. Dolayısıyla astronomi hakkında hiçbir bilgileri yok."

Pelorat, "Belki de gezegende bir yerde eskiden kalma başka robotlar olabilir", dedi.

"Bundan kuşkuluyum," dedi Trevize, " ama onlara bunu sorabilirsin Janov, yani eğer sözcükleri bulabilirsen."

Bu sefer çok uzun bir konuşma oldu, nihayet Pelorat yüzü kızararak ve açık bir bıkkınlık ifadesiyle konuşmayı kesti.

"Golan," dedi, "Söylemeye çalıştıkları şeyin bir kısmını anlamıyorum, ama çıkardığım kadarıyla daha eski robotlar el işleri için kullanılıyormuş ve bir şey bilmiyorlarmış. Eğer bu robot insan olsaydı, eski gezegenlerden küçümseyerek bahsettiğini söylerdim. Dediklerine göre bu üçü ev robotuymuş ve yaşlanmalarına izin verilmeden değiştiriliyorlarmış. Gerçekte bilen robotlar onlarmış – onların sözü, benim değil."

Trevize, "Fazla bir şey bilmiyorlar," diye homurdandı. "En azından bizim bilmek istediğimiz şeyleri bilmiyorlar."

"Şu anda Aurora'dan o kadar aceleyle ayrıldığımıza pişmanım," dedi Pelorat. "Orada hayatta kalmış robotlar bulsaydık, ki ilk gördüğüm robotun içinde hâlâ bir canlılık kıvılcımı olduğuna göre kesinlikle bulurduk, onlar Arz'ı kişisel hatıralarından bilirlerdi."

"Tabii hatıralarının hâlâ yerli yerinde olması şartıyla, Janov," dedi Trevize. "Her zaman oraya geri dönebiliriz ve dönmemiz gerekirse köpek sürüleri olsun ya da olmasın, döneceğiz. Ama bu robotlar yalnızca yirmi altı yaşındalarsa, onları birileri yapmış olmalı ve bu yapımcılar insan olmalı diye düşünüyorum." Bliss'e döndü. "İnsan zihni hisset-

tiğinden emin–"

Ama kadın bir elini kaldırarak onu susturdu ve yüzüne gergin ve maksatlı bir ifade yerleşti. "Şimdi geliyor," dedi alçak sesle.

Trevize başını yükseltiye doğru çevirdi ve önce tepenin ardından görünen, sonra onlara doğru yürüyen şekli gördü. Bu şüpheye yer bırakmayacak biçimde bir insandı. Genel görünümü solgundu, başının her iki yanından hafifçe yana fırlamış saçları açık renkli ve uzundu. Yüzü ciddi ama oldukça genç görünüşlüydü. Çıplak kolları ve ayakları özellikle kaslı değildi.

Robotlar onun için yana çekildiler ve o da ortalarına gelinceye kadar yürüdü.

Ardından net, güzel bir sesle konuştu. Çok eski bir telaffuzla, ama Galaktik Standart dilde konuşuyor ve kolayca anlaşılıyordu.

"Hoşgeldiniz, uzaydan gelenler," dedi. "Robotlarımla ne işiniz vardı?"

46

TREVİZE'nin çok da muzaffer bir hali yoktu. Gayet aptalca, "Galaktik dil mi konuşuyorsunuz?"

Solarialı ağır başlı bir gülümsemeyle, "Sağır olmadığıma göre neden konuşmayayım?"

"Ya bunlar?" Trevize robotları işaret etti.

"Bunlar robotlar. Bizim dilimizi konuşuyorlar, ben de öyle. Ama ben Solarialıyım ve ötedeki dünyaların üstuzaydan gelen aktarımlarını duyuyorum, böylece atalarımın

yaptığı gibi ben de sizin tarzınızda konuşmayı öğrendim. Atalarım dile dair açıklamalar bıraktılar, ama ben sürekli olarak yeni yıllar içinde değişen sözcükler ve ifadeler duyuyorum. Sanki siz Yerleşimciler dünyalara alışıyorsunuz, ama sözcüklere alışamıyorsunuz. Nasıl oldu da dilinizi anladığım için şaşırdınız?"

"Şaşırmamalıydım," dedi Trevize. "Özür dilerim. Sadece robotlarla konuştuktan sonra bu dünyada Galaktik dil duyacağımı düşünmemiştim."

Solarialıyı inceledi. Adam omuzlarının üzerine gevşekçe attığı, kolları için büyük açıklıklar barındıran ince beyaz bir cübbe giyiyordu. Giysinin önü açıktı ve çıplak göğsü ve aşağıdaki peştamal görülebiliyordu. Adam bir çift hafif sandal dışında başka bir şey giymiyordu.

Trevize Solarialının kadın mı, yoksa erkek mi olduğunu anlayamadığının farkına vardı. Memeleri kesinlikle erkeksiydi, ama göğsünde kıl yoktu ve ince peştamalda herhangi türde bir şişkinlik görülmüyordu.

Bliss'e dönüp alçak sesle, "Bu yine de insana çok benzeyen bir robot olabilir–" diyecek oldu.

Bliss dudaklarını çok az oynatarak, "Zihni insana ait, robota değil" dedi.

Solarialı, "Fakat ilk soruma cevap vermediniz," dedi. "Bu ihmali affedecek ve şaşırmış olmanıza vereceğim. Şimdi size tekrar soruyorum, bu sefer cevapsız bırakmamalısınız. Robotlarımla ne işiniz vardı?"

Trevize, "Biz gideceğimiz yere erişmek için bilgi toplayan yolcularız," dedi. "Robotlarınıza bize yardımcı olacak

bilgileri sorduk, fakat bu bilgiye sahip değildiler."

"Aradığınız bilgi nedir? Belki de ben size yardımcı olabilirim."

"Arz'ın konumunu arıyoruz. Bize bunu söyleyebilir misiniz?"

Solarialı kaşlarını kaldırdı. "İlk merak edeceğiniz şeyin kendim olacağını düşünmüştüm. Bunu sormamış olsanız da bu bilgiyi vereceğim. Benim adım Sarton Bander ve Bander mülkünün üzerinde duruyorsunuz. Mülküm her yönde göz alabildiğine ve daha ötesine doğru uzanır. Buraya hoş geldiğinizi söyleyemem, çünkü buraya gelerek bir güvenceyi ihlal ettiniz. Siz binlerce yıldır Solaria'ya inen ilk yerleşimcilersiniz ve görünüşe göre buraya sadece başka bir dünyaya ulaşmanın en iyi yolunu sormak için gelmişsiniz. Eski günlerde hem siz, hem de geminiz görüldüğü anda yok edilirdi, Yerleşimciler."

Trevize ihtiyatlı bir şekilde, "Bu zarar vermeye niyeti olmayan ve vermeyen insanlara karşı barbarca bir davranış şekli olurdu," dedi.

"Kabul ediyorum, ama genişleyen bir toplumun üyeleri saldırgan olmayan ve durağan bir toplumun içine ayak bastıklarında, o tek dokunuş bile zarar verme potansiyeli taşır. O zarardan korktuğumuz zamanlar gelenleri ilk geldiklerin anda yok etmeye hazırdık. Artık korkacak sebebimiz olmadığı için, gördüğünüz gibi konuşmaya hazırız."

Trevize, "Bize karşılık beklemeden sunduğunuz bilgiler için minnettarız, ama sorduğum soruya cevap vermeyi ihmal ettiniz," dedi. "Soruyu tekrar soracağım. Acaba bize Arz

gezegeninin konumunu söyleyebilir misiniz?"

"Arz derken insan türünün ve çeşitli bitki ve hayvan türlerinin" –elini çevrelerindeki her şeyi işaret edermiş gibi zarafetle bir yandan öbür yana götürdü– "kaynağı olan dünyayı kast ettiğini varsayıyorum."

"Evet, onu kast ediyorum beyefendi."

Solarian'ın yüzünden acayip bir tiksinme ifadesi gelip geçti. "Beni bir sözcükle çağırmanız gerekiyorsa lütfen sadece Bander diye çağırın," dedi. "Bir cinsiyet belirtisi içeren herhangi bir sözcükle çağırmayın. Ben ne erkek, ne de kadınım. Ben bütünüm."

Trevize başıyla onayladı (haklı çıkmıştı). "Nasıl isterseniz, Bander. O halde hepimizin kökeninin dayandığı dünya olan Arz'ın konumu nedir?"

Bander, "Bilmiyorum," dedi. "Bilmek de istemiyorum. Bilseydim, ya da bulabilseydim bile bu sizin işinize yaramazdı, çünkü Arz artık bir dünya olarak mevcut değil. –Ah" diye devam ederek kollarını açtı. "Güneş insana iyi geliyor. Yüzeye pek sık çıkmıyorum, güneş yokken hiç çıkmıyorum. Güneş henüz bulutların arkasında saklıyken sizi karşılamak için robotlarımı gönderdim. Ben ancak bulutlar dağıldığı zaman onları izledim."

Trevize ısrarla, "Arz neden artık bir dünya olarak mevcut değil?" dedi ve kendini bir kere daha radyoaktivite hikâyesini dinlemeye hazırladı.

Ama Bander bu soruyu kâle almadı, ya da umursamadan bir kenara itti. "Bu öykü çok uzun," dedi. "Bana zarar verme niyetiyle gelmediğinizi söylediniz."

"Bu doğru."

"O halde neden silahlısınız?"

"Bu yalnızca bir önlem. Neyle karşılaşacağımı bilmiyordum."

"Fark etmez. Küçük silahlarınız benim için bir tehlike oluşturmuyor. Yine de meraklandım. Elbette silahlarınızın ve tamamen bu silahlara dayalıymış gibi görünen garip, barbarlık dolu tarihinizin bahsini çok duydum. Yine de asla gerçek bir silah görmedim. Sizinkine bakabilir miyim?"

Trevize bir adım geri çekildi. "Korkarım bu olmaz, Bander."

Bander eğleniyor gibi görünüyordu. "Yalnızca nezaketten sordum. Sormama hiç gerek yoktu."

Kolunu kaldırdı ve Trevize'nin sağdaki kılıfından ışın silahı, soldaki kılıfından da nöron kamçısı fırladı. Trevize silahlarına doğru uzandı fakat kollarının katı esnek bağlar varmış gibi tutulduğunu hissetti. Hem Pelorat, hem de Bliss öne çıktılar ve açık bir şekilde onlar da yerlerinde tutuldular.

Bander, "Müdahale etmeyi denemeyin bile edemezsiniz," dedi. Silahlar ellerine doğru uçtu; Bander onlara dikkatle baktı. "Bu silah," dedi, ışın silahını işaret ederek, "ısı oluşturan, dolayısıyla sıvı içeren herhangi bir canlıyı patlatan bir mikrodalga ışın kaynağı gibi görünüyor," dedi. "Diğeri daha incelikli ve itiraf etmeliyim ki ilk bakışta amacının ne olduğunu anlamadım. Fakat zarar vermeye niyetiniz olmadığına ve vermeyeceğinize göre, silahlara da ihtiyacınız yok. Her bir silahın içindeki enerjiyi çekip alabilirim ve

alıyorum da. Bu da onları zararsız hale getirecektir, ancak içlerinden birini sopa olarak kullanabilirsiniz ki böyle bir maksat için çok hantal kaçacaklardır."

Solarialı silahları bıraktı; silahlar yeniden havada süzülerek gerisin geri Trevize'ye gittiler. Her biri pürüzsüz bir şekilde kılıfına yerleşti.

Serbest kaldığını hisseden Trevize ışın silahını çekti, ama onu kullanmaya gerek yoktu. Enerji biriminin bağlantısı gevşek bir şekilde sarkıyordu ve tamamen boşaltığı ortadaydı. Aynı şey nöron kamçısı için de geçerliydi.

Başını kaldırıp Bander'e baktı. Bander gülümseyerek, "Çaresiz durumdasın, Yabancı. İstersem geminizi ve elbette sizi de kolayca ortadan kaldırabilirim."

YERALTI

1

47

TREVİZE donup kaldı. Nefes alıp verişini normale döndürmeye çalışarak dönüp Bliss'e baktı.

Kadın bir kolunu koruyucu bir biçimde Pelorat'ın beline dolamıştı ve dışarıdan göründüğü kadarıyla gayet soğukkanlıydı. Hafifçe gülümsedi ve daha hafifçe başını öne eğdi.

Trevize yeniden Bander'e döndü. Bliss'in hareketlerini güven telkini olarak yorumlamıştı ve korkunç bir içtenlikle haklı çıkacağını umarak vakur bir sesle, "Bunu nasıl yaptın, Bander?" diye sordu.

Belli ki keyfi çok yerinde olan Bander gülümsedi. "Söyleyin küçük Yabancılar, büyüye inanır mısınız? Sihire?"

Trevize, "Hayır, inanmayız, küçük Solarialı,"diye çıkıştı.

Bliss Trevize'yi yakasından çekti ve, "Onu sinirlendirme, tehlikeli biri," diye fısıldadı.

Trevize, "Öyle olduğunu görebiliyorum," dedi. Sesini güçlükle alçak tutuyordu. "Bir şey yap öyleyse."

Bliss zar zor duyulan bir sesle, "Henüz değil," dedi. "Kendini güvende hissettiği zaman daha az tehlike oluşturacaktır."

Bander Yabancılar arasındaki kısa fısıldaşmaya hiç dik-

katini vermedi. Aldırmadan onlardan uzaklaştı. Robotları geçmesine izin vermek için kenara çekildiler.

Sonra Bander geriye baktı ve bir parmağını isteksizce büktü. "Gelin. Beni izleyin. Üçünüz de. Size bir hikâye anlatacağım. Sizin ilginizi çekmeyebilir, ama benimkini çekiyor." Sallana sallana ileri doğru yürümeye devam etti.

Trevize bir süre en iyi hareketin ne olacağına karar veremeden yerli yerinde kaldı. Ama Bliss öne doğru yürüdü ve koluyla bastırarak Pelorat'ı da ileriye sürükledi. Nihayet Trevize de hareket etti; bunun alternatifi robotlarla yalnız başına bırakılmaktı.

Bliss umursamazca, "Bander nezaket gösterip o ilgimizi çekmeyebilecek hikâyeyi anlatırsa–"

Bander dönüp Bliss'e onu ilk defa gerçekten fark etmiş gibi dikkatle baktı. "Sen dişil yarı insansın," dedi, "değil mi? Daha az olan yarı?"

"Daha küçük yarı, Bander. Evet."

"Bu ikisi de eril yarı insanlar öyleyse?"

"Öyleler."

"Çocuğun oldu mu, dişil?"

"İsmim Bliss, Bander. Henüz çocuğum olmadı. Bu Trevize. Bu da Pel."

"Peki zaman geldiğinde bu iki erilden hangisi sana yardımcı olacak? Yoksa ikisi birden mi olacak? Yoksa hiçbiri mi?"

"Pel bana yardımcı olacak, Bander."

Bander dikkatini Pelorat'a verdi. "Saçının beyazladığını görüyorum."

Pelorat, “Beyazladı,” dedi.

“Hep o renkte miydi?”

“Hayır bander, yaşlandıkça beyazladı.”

“Peki kaç yaşındasın?”

“Elli iki yaşındayım, Bander,” dedi Pelorat. Sonra aceleyle, “Galaktik Standart Yıl cinsinden,” diye ekledi.

Bander yürüneye devam ediyordu (Trevize uzaktaki malikaneye doğru yürüdüğünü varsaydı), ama temposu yavaşlamıştı. “Bir Galaktik Standart Yıl'ın ne uzunlukta olduğunu bilmiyorum, ama bizim yılımızdan çok da farklı olamaz,” dedi. “Peki öldüğünde kaç yaşında olacaksın, Pel?”

“Bilemiyorum. Otuz yıl daha yaşayabilirim.”

“O halde seksen iki yıl. Kısa ömürlü ve yarılara bölünmüş. Bu inanılmaz, ama çok eski atalarım da sizin gibiydi ve Arz'da yaşıyorlardı. –Fakat bazıları Arz'dan ayrılıp başka yıldızların çevresindeki yeni dünyalara yerleştiler. Bu dünyalar çok güzeldi, iyi organize olmuşlardı ve çok sayıdalardı.”

Trevize yüksek sesle, “Çok sayıda değil, elli tane,” dedi.

Bander kibirle Trevize'ye baktı. Gözlerindeki neşe azalmış gibiydi. “Trevize. Senin ismin bu.”

“Tam olarak Golan Trevize. Elli Uzaycı gezegeni vardı diyorum. Bizim ise milyonlarca gezegenimiz var.”

Yumuşak bir sesle, “O halde size anlatmak istediğim hikâyeyi biliyor musun?” dedi Bander.

“Bu hikâye bir zamanlar elli Uzaycı dünyası olduğuna dairse, biliyoruz.”

“Biz sadece sayıyla saymayız, küçük yarı insan,” dedi Bander. “Kaliteyle de sayarız. Elli dünya vardı, ama bunlar

öyleydi ki sizin milyonlarca dünyanız onların bir tanesi etmezdi. Solaria da ellinci ve dolayısıyla en iyi dünyaydı. Diğer dünyalar nasıl Arz'ın çok ötesindeyse, Solaria da diğer Uzaycı dünyalarının çok ötesindeydi.

"Hayatın nasıl yaşanacağını sadece biz Solaria'dakiler öğrendik. Biz hayvanlar gibi sürü halinde bir arada yaşamıyoruz. Arz'dakiler böyleydi, başka dünyalardakiler böyleydi, diğer Uzaycı dünyalarındakiler bile böyleydi. Biz ise her birimiz bize yardımcı olan robotlarla beraber tek başımıza yaşadık, birbirimizle dilediğimiz sıklıkta elektronik yolla görüştük fakat nadiren birbirimizle doğrudan karşı karşıya geldik. Size şu anda baktığım gibi diğer insanların yüzüne bakalı beri yıllar geçti, ama ne de olsa siz yalnızca yarı insanlarsınız, dolayısıyla varlığınız özgürlüğümü bir ineğin ya da robotun kısıtlayacağından fazla kısıtlamıyor.

"Fakat biz de bir zamanlar yarı insandık. Özgürlüğümüzü ne kadar mükemmelleştirirsek mükemmelleştirelim, ne kadar sayısız robotların tek sahipleri olarak gelişirsek gelişilelim, bu özgürlük hâlâ kesin değildi. Bir genç ortaya çıkarmak için iki bireyin işbirliği yapması gerekiyordu. Elbette sperm hücreleri ve yumurta hücreleri bağışlamak, döllenme sürecinin ve sonrasındaki embriyo bütümesi sürecinin otomatik olarak suni yollarla gerçekleşmesini sağlamak mümkündü. Bebeğin robotların bakımı altında uygun biçimde büyütülmesi mümkündü. Bunlar hep yapılabilirdi, fakat yarı insanlar biyolojik döllenmenin yanında gelen zevkten vaz geçmiyorlardı. Bunun sonucu olarak da sapık duygusal bağlar gelişiyordu ve özgürlük ortadan kalkıyor-

du. Bunun değiştirilmesi gerektiğini anlıyor musunuz?"

Trevize, "Hayır Bander, çünkü biz özgürlüğü sizin standartlarınızla ölçmüyoruz," dedi.

"Çünkü özgürlüğün ne olduğunu bilmiyorsunuz. Bütün hayatınızı yığınlar içinde yaşadınız; yaşamaktan tek anladığınız sürekli olarak en küçük meselelerde bile zorlanmak, isteklerinizi başkalarının isteklerine uyacak şekilde değiştirmek, ya da aynı derecede kötüsü günlerinizi diğerlerini isteklerini sizin isteklerinize uyacak şekilde değiştirmeye zorlayarak geçirmek. Bu şekilde özgürlük nasıl mümkün olur ki? Özgürlük tam istediğin gibi yaşamak değilse nedir? Tam istediğin gibi!"

"Sonra Arz sakinlerinin bir kere daha sürülerle dışarıya yayıldığı, yapışkan kalabaklarının yeniden uzaya doluştuğu bir zaman geldi. Arz sakinleri gibi yığınlar halinde olmayan, ama yine de bir dereceye kadar olan diğer Uzaycılar rekabet etmeye çalıştılar.

"Biz Solarialılar bunu yapmadık. Yığınlar halinde olmanın kaçınılmaz başarısızlığını önceden gördük. Yeraltına indik ve Galaksi'nin geri kalanıyla bütün bağlantımızı kestik. Her ne pahasına olursa olsun kendimiz olarak kalmaya kararlıydık. Boş görünen yüzeyimizi korumaya uygun robotlar ve silahlar geliştirdik ve onlar bu görevi çok başarılı bir şekilde yerine getirdiler. Gelen gemiler yok edildi, sonra gemi gelmez oldu. Gezegen terk edilmiş sayıldı ve umduğumuz gibi unutulup gitti.

"Bu arada yeraltında biz sorunlarımızı çözmek için çalıştık. Genlerimizi ihtiyatla, hassasiyetle değiştirdik. Başarısız-

lıklarımız oldu, ama başarılarımız da oldu ve başarılarımızdan yararlandık. Yüzyıllarca uğraştık, fakat nihayet hem eril, hem de dişil özellikleri tek bir vücutta toplayan, istediğimiz zaman kendimize tam bir zevk veren ve dilediğimizde becerikli robotların bakımı altında geliştirilecek döllenmiş yumurtalar oluşturan tam insanlara dönüştük."

"Hermafroditler," dedi Pelorat.

"Dilinizde öyle mi deniyor?" diye sordu Bander kayıtsızca. "O sözcüğü hiç duymadım."

"Hermafroditlik evrimi bıçak gibi keser dedi Trevize. "Her çocuk hermafrodit ebeveyninin genetik kopyası olur."

"Hadi ama," dedi Bander, "evrime bir deneme yanılma meselesiymiş gibi muamele ediyorsun. Biz istediğimiz takdirde çocuklarımızı tasarlayabiliriz. Genlerini değiştirebilir ve ayarlayabiliriz ve zaman zaman bunu yapıyoruz da. –Ah, neredeyse meskenime gelmişiz. İçeri girelim. Saat geç oluyor. Güneş şimdiden sıcaklığını yeterince veremez hale geldi, içeride daha rahat ederiz."

Bir kapıdan içeri girdiler. Kapı herhangi türde bir kilit barındırmıyordu ama yaklaştıkları zaman açıldı ve geçtiklerinde de arkalarından kapandı. Hiç pencere yoktu, ama kocaman bir odaya girdiler ve duvarlar canlanarak aydınlandı ve parıldadı. Zemin çıplak gibi görünüyordu, ama yumuşaktı ve basıldığında yaylanıyordu. Odanın dört köşesinin her birinde birer robot hareketsiz halde ayakta duruyordu.

"Şu duvar," dedi Bander, kapının karşısındaki, diğer üçünden hiçbir farkı yokmuş gibi görünen duvarı işaret ederek–, "benim görüş ekranım. O ekrana baktığımda dün-

ya önüme serilir, fakat hiçbir biçimde özgürlüğümü kısıtlamaz, çünkü onu kullanmaya mecbur değilim."

Trevize, "Birini o ekranda görmek istersen ama o adam seni görmek istemezse de başka birini onu kullanmaya mecbur edemezsin," dedi.

"Mecbur etmek mi?" dedi Bander kibirle. "Başkası benim dilediğim gibi davranmamdan memnunsa, bırakalım o da dilediği gibi davransın. Lütfen birbirimizden bahsederken 'adam', 'kadın' gibi sözcükleri kullanmadığımızı unutmayın."

Odada görüş ekranının karşısında tek bir koltuk vardı ve Bander ona oturdu.

Trevize başka sandalyelerin odanın tabanından fırlamasını beklermiş gibi etrafa bakındı. "Biz de oturabilir miyiz?" dedi.

"İsterseniz," dedi Bander.

Bliss gülümsedi ve zemine oturdu. Pelorat da onun yanına oturdu. Trevize inatla ayakta durmaya devam etti.

Bliss, "Söyleyin Bander, bu gezegende kaç insan yaşıyor?"

"Solarialılar de, yarı insan Bliss. 'insan' sözcüğü yarı insanların da kendini öyle çağırması yüzünden kirlendi. Biz kendimize tam insanlar diyebiliriz, ama bu da kullanışsız kalıyor. Doğru terim Solarialı."

"O halde bu gezegende kaç Solarialı yaşıyor?"

"Emin değilim. Biz kendimizi saymayız. Belki bin iki yüz."

"Bütün dünyada sadece bin iki yüz mü?"

"Bin iki yüz tam kişi. Yine sayılarla sayıyorsuz, biz ise ka-

liteyle de sayıyoruz. –Özgürlüğü de anlamıyorsun. Eğer tek toprağımın herhangi bir parçasında, herhangi bir robot, canlı ya da eşya üzerindeki kesin hakimiyetime meydan okuyan tek bir Solarialı olsa bile özgürlüğüm kısıtlanmış olur. Başka Solarialılar var olduğuna göre, özgürlük üzerindeki kısıtlamayı kaldırmak için onları birbirlerinden mümkün olduğu kadar uzaklaştırarak temaslarını neredeyse sıfıra indirmek gerekir. Solaria ideale yaklaşan koşullarda bin iki yüz Solarialı barındıracaktır. Daha fazlası eklenirse özgürlük somut biçimde kısıtlanacak ve sonuç dayanılmaz olacaktır."

Pelorat aniden, "Bu demek oluyor ki her çocuk sayılmalı ve ölümleri dengelemelidir," dedi.

"Kesinlikle. Bu sabit bir nüfusu olan bütün dünyalar için geçerli olmalı –Belki seninki için bile."

"Ve muhtemelen çok az ölüm olduğuna göre çocukların sayısı da çok az olmalı."

"Gerçekten de öyle."

Pelorat başıyla onayladı ve sessizliğe gömüldü.

Trevize, "Benim öğrenmek istediğim, nasıl silahlarımı havada uçurduğun," dedi. "Bunu açıklamadın."

"Sana açıklama olarak büyüyü veya sihiri gösterdim. Bunu kabul etmeyi red mi ediyorsun?"

"Elbette reddediyorum. Beni ne sanıyorsun?"

"O halde enerjinin korunumuna ve entropinin gereklilik sonucu artmasına inanır mısın?"

"Ona inanırım. Yirmi bin yıl içinde bu yasaları değiştirdiğinize veya bir mikrometre bile düzenleyebildiğinize de inanamam."

"Düzenlemedik de, yarı insan. Ama şunu düşün. Dışarıda, güneş ışığı var." Bütün çevredeki güneş ışığını belirtirmişçesine, garip bir zarafeti olan bir hareket yaptı. "Ve gölge vardır. Güneş ışığı altında sıcaklık gölgedekinden daha yüksektir ve ısı kendiliğinden güneşli bölgeden gölgelik bölgeye doğru akar."

"Bana bildiğim şeyleri anlatıyorsun," dedi Trevize.

"Ama belki de bunu o kadar iyi biliyorsundur ki artık üzerinde düşünmüyorsundur. Geceleri de Solaria'nın yüzeyi atmosferinin ötesindeki nesnelerden daha sıcak olur, böylece ısı kendiliğinden gezegenin yüzeyinden dış uzaya doğru akar."

"Bunu da biliyorum."

"Ve gündüzün de, geceleyin de, gezegenin iç kısmı gezegen yüzeyinden daha sıcaktır. Dolayısıyla ısı kendiliğinden içeriden yüzeye doğru akar. Herhalde bunu da biliyorsundur."

"Bütün bunlardan ne sonuç çıkar, Bander?

"Isının sıcak olandan soğuk olana doğru akması termodinamiğin ikinci yasasına göre gerçekleşir ve iş yapmak için kullanılabilir."

"Kuramsal olarak evet, ama güneş ışığı seyreltiktir, gezegenin yüzeyinin ısısı daha da seyreltiktir ve ısının içeriden kaçış hızı hepsinin en seyreltik olanıdır. Kullanılabilecek ısı akışının miktarı muhtemelen bir çakıl taşını bile kaldırmaya yetmezdi."

Bander, "Bu o amaç için kullandığın aygıta bağlıdır," dedi. "Bizim kendi aygıtımız binlerce yıllık bir süre içinde ge-

liştirildi ve beynimizin bir kısmından oluşuyor."

Bander başının her iki yanındaki saçları kaldırarak kafatasının kulaklarının arkasına gelen taraflarını ortaya çıkardı. Başını iki yana çevirdi ve iki kulağının arkasında tavuk yumurtasının küt tarafı şeklinde ve büyüklüğünde bir şişkinliğin olduğu anlaşıldı.

"Beynimdeki o kısım ve sizde var olmayışı bir Solarialı ile sizin aranızdaki farkı oluşturan şeyin ta kendisi."

48

TREVİZE ara ara Bliss'in yüzüne göz atıyordu. Bliss bütünüyle Bander'e konsantre olmuş gibi görünüyordu. Trevize neler olup bittiğinden artık iyice emin olmuştu.

Bander özgürlüğü göklere çıkarmış olmasına rağmen bu özel fırsatı dayanılmaz bulmuştu. Ne robotlarıyla, ne de hayvanlarla entelektüel eşitlik temelinde konuşmasının yolu yoktu. Kendi Solarialı türdeşleriyle konuşmak onun için tatsız olacaktı; var olan her türlü iletişim zorlama ve her zaman önceden planlanarak gerçekleşiyor olmalıydı.

Trevize, Bliss ve Pelorat'a gelince, onlar Bander'e göre yarı insan olabilirlerdi ve onları bir robottan veya keçiden daha fazla özgürlüğünü ihlal ediyor saymayabilirdi, fakat onlar entelektüel eşitleriydi (ya da neredeyse eşitleriydi) ve onlarla konuşma fırsatı daha önce hiç yaşamadığı özel bir lükstü.

Trevize kendi kendine bu işten bu kadar zevk almasına şaşmamalı diye düşündü. Bliss de (Trevize iki kat emindi) bunu teşvik ediyor, onu her halükarda çok yapmak istedi-

ği şeyi yapmaya sevketmek için çok hafifçe dürtüklüyordu.

Bliss herhalde Bander'in yeterince konuşursa onlara Arz ile ilgili yararlı bir şey söyleyebileceği varsayımını kabul ediyordu. Bu Trevize'ye de mantıklı geliyordu, bu yüzden tartıştıkları konuyu gerçekten merak etmediği halde konuşmayı sürdürmek için çaba sarfediyordu.

Trevize, "Bu beyin lobları ne işe yarıyor?" diye sordu.

Bander, "Onlar dönüştürücüler," dedi. "Isının akışıyla etkin duruma geçiyor ve ısı akışını mekanik enerjiye çeviriyorlar."

"Buna inanamam. Isı akışı yeterli değil."

"Küçük yarı insan, düşünmüyorsun. Her biri ısı akışından yararlanmaya çalışan birçok Solarialı bir araya doluşsaydı, evet, o zaman yeterince ısı akışı olmazdı. Fakat ben benim, sadece benim olan kırk bin kilometre kare toprağa sahibim. O kilometre karelerin herhangi bir kısmından ısı akışını toplayabilirim ve kimse de bana itiraz etmez, böylece miktar yeterli olur. Anlıyor musun?"

"Isı akışını geniş bir bölgeden toplamak bu kadar kolay mı? Sadece yoğunlaşma eylemi bile bol miktarda enerji ister."

"Belki de, ama ben bunun farkında değilim. Dönüştürücülerim gerekli işin yapılabilmesi için sürekli olarak ısı akışını yoğunlaştırıyorlar. Silahlarınızı havaya kaldırdığım zaman güneş ışığı alan atmosferin belirli bir bölgesi, fazla ısısının bir kısmını gölgelik alanın bir kısmına aktardı, böylece bu amaç için güneş enerjisini kullanmış oldum. Fakat ben bunu ortaya çıkarmak için mekanik ya da elektronik cihazlar yerine nöronik bir cihaz kullanıyorum." Dönüştü-

rücü loblarından birine hafifçe dokundu. "Bu şey işi çabucak, etkin biçimde, sürekli olarak ve çabaya gerek duymadan hallediyor."

"İnanılmaz," diye mırıldandı Pelorat.

"Hiç de inanılmaz değil," dedi Bander. "Gözün ve kulağın hassaslığını, küçük miktarlarda fotonları ve hava titreşimlerini nasıl bilgiye dönüştürebildiklerini göz önüne alın. Onlarla hiç karşılaşmamış olsaydınız bu da inanılmaz gelirdi. Dönüştürücü loblar onlardan daha inanılmaz değil ve bilmiyor olmasaydınız size inanılmaz gelmezlerdi."

Trevize, "Bu sürekli işleyen dönüştürücülerle ne yapıyorsunuz?" dedi.

"Dünyamızı işletiyoruz," dedi Bander. "Bu büyük toprakların içindeki bütün robotlar enerjilerini benden, daka doğrusu doğal ısı akışından alırlar. Bir robot bir bağlantıyı ayarlıyor da olsa, ağacı kesiyor da olsa gerekli enerji zihinsel dönüşümden – benim zihinsel dönüşümümden elde edilir."

"Peki ya uyuyorsan?"

"Dönüştürme süreci uyanıkken de, uyurken de devam eder, küçük yarı insan," dedi Bander. "Sen uyurken nefes alıp vermeyi keser misin? Kalbin atmayı keser mi? Geceleri robotlarım Solaria'nın içini birazcık soğutma pahasına çalışmaya devam ediyorlar. Farklılık küresel bir ölçekte ölçülemeyecek kadar küçük ve sadece bin iki yüz Solarialı var, böylece kullandığımız bütün enerji bile güneşimizin ömrünü takdir edilebilecek ölçüde kısaltmamış, dünyamızın iç ısısını da yok etmemiş oluyor."

"Bunu bir silah olarak kullanabileceğiniz hiç aklınıza geldi mi?"

Bander Trevize'ye tuhaf ve anlaşılmaz bir şeymiş gibi gözünü dikti. "Böyle diyerek Solaria'nın dönüştürmeyi temel alan enerji silahlarıyla başka dünyaların karşısına çıkabileceğini demek istiyorsun herhalde," dedi. "Bunu neden yapalım ki? Onların farklı ilkeleri temel alan enerji silahlarının üstesinden gelebilsek bile, ki bu hiç kesin değil, bundan ne elde ederdik ki? Diğer dünyaları kontrol etmek mi? Kendimize ait ideal bir dünyamız varken diğer dünyaları neden isteyelim ki? Yarı insanlar üzerinde hakimiyet kurmayı ve onları zorla çalıştırmak için kullanmayı ister miyiz? Bu amaç için yarı insanlardan çok daha iyi iş gören robotlatımız var. Her şeyimiz var. Hiçbir şey istemiyoruz, kendi halimize bırakılmak dışında. Dinleyin –size başka bir hikâye anlatacağım."

"Devam et," dedi Trevize.

"Yirmi bin yıl önce, Arz'ın yarım yaratıkları uzaya doluşmaya başladığında ve biz de yeraltına çekilmişken, diğer Uzaycı dünyaları yeni Arz yerleşimcilerine karşı koymaya kararlıydılar. Bu yüzden Arz'a saldırdılar."

Arz'a," dedi Trevize. Nihayet bu konunun açılmasından duyduğu memnuniyeti gizlemeye çalışıyordu.

"Evet, merkeze. Bir bakıma mantıklı bir hamle. Eğer bir insanı öldürmek istersen bir parmağına ya da topuğuna değil, kalbine saldırırsın. Ve hırsları bakımından insanların kendilerinden çok da farklı Uzaycı kardeşlerimiz de Arz'ın yüzeyini radyoaktif bakımdan tutuşturmayı başardılar, böylece dünya büyük ölçüde yaşanılmaz hale geldi."

"Ah, demek olan buydu," dedi Pelorat. Bunu söylerken bir tezi doğrulanmış gibi bir elini yumruk yapıp hızla hareket ettirmişti. "Bunun doğal bir olgu olamayacağını biliyordum. Bu nasıl yapıldı?"

Bander kayıtsızca, "Nasıl yapıldığını bilmiyorum," dedi. "Her halükarda bu Uzaycıların hiç işine yaramadı. Hikâyenin anafikri bu. Yerleşimciler uzaya doluşmaya devam ettiler ve Uzaycıların sonu geldi. Onlar rekabet etmeye çalışmışlardı ve yok olup gittiler. Biz geri çekildik ve rekabet etmeyi reddettik, dolayısıyla hâlâ buradayız."

Trevize, "Yerleşimciler de burada," dedi vakur bir sesle.

"Evet, ama sonsuza kadar değil. Sürü halinde olanlar savaşmalı, rekabet etmeli ve sonunda ölmelidirler. Bu on binlerce yıl sürebilir, ama bekleyebiliriz. Bu olduğunda da bütün Galaksi biz tam, yalnız ve özgürleşmiş olan Solarialılara kalacak. O zaman kendi dünyamıza ek olarak istediğimiz bütün dünyaları kullanabilir veya kullanmayabiliriz."

"Ama şu Arz meselesi," dedi Pelorat, sabırsızlıkla parmaklarını şıklatarak. "Bize anlattığınız efsane mi, yoksa tarih mi?"

"Aradaki fark nasıl anlaşılabilir ki, yarım Pelorat?" dedi Bander. "Bütün tarih az ya da çok efsanedir."

"Ama kayıtlarınız ne diyor? Bu konudaki kayıtlarınızı görebilir miyim, Bander? –Lütfen beni anlayın, bu mitler, efsaneler ve ilkel kayıtlar benim alanıma giriyor. Ben bu konularla ilgilenen bir akademisyenim, özellikle de Arz ile ilişkili meselelerle ilgileniyorum."

"Ben sadece duyduklarımı tekrar ediyorum," dedi Ban-

der. "Bu konuyla ilgili kayıt yok. Bizim kayıtlarımız tamamen Solaria meseleleriyle ilişkilidir ve diğer dünyaların bahsi sadece bizi etkiledikleri ölçüde geçer."

"Arz kesinlikle sizi etkilemiş olmalı," dedi Pelorat.

"Bu olabilir, ama öyleydiyse bile bu uzun, çok uzun bir süre önceydi ve Arz bütün dünyalar arasında en çok iğrendiğimiz gezegendi. Arz hakkında kayıtlarımız vardıysa bile bunların o müthiş tiksinme nedeniyle yok edildiğinden eminim."

Trevize iç sıkıntısıyla dişlerini sıktı. "Onları kendiniz mi yok ettiniz?" diye sordu.

Bander dikkatini Trevize'ye yöneltti. "Onları yok edecek başka kimse yok."

Pelorat meselenin peşini bırakmadı. "Arz hakkında başka ne duydunuz?"

Bander düşündü. "Gençliğimde bir robottan bir zamanlar Solaria'yı ziyaret etmiş bir Arzlı hakkında bir hikâye duymuştum, Solarialı bir kadın onunla beraber buradan ayrılmış ve Galaksi'de ünlü bir insan olmuş Fakat benim fikrime göre bu uydurma bir hikâyeydi."

Pelorat dudağını ısırdı. "Emin misiniz?"

"Böyle konularda herhangi bir şeyden nasıl emin olabilirim ki?" dedi Bander. "Yine de, bir Arzlı'nın Solaria'ya gelmeye cüret edebileceğini, ya da Solaria'nın bu davetsiz gelişe izin vereceğini düşünmek inanılmayacak kadar saçma. Solarialı bir kadının –o zamanlar yarı insanlardık, ama olsun– gönüllü olarak bu dünyayı terk etmesi daha da düşük bir olasılık. –Ama gelin, size evimi göstereyim."

"Evinizi mi?" dedi Bliss. "Evinizde değil miyiz?"

"Hiç de değil," dedi Bander. "Bu bir antre. Bir görüntüleme odası. Burada gerektiği zaman Solarialı dostlarımı görürüm. Görüntüleri o duvarın üzerinde, ya da duvarın önündeki boşlukta üç boyutlu olarak belirir. Dolayısıyla bu oda bir kamu meclisidir ve evimin bir parçası değildir. Benimle gelin."

Arkasından gelip gelmediklerine bakmaksızın önden yürüdü, ama dört robot köşelerinden ayrıldı ve Trevize onu kendileri izlemedikleri takdirde robotların onları yumuşak bir şekilde izlemeye sevk edeceklerini anladı.

Diğer ikisi ayağa kalktı ve Trevize Bliss'e hafifçe, "Konuşmasını teşvik mi ettin?" diye fısıldadı.

Bliss Trevize'nin eline dokundu ve başıyla onayladı. "Yine de niyetinin ne olduğunu bilmeyi isterdim," dedi. Sesinde bir miktar tedirginlik vardı.

49

BANDER'İ izlediler. Robotlar nazik bir mesafede kaldılar, fakat varlıkları sürekli hissedilen bir tehditti.

Bir koridor boyunca ilerilyorlardı. Trevize karamsar bir şekilde, "Bu gezegende Arz konusunda bize yardımcı olacak hiçbir şey yok," dedi. "Bundan eminim. Sadece şu radyoaktivite hikâyesinin bir başka varyasyonu. Omuz silti. "Üçüncü koordinat setine gitmemiz gerekecek."

Önlerinde bir kapı açılarak küçük bir odayı ortaya çıkardı. Bander, "Gelin, yarı insanlar, size nasıl yaşadığımızı göstermek istiyorum," dedi.

Trevize, "Gösterişten çocukça bir zevk alıyor," diye fısıldadı. "Onu yere devirmek harika olurdu."

"Çocuklukta onunla aşık atmaya çalışma," dedi Bliss.

Bander üçünü birden odaya soktu. Robotlardan biri de onları izledi. Bander diğer robotları işaret ederek uzaklaştırdı ve kendisi de odaya girdi. Kapı arkasından kapandı.

Pelorat fark etmiş olmanın memnuniyetiyle, "Bu bir asansör," dedi.

"Evet, öyle," dedi Bander. "Bir kere yeraltına indikten sonra asla gerçekten ortaya çıkmadık. Çıkmayı da istemezdik, ama ara ara güneş ışığını hissetmekten hoşlanıyorum. Ama bulutlu havalarda ve geceleri açıkta olmaktan hazzetmem. Bu kişiye gerçekte yeraltında olmadığı halde yeraltındaymış hissi verir, anlarsınız ya. Bu bir bakıma kavramsal ahenksizlik ve bunu çok tatsız buluyorum."

"Arz'dakiler yeraltına inşa ediyordu," dedi Pelorat. "Şehirlerine Çelikten Mağaralar adını veriyorlardı. Eski İmparatorluk günlerinde Trantor da yeraltına inşa edildi, hem de daha kapsamlı biçimde. Şimdi de Comporellon yeraltına inşa ediyor. Üzerinde düşününce bu yaygın bir eğilim."

"Yarı insanların yeraltına doluşmasıyla bizim yeraltında yalıtılmış bir saltanat içinde yaşamamız birbirinden çok farklı şeyler," dedi Bander.

Trevize, "Terminus'ta meskenler zemindedir," dedi.

"Ve hava koşullarına maruz kalırlar," dedi Bander. "Bu çok ilkel."

Asansör Pelorat'ın ne olduğunu anlamasını sağlayan baştaki düşük yerçekimi hissinden sonra hiçbir hareket his-

si oluşturmadı. Trevize ne kadar aşağı ineceklerini merak ediyordu ki kısa süreliğine daha güçlü yerçekimi hissettiler, sonra kapı açıldı.

Önlerinde büyük ve gösterişli bir şekilde döşenmiş bir oda vardı. Loş bir biçimde aydınlatılmıştı, fakat ışığın kaynağı göz önünde değildi. Sanki havanın kendisi hafif bir parıltı yayıyor gibiydi.

Bander parmağıyla işaret etti ve işaret ettiği yerde ışık biraz daha yoğunlaştı. Başka bir yere işaret etti ve aynı şey bir daha oldu. Sol elini kapının bir tarafındaki kısa ve kalın bir çubuğa yerleştirdi, sağ eliyle de geniş dairesel bir işaret yaptı. Odanın tamamı güneş ışığı alıyormuş gibi aydınlandı, ama hiçbir sıcaklık hissi yoktu.

Trevize yüzünü buruşturdu ve neredeyse yüksek sesle, "Bu adam bir şarlatan," dedi.

Bander keskin bir sesle, "'Adam' değil, 'Solarialı', " dedi. "'Şarlatan sözcüğünün ne anlama geldiğini bildiğimden emin değilim, ama ses tonunu doğru anladıysam, aşağılama içeriyor."

Trevize, "Gerçek olmayan, yapılanı aslında olduğundan daha etkileyici göstermek için efektler kullanan bir kişi anlamına geliyor," dedi.

"Bander, "Dramatikliği sevdiğimi kabul ediyorum, fakat size gösterdiğim bir efekt değil," dedi. "Gerçeğin ta kendisi."

Sol elini yerleştirdiği çubuğu tıklattı. "Bu ısı ileten çubuk kilometrelerce aşağıya uzanıyor ve malikanemin dört bir yanında uygun yerlere koyulmuş birçok başka benzer çubuk var. Diğer malikanelerde de benzer çubuklar olduğu-

nu biliyorum. Bu çubuklar ısının Solaria'nın alçak bölgelerinden yüzeye doğru akış oranını arttırıyor ve işe dönüştürülmesini kolaylaştırıyor. Işığı oluşturmak için el hareketlerine ihtiyacım yok, ama bunu yapmam olaya bir dramatiklik havası veriyor, ya da belki senin işaret ettiğin üzere hafif bir gerçekdışılık hissi katıyor. Bu tür şeyleri severim."

Bliss, "Böyle küçük dramatik dokunuşların zevkini yaşamak için fazla fırsatınız oluyor mu?" diye sordu.

"Hayır," dedi Bander başını iki yana sallayarak. "Robotlarım böyle şeylerden etkilenmiyorlar. Solarialı dostlarım da etkilenmeyecektir. Yarı insanlarla karşılaşmak gibi ve gösteriş yapmak gibi sıradışı bir fırsat çok eğlenceli oluyor."

Pelorat, "Girdiğimizde bu odadaki ışık loştu," dedi. "Her zaman loş olarak mı yanıktır?"

"Evet, bu küçük bir miktarda güç gerektirir –robotları çalışır halde tutmak gibi. Bütün topraklarım sürekli çalışır ve faal olarak bir işle uğraşmayan parçalar boşta durur."

"Ve toprakların için gerekli gücü sürekli olarak sen mi sağlıyorsun?"

"Güneş ve gezegenin çekirdeği gücü sağlıyor. Ben yalnızca aktarıyorum. Bütün topraklar üretken de değil. Büyük bölümünü vahşi bölgeler olarak tutuyor, çok çeşitli hayvansal yaşamla dolduruyorum, bunun birinci sebebi sınırlarımı koruması, ikinci sebebi de bunda estetik bir değer buluyorum. Aslında tarlalarım ve fabrikalarım küçük. Sadece benim kendi ihtiyaçlarımı karşılamaları ve diğerlerinin ürünleriyle takas etmek için bazı özel ürünler üretmeleri gerekiyor. Örneğin gerektiğinde ısı iletebilen çubuklar üre-

tebilen ve takabilen robotlarım var. Birçok Solarialı bunun için bana bağımlı."

"Ya evin?" dedi Trevize. "O ne büyüklükte?"

Doğru soruyu sormuş olmalıydı, zira Bander neşelendi. "Çok büyük. Gezegendeki en büyük evlerden biri olduğuna inanıyorum. Bütün yönlerde kilometrelerce uzanıyor. Binlerce kilometrelik yüzeye bakan robotlarımın sayısıyla yeraltındaki evime bakan robotların sayısı aynı."

"Herhalde her yerinde yaşamıyorsunuzdur," dedi Pelorat.

"Hayatımda hiç girmediğim odaların olduğu düşünülebilir, ama ne olmuş yani?" dedi Bander. "Robotlar bütün odaları temiz ve düzenli tutuyor, havalandırıyorlar. Gelin, hadi buradan çıkalım."

Girdikleri kapı olmayan bir kapıdan dışarı çıktılar ve kendilerini başka bir koridorda buldular. Önlerinde ray üzerinde giden küçük, açık bir yer arabası duruyordu.

Bender arabaya çıkmalarını işaret etti ve bir bir arabaya tırmandılar. Dört kişiyi ve bir de robotu alacak kadar yer yoktu, ama Pelorat ile Bliss birbirlerine sıkı sıkıya yapışarak Trevize'ye yer açtılar. Bander dertsiz bir rahatlık havasıyla öne, robot da onun yanına oturdu ve araba hareket etti. Bander'in zaman zaman yaptığı pürüzsüz el hareketleri dışında kontrollerin kullanıldığına dair hiçbir işaret yoktu.

Bander umursamaz bir kayıtsızlık havasıyla, "Bu aslında araba şeklinde bir robot," dedi.

Azametli bir hızla ilerlediler. Yanlarından çabucak geçtikleri kapılar yaklaşırlarken açılıyor, geçtiklerinde de kapa-

nıyordu. Sanki robotlara rastlantısal kombinasyonlar oluşturmaları emredilmiş gibi her bir kapının dekorasyonları birbirinden çok farklıydı.

Koridorun hem önlerindeki, hem arkalarındaki kısmı loştu. Ama belirli bir anda kendilerini hangi noktada bulurlarsa bulsunlar serin güneş ışığına eşdeğer bir ortamdalardı. Odalar da kapılar açıldıkça aydınlanıyordu. Her seferinde Bander elini yavaşça, zarafetle hareket ettiriyordu.

Yolculuğun sonu gelmeyecekmiş gibiydi. Arada bir yeraltı malikanesinin iki boyutta yayıldığını açıkça gösteren bir şekilde bir tarafa dönüyorlardı. (Bir noktada az eğimli bir yokuştan durmadan aşağıya inerlerken Trevize hayır, üç boyutta yayılıyor, diye düşündü.)

Gittikleri her yerde acele etmeksizin Trevize'nin ne olduğunu kolayca çıkaramadığı işlerle uğraşan onlarca, yüzlerce robot vardı. Açık kapısının yanından geçtikleri büyük bir odanın içinde sıra sıra robotlar masaların üzerine sessizce eğilmişlerdi.

Pelorat, "Ne yapıyorlar, Bander?" diye sordu.

"Muhasebe," dedi Bander. "İstatistik kayıtlarını, mali hesapları ve o türden şeyleri. Bunlarla uğraşmak zorunda olmadığıma çok memnun olduğumu söyleyebilirim. Burası atıl bir malikaneden ibaret değil. Büyüme alanının yaklaşık dörtte biri meyve bahçelerine ayrılmış durumda. Buna ilave olarak onda biri tahıl tarlaları, fakat gurur duyduğum kısmı meve bahçeleri. Dünyadaki en iyi meyveleri yetiştiriyoruz ve en fazla çeşit te bizde var. Bir Bander şeftalisi Solaria'daki en has şeftalidir. Başka hemen hemen hiç kimse

şeftali yetiştirmekle uğraşmaz. Yirmi yedi çeşit elmamız var ve –diğer türler için de aynısı geçerli. Robotlar size tam bilgileri verebilirler."

"Bütün bu meyvelerle ne yapıyorsun?" diye sordu Trevize. "Hepsini kendin yiyemezsin."

"Bunu hayal bile edemem. Meyve yemeyi çok da sevmem. Diğer malikanelere satılıyor."

"Ne karşılığında satılıyor?"

"Çoğunlukla mineral malzemesi. Topraklarım üzerinde sözünü etmeye değer madenim yok. Ayrıca sağlıklı bir ekolojik dengeyi korumak için gerekli olan neyse onu satıyorum. Topraklarımda çok fazla sayıda bitki ve hayvan türü var."

"Herhalde onun icabına da robotlar bakıyorlardır," dedi Trevize.

"Bakıyorlar. Hem de çok iyi bakıyorlar."

"Hepsi tek bir Solarialı için."

"Bir malikane ve onun ekolojik standartları için. Şu var ki ben bu toprakların çeşitli kısımlarını dilediğim zamanlarda zıyaret eden tek Solarialıyım –fakat bu kesin özgürlüğümün bir parçası."

Pelorat, "Herhalde diğerleri, yani diğer Solarialılar da yerel ekolojik dengelerini koruyorlardır, yani belki de bataklık arazilere, dağlık bölgelere ya da denize nazır malikanelere sahiplerdir."

Bander," Herhalde," dedi. "Böyle konular dünya işlerinin bazen gerekli kıldığı konferanslarda konuşulur."

"Ne kadar sık bir araya gelmeniz gerekiyor?" diye sordu

Trevize (Her iki yanında da oda olmayan gayet dar ve çok uzun bir geçitten geçiyorlardı. Trevize bu geçitin daha geniş hiçbir şeyin kolayca inşa edilmesine izin vermeyen bir bölgeyi aşmak için inşa edilmiş olabileceğini, her biri daha geniş bir şekilde yayılabilecek iki kanat arasında bağlayıcı bir yol işlevi görebileceğini tahmin etti.

"Fazla sık. Neredeyse her ay üyesi olduğum komitelerden birinin konferansına zaman ayırmak zorunda kalıyorum. Yine de topraklarımda dağlara ya da bataklık bölgelere sahip olmayabilirim, fakat meyve bahçelerim, balık havuzlarım ve botanik bahçelerim dünyadakilerin en iyileridir."

Pelorat, "Ama sevgili dostum –yani Bander– ben sizin asla topraklarınızı terk edip diğerlerini ziyarete gitmeyeceğinizi varsaymıştım–"

Büyük bir hakarete uğramış gibi, "Elbette gitmem," dedi Bander.

"Varsaymıştım dedim," dedi Pelorat nezaketle. "Ama bu durumda, diğerlerini hiç araştırmadığınıza, hatta görmediğinize göre nasıl sizinkinin en iyisi olduğundan emin olabiliyorsunuz?"

"Çünkü," dedi Bander, "malikaneler arası ticarette ürünlerimin gördüğü talepten anlayabiliyorum."

Trevize, "Peki ya üretim?" diye sordu.

Bander, "Aletlerin ve makinelerin üretildiği malikaneler var," dedi. "Söylediğim gibi, benim topraklarımda ısı ileten çubukları yaparız, fakat bunların yapısı gayet basittir."

"Ya robotlart?"

"Robotlar şurada burada üretilirler. Tarih boyunca Sola-

ria robot tasarımının gelişkinliği ve inceliği bakımından bütün Galaksi'ye öncülük etmiştir."

"Bugün de öyle olduğunu tahmin ediyorum." Cümlenin sonunu dikkatle bir soru değil tespit olduğunu belirtecek şekilde vurgulamıştı.

Bander, "Bugün mü?" dedi. "Bugün rekabet edecek kim var ki? Bugünlerde yalnızca Solaria robot yapıyor. Eğer üstdalgada duyduklarımı doğru yorumluyorsam, sizin dünyalarınız yapmıyor."

"Ya diğer Uzaycı dünyaları?"

"Size söyledim. Artık mevcut değiller."

"Hiç mi?"

"Solaria dışında bir yerde canlı bir Uzaycı olduğunu sanmıyorum."

"O halde Arz'ın konumunu bilen hiç kimse yok?"

"Biri neden Arz'ın konumunu bilmek istesin ki?"

Pelorat, "Ben bilmek isterim, bu benim çalışma alanım,"diye araya girdi.

"O halde," dedi Bander, "başka bir şey üzerine çalışman gerekecek. Ben ne Arz'ın konumu hakkında bir şey biliyorum, ne bunu bilen birinden bahsedildiğini duydum, ne de bu konuyla bir robot parçası kadar olsun ilgileniyorum."

Araba yavaşlayıp durdu ve bir anlığına Trevize Bander'in gücendiğini düşündü. Fakat duruş pürüzsüz gerçekleşmişti ve arabadan inen Bander diğerlerine de inmelerini işaret ederken her zamanki gibi neşeli görünüyordu.

Girdikleri odadaki ışık seviyesi Bander bir el hareketiyle aydınlattıktan sonra bile düşük kaldı. Oda her iki tarafın-

da daha küçük odalar bulunan bir yan koridora açıldı. Küçük odaların her birinde bir ya da iki gösterişli vazo vardı. Bazılarının yanlarında film projektörü olabilecek nesneler duruyordu.

"Bütün bunlar nedir, Bander?" diye sordu Trevize.

"Atalarımın ölüm odaları, Trevize," dedi Bander.

50

PELORAT ilgiyle etrafa bakındı. "Sanırım atalarının külleri buraya defnediliyor?"

"'Defnediliyor' derken toprağa gömülmelerini kast ediyorsan, tam olarak haklı olmazsın," dedi Bander. "Yeraltında olabiliriz, fakat burası benim malikanem ve küller onun içinde, şimdi bizim olduğumuz gibi. Kendi dilimizde küllerin 'hane içine alınması' deriz." Duraksadı, sonra, "'Hane' 'malikane' için kullanılan çok eski bir sözcüktür."

Trevize üstünkörü çevresine baktı. "Yani bütün ataların bunlar mı? Kaç atan var?"

"Neredeyse yüz tane," dedi Bander. Sesindeki gururu saklamak için çaba sarf etmiyordu. "Tam olarak doksan dört. Elbette içlerinden en eskileri gerçek Solarialılar değiller –kelimenin şu andaki anlamıyla değiller. Onlar dişil ve eril yarı insanlardı. Bu yarı atalar bir sonraki neslin üyesiyle yan yana vazolara yerleştirilmiş. Elbette o odalara gitmiyorum. Bu çok 'mahcubiyetkar' En azından Solaria'da kullanılan sözcük bu; fakat Galaktik dilinizdeki eşdeğerini bilmiyorum. Belki de yoktur."

"Ya filmler?" diye sordu Bliss. "Şunların film projektörle-

ri olduğunu sanıyorum?"

"Günlükler," dedi Bander, "hayatlarının tarihi. Toprakların en sevdikleri kısımlarında kendilerini çektikleri sahneler. Bu bütün bakımlardan ölmedikleri anlamına geliyor. Bir parçaları kalıyor ve onlara dilediğim zaman katılabilmem de benim özgürlüğümün bir parçası; şu veya bu film parçasını istediğim zaman izleyebilirim."

"Fakat mahcubiyetkâr olanlarınınkini değil."

Bander gözlerini kaçırdı. "Hayır," diye kabul etti, "ama hepimizin atalarının bir kısmı onlardan oluşuyor. Bu ortak bir lanet."

"Ortak mı? O halde diğer Solarialıların hepsinde bu ölüm odaları var?" diye sordu Trevize.

"Ah evet, hepimizde var, fakat benimki aralarında en iyisi, en gösterişlisi ve en mükemmel biçimde korunmuş olanı."

Trevize, "Kendi ölüm odanı şimdiden hazırlattın mı?"

"Elbette. Tamamen inşa edilmiş ve bana tayin edilmiş halde. Bu topraklar bana miras kaldığında ilk işim onu yaptırmak oldu. Şiirsel bir dille söylemek gerekirse, küllere dönüştüğüm zaman halefimin ilk işi kendi odasını yaptırmaya başlamak olacak."

"Peki halefin var mı?"

"Zamanı geldiğinde olacak. Hâlâ önümde hayatımın büyük bir kısmı var. Ayrılma zamanım geldiğinde toprakların tadını çıkarmak için yeterince olgun, güç iletimi için gelişkin loblara sahip yetişkin bir halefim olacak."

"Senin soyundan olacağını tahmin ediyorum."

"Ah, evet."

"Peki ya talihsiz bir olay meydana gelirse?" dedi Trevize. "Sanırım Solaria'da bile kazalar ve şanssızlıklar oluyordur. Ya bir Solarialı zamanından önce küllere dönüşürse ve yerini alacak hiçbir halefi olmazsa, ya da en azından toprakların tadını çıkarmak için yeterince olgun bir halefi olmazsa ne olur?"

"Bu nadiren olur. Benim atalarımın nesillerinde sadece bir kere olur. Fakat olduğu zaman başka topraklar için bekleyen başka halefler olduğunun hatırlanması yeter. Bunlardan bazıları toprakları miras alabilecek kadar yaşlı olabilir, buna karşılık ebeveynleri ikinci bir çocuk üretecek ve o ikinci çocuk miras almak için yeterince olgunlaşınıncaya dek bekleyecek kadar genç olabilir. Yaşlı/genç halefler adı verilen bu Solarialılardan biri benim topraklarımın halefi olarak tayin edilecektir."

"Bu tayin işini kim yapar?"

"Bir yönetim kurulumuz var. Birkaç işlevinden biri de vaktinden önce ölüm olmöası halinde bir halefin belirlenmesi. Elbette bu hep holovizyon üzerinden yapılır."

Pelorat, "Fakat şunu anlamadım, eğer Solarialılar birbirlerini asla doğrudan görmüyorlarsa, diğerleri bir yerdeki bir Solaria'lının beklenmeyen zamanlarda –ona bakılırsa beklenen zamanlarda da– küle dönüştüğünü nasıl anlayabilir ki?"

Bander, "İçimizden biri küle dönüştüğünde topraklardaki bütün güç kesilir," dedi. "Derhal halefi yerine geçmezse bu anormal durum eninde sonunda fark edilir ve düzeltici önlemler alınır. Sosyal sistemimizin sorunsuz çalıştığına sizi temin ederim."

Trevize, "Buradaki o filmlerin bazılarını izlemek mümkün olur mu acaba?" dedi.

Bander donup kaldı. Sonra, "Bunu sormanı cahilliğine veriyorum," dedi. "Dediğin şey hem kaba, hem de ayıp."

"Bunun için özür dilerim," dedi Trevize. "Senin özeline girmek istememiştim, fakat zaten açıkladığımız üzere Arz hakkında bilgi edinmekle çok ilgileniyoruz. Elindeki en eski filmlerin Arz'ın radyoaktif olmasından önceki bir dönemden kalma olabileceği aklıma geldi. Dolayısıyla Arz'dan bahsediliyor olabilir. Arz hakkında ayrıntılar veriliyor olabilir. Kesinlikle mahremiyetini ihlal etmek istemiyoruz, fakat belki de sen kendin bir şekilde o filmleri inceleyebilir, veya belki bir robotun bunu yapmasını sağlayabilir ve sonra da ilgili bilgi varsa bize aktarılmasına izin verebilirsin? Tabii ki, eğer gerekçelerimize saygı gösterebilir ve karşılığında bizim de senin duygularına saygı göstermek için elimizden geleni yapacağımızı anlayabilirsen, bu inceleme işlemini kendimiz yapmamıza da izin verebilirsin."

Bander buz gibi bir sesle, "Giderek daha kırıcı olduğunu bilmenin bir yolu olmadığını tahmin ediyorum. Fakat bu konuyu derhal kapatabiliriz, çünkü size eski yarı insan atalarımın yanında hiçbir film olmadığını söyleyebilirim."

Trevize "Hiç mi yok?" dedi. Büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı.

"Eskiden varlarmış. Fakat ona neler olduğunu siz bile tahmin edebilirsiniz. İki yarı insanın birbirlerine ilgi göstermesi, hatta," Bander boğazını temizledi ve bir çaba sarf ederek, "etkileşime girmesi. Doğal olarak bütün yarı insan

filmleri nesiller önce ortadan kaldırıldı."

"Ya diğer Solarialıların kayıtları?"

"Hepsi yok edildi."

"Emin olabilir misin?"

"Onları yok etmemek çılgınca olurdu."

"Belki de bazı Solarialılar çılgın, duygusal ya da unutkanlardı Bizi komşu malikanelere yönlendirmeye bir itirazın olmayacağını varsayıyoruz."

Bander hayretle Trevize'ye baktı. "Diğerlerinin size karşı benim olduğum kadar hoşgörülü olaçağını mı sanıyorsun?"

"Neden olmasınlar, Bander?"

"Olmadıklarını göreceksiniz."

"Hayır Trevize. Hayır, hepiniz. Beni dinleyin."

Arka planda robotlar vardı ve Bander kaşlarını çatıyordu.

Birden tedirgin olan Trevize, "Ne var, Bander?" dedi.

Bander, "Hepinizle konuşmaktan ve sizi bütün o tuhaflığınızla gözlemlemekten çok hoşlandım. Bu özel bir deneyimdi ve çok keyif aldım, fakat bunu ne günlüğüme kaydedebilir, ne de filme alarak ölümsüzleştirebilirim."

"Neden?"

"Sizinle konuşmam, sizi dinlemem, sizi malikanemin içine getirmem, sizi buraya ata ölüm odalarına getirmem utanç verici hareketler."

"Biz Solarialı değiliz. Senin için şu robotlar kadar az önem taşıyoruz, öyle değil mi?"

"Konuyu o şekilde kendime mazur gösteriyorum. Diğerlerine mazur göstermek için işe yaramayabilir."

"Bu neden umurunda olsun? İstediğin gibi yapma yolunda kesin bir özgürlüğün var, öyle değil mi?"

"Bu halde olduğumuz halde özgürlük aslında kesin değildir. Eğer gezegendeki tek Solarialı olsaydım, utanç verici hareketleri bile kesin bir özgürlük içinde yapabilirdim. Fakat bu gezegende başka Solarialılar da var ve bu yüzden de ideal özgürlüğe yaklaşmış olsak da tam olarak erişmiş değiliz. Bu gezegende ne yaptığımı öğrenirlerse benden nefret edecek bin iki yüz Solarialı var."

"Bunu öğrenmeleri için hiçbir sebep yok."

"Bu doğru. İlk geldiğinizden beri bunun farkındayım. Sizinle gönül eğlendirdiğim bütün bu süre boyunca hep farkında oldum. Diğerleri öğrenmemeliler."

Pelorat, "Arz hakkında bilgi edinmek için diğer malikanelere yapacağımız ziyaretler sonucunda zorluklar çıkmasından korktuğunuz anlamına geliyorsa, doğal olarak önce sizi ziyaret ettiğimizden hiç bahsetmeyiz," dedi. "Bunu açıkça anlıyoruz."

Bander başını iki yana salladı. "Yeterince risk aldım. Elbette bundan bahsetmeyeceğim. Robotlarım da bundan bahsetmeyecekler, hatta bunu hatırlamamaları talimatını alacaklar. Geminiz yeraltına alınacak ve bize verebileceği bilgiler var mı diye incelenecek–"

"Bekle," dedi Trevize, "Sen gemimizi incelerken bizim burada ne kadar bekleyeceğimizi sanıyorsun? Bu imkânsız."

"Hiç de imkânsız değil, çünkü bu konuda hiçbir şey söyleyemeyeceksiniz. Üzgünüm. Sizinle daha uzun konuş-

mak ve başka birçok şeyden bahsetmek isterdim, fakat anlarsınız ya, durum giderek daha tehlikeli oluyor."

Üzerine basa basa, "Hayır, olmuyor," dedi Trevize.

"Evet, oluyor, küçük yarı insan. Korkarım atalarımın hemen yapacağı şeyi yapmamın zamanı geldi. Üçünüzü de öldürmeliyim."

12

YÜZEYE

51

TREVİZE hemen başını çevirip Bliss'e baktı. Kadının yüzü ifadesiz ama gergindi ve gözleri başka her şeye ilgisiz gibi görünmesine neden olan bir yoğunlukla Bander'e sabitlenmişti.

Pelorat inanamayarak gözlerini faltaşı gibi açmıştı.

Trevize Bliss'in ne yapacağını, ya da ne yapabileceğini bilemediği için ezici bir yenilgi hissini bastırmaya çalışıyordu (bunun sebebi ölme düşüncesi değil, Arz'ın nerede olduğunu öğrenemeden, Gaia'yı neden insanlığın geleceği olarak seçtiğini öğrenemeden ölme düşüncesiydi). Zaman kazanması gerekiyordu.

Sesini sakin tutmak, sözcüklerini de anlaşılır tutmak için mücadele ederek, "Hürmetkar ve nazik bir Solarialı olduğunu gösterdin, Bander," dedi. "Dünyada davetsiz geldiğimiz için sinirlenmedin. Bize topraklarını ve malikaneni gezdirme ve sorduğumuz sorulara cevap verme nezaketinde bulundun. Şimdi gitmemize izin vermek senin karakterine daha uygun bir davranış olurdu. Hiç kimsenin bu dünyaya geldiğimizi bilmesi gerekmiyor ve bizim de geri dönmek için sebebimiz yok. Tamamen masum bir şekilde, sadece bilgi edinmek amacıyla geldik."

"Söylediğin doğru," dedi Bander umursamazca, "ve şu ana kadar hayatlarınızı bağışladım. Atmosferimize ilk girdiğiniz anda hayatınızı kaybetmiştiniz. Sizinle yakın temas kurduğumda yapabileceğim şey, hatta yapmam gereken şey, sizi derhal öldürmekti. O anda Yabancıların bana ne bilgiler sağlayabileceklerini öğrenmek için uygun bir robottan bedenlerinizi parçalarına ayırmasını istemeliydim.

"Bunu yapmadım. Kendi merakıma yenik düştüm ve kaygısız yapıma teslim oldum, fakat bu kadarı yeter. Bunu daha fazla devam ettiremem. Aslında şimdiden Solaria'nın güvenliğini tehlikeye atmış durumdayım, çünkü bir zayıflığım nedeniyle gitmenize izin vermeye kendimi ikna etseydim, siz ne kadar sizin türünüzdeki başka kişilerin gelmeyeceğine dair garanti verirseniz verin onlar kesinlikle peşinizden gelecekti.

"Fakat en azından şunu düşünün. Ölümünüz acısız olacak. Yalnızca beyinlerinizi hafifçe ısıtacağım ve çalışmayı kesmeye sevkedeceğim. Hiçbir acı hissetmeyeceksiniz. Sadece hayatınız sona erecek. Sonradan, parçalara ayırma ve inceleme işi bittiğinde yoğun bir ısı dalgasıyla sizi küllere çevireceğim ve her şey bitmiş olacak."

Trevize, "Ölmemiz gerekiyorsa, o halde çabuk ve acısız bir ölüme hayır diyemem, ama neden hiçbir suç işlemediğimiz halde ölmemiz gerekiyor?" dedi.

"Gelmeniz bir suçtu."

"Akılcı temellere göre değildi, çünkü bir suç olduğunu önceden bilemezdik."

"Neyin suç oluşturduğunu toplumlar belirler. Bu size

akıldışı ve keyfi görünebilir, fakat bize göre değil. Bu bizim dünyamız ve şu veya bu konuda kurallar koyma hakkına sonuna kadar sahibiz. Suç işlediniz ve ölmeyi hak ediyorsunuz."

Bander sadece havadan sudan konuşuyormuş gibi gülümsedi ve konuşmaya devam etti. "Kendi üstün faziletlerinizi ileri sürerek şikayet etmeye de hakkınız yok. Yoğun öldürücü ısı oluşturmak için bir mikrodalga ışınını kullanan bir ışın silahın var. O da benim yapmayı planladığım işi yapıyor, fakat eminim ki çok daha kaba bir şekilde ve acı vererek yapıyordur. Enerjisini boşaltmamış olsaydım ve silahı kılıfından çıkarmanı sağlayacak hareket özgürlüğünü tanıyacak kadar aptal olsaydım onu şu anda hiç tereddüt etmeden benim üzerimde kullanırdın."

Trevize Bander'in dikkati Bliss'e kayar diye ona bir göz atmaya bile korkarak çaresizlik içinde, "Merhametinize sığınarak bunu yapmamanızı diliyorum," dedi.

Birden vakurlaşan Bander, "Öncelikle kendime ve dünyama karşı merhametli olmalıyım, bunun içinde siz ölmelisiniz," dedi.

Bir elini kaldırdı ve bir anda Trevize karanlığa gömüldü.

52

Bir an Trevize karanlığın onu boğdunu hissetti ve çılgınca ölüm bu mu diye düşündü.

Sanki düşünceleri yankı yapmış gibi birinin "Bu ölüm mü?" diye fısıldadığını duydu. Bu Pelorat'ın sesiydi.

Trevize fısıldamaya çalıştı ve sesinin çıktığını fark etti.

Büyük bir rahatlamayla, "Neden soruyorsun?" dedi.

"Ölümden sonra yaşam olduğuna dair eski efsaneler vardır."

"Saçmalık," dedi Trevize. "Bliss? Burada mısın, Bliss?"

Cevap gelmedi.

Pelorat yine onu tekrar etti. "Bliss? Bliss? Ne oldu, Golan?"

Trevize, "Bander ölmüş olmalı," dedi. "Bu durumda malikanesine güç sağlamayacaktır. Işıklar gidecektir."

"Ama nasıl–? Bunu Bliss yaptı mı diyosun?"

"Herhalde. Umarım bu arada zarar görmemiştir." Yeraltının tam karanlığında (arada bir radyoaktif bir atomun duvarlarda parçalanmasıyla ortaya çıkan neredeyse görülemez parıltı sayılmazsa) elleri ve dizleri üzerinde sürünüyordu.

Sonra eli sıcak ve yumuşak bir şeye değdi. Elini üzerinde dolaştığında bunun bir ayak olduğunu anladı ve onu tuttu. Açıkça Bander'in ayağı olamayacak kadar küçüktü. "Bliss?"

Ayak tekmeleyerek Trevize'yi bırakmaya mecbur etti.

"Bliss?" dedi. "Bir şey söyle!"

Bliss, "Hayattayım," dedi. Sesi tuhaf bir şekilde bozulmuştu.

Trevize, "Peki iyi misin?" dedi.

Hayır." Bunu demesiyle çevreleri tekrar aydınlandı –zayıf bir ışıkla olsa da. Duvarlar hafifçe ışıldıyor, düzensizce bir parlayıp bir kararıyordu.

Bander belirsiz bir yığın halinde yerde yatıyordu. Yanındaki Bliss Solarialının kafasını tutuyordu.

Bliss başını kaldırıp Trevize ve Pelorat'a baktı. "Solarialı öldü," dedi ve zayıf ışıkta yanaklarındaki gözyaşları parıldadı.

Trevize hayrete düşmüştü. "Neden ağlıyorsun?"

"Düşünen, zekâ sahibi bir canlıyı öldürdükten sonra ağlamamalı mıyım? Amacım bu değildi."

Trevize kadının ayağa kalkmasına yardımcı olmak için aşağı eğildi, ama Bliss onu itti.

Pelorat da diz çöktü ve, "Lütfen Bliss, sen bile onu hayata döndüremezsin," dedi. "Bize neler olduğunu anlat.

Ayağa kaldırılmaya izin verdi ve düz bir sesle, "Gaia Bander'in yapabildiğini yapabilir," dedi. "Gaia Evren'in düzensiz dağılmış enerjisinden yararlanabilir ve onu yalnızca zihinsel gücüyle istediği işi yapmakta kullanabilir."

"Bunu biliyordum," dedi Trevize. Tam olarak ne yapacağını bilmeden Bliss'i sakinleştirmeye çalışıyordu. "Uzaydaki görüşmemizi iyi hatırlıyorum. Sen, daha doğrusu Gaia, uzay gemimizi esir almıştı. Bander silahlarımı aldıktan sonra beni esir aldığında o aklıma geldi. Seni de esir aldı, ama senin istersen kurtulabileceğine güvenim tamdı."

"Hayır, bunu denesem başarısız olurdum. Gemini ben/biz/Gaia ele geçirdiği zaman," dedi üzgün bir sesle, "ben ve Gaia gerçek anlamda birleşmiştik. Şimdi arada uzayüstü bir mesafe var ve bu benim/bizim/Gaia'nın etkinliğini kısıtlıyor. Ayrıca Gaia yaptığı şeyi bir araya gelmiş beyinlerin müthiş gücüyle yapıyor. Buna rağmen bu beyinler bir araya geldiğinde bile bu tek bir Solarialının sahip olduğu dönüştürücü loblara sahip değiller. Biz enerjiden onun kadar hassasiyetle, etkili olarak ve çaba harcamaksızın yarar-

lanamıyoruz. Gördüğünüz gibi ışıkların daha parlak yanmasını sağlayamıyorum ve yorulmadan onları daha ne kadar süreyle yanık tutabileceğimi bilmiyorum. Bander uyurken bile geniş topraklarının tamamına enerji verebiliyordu."

"Fakat sen bunu dutdurdun," dedi Trevize.

"Güçlerim olduğundan kuşkulanmadığı için," dedi Bliss, "ve ona güçlerim olduğuna dair kanıt sunacak hiçbir şey yapmadığım için. Dolayısıyla benden hiç kuşkulanmadı ve bana hiç dikkatini vermedi. Tamamen sana odaklandı Trevize, çünkü silahları olan sendin –silahlarını yanına alman yine çok işe yaradı– ve Bander'i tek bir hızlı ve beklemediği darbeyle durdurmak için fırsat beklemem gerekiyordu. Bizi öldürme noktasına geldiğinde, bütün zihnini o amaca ve sana yoğunlaştırdığında darbeyi vurabildim."

"Ve muhteşem bir sonuç verdi."

"Nasıl bu kadar acımasızca bir şey söyleyebilirsin, Trevize? Tek niyetim onu durdurmaktı. Sadece dönüştürücüsünü kullanmasına engel olmak istedim. Bizi öldürmeye çalışıp öldüremediğini, bunun yerine çevremizdeki aydınlığın yerini karanlığa bıraktığını anladığında şaşkınlığa düşecekti ve o anda onu daha sıkı kavrayıp uzun ve normal bir uykuya yatıracak, dönüştürücüsünü de serbest bırakacaktım. Böylece güç kesilmeyecekti ve bu malikaneden çıkıp gidebilecek ve gezegenden ayrılabilecektik. Bander'in zihnini nihayet uyandığında bizi gördüğünden itibaren gerçekleşmiş her şeyi unutmuş olmasını sağlayacak şekilde değiştirmeyi umuyordum. Gaia öldürmeden elde edilebilecek şeyleri elde etmek için öldürmeyi arzu etmez."

Pelorat yumuşak bir sesle, "Ters giden neydi, Bliss?" diye sordu.

"Daha önce hiç o dönüştürücü loblara benzer bir şeyle karşılaşmamıştım ve onları inceleyip haklarında bilgi edinecek zamanım da yoktu. Sadece durdurucu manevramla zorlayarak saldırdım ve görünüşe göre bu doğru işi yapmadı. Engellenen enerjinin loblara girmesi değil, loblardan çıkması oldu. Enerji sürekli olarak inanılmaz bir hızla o loblara akıyor, fakat normal olarak beyin o enerjiyi aynı hızla dışarı akıtarak kendini koruyor. Ancak ben çıkışı kapatınca enerji hemen lobların içinde birikti saniyenin çok küçük bir oranı kadar bir sürede sıcaklık çok yükseldi ve beyin proteinleri patlayarak işlemez hale geldiler, sonuçta Bander öldü. Işıklar gitti ve ben hemen engelimi kaldırdım, fakat elbette çok geç kalmıştım."

"Nasıl başka türlü hareket edebilirdin, bilmiyordum, sevgilim," dedi Pelorat.

"Cinayet işlediğim göz önüne alınırsa bu beni neden rahatlatsın ki?"

"Bander bizi öldürmenin eşiğindeydi," dedi Trevize.

"Bu onu öldürmek için değil, durdurmak için bir sebeptir."

Trevize duraksadı. Hissettiği sabırsızlığı dışa vurmak istemiyordu, çünkü Bliss'i gücendirmekten veya daha da üzmekten çekiniyordu. Ne de olsa kadın onların fevkalade düşmanca bir dünyadaki yegane savunmalarıydı.

"Bliss, Bander'in ölümünden daha öteye bakmanın zamanı geldi," dedi. "O öldüğü için topraklarındaki bütün

güç gitti. Diğer Solarialılar er ya da geç, muhtemelen çabucak bunun farkına varacaklardır. Bunu araştırmaya mecbur kalacaklardır. Belki de birkaçı birleşip saldıracaktır ki bunu savuşturabileceğini sanmıyorum. Ayrıca kendin de kabul ettin, şu anda sağlayabildiğin kısıtlı miktardaki gücü çok uzun bir süre boyunca sağlayamayacaksın. Bu yüzden gecikmeden yüzeye ve gemimize geri dönmemiz önemli."

"Ama Golan," dedi Pelorat, "bunu nasıl yapacağız? Dönemeçli bir yolda kilometrelerce yol aldık. Tahminimce bu malikane tam bir labirenttir ve kendi adıma yüzeye gitmek için nereye gitmemiz gerektiği hakkında en ufak bir fikrim yok. Yön duygum her zaman zayıf olmuştur."

Çevresine bakınan Trevize Pelorat'ın haklı olduğunun farkına vardı. "Yüzeye açılan birçok kapı olduğunu tahmin ediyorum, girdiğimiz kapıyı bulmak zorunda değiliz," dedi.

"Ama o kapıların hiçbirinin nerede olduğunu bilmiyoruz. Onları nasıl bulacağız?"

Trevize yeniden Bliss'e döndü. "Zihinsel olarak dışarı giden yolu bulmamıza yardımcı olacak bir şey tespit edebiliyor musun?"

Bliss, "Malikanedeki robotların tamamı kapalı," dedi. "Tam üstümüzde zeki olmayan canlılardan gelen zayıf bir fısıltı tespit edebiliyorum, ama bunun bize açıkladığı tek şey yüzeyin tam üstümüzde olduğu ki bunu zaten biliyoruz."

"O halde," dedi Trevize, "bir kapı aramamız gerekecek."

Pelorat, "Deneme yanılma," dedi dehşet içinde. "Asla başaramayacağız."

"Bulabiliriz de, Janov," dedi Trevize, "araştırırsak çok kü-

çük de olsa bir şansımız olacaktır. Diğer alternatif ise sadece burada kalmak ve onu yaparsak da asla başarılı olamayız. Hadi gel, küçük bir şans hiç şans olmamasından iyidir."

"Bekle," dedi Bliss, "bir şey hissediyorum."

"Ne?" dedi Trevize.

"Bir zihin."

"Zeki mi?"

"Evet, ama kısıtlı sanırım. Ama bana en açık biçimde ulaşan başka bir şey."

Yine sabırsızlığıyla mücadele ederek, "Ne?" dedi Trevize.

Fısıldayarak, "Korku! Dayanılmaz bir korku!" dedi Bliss.

53

TREVİZE pişmanlıkla etrafa bakındı. Odaya nereden girdiklerini biliyordu, fakat gelirken kullandıkları yolu geriye doğru takip edebilmek gibi bir hayale kapılmıyordu. Sonuçta dönüşlere ve virajlara pek dikkatini vermemişti. Rotayı tek başlarına, yardım almadan ve sadece titrek, sönük bir ışığın kılavuzluğu altında tekrar dönmek zorunda kalacakları bir duruma düşeceklerini kim bilebilirdi ki?

"Arabayı harekete geçirebileceğini düşünüyor musun, Bliss?" dedi.

"Bunu yapabileceğimden eminim, ama bu sürebileceğim anlamına gelmiyor, Trevize," dedi Bliss.

Pelorat, "Sanırım Bander arabayı zihinsel olarak sürüyordu," dedi. "Hareket halindeyken herhangi bir şeye dokunduğunu görmedim."

Bliss nazikçe, "Evet zihinsel olarak sürüyordu, Pel, ama

zihinsel olarak nasıl yapıyordu?" dedi. "Kontrolleri kullanarak sürdüğünü de söyleyebilirdin. Kesinlikle, fakat ben kontrolleri kullanmanın ayrıntılarını bilmediğime göre bu işe yaramıyor, değil mi?"

"Deneyebilirsin," dedi Trevize.

"Denersem bütün zihnimi o işe vermem gerekir ve öyle yaparsam da ışıkları yanık tutabileceğimden kuşkuluyum. Arabayı sürmeyi öğrensem bile karanlıkta bize fayda etmeyecektir."

"O halde herhalde yürüyerek ilerlememiz gerekiyor?"

"Korkarım öyle."

Trevize yakınlarınındaki loş ışığın ötesindeki kesif ve zifiri karanlığa dikkatle baktı. Hiçbir şey görmüyor, hiçbir şey duymuyordu.

"Bliss, hâlâ o korku içindeki zihni hissediyor musun?" diye sordu.

"Evet, hissediyorum."

"Nerede olduğunu anlayabilir misin? Bizi ona götürebilir misin?"

"Zihinsel algılama düz bir çizgidir. Sıradan maddeler tarafından hissedilebilir ölçüde kırılmaz, bu yüzden o yönden geldiğini anlayabiliyorum."

Koyu renkli duvarda bir noktayı işaret etti ve, "Ama duvarın içinden ona doğru yürüyemeyiz," dedi. "Yapabileceğimiz en iyi şey koridorları izlemek ve algının güçlenmeye devam ettiği yön hangisiyse o tarafa doğru yolumuzu bulmaya çalışmak. Kısacası sıcak-soğuk oyunu oynamamız gerekecek."

"O halde hemen başlayalım."

Pelorat duraksadı. “Bekle Golan; bu şeyi her ne ise bulmak istediğimizden emin miyiz? Eğer korku içindeyse bizim de korkmak için geçerli bir sebebimiz olabilir.”

Trevize sabırsızlıkla başını iki yana salladı. “Tercih şansımız yok, Janov. Korku içinde olsa da olmasa da o bir zihin ve bizi yüzeye yönlendirmeye istekli olabilir veya sevk edilebilir.

Pelorat tedirginlikle, “Peki Bander’i burada böylece bırakacak mıyız?” diye sordu.

Trevize dostunun dirseğini tuttu. “Hadi Janov. O konuda da tercih şansımız yok. Eninde sonunda bir Solarialı burayı tekrar aktifleştirecektir ve bir robot Bander’i bulup icabına bakacaktır – Umarım bu biz güvenle buradan ayrıldıktan sonra olur.”

Trevize Bliss’in öne geçmesine izin verdi. Işıklar her zaman kadının en yakınında en fazla ışıldıyordu. Bliss her kapıda, koridordaki her ayrımda duraklıyor, korkunun hangi yönden geldiğini kestirmeye çalışıyordu. Kimi zaman bir kapıya giriyor, ya da bir kıvrımı dönüyor, sonra geri dönüyor ve alternatif bir yolu deniyordu. Trevize ise aciz bir biçimde onu izliyordu.

Bliss’in bir karar verdiği ve kararlı bir şekilde belirli bir yöne doğru hareket ettiği her sefer, ışık onun önüne doğru kayıyordu. Trevize artık ışığın biraz daha parlak göründüğüne dikkat etti – ya gözleri loşluğa uyum sağladığı için, ya da Bliss dönüştürme işlemini daha etkili biçimde yapmayı öğrendiği için. Bir noktada yere sokulmuş olan madeni çubuklardan birinin yanından geçerlerken Bliss elini çubu-

ğun üzerine koydu ve ışıklar belirgin ölçüde güçlendi. Bliss kendinden memnunmuş gibi başını salladı.

Hiçbir şey tanıdık görünmüyordu; düzensiz yeraltı malikanesinin dışarıdan gelirlerken geçmedikleri kısımlarında dolaştıkları kesin gibi görünüyordu.

Trevize keskin biçimde yukarı eğimli koridorlar aramaya devam ediyor, aynı zamanda da tavanları da kapak olduğuna dair bir işaret görmek umuduyla inceliyordu. O türden hiçbir şey yoktu; korku içindeki zihin hâlâ dışarı çıkma yönündeki tek umutlarıydı.

Kendi ayak sesleri hariç sessizlik içinde, hemen yakınlarındaki ışık hariç karanlıkta, kendi hayatları hariç ölümün içinde yürüdüler. Arada bir alacakaranlıkta hareketsiz oturan ya da ayakta duran bir robotun belli belirsiz gövdesini görüyorlardı. Bir keresinde yan yatan, ayakları ve kolları tuhaf donmuş pozisyonlarda kalmış bir robot gördüler. Gücün kesildiği anda dengesiz yakalanmış ve yana devrilmiş olmalı diye düşündü Trevize. Bander canlı da olsa ölü de olsa yerçekimi kuvvetini etkileyemiyordu. Belki de geniş Bander topraklarının dört bir yanında robotlar atıl halde ayakta duruyor veya yerde yatıyorlardı ve bu durum sınırlarda çabucak dikkat çekecekti.

Aniden belki de dikkat çekmez diye düşündü. Solarialılar içlerinden biri yaşlılık ve fiziksel çöküş nedeniyle öldüğünde bunu anlarlardı. Dünya alarma geçer ve hazır olurdu. Fakat Bander aniden, önceden bilme imkânı olmaksızın, hayatının en olgun döneminde ölmüştü. Kim bilecekti? Kim bunu beklerdi? Faaliyetin kesilmesini kim gözlerdi?

Ama hayır (ve Trevize iyimserliği ve teselliyi aşırı güvene götüren tehlikeli tuzaklar oldukları için gemledi). Solarialılar Bander topraklarındaki bütün faaliyetlerin kesilmesini fark edecek ve derhal harekete geçeceklerdi. Hepsi toprakların haleflere geçmesine büyük bir önem veriyorlardı, dolayısıyla ölümü kendi haline bırakamazlardı.

Pelorat mutsuz bir sesle, "Havalandırma kesildi," dedi. "Böyle yeraltındaki bir yer havalandırılmalı ve gücü sağlayan Bander'di. Şimdi de kesildi."

"Fark etmez, Janov," dedi Trevize. "Bu boş yeraltı mekânında bize yıllarca yetecek kadar hava var."

"Yine de kesildi işte. Bu psikolojik olarak kötü."

"Lütfen Janov, klostrofobiye kapılmanın sırası değil. Bliss, yaklaştık mı?"

"Oldukça, Trevize," dedi Bliss. "His şimdi çok daha güçlü ve konumunu daha açık olarak algılayabiliyorum."

Bliss artık daha kendinden emin biçimde ileri yürüyor, yön seçilmesi gereken noktalarda daha az duraksıyordu.

"İşte! İşte!" dedi. "Onu yoğun olarak algılayabiliyorum."

Trevize kuru bir sesle, "Artık onu ben bile duyabiliyorum," dedi.

Üçü birden durdu ve farkında olmadan nefeslerini tuttular. Hafif bir inleme ve aralıklı hıçkırışlar duyabiliyorlardı.

Büyük bir odaya girdiler ve ışıklar gelirken o ana kadar gördükleri odaların aksine bunun zengin ve rengarenk döşenmiş olduğunu gördüler.

Odanın merkezinde hafifçe eğilmiş, kollarını neredeyse şefkatli gibi görünen bir hareketle ileri uzatmış bir robot

gördüler. Elbette robot tamamen hareketsizdi.

Robotun arkasında giysiler dalgalanıyordu. Bunların bir kenarından yuvarlak, korku dolu bir göz yavaş yavaş ilerliyordu ve hâlâ o kederli hıçkırma sesi duyuluyordu.

Trevize robotun çevresinden dolandı ve diğer taraftan küçük bir şekil çığlık atarak fırladı. Sendeledi, yere düştü ve öyle kaldı. Gözlerini elleriyle kapattı ve sanki hangi açıdan gelirse gelsin bir tehdidi savuşturmak istermiş gibi her yönde havayı tekmelemeye başladı. Bu arada çığlık atmaya devam ediyordu–

Bliss gayet gereksiz bir şekilde, "Bu bir çocuk!" dedi.

54

TREVİZE kafası karışmış bir halde geri çekildi. Bir çocuk burada ne arıyordu ki? Bander kesin yalnızlığından çok gurur duymuş, bu konunda çok ısrar etmişti.

Anlaşılması güç bir olay karşısında sağlam akıl yürütmeye başvurmaya o kadar eğilimli olmayan Pelorat çözümü hemen benimsedi ve, "Herhalde bu halef olsa gerek," dedi.

Bliss, "Bander'in çocuğu," diye onu onayladı, "ama sanırım halef olmak için çok genç. Solarialıların başka bir yerden halef bulması gerekecek."

Çocuğa gözünü dikmişti, fakat sabit bir şekilde bakmak yerine yumuşak, hipnotize edici bir şekilde bakıyordu. Çocuğun çıkardığı gürültü yavaş yavaş azaldı. Gözlerini açtı ve Bliss'in bakışına karşılık verdi. Ağlaması arada bir duyulan hafif bir inlemeye dönüştü.

Şimdi Bliss de yatıştırıcı sesler çıkarıyor, kendi başlarına

anlam ifade etmeyen, ama sadece düşüncelerinin sakinleştirici etkisini güçlendirmeyi amaçlayan kesik sözcükler söylüyordu. Sanki zihinsel olarak çocuğun yabancı zihnini işaret ediyor ve darmadağınık duygularını düzeltmeye çalışıyor gibiydi.

Çocuk yavaşça, gözlerini hiç Bliss'ten ayırmadan ayağa kalktı, bir an oracıkta sallanarak durdu, sonra kendini sessiz, donmuş robotun üzerine attı. Sanki dokunuşunun verdiği güvenliğe kavuşmak istermiş gibi kollarını robotun sağlam ayağına doladı.

Trevize, "Herhalde o robot dadısı, ya da bakıcısı olsa gerek," dedi. "Herhalde bir Solarialı başka bir Solarialıya bakamıyordur, kendi çocuğu olsa bile."

Pelorat da, "Herhalde çocuk da hermafrodit olsa gerek," dedi.

"Öyle olması gerekir," dedi Trevize.

Hâlâ tamamen çocuğa odaklanmış olan Bliss yavaşça ona yaklaşıyordu. Avuçiçleri kendisine dönük olan ellerini yarı yarıya yukarı kaldırmış, sanki küçük yaratığı yakalamak gibi bir niyeti olmadığını vurguluyordu. Çocuk şimdi sessizliğe gömülmüş, yaklaşan Bliss'i izliyordu. Robota daha da sıkı sıkıya sarılmıştı.

Bliss, "Sakin, çocuk-sıcak, çocuk-yumuşak, sıcak, rahat, güvenli, çocuk-güvenli-güvenli," dedi.

Durdu ve etrafına bakınmadan, alçak bir sesle, "Pel, onunla kendi dilinde konuş," dedi. "Ona gücün kesildiğini ve bizim bunu halletmek için gelmiş robotlar olduğumuzu söyle."

Şoke olmuş bir halde “Robotlar mı!” dedi Pelorat.

“Ona kendimizi robot olarak tanıtmamız gerek. Robotlardan korkmuyor. Ve hayatında bir kere bile insan görmemiş, belki onları zihninde bile kuramıyor olabilir.”

Pelorat “Doğru cümleyi kurabileceğimden emin değilim,” dedi. “Eski dilde ‘robot’ için kullanılan sözcüğü bilmiyorum.”

“O halde ‘robot’ de, Pel. İşe yaramazsa ‘demir nesne’ de. Ne diyebiliyorsan onu de.”

Pelorat yavaşça, sözcük sözcük eski dilde konuştu. Çocuk anlamaya çalışıyormuş gibi sertçe kaşlarını çatarak ona baktı.

Trevize, “Hazır elin değmişken nasıl dışarı çıkılacağını da sorabilirsin,” dedi.

“Bliss, “Hayır,” dedi. “Henüz değil. Önce güven, sonra bilgi.”

Artık Pelorat’a bakan çocuk yavaşça robottan ayrıldı ve tiz, ahenkli bir sesle konuştu.

Pelorat tedirgin bir şekilde, “Benim için fazla hızlı konuşuyor,” dedi.

Bliss, “Daha yavaşça tekrar etmesini söyle,” dedi. “Onu sakinleştirmek ve korkularını gidermek için elimden geleni yapıyorum.”

Pelorat yine çocuğa kulak vererek, “Sanırım Jemby’yi durduranın ne olduğunu soruyor,” dedi. “Jemby robot olmalı.”

“Tekrar sorup emin ol, Pel.”

Pelorat konuştu, sonra dinledi ve, “Evet, Jemby robotun

adı," dedi. "Çocuk kendisine Fallom diyor."

"Güzel!"Bliss aydınlık ve mutlu bir ifadeyle çocuğa gülümsedi, onu işaret etti ve, "Fallom, İyi Fallom, Cesur Fallom," dedi. Bir elini kendi göğsüne koydu ve, "Bliss," dedi.

Çocuk gülümsedi. Gülümsediğinde çok alımlı görünüyordu. "Bliss," dedi. Sondaki "s"yi yanlış bir şekilde tıslatmıştı.

Trevize, "Bliss, eğer robotu, Jemby'yi tekrar etkinleştirebilirsen, bize bilmek istediğimiz şeyi söyleyebilir," dedi. "Pelorat çocukla konuştuğu gibi onunla da kolayca konuşabilir."

"Hayır," dedi Bliss. "Bu yanlış olur. Robotun ilk görevi çocuğu korumak. Eğer etkinleştirilirse ve hemen bizim, yabancı insanların farkına vararsa anında bize saldırabilir. Burada hiç yabancı insan yok. O zaman onu tekrar kapatmaya mecbur kalırsam bize hiçbir bilgi vermez ve tanıdığı tek ebeveynin yeniden kapandığını gören çocuk da –Eh, hayır, bunu yapmayacağım."

Pelorat kibarca, "Fakat bize robotların insanlara zarar veremeyecekleri söylenmişti," dedi.

"Evet öyle söylendi," dedi Bliss, "fakat bu Solarialıların ne tür robotlar yaptıkları söylenmedi. Ve bu robot zarar vermeyecek şekilde tasarlanmış olsa bile, çocuğuyla, ya da sahip olabildiği çocuğa en yakın şeyle insan olarak değil yalnızca yasadışı davetsiz misafirler olarak tanıması ihtimali bile olan üç nesne arasında bir seçim yapmak zorunda kalacaktır. Doğal olarak çocuğu tercih edecek ve bize saldıracaktır."

Tekrar çocuğa döndü. "Fallom," dedi, "Bliss." Eliyle işaret etti. "Pel-Trev."

"Pel. Trev," dedi çocuk itaatkarca.

Bliss çocuğa yaklaştı ve ellerini yavaşça ona doğru uzattı. Çocuk onu izledi, sonra bir adım geriye gitti.

"Sakin, Fallom," dedi Bliss. "İyi Fallom. Dokun Fallom. Güzel Fallom."

Çocuk bir adım yaklaştı ve Bliss içini çekti. "Aferin, Fallom."

Bliss Fallom'un çıplak koluna dokundu, zira çocuk da ebeveyni gibi yalnızca önü açık uzun bir cübbe ve altına da bir peştamal giymişti. Bliss'in dokunuşu yumuşaktı. Kolunu geri çekti, bekledi, sonra tekrar dokunarak yavaşça okşadı.

Bliss'in zihninin güçlü, sakinleştirici etkisi altındaki çocuğun gözleri yarı yarıya kapandı.

Bliss elini yavaşça, yumuşak bir şekilde, çok hafif dokunarak çocuğun omuzlarında, boynunda, kulaklarında dolaştırdı, sonra kulağının tam üstündeki ve arkasındaki bir noktadan uzun kahverengi saçının altına soktu.

Elini geri çekti, sonra, "Dönüştürücü loblar hâlâ küçük," dedi. "Kafatası kemiği henüz gelişmemiş. Orada sadece sert bir deri tabakası var, bu tabaka sonunda dışarı doğru genişleyecek ve loblar tamamen geliştikten sonra kemikle çevrelenecek. Bu da demek oluyor ki şu an için toprakları kontrol etmek bir yana, kendi kişisel robotunu bile etkin hale getiremez. Kaç yaşında olduğunu sor, Pel."

Pelorat çocukla biraz konuştuktan sonra, "Eğer doğru anladıysam on dört yaşındaymış," dedi.

Trevize, "Daha çok on bir yaşında gibi duruyor," dedi.

Bliss, "Bu dünyada kullanılan yılların uzunluğu Standart Galaktik Yıllar ile yakın bir uyum içinde olmayabilir. Kaldı ki, Uzaycıların çok uzun ömre sahip oldukları düşünülüyor ve Solarialılar da bu bakımdan diğer Uzaycılar gibiyseler onların da uzun gelişim dönemleri olabilir. Sonuçta yıllara bakamayız."

Trevize sabırsızca dilini şaklatarak, "Bu kadar antropoloji yeter," dedi. "Yüzeye çıkmalıyız ve karşımızdaki bir çocuk olduğuna göre zamanımızı boşa harcıyor olabiliriz. Yüzeye giden yolu bilmiyor olabilir. Hayatı boyunca yüzeye çıkmamış bile olabilir."

Bliss, "Pel!" dedi.

Pelorat kadının ne demek istediğini anladı; ardından Fallom'la o ana kadarki en uzun konuşmasını yaptı.

Sonunda, "Çocuk güneşin nerede olduğunu biliyor," dedi. "Onu gördüğünü söylüyor. Sanırım ağaçları görmüş. O sözcüğün, en azından benim kullandığım sözcüğün ne olduğunu biliyor gibi görünmüyordu–"

"Evet Janov," dedi Trevize, "ama sadede gel."

"Fallom'a eğer bizi dışarıya, yüzeye çıkartabilirse bunun robotu etkin hale getirmemize imkân verebileceğini söyledim. Aslında robotu etkin duruma geçireceğimizi söyledim. Bunu yapabilir miyiz dersiniz?"

Trevize, "Bunu sonra düşünürüz," dedi. "Bize kılavuzluk edeceğini söyledi mi?"

"Evet. Anlarsın ya, o sözü verirsem çocuğun bunu yapmak konusunda daha istekli olacağını düşündüm. Sanırım

onu hayal kırıklığına uğratma riskini aldık–"

"Gel," dedi Trevize, "hadi yola koyulalım. Yeraltında mahsur kalırsak bütün bunlar soyut konular olacak."

Pelorat çocuğa bir şey söyledi. Çocuk yürümeye başladı, sonra durdu ve tekrar Bliss'e baktı.

Bliss elini uzattı, sonra ikisi el ele yürümeye başladı.

Hafifçe gülümseyerek, "Onun yeni robotu oldum," dedi.

"Bundan epey memnun görünüyor," dedi Trevize.

Fallom sıçrayarak yürüyordu. Trevize kısa süreliğine çocuğun mutlu olmasının tek sebebinin Bliss'in onu mutlu etmek için çaba harcaması mı olduğunu, yoksa buna ek olarak yüzeye çıkmanın ve üç yeni robota sahip olmanın verdiği heyecanının da mı etkili olduğunu, yoksa sadece üvey ebeveyni Jemby'ye tekrar sahip olma düşüncesiyle mi heyecanlandığını merak etti. Bir şey fark etmiyordu – çocuk onları yüzeye çıkardığı sürece.

Çocuğun hiç tereddüt etmeden ilerliyor gibiydi. Yol ayrımı olan yerlerde hiç duraklamadan bir yöne sapıyordu. Gerçekten nereye gittiğini biliyor muydu, yoksa sadece kayıtsız mı kalıyordu? Sadece ortada sonu olmayan bir oyun mu oynuyordu?

Ama Trevize yürüyüşünün hafifçe zorlaşmış olmasından yokuş yukarı yürüdüğünü fark etmişti ve çocuk da kendini beğenmiş bir edayla ileriye sıçrıyor, ileriyi işaret ediyor ve konuşup duruyordu.

Trevize Pelorat'a baktı. Pelorat boğazını temizleyip, "Sanırım 'kapı' diyor," dedi.

"Umarım doğru sanıyorsundur," dedi Trevize.

Çocuk Bliss'ten ayrıldı ve koşmaya başladı. Zemin döşemesinin bitişiğindeki kısımlardan daha koyu gibi görünen bir kısmına işaret etti. Çocuk o karanlık kısmın üzerine adım attı, birkaç kere zıpladı, sonra apaçık bir dehşet ifadesiyle diğerlerine döndü ve kulak tırmalayıcı bir sesle hızla konuştu.

Bliss yüzünü buruşturarak, "Güç vermem gerekecek," dedi. "Bu iş beni yoruyor."

Yüzü biraz kızardı ve ışıklar karardı, ama Fallom'un hemen önünde bir kapı açıldı. Çocuk o ince sesiyle neşeyle güldü.

Fallom kapıdan dışarıya koştu, iki adam da onu izledi. Bliss en arkadan geldi ve hemen içerideki ışıklar kararıp kapı kapanırken arkasına baktı. Sonra nefesini düzene sokmak için durakladı. Oldukça yorgun görünüyordu.

"Eh," dedi Pelorat, "çıktık işte. Gemi nerede?"

Hep birden hâlâ parlaklığını koruyan alacakaranlığın ışığı altında duruyorlardı.

Trevize, "Bana şu yöndeymiş gibi geliyor," diye mırıldandı.

"Bana da öyle geliyor," dedi Bliss. "Yürüyelim," dedi ve Fallom'a elini uzattı.

Rüzgarın ve canlı hayvanların hareketlerinin ve bağırışlarının sesleri haricinde hiçbir ses yoktu. Bir noktada bir ağacın tabanının yakınında duran, elinde amacı belirsiz bir alet tutan bir robotun yanından geçtiler.

Pelorat aşikar bir merakla robota doğru bir adım attı, ama Trevize, "Bizim işimiz değil, Janov," dedi. "Devam edelim."

Daha uzaktaki yana devrilmiş bir robotun yanından geçtiler.

Trevize, "Herhalde Kilometrelerce boyunca her yönde yere yığılmış robotlar vardır," dedi. Sonra muzaffer bir sesle, "Ah, işte gemi orada," diye ekledi.

Adımlarını sıklaştırdılar, sonra aniden durdular. Fallom tiz sesiyle heyecanla bağırdı.

Zeminde, geminin yakınlarında ilkel tasarımlı bir hava taşıtına benzeyen, çok fazla enerji harcıyor gibi duran ve kırılgan görünen bir rotora sahip bir nesne duruyordu. Hava taşıtının yanında, küçük Yabancılar grubuyla geminin arasında da dört insan vardı.

"Çok geç kaldık," dedi Trevize. "Çok fazla zaman harcadık. Şimdi ne yapacağız?"

Pelorat merakla, "Dört Solarialı mı?" dedi. "Bu mümkün değil. Kesinlikle birbirleriyle böyle fiziksel temasa geçmezler. Üç boyutlu görüntüler olabilirler mi dersiniz?"

"Tamamen gerçekler," dedi Bliss. "Bundan eminim. Solarialı da değiller. Zihinlerini karıştırmanın imkânı yok. Bunlar robot."

55

"HADİ ÖYLEYSE," dedi Trevize yorgun argın, "ilerleyelim!" Sakin bir tempoyla gemiye doğru yürüyüşüne kaldığı yerden devam etti ve diğerleri de onu izledi.

Pelorat nefes nefese, "Ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordu.

"Eğer bunlar robotsa, emirlere uymak zorundalar."

Robotlar onları bekliyorlardı. Yaklaşırlarken Trevize onları dikkatle izledi.

Evet, bunlar robot olmalılardı. Derilerinin altına et yerleştirilmiş gibi görünen yüzleri tuhaf bir şekilde ifadesizdi. Yüzleri dışında derilerinin hiçbir santimetre karesini açığa çıkarmayan üniformalar giymişlerdi. Ellerinde bile ince, opak eldivenler vardı.

Trevize gelişigüzel elini kaldırarak şüpheye yer bırakmayacak şekilde yana çekilmelerini talep eden sert bir hareket yaptı.

Robotlar hareket etmediler.

Trevize Pelorat'a alçak sesle, "Sözcüklere dök, Janov," dedi. "Kesin konuş."

Pelorat boğazını temizledi ve sesine alışılmamış bariton bir ton katarak yavaşça konuştu ve tıpkı Trevize'nin yaptığı robotlara yana çekilmelerini işaret etti. O anda diğerlerinden belki birazcık daha uzun olan bir robot soğuk ve keskin bir sesle bir şeyler söyledi.

Pelorat Trevize'ye döndü. "Sanırım Yabancı olduğumuzu söyledi."

"Ona insan olduğumuzu ve bize itaat etmeleri gerektiğini söyle."

Ardından robot garip ama anlaşılır bir Galaktik Dil lehçesiyle konuştu. "Seni anlıyorum, Yabancı. Galaktik Dil konuşabiliyorum. Biz Koruyucu Robotlarız."

"O halde insan olduğumuzu ve dolayısıyla bize itaat etmeniz gerektiğini söylediğimi duymuşsundur."

"Biz yalnızca Hükümranlara itaat edecek şekilde prog-

ramlandık, Yabancı. Siz Hükümran değilsiniz, Solarialı da değilsiniz. Hükümran Bander normal haberleşmeye anında cevap vermedi ve biz de meseleyi yakından incelemek üzere geldik. Bunu yapmak görevimiz. Solaria'da inşa edilmemiş bir uzay gemisi, birkaç Yabancı buluyor ve bütün Bander robotlarının kapalı olduğunu görüyoruz. Hükümran Bander nerede?"

Trevize başını iki yana salladı, yavaşça ve belirgin bir şekilde, "Dediklerimiz hakkında hiçbir şey bilmiyoruz," dedi. "Gemimizin bilgisayarı düzgün çalışmıyor. İstediğimiz bu olmadığı halde kendimizi bu tuhaf gezegenin yakınında bulduk. Konumumuzu öğrenmek için iniş yaptık. Bütün robotların devre dışı kaldığını gördük. Neler olmuş olabileceği hakkında hiçbir fikrimiz yok."

"Bu güvenilir bir anlatım değil. Eğer topraklardaki bütün robotlar devre dışı kaldıysa ve bütün güç kesildiyse, Hükümran Bander ölmüş olmalı. Rastlantı eseri onun tam siz iniş yaptığınız sırada öldüğünü düşünmek mantıklı değil. Arada nedensel bir bağlantı olmalı."

Trevize sadece meseleyi karmaşıklaştırmak ve yabancılara özgü o anlama zorluğuna sahip olduğunu ve dolayısıyla da masum olduğunu göstermek amacıyla, "Ama güç kesilmiş değil," dedi. "Sen ve diğer robotlar çalışıyorsunuz."

Robot, "Biz Koruyucu Robotlarız," dedi. "Hiçbir Hükümrana ait değiliz. Bütün dünyaya aitiz. Hükümran kontrollü değil, nükleer güçlüyüz. Tekrar soruyorum, Hükümran Bander nerede?"

Trevize çevresine bakındı. Pelorat tedirgin görünüyor-

du; Bliss dudaklarını kenetlemişti ama sakindi. Fallom titriyordu, ama Bliss eliyle omzuna dokununca çocuk hafifçe kasıldı ve yüzü ifadesizleşti (Bliss onu yatıştırıyor muydu?)

Robot, "Bir kere daha ve son defa soruyorum, Hükümran Bander nerede?" dedi.

Trevize vakur bir sesle, "Bilmiyorum," dedi.

Robot başıyla onayladı ve diğer iki robot çabucak ayrıldılar. Robot, "diğer Koruyucular malikaneyi araştıracaklar," dedi. "Bu arada siz de sorgulama için gözlem altında tutulacaksınız. Bana belinize taktığınız o nesneleri verin."

Trevize bir adım geri gitti. "Zararsızlar."

"Tekrar hareket etmeyin. Yapılarını, zararlı yoksa zararsız mı olduklarını sorgulamıyorum. Onları istiyorum."

"Hayır."

Robot çabucak ileri adım attı ve kolunu öyle hızlı öne uzattı ki Trevize neler olduğunu fark edemedi. Robot'un eli omzundaydı; kavrayışı sertleşti ve onu aşağıya doğru itti. Trevize dizleri üzerine düştü.

Robot, "O nesneler," dedi. Öteki elini uzattı.

Trevize nefes nefese, "Hayır," dedi.

Bliss ileri atıldı, robotun kavrayışıyla kapana kısılmış olan Trevize onu engellemek için bir şey yapamadan silahı kılıfından çekti ve robota doğru uzattı. "İşte, Koruyucu," dedi, "bana bir saniye daha verirseniz, işte bu da öteki silah. Şimdi yoldaşımı serbest bırakın."

Her iki silahı da tutan robot geri adım attı ve Trevize canla başla sol omzunu ovarak, yüzünü acıyla buruşturmuş halde yavaşça ayağa kalktı.

(Fallom hafif bir sesle inledi ve Pelorat çocuğun dikkatini dağıtmak için onu yerden kaldırdı ve sıkıca tuttu.)

Bliss Trevize'ye öfke dolu bir fısıltıyla, "Neden onunla mücadele ediyorsun? Seni iki parmağıyla öldürebilir," dedi.

Trevize homurdandı ve sıkılı dişlerinin arasından, "Sen neden onun icabına bakmıyorsun?" dedi.

"Deniyorum. Bu zaman alıyor. Zihni sıkı, yoğun bir şekilde programlanmış ve açık bırakılmamış. Onu incelemeliyim. Sen zaman kazan."

Trevize neredeyse sessizce, "Zihnini inceleme, yalnızca yok et," dedi.

Bliss çabucak robota doğru baktı. Makine dikkatle silahları inceliyordu, bu arada onunla beraber kalmış tek robot da Yabancıları gözlüyordu. Her ikisi de Trevize ile Bliss arasında devam eden fısıldaşmayla çok ilgileniyormuş gibi görünmüyordu.

Bliss, "Hayır, yok etmek yok," dedi. "İlk dünyada bir köpek öldürdük ve bir diğerini de yaraladık. Bu dünyada ne olduğunu biliyorsun." (Koruyucu Robotlara bir kere daha çabucak göz attı.) "Gaia ne yaşamı, ne de zekâ formunu gereksiz yere katletmez. Bu işi barışçıl biçimde halletmek için zamana ihtiyacım var."

Geriye adım attı ve sabir bir şekilde robota gözünü dikti.

Robot, "Bunlar silah," dedi.

"Hayır," dedi Trevize.

"Evet," dedi Bliss, "ama artık işe yaramıyorlar. Enerjileri tükendi."

"Gerçekten öyle mi? Neden enerjileri tükenmiş silahları yanınızda taşıyasınız ki? Belki de tükenmiş değillerdir." Robot silahlardan bir tanesini avucunda tuttu ve başparmağını doğru yere koydu. "Bu şekildę mi etkinleştiriliyor?"

"Evet," dedi Bliss, "eğer enerjisi olsaydı basıncı arttırırdığınızda etkin duruma geçerdi, ama enerjisi yok."

"Bu kesin mi?" Robot silahı Trevize'ye yöneltti. "Hâlâ şimdi etkin duruma geçirirsem çalışmayacağını mı söylüyorsunuz?"

"Çalışmayacak," dedi Bliss.

Zihnindekileri açıkça söyleyemeyen Trevize olduğu yerde donup kaldı. Işın silahını Bander enerjisini tükettikten sonra denemiş ve tamamen işe yaramaz hale geldiğini görmüştü, ama robot nöron kamçısını tutuyordu. Trevize o silahı test etmemişti.

Eğer kamçıda çok küçük bir enerji kalıntısı bile kaldıysa bu acı sinirlerini uyarmaya yetecek ve Trevize'nin hissedeceği acının yanında robotun eliyle omzunu tutuşunun verdiği acı bir sevgi okşaması gibi kalacaktı.

Donanma Akademisi'ndeyken her öğrenci gibi Trevize de hafif bir nöron kamçısı darbesi almaya mecbur kalmıştı. Bu sadece nasıl bir his olduğunu anlamaları içindi. Trevize daha fazlasını öğrenme ihtiyacı hissetmiyordu.

Robot silahı etkinleştirdi ve Trevize bir an acıyla kasıldıktan sonra yavaşça gevşedi. Kamçının da enerjisi tamamen tükenmişti.

Robot bir an Trevize'ye bakakaldı, ardından her iki silahı da bir yana fırlattı. "Nasıl oluyor da bunların enerjisi böy-

le tükeniyor?" diye sordu. "Eğer hiçbir işe yaramıyorlarsa, neden onları taşıyorsunuz?"

Trevize, "Ağırlıklarına alışkınım ve onları enerjileri tükenmişken bile taşıyorum."

Robot, "Bu mantıklı değil," dedi. "Hepiniz gözetim altındasınız. Daha fazla sorgulanmak üzere alıkonulacak ve Hükümranlar istediği takdirde devre dışı bırakılacaksınız. Gemi nasıl açılıyor? Onu araştırmamız gerek."

"İşinize yaramaz," dedi Trevize. "Anlamazsınız."

"Ben anlamasam da Hükümranlar anlayacaktır."

"Onlar da anlamazlar."

"O halde anlayabilecekleri şekilde açıklayacaksınız."

"Açıklamayacağım."

"O halde devre dışı bırakılacaksınız."

"Devre dışı bırakılmam size bir açıklama getirmeyecektir ve açıklasam bile devre dışı bırakılacağımı düşünüyorum."

Bliss, "Böyle devam et," diye mırıldandı. "Beyninin işleyişini çözmeye başlıyorum."

Robot Bliss'i kâale almadı. (Bliss acaba bunu Bliss mi sağladı diye düşündü ve bütün kalbiyle onun sağlamış olduğunu ümit etti.)

Robot dikkatini tamamen Trevize'ye vererek, "Eğer zorluk çıkarırsanız sizi kısmen devre dışı bırakırız," dedi. "Size zarar veririz, o zaman da bize bilmek istediğimiz şeyi söylersiniz."

Pelorat aniden boğuk bir sesle bağırdı. "Bir dakika, bunu yapamazsınız. Koruyucu, bunu yapamazsınız."

Robot sessizce, "Bana ayrıntılı talimatlar verildi," dedi. "Bunu yapabilirim. Elbette bilgi elde edebilmek için mümkün olduğu kadar az zarar vereceğim."

"Ama yapamazsınız. Bu olmaz. Ben bir Yabancıyım, iki yoldaşım da öyle. Ama bu çocuk," ve Pelorat hâlâ kucağında taşıdığı Fallom'a baktı, "bir Solarialı. Size ne yapacağınızı söyleyecek ve ona itaat etmeniz gerekiyor."

Fallom Pelorat'a açık ama ifadesiz görünen gözlerle baktı.

Bliss başını sertçe iki yana salladı, ama Pelorat anladığına dair hiçbir belirti göstermeden ona baktı.

Robot gözlerini kısa süreliğine Fallom'a dikti. Sonra, "Çocuğun önemi yok," dedi. "Dönüştürücü loblara sahip değil."

Nefes nefese, "Henüz tam olarak gelişmiş dönüştürücü loblara sahip değil," dedi Pelorat, "ama zamanla onlara sahip olacak. Solarialı bir çocuk."

"Bir çocuk , ama henüz tam olarak gelişmiş dönüştürücü loblara sahip olmadığı için Solarialı değil. Emirlerine itaat etmeye ya da zarar görmesini engellemeye zorunlu değilim."

"Ama o Hükümran Bander'in evladı."

"Öyle mi? Bunu nasıl öğrendiniz?"

Pelorat aşırı hevesli olduğunda kimi zaman yaptığı gibi kekeledi. "B-Bu topraklarda başka hangi çocuk olacaktı ki?"

"Bir düzine olmadığını nereden biliyorsunuz?"

"Başka hiç çocuk gördünüz mü?"

"Burada soruları ben sorarım."

O anda diğer robot omzuna dokununca diğer robotun

dikkati başka yöne kaydı. Malikaneye gönderilmiş olan iki robot hızla geri dönüyorlardı. Koşarak gelseler de hareketlerinde belirli bir düzensizlik vardı.

Robotlar varıncaya kadar sessizlik oldu, sonra içlerinden biri Solarialı dilinde konuştu – o anda bütün robotlar esnekliklerini kaybetmiş gibi göründüler. Bir anlığına sanki pörsüdüler, neredeyse söndüler.

Pelorat Trevize onu elini sallayarak susturamadan, "Bander'i buldular," dedi.

Robot yavaşça döndü ve heceleri yuvarlayan bir sesle, "Hükümran Bander ölmüş," dedi. "Az önce söylediğiniz cümleyle bize bundan haberdar olduğunuzu göstermiş oldunuz. Bu nasıl oldu?

Cüretkarca "Nereden bileyim?" dedi Trevize.

"Öldüğünü biliyordunuz. Orada bulunacak şekilde yattığını biliyordunuz. Orada olmasanız, hayatını sona erdiren siz olmasanız bunu nereden bilecektiniz?" Robotun teleffuzu şimdiden düzeliyordu. Dayanmıştı ve uğradığı şoku kontrol altına alıyordu.

Ardından Trevize, "Bander'i nasıl öldürmüş olabiliriz ki?" dedi. "Dönüştürücü loblarıyla bizi bir anda yok edebilirdi."

"Dönüştürücü lobların ne yapabileceğini ya da ne yapamayacağını nereden biliyorsunuz?"

"Şimdi dönüştürücü loblardan kendin bahsettin."

"Onlardan yalnızca bahsettim. Özelliklerini veya yeteneklerini açıklamadım."

"Bu bilgi bize bir rüyada geldi."

"Bu güvenilir bir yanıt değil."

Trevize, "Bander'in ölümüne bizim yol açtığımızı zannetmek de güvenilir değil," dedi.

Pelorat, "Her halükarda, eğer Hükümran Bander öldüyse, o halde şimdi toprakların kontrolü Hükümran Fallom'a geçti," diye ekledi. "Hükümran işte burada ve uymanız gereken kişi o."

"Biraz önce açıkladığım üzere," dedi robot, "gelişmemiş loblara sahip bir evlat Solarialı değildir. Halef olamaz, dolayısıyla acı haberleri bildirdiğimiz anda uygun yaştaki bir başka Halef buraya getirilecek."

"Ya Hükümran Fallom?"

"Hükümran Fallom yok. Yalnızca bir çocuk var ve çocuk fazlasına sahibiz. Çocuk yok edilecek."

Bliss güçlü bir şekilde, "Buna cüret edemezsiniz. O bir çocuk!" dedi.

"Bu zorunlu işi yapacak olan ben değilim," dedi robot, "kararı verecek olan ise kesinlikle ben değilim. Bu Hükümranların konsensusuyla verilecek bir karar. Ancak çocuk fazlalığı olan zamanlarda hangi kararın verildiğini iyi biliyorum."

Hayır. Hayır diyorum."

"Acısız olacak. –Ama başka bir gemi geliyor. Eskiden Bander malikanesi olan yere görmemiz ve bir üç boyutlu görüntü Konseyi kurmamız çok önemli. Konsey bir Halef belirleyecek ve sizin akıbetinize karar verecek. Çocuğu bana verin."

Bliss yarı baygın haldeki Fallom'u Pelorat'ın kucağından

kaptı. Onu sıkıca tutarak ve omuzları üzerindeki çocuğun ağırlığını dengelemeye çalışarak, "Bu çocuğa dokunmayın," dedi.

Robot bir kere daha kolu hızla ileri uzattı ve öne doğru adım attı ve Fallom'a doğru fırladı. Bliss robotun harekete geçmesinden önce kendi hareketine başlayarak çabucak yana çekildi. Fakat robot Bliss hâlâ önünde duruyormuş gibi öne doğru hareket etmeyi sürdürdü. Ayaklarının ön uçları üzerinde kaskatı bir şekilde öne doğru devrildi ve yüz üstü yere kapaklandı. Gözlerinin odağı kaybolan diğer üç robot da hareketsiz kaldı.

Bliss kısmen öfkeyle hıçkırıp ağlıyordu. "Neredeyse doğru kontrol etme yöntemini bulmak üzereydim, ama bana zaman bırakmadı. Saldırmaktan başka şansım kalmadı ve şimdi dördü birden devre dışı kaldı. –Hadi diğer gemi inmeden gemiye binelim. Artık başka robotlarla yüzleşemeyecek kadar güçsüzüm."

MELPOMENIA

13

SOLARIA'DAN UZAKTA

56

GÖZ AÇIP kapayıncaya kadar ayrıldılar. Trevize işe yaramayan silahlarını robottan almış, hava kilidini açmıştı ve hepsi birden içeri koşuşturmuşlardı. Trevize Fallom'u da yanlarına aldıklarını fark ettiğinde yüzeyden havalanmışlardı bile.

Solarialıların uçuş teknolojileri onlarınkiyle karşılaştırıldığında ilkel olmasaydı muhtemelen zamanında kaçamayacaklardı. Yaklaşan Solaria taşıtının alçalması ve inmesi mantıksız bir zaman almıştı. Öte yandan Uzak Yıldız'ın bilgisayarının çekim tahrikligemiyi dikey olarak havalandırması neredeyse hiç zaman almamıştı.

Yerçekimi etkileşiminin ve dolayısıyla eylemsizliğin olmaması ivmelenmenin başka gemilerde böyle hızlı bir kalkışa eşlik edecek ve dayanılmaz olabilecek etkilerini ortadan kaldırmış olsa da, hava direncinin etkilerini ortadan kaldırmamıştı. Dış gövdenin sıcaklığı donanma kurallarının (hatta gemi özelliklerinin) uygun gördüğünden belirgin bir biçimde daha hızlı bir oranda yükseldi.

Yükselirlerken ikinci Solarialı gemisinin indiğini, birkaç geminin daha yaklaştığını görebiliyorlardı. Trev'ze Bliss'in kaç tane robotla başa çıkabileceğini merak etti ve yüzeyde

on beş dakika daha kalmış olsalar yenik düşeceklerine karar verdi.

Uzaya çıktıklarında (ya da yeterince çıktıklarında ve çevrelerinde yalnızca gezegenin ekzosferinin seyrek demetleri kaldığında) Trevize gezegenin karanlık tarafına yöneldi. O taraf kısa bir mesafedeydi, çünkü yüzeyden kalktıkları sırada güneş batmak üzereydi. Karanlıkta Uzak Yıldız daha hızlı soğuyabilecekti ve gemi büyük bir sarmal çizerek yüzeyden uzaklaşmaya devam edebilirdi.

Pelorat Bliss ile paylaştığı odadan çıktı. "Çocuk şimdi uykuya daldı," dedi. "Ona tuvaleti nasıl kullanacağını gösterdik ve anlamakta zorluk çekmedi."

"Bu şaşırtıcı değil. Malikanede de benzer bölümler vardır herhalde."

Pelorat duygusallıkla, "Hiç görmedim ve inceliyordum da," dedi. "Gemiye benim yüzümden daha çabuk binmiş değiliz."

"Bu hepimiz için geçerli. Ama neden o çocuğu gemiye aldık?"

Pelorat özür diler gibi omuz silkti. "Bliss onu bırakmadı. Bu aldığı hayatın karşılığında bir hayat kurtarmak gibiydi. Bu dayanamadığı bir–"

"Biliyorum," dedi Trevize.

Pelorat, "O çok tuhaf biçimli bir çocuk," dedi.

"Hermafrodit olduğuna göre öyle olması gerek," dedi Trevize.

"Testisleri var, biliyorsun."

"Onlarsız eksik olurdu."

"Ve çok küçük vajina diye tanımlayabileceğim bir organı da var."

Trevize yüzünü buruşturdu. "İğrenç."

Pelorat, "Pek değil Golan," diye protesto etti. "İhtiyaçlarına uyum sağlamış. Yalnızca döllenmiş bir yumurta hücresi, ya da çok küçük bir embriyo üretiyor ve daha sonra bu laboratuar koşullarında, bana kalırsa robotların bakımı altında geliştiriliyor."

"Ya robot sistemleri bozulduğunda ne oluyor? Bu olursa yaşayabilen genç nesiller üretememeye başlayacaklardır."

"Sosyal yapısı tamamen parçalanan her dünya ciddi sorunlarla karşı karşıya kalacaktır."

"Solarialıları düşünerek gece gündüz ağladığımdan değil tabii."

"Eh," dedi Pelorat, "Çok çekici bir dünya gibi görünmediğini kabul etmeliyim –bizim için, yani. Ama bize hiç uygun olmayan yalnızca insanları ve sosyal yapısı, sevgili dostum. Ama insanları ve robotları çıkarırsan başka hiçbir sorunu olmayan bir dünya–"

"Ve Aurora'nın girdiği çöküş sürecine o da girebilir", dedi Trevize. "Bliss nasıl, Janov?"

"Korkarım bitkin. Şimdi uyuyor. Çok zor anlar yaşadı, Golan."

"Ben de çok eğlendiğimi söyleyemem."

Trevize gözlerini kapadı ve kendisinin de biraz uykudan yararlanabileceğine, Solarialıların uzaya çıkma kabiliyetine sahip olmadıklarına makul ölçüde emin olur olmaz da bu

rahatlığa kendini bırakmaya karar verdi. Şu ana kadar da bilgisayar uzayda yapay hiçbir şey tespit etmemişti.

Acı acı şu ana kadar ziyaret ettikleri iki Uzaycı gezegenini düşündü – birinde düşman vahşi köpekler, diğerinde de düşman hermafrodit yalnızlık yanlıları vardı ve her ikisinde de Arz'ın konumuna dair en ufak bir ipucu yoktu. İki ziyaretten tek elde ettikleri Fallom'du.

Gözlerini açtı. Pelorat hâlâ bilgisayarın diğer tarafındaki yerinde oturuyor, ağırbaşlı bir edayla onu seyrediyordu.

Trevize ani bir inançla, "O Solarialı çocuğu gezegende bırakmalıydık," dedi.

Pelorat, "Zavallı şey, onu öldüreceklerdi," dedi.

"Öyle olsa bile," dedi Trevize, "oraya aitti. O toplumun bir parçası. Lüzumsuz olduğu için ölüme gönderilmek onun içinde doğduğu bir şey."

"Ah sevgili dostum, bu çok merhametsiz bir bakış açısı."

"Akılcı bir bakış açısı. Ona nasıl bakacağımızı bilmiyoruz ve bizimleyken daha da yavaş bir şekilde acı çekebilir ve yine ölebilir. Neler yiyor?"

"Herhalde biz ne yiyorsak onu, yaşlı adam. Aslında sorunumuz bizim ne yiyeceğimiz. Ne kadar rezervimiz kaldı?"

"Çok. Çok. Yeni yolcumuz hesaba katıldığında bile."

Pelorat bu cevap karşısında çok da mutlulukla dolmuş gibi görünmedi. "Beslenme diyetimiz çok sıkıcı bir hal aldı," dedi. "Comporellon'dan yiyecek bir şeyler almalıydık – onların da yemekleri mükemmel sayılmazdı ya."

"Alamazdık. Hatırlayacak olursan çok aceleyle ayrıldık, Aurora'da ve özellikle Solaria'da da aynı şey oldu. –Ama bi-

raz monotonluğun ne zararı var ki? Keyfini kaçırır, ama seni hayatta tutar."

"Gerekirse taze rezervler almak mümkün olur mu?"

"Her zaman, Janov. Çekim tahriklibir gemi ve üstuzay motorları varken Galaksi küçük bir yere dönüşüyor. Birkaç gün içinde her yere gidebiliriz. Tek mesele Galaksi'deki dünyaların yarısının gemimizin yolunu gözlemek için uyarılmış olmaları, ben de bir süre onlara uğramamayı tercih ederim."

"Herhalde öyledir. –Bander gemiyle ilgilenmiş görünmüyordu."

"Muhtemelen bilinçli olarak onun farkında bile değildi. Solarialıların uzay yolculuğundan uzun zaman önce vazgeçtiklerinden şüpheleniyorum. En büyük istekleri tamamen yalnız bırakılmak ve uzayda sürekli olarak hareket eder ve varlıklarını duyururlarsa yalıtımın verdiği güvenliğin keyfini pek süremezler."

"Şimdi ne yapacağız, Golan?"

Trevize, "Gideceğimiz üçüncü bir dünya var," dedi.

Pelorat başını iki yana salladı. "İlk ikisine bakılırsa üçüncüden de pek bir şey beklemiyorum."

"Şu anda ben de beklemiyorum, ama biraz uyku uyur uyumaz bilgisayara o üçüncü dünyaya giden bir rota çizmesini söyleyeceğim."

57

TREVİZE beklediğinden epeyce fazla uyudu, ama bu pek fark etmiyordu. Geminin güvertesinde doğal bir anlam-

da ne gündüz ne de gece vardı ve yirmi dört saatlik ritim de asla mükemmel bir şekilde işlemiyordu. Saatler sürmeleri gerektiği kadar sürüyordu ve Trevize ile Pelorat'ın (özellikle de Bliss'in) doğal yeme ve uyuma ritimleri söz konusu olduğunda biraz uyumsuz duruma düştükleri oluyordu.

Hatta Trevize vücudunu eşelediği sırada (suyu tutumlu kullanmak çok önemli olduğu için köpükleri durulayarak temizlemek yerine eşelemeyi tercih ediyorlardı) birkaç saat daha uyuyup uyumamayı kafasında evirip çeviriyordu. Tam o anda dönünce Fallom'u karşısında buldu. Çocuk da onun gibi çıplaktı.

Elinde olmadan geriye sıçradı, bu da Özel'in kısıtlı alanında ister istemez vücudunun bir kısmının sert bir şeye çarpmasına neden oldu. Trevize homurdandı–

Fallom merakla ona bakıyor ve Trevize'nin penisini işaret ediyordu. Söyledikleri anlaşılmazdı, fakat çocuğun bütün hal ve hareketleri bir inanmazlık hissini ortaya koyuyormuş gibi görünüyordu. Trevize kendi kafasının rahat etmesi için ellerini penisinin üzerine koymak zorunda kaldı.

Sonra Fallom o tiz sesiyle, "Merhaba," dedi.

Trevize çocuğun Galaktik dili kullanmasını hiç beklemediği için hafifçe irkildi, ama sözcük ezberlenmiş bir şey gibi telaffuz edilmişti.

Fallom her sözcüğü özenle tek tek söyleyerek, "Bliss-beni-yıka-dedi" diye devam etti.

"Ya?" dedi Trevize. Ellerini Fallom'un omuzlarına koydu. "Sen-burada-dur."

Aşağıdaki zemini işaret etti ve Fallom elbette hemen

parmağının işaret ettiği noktaya baktı. Yüzünde söylediği cümleyi anladığına dair bir belirti yoktu.

Trevize, "Hareket etme," dedi ve hareketsizliği simgelemek amacıyla iki koluyla çocuğu sıkıca tuttu ve ellerini vücuduna doğru bastırdı. Sonra aceleyle kurulandı, külotunu ve onun üzerine de pantolonunu giydi.

Dışarıya çıktı ve "Bliss!" diye kükredi.

Gemide kişinin başka birinden dört metreden daha uzak olması çok zordu ve Bliss de hemen kendi odasının kapısına geldi. "Gülümseyerek, "Beni mi çağırıyorsun Trevize, yoksa dalgalanan çimenlerin arasından hafifçe esen rüzgarın sesini mi duydum?" dedi.

"Komik olmayalım, Bliss. Bu nedir?" Başparmağını omzunun üzerinden geriye uzattı.

Bliss Trevize'nin arkasına baktı ve, "Eh, dün gemiye aldığımız genç Solarialıya benziyor," dedi.

"Onu sen gemiye aldın. Neden onu yıkamamı istiyorsun?"

"Bunu isteyeceğini düşündüm. Çok zeki bir yaratık. Galaktik dilin sözcüklerini çabucak öğreniyor. Bir kere açıklanan bir şeyi asla unutmuyor. Elbette, bunu yapması için ona yardımcı oluyorum."

"Doğal olarak."

"Evet. Onu sakin tutuyorum. Gezegendeki rahatsız edici olayların büyük bölümünde sersemlemiş halde kalmasını sağladım. Gemiye çıktığımızda uyumasını temin ettim ve şimdi de dikkatini belli ki çok sevdiği kayıp robotu Jemby'den başka yere çevirmeye çalışıyorum."

"Herhalde sonunda buradan hoşlansın diye."

"Öyle umuyorum. Genç olduğu için uyum sağlayabiliyor ve ben de zihnini cesaret edebildiğim kadar fazla etkileyerek bunu teşvik ediyorum. Ona Galaktik dil konuşmayı öğreteceğim."

"O halde onu sen yıka. Anlaşıldı mı?"

Bliss omzunu silkti. "Israr edersen yıkarım, ama onun hepimizin onunla dost olduğunu hissetmesini istiyorum. Her birimizin bir işlevinin olması işe yarayacaktır. Kesinlikle bu konuda işbirliği yapabilirsin."

"Bu mertebede değil. Ve onu yıkamayı bitirdiğin zaman defet. Seninle konuşmak istiyorum."

Bliss ani bir düşmanlık tınısıyla, "Defet de ne demek oluyor?"

"Hava kilidinden dışarı at demek istemiyorum. Kendi odana götür demek istiyorum. Bir köşeye oturt. Seninle konuşmak istiyorum."

Bliss, "Emrinize amade olacağım," dedi soğuk bir sesle.

Trevize bir an ona dik dik bakarak öfkesini besledi, sonra pilot odasına girdi ve görüntü ekranını etkinleştirdi.

Solaria solunda kavisli bir ışık hilali bulunan karanlık bir daireydi. Trevize ellerini masaya yerleştirerek bilgisayarla iletişime geçti ve öfkesinin anında geçmeye başladığını hissetti. Kişinin zihniyle bilgisayarı bağlantıya sokabilmek için sakin olması gerekiyordu ve eninde sonunda koşullanmış refleks elin masaya koyulmasıyla dinginliği birbirine bağlıyordu.

Geminin etrafında gezegene kadar uzanan bir mesafede

herhangi bir yönde yapay bir cisim yoktu. Solarialılar (ya da muhtemelen robotları) ya takibe geçemiyor, ya da geçmiyorlardı.

Bu yeterliydi. O halde pekala karanlık tarafın gölgesinden çıkabilirdi. Uzaklaşmaya devam ederse Solaria'nın diski çevresinde döndüğü daha uzak ama daha büyük güneşin diskinden küçük hale geldiğinde karanlık taraf zaten yok olacaktı.

Bilgisayara gemiyi gezegen düzleminden de dışarı çıkarmasını emretti, zira bu daha güvenli bir şekilde ivme kazanmayı mümkün kılacaktı. Bu şekilde uzayın eğriliğinin Sıçrama'nın güvenli olmasını sağlayacak kadar az olduğu bir bölgeye daha çabuk erişebileceklerdi.

Ve böyle durumlarda çoğunlukla yaptığı gibi yıldızları incelemeye koyuldu. Sessiz değişmezlikleri içinde neredeyse hipnotize ediciydiler. Onları ışık noktacıklarından ibaret bırakan büyük mesafe bütün çalkantılarını ve istikrarsızlıklarını ortadan kaldırıyordu.

O noktacıklardan bir tanesi pekala Arz'ın çevresinde döndüğü güneş olabilirdi. Yaydığı ışınım sayesinde hayatın ortaya çıktığı ve cömertliği sayesinde insanlığın evrim geçirdiği o ilk güneş.

Eğer Uzaycı dünyaları yıldız ailesinin parlak ve önemli üyelerinin çevresinden dönüyorlarsa ve buna rağmen bilgisayarın Galaktik haritasında listelenmemişlerse, kuşkusuz aynısı Arz'ın güneşi için de geçerli olabilirdi.

Yoksa Uzaycı dünyalarını kendi hallerine bırakan çok eski bir anlaşma yüzünden sadece onların güneşleri mi ha-

ritadan çıkartılmışlardı? Belki de Arz'ın güneşi Galaksi haritasına dâhildi ama güneş benzeri olan, ama yörüngesinde herhangi bir yaşanabilir gezegen bulunmayan milyarlarca yıldızdan biri olarak işaretlenmişti?

Sonuçta Galaksi'de otuz milyar civarı güneş benzeri yıldız vardı ve bunların yalnızca yaklaşık binde birinin yörüngesinde yaşanabilir gezegenler bulunuyordu. Şu anki konumlarının birkaç yüz parseklik çevresinde bin tane yaşanabilir gezegen bulunabilirdi. Güneş benzeri yıldızları araştırarak tek tek elemeli miydi?

Yoksa ilk güneş Galaksi'nin bu bölgesinde bile değil miydi? Başka kaç bölge ilk güneşin kendi komşuları olduğuna, kendilerinin en eski Yerleşimciler olduklarına inanıyordu–?

Bilgiye ihtiyacı vardı, şu anda ise elinde hiç bilgi yoktu.

Aurora'daki binlerce yıllık yıkıntıları çok yakından incelemenin bile Arz'ın konumu hakkında bilgi vereceğinden ciddi biçimde kuşkuluydu. Solarialıların bilgi vermeye zorlanabileceğinden ise daha da fazla kuşkuluydu.

O halde Trantor'daki büyük Kütüphane'den de Arz'a dair bütün bilgiler yok olduysa, Gaia'nın büyük Toplu Bellek'inde Arz hakkında hiçbir bilgi kalmadıysa, Uzaycıların kayıp dünyalarında ona dair var olmuş olabilecek bilgilerin göz ardı edilmiş olması ihtimali de mümkün görünüyordu.

Şansı çok yaver giderse ve Arz'ın güneşini, sonra da kendisini bulursa bir şey onu bu gerçekten habersiz kalmaya zorlayacak mıydı? Arz'ın savunması kesin miydi? Gizli kalmak konusundaki kararlılığı aşılmaz mıtdı?

Zaten aradığı neydi ki?

Arz mıydı? Yoksa Arz'da bulabileceğini düşündüğü (hiçbir açık sebep olmaksızın) Seldon Planı'ndaki hata mıydı?"

Seldon Planı beş yüz yıldır işliyordu ve sonunda insan türünü Birinci Galaksi İmparatorluğu'ndan daha büyük, daha asil ve daha özgür bir İkinci Galaksi İmparatorluğu'nun rahminde güvenliğe kavuşturacaktı (ya da öyle söylüyordu) –fakat o, Trevize onu seçmemiş, Galaksiya'yı seçmişti.

Galaksiya tek bir büyük organizma olacaktı, İkinci Galaksi İmparatorluğu ise büyüklüğü ve çeşitliliği ne kadar fazla olursa olsun kendisiyle karşılaştırıldığında mikroskobik boyutta kalan tekil organizmaların birliğinden ibaret olacaktı. İkinci Galaksi İmparatorluğu insanlığın var olduğundan beri kurduğu o bireyler birliğinin başka bir örneği olacaktı. İkinci Galaksi İmparatorluğu o tür birliklerin en büyüğü ve en iyisi olabilirdi, fakat yine de o tür başka bir birlikten ibaret olacaktı.

Tamamen farklı bir teşkilat türünün bir örneği olan Galaksiya'nın İkinci Galaksi İmparatorluğu'ndan farklı olması için Plan'da bir hata, büyük Hari Seldon'un kendisinin göz ardı ettiği bir şey olmalıydı.

Ama Seldon'un göz ardı ettiği bir şey varsa, Trevize meseleyi nasıl düzeltebilirdi? O bir matematikçi değildi; Plan'ın ayrıntıları hakkında hiçbir şey, en ufak bir şey bilmiyordu; dahası, biri ona açıklasa bile hiçbir şey anlamazdı.

Bütün bildiği varsayımlardı –yani çok fazla sayıda insanın dâhil olmasının gerektiği ve bunların ulaşılan sonuçların farkında olmamasının gerektiği. Galaksi'nin çok büyük

nüfusu göz önüne alındığında ilk varsayımın doğru olduğu aşikardı, Plan'ın ayrıntılarını yalnızca İkinci Vakıf üyeleri bildiklerine ve bunu yeterince emniyetle kendilerine sakladıklarına göre ikinci varsayım da doğru olmalıydı.

Bu geriye yeni, onaylanmamış bir varsayım bırakıyordu. Bu çantada keklik görülen bir varsayımdı. Öyle çantada keklik görülüyordu ki asla bahsi geçmiyor ve asla düşünülmüyordu – ama buna rağmen hatalı bir varsayım olabilirdi. Bu varsayım eğer hatalı ise Plan'ın görkemli sonucunu değiştirir ve Galaksiya'yı İmparatorluk'a göre tercih edilebilir kılardı.

Ama bu varsayım bu kadar açık ve bu kadar çantada keklik görülüyorsa, öyle ki hiç dile bile getirilmiyorsa, nasıl hatalı olabilirdi? Ve hiç kimse ondan bahsetmiyorsa veya onu düşünmüyorsa Trevize nasıl onun var olduğunu bilebilir ve varlığını tahmin etse bile yapısı hakkında nasıl fikir sahibi olabilirdi?

O hakikaten Gaia'nın ısrar ettiği gibi kusursuz sezgilere sahip adam Trevize miydi? Doğru şeyi neden yaptığını bilmediği zaman bile onun ne olduğunu biliyor muydu?

Şimdi bildiği bütün Uzaycı dünyalarını ziyaret ediyordu. Bu yapılacak doğru hareket miydi? Uzaycı dünyaları cevabı, ya da en azından cevabın başlangıcını içlerinde barındırıyorlar mıydı?

Aurora'da yıkıntıların ve vahşi köpeklerin (ve tahminen başka yabani yaratıkların, kızgın boğaların, belki de aşırı büyük farelerin, iz süren yeşil gözlü kedilerin) dışında ne vardı? Solaria canlıydı, ama üzerinde robotlardan ve enerji-

yi dönüştüren insanların dışında ne vardı ki? Eğer Arz'ın gizli konumunu barındırmıyorlarsa her iki dünyanın Seldon Planı ile ne alakası vardı ki?

Ve bu konumu barındırıyorlarsa da, Arz'ın Seldon Planı ile ne alakası vardı? Bütün bunlar çılgınlık mıydı? Kendi yanılmazlığına dair fanteziyi fazla uzun süre ve fazla ciddiyetle mi dinlemişti?

Üzerine utançtan gelen ezici bir ağırlık çöktü ve adeta onu neredeyse nefes alamayacağı bir raddeye kadar sıktı. Yıldızlara baktı –uzak ve aldırışsızdılar– ve ben Galaksi'nin Büyük Budala'sı olmalıyım diye düşündü.

58

BLİSS'in sesi düşüncelerini yarıda kesti. "Eh, Trevize – neden beni görmek istiyorsun? Bir sorun mu var?" Sesi aniden değişip endişeyle dolmuştu.

Trevize başını kaldırıp baktı ve bir anlığına ruh halini bir kenara itmekte zorlandı. Kadına dik dik baktı, sonra, "Hayır, hayır, hiçbir sorun yok," dedi. "Ben-ben sadece düşüncelere dalmıştım. Sonuçta arada bir ben de düşüncelerimin içinde kayboluyorum."

Bliss'in duygularını okuyabildiğinin farkındaydı ve bu yüzden tedirgindi. Elindeki tek şey kadının zihnini gönüllü olarak etkilemekten kaçındığına dair verdiği sözdü.

Ama onun cevabını kabul edermiş gibi göründü. "Pelorat Fallom'un yanında, ona Galaktik dildeki ifadeleri öğretiyor," dedi. "Çocuk aşırı bir itirazda bulunmaksızın bizim yediğimiz şeyleri yiyormuş gibi görünüyor. –Peki sen beni

neden görmek istiyorsun?"

"Şey, burada kalmayalım," dedi Trevize. "Şu anda bilgisayarın bana ihtiyacı yok. Odama gelmek istersen, yatağım toplanmış halde, sen ona oturursun, ben de sandalyeye otururum. Ya da istersen tersi olur."

"Fark etmez." Trevize'nin odasına kadarki kısa mesafeyi yürüdüler. Kadın Trevize'ye yan yan baktı. "Artık öfkeli görünmüyorsun."

"Zihnimi mi kontrol ediyorsun?"

"Hiç de değil. Yüzünü kontrol ediyorum."

"Öfkeli değilim. Arada bir kısa süreliğine küplere binebiliyorum, ama bu öfkeli olmakla aynı şey değildir. Fakat mahsuru yoksa sana sormam gereken sorular var."

Bliss Trevize'nin yatağına oturdu. Kendini dik tutuyordu ve geniş yanaklı yüzüyle koyu kahverengi gözlerinde ağırbaşlı bir ifade vardı. Omzuna kadar inen siyah saçlarını düzgünce taramıştı ve ince ellerini kucağında gevşek biçimde kenetlemişti. Üzerinde hafif bir parfüm kokusu vardı.

Trevize gülümsedi. "Süslenip gelmişsin. Herhalde genç ve güzel bir kıza çok fazla bağırmayacağımı düşünüyor olmalısın."

"Bu sana kendini daha iyi hissettirecekse bana istediğin kadar bağırıp çağırabilirsin. Sadece Fallom'a bağırıp çağırmanı istemiyorum."

"Öyle bir niyetim yok. Aslında sana da bağırıp çağırmak istemiyorum. Dost olmaya karar vermemiş miydik?"

"Gaia asla sana karşı dostluk dışında bir his beslemedi, Trevize."

"Gaia'dan bahsetmiyorum. Senin Gaia'nın bir parçası olduğunu ve Gaia olduğunu biliyorum. Yine de birey olan bir parçan da var en azından bir bakıma. Bireyle konuşuyorum. Bliss adını taşıyan, Gaia ile alakası olmayan, ya da mümkün olduğu kadar az alakası olan biriyle konuşuyorum. Dost olmaya karar vermedik mi, Bliss?"

"Evet, Trevize."

"O halde neden Solaria'da malikaneyi terk etmemizden ve gemiye erişmemizden sonra robotların icabına bakmakta geciktin? Aşağılandım ve fiziksel olarak incindim, ama sen hiçbir şey yapmadın. Her an daha fazla robot gelebileceği ve aşırı sayıları yüzünden yenik düşebileceğimiz halde hiçbir şey yapmadın."

Bliss ciddiyetle ona baktı ve eylemlerini savunmak yerine açıklamaya kararlıymış gibi konuştu. "Hiçbir şey yapmıyor değildim, Trevize. Koruyucu Robotlar'ın zihinlerini inceliyor ve onları kontrol etmesini öğrenmeye çalışıyordum."

"Yaptığının o olduğunu biliyorum. En azından sen sürekli böyle diyordun. Sadece bunun mantığını anlayamıyorum. Zihinleri yok etmeye gayet muktedirdin, ki sonunda öyle yaptın zaten. Bu durumda neden onları kontrol edesin ki?"

"Zeki bir varlığı yok etmenin o kadar kolay olduğunu mu sanıyorsun?"

Trevize tiksindiğini belli eder bir şekilde dudaklarını kıvırdı. "Hadi ama, Bliss. Zeki bir varlık mı? O sadece bir robottu."

"Sadece bir robot mu?" Bliss'in sesi biraz öfke doldu. "Hep aynı sav. Sadece. Sadece! Solarialı Bander niye bizi öldürmekte tereddüt etsindi ki? Sadece dönüştürücüleri olmayan insanlardık. Neden Fallom'u kaderine terk etmek konusunda tereddüt edeydik? O da sadece bir Solarialıydı, üselik olgunlaşmamış bir örnekti. Bir kere icabına bakmak istediğin herhangi bir şeyi şu ya da bu diye bir kenara ittiğin zaman dilediğin her şeyi yok edebilirsin. Her zaman onlar için bulabileceğin kategoriler olacaktır."

Trevize, "Tamamen meşru bir düşünceyi sırf gülünç göstermek için aşırılara götürme," dedi. "Robot yalnızca bir robottu. Bunu inkar edemezsin. İnsan değildi. Bizim bağlamımızda zeki değildi. Sadece zeki olma görünüşünü taklit eden bir makineydi."

Bliss, "Hiçbir şey bilmediğin için ne kadar da kolay konuşabiliyorsun," dedi. "Ben Gaia'yım. Evet, aynı zamanda Bliss'im, ama ben Gaia'yım. Kendisinin bütün atomlarını değerli ve anlamlı, o atomların bütün düzenlerini daha da değerli ve anlamlı bulan bir dünyayım. Ben/biz/Gaia bir düzeni önemsemeden parçalamayız, fakat onu seve seve daha karmaşık bir şeye dönüştürürüz. Tabii bu yeni düzenin bütüne zarar vermemesi şartıyla.

Bildiğimiz en yüksek düzen türü zekâyı ortaya çıkarıyor ve zekâyı yok etmeye istekli olmak da en aşırı ihtiyacı gerektiriyor. Bu makine zekâsı mı, yoksa biyokimyasal zekâ mı olduğu pek fark etmiyor. Aslında Koruyucu Robot Ben/Biz Gaia'nın asla karşılaşmadığı bir zekâ türünü temsil ediyordu. Onu incelemek harikaydı. Onu yok etmek ise

düşünülemezdi – çok önemli bir acil durum anı haricinde."

Trevize kuru bir sesle, "Üç daha büyük zekâ tehlikedeydi; Seninki, âşık olduğun insan olan Pelorat'ınki ve anmamın mahsuru yoksa benimki," dedi.

"Dört zekânınki! Hâlâ Fallom'u dâhil etmeyi unutuyorsun. –Bu zekâlar henüz tehlikede değildiler. Öyle muhakeme etmiştim. Buraya bak –önünde bir tablo, büyük bir sanat başyapıtı olduğunu düşün. Bu eserin varlığı senin ölümün demek olsun. Bütün yapman gereken geniş bir boya fırçasını bütün kuvvetinle o tablonun dört bir yanında dolaştırmak olacaktır, böylece tablo sonsuza kadar yok olmuş olur, sen de güvene kavuşursun. Ama böyle yapmak yerine tabloyu dikkatle incelediğini ve şuraya bir parçacık boya, buraya bir leke, üçüncü bir yere küçücük bir kısım eklediğini ve böyle devam ettiğini düşün, böylece tabloyu ölümden kaçınacak kadar değiştirmiş olursun, fakat hâlâ bir başyapıt olarak kalmış olur. Doğal olarak bu değişiklikler ancak çok özenli bir dikkat göstererek yapılabilir. Bu zaman alacaktır, ama eğer bu zaman varsa kesinlikle hayatınla beraber tabloyu da kurtarmaya çalışırsın."

Trevize," Belki de," dedi. "Ama sen sonunda tabloyu kurtarılamayacak biçimde tahrip ettin. Geniş boya fırçası aşağı indi ve bütün o harika küçük renk dokunuşlarını ve ince biçim ve şekilleri yok etti. Kendinin ve yoldaşlarının içinde olduğu tehlike seni harekete geçirmezken küçük bir hermafrodit tehlikeye girdiğinde bunu anında yaptın."

"Biz Yabancılar o an hâlâ tehlikede değildik, Fallom ise bana aniden tehlikeye girmiş gibi göründü. Koruyucu Ro-

botlar ile Fallom arasında seçim yapmam gerekiyordu ve kaybedilecek zaman olmadığı için Fallom'u seçmek zorunda kaldım."

"Öyle mi oldu Bliss? Hızlı bir hesapla iki zihni birbiriyle karşılaştırdın ve hızla hangisinin daha karmaşık ve daha değerli olduğuna mı karar verdin?"

"Evet."

Trevize, "Peki şuna ne dersin: Önünde duran yalnızca bir çocuk, ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olan bir çocuktu," dedi. "O zaman içgüdüsel bir anaçlık seni ele geçirdi ve daha önce üç yetişkinin hayatları tehlikedeyken tamamen hesap ederken bu sefer çocuğu kurtardın."

Bliss hafifçe kızardı. "İşin içinde buna benzer bir taraf olabilir; fakat bu alay ederek açıkladığın şekilde olmadı. Ardında akılcı düşünce de vardı."

"Acaba öyle mi. Eğer ardında akılcı düşünce de olsaydı, çocuğun kendi toplumu için kaçınılmaz olan o yaygın kaderi paylaştığını göz önünde bulundurabilirdin. Bu Solarialıların kendi dünyaları için uygun olduğunu düşündükleri düşük sayıyı koruyabilmesi için kaç binlerce çocuğun katledildiğini kim bilebilir?"

"İş bu kadar basit değil, Trevize. Çocuk bir Halef olmak için çok genç olduğu için öldürülecekti, bunun sebebi de ebeveyninin zamanından önce ölmesiydi, onun sebebi de benim o ebeveyni öldürmüş olmamdı."

"O sırada ya öldürülecektin, ya da ölecektin."

"Bu önemli değil. Ebeveyni öldürdüm. Geri çekilip çocuğun benim eylemim yüzünden öldürülmesine izin vere-

mezdim. Kaldı ki çocuk Gaia'nın daha önce hiç incelemediği türden bir beyin sunuyor."

"Bir çocuğun beyni."

"Çocuk beyni olarak kalmayacak. Beyninin her iki tarafındaki dönüştürücü loblar da gelişecek. Bu loblar bir Solarialıya Gaia'nın tamamının bile boy ölçüşemediği yetenekler veriyor. Yalnızca birkaç ışığı yanık tutmak, sadece kapıyı açan bir cihazı etkinleştirmek bile beni tüketti. Bender Comporellon'da gördüğümüz şehirden daha karmaşık ve daha büyük bir malikanedeki bütün gücü açık tutabiliyordu – ve bunu uyurken bile yapabiliyordu."

Trevize, O halde çocuğu temel beyin araştırmalarının önemli bir parçası olarak görüyorsun," dedi.

"Bir bakıma, evet."

"Ben durumu böyle görmüyorum. Bana güverteye tehlikeli bir şey almışız gibi geliyor. Çok tehlikeli bir şey."

"Ne bakımdan tehlikeli? Mükemmel bir şekilde uyum sağlayacak –benim de yardımımla. Çok zeki ve şimdiden bize karşı sevgi besleme emareleri sergiliyor. Yediğimiz şeyleri yiyecek, gittiğimiz yerlere gidecek ve ben/biz/Gaia beyniyle ilgili değerli bilgiler edineceğiz."

"Ya çocuklar ortaya çıkarırsa? Bir eşe ihtiyacı yok. Eşi kendisi."

"Çocuk doğuracak yaşa gelmesine daha yıllar var. Uzaycılar yüzyıllarca yaşıyorlardı ve Solarialıların nüfuslarını arttırmak gibi bir arzusu yoktu. Gecikmiş üreme muhtemelen nüfusa yerleşmiş bir özelliktir. Fallom'un uzun süre çocuğu olmayacak."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum. Yalnızca mantıklı düşünüyorum."

"Ve ben de sana Fallom'un tehlikeli olduğu ortaya çıkacak diyorum."

"Bunu bilmiyorsun. Ve mantıklı da davranmıyorsun."

"Bunu hissediyorum, Bliss, neden olmaksızın. –Şu anda. Ve sezgilerimde asla yanılmadığında ısrar eden ben değilim, sensin."

Bliss tedirgin bir şekilde kaşlarını çattı.

59

PELORAT pilot odasının kapısında durakladı ve gayet huzursuz bir tavırla içeriye baktı. Sanki Trevize'nın sıkı çalışıp çalışmadığına karar vermeye çalışıyormuş gibiydi.

Trevize ellerini bilgisayarla her birleştiği zaman yaptığı gibi ellerini masanın üzerine koymuştu ve gözleri görüntü ekranındaydı. Pelorat dolayısıyla Trevize'nin çalıştığı sonucuna vardı ve hareket etmemeye çalışarak veya Trevize'yi bir şekilde rahatsız etmemeye çalışarak sabırla bekledi.

Sonunda Trevize başını kaldırıp Pelorat'a baktı. Tamamen çevresinin farkında değildi. Bilgisayarla birleşmiş haldeyken gözleri hep biraz cam gibi ve dalgın görünüyordu, sanki bir insanın normalde baktığından, düşündüğünden ve yaşadığından farklı bir şekilde bakıyor, düşünüyor ve yaşıyormuş gibi.

Ama Pelorat'a hafifçe başını salladı. Sanki adamın görünüşü zorlukla ilerleyip sonunda, çok yavaşça optik sinirlere etki etmiş gibi. Sonra, bir süre sonra ellerini kaldırdı, gü-

lümsedi ve yeniden eski halinde döndü.

Pelorat özür diler gibi, "İşini yarıda kestiğim için üzgünüm, Golan," dedi.

"Ciddi bir iş yapmıyordum, Janov. Sadece Sıçrama için hazır olup olmadığımızı test ediyordum. Hazır olmak üzereyiz, ama sanırım sadece şans getirsin diye birkaç saat daha bekleyeceğim."

"Şansın ya da rastgele faktörlerin bu işle bir ilgisi var mı?"

Gülümseyerek, "Sadece lafın gelişi," dedi Trevize, "fakat teorik olarak rastgele faktörlerin bir ilgisi var. –Zihninde neler var?"

"Oturabilir miyim?"

"Elbette, ama benim odama gidelim. Bliss nasıl?"

"Çok iyi." Boğazını temizledi. "Yine uyuyor. Uykusunu alması gerekiyor, anlarsın ya."

"Çok iyi anlıyorum. Üstuzay ayrıklığı."

"Tam üstüne bastın, eski dostum."

"Ya Fallom?" Trevize yatağa uzanarak sandalyeyi Pelorat'a bıraktı.

"Kütüphanemden aldığımız, bilgisayarına benim için baskılarını aldırdığın o kitapları hatırlıyor musun? Halk hikâyeleri? Onları okuyor. Elbette Galaktik dili çok az anlıyor, ama sözcükleri sesli okumaktan hoşlanıyora benziyor. O oğlan –hep onun için erkeklere özgü o sözcüğü kullanmak istiyorum. Sence neden böyle yapıyorum, eski dostum?"

Trevize omuz silkti. "Belki de sen kendin erkek olduğun içindir."

"Belki de. Korkutucu derecede zeki, biliyorsun."

"Bundan eminim."

Pelorat duraksadı. "Anladığım kadarıyla Fallom'dan çok hoşlanmıyorsun."

"Kişisel olarak ona bir düşmanlığım yok, Janov. Hiç çocuğum olmadı ve genel olarak onlardan özellikle hoşlanmadım. Senin çocukların olmuştu diye hatırlıyorum."

"Bir oğlum var. Hatırladığım kadarıyla oğlum küçükken onu yetiştirmek bir zevkti. Belki de Fallom için oğlan sözcüğünü kullanmak istemem bu yüzdendir. Bu beni yirmi beş yıl kadar geriye götürüyor."

"Senin onu sevmene hiçbir itirazım yok, Janov."

"Kendine bir şans versen sen de onu severdin."

"Eminim severdim, Janov, belki bir gün kendime bu şansı verebilirim de."

Pelorat yeniden duraksadı. "Bliss ile tartışmaktan usanmış olmalısın. Bunu da biliyorum."

"Aslında, bundan sonra fazla tartışacağımızı sanmıyorum, Janov. Onunla ben aslında çok iyi anlaşıyoruz. Hatta daha dün Koruyucu Robotları etkisiz hale getirmekte neden geciktiği hakkında mantıklı bir tartışma yürüttük – ne bağırdık, ne de birbirimizi suçladık. Sonuçta kaç seferdir hayatımızı kurtarıyor, bu yüzden onunla dostluk kurmamak elimde değil, öyle değil mi?"

"Evet, bunu anlıyorum, ama ağız kavgası anlamında tartışmayı kast etmiyorum. Bireyselliğe karşılık Galaksiya hakkındaki sonu gelmeyen çekişmeyi kast ediyorum."

"Ha, onu diyorsun! Sanırım o da nazik bir şekilde sürecek."

"Tartışmayı onun adına devam ettirmemin senin için mahsuru var mı, Golan?"

"Hiçbir mahsuru yok. Galaksiya'yı kendi fikrin olarak mı kabul ediyorsun, yoksa sadece Bliss ile aynı fikirde olduğun zaman kendini daha mı mutlu hissediyorsun?"

"Doğrusu kendim bu fikirdeyim. Galaksiya'nın geleceğimiz olması gerektiğini düşünüyorum. Sen kendin o hareket tarzını seçtin ve ben de git gide onun doğru olduğuna daha fazla ikna oluyorum."

"Ben onu seçtiğim için mi? Bu bir sav değil. Gaia ne derse desin, hatalı olabilirim, bunu biliyorsun. Bu yüzden Bliss'in seni buna dayanarak Galaksiya'ya ikna etmesine izin verme."

"Hatalı olduğunu zannetmiyorum. Bana bunu gösteren Solaria, Bliss değil."

"Nasıl?"

"Şey, öncelikle, biz, seninle ikimiz, Yalıtılmışlarız."

"Bu onun sözcüğü, Janov. Ben bizi bireyler olarak düşünmeyi tercih ediyorum."

"Bir anlambilim meselesi, eski dostum. Buna ne dersen de, biz özel düşüncelerimizi çevreleyen özel derilerimizin içinde kapalıyız ve önce ve en çok kendimizi düşünüyoruz. Kendimizi savunmak yapımızın birinci kuralı, bu var olan diğer herkese zarar vermek anlamına gelse bile."

"İnsanların hayatlarını başkaları uğruna feda ettikleri biliniyor."

"Nadir görülen bir olgu. Çok daha fazla insanın kendilerinin aptalca bir hevesi uğruna diğerlerinin en değerli ih-

tiyaçlarını feda ettikleri biliniyor."

"Peki bunun Solaria ile ne alakası var?"

"Eh, Solaria'da Yalıtılmışların, ya da senin deyiminle bireylerin ne hale gelebileceklerini görüyoruz. Solarialılar bütün bir dünyayı kendi aralarında bölüştürmeye zorlukla tahammül ediyorlar. Tamamen yalıtılmış olarak yaşanan bir hayatı tam özgürlük olarak görüyorlar. Kendi evlatlarına karşı bile bir özlem duymuyorlar, fakat sayıları çok fazla olursa onları öldürüyorlar. Kendilerini güçlerini sağladıkları robotlarla kuşatıyolar, böylece öldüklerinde dev malikanenin tamamı de simgesel olarak ölmüş oluyor. Bu takdire değer mi, Golan? Onu uygunluk, iyilik ve karşılıklı ilgi bakımından Gaia ile karşılaştırabilir misin? –Bliss bu konuyu benimle hiç tartışmadı. Bu kendi fikrim."

Trevize, "Bu fikre kapılmak da sana uygun bir hareket, Janov," dedi. "Ben de aynı fikirdeyim. Bence de Solaria toplumu korkunç, ama hep öyle değildi. Onlar Arzlılardan ve daha yakın zamanlı olarak da Uzaycılardan geliyorlar ki bunların ikisi de çok daha normal bir hayat yaşıyorlardı. Solarialılar şu ya da bu sebeple bir tercihte bulundular ve o da onları aşırılığa götürdü, ama aşırılara bakarak karar veremezsin. Milyonlarca yerleşilmiş dünyanın olduğu Galaksi'nin herhangi bir yerinde geçmişte ya da günümüzde Solaria'nınkine uzaktan yakından benzeyen bir topluma sahip olanını hiç biliyor musun? Solaria bile robotlarla dolu olmasaydı böyle bir topluma sahip olabilir miydi? Bireylerden oluşan bir toplumun robotlar olmasa Solaria'nınki gibi korkunç bir topluma doğru evrilebilmesi düşünülebilir mi?"

Pelorat'ın yüzü biraz seyirdi. "Her şeye bir kulp buluyorsun, Golan. En azından gerçekleşmemesini tercih ettiğin Galaksi türünü savunmakta asla zorlanmıyorsun demek istiyorum."

"Her şeyi bir kenara itecek değilim. Galaksiya'nın mantıklı bir açıklaması var ve onu bulduğum zaman pes edeceğim. Ya da bulursam demek daha doğru olabilir."

"Bulamayabileceğini mi düşünüyorsun?"

Trevize omuz silkti. "Ne diyebilirim ki? –Neden Sıçrama'yı yapmak için birkaç saat beklediğimi ve neden birkaç gün beklemeye kendimi ikna etmem tehlikesi olduğunu biliyor musun?"

"Beklersek daha güvenli olacağını söyledin."

"Evet, öyle dedim, ama şu anda da yeterince güvenli. Asıl korktuğum koordinatlarına sahip olduğumuz o birkaç Uzaycı dünyasının da bir işimize yaramaması. Elimizde yalnızca üç koordinat var ve bunların ikisini de kullandık, her ikisinde de ölümden kılpayı kurtulduk. Böyle yaparak Arz'ın konumuna ilişkin hiçbir ipucu elde etmedik. Hatta Arz'ın varlığına dair gerçek bir kanıt bile bulmuş değiliz. Şimdi üçüncü ve son şansımız önümüzde. Ya o da bir işimize yaramazsa ne olacak?"

Pelorat içini çekti. "Biliyorsun, Fallom'a alıştırma yapması için verdiğim eski halk hikâyelerinden birinde üç dilek, ama sadece üç dilek tutma hakkı verilen birinden bahsediliyor. Böyle şeyler için üç önemli bir rakam gibi görünüyor, belki de en küçük tek sayı, bu nedenle en küçük karar verme sayısı olduğu içindir. Biliyorsun, üçte iki kazanır. –De-

mek istediğim, bu hikâyelerde dilekler bir işe yaramıyor. Kimse doğru dilekleri dilemiyor. Bunun hep isteklerinin yerine gelmesi için çalışılması gerektiğine dair eski bir bilgelik örneği olduğunu düşünmüşümdür. Ve–"

Aniden gururu incinmiş gibi sessizliğe gömüldü. "Özür dilerim, yaşlı adam, ama vaktini boşa harcıyorum. Hobimle ilgilendiğim zamanlar durmadan konuşmak gibi bir huyum var."

"Seni her zaman ilgi çekici buluyorum, Janov ve bu benzetmeyi anlamaya hazırım. Bize üç dilek verildi, ilk ikisi yerine geldi ve hiçbir işimize yaramadı. Şimdi yalnızca bir tane kaldı. Her nasılsa yine başarısız olacağımdan eminim, bu yüzden de onu ertelemek istiyorum. İşte bu yüzden Sıçrama'yı elimden geldiği kadar geciktiriyorum."

"Yine başarısızlığa uğrarsan ne yapacaksın? Gaia'mı döneceksin? Yoksa Terminus'a mı?"

Fısıltıyla, "Ah, hayır," dedi Trevize. "Arayış devam etmeli – bir de nasıl olacağını bilseydim."

14

ÖLÜ GEZEGEN

60

Trevize bunalmıştı. Bu arayış başlayalı beri elde ettiği birkaç zaferin hiçbiri kesin olmamıştı; hepsi yenilginin geçici olarak savuşturulmasından ibaret olmuşlardı.

Şimdi Uzaycı dünyalarının üçüncüsüne yapacakları Sıçrama'yı geciktirmiş, sonunda tedirginliğini diğerlerine de bulaştırmıştı. Nihayet bilgisayara gemiyi üstuzaya sokmasını söylemeye karar verdiğinde Pelorat pilot odasının kapısında ağırbaşlı bir şekilde duruyordu, Bliss de onun hemen arkasında, yanındaydı. Fallom bile orada durmuş, bir eliyle Bliss'in elini sıkıca tutmuş ve Trevize'ye ciddiyetle gözünü dikmişti.

Trevize bilgisayardan başını kaldırıp ve gayet ters bir tavırla, "Tam bir aile olmuşsunuz!" dedi, fakat konuşan yalnızca içindeki rahatsızlıktı.

Bilgisayara hedef yıldıza kesinlikle gerekli olandan daha büyük bir uzaklıkta normal uzaya girecek şekilde Sıçrama yapması talimatını verdi. Kendine bunun nedeninin ilk iki Uzaycı dünyasında yaşanan olayların bir sonucu olarak ihtiyatlı davranmayı öğrenmesi olduğunu söyledi, fakat buna kendi de inanmıyordu. Böyle yapmasının altında yıldızdan yerleşilebilir bir gezegene sahip olup olmadığından emin

olamayacak kadar uzak bir mesafede normal uzaya çıkma umudunun yattığını iyi biliyordu. Bu ona öğrenmeden ve (belki de) acı bir yenilgiyle karşı karşıya kalmadan önce uzayda birkaç gün daha yolculuk etme şansı tanıyacaktı.

Bu yüzden şimdi, "aile"nin gözleri üzerindeyken derin bir nefes aldı, o nefesi tuttu, sonra dudaklarının arasından ıslık biçiminde verirken bilgisayara son talimatı verdi.

Yıldız şekilleri sessiz bir süreksizlik halinde değişti ve görüntü ekranı daha çorak bir hal aldı, çünkü yıldızların bir nebze daha seyrek olduğu bir bölgeye gitmişlerdi. Ve orada, neredeyse merkezde parlak bir şekilde ışıldayan bir yıldız vardı.

Trevize geniş geniş sırıttı, çünkü bu bir tür zaferdi. Sonuçta üçüncü koordinat seti hatalı olabilir, görünürde G tipinde hiçbir uygun yıldız bulunmayabilirdi. Diğer üç kişiye doğru göz attı ve, "İşte orada, üç numaralı yıldız," dedi.

Bliss yumuşak bir sesle, "Emin misin?" diye sordu.

"İzleyin!" dedi Trevize. "Bilgisayarın Galaksi haritasındaki eşleştirilmiş merkezli haritasına geçeceğim, o parlak yıldız ortadan kaybolursa, haritada kayıtlı değil demektir, dolayısıyla istediğimiz yıldızdır."

Bilgisayar komutuna cevap verdi ve yıldız herhangi bir sönükleşme olmaksızın aniden yok oldu. Sanki hiç var olmamış gibiydi, ama geri kalan yıldızlar o ulu kayıtsızlıklarıyla oldukları gibi kaldılar.

"Doğru sistemdeyiz," dedi Trevize.

Yine de Uzak Yıldız'ı kolayca ulaşabileceği hızın yarısından biraz fazla bir hızla harekete geçirdi. Hâlâ yerleşilebilir

bir gezegenin var olup olmadığı meselesi vardı ve bunu öğrenmek için de hiç acelesi yoktu. Üç günlük bir yaklaşma süresinden sonra bile hâlâ bu konuda olumlu ya da olumsuz yönde söylenecek hiçbir şey yoktu.

Belki de bir şey vardı. Yıldızın yörüngesinde büyük bir gaz devi vardı. Yıldızından çok uzaktaydı ve gündüz tarafı çok soluk sarı bir renkte parlıyordu. Bulundukları konumdan bunu kalın bir hilal şeklinde görüyorlardı.

Trevize gezegenin görünüşünü sevmemişti, ama bunu belli etmemeye çalıştı ve bir kılavuz kitap gibi duygusuzca konuştu. "Orada büyük bir gaz devi var," dedi. "Gayet göz alıcı. Şu anda bir çift ince halkasının ve iki büyük uydusunun olduğu görülebiliyor."

Bliss, "Çoğu sistemde gaz devleri vardır, değil mi?" dedi.

"Evet, ama bu çok büyük bir gaz devi. Uydularının uzaklığına ve yörüngede dönüş sürelerine bakılırsa, o gaz devi yaşanabilir bir gezegenin neredeyse iki bin katı kadar bir kütleye sahip."

"Ne fark eder?" dedi Bliss. "Gaz devleri gaz devleridir ve ne boyutta oldukları fark etmez, öyle değil mi? Her zaman yörüngesinde oldukları yıldızdan uzak mesafelerde bulunurlar ve boyutları ve yıldızdan mesafeleri nedeniyle hiçbiri yaşanabilir değildir. Yaşanabilir bir gezegen için daha yakınlara bakmamız gerekiyor."

Trevize duraksadı, sonra gerçekleri masaya koymaya karar verdi. "Mesele şu ki," dedi, "o gaz devleri gezegensel uzayın bir kısmını emip boşaltma eğilimindedirler. Kendi yapılarının içine emmedikleri malzemeler de oldukça büyük

yapılar halinde bütünleşir ve onların uydu sistemlerini oluştururur. Kendilerinden hatırı sayılır mesafelerdeki birleşmeleri bile engellerler, dolayısıyla gaz devi ne kadar büyükse, belirli bir yıldızdaki tek büyük gezegen olması ihtimali de o kadar yüksektir. Yalnızca gaz devi ve göktaşları olacaktır."

"Yani bu sistemde yaşanabilir gezegen yok mu diyorsun?"

"Gaz devi ne kadar büyükse yaşanabilir bir gezegen olması ihtimali de o kadar düşüktür ve o gaz devi o kadar büyük ki neredeyse bir cüce yıldız."

Pelorat, "Onu görebilir miyiz?" diye sordu.

Şimdi üçü de ekrana gözünü dikmişti. (Fallom Bliss'in odasında kitapları karıştırıyordu).

Görüntü halka ekranı kaplayıncaya kadar büyüdü. Halkayı merkezin belirli bir mesafe üstünden kesen ince, karanlık bir çizgi vardı. Bu halka sisteminin gölgesiydi, sistemin kendisi ise gezegen yüzeyinin biraz üzerinde ışıldayan bir kavis şeklinde görülebiliyordu. Bu kavisin küçük bir kısmı karanlık tarafa doğru uzanıyor, sonra o da gölgenin içine giriyordu.

Trevize, "Gezegenin dönme ekseni yörünge düzlemine yaklaşık otuz beş derece eğimli ve elbette halkası gezegenin ekvator düzleminde, böylece yörüngede bu noktada yıldızın ışığı aşağı taraftan geliyor ve halkanın gölgesini ekvatorun oldukça üzerine yansıtıyor," dedi.

Pelorat kendinden geçmiş bir halde izliyordu. "Bunlar ince halkalar."

"Aslında ortalamanın bayağı üzerindeler," dedi Trevize.

"Efsaneye göre Arz'ın gezegen sistemindeki bir gaz devini çevreleyen halkalar bu önümüzdekinden çok daha geniş, parlak ve gösterişliler. Aslında o halkaların gaz devine göre daha büyük oldukları söylenir."

"Şaşırmadım," dedi Trevize. "Bir hikâye binlerce yıl boyunca ağızdan ağza aktarılırsa anlatıla anlatıla abartılmaması mümkün mü sence?"

Bliss, "Bu çok güzel," dedi. "Eğer hilali izlersen sanki gözlerinin önünde kıvrılıp bükülüyor."

"Atmosfer fırtınaları," dedi Trevize. "Genelde uygun dalga boyuna sahip bir ışık seçersen bunu daha net görebilirsin. Dur deneyeyim." Ellerini masaya yerleştirdi ve bilgisayara spektrumu taraması ve uygun dalga boyunda durması talimatını verdi.

Hafifçe aydınlanmış hilal değişerek alacalı bulacalı renklere büründü. Bu renkler o kadar çabuk değişiyorlardı ki insanın gözleri takip etmeye çalışırken neredeyse kamaşıyordu. Sonunda kızıl-turuncu renkte kaldı ve hilalin içinde sürüklenen belirgin sarmallar ortaya çıktı. Sarmallar hareket ederken bir kıvrılıp bir açılıyorlardı.

"İnanılmaz," diye mırıldandı Pelorat."

"Pek hoş," dedi Bliss.

Trevize acı acı, gayet inanılabilir ve hiç de hoş değil diye düşündü. Hem Pelorat, hem de Bliss güzelliğin etkisine kapılmışlardı ve ikisi de hayran kaldıkları gezegenin Trevize'nin çözmeye çalıştığı gizemin çözülmesi ihtimalini düşürdüğünü düşünme zahmetine katlanmıyordu. Ama neden katlansınlardı ki? Her ikisi Trevize'nin kararının doğru oldu-

ğuna ikna olmuştu ve ona bu kesinlik arayışında ona duygusal bir bağları olmaksızın eşlik ediyorlardı. Onları bu yüzden suçlamanın bir yararı yoktu.

"Karanlık taraf karanlık görünüyor, ama gözlerimiz normal uzun dalga sınırının biraz ötesindeki aralığa duyarlı olsaydı cansız, derin ve kızgın bir kırmızı tonuna sahip olduğunu görecektik," dedi. "Gezegen uzaya büyük miktarlarda kızılötesi ışınım yayıyor, çünkü neredeyse akkor olacak kadar büyük. Bu bir gaz devinden öte, bir alt yıldız."

Biraz daha bekledi, sonra, "Şimdi de o cismi zihnimizden atalım ve var olması ihtimali olan o yaşanabilir gezegeni arayalım," dedi.

Pelorat gülümseyerek "Belki de vardır," dedi. "Pes etme, eski dostum."

"Pes etmiş değilim," dedi, ama sesinde gerçek bir inanç yoktu. "Gezegenlerin dizilişi kuralların değişmez ve basit olmasına izin vermeyecek kadar karmaşık bir meseledir. Yalnızca olasılıklardan bahsederiz. Uzayda o canavar olduğu için olasılıklar düşüyor, ama sıfırlanmıyor."

Bliss, "Neden şu açıdan bakmıyorsun?" dedi. "İlk iki koordinat seti sana Uzaycılara ait yaşanabilir gezegenler verdiğine göre sana zaten şimdiden bir yıldız vermiş olan bu üçüncü set de yaşanabilir bir gezegen verecektir. Neden ihtimallerden bahsedelim ki?"

Trevize "Kesinlikle haklı olduğunu umuyorum," dedi, ama kendini hiç de teselli bulmuş hissetmiyordu. "Şimdi gezegen düzleminden çıkıp yıldıza yöneleceğiz."

Bilgisayar neredeyse bu niyetini açıklar açıklamaz o işi

halletti. Pilot koltuğunda arkasına yaslandı ve bir kere daha bu kadar gelişkin bir bilgisayara sahip çekim tahriklibir gemiyi kullanmanın tek kötü yanının kişinin bir daha asla farklı türde bir gemiyi kullanamaması olduğuna karar verdi.

Bir kere daha hesapları kendisi yapmaya tahammül edebilir miydi? İvmelenmeyi hesaba katmaya ve onu makul bir düzeyde tutmaya tahammül edebilir miydi? Büyük bir ihtimalle bunları unutacak ve tam enerjiyi vererek kendisinin ve güvertedeki herkesin iç duvarlara ya da birbirlerine çarpmasına neden olacaktı.

Eh, o halde hep bu gemiyi kullanacaktı, ya da tıpatıp ona benzeyen bir gemiyi. Tabii o kadarcık bir değişiklik bile yapmaya katlanabilirse.

Zihnini gezegenin yaşanabilir mi yoksa yaşanamaz mı olduğu sorusundan uzak tutmak istediği için gemiyi düzlemin altından değil, üstünden hareket ettiriyor olmasına kafa patlattı. Bir düzlemin altından gitmek için kesin bir sebep olmadığı sürece pilotlar neredeyse her zaman yukarıdan gitmeyi tercih ediyorlardı. Neden?

Ona kalırsa, neden bir yönü üst, diğer yönü alt olarak görme niyetinin sebebi neydi? Uzayın simetrisinde bu bir gelenekten ibaretti.

Yine de her zaman gözlem altındaki herhangi bir gezegenin ekseni etrafında ve yıldızın çevresinde hangi yönde döndüğünün farkındaydı. Bunların ikisi de saatin ters yönünde olduğunda, kaldırılan elin baktığı yön kuzey, ayakların baktığı yön güney oluyordsu. Galaksi çapında da kuzey yukarı, güney aşağı olarak resmediliyordu.

Bu sisler içindeki ilkel çağlara kadar giden bir gelenekten ibaretti ve bu geleneğe körü körüne uyuluyordu. Kişi tanıdık bir haritaya güney yukarıda gelecek şekilde bakarsa onu tanıyamıyordu. Bunun mantıklı olduğu ortaya çıkmıştı. Her şey göz önünde bulundurulduğunda kişi kuzeye ve "üste" yöneliyordu.

Trevize üç yüzyıl önce yaşamış İmparatorluk generali Bel Riose'nin yaptığı bir savaşı düşündü. Riose kritik anda gemi filosunu gezegen düzleminin altına döndümüştü ve hazırlıksız halde bekleyen düşman filosunu gafil avlamıştı. Bunun adil olmayan bir manevra olduğuna dair şikayetler gelmişti – elbette kaybeden taraftan.

Bu kadar güçlü olan ve bu kadar gerilere giden bu gelenek Arz gezegeninde başlamış olmalıydı – bu düşünce Trevize'nin zihninin silkinerek yaşanabilir gezegen meselesine geri dönmesine neden oldu.

Pelorat ile Bliss görüntü ekranında ağır ağır ters perende atarak yavaşça dönen gaz devini seyretmeye devam ettiler. Güneş ışığı alan kısım genişledi ve Trevize spektrumunu sarı-kırmızı dalgaboylarında sabit tuttuğu için yüzeyinin fırtınalarla kıvrılışı daha da şiddetlendi ve hipnotize edici bir hal aldı.

Sonra Fallom amaçsızca dolaşarak içeri geldi ve Bliss çocuğun ve kendisinin bir kestirme zamanının geldiğine karar verdi.

Trevize yerinde kalan Pelorat'a, "Gaz devinden ayrılmam gerekiyor, Janov," dedi. "Bilgisayarın doğru boyuta sahip bir yerçekimi yankısı aramaya odaklanmasını istiyorum."

"Elbette, eski dostum," dedi Pelorat.

Ama iş bundan daha karmaşıktı. Bilgisayarın araması gereken sadece doğru boyuttaki bir yerçekimi sinyali değil, hem doğru boyuttaki, hem de doğru mesafedeki bir yerçekimi sinyaliydi. Ancak birkaç gün sonra emin olabilecekti.

61

TREVİZE vakur ve ağır başlı –aslında kasvetli– bir tavırla odasına yürüdü ve gözle görülür biçimde irkildi.

Bliss onu bekliyordu ve hemen yanında da peştemalını ve cübbesini giymiş olan Fallom duruyordu. Giysilerinde buharın ve vakumlu ütünün verdiği o aşikar taze koku vardı. Çocuk bu giysilerle Bliss'in önü kısaltılmış geceliklerinden birini giymişken göründüğünden daha iyi görünüyordu.

Bliss, "Seni bilgisayar başındayken rahatsız etmek istemedim, ama şimdi dinleyebilirsin," dedi. "Devam et, Fallom."

Fallom o tiz, ahenkli sesiyle, "Seni selamlıyorum, Koruyucu Trevize," dedi. "Uzayda giden bu gemide size er-eleşlik etmekten büyük bir mutluluk duyuyorum. Dostlarım Bliss ve Pel'in şefkati de beni çok memnun etti."

Fallom sözlerini bitirdi ve sevimli sevimli gülümsedi. Trevize bir kere daha kendi kendine düşündü: Onu bir oğlan olarak mı, kız olarak mı, yoksa ikisi de olmayan biri olarak mı düşünüyorum?

Başını eğdi. "Çok iyi ezberlemiş. Neredeyse mükemmel biçimde telaffuz etti."

"Ezberlemiş değil," dedi Bliss heyecanlı bir sesle. "Fal-

lom bu cümleleri kendisi oluşturdu ve onları sana okumasının mümkün olup olmadığını sordu. Fallom sözleri söyleyene kadar ne diyeceğini bilmiyordum bile."

Trevize kendini zorlayarak gülümsedi. "O halde, kesinlikle çok iyi. Bliss'in cinsiyet bildiren sözcüklerden mümkün olduğu kadar kaçındığına dikkat etmişti.

Bliss Fallom'a döndü ve, "Sana Trevize'nin bunu seveceğini söylemiştim," dedi. "Şimdi Pel'in yanına git, istersen biraz daha kitap okuyabilirsin."

Fallom koşturarak gitti ve Bliss, "Fallom'un Galaktik dili öğrenme hızı gerçekten hayrete düşürüyor," dedi. "Solarialıların dillere karşı özel bir yatkınlığı olmalı. Bander'in Galaktik dili yalnızca üstuzay konuşmalarından duyduğu halde ne kadar iyi konuştuğunu düşün. O beyinler enerji aktarımı dışındaki işlerde de dikkate değer olabilirler."

Trevize homurdandı.

Bliss, "Bana hâlâ Fallom'dan hoşlanmadığını söyleme," dedi.

"Ondan ne hoşlanıyor, ne de hoşlanmıyorum. O yaratık sadece beni tedirgin ediyor. Bir defa, bir hermafrodit ile karşı karşıya olmak ürkütücü bir duygu."

Bliss, "Hadi ama Trevize, bu söylediğin gülünç," dedi. Fallom tamamen kabul edilebilir bir canlı. Hermafroditlerden oluşan bir topluma senle ben, genel anlamda erkekler ve kadınlar ne kadar iğrenç görünüyor olmalıyız onu bir düşün. Her birimiz bir bütünün yarısıyız ve üreyebilmek için geçici ve hantalca bir beraberlik yaşanması gerekiyor."

"Buna bir itirazın mı var, Bliss?"

"Yanlış anlıyormuş numarası yapma. Bize hermafroditlerin bakış açısından bakmaya çalışıyorum. Bu onlara aşırı tiksindirici bir durum olarak görünüyor olmalı; bize ise doğal görünüyor. Dolayısıyla Fallom sana tiksindirici görünüyor, ama bu dar ufuklu bir tepkiden ibaret."

"Açıkçası," dedi Trevize, "o yaratığı düşünürken oğlan mı kız mı diyeceğini bilememek insanı sinir ediyor. Cinsiyet bildiren sözcükte duraksamak düşünceye ve konuşmaya ket vuruyor."

"Ama bu bizim dilimizin eksikliği," dedi Bliss, "Fallom'un değil. Hiçbir insan dili hermafroditlik düşünülerek oluşturulmuş değil. Ve bu konuyu gündeme getirdiğine memnun oldum, çünkü ben de onu düşünüyordum. Bander'in ısrarla yaptığı gibi 'o' demek de bir çözüm değil. Bu cinsiyetin önemli olmadığı sözcükler için kullanılan bir sözcük ve cinsel olarak her iki bakımdan da aktif olan nesneler için kullanılan bir sözcük yok. O halde neden sözcüklerden birini rastgele seçmeyelim? Ben Fallom'u bir kız olarak düşünüyorum. Bir defa kız gibi tiz bir sesi var ve çocuk yapabilme yeteneğine sahip ki bu dişiliğin hayati bir tanımı. Pelorat bunu kabul etti, neden sen de kabul etmiyorsun? Artık 'kız' olsun."

Trevize omuz silkti. "Pekala. Kızın testisleri olduğuna dikkati çekmek tuhaf kaçacak, ama dediğin gibi olsun."

"Her şeyi bir şakaya çevirmeye çalışmak gibi sinir edici bir huyun var, ama gergin olduğunu biliyorum ve buna müsaade edeceğim. Bundan sonra Fallom için kız sözcüğünü kullan lütfen."

"Kullanırım." Trevize tereddüt etti, sonra kendini tutamayarak, "Fallom ile ikinizi her beraber gördüğümde Fallom daha çok senin vekil çocuğunmuş gibi görünüyor. Mesele bir çocuk istemen ve Janov'un sana bunu veremeyeceğini düşünmen mi?"

Bliss gözlerini faltaşı gibi açtı. "Onun varlık sebebi çocuk yapmam değil! Onu bana bir çocuk vermeye yarayan faydalı bir aygıt olarak mı kullandığımı düşünüyorsun? Her halükarda, çocuk sahibi olma zamanım gelmedi. Zamanı geldiğinde bunun Gaialı bir çocuk olması gerekecek ki Pel bu nitelikleri sağlamıyor."

"Janov'un kenara atılması gerekecek mi diyorsun?"

"Hiç de değil. Yalnızca geçici bir değişiklik. Bu suni döllenme vasıtasıyla bile halledilebilir."

"Ancak Gaia bir çocuğun gerekli olduğuna karar verdiği zaman, halihazırdaki insan bir Gaia parçasının ölümü nedeniyle bir boşluk açıldığı zaman bir çocuk sahibi olabileceğini tahmin ediyorum."

"Bu duygusuz bir ifade tarzı, ama yeterince doğru. Gaia'nın bütün parçaları ve ilişkileri iyi orantılı olmalı."

"Solarialılarda olduğu gibi."

Bliss dudağını ısırdı ve yüzü biraz beyazlaştı. "Hiç de değil. Solarialılar ihtiyaç duyduklarından fazlasını doğuruyor ve fazlalığı yok ediyorlar. Biz ise tam ihtiyaç duyduğumuz kadarını doğuruyor ve asla yok etmeye ihtiyacımız olmuyor –tıpkı senin derinin ölen üst tabakalarını yenilemek için tam gereken sayıda, ne bir eksik, ne bir fazla hücre üretmen gibi."

"Ne demek istediğini anlıyorum," dedi Trevize. "Bu ara-

da umarım Janov'un duygularını göz önünde bulunduruyorsundur."

"Doğurma olasılığım olan bir çocukla ilgili olarak mı? Bu konuyu hiç tartışmadık, tartışmayacağız da."

"Hayır, onu kast etmiyorum. –Fallom ile giderek daha fazla ilgileniyor olman dikkatimi çekiyor. Janov ihmal edildiğini düşünebilir."

"İhmal edilmiyor ve o da Fallom ile benim kadar ilgileniyor. Bizi birbirimize daha da fazla bağlayan ortak ilgi alanlarından biri de Fallom. Asıl ihmal edildiğini düşünen kişinin sen olması mümkün mü?"

"Ben mi?" Trevize gerçek anlamda hayrete düşmüştü.

"Evet, sen. Yalıtılmışları senin Gaia'yı anladığından fazla anlamıyorum, ama içimden bir ses bu gemideki en büyük ilgi odağı olmaktan hoşlandığını ve Fallom'un senin önünü kestiğini düşünüyor olabilirsin."

"Bu aptalca."

"Senin Pel'i ihmal ettiğimi ileri sürmenden daha aptalca değil."

"O halde ateşkes ilan edelim ve buna bir son verelim. Fallom'a bir kız olarak bakmaya çalışacağm ve senin Janov'un duygularını kâle almadığın konusunda aşırı endişelenmeyeceğim."

Bliss gülümsedi. "Teşekkür ederim. O halde her şey yolunda."

Trevize öte yana döndü. O anda Bliss, "Bekle!" dedi.

Trevize tekrar ona döndü ve biraz usanmış bir şekilde, "Evet?" dedi.

"Üzgün ve bunalımda olduğunu gayet açıkça görebiliyorum, Trevize. Zihnini kurcalamayacağım, ama sen bana sorunun ne olduğunu anlatmak isteyebilirsin. Dün bu sistemde uygun bir gezegen olduğunu söyledin ve halinden çok memnun görünüyordun. –Umarım gezegen hâlâ oradadır. Bulgunun hatalı olduğu filan ortaya çıkmadı, değil mi?"

"Sistemde uygun bir gezegen var ve hâlâ yerli yerinde," dedi Trevize.

"Doğru boyutta mı?"

Trevize başıyla onayladı. "Uygun olduğu için boyutu da doğru. Aynı zamanda yıldızdan doğru uzaklıkta."

"Eh, o halde sorun nedir?"

"Artık atmosferini analiz edebilecek kadar yaklaştık. Anlaşılıyor ki herhangi bir atmosferi yok."

"Atmosfersiz mi?"

"Sözünü etmeye değer bir atmosferi yok. Yaşanamaz bir gezegen ve güneşin yörüngesinde üzerinde yaşanılması ihtimali bulunan başka hiçbir gezegen yok. Bu üçüncü girişimde başarısızlığa uğradık."

62

VAKUR görünen Pelorat belli ki Trevize'nin mutsuz sessizliğini yarıda kesmek istemiyordu. Pilot odasının kapısından onu seyrediyor, görünüşe göre Trevize'nin bir konuşma başlatmasını ümit ediyordu.

Trevize bir konuşma başlatmadı. Eğer bir sessizlik inatçı görünebilirse, onunki öyle görünüyordu.

Sonunda Pelorat buna daha fazla dayanamadı ve çok ür-

kek bir sesle, "Ne yapıyoruz?" diye sordu.

Trevize başını kaldırdı, bir an Pelorat'a bakakaldı, başını çevirdi, sonra, "Gezegene doğru gidiyoruz," dedi.

"Ama atmosferi olmadığına göre–"

"Bilgisayar atmosferi olmadığını söylüyor. Şu ana kadar bana hep duymak istediğim şeyi söyledi ve ben de bunu kabul ettim. Şimdi ise bana duymak istemediğim bir şeyi söylüyor ve bunu kontrol edeceğim. Eğer bilgisayar hatalı olabiliyorsa, bu sefer hatalı olmasını istiyorum."

"Hatalı olduğunu düşünüyor musun?"

"Hayır, düşünmüyorum."

"Ona hata yaptıracak herhangi bir sebep aklına geliyor mu?"

"Hayır, gelmiyor."

"O halde neden zahmet ediyorsun, Golan?"

Trevize sonunda koltuğunu ayakları üzerinde döndürerek Pelorat ile yüz yüze geldi. Yüzü neredeyse çaresizlikle çarpılmıştı. "Yapacak başka bir şey düşünemediğimi anlamıyor musun, Janov?" dedi. "İlk iki dünyada Arz'ın konumunu öğrenmek bakımından çuvalladık ve şimdi bu dünya da fos çıktı. Şimdi ne yapayım? Dünyadan dünyaya dolanmaya, etrafa bakınmaya ve 'Afedersiniz, Arz nerede acaba?' demeye ne dersin? Arz bütün izlerini çok iyi yok etmiş. Hiçbir yerde ipucu bırakmamış. Bir ipucu olduğunda bile onu bulamamamız için gerekeni yapacağını düşünmeye başlıyorum."

Pelorat başını eğdi ve, "Ben de benzer şeyler düşünüyorum," dedi. "Bu konuyu tartışmamızın bir mahsuru var mı?

Mutsuz olduğunu ve konuşmak istemediğini biliyorum, eski dostum. Eğer seni kendi haline bırakmamı istersen, bırakırım."

"Devam et, tartışalım," dedi Trevize. Sesi homurdanmaya dikkat çekecek derecede yakındı. "Yapacağım dinlemekten daha iyi bir şey var mı?"

Pelorat, "Gerçekten benim konuşmamı istiyora benzemiyorsun, ama belki bu işimize yarayacaktır," dedi. Lütfen artık dayanamayacağına karar verdiğin anda beni durdur. Bana öyle geliyor ki Golan, Arz kendini gizlemek için ille de sadece edilgen ve olumsuz önlemler almış olmayabilir. Sadece kendine yapılmış atıfları silip atmış olmayabilir. Bu amaçla yanlış kanıtlar bırakmış ve bilinmezliğe gömülmek için etkin olarak çalışmış olamaz mı?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Şey, birçok yerde Arz'ın radyoaktif olduğundan bahsedildiğini duyduk ve bu tür bir şey de herhangi birinin onu bulmak için girişim yapmaktan vazgeçmesini sağlamak için tasarlanmış olmalı. Eğer gerçekten radyoaktif ise, tamamen yanına yaklaşılmaz olacaktır. Büyük bir ihtimalle üzerine ayak bile basamayız. Elimizde robot kaşifler olsaydı onlar bile bu radyasyona dayanamayabilirlerdi. Öyleyse niye arayalım? Radyoaktif değilse de, kaza eseri yaklaşanlar haricinde hiç ziyaret edilmemiş olarak duruyordur, bu durumda bile kendini gizlemek için başka yöntemler kullanıyor olabilir."

Trevize gülümsemeyi başardı. "İşin tuhafı şu ki Janov, bu düşünce benim de aklıma geldi. Hatta o olasılık dışı dev

uydunun da icat edilmiş ve Arz ile ilgili efsanelere yerleştirilmiş olabileceği bile aklıma geldi. Kocaman halka sistemine sahip gaz devine gelince, o da aynı derecede olasılık dışı ve aynı biçimde yerleştirilmiş olabilir. Belki de hepsi bizi aslında var olmayan bir şeyi aramaya itmek için tasarlanmıştır. Belki amaç doğru gezegen sistemine gelmemiz, Arz ile karşı karşıya gelmemiz fakat gerçekte büyük bir uydudan ya da üç halkalı bir kuzenden veya radyoaktif bir kabuktan yoksun olduğu için onu göz ardı etmemizdir. Dolayısıyla onu tanımayız ve ona baktığımızı akla hayale getirmeyiz. –Daha kötü bir şey de aklıma geliyor."

Pelorat kederli görünüyordu. "Daha kötüsü nasıl olabilir ki?"

"Kolayca –zihnin gecenin ortasında hastalandığı ve bu çaresizliği güçlendirebilecek herhangi bir şeyi o geniş fantezi diyarında aramaya başladığı zaman. Ya Arz'ın saklanma becerisi sonsuzsa? Ya zihinlerimiz de karartılabilirse? Ya o dev uyduya ve uzakta o halkalı gaz devi komşuya sahip olan Arz'ın hemen yanından geçip bunu hiç fark etmezsek? Ya bunu çoktan yaptıysak?"

"Ama eğer buna inanıyorsan, neden hâlâ–"

"Buna inandığımı söylemedim. Çılgınca fantezilerden bahsediyorum. Aramaya devam edeceğiz."

Pelorat duraksadı, sonra, "Ne zamana kadar, Trevize?" dedi. "Bir noktada kesinlikle vaz geçmemiz gerekecek."

"Asla," dedi Trevize hiddetle. "Eğer Hayatımın geri kalanını gezegenden gezegene giderek, etrafa bakınarak ve insanlara 'Lütfen efendim, Arz nerede acaba?' diye sorarak

geçirmem gerekiyorsa, o halde öyle yapacağım. Eğer isterseniz seni ve Bliss'i, hatta Fallom'u herhangi bir anda Gaia'ya geri götürebilir, arayışa tek başıma devam edebilirim."

"Ah, hayır. Seni bırakmayacağımı biliyorsun, Golan, Bliss de bırakmayacak. Gerekirse seninle beraber gezegenden gezegene sıçrarız. Ama neden?"

"Arz'ı bulmak gerektiği için ve bulacağım için. Nasıl bilmiyorum, ama bulacağım. –Dinle, gezegenin yörüngesine çok yaklaşmadan günışığı alan yüzünü inceleyebileceğim bir konuma erişmeye çalışıyorum, bu yüzden bir süre beni rahat bırak."

Pelorat sessizliğe gömüldü, ama ayrılmadı. Trevize yarısından fazlası gün ışığı alan gezegenin görüntüsünü ekranda incelerken kenarda bekledi. Gezegen Pelorat'a özelliksiz görünüyordu, fakat bilgisayara bağlanmış olan Trevize'nin onu gelişmiş özelliklerle gördüğünü biliyordu.

Trevize, "Bir sis var," dedi.

Pelorat pat diye, "O halde bir atmosfer de olmalı," dedi.

"İlle de kayda değer bir atmosfer olmak zorunda değil. Hayatı desteklemeye yetmez, ama toz kaldıracak hafif bir rüzgarı desteklemeye yeter. Bu ince atmosfere sahip gezegenlerin iyi bilinen bir niteliğidir. Küçük kutup buzulları bile olabilir. Biraz su –buzun kutuplarda yoğunlaşması yeter, biliyorsun. Bu dünya katı karbondiokside izin vermeyecek kadar sıcak. –Radar haritalamasına geçmem gerekecek. Onu yaparsam da gece tarafında daha kolay çalışabilirim."

"Gerçekten mi?"

"Evet, ilk önce onu denemeliydim, ama neredeyse ha-

vasız ve dolayısıyla bulutsuz bir gezegende önce görülür ışığı denemek insana doğal geliyor."

Trevize uzun bir süre sessiz kaldı, bu arada görüntü ekranı gezegenin neredeyse bir soyutlamasını oluşturan radar yansımalarıyla bulanıklaştı. Bu Cleon devrinden bir sanatçının yaratabileceği bir eser gibiydi. Sonra Trevize vurguyla, sesi biraz ağzında tutarak, –Eh–" dedi, ardından yeniden sessizleşti.

Sonunda Pelorat, "O 'eh' neyin nesi?" diye sordu.

Trevize kısa süreliğine ona baktı. "Görebildiğim bir krater yok."

"Krater yok mu? Bu iyi mi?"

"Tamamen beklenmedik," dedi Trevize. Yüz ifadesi değişip sırıtışa dönüştü. "Ve çok iyi. Aslında muhtemelen harika."

63

FALLOM burnunu geminin lombozuna bastırmış halde duruyordu. Lombozdan Evren'in küçük bir bölgesi tam olarak gözün gördüğü haliyle, hiçbir bilgisayar büyütmesi ya da geliştirmesi olmadan görülebiliyordu.

Bütün bunları çocuğa anlatmaya çalıuşan Bliss içini çekti ve Pelorat'a alçak sesle, "Ne kadarını anladığını bilmiyorum, sevgili Pel," dedi. "Onun için babasının malikanesi ve içinde yer aldığı toprakların küçük bir kesimi bütün Even'di. Asla gece vakti dışarıya çıktığını, ya da yıldızları gördüğünü zannetmiyorum."

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?"

"Gerçekten öyle düşünüyorum. Beni biraz olsun anlayacak kadar kelime dağarcığına kavuşuncaya kadar ona herhangi bir kısmını göstermeye cesaret edemedim –onunla kendi dilinde konuşabiliyor olman büyük şans."

Pelorat özür dilercesine, "Sorun o dili pek iyi konuşamamam," dedi. "Ve Evrenle bu kadar ani biçimde karşı karşıya kaldığında onu kavramak gayet zor. Bana eğer o küçük ışıklar her biri Solaria gibi olan dev dünyalar ise –Solaria'dan çok daha büyükler elbette– boşlukta asılı olamayacaklarını söyledi. Düşmeleri gerekirdi diyor."

"Ve bildiği şeyler düşünüldüğünde haklı da. Mantıklı sorular soruyor ve yavaş yavaş anlayacak. En azından merak duyuyor ve korkmuyor."

"Mesele şu ki Bliss, ben de merak içindeyim. Golan'ın yaklaştığımız dünyanın üzerinde krater bulunmadığını fark eder etmez nasıl değiştiğine bir bak. Bunun ne fark ettiği konusunda en ufak bir fikrim yok. Senin var mı?"

"Hiç yok. Yine de bize göre çok daha fazla gezegenbilim bilgisine sahip. Ne yaptığını bildiğini varsaymak durumundayız."

"Keşke bilseydim."

"Eh, ona sorsana."

Pelorat yüzünü buruşturdu. "Hep onun canını sıkmaktan korkuyorum. Eminim bu soruları bana anlatılmasa da bilmem gerektiğini düşünüyordur."

"Bliss, "Bu aptalca, Pel," dedi. "O sana Galaksi'nin efsanelerinin ve mitlerinin yararlı olabileceğini düşündüğü herhangi bir kısmını hiç tereddüt etmeden soruyor. Hep ona cevap

vermeye ve açıklamada bulunmaya isteklisin, o halde o neden istekli olmasın? Bu onun canını sıkarsa, o zaman girişkenlik pratiği yapma şansı olur ve bu da onun için iyi olur."

"Benimle gelecek misin?"

"Hayır, elbette gelmeyeceğim. Fallom'un yanında kalıp Evren kavramını zihninde canlandırmaya çalışmaya devam etmek istiyorum. Meseleyi sonradan bana açıklayabilirsin – o sana açıkladıktan sonra."

64

PELORAT çekingen bir şekilde pilot odasına girdi. Trevize'nin kendi kendine ıslık çaldığını ve açıkça keyfinin yerinde olduğunu fark edince çok sevindi.

"Golan," dedi, elinden geldiğince canlı bir sesle.

Trevize başını kaldırıp baktı. "Janov! Sürekli beni rahatsız etmenin kanuna aykırı olduğunu düşünürmüşsün gibi ayak ucunda içeri giriyorsun. Kapıyı kapa ve otur. Otur! Şuna bir bak."

Görüntü ekranındaki gezegeni işerat etti ve, "Ancak ikiüç krater buldum, onlar da oldukça küçükler," dedi.

"Bu bir şey fark ediyor mu, Golan? Gerçekten?"

"Fark ediyor mu mu? Kesinlikle. Bunu nasıl sorarsın?"

Pelorat bir çaresizlik işareti yaptı. "Bu benim için tam bir gizem. Üniversitede tarih okudum. Tarihe ek olarak sosyoloji ve psikoloji, bir de eski diller ve edebiyat derslerini aldım ve yüksek lisansta da mitoloji alanında uzmanlaştım. Gezegenbilim'in, ya da fiziksel bilimlerden herhangi birisinin yakınından bile geçmedim."

"Bu suç değil, Janov. Bildiğin şeyleri bilmeni tercih ederim. Eski diller ve mitoloji konularındaki yeteneğin bizim için müthiş faydalı oldu. Bunu biliyorsun. –İş gezegenbilime geldiğinde de, ben o konuyla ilgilenirim."

"Anlarsın ya Janov, gezegenler küçük cisimlerin birbirleriyle çarpışması sonucu oluşurlar," diye sözlerini sürdürdü. "Çarpan son küçük cisimler arkalarında krater izleri bırakırlar. Yani potansiyel olarak. Eğer gezegen bir gaz devi olacak kadar büyükse, esas olarak gaz şeklindekji bir atmosferin altındaki sıvıdır ve bu son çarpışmalar sıvıya düşer, hiçbir iz bırakmazlar.

"Katı olan daha küçük gezegenler, ister buzla, ister kayayla kaplı olsunlar, krater izlerini gösterirler ve bu izler kaybolmalarına neden olacak bir etken var olmadığı sürece sonsuza kadar yerlerinde kalırlar. Üç kaybolma şekli vardır.

"Birincisi, bir dünyanın sıvı bir okyanusun üzerinde buzlu bir yüzeyi olabilir. Bu durumda çarpan bir cisim buzu kırıp içine girer ve suya düşer. Üstündeki buz tekrar donar ve deyim yerindeyse deliği onarır. Böyle bir gezegen ya da uydu soğuk olmak zorundadır ve yaşanabilir bir dünya olarak değerlendirdiğimiz bir yer olmaz."

"İkincisi, eğer bir gezegen volkanik açıdan son derece aktif olursa, o zaman kesintisiz bir lav ya da kül akışı hiç durmadan oluşan kraterlerin içini doldurur ve onları yok eder. Fakat böyle bir gezegen ya da uydu da muhtemelen yaşanabilir olmayacaktır.

"Bu bizi üçüncü şıktaki yaşanabilir dünyalara getirir. Böyle dünyaların kutuplarında buzullar olabilir, fakat de-

nizlerin büyük bölümü serbest sudan oluşmalıdır. Aktif volkanlara sahip olabilirler, fakat bunların seyrek biçimde dağolmış olması gerekir. Böyle dünyalar kraterleri ne onarabilir, ne de içlerini doldurabilirler. Ancak erozyon etkileri vardır. Rüzgar ve su akışı kraterleri aşındıracaktır ve eğer hayat da varsa canlıların hareketleri de çok aşındırıcı olacaktır. Anladın mı?"

Pelorat bunu düşündü, sonra, "Ama Golan, seni hiç anlamıyorum," dedi. "Yaklaştığımız bu gezegen–"

Trevize, "Yarın iniş yapıyoruz," dedi neşeyle.

"Yaklaştığımız bu gezegenin denizleri yok."

"Sadece ince kutup buzulları."

"Atmosferi de yok."

"Terminus'taki atmosferin yüzde biri yoğunlukta bir atmosfer."

"Üzerinde canlı da yok."

"Tespit edebildiğim kadarıyla hayır."

"O halde kraterleri aşındırıp yok eden ne olabilir?"

"Denizler, atmosfer ve hayat," dedi Trevize. "Bak, eğer bu gezegen en başından beri havasız ve susuz olsaydı, oluşmuş olan kraterler hâlâ var olurdu ve bütün yüzey kraterlerle kaplı olurdu. Kraterlerin yokluğu en başından beri havasız ve susuz olmuş olamayacağını kanıtlıyor, hatta yakın geçmişte büyükçe bir atmosferi ve okyanusu bile olmuş olabilir. Kaldı ki, bu dünyada görülebilen devasa çukurlar var ve bunlar bir zamanlar denizleri ve okyanusları tutmuş olmalı, artık kurumuş olan nehir yatakları da cabası. Yani gördüğün gibi erozyon varmış ve o erozyon kısa bir süre

önce kesilmiş ve henüz yeni kraterlerin birikmesi için yeterli zaman geçmemiş."

Pelorat şüpheli görünüyordu. "Ben bir gezegenbilimci olmayabilirim, ama bana öyle görünüyor ki eğer bir gezegen yoğun bir atmosferi belki de milyarlarca yıl boyunca tutabilecek kadar büyükse, onu aniden kaybetmez, değil mi?"

"Sanırım hayır," dedi Trevize. "Ama bu dünya kuşkusuz atmosferi yok olmadan önce hayat barındırıyordu, muhtemelen insan hayatı da. Tahminime göre Galaksi'deki insanlarca yerleşilmiş neredeyse bütün dünyalar gibi bu da yüzeyi şekillendirilmiş bir dünyaydı. Sorun şu ki gerçekte ne insan hayatı buraya ulaşmadan önce ne durumda olduğunu, ne burayı insanlar için rahat bir yer haline getirmek için ne yapıldığını, ne de aslında hayatın hangi koşullar altında ortadan kalktığını bilmiyoruz. Atmosferi yok eden ve insan hayatının sonunu getiren bir felaket olmuş olabilir. Ya da belki bu gezegende garip bir dengesizlik vardı ve insanlar burada oldukları sürece onu kontrol ediyorlardı, onlar gidince de gezegen atmosferi ortadan kaldıran bir kısır döngüye girdi. Belki bu cevabı indiğimizde bulacağız, belki bulamayacağız. Fark etmez."

"Ama herhalde burada şu anda hayat var olmadığına göre bir zamanlar var olmuş olması fark etmez. Bir gezegenin her zaman yaşanamaz olmasıyla şu anda yaşanamaz olması arasında ne fark var?"

"Yalnızca şu anda yaşanamaz ise, bir zamanlar burada yaşamış olanların yıkıntıları olacaktır."

"Aurora'da da yıkıntılar vardı–"

"Kesinlikle, ama Aurora'da yirmi bin yıl boyunca yağmur ve kar yağmış, donmalar ve erimeler olmuş, rüzgar esmiş ve sıcaklık değişmişti. Ayrıca hayat da vardı –hayatı unutma. Oradaki insanlar yok olmuş olabilir, ama bol miktarda canılı vardı. Yıkıntılar da tıpkı kraterler gibi aşınabilir. Daha hızlı. Ve yirmi bin yılda işimize yarayacak kadar yıkıntı kalmaz. –Ama burada, bu gezegende rüzgarın, fırtınaların ve hayatın olmadığı bir süre geçmiş, belki yirmi bin yıl, belki daha az. Kabul ediyorum, sıcaklık değişimi olmuş, ama yalnızca o kadar. Yıkıntılar iyi durumda olacaktır."

Pelorat, "Tabii yıkıntı varsa," dedi şüpheyle. "Gezegende asla hayatın, ya da en azından insan hayatının olmamış olması ve atmosferin ortadan kalkmış olmasının insanlarla hiç alakası olmayan bir olaya bağlı olması mümkün mü?"

"Hayır, hayır," dedi Trevize. "Bana karşı kötümser bir tavır takınamazsın, çünkü işe yaramayacak. Buradan bile şehir olduğuna emin olduğum bir yerin yıkıntılarını gördüm. –Yani yarın iniyoruz."

65

BLISS endişeli bir ses tonuyla, "Fallom onu robotu Jemby'ye geri götüreceğimize inanmış durumda," dedi.

"Hmm," dedi Trevize. Dünyanın Süzülen geminin altından geriye kayan yüzeyini inceliyordu. Sonra Bliss'in sözlerini ancak bir gecikmeden sonra duyabilmiş gibi başını kaldırdı. "Eh, o robot bildiği tek ebeveyndi, değil mi?"

"Evet, elbette, ama kız Solaria'ya geri geldiğimizi sanıyor."

"Burası Solaria gibi görünüyor mu?"

"Nereden bilsin?"

"Ona Solaria'da olmadığımızı söyle. Bak, sana grafikli çizimleri olan birkaç referans kitap-filmi veririm. Ona bir dizi farklı yerleşilmiş dünyanın yakından görünüşlerini göster ve onlardan milyonlarca olduğunu açıkla. Bunun için zamanın olacak. Bir hedef seçip indikten sonra Janov ile ikimizin etrafta ne kadar dolaşmamız gerekeceğini bilmiyorum."

"Janov ile ikiniz mi?"

"Evet. Fallom bizimle gelemez, gelmesini isteseydim bile ki bunu ancak çılgının tekiysem isterdim. Bu dünyada uzay giysisi giymek gerekiyor, Bliss. Solunabilen bir hava yok. Ve elimizde Fallom'a uyacak bir uzay giysisi yok. Bu yüzden onunla ikiniz gemide kalıyorsunuz."

"Neden ben?"

Trevize 'nin dudakları kıvrılarak neşesiz bir gülümseme oluşturdu. "Kabul ediyorum," dedi, "Sen de bizimle gelseydin kendimi daha güvende hissederdim, ama Fallom'u gemide yalnız bırakamayız. Niyeti bu olmasa bile zarar verebilir. Janov'un yanımda olması gerekiyor, çünkü o burada var olabilecek eski yazıları okuyabilir. Bu da senin Fallon ile kalman gerektiği anlamına geliyor. Bunu isteyeceğini düşünmüştüm."

Bliss kararsız görünüyordu.

Trevize, Bak, Fallom'un bizimle gelmesini ben istemezken sen istedin," dedi. "O kızın bize dertten başka bir şey getirmeyeceğine inanıyorum. Bu yüzden varlığı kısıtlamala-

ra yol açıyor ve kendini buna uydurman gerekecek. O burada, dolayısıyla senin de burada olman gerekecek. Bu iş böyle."

Bliss içini çekti. "Sanırım öyle."

"İyi. Janov nerede?"

"Fallom'un yanında?"

"Çok iyi. Gidip onun yerine geç. Janov ile konuşmak istiyorum."

Trevize gezegenin yüzeyini incelemeye devam ederken Pelorat içeri yürüdü ve boğazını temizleyerek geldiğini belli etti. "Bir sorun mu var Golan?" dedi.

"Tam olarak bir sorun sayılmaz, Janov. Sadece kuşkuluyum. Bu tuhaf bir dünya ve ona neler olduğunu bilmiyorum. Geride kalmış çukurlara bakılırsa bir zamanlar denizler çok genişti, ama tuzun yok olması ve kanallar –ya da belki denizler çok tuzlu değildi. Eğer çok tuzlu değillerdiyse, bu çukurlarda geniş tuz düzlüklerinin olmamasını açıklar Aksi takdirde okyanuslar yok olduğunda içindeki tuz da onunla beraber yok olmuş demektir –bu da kesinlikle bunun insan eylemi gibi görünmesine neden oluyor."

Pelorat duraksayarak, "Böyle şeyler hakkındaki cahilliğimi affet, Golan, ama aradığımız şey söz konusu olduğunda bu ne fark eder?" dedi.

"Bir şey fark etmez herhalde, ama merak etmeden duramıyorum. Bu gezegenin yüzeyinin nasıl insanların yaşayabileceği şekilde değiştirildiğini ve bu değişimden önce ne halde olduğunu bilseydim, belki o zaman terk edildikten sonra –ya da belki terk edilmeden hemen önce– ona neler

olduğunu anlayabilirdim. Ve ona neler olduğunu bilseydik de tatsız sürprizlere karşı hazırlıklı olabilirdik."

"Ne tür sürprizler? Bu ölü bir dünya, öyle değil mi"?

"Yererince ölü. Çok az su var, ince, solunamayan bir atmosfer var ve Bliss hiçbir zihinsel faaliyet işareti tespit edemiyor."

"Bu konuyu kapıyordur diye düşünüyorum."

"Zihinsel faaliyetin olmaması ille de canlıların olmadığı anlamına gelmek zorunda değil."

"Şüphesiz tehlikeli canlıların olmadığı anlamına geliyordur."

"Bilmiyorum. –Ama sana danışmak istediğim konu bu değil. İlk incelememiz için gidebileceğimiz iki şehir var. Mükemmel durumda görünüyorlar; bütün şehirler öyle görünür. Havayı ve okyanusları yok eden her neydiyse şehirlere dokunmamış gibi. Her neyse, bu iki şehir özellikle büyükler. Fakat daha büyük olanının boş yeri pek yok gibi görünüyor. Uzak sınırlarda uzay limanları var, ama şehrin kendisinde hiçbir şey yok. O kadar büyük olmayan şehirde ise boş yer var, bu yüzden resmi uzay limanlarına değilse bile tam ortasına inmek kolay olur –ama buna kim aldırır ki?"

Pelorat yüzünü buruşturdu. "Kararı benim mi vermemi istiyorsun, Golan?"

"Hayır, kararı ben vereceğim. Sadece düşüncelerini almak istiyorum."

"Bu pek önemli değil, ama büyük, yayılmış bir şehir büyük ihtimalle ticari bir merkez ya da üretim merkezidir. Açık alanları olan daha küçük bir şehir ise büyük olasılıkla

yönetim merkezidir. Bizim istediğimiz yönetim merkezi. Anıtsal yapıları var mı?"

"Anıtsal yapıdan kastın nedir?"

Pelorat dudaklarını çok az bükerek o ince gülümsemesini takındı. "Pek bilemiyorum. Modalar dünyadan dünyaya ve zamandan zamana değişirler. Fakat anıtların hep büyük, yararsız ve pahalı göründüklerinden şüpheleniyorum. –Comporellon'da ziyaret ettiğimiz o yer gibi."

Trevize de gülümsedi. "Dimdik aşağı bakarken bunu anlamak zor ve yaklaşırken ya da ayrılırken yandan bir göz atabildiğim zaman da çok kafa karıştırıcı oluyor. Neden yönetim merkezini tercih ediyorsun?"

"Gezegen müzesi, kütüphane, arşivler, üniversite ve onun gibi şeyleri muhtemelen orada buluruz."

"İyi. O halde oraya gideceğiz; küçük şehre. –Ve belki bir şeyler buluruz. İki kere çuvalladık, ama belki bu sefer bir şeyler buluruz."

"Belki de üçüncü sefer şans getirir."

Trevize kaşlarını kaldırdı. "O sözü de nereden buldun?"

"Eski bir sözdür," dedi Pelorat. "Eski bir efsanede görmüştüm. Üçüncü denemede başarıya ulaşmak anlamına geliyor sanırım."

"Bu doğru gibi görünüyor. "Pekala, üçüncü sefer şans getirsin, Janov."

15

YOSUN

66

TREVİZE uzay giysisinin içinde grotesk görünüyordu. Dışarıda kalan tek kısmı silah kılıflarıydı –normal zamanlarda beline tutturduğu kılıflar değil, giysisinin parçası olan daha sağlam kılıflar. Dikkatle ışın tabancasını sağdaki kılıfa, nöron kamçısını soldaki kılıfa yerleştirdi. Silahlar yine şarj edilmişlerdi ve Trevize haşince bu sefer onları kimsenin elinden alamayacağını düşündü.

Bliss gülümsedi. "Havası olmayan bir dünyada bile silah mı taşıyacaksın, yoksa –Boşver! Kararlarını sorgulamayacağım."

Trevize, "İyi!" dedi ve dönüp Pelorat'ın başlığını ayarlamasına yardım etti, sonra da kendisininkini taktı.

Daha önce hiç uzay giysisi giymemiş olan Pelorat gayet ağlamaklı bir şekilde, "Bu şeyin içinde gerçekten nefes alabilecek miyim, Golan?" diye sordu.

"Sana söz veriyorum," dedi Trevize.

Bliss kolunu Fallom'un omzuna dolamış halde son bağlantıların kapatılmasını izledi. Genç Solarialı dik dik açık bir korkuyla uzay giysisi giymiş iki adama bakıyordu. Titriyordu , Bliss onu rahatlatmak için kolunu hafifçe bastırdı.

Hava kilidinin kapısı açıldı ve iki adam şişkin kollarıyla

veda işareti yaparak kilidin içine yürüdüler. Ana kilit kapısı açıldı ve hantal bir şekilde ölü bir dünyanın toprağına ayak bastılar.

Şafak vaktiydi. Gökyüzü elbette bulutsuzdu ve morumsu bir renkteydi, ama güneş henüz yükselmemişti. Güneşin doğmak üzere olduğu daha açık renkli ufukta hafif bir pus vardı.

Pelorat, "Soğuk," dedi.

Şaşkınlıkla, "Üşüdün mü?" dedi Trevize. Giysiler yalıtımlıydı ve arada bir bir sorun çıktığında bu vücut ısısının dışarı atılamamasıyla ilgili olurdu.

Pelorat, "Hiç değil, ama şuna bak–" Telsizden gelen sesi Trevize'nin kulağında çınladı ve parmağı ileriyi işaret etti.

Şafağın morumsu ışığında, yaklaştıkları binanın ufalanmakta olan taş ön cephesi kırağı ile kaplanmıştı.

Trevize, "İnce bir atmosfer olduğunda geceleri beklediğinden daha soğuk, gündüzleri de daha sıcak olur. Şu anda günün en soğuk zamanındayız ve sıcaklığın güneş altında kalamayacağımız kadar artmasına daha birkaç saat zaman olmalı."

Bu sözleri esrarlı bir büyü duasıymış gibi güneşin bir ucu ufkun üzerinde belirdi.

Trevize havadan sudan konuşurmuş gibi "Güneşe gözünü dikme," dedi. "Yüzündeki levha yansıtıcıdır ve ultraviyole ışıkları geçirmez, ama bu yine de tehlikeli olacaktır."

Arkasını yükselen güneşe döndü ve uzun gölgesini binanın üzerine düşmesine neden oldu. Güneş ışığı kırağıyı gözlerinin önünde yok ediyordu. Birkaç saniyeliğine duvar

nem yüzünden kararmış göründü, sonra o bile ortadan kayboldu.

Trevize, "Binalar buradan yukarıdan göründükleri kadar iyi görünmüyorlar," dedi. "Çatlamışlar ve ufalanıyorlar. Bu sıcaklık değişiminin ve su yollarının belki de yirmi bin yıl gibi bir süredir her gün gece donup gündüz tekrar çözülmesinin sonucu sanırım."

"Pelorat, "Girişin üzerindeki taşa kazılı harfler var, ama ufalanmaları okunmalarını güçlendirmiş," dedi.

"Çıkarabiliyor musun, Janov?"

"Bir çeşit mali kuruluş. En azından 'banka' olabilecek bir sözcüğü okuyabiliyorum."

"O nedir?"

"Varlıkların depolandığı, çekildiği, alınıp satıldığı, yatırıldığı, borç verildiği bir bina –eğer düşündüğüm şeyse."

"Buna ayrılmış bütün bir bina mı? Bilgisayarsız mı?"

"Bilgisayarlar tamamen devralmaksızın."

Trevize omuz silkti. Eski tarihin ayrıntılarını ilham verici bulmuyordu.

Giderek daha acele ederek, her binada daha az vakit harcayarak ilerlemeyi sürdürdüler. Sessizlik ve cansızlık tamamen bunaltıyıcdı. Binlerce yıldır devam eden, izinsiz içine girdikleri çöküş her yerin bir şehrin iskeleti gibi görünmesine neden oluyordu. Her şey gitmiş, geriye bir tek kemikler kalmıştı.

Hâlâ günün ılık zamanındaydılar, ama Trevize sırtında güneşin yaydığı ısıyı hissedebildiğini hayal ediyordu.

Yaklaşık yüz metre sağında bulunan Pelorat keskin bir

sesle, "Şuna bak," dedi.

Trevize'nin kulakları çınladı. "Bağırma, Janov. Ne kadar uzakta olursan ol fısıltılarını bile duyabiliyorum. Ne var?"

Pelorat sesini hemen kontrol altına alarak, "Bu bina 'Dünyalar Salonu' imiş," dedi. "En azından ben öyle yazdığını sanıyorum."

Trevize onun yanına gitti. Önlerinde üç katlı bir yapı vardı. Çatısının çizgisi eğikti ve büyük kaya parçalarıyla kaplanmıştı. Sanki bir zamanlar en yukarıda duran yontma bir cisim parçalanmış gibiydi.

"Emin misin?" dedi Trevize.

"İçeri girersek anlayacağız."

Beş alçak ve geniş basamağı çıktılar ve bol yer kaplayan bir meydandan geçtiler. İnce havada madeni tabanlarıyla attıkları adımlar bir ses değil çok hafif bir titreşim çıkarıyordu.

Trevize, "'Büyük, yararsız ve pahalı' derken neyi kast ettiğini anlıyorum," diye mırıldandı.

Geniş ve yüksek bir salona girdiler. Güneş ışığı yüksek pencerelerden içeri giriyor ve içeride vurduğu yerleri çok sertçe aydınlatıyor, buna karşın gölgedeki yerleri karanlık bırakıyordu. İnce atmosfer ışığı çok az dağıtıyordu.

Merkezde, sentetik kaya gibi görünen bir maddeden yapılmış abartılı boyutta bir insan figürü vardı. Figürün bir kolu düşmüştü. Diğer kol omuzdan çatlamıştı ve Trevize'ye sert bir fiske vurursa o kol da kırılıp düşecekmiş gibi geldi. Fazla yaklaşmak onu bu dayanılmaz yıkıcılığı yapmaya kışkırtabilirmiş gibi geriye adım attı.

"Acaba bu nedir?" dedi Trevize. Hiçbir yerde yazı yok.

Herhalde onu diken kişi ününün çok ortada olduğunu, dolayısıyla herhangi bir tanıtıma ihtiyacı olmadığını düşünmüş olmalı, ama şimdi–" Felsefeye dalma tehlikesi içinde olduğunu hissetti ve dikkatini başka yöne verdi.

Pelorat yukarıya bakıyordu, Trevize de Pelorat'ın başını çevirdiği yere baktı. Duvarın üzerinde Trevize'nin okuyamadığı birtakım işaretler-oymalar vardı.

"Çok şaşırtıcı," dedi Pelorat. "Belki de yirmi bin yaşındalar, fakat burada güneşten ve nemden bir nebze korundukları için hâlâ okunabiliyorlar."

"Ben okuyamıyorum," dedi Trevize.

"Eski yazıyla yazılmış, onun bile süslü bir biçimi. Bir bakalım, yedi-bir-iki–" Sesi bir mırıltıya dönüşerek kesildi. Sonra yeniden konuşmaya başladı. "Burada elli isim listelenmiş, elli Uzaycı dünyası bulunduğu düşünülüyor ve buranın ismi 'Dünyalar Salonu.' Bunların elli Uzaycı gezegeninin isimleri olduğunu varsayıyorum. Muhtemelen kuruluş sırasına göre yazılmışlar. Aurora ilk, Solaria da son sırada. Dikkat edersen yedi sütun olduğunu göreceksin. İlk altı sütunda yedişer isim, son sütunda ise sekiz isim olduğunu göreceksin. Sanki yediye yedilik bir tablo olarak planlamışlar, Solaria'yı ise daha sonra eklemişler. Tahminime göre, eski dostum, bu liste Solaria'nın yüzeyinin değiştirilip yerleşime açılmasından önce hazırlanmış."

"Ya üzerinde durduğumuz gezegen hangisi? Görebiliyor musun?"

Pelorat, "Üçüncü sütunda üstten beşincinin, toplam on dokuzuncu sırada olanının diğerlerinden biraz büyük pun-

tolarla yazıldığına dikkat et," dedi. "Listeyi yapanlar kendilerini gururla biraz öne çıkaracak kadar benmerkezliymişler anlaşılan. Ayrıca–"

"İsmi neymiş?"

"Okuyabildiğim kadarıyla Melpomenia yazıyor. Bu hiç aşina olmadığım bir isim."

"Arz'ı temsil ediyor olabilir mi?"

Pelorat gayretle başını iki yana salladı, fakat bu başlığının dışından belli olmadı. "Eski efsanelerde Arz için kullanılan onlarca sözcük var," dedi. "Gaia bu sözcüklerden biri, biliyorsun. Terra, Erda ve diğerleri de öyle. Hepsi kısa isimler. Onun için kullanılan herhangi bir uzun isim, ya da Melpomenia'nın kısa bir versiyonunu andıran bir isim bilmiyorum."

O halde Melpomenia'nın üzerindeyiz ve burası Arz değil."

"Evet. Kaldı ki –daha önce de söyleyecek olduğum gibi– buna dair daha büyük puntolardan daha da iyi bir işaret var, o da Melpomenia'nın koordinatların 0,0,0 olarak verilmiş olması ve bu koordinatların da kişinin kendi gezegenine atıfta bulunmaları beklenir."

"Koordinatlar mı?" Trevize afallamış görünüyordu. "O liste koordinatlar da mı içeriyor?"

"Her birinin yanında üç rakam yazılı, bunların koordinatlar olduğunu tahmin ediyorum. Başka ne olabilirler ki?"

Trevize cevap vermedi. Uzay giysisinin sağ baldırını kaplayan kısmındaki küçük bir cebi açtı ve bir kabloyla cebe bağlı olan küçük bir cihaz çıkardı. Cihazı gözlerine yak-

laştırdı ve özenle duvardaki yazılara odakladı. Eldivenli elleri yüzünden normalde bir anda halledilebilecek olan bu işi yapmakta zorlanıyordu.

Pelorat gereksiz bir şekilde, "Fotoğraf makinesi mi?" diye sordu.

"Görüntü doğrudan geminin bilgisayarına yollanacak," dedi Trevize.

Farklı açılardan birkaç fotoğraf çekti, sonra, "Bekle!" dedi. "Daha yükseğe çıkmam gerekiyor. Bana yardım et, Janov."

Pelorat ellerini kelepçeleyerek bir araya getirdi, ama Trevize başını iki yana salladı. "O benim ağırlığımı taşımaz. Ellerin ve dizlerin üzerinde dur."

Pelorat çaba sarfederek öyle yaptı, kamerayı yeniden cebe koymuş olan Trevize de aynı derecede çaba sarfederek Pelorat'un omuzlarına bastı, oradan da heykelin tabanına çıktı. Heykelin sağlam olup olmadığını görmek için onu sallamayı denedi, sonra ayağını heykelin bükülü dizinin üzerine koydu ve onu dayanak olarak kullanıp yukarı yükseldi ve kolsuz omuzu yakaladı. Ayak parmaklarını göğüsteki pürüzlü bir kısıma sıkıştırıp kendini yukarı kaldırdı ve sonunda biraz oflayıp pufladıktan sonra heykelin omzunun üzerine oturmayı başardı. Heykele saygı gösteren o çok uzun zaman önce ölmüş insanlar Trevize'nin yaptığı şeyi kutsal değere hakaret olarak görürdü; Trevize de bu düşünceden biraz etkilendiği için heykele çok bastırmadan oturmaya çalıştı.

Pelorat endişeli bir sesle, "Düşüp bir yerini incitecek-

sin," diye seslend.

"Düşüp bir yerimi incitecek değilim, ama bağırarak beni sağır edebilirsin." Trevize fotoğraf makinesini çıkardı ve bir kez daha odakladı. Birkaç fotoğraf daha çekti, bir kere daha fotoğraf makinesini cebe soktu ve dikkatle ayakları heykelin tabanına değinceye kadar kendini aşağı sarkıttı. Yere sıçradı ve temasının oluşturduğu titreşim belli ki bardağı taşıran son damla oldu, zira hâlâ sağlam olan kol ufalandı ve heykelin ayağının dibinde küçük bir moloz yığını oluşturdu. Düşerken hemen hemen hiç ses çıkarmadı.

Trevize donup kaldı. İlk dürtüsü bekçi gelip onu yakalamadan gizlenecek bir yer bulmak oldu. Sonra bu çok şaşırtıcı diye düşündü. Kişi böyle bir durumda, önemli görünen bir şeyi kazayla kırdığında ne kadar da çabuk çocukluk günlerine geri dönüyordu. Bu duygu yalnızca bir an sürdü, ama onu derinden etkiledi.

Pelorat'ın sesi bir yıkıcılık eylemine tanık olmuş, hatta yardımda bulunmuş bir insana yakışacak biçimde bomboştu, ama en azından rahatlatıcı sözcükler söylemeyi başardı. "Şey– sorun değil, Golan. Kendiliğinden düşmek üzereydi zaten."

Bu sözünü kanıtlamak istermiş gibi tabanın ve zeminin üzerindeki parçalara doğru yürüdü, büyükçe olanlarından birine elini uzattı, sonra, "Golan, buraya gel," dedi."

Trevize yaklaştı ve Pelorat omuza bağlı olan kolun bir parçası olduğu belli olan bir taş parçasını işaret etti ve "Bu nedir?" diye sordu.

Trevize dik dik baktı. Parlak renkli ufak bir parça tüy

vardı. Trevize tüyleri eldivenli parmağıyla yumuşak bir şekilde ovdu. Tüyler kolayca çözüldüler.

"Bir yosun gibi görünüyor," dedi.

"Şu sözünü ettiğin zihinsız yaşam mı?"

"Ne kadar zihinsiz olduğu konusunda emin değilim. Herhalde Bliss bunun da bir bilinci olduğunda ısrar edecektir – ama o bir taş parçasının da bilinci olduğunu iddia eder."

Pelorat, "Taşın ufalanmasına neden olan bu yosun zımbırtısı mıdır sence?"

Trevize, "Katkısı olmuşsa şaşırmam," dedi. "Bu dünya bol bol güneş ışığı alıyor, biraz da su var. Sahip olduğu atmosferin yarısı su buharından oluşuyor. Kalanı da azot ve soygazlar. Sadece eser miktarda karbon dioksit var, bu da insana bitki yaşamı olmadığını düşündürüyor –fakat karbon dioksidin az olmasının sebebi neredeyse hepsinin kayalık kabuğun içine gömülmüş olması olabilir. Eğer bu kayaların içinde biraz karbonat varsa, belki de bu yosun asit salgılayarak onu parçalıyordur, sonra da ortaya çıkan karbon dioksitten yararlanıyordur. Bu yosun gezegende kalmış baskın yaşam formu olabilir."

"Büyüleyici," dedi Pelorat.

"Kuşkusuz," dedi Trevize, "ama sadece kısıtlı bir biçimde. Uzaycı dünyalarının koordinatları çok daha ilgi çekici, ama bizim asıl istediğimiz Arz'ın koordinatları. Eğer burada değillerse, binanın başka bir yerinde, ya da başka bir binada olabilirler. Gel, Janov."

Pelorat "Ama biliyorsun ki–" diye söze başladı.

Trevize, "Hayır, hayır," dedi sabırsızca. "Sonra konuşuruz. Bu binanın bize başka ne bilgiler verebileceğini görmemiz gerekiyor. Sıcaklık yükseliyor." Sol eldiveninin arkasındaki küçük sıcaklık göstergesine baktı. "Gel, Janov."

Ağır adımlarla odadan odaya yürüdüler. Mümkün olduğu kadar yumuşak bir şekilde yürüyorlardı. Bunun sebebi normal anlamda sesler çıkarmaları, ya da onları duyacak birinin olması değil, titreşim sonucu daha fazla zarar vermekten biraz çekinmeleriydi.

Biraz toz kaldırıyorlardı. Bu toz ince havada biraz yükseldikten sonra hemen yere geri iniyordu ve arkalarında ayak izleri kalıyordu.

Arada bir, içlerinden biri sessizce loş bir köşede yetişen başka yosun örneklerini işaret ediyordu. Ne kadar düşük düzeyli olursa olsun bir yaşam formunun varlığı sanki insanı biraz rahatlatıyor, ölü bir dünyada, özellikle de bir zamanlar, uzun bir süre önce gösterişli bir yaşama sahip olduğu her yana dağılmış kalıntılardan anlaşılan bir gezegende yürümenin verdiği ölümcül, boğucu hissi ortadan kaldırıyordu.

"Sonra Pelorat, "Sanırım bu bir kütüphane olmalı," dedi.

Trevize merakla etrafa baktı. Raflar vardı ve gözünün ucuyla baktığında sadece süslemeler diye es geçtiği şeylerin daha dikkatle baktıkça pekala kitap-filmler olabilirlermiş gibi göründüklerini fark etti. Tedbirli bir şekilde kitap filmlerden birine uzandı. Kalın ve kullanışsızdılar, sonra yalnızca kutu olduklarının farkına vardı. Kalın parmaklarıyla uğraşarak kutulardan birini açtı ve içinde birkaç disk ol-

duğunu gördü. Diskler de kalınlardı ve kırılgan görünüyorlardı, ama bunu test etmedi.

"İnanılmayacak kadar ilkel," dedi.

Pelorat özür diler gibi, "Binlerce yıllıklar," dedi. Sanki eski Melpomenialıları geri kalmış teknolojiye sahip olma suçlamasına karşı savunuyordu.

Trevize kitap filmin sırtını işaret etti. Sırtta eskilerin kullandığı süslü puntoların belli belirsiz kıvrımlı çizgileri vardı. "Şu kitabın başlığı mı? Ne diyor?" diye sordu.

Pelorat yazıyı inceledi. "Tam emin değilim, yaşlı adam. Sanırım sözcüklerden biri mikroskobik hayata atıfta bulunuyor. Belki de 'mikroorganizma'ya karşılık gelen sözcüktür. Bunların teknik mikrobiyoloji terimleri olduğundan şüpheleniyorum. Standart Galaktik dilde olsalar bile anlamazdım."

Asık bir suratla "Muhtemelen," dedi Trevize. "Ve yine muhtemelen onu okuyabilsek bile bir işimize yaramayacaktı. Bakterilerle ilgilenmiyoruz. –Bana bir iyilik yap, Janov. Şu kitapların bazılarına bir göz at da hiç ilginç bir isme sahip olan kitap var mı bak. Sen o işi yaparken ben de kitap okuyucularını inceleyeceğim."

Pelorat merakla, "Onlar o muydu?" diye sordu. Cihazlar bodur, küp şeklinde yapılardı ve üzerlerinde eğri bir ekran, en üstte de dirsek koyma yeri ya da elektronik not defterinin –Melpomenia'da bu tür bir şey vardıysa– koyulduğu bir yer işlevi görebilecek olan eğimli bir uzantı vardı.

Trevize, "Eğer bu bir kütüphaneyse şu ya da bu çeşit kitap okuyucuları olmalı ve bunlar da o tanıma uyabilirmiş gibi görünüyorlar."

Büyük bir ihtiyatla ekranın üzerindeki tozu temizledi ve ekran her neden yapılmaysa dokunduğu anda ufalanmayınca rahatladı. Hafifçe birbiri ardına kontrollerle oynadı. Hiçbir şey olmadı. Başka bir kitap okuyucusunu denedi, fakat aynı olumsuz sonucu aldı.

Şaşırmamıştı. Cihaz yirmi bin yıl boyunca ince bir atmosferde çalışır durumda kalmış olsaydı ve su buharına karşı dirençli olsaydı bile, yine de güç kaynağı meselesi vardı. Depolanmış enerjinin onu engellemek için ne yapılırsa yapılsın sızıp yok olmak gibi bir huyu vardı. Bu da termodinamiğin her şeyi kapsayan, karşı konulamaz ikinci kuralının başka bir yönüydü.

Pelorat arkasındaydı. "Golan?"

"Evet."

"Burada bir kitap film buldum–"

"Türü ne?"

"Sanırım uzay yolculuğunun tarihiyle ilgili."

"Mükemmel –ama bu okuyucuyu çalıştıramazsak hiçbir işimize yaramaz." Hayal kırıklığıyla ellerini birbirine kenetledi.

"Filmi gemiye geri götürebiliriz."

"Onu bizim okuyucumuza uyarlamayı beceremem. Uymaz ve tarama sistemimiz de kesinlikle uyumsuz çıkacaktır."

"Ama bütün bunlara gerçekten gerek var mı, Golan? Eğer–"

"Gerçekten gerek var, Janov. Şimdi, sözümü kesme. Ne yapacağımıza karar vermeye çalışıyorum. Okuyucuya elektrik vermeyi deneyebilirim. Belki de bütün gereken budur."

"Elektriği nereden alacaksın?"

"Eh–" Trevize silahlarını çekti, kısa bir süre onlara baktı, sonra ışın tabancasını kılıfına geri soktu. Nöron kamçısının kapağını açtı ve enerji stoğu seviyesini inceleledi. Maksimumdaydı.

Trevize kendini yüzükoyun zemine attı ve okuyucunun (cihazın işlevinin bu olduğunu varsaymaya devam ediyordu) arkasına elini uzatarak biraz ileriye itmeye çalıştı. Cihaz birazcık hareket etti. Trevize ortaya çıkan kısmı incelemeye başladı.

Bu kablolardan birinin elektriği aktarıyor olması gerekiyordu ve bu kesinlikle duvardan çıkıp gelen kablo olmalıydı. Göz önünde bir priz ya da bağlantı yoktu. (İnsan en basit, en çantada keklik görülen meselelerin bile tanınmaz hale geldiği yabancı ve eski bir kültür karşısında nasıl hareket edebilirdi ki?)

Kabloyu önce hafifçe, sonra daha sertçe çekti. Bir o yana, bir bu yana çevirdi. Duvarın kablo civarındaki kısmına ve kablonun duvar civarındaki kısmına bastırdı. Dikkatini elinden geldiği kadar okuyucunun yarısı görünmeyen arka tarafına yöneltti, ama orada denediği hiçbir şey de işe yaramadı.

Bir elini zemine dayayarak kendini yükseltti ve ayağa kalkarken kablo da onunla beraber geldi. Onu gevşetmek için ne yaptığı konusunda en ufak bir fikri yoktu.

Kablo kırılmış ya da parçalanmış gibi görünmüyordu. Ucu gayet pürüzsüz gibiydi ve ve duvarda takılı olduğu yerde de yumuşak bir nokta kalmıştı.

Pelorat yumuşak bir sesle, "Golan, bir şey–"

Trevize buyurgan bir edayla kolunu salladı. "Şimdi değil, Janov. Lütfen!"

Aniden sol eldivenindeki kırışıklıklara yapışmış yeşil maddenin farkına vardı. Okuyucunun arkasındaki yosunun bir kısmını almış ve ezmiş olmalıydı. Eldiveninde hafif bir nem vardı, ama bu gözleri önünde kurudu ve yeşilimsi leke kahverengiye dönüştü.

Dikkatini yeniden kabloya yöneltti ve ayrılmış uca dikkatle gözünü dikti. Orada kesinlikle iki küçük delik vardı. Kablolar girebilirdi.

Yeniden zemine oturdu ve nöron kamçısının güç birimini açtı. Dikkatle kablolardan birinin kutupluluğunu giderdi ve silaha giden ucunu kopardı. Ardından yavaşça ve incelikle onu deliğin içine soktu ve gidebildiği kadar içeri itti. Kabloyu tekrar dışarı çekmeye çalıştığında sanki ele geçirilmiş gibi bağlı kaldı. Güç uygulayarak kabloyu tekrar dışarıya çekme yönündeki ilk güdüsünü bastırdı. Diğer kablonun de kutupluluğunu giderdi ve onu da diğer açıklığa itti. Bunun devreyi tamamlaması ve göstericiye elektrik vermesi akla yatkındı.

"Janov," dedi, "her çeşit kitap film okumuşluğun var. Bak bakalım, o kitabı göstericiye sokmanın bir yolunu bulabiliyor musun?"

"Bu gerçekten gerekli–"

"Lütfen Janov, gereksiz sorular sormaya devam ediyorsun. Çok fazla zamanımız yok. Bina dönebileceğimiz bir reddeye kadar soğusun diye gece ilerleyene kadar bekle-

mek zorunda kalmak istemiyorum."

"Kitap film şu şekilde sokulmalı," dedi Janov, "ama–"

"İyi," dedi Trevize. "Eğer uzay uçuşu tarihiyse, Arz ile başlaması gerek, çünkü uzay uçuşları ilk olarak orada icat edildi. Şimdi bakalım şu cihaz çalışıyor mu."

Pelorat biraz titizlikle kitap filmi gün gibi ortada olan yuvaya yerleştirdi, sonra da da cihazın kullanılması için ipuçları verirler umuduyla çeşitli kontrollerin üzerindeki işaretleri incelemeye başladı.

Trevize beklerken kısmen kendi gerginliğini azaltmak için alçak bir sesle konuştu. "Herhalde bu dünyada da şurada burada dışarıdan bakıldığında makul ölçüde sağlam görünen, vakuma yakın ortamda parlayan robotlar olmalı. Sorun şu ki güç kaynakları da uzun süre önce tükenmiş olacaktır ve onlara tekrar güç verilse bile, ya beyinleri? Manivelalar ve dişliler binlerce yıla meydan okuyabilirler, fakat beyinlerinde bulunan bütün o mikro anahtarlar ya da atomaltı boyuttaki cihazlara ne demeli? Onlar mutlaka bozulmuş olacaktır ve öyle olmasalar bile robotlar Arz hakkında ne bilirler ki? Ne bilebilirler–"

Pelorat, "Gösterici çalışıyor, eski dostum," dedi. "Buraya bak."

Loş ışıkta kitap göstericinin ekranı titremeye başladı. Gayet hafif bir ışığı vardı, ama Trevize nöron kamçısından gelen gücü biraz arttırınca parlaklığı arttı. Çevrelerini saran ince hava günışığı ışınlarının dışında kalan alanları nispeten loş bırakıyordu, bu yüzden oda solgun ve gölgeliydi ve ekran da onun aksine daha parlak görünüyordu.

Ekran titremeye devam etti. Arada gölgeler bir ucundan diğer ucuna kayıp geçiyordu.

"Odaklanması gerekiyor," dedi Trevize.

"Biliyorum," dedi Pelorat, "ama görünüşe göre en çok bu kadar odaklayabiliyorum. Filmin kendisi bozulmuş olmalı."

Gölgeler artık hızla gelip geçiyordu ve periyodik olarak hafif bir baskı karikatürüne benzeyen bir şey görülüyordu. Sonra bir anlığına görüntü hatları keskinleşti, sonra yine bulanıklaştı.

"Oraya geri sar ve durdur, Janov," dedi Trevize.

Pelorat bunu denemeye başlamıştı bile. Geriye sararak o anı geçti, sonra tekrar ileri sardı, görüntüyü buldu ve ekranda tuttu.

Trevize hevesle yazılanları okumaya çalıştı, sonra hayal kırıklığıyla, "Yazanları çıkarabiliyor musun, Janov?" diye sordu.

Kısık gözlerle ekrana bakarak, "Tamamını değil," dedi Pelorat. "Aurora hakkında, o kadarını anlayabiliyorum. Sanırım ilk üstuzay keşif gezisi ile ilgili –'ilk dışarı taşma' diyor."

İleri sardı ve görüntü yeniden bulanıklaşıp gölgelendi. Sonunda, "Anlayabildiğimi bütün parçalar Uzaycı dünyalarıyla ilgili, Golan," dedi. "Burada Arz hakkında bulabildiğim hiçbir şey yok."

Trevize acı acı, "Hayır, elbette olmaz," dedi. "Trantor'da yapıldığı gibi bu dünyadakiler de ortadan kaldırılmış. Kapat şunu."

Pelorat cihazı kapatıp “Ama fark etmez–” diye söze başladı.

“Diğer kütüphaneleri deneyebileceğimiz için mi? Oradaki bilgiler de ortadan kaldırılmış olacak. Her yerdekiler. Biliyor musun ki–” Konuşurken Pelorat’a baktı ve korku-iğrenme karşışımı bir ifadeyle adama gözlerini dikti. “Yüz levhandaki sorun nedir?” diye sordu.

67

PELORAT otomatik olarak eldivenli elini yüz levhasına kaldırdı, sonra tekrar aşağıya indirip ona baktı.

“Ne var ki?” dedi şaşırmış bir halde. Ardından Trevize’ye baktı ve gayet tiz bir sesle, “Yüz levhanda garip bir şey var, Golan,” dedi.

Trevize otomatik olarak etrafta bir ayna aradı. Ayna filan yoktu ve olsaydı bile bir ışığa ihtiyacı olacaktı. “Güneş ışığına gelir misin?” dedi.

Pelorat’ı yarı sürükleyerek, yarı çekerek en yakındaki pencereden gelen günışığı ışınlarına götürdü. Uzay giysisinin yalıtıcı etkisine rağmen ışınların sıcaklığını sırtında hissedebiliyordu.

“Güneşe doğru bak, Janov ve gözlerini kapat,” dedi.

Yüz levhasındaki sorunun ne olduğu hemen ortaya çıktı. Yüz levhasının camının giysinin kendisinin metalle kaplanmış dokusuyla birleştiği yerde yosun gür bir şekilde büyümüştü. Yüz levhasının kenarları yeşil bir donukluğa bürünmüştü ve Trevize kendisininkinin de aynı durumda olduğunu biliyordu.

Eldivenli parmaklarından birini Pelorat'un yüz levhasının üzerindeki yosunun üzerinden geçirdi. Yosunun bir kısmı temizlendi ve ezilmiş bitki eldiveni lekeledi. Fakat güneşin altında ışıldayan yosun aynı anda daha katı ve kuru bir hal aldı. Yeniden denedi ve bu sefer yosun çatırdadı. Kahverengi renge dönüyordu. Pelorat'un yüz levhasının kenarlarını iyice ovalayarak yeniden temizledi.

"Benimkini de sen yap, Janov," dedi. Sonra, "Temiz görünüyor muyum?" dedi. "İyi, sen de öyle. Hadi gidelim. Burada yapacak başka bir şey olduğunu sanmıyorum."

Terk edilmiş havasız şehirde güneş rahatsız edecek kadar sıcaktı. Taş binalar parlak bir şekilde, neredeyse acıtacak kadar ışıltıyorlardı. Trevize gözlerini kısarak onlara baktı ve mümkün olduğu kadar caddelerin gölgede kalan tarafından yürüdü. Binaların birinin ön cephesindeki bir çatlağın önünde durdu. Çatlak küçük parmağını eldivenli haliyle sokabileceği kadar büyüktü. Öyle yaptı, parmağına baktı, "Yosun," diye mırıldandı ve kasıtlı olarak gölgenin sonuna kadar yürüyüp o parmağını bir süreliğine günışığında tuttu.

"Buradaki darboğaz karbon dioksit," dedi. "Yosunlar Karbon dioksit bulabildikleri her yerde –çürüyen kayalarda– büyüyorlar. Biliyorsun, biz iyi bir karbon diyoksit kaynağıyız, muhtemelen bu bakımdan bu neredeyse ölmüş gezegendeki diğer her şeyden zenginiz. Sanırım gazın küçük bir miktarı yüz levhasının sınırından dışarıya sızıyor."

"Böylece yosun orada yetişiyor."

"Evet."

Gemiye dönerken yaptıkları yürüyüş gözlerine çok uzun göründü. Şafak vakti gelirken yaptıkları yürüyüşten çok daha uzun ve elbette çok daha sıcak. Fakat oraya vardıklarında gemi hâlâ gölgedeydi; Trevize en azından o kadarını doğru hesaplamıştı.

Pelorat, "Bak" dedi.

Trevize gördü. Ana kilidin sınırları yeşil yosunla kaplanmışlardı.

"Bunlar da mı sızıntı?" dedi Pelorat.

"Elbette. Önemsiz miktarlarda olduklarından eminim, fakat bu yosun eser miktarda karbon dioksit bulunduğunu duyduğum diğer her şeyden daha iyi gösteriyor. Sporları her yere yayılmış olmalı, birkaç molekül karbon dioksit ortaya çıktığı anda da filizleniyorlar." Telsizini geminin dalga boyuna ayarladı ve, "Bliss, beni duyabiliyor musun?" diye sordu.

Bliss'in sesi iki kulaklığından birden duyuldu. "Evet. İçeri gelmeye hazır mısınız? Şansınız yaver gitti mi?"

"Hemen dışarıdayız," dedi Trevize, "ama kilidi açma. Biz dışarıdan açacağız. Tekrar ediyorum, kilidi açma."

"Neden?"

"Bliss, sadece dediğimi yap, tamam mı? Daha sonra uzun bir tartışma yapabiliriz."

Trevize ışın tabancasını çıkardı ve dikkatle güç seviyesini en düşüğe indirdi, sonra kararsızca ona gözünü dikti. Silahı hiç en düşük güçte kullanmamıştı. Çevresine bakındı. Test etmek için kullanabileceği uygun kırılganlıkta hiçbir şey yoktu.

Tam bir çaresizlikle silahı Uzak Yıldız'ın gölgesinde durduğu kayalık tepeye çevirdi. Hedefi akkorlaşmadı. Trevize otomatik bir hareketle ışının vurduğu noktayı yokladı. Sıcak gibi miydi? Arada elbisesinin yalıtılmış dokusu olduğu için bu konuda herhangi bir tahminde bulunmasının yolu yoktu.

Yeniden duraksadı, sonra geminin gövdesinin de belli bir seviyeye kadar tepedeki kayalıklar kadar dayanıklı olması gerektiğini düşündü. Işın tabancasını kilidin kenarına çevirdi ve nefesini tutarak tetiği çok kısa süreliğine bastı.

Yosun benzeri oluşumun birkaç santimetrelik kısmı hemen kahverengi renge döndü. Elini kahverengi kısmın üstünde salladığı zaman bu şekilde havada yarattığı hafif esinti bile hafif iskelet benzeri kalıntılardan oluşan kahverengi maddenin dağılmasına yetti.

Pelorat endişeyle "İşe yarıyor mu?" dedi.

"Evet, yarıyor," dedi Trevize. "Işın tabancasını hafif bir ısı ışınına dönüştürdüm."

Isıyı kilidin kenarının çevresindeki her tarafta gezdirdi; ısı dokunduğu anda yeşil ortadan kayboluyordu. Tamamıyla. Ana kilide vurarak kalan kısmın da düşmesini sağlayan bir titreşim oluşturdu ve kahverengi renkli bir toz yere indi –bu toz o kadar ince zerrelerden oluşuyordu ki bu ince atmosferde bile eser miktardaki gazın kaldırma kuvvetiyle havada kalıyordu.

"Sanırım şimdi kapıyı açabiliriz," dedi Trevize. Bileğindeki kontrolleri kullanarak kapı açma mekanizmasını içeriden harekete geçiren radyo dalgaları kombinasyonunu gönderdi. Kilit açıldı; kapı daha yarı yarıya bile açılmamış-

ken Trevize, "Oyalanma, Janov, içeriye gir," dedi. "Merdivenlerin inmesini bekleme. Tırman."

Trevize onu izledi ve düşük güçteki ışın tabancasıyla kilidin etrafına ısı uyguladı. Basamaklar aşağıya indiğinde onlara da ısı uyguladı. Ardından kilidin kapanması için sinyal verdi ve tamamen kapanıncaya kadar ısı uygulamaya devam etti.

Trevize, "Kilitteyiz, Bliss," dedi. "Birkaç dakika boyunca burada kalacağız. Bir şey yapmamaya devam et!"

Bliss'in sesi, "Bana bir ipucu ver," dedi. "İyi misin? Pel nasıl?"

Pel, "Buradayım, Bliss ve gayet iyiyim," dedi. "Endişelenecek bir şey yok."

"Öyle diyorsan öyle olsun, Pel, ama daha sonra açıklama yapmanız gerekecek. Umarım bunu biliyorsunuzdur."

Trevize, "Söz veriyoruz," dedi ve kilidin ışığını açtı.

Uzay elbiseli iki adam birbirleriyke yüz yüzeydiler.

Trevize, "Gezegen havasının tamamını dışarıya pompalıyoruz, bu yüzden o iş bitene kadar bekleyelim," dedi.

"Ya geminin havası? Onu içeri alacak mıyız?"

"Bir süre hayır. Ben de bu uzay giysisinden çıkmaya senin kadar can atıyorum, Janov. Sadece bizimler beraber, ya da bizim üzerimizde içeri girmiş sporların icabına baktığımızdan emin olmak istiyorum."

Trevize kilit ışığının sağladığı tam olarak tatmin edici olmayan aydınlatmanın altında ışın tabancasını kilitle gövdenin içeriden birleştiği noktaya çevirdi ve ısıyı düzenli olarak zemine, yukarıya ve çevreye, sonra yeniden zemine uyguladı.

"Sıra sende, Janov."

Pelorat tedirgin bir şekilde kımıldandı ve Trevize, "Bir sıcaklık hissedebilirsin," dedi. "Daha kötü bir şey olmaması gerek. Kendini rahatsız hissedersen söyle yeter."

Görünmez ışını yüz levhasının üzerinde, özellikle de kenarlarında, sonra yavaş yavaş uzay giysisinin geri kalan kısımlarında dolaştırdı.

"Kollarını kaldır, Janov," diye mırıldandı. Sonra, "Kollarını omzuma koy ve bir ayağını kaldır, tabanları ışınlamam gerekiyor –şimdi de diğerini. –Çok sıcakladın mı?"

Pelorat, "Serin esintiler içinde yüzdüğümü söyleyemem, Golan," dedi.

"Eh, o halde bana biraz kendi ilacımdan tattır. Üzerimi ışınla."

"Hayatımda hiç ışın tabancası tutmadım."

"Tutman gerekiyor. Şu şekilde kavra ve başparmağınla o küçük düğmeyi it ve tetiği sıkıca bastır. İşte öyle. –Şimdi onu benim yüz levhamın üzerinde dolaştır. Kesintisiz hareket ettir, Janov, bir noktada fazla uzun süre oyalanmasına izin verme. Başlığımın geri kalanında gezdir, sonra yanakları ve boynu yap."

Talimatlar vermeyi sürdürdü ve her yanı ısıtıldığında ve bunun sonucunda rahatsız edecek kadar terlemeye başladığında ışın tabancasını geri aldı ve enerji seviyesini inceledi.

"Yarısından fazlası gitmiş," dedi ve kilidin içine, duvar üzerinde arkaya ve öne düzenli olarak ısı uyguladı, ta ki bu hızlı ve sürekli ısı uygulaması sırasında kendisi de fark edilir derecede ısınmış olan ışın tabancasının enerjisi tükeninceye kadar. Sonra silahı kılıfına geri soktu.

Ancak ondan sonra gemiye girmeleri için sinyali verdi. İç kapı açılırken kilidin içine giren havanın tıslaması ve yüzündeki hissi hoşuna gitti. Serinliği ve ısının yayılım güçleri, uzay giysisinin ılıklığını, radyasyonun tek başına yapabildiğinden çok daha hızlı bir şekilde alıp götürecekti. Hayal ediyor olabilirdi, fakat bu serinlik etkisini hemen hissetti. Hayal olsun ya da olmasın, bu da hoşuna gitti.

"Uzay giysini çıkar ve onu burada, kilitte bırak, Janov," dedi Trevize.

"Bir mahzuru yoksa," dedi Pelorat, "her şeyden önce bir duş almak istiyorum."

"Her şeyden önce değil. Aslında onu yapmadan önce, hatta mesaneni bile boşaltmadan önce, Bliss ile konuşman gerekeceğinden şüpheleniyorum."

Bliss elbette onları bekliyordu ve yüzünde endişe dolu bir ifade vardı. Fallom da ellerini Bliss'in sol koluna sıkıca dolamış, kadının arkasından kaçamak bakışlar atıyordu.

Bliss ciddi bir şekilde, "Ne oldu?" diye sordu. "Neler oluyor?"

"Enfeksiyona karşı korunuyoruz," dedi Trevize kuru bir sesle. "Bu yüzden ultraviyole ışınımı açıyorum. Kara gözlükleri getir. Lütfen gecikme."

Duvar aydınlatmasına ultraviyole ışınlar da eklendiğinde Trevize nemli çamaşırlarını birer birer çıkardı ve bir o yöne, bir öbür yöne çevirerek elinde sallandırdı.

"Sadece bir önlem," dedi. "Sen de yap, Janov. Bliss, tamamen soyunmam gerekecek. Eğer bu seni rahatsız edecekse yandaki odaya geç."

Bliss, "Bu beni ne rahatsız eder, ne de utandırır," dedi. "Nasıl göründüğünü kavramsal olarak biliyorum ve bu kesinlikle bana yeni bir şey sunmayacaktır. –Ne enfeksiyonu?"

Trevize kasıtlı bir kayıtsızlıkla, "Sadece küçük bir şey, izin verildiği takdirde insanlığa büyük bir zarar verebileceğini düşünüyorum." dedi.

68

Her şey tamamdı. Ultraviyole ışık üzerine düşeni yapmıştı. Resmi olarak, Trevize Terminus'ta ilk olarak güverteye çıktığında Uzak Yıldız'in içinde gelen karmaşık bilgi ve talimat filmlerine göre, ışık tam da dezenfeksiyon amacıyla konulmuştu. Fakat Trevize yanık tenin modaya uygun olduğu dünyalardan gelen kişiler için bu ışınları modaya uygun bir tene sahip olmak için kullanma yönünde baştan çıkarıcı bir unsurun hep bulunduğunun ve bazen bunun yapıldığının farkındaydı. Fakat ışık ne amaçla kullanılırsa kullanılsın dezenfekte ediyordu.

Gemiyi uzaya çıkardılar ve Trevize Melpomenia'nın güneşine hepsini nahoş biçimde rahatsız etmeksizin yapabileceği kadar yaklaşacak şekilde manevra yaptı ve bütün yüzeyin ultraviyole ışınlarıyla yıkanmasını sağlamak için gemiyi farklı yönlere çevirdi.

Sonunda kilitte bıraktıkları iki uzay giysisini kurtardılar ve onları Trevize bile memnun oluncaya kadar incelediler.

"Bütün bunlar," dedi Bliss Sonunda, "bir yosun için. Öyle olduğunu söylemiş miydin, Trevize? Yosun?"

"Ben yosun diyorum," dedi Trevize, "çünkü bana onu

hatırlattı. Fakat ben bir botanik uzmanı değilim. Bitkinin sporları her tarafa yayılmış ve gizli köşelerde, heykellerdeki çatlaklarda, yapıların alt yüzeyinde yetişiyor, karbon dioksit kaynağının olduğu herhangi bir yerde saçılan ışık fotonlarının enerjisiyle besleniyorlar."

"Anladığım kadarıyla tehlikeli olduklarını düşünüyorsun," dedi.

"Pekala olabilirler. Girdiğimiz sırada sporlardan bazıları bize tutunsalardı, ya da havadan içeri girselerdi, zararlı ultraviyole ışınları içermeyen bol miktarda ışıklandırmayla karşılaşacaklardı. Bol bol su ve sınırsız bir karbon dioksit rezervi bulacaklardı."

"Atmosferimizin yalnızca yüzde 0,03'ü," dedi Bliss.

"Onlar için büyük bir miktar –ve dışarı verdiğimiz nefesin yüzde 4'ü. Ya sporlar burun deliklerimizde ve derimizde yetişselerdi? Ya besinlerimizi çürütüp yok etselerdi? Ya bizi öldüren toksinler üretselerdi? Onları öldürmek için çaba sarf etsek ama sporların bir kısmı sağ kalsa bile onlar da yeterli olurlardı. Bizimle beraber başka bir dünyalara taşınıp onu istila ederler, oradan da başka dünyalara taşınırlardı. Nasıl bir zarar verebileceklerini kimbilir?"

Bliss başını iki yana salladı. "Hayat farklı diye tehlikeli olmak zorunda değildir. Öldürmeye fazlasıyla hazırsın."

"Bu konuşan Gaia," dedi Trevize.

"Elbette öyle, ama umarım yine de mantıklı geliyordur. Yosun bu dünyanın koşullarına adapte olmuş. Tıpkı küçük miktarlarda ışıktan yararlanması ama büyük miktarlarda ışık alınca ölmesi gibi, arada bir karşısına çıkan çok küçük mik-

tarlardaki karbon dioksidi kullanıyor ve büyük miktarlarla karşılaştığında ölebilir. Melpomenia dışında herhangi bir dünyada hayatta kalması mümkün olmayabilir."

"Bu konuda risk almamı mı isterdin?" diye sordu Trevize.

Bliss omuz silkti. "Nasıl istersen. Savunmaya geçme. Demek istediğini anlıyorum. Bir Yalıtılmış olarak büyük ihtimalle yaptığın şeyi yapmaktan başka seçeneğin yoktu."

Trevize cevap verecekti, ama Fallom'un net ve tiz sesi araya girdi. Çocuk kendi dilinde konuşuyordu.

Trevize Pelorat'a, "Ne diyor?" diye sordu.

Pelorat, "Fallom'un söylediği–" diye söze başladı.

Fakat Fallom kendi dilinin kolay anlaşılamadığını bir an geç hatırlamış gibi yeniden konuşmaya başladı. "İndiğin orada Jemby var mıydı?"

Sözcükler büyük bir özenle telaffuz edilmişti. Bliss'in yüzü aydınlandı. "Galaktik dili ne kadar iyi konuşuyor değil mi? Ve bu kadar kısa zamanda."

Trevize alçak bir sesle, "Ben denersem elime yüzüme bulaştıracağım, fakat sen ona gezegende hiç robot bulmadığımızı açıkla lütfen," dedi.

"Ben açıklarım," dedi Pelorat. "Gel, Fallom." Elini yumuşak bir şekilde çocuğun omuzlarına doladı. "Odamıza gel de sana okuyacağın başka bir kitap bulayım."

"Bir kitap mı? Jemby ile mi ilgili?"

"Tam olarak değil–" Ve kapı arkalarından kapandı.

Trevize arkalarından sabırsızlıkla bakarak, "Biliyorsun," dedi, "o çocuğun bakıcısı rolünü üstlenerek vaktimizi boşa harcıyoruz."

"Boşa mı harcıyoruz? Bu senin Arz'ı aramana ne şekilde engel oluyor, Trevize? Hiçbir şekilde. Fakat bakıcı rolü üstlenmek iletişimi sağlıyor, korkusunu yatıştırıyor, sevgi sunuyor. Bu başarıların hiç değeri yok mu?"

"Yine Gaia konuşuyor."

"Evet," dedi Bliss. "O zaman pratik olalım. Eski Uzaycı dünyalarının üç tanesini ziyaret ettik ve hiçbir şey öğrenemedik."

Trevize başıyla onayladı. "Doğru."

"Aslında her birinin tehlikeli olduğunu gördük, değil mi? Aurora'da vahşi köpekler, Solaria'da garip insanlarla, Melpomenia'da da tehdit edici bir yosunla karşılaştık. O halde görünüşe göre bir dünya kendi haline bırakıldığı zaman üzerinde insan olsa da olmasa da Yıldızlararası topluluk için tehlikeli bir hale geliyor."

"Bunu genel bir kural olarak göremezsin."

"Üçte üç kesinlikle etkileyici görünüyor."

"Peki bu seni nasıl etkiliyor, Bliss?"

"Sana söyleyeceğim. Lütfen beni açık bir zihinle dinle. Galaksi'de birbiriyle etkileşen milyonlarca dünya olursa, ki şu andaki durum böyle, ve bunların her biri tamamen Yalıtılmışlardan oluşursa, ki bu da öyle, o halde her bir dünyada insanlar baskın olurlar ve iradelerini insan olmayan yaşam formlarına, cansız jeolojik arka plana, hatta birbirlerine geçirebilirler. O zaman Galaksi çok ilkel, bocalayan ve yanlış çalışan bir Galaksiya olur. Bir birimin başlangıcı. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Ne demeye çalıştığını anlıyorum –ama bu söyleyeceği-

ni söylediğin zaman seninle hemfikir olacağım anlamına gelmiyor."

"Bir beni dinle. İster hemfikir ol, ister olma, ama dinle. Galaksi'nin işlemesinin tek yolu bir ön –Galaksiya olmasıdır ve ne kadar az ön, ne kadar çok Galaksiya olursa da o kadar iyi olur. Galaksi İmparatorluğu güçlü bir ön –Galaksiya yolunda yapılmış bir girişimdi ve parçalandığı zaman da hızla kötüye gitti ve bu ön Galaksiya kavramını güçlendirmek yönünde sürekli bir güdü vardı. Vakıf Konfederasyonu da böyle bir girişim. Katır'ın İmparatorluğu da öyleydi. İkinci Vakıf'ın planladığı İmparatorluk da öyle. Ama böyle İmparatorluklar ve Konfederasyonlar olmasaydı bile, bütün Galaksi çalkantı içinde olsaydı bile bu bağlantılı bir çalkantı olurdu. Her bir dünya yalnızca düşmanca biçimde olsa bile diğerleriyle etkileşimde olurdu. Bu kendi başına bir çeşit birlik olurdu ve henüz en kötü durum olmazdı."

"O halde en kötüsü ne olurdu?"

"Bunun cevabını biliyorsun, Trevize. Onu gördün. Eğer insanların yaşadığı bir dünya tamamen parçalanırsa, gerçek anlamda Yalıtılmış olursa ve diğer insan dünyalarıyla her türlü etkileşimi yitirirse kötücül bir şekilde gelişir."

"Yani kanser olur?"

"Evet. Solaria tam da bu değil mi? Eli bütün dünyaların karşısında. Üstüne üstük, her bir bireyin eli de bütün diğerlerinin karşısında. Bunu gördün. Ve insanlar tamamen yok olursa da, disiplinin son izi de ortadan kalkar. Her biri bir diğerine karşı kavramı köpeklerde olduğu gibi akıldışı bir hale gelir, ya da yosunlarda olduğu gibi temel bir kuvvet-

ten ibaret olur. Herhalde Galaksiya'ya ne kadar yaklaşırsak toplumun o kadar iyileştiğini görüyorsundur. O halde neden Galaksiya'dan azıyla yetinelim ki?"

Bir an Trevize sessizce Bliss'e gözlerini dikti. "Bunu düşünüyorum. Ama neden böyle dozajın tek yönlü bir şey olduğunu varsayıyorsun? Neden birazı iyiyse çok fazlasının daha iyi olduğunu ve tamamının da en iyisi olduğunu düşünüyorsun? Yosunun çok az miktarda katbon dioksite adapte olmuş olabileceğine, bu nedenle bol bir miktarının onu öldürebileceğine dikkati çeken sen kendin değil miydin? İki metre boyunda bir insan bir metre uzunluğunda bir insandan daha iyi durumdadır; ama aynı zamanda üç metre boyunda bir insandan da daha iyi durumdadır. Bir fare fil boyutlarına çıkarılırsa daha iyi durumda olmaz. Hayatta kalamaz. Bir fil de fare boyutlarına indirildiğinde daha iyi durumda olmaz.

"Her şey için bir doğal boyut, doğal karmaşıklık, en uygun bir nitelik vardır, bu şey bir yıldız da olsa, atom da olsa ve bu dediğim canlılar ve canlı toplumlar için kesinlikle doğru. Eski Galaksi İmparatorluğu'nun ideal olduğunu söylemiyorum ve Vakıf Konfederasyonu'nda kusurlar olduğunu da kesinlikle görüyorum, ama bunu söylememin sebebi tam Yalıtımın kötü tam Birleşmenin iyi olması değil. Bu seçeneklerin ikisi de eşit derecede korkunç olabilir ve eski moda bir Galaksi İmparatoru ne kadar kusurlu olursa olsun yapabileceğimizin en iyisi olabilir."

Bliss başını iki yana salladı. "Buna sen kendin inanıyor musun merak ediyorum, Trevize. Bir virüsün de, insanın da

eşit derecede yetersiz olduğunu iddia edecek ve ikisi arasındaki çamur kalıbı gibi bir şeye mi razı olacaksın?"

"Hayır. Ama bir virüsün de, süper insanın da eşit derecede yetersiz olduğunu iddia edebilir ve ikisi arasındaki bir şeye, örneğin sıradan bir insana razı olabilirim. Fakat tartışmanın bir anlamı yok. Arz'ı bulduğum zaman çözüme ulaşmış olacağım. Melpomenia'da diğer kırk yedi Uzaycı dünyasının koordinatlarını bulduk."

"Hepsini ziyaret mi edeceksin?"

"Gerekirse her birini

"Her birinde tehlikeleri göze alarak."

"Evet, eğer Arz'ı bulmam için bunu yapmam gerekiyorsa."

Pelorat Fallom'u götürdüğü odadan çıkmıştı ve bir şey söylemek üzereymiş gibi görünüyordu, fakat Bliss ile Trevize arasındaki karşılıklı atışmaya yakalandı. İkisi konuşurlarken bir birine, bir diğerine baktı.

"Bu ne kadar zaman alır?" diye sordu Bliss.

"Ne kadar gerekirse," dedi Trevize," ve ihtiyaç duyduğumuz şeyi ziyaret ettiğimiz bir sonraki gezegende bulacağız."

"Ya da hiçbirinde bulamayacağız."

"Onu arayıncaya kadar bilemeyiz."

Sonunda Pelorat araya girmeyi başardı. "Ama neden arayalım ki, Golan? Cevap elimizde."

Trevize elini sabırsız bir şekilde Pelorat'tan yana salladı, hareketini kontrol etti, başını çevirdi ve boş bir sesle, "Ne?" dedi.

"Cevap elimizde dedim. Bunu sana Melpomenia'da en

az beş kere anlatmaya çalıştım, ama sen yaptığın işe o kadar kendini kaptırmıştın ki–"

"Elimizde ne cevap var? Sen neden bahsediyorsun?"

"Arz'dan. Sanırım Arz'ın nerede olduğunu biliyoruz."

ALPHA

16

DÜNYALARIN MERKEZİ

69

TREVİZE uzun süre sabit bir şekilde Pelorat'a baktı. Yüzünde bariz bir hoşnutsuzluk ifadesi vardı. Sonra, "Benim görmediğim ama senin gördüğün ve bana söylemediğin bir şey mi var?" dedi.

Pelorat tatlılıkla, "Hayır," dedi. "Onu sen de gördün ve demin dediğim gibi, açıklamaya çalıştım ama beni dinleyecek halde değildin."

"Eh, yeniden dene."

Bliss, "Lütfen ona kabadayılık taslama, Trevize," dedi.

"Kabadayılık taslamıyorum. Bilgi vermesini istiyorum. Sen de ona bebek muamelesi yapma."

"Lütfen," dedi Pelorat, "birbirinizi değil, beni dinleyin. Hatırlıyor musun Golan, insan türünün çıkış yerini bulmak için yapılmış ilk girişimleri konuşmuştuk. Yariff'in projesi vardı hani? Biliyorsun, proje gezegenlerin ilk gezegenden bütün yönlerde aynı oranda yerleşime açılacağı varsayımından hareketle çeşitli gezegenlerin yerleşime açılma tarihlerini tespit etmeye çalışıyordu. Sonra, daha yeni gezegenlerden daha eski gezegenlere doğru gittikçe ilk dünyaya her yönden yaklaşmış olacaktık."

Trevize sabırsızlıkla başını salladı. "Hatırladığıma göre

bu işe yaramamıştı, çünkü yerleşime açılma tarihleri güvenilir değildi."

"Doğru hatırlıyorsun, eski dostum. Ama Yariff'in incelediği dünyalar insan ırkının ikinci genişlemesinin üyeleriydiler. O zaman üstuzay yolculuğu çok ilerlemişti ve yerleşimler gayet düzensiz bir hal almış olmalı. Çok uzun mesafelere sıçrama yapmak çok basitleşmişti ve yerleşimin dairesel bir simetriyle dışarıya doğru ilerlemesine gerek kalmamıştı. Bu güvenilmez yerleşilme tarihlerinin yarattığı sorunu daha da arttırıyordu.

"Ama bir an Uzaycı dünyalarını düşün, Golan. Onlar ilk yerleşim dalgasıydılar. Üstuzay yolculuğu o zamanlar o kadar gelişmemişti ve muhtemelen uzun mesafelere sıçrama ya çok azdı, ya da hiç yoktu. İkinci genişleme sırasında milyonlarca gezegen belki de karmakarışık bir biçimde yerleşime açılırken, ilk genişlemede sadece elli tane gezegene, muhtemelen düzenli bir biçimde yerleşilmişti. İkinci genişlemenin milyonlarca dünyasına yirmi bin yıllık bir süre içinde belki karmaşık bir şekilde yerleşilmişken, ilk genişlemenin elli dünyasına ise birkaç yüzyıllık bir süre içinde, ötekiyle karşılaştırıldığında neredeyse anında yerleşilmişti. O elli dünya beraber düşünüldüğünde ilk dünyanın etrafında kabaca küresel bir simetri içinde olmalılar.

"Elimizde o elli dünyanın koordinatları var. Unutma, heykele tırmanıp onların fotoğrafını çektin. Arz ile ilgili bilgileri yok eden her neyse ya da her kimse ya bu koordinatları göz ardı etti, ya da onların bize ihtiyaç duyduğumuz bilgiyi vereceğini aklına getiremedi. Bütün yapman gere-

ken, o koordinatları son yirmi bin yıldaki yıldız hareketlerini içerecek şekilde değiştirmek ve sonra da kürenin merkezini bulmak, Golan. Arz'ın güneşine, ya da en azından yirmi bin yıl önce bulunduğu noktaya çok yakın bir yer bulacaksın."

Bu anlatım sırasında Trevize'nin ağzı hafifçe açılmıştı ve Pelorat sözlerini bitirdikten sonra onu kapatması birkaç saniye sürdü. "Bunu ben niye düşünemedim?" dedi.

"Hâlâ Melpomenia'dayken sana anlatmaya çalıştım."

"Eminim öyle yapmışsındır. Dinlemeyi reddettiğim için özür dilerim, Janov. Mesele şu ki hiç –" Utanarak durakladı.

Pelorat alçak sesle gülerek "önemli bir şey aklıma geleceği aklına gelmemişti. Herhalde normal durumlarda gelmezdi de, ama anlarsın ya, bu kendi alanıma giren bir şeydi. Genel bir kural olarak beni dinlememekte tamamen haklı olduğundan eminim."

"Asla," dedi Trevize. "Hiç öyle değil, Janov. Kendimi aptal gibi hissediyorum ve böyle hissetmeyi de gayet hak ediyorum. Tekrar özür dilerim –ve şimdi bilgisayara geçmeliyim."

Pelorat ile ikisi pilot odasına geçtiler ve Trevize ellerini masanın üstüne koyarken ve neredeyse tek bir insan bilgisayar organizmaya dönüşürken Pelorat her zamanki gibi hayret ve inanmazlık karışımı bir duyguyla onu seyretti.

"Bazı varsayımlarda bulunmam gerekecek, Janov," dedi Trevize. Bilgisayara yoğunlaşmış olduğu için yüzünde ifade yoktu. "İlk sayının parsek cinsinden uzaklık olduğunu, diğer iki sayının da radyan cinsinden açılar olduğunu varsay-

mam gerekiyor. Bunların da ilki deyim yerindeyse yukarı ve aşağı, diğeri de sağ ve sol. Açılarda artı ve eksinin kullanılmasının Galaktik Standart olduğunu, sıfır-sıfır-sıfır işaretininin de Melpomenia'nın güneşi olduğunu varsaymak zorundayım."

"Bu makul görünüyor," dedi Pelorat.

"Öyle mi dersin? Sayıları altı farklı şekilde, işaretleri dört farklı şekilde sıralamak mümkün. Mesafeler parsek değil ışık yılı cinsinden, açılar radyan değil, derece cinsinden olabilir. Bu tam doksan altı farklı varyasyon eder. Üstüne üstük, eğer mesafeler ışık yılı cinsinden ise kullanılan yılın uzunluğundan emin değilim. Açıları ölçmek için kullanılan gerçek yöntemi bilmemem de cabası –herhalde Melpomenia ekvatoru baz alınmış olsa gerek, ama başlangıç boylamları nedir acaba?"

Pelorat kaşlarını çattı. "Şimdi de durumu umutsuz gibi gösteriyorsun.

"Umutsuz değil. Aurora ve Solaria da listeye dâhil ve onların uzayda nerede olduklarını biliyorum. O koordinatları kullanacağım ve onlara ulaşmaya çalışacağım. Eğer yanlış nokta çıkarsa koordinatları bana doğru yeri verinceye kadar ayarlayacağım ve bu bana koordinatları belirleyen standartlar konusunda hangi hatalı varsayımlarda bulunduğumu söyleyecek. O varsayımlar düzeltildikten sonra da kürenin merkezini arayabilirim."

"Değişiklik için bu kadar fazla olasılık varken, ne yapacağına karar vermen zor olmayacak mı?"

"Ne?" dedi Trevize. Daha da fazla yoğunlaşmıştı. Sonra

Pelorat sorusunu tekrar edince, "Ah büyük ihtimalle koordinatlar Galaktik Standarda uygundur ve bilinmeyen bir başlangıç meridyenine göre değiştirmek zor değildir," dedi. "Uzaydaki noktaların yerini belirtmeye yarayan bu sistemler uzun zaman önce tasarlandı ve çoğu astronom yıldızlar arası yolculuktan bile daha öncesine gittiklerine eminler. İnsanlar bazı bakımlardan çok muhafazakarlar ve bir kere sayısal düzenlemelere alıştıktan sonra onları neredeyse hiç değiştirmiyorlar. Hatta sanırım onları doğa yasalarıyla karıştırıyorlar. Bu da iyi bir şey, çünkü açıkçası her dünyanın kendi ölçüm düzenlemeleri olsa ve bunlar da yüz yılda bir değişseydi, bilimsel gelişmenin önce duraklayacağını, sonra da kalıcı olarak kesileceğini düşünüyorum."

Konuşurken çalıştığı belliydi, çünkü sözcükleri kesik kesik geliyordu. Sonra, "Şimdi sessiz olalım," diye mırıldandı.

Daha sonra yüzü kırıştı ve yoğunlaştı, sonunda, birkaç dakika sonra arkasına yaslandı ve derin bir nefes aldı. "Düzenlemeler tutuyor. Aurora'yı buldum. Bu konuda hiçbir şüphe yok. Bak, gördün mü?"

Pelorat yıldızların görüntüsüne ve merkezin yakınındaki parlak yıldıza baktı ve, "Emin misin?" diye sordu.

Trevize, "Benim fikrimin bir önemi yok," dedi. "Bılgisayar emin. Sonuçta Aurora'yı ziyaret ettik. Özelliklerini biliyoruz –çapını, kütlesini, parlaklığını, sıcaklığını, ışık tayfı özelliklerini, ayrıca çevresindeki yıldızların düzenini de. Bilgisayar Aurora olduğunu söylüyor."

"O halde sanırım onun sözüne güvenmeliyiz."

"İnan bana, güvenmeliyiz. Bekle, görüntü ekranını ayar-

layayım da bilgisayar işe koyulabilsin. Elli koordinat setine sahip ve onları birer birer kullanacak."

Trevize konuşurken bir yandan ekran üzerinde çalışıyordu. Bilgisayar rutin biçimde uzay-zamanın dört boyutunda çalışmaya başladı, ama insanın inceleyebilmesi için görüntü ekranının iki boyuttan fazla olmasına nadiren ihtiyaç oluyordu. Şimdi ekran uzunluğu, genişliği ve derinliği aynı gibi görünen karanlık bir hacme dönüşmüş gibi görünüyordu. Trevize oda ışıklarını neredeyse tamamen kapatarak yıldız ışımasının gözlemlenmesini kolaylaştırdı.

"Şimdi başlayacak," diye fısıldadı.

Bir an sonra bir yıldız belirdi, sonra bir tane daha, sonra başka bir tane. Her yeni yıldız belirdiğinde ekrandaki görüntü hepsini içerecek şekilde kayıyordu. Sanki uzay panoramik görüntünün giderek daha büyük bir kısmının görülebilmesi için gözden geriye doğru hareket ediyor gibiydi. Buna yukarıya ya da aşağıya, sağa ya da sola kaymaları da ekleyince–

Nihayet üç boyutlu uzayda asılı ışık noktalarının sayısı elliye çıktı.

Trevize, "Güzel bir küresel düzenini tercih ederdim, ama bu büyük bir aceleyle, fazlasıyla sert ve pütürlü bir kardan yapılmış bir kartopunun iskeletini andırıyor," dedi.

"Bu her şeyi mahveder mi?"

"Bazı zorluklar ortaya çıkarır, ama sanırım ona engel olmak mümkün değil. Yıldızların kendileri homojen biçimde dağılmış değiller, yerleşilebilir dünyalar ise kesinlikle değiller, bu yüzden yeni dünyaların yerleşime açılmasında bazı

eşitsizlikler mutlaka ortaya çıkacaktır. Bilgisayar son yirmi bin yıldaki muhtemel hareketleri göz önüne alarak bu noktaların her birinin şimdiki konumunu belirleyecek –bu kadar sürede bile konumda fazla bir değişiklik olmayacaktır–, sonra onları bir 'en iyiler küresi'ne yerleştirecek. Bir başka deyişle kürelerin tamamının uzaklığı en az olan küresel bir yüzey bulacak. Sonra o kürenin merkezini bulacağız ve Arz bu merkeze oldukça yakın olacak. Ya da öyle umuyoruz. –Bu fazla zaman almaz."

70

SÜRMEDİ DE. Bilgisayardan gelen mucizeleri kabul etmeye alışkın olan Trevize bile ne kadar az sürdüğünü görünce hayrete düştü.

Trevize en iyi merkezin koordinatlarına karar verdiği zaman yumuşak, yankılı bir nota çalması talimatını vermişti. Bunun için hiçbir sebep yoktu, onu duymanın ve belki de arayışın sona erdiğini bilmenin verdiği memnuniyet dışında.

Ses birkaç dakika içinde geldi ve hoş bir gonga hafifçe vurulması gibiydi. Titreşimi fiziksel olarak hissedebilecekleri reddeye kadar arttı, sonra yavaşça azalıp kesildi.

Bliss neredeys anında kapıda göründü. Faltaşı gibi açılmış gözlerle, "O da nedir?" diye sordu. "Bir acil durum mu?"

Trevize, "Hiç de değil," dedi.

Pelorat hevesle ekledi: "Arz'ın konumunu bulmuş olabiliriz, Bliss. Bu bilgisayarın bunu bildirmek için kullandığı sesti."

Bliss odaya girdi. "Beni uyarabilirdiniz."

Trevize, "Özür dilerim, Bliss," dedi. "O kadar yüksek ses çıkarmasını istememiştim."

Fallom da Bliss'in arkasından odaya seyirtti ve, "O ses neden çıktı, Bliss?" diye sordu.

"Bakıyorum kız da meraklanmış," dedi Trevize. Kendini bitkin hissederek arkasına yaslandı. Bir sonraki adım bulguyu gerçek Galaksi'de denemek, Uzaycı dünyalarının merkezinin koordinatlarına odaklanmak ve orada gerçekten bir G tipi yıldız olup olmadığına bakmaktı. Bir kere daha aşikâr olan bu adımı atmakta isteksizdi; muhtemel çözümü teste tabi tutmaya eli gitmiyordu.

"Evet," dedi Bliss. "Neden meraklanmasın ki? O da bizim kadar insan."

Trevize dalgın dalgın, "Ebeveyni böyle düşünmezdi," dedi. "Çocuk beni endişelendiriyor. O Kötü bir şeye neden olacak."

"Bunu nasıl ortaya koydu?" diye sordu Bliss.

Trevize ellerini iki yana açtı. "Yalnızca bir his."

Bliss ona mağrur bir bakış fırlattı ve Fallom'a döndü. "Arz'ın yerini bulmaya çalışıyoruz, Fallom."

"Arz nedir?"

"Başka bir dünya, ama özel bir yer. Atalarımızın geldiği dünya. Okuduğun kitaplardan 'atalar' sözcüğünün ne olduğunu öğrendin mi, Fallom?"

"Şu anlama mı geliyor:" Fakat son sözcük Galaktik dilde değildi.

Pelorat, "Bu eski dilde 'atalar' anlamındaki bir sözcük, Bliss. 'Cet' sözcüğümüze daha yakın bir anlamı var."

Aniden ağız dolusu gülümseyerek “Çok iyi,” dedi Bliss. “Arz cetlerimizin geldiği dünya, Fallom. Senin, benim, Pel’in ve Trevize’nin cetlerinin.”

“Senin ve benim cetlerimin.” Fallom’un kafası karışmış gibiydi. “Her ikimizin de mi?”

“Sadece bir cetler kümesi var,” dedi Bliss. “Hepimizin ceddi aynıydı.”

Trevize, “Bana çocuk bizden farklı olduğunu gayet iyi biliyormuş gibi geliyor,” dedi.

Bliss Trevize’ye alçak sesle, “Böyle söyleme,” dedi. “Farklı olmadığını anlamasını sağlamamız gerekiyor. Temel özelliklerinin farklı olmadığını.”

“Hermafroditlik temel bir özellik diye düşünüyorum.”

“Zihinden bahsediyorum.”

“Dönüştürücü loblar da temel bir özellik.”

“Durumu zorlaştırma, Trevize. Kız, ayrıntıları ne olursa olsun zeki ve insan.”

Fallom’a döndü ve sesini normal seviyesine çıkardı. “Sessizce bu konuda düşün ve senin için anlamının ne olduğunu gör, Fallom. Cetlerin ve benim cetlerim aynı. Bütün dünyalardaki –çok, çok fazla dünya– bütün insanlar aynı cetlere sahip ve bu cetler en başta Arz adındaki bir Dünya’da yaşıyorlardı. Bu hepimizin akraba olduğu anlamına gelir, öyle değil mi? –Şimdi odamıza geri dön ve bunu düşün.”

Fallom Trevize’ye düşünceli bir şekilde baktı, arkasını döndü ve Bliss’in sırtına vurduğu şefkatli tokatın da etkisiyle koşarak odadan çıktı.

Bliss Trevize'ye döndü ve, "Lütfen Trevize, bana onun duyabileceği yerlerde bizden farklı olduğunu düşünmesine neden olacak yorumlar yapmayacağına söz ver," dedi.

Trevize, "Söz veriyorum," dedi. "Öğretim prosedürünü engellemeye veya bozmaya hiç niyetim yok, ama biliyorsun, kız bizden farklı."

"Bazı bakımlardan. Benim senden farklı olmam ve Pel'in senden farklı olmam gibi."

"Naif olma, Bliss. Fallom'un durumunda farklar çok daha fazla."

"Biraz daha fazla. Benzerlikler çok daha önemli. O ve onun halkı bir gün Galaksiya'nın parçası olacaklar ve çok yararlı bir parçası olacaklarından eminim."

"Pekala. Tartışmayacağım." Açık bir isteksizlikle bilgisayara döndü. "Bu arada, korkarım Arz'ın gerçek uzayda olduğunu düşündüğümüz konumu kontrol etmem gerekecek."

"Korkarım mı?"

Trevize "Eh,"deyip kollarını yarı yarıya nükteli olduğunu umduğu bir biçimde kaldırdı. "Ya o konumun yakınında hiçbir uygun yıldız yoksa?"

"O halde yoktur," dedi Bliss.

"Şu anda kontrol etmenin anlamı var mı merak ediyorum. Daha birkaç gün Sıçrama yapamayacağız."

"Ve sen o günleri ihtimalleri düşünüp kıvranarak geçireceksin. Şimdi öğren. Beklemek durumu değiştirmeyecektir."

Trevize bir an dudaklarını büzerek öylece durdu, sonra "Haklısın," dedi. "Pekala, işte başlıyoruz."

Bilgisayara döndü, ellerini masanın üzerindeki el işaretlerine koydu ve görüntü ekranı karardı.

Bliss, "O halde sizi yalnız bırakacağım," dedi. "Kalırsam seni tedirgin ederim. Elini sallayarak odadan çıktı.

"Mesele şu ki," diye mırıldandı Trevize, "önce bilgisayarın Galaksi haritasını kontrol edeceğiz ve Arz'ın güneşi hesaplanan konumdaysa bile harita onu içermeyecektir. Ama o halde–"

Görüntü ekranı yıldızlardan oluşan bir arka planla ışıldayınca hayretle konuşmayı kesti. Bu yıldızlar çok fazla sayıda ve sönüklerdi. Ama bir orada bir burada daha parlak ışıltılar vardı ve bunlar ekranın yüzeyine dağılmıştı. Fakat merkezin çok yakınında diğerlerinin tamanından parlak olan bir yıldız vardı.

Pelorat, "Bulduk onu," dedi mutlulukla. "Bulduk onu, eski dostum. Ne kadar parlak olduğuna bir bak."

Trevize açıkça sonradan temelsiz çıkabilecek bir mutluluk hissini bastırmaya çalışarak, "Ortalanmış koordinatlardaki hangi yıldız olsaydı parlak görülür," dedi. "Sonuçta bu manzara ortalanmış koordinatların bir parsek uzağından sunuluyor. Yine de o ortalanmış yıldız kesinlikle bir kızıl cüce, ya da bir kızıl dev, ya da sıcak bir mavi-beyaz yıldız değil. Bilgileri bekleyelim; bilgisayar veri bankalarını kontrol ediyor."

Birkaç saniyelik bir sessizlik oldu, sonra Trevize, "Işık tayfı sınıfı G-2," dedi. Bir kere daha durakladıktan sonra, "Çapı-1,4 milyon kilometre," diye devam etti. "Kütlesi, Terminus'un güneşininkinin 1,02 katı-yüzey sıcaklığı, 6000

Kelvin-dönüş yavaş, otuz günden biraz kısa –hiçbir sıradışı aktivitesi veya düzensizliği yok."

Pelorat, "Bunlar yaşanabilir bütün gezegenlerin çevresinde döndüğü türde yıldızlar için tipik değerler değil mi?" diye sordu.

Trevize loş odada başıyla onaylarak, "Tipikler," dedi. "Dolayısıyla da Arz'ın güneşinin olmasını bekleyeceğimiz gibiler. Eğer yaşam orada ortaya çıkmışsa, Arz'ın güneşi ilk standardı belirlemiş demektir."

"Yani o güneşin çevresinde yaşanabilir bir gezegen dönüyor olması için makul bir ihtimal var."

"Bu konuda tahminler yürütmek zorunda değiliz," dedi Trevize. Sesi bu konuda hakikaten kafasının karışmış olduğunu belli ediyordu. "Galaksi haritası gezegeni insan yaşamı bulunan bir gezegene sahip olarak gösteriyor –ama bir soru işareti var."

Pelorat'ın coşkusu arttı. "Bu tam da bekleyeceğimiz şey, Golan. Hayat barındıran gezegen orada,.fakat onu gizleme girişimi onunla ilgili verileri karartmış ve bilgisayarın kullandığı haritanın yapımcılarının kararsız kalmasına neden olmuş."

"Hayır, beni rahatsız eden o," dedi Trevize. "Bu beklememiz gereken şey değil. Ondan çok daha fazlasını beklemeliyiz. Arz'a ilişkin verilerin ne kadar etkili biçimde ortadan kaldırıldığı göz önüne alınırsa, haritanın yapımcılarının bu sistemde insan hayatı bir yana, hayatın var olduğunu bile bilmemeleri gerekirdi. Arz'ın güneşinin var olduğunu bile bilmemeleri gerekirdi. Uzaycı dünyaları haritada yoklar.

Arz'ın güneşi neden olsun ki?"

"Eh, yine de orada işte. Bu meseleyi tartışmanın ne yararı var ki? Yıldız hakkında başka ne bilgiler verilmiş?"

"Bir isim."

"Ah! Nedir?"

"Alfa."

Kısa bir sessizlik oldu, sonra Pelorat hevesle, "İşte bu, yaşlı adam," dedi. "Bu son kanıt. Anlamını bir düşün."

"Bir anlamı var mı?" dedi Trevize. "Bana göre sadece bir isim ve tuhaf bir isim. Galaktik dilde gibi durmuyor."

"Galaktik dilde değil. Arz'da konuşulan tarih öncesinden kalma bir dilde. Bize Bliss'in gezegeni Gaia'nın ismini verenle aynı dilde."

"O halde Alfa'nın anlamı ne?"

"Alfa o eski dilin alfabesinin ilk harfi. Bu hakkında sahip olduğumuz bilgi kırıntılarından en kesin olarak tasdik edilmiş olanlarından biri. Eski zamanlarda 'alfa' kimi zaman herhangi bir şeyin ilk olanı anlamında kullanılırdı. Bir güneşe 'Alfa' demek onun ilk güneş olduğunu ima eder. İlk güneş de etrafında ilk insanın ortaya çıktığı gezegenin döndüğü yıldız, yani Arz olmaz mı?"

"Bundan emin misin?"

"Kesinlikle," dedi Pelorat.

"İlkel efsanelerde –sonuçta mitoloji uzmanı sensin– Arz'ın güneşine çok sıradışı bir özellik atfeden herhangi bir kısım var mı?"

"Hayır, nasıl olabilir ki? Tanımı gereği standart olması gerekir, ve bilgisayarın bize verdiği özellikler de mümkün oldu-

ğu kadar standarttır diye tahmin ediyorum. Öyle değiller mi?"

"Arz'ın güneşi bir tek yıldızdır herhalde?"

Pelorat, "Eh, elbette!" dedi. Bildiğim kadarıyla yerleşilmiş bütün dünyalar tek yıldızların çevresindeler."

"Ben de öyle düşünürdüm," dedi Trevize. "Sorun şu ki, görüntü ekranının merkezindeki yıldız tek yıldız değil, çift yıldız. Çifti oluşturan iki yıldızdan daha parlak olanı standart ve bilgisayarın bize verdiği veriler de ona ait. Fakat o yıldızın çevresinde yaklaşık seksen yıllık bir yörüngeyle dönen, parlak olanın beşte dördü kadar bir kütleye sahip başka bir yıldız daha var. Çıplak gözle ikisini ayrı yıldızlar olarak göremiyoruz, fakat görüntüyü büyütseydim, eminim ki görürdük."

Pelorat şaşkınlık içinde, "Bundan emin misin, Golan?" diye sordu.

"Bilgisayarın bana söylediği bu. Bir çift yıldıza bakıyorsak, o halde bu Arz'ın güneşi değildir. Olamaz."

71

TREVİZE bilgisayarla bağlantısını kopardı ve ışık seviyesi arttı.

Belli ki bu Bliss'in Fallom'u da arkasından sürükleyerek dönmesi için bir sinyal oldu. Bliss, "Eh, sonuçlar nedir?" diye sordu.

Trevize ifadesiz bir sesle, "Biraz hayal kırıklığına uğratıcı," dedi. "Arz'ın güneşinin bulunmasını beklediğim yerde onun yerine bir çift yıldız buldum. Arz'ın güneşi bir tek yıldız, bu yüzden ortalanmış olan yıldız o olamaz."

Pelorat, "Şimdi ne yapacağız, Golan?" diye sordu.

Trevize omuz silkti. "Aslında Arz'ın güneşinin ortalanmış olmasını beklemiyordum. Uzaycılar bile dünyalara tam bir küre oluşturacak şekilde yerleşmezlerdi. Uzaycı dünyalarının en eskisi olan Aurora kendi yerleşimcilerini gönderıniş olabilir ve onlar küreyi bozmuş olabilirler. Ayrıca Arz'ın güneşi Uzaycı dünyalarının tam ortalama hızıyla aynı hızda hareket etmemiş de olabilir."

Pelorat, "O halde Arz herhangi bir yerde olabilir," dedi. "Bunu mu demek istiyorsun?"

"Hayır. Tam olarak 'herhangi bir yerde' değil. Bütün bu muhtemelen hata kaynaklarının toplamı fazla olamaz. Arz'ın güneşi koordinatların yakınında olmalı. Neredeyse tam olarak merkez koordinatlarında gördüğümüz yıldız Arz'ın güneşinin bir komşusu olmalı. Arz'ın güneşine –çift olması dışında– bu kadar fazla benzeyen bir komşusunun olması ürkütücü, ama durum bu olmalı."

"Ama o zaman Arz'ın güneşini haritada görürdük, öyle değil mi? Yani Alfa'nın yakınında?"

"Hayır, çünkü Arz'ın güneşinin haritada hiç yer almadığından eminim. Alfa'yı ilk fark ettiğimiz zaman güvenimi sarsan da o oldu. Arz'ın güneşine ne kadar benzerse benzesin, sadece haritada yer alması bile aradığımız sistem olmadığından şüphelenmeme yol açtı."

"Peki o halde," dedi Bliss. "Neden gerçek uzayda aynı koordinatlara yoğunlaşmıyoruz. O zaman merkezin yakınında herhangi bir parlak yıldız, bilgisayarın haritasında var olmayan bir yıldız varsa ve özellikleri bakımından Alfa'ya çok

benziyorsa, ama tek yıldızsa, o Arz'ın yıldızı olamaz mı?"

Trevize içini çekti. "İş bundan ibaret olsaydı ve Arz bahsettiğin yıldızın yörüngesinde olsaydı az olsa da servetimin yarısıyla bahse girebilirdim. –Yine denemekte tereddüt ediyorum."

"Sonuçsuz kalabilir diye mi?"

Trevize başıyla onayladı. "Fakat," dedi, "bana nefesimi düzene sokmam için birkaç saniye verirsen kendimi denemeye zorlayacağım."

Üç yetişkin birbirlerine bakarlarken Fallom bilgisayar masasına yaklaştı ve üzerindeki el işaretlerinie merakla baktı. Kendi elini denemek amacıyla işaretlere doğru uzatınca Trevize kendi kolunu hızla araya sokarak çocuğun bu hareketine mani oldu ve sert bir sesle, "Dokunmamalısın, Fallom," dedi.

Genç Solarialı irkilmiş gibi görünerek Bliss'in onu saran kolunun rahatlığına geri döndü.

Pelorat, "Bununla yüzleşmeliyiz, Golan," dedi. "Ya gerçek uzayda hiçbir şey bulamazsak?"

"O zaman önceki plana dönmek zorunda kalırız," dedi Trevize, "ve kırk yedi Uzaycı dünyasının her birini sırayla ziyaret ederiz."

"Ya o da sonuç vermezse, Golan?"

Trevize bu düşüncenin fazla derinlere inmesini engellemek istermiş gibi sıkıntıyla başını iki yana salladı. Aniden dizlerine gözlerini dikerek, O zaman başka bir şey düşünürüm," dedi.

"Ama ya cetlerimizin olduğu dünya diye bir şey yoksa?"

Trevize bu tiz sesi duyunca sertçe başını kaldırdı. "Kim dedi onu?" diye sordu.

Bu yararsız bir soruydu. İnanmazlık anı geçip gitmişti ve soruyu soranın kim olduğunu gayet iyi biliyordu.

"Ben sordum," dedi Fallom.

Trevize hafifçe kaşlarını çatarak ona baktı. "Konuşmayı anladın mı?"

"Cetlerimizin dünyasını arıyorsun, ama onu henüz bulabilmiş değilsin. Belki de bir öyle dünya yoktur."

Bliss, "Öyle bir dünya," dedi yumuşak bir sesle.

"Hayır, Fallom," dedi Trevize ciddiyetle. "Onu gizlemek için büyük bir çaba gösterilmiş. Bir şeyi gizlemek için bu kadar fazla uğraşılması orada saklanacak bir şey olduğu anlamına gelir. Ne dediğimi anlıyor musun?"

"Evet," dedi Fallom. "Kontrol masasına ellerimi koymama izin vermiyorsun. Bunu yapmama izin vermiyorsun, çünkü onlara dokunmamın ilginç olacağı anlamına geliyor."

"Ah, ama senin için değil, Fallom. –Bliss, hepimizi yok edecek bir canavar yaratıyorsun. Ben kontrol masasında olmadığım sürece buraya girmesine izin verme. O zaman bile, iki kere düşün, olur mu?"

Fakat bu küçük vukuat kararsızlığını üzerinden atmasını sağlamış gibi görünüyordu. "Belli ki çalışmaya koyulsam iyi olacak," dedi. "Burada ne yapacağımı bilemez halde böylece oturursam bu küçük haydut gemiyi ele geçirecek."

Işıklar karardı ve Bliss alçak sesle, "Söz verdin, Trevize," dedi. "Ona duyabileceği bir yerdeyken canavar ya da haydut deme."

"O zaman sen de ona göz kulak ol ve biraz terbiye öğret. Ona çocukların asla duyulmamaları ve nadiren görülmeleri gerektiğini öğret."

Bliss kaşlarını çattı. "Çocuklara karşı tavrın resmen dehşet verici, Trevize."

"Belki de, ama bu konuyu tartışmanın zamanı şimdi değil."

Sonra hem memnuniyeti hem de rahatlamayı eşit derecede içeren bir ses tonuyla, "İşte gerçek uzaydaki Alfa," dedi. "Solunda ve biraz yukarısında da neredeyse onun kadar parlak olan, ve bilgisayarın Galaksi haritasında olmayan bir yıldız var. O Arz'ın güneşi. Bütün servetimle bahse girerim."

72

"DUR bakalım, "dedi Bliss, "kaybedersen servetinin herhangi bir kısmını almayacağız, dolayısıyla neden konuyu doğrudan halletmiyoruz? Sıçrama yapabilecek duruma gelir gelmez o yıldızı ziyaret edelim."

Trevize başını iki yana salladı. "Hayır. Bu sefer mesele kararsızlık ya da korku değil. Bu seferki mesele dikkatli olmak. Üç kere bilinmeyen dünyaları ziyaret ettik ve üç kere beklenmedik biçimde tehlikeli olan bir şeylerle karşılaştık. Dahası üç kere ziyaret ettiğimiz dünyayı aceleyle terk etmek zorunda kaldık. Bu sefer konu son derece önemli ve kartlarımı yeniden bilgisizce oynamayacağım; en azından elimden geldiği kadar az bilgisizlikle oynayacağım. Şu ana kadar öğrendiklerimiz sadece radyoaktivite hakkındaki belli belirsiz öyküler ve bu kadarı yeterli değil. Kimsenin tah-

min edemeyeceği garip bir tesadüf eseri, Arz'dan yaklaşık bir parsek uzaklıkta üzerinde insan yaşamı barındıran bir dünya bulduk–"

"Alfa'nın gerçekten üzerinde insan yaşamı barındıran bir gezegen olduğunu biliyor muyuz?" diye araya girdi. "Bilgisayarın o ifadenin ardından bir soru işareti koyduğunu söyledin."

"Öyle olsa bile," dedi Trevize, "bir denemeye değer. Neden ona bir bakmıyoruz? Gerçekten üzerinde insanlar yaşıyorsa, Arz hakkında neler bildiklerini öğrenelim. Sonuçta onlar için Arz efsanelerde bulunan uzak bir şey değil; bir komşu dünya ve göklerinde parlak ve önemli bir yerde."

Bliss düşünceli düşünceli, "Fena fikir değil," dedi. "Düşünüyorum da, eğer Alfa'da insanlar yaşıyorsa ve sakinleri o iyiden iyiye tipik Yalıtılmışlardan değilse, dostane davranabilirler ve değişiklik olsun diye biraz düzgün yiyecekler alabiliriz."

"Ve hoş insanlarla tanışabiliriz," dedi Trevize. "Onu da unutma. Bu sana uyar mı, Janov?"

Pelorat, "Kararı sen ver, eski dostum," dedi. "Sen nereye gidersen ben de giderim."

Fallom aniden, "Jemby'yi bulacak mıyız?" diye sordu.

Bliss aceleyle, Trevize cevap veremeden, "Onu arayacağız, Fallom," dedi.

O zaman Trevize, "O halde anlaştık, Alfa'ya gidiyoruz," dedi.

73

"İki BÜYÜK yıldız," dedi Fallom, görüntü ekranını işaret ederek.

"Doğru," dedi Trevize. "İki yıldız. –Bliss, gözünü kızın üzerinden ayırma. Bir şeyleri kurcalamasını istemiyorum."

"Makineler onu büyülüyor," dedi Bliss.

"Evet, büyülendiğini biliyorum," dedi Trevize, "ama onun büyülenmesi beni büyülemiyor. –Fakat sana doğruyu söylemek gerekirse bu kadar parlak iki yıldızı birden aynı anda görüntü ekranında görmek beni de onu büyülediği kadar büyülüyor."

İki yıldız iki ayrı disk olarak görünecek kadar parlaktı. Ekran sert ışınımı yok etmek ve retinalarının zarar görmemesi için parlak yıldızların ışığını sönükleştirmek için filtreleme yoğunluğunu otomatik olarak arttırmıştı.

Sonuç olarak diğer yıldızların çok büyük bir bölümünün parlaklığı fark edilemeyecekleri kadar azalmıştı ve iki yıldız neredeyse tam bir yalıtılmışlıkla mağrur bir şekilde hüküm sürüyorlardı.

"Mesele şu ki," dedi Trevize, "daha önce bir ikili sisteme hiç bu kadar yaklaşmamıştım."

"Yaklaşmadın mı?" dedi Pelorat. Sesi açık bir hayretle doluydu. "Bu nasıl olur?"

Trevize güldü. "Biraz gezmişliğim var, ama düşündüğün gibi bir Galaksi gezgini değilim, Janov."

Pelorat, "Ben seninle tanışıncaya kadar hiç uzaya çıkmamıştım, Golan, ama hep düşünmüşümdür ki uzaya çıkmayı başaran herkes–"

"Her yere gider. Biliyorum. Bu doğal bir düşünce. Gezegen yüzeyinde kalmış insanların sorunu zihinleri ona ne kadar başka türlüsünü söylerse söylesin, hayal güçlerinin Galaksi'nin gerçek boyutunu asla idrak edememesi. Hayat boyu yolculuk etsek bile Galaksi'nin büyük bir bölümüne nüfuz edemez ve gidemezdik. Kaldı ki, kimse ikili yıldızlara gitmez."

"Neden?" dedi Bliss, kaşlarını çatarak. "Biz Gaia'da Galaksi'nin seyahat eden Yalıtılmışlarına göre çok az astronomi biliriz, ama edindiğim izlenime göre ikili yıldızlar hiç de nadir görülmüyorlar."

"Görülmezler," dedi Trevize. "Sayıları tek yıldızlara göre oldukça fazladır. Fakat iki yıldızın yakın bir bağlantı içinde oluşması normal gezegen oluşumu süreçlerini bozar. İkili yıldızlarda tek yıldızlara göre daha az gezegen maddesi bulunur. Oluşan gezegenler de nispeten dengesiz yörüngelerde dönerler ve nadiren makul ölçüde yaşanabilir olan bir türde olurlar.

"Tahminimce ilk kaşifler birçok ikili yıldızı yakından incelemiş olmalılar, fakat bir süre sonra yerleşim amaçlarıyla sadece tek yıldızları arar oldular. Ve tabii ki Galaksi yoğun bir şekilde yerleşilmiş hale geldikten sonra, neredeyse bütün seyahatler ticaret ve iletişim amaçlı oldu ve tek yıldızların yörüngesindeki yerleşilmiş dünyalar arasında yürütüldü. Sanırım askeri faaliyetin olduğu dönemlerde kimi zaman bir ikili yıldızın üyelerinin birinin çevresinde yörüngede olan ve şans eseri stratejik olarak iyi konumda bulunan küçük, önceden yerleşime açılmamış dünyalarda askeri üsler kurul-

muş olsa gerek, ama üstuzay yolculuğu mükemmelleştirildikten sonra artık bu üslere ihtiyaç duyulmaz oldu."

Pelorat alçakgönüllülükle, "Bilmediğim şeylerin çokluğuna şaşırmamak elde değil," dedi.

Trevize sadece sırıttı. "Bu seni etkilemesin, Janov. Ben Donanma'dayken artık hiç kimsenin planlamadığı veya kullanmaya niyetli olmadığı halde sırf tembellikten bahsi geçen demode askeri taktikleri açıklayan inanılmayacak kadar fazla sayıda ders dinlemiştik. Yalnızca onlardan bir tanesinin birazını ezberden söyledim. –Mitoloji, folklör ve eski diller hakkında bildiğin ve benim bilmediğim ve sadece senin ve başka çok az kişinin bildiği şeyleri bir düşün."

Bliss, "Evet, ama o iki yıldız bir ikili sistem oluşturuyor ve bir tanesinin çevresinde insanların yerleştiği bir gezegen var," dedi.

"Var olduğunu umuyoruz," Bliss," dedi Trevize. "Her şeyin bir istisnası vardır. Ve bu durumda resmi bir soru işareti var ve bu da onu daha şaşırtıcı yapıyor. –Hayır Fallom, o tuşlar oyuncak değil. –Bliss, şu kızı ya kelepçele, ya da dışarı çıkar."

Bliss savunmaya geçerek, "Hiçbir şeye zarar vermeyecek," dedi, ama yine de genç Solarialıyı kendine çekti. "O yaşanabilir gezegenle bu kadar ilgileniyorsan, neden hâlâ oraya gitmedik?"

"Bir kere," dedi Trevize, "ikili bir sistemi yakın mesafeden görmek isteyecek kadar insanım ve, ikincisi, yine ben bir insanım ve ihtiyatlı olmak istiyorum. Daha önce de açıkladığım üzere, Gaia'dan ayrıldığımızdan beri başımıza ge-

len her şey beni daha ihtiyatlı olmaya sevk etti."

Pelorat, "Bu yıldızlardan hangisi Alfa, Golan?" diye sordu.

"Kaybolmayacağız, Janov. Bilgisayar hangisinin Alfa olduğunu çok iyi biliyor, ona bakılırsa biz de biliyoruz. İki yıldızdan daha sıcak ve daha sarı olanı, çünkü daha büyük. Sağdakinin ışığının fark edilir bir turuncu tonu var, hatırlarsan Aurora'nın güneşi de öyleydi. Dikkatini çekti mi?"

"Evet, şimdi sen gösterdiğinde fark ettim."

"Çok iyi. O daha küçük olan. –O bahsettiğin eski dilin ikinci harfi ne?"

Pelorat bir an düşündü, sonra, "Beta," dedi.

"O halde turuncu olana Beta, sarı-beyaz olana da Alfa adını verelim ve şu anda gittiğimiz de Alfa."

17
YENİ ARZ

74

"DÖRT GEZEGEN," diye mırıldandı Trevize. "Hepsi küçük, bir de az sayıda göktaşı var. Gaz devi yok."

Pelorat "Bunu heves kırıcı mı buluyorsun?" dedi.

"Pek değil. Bu beklenen bir şey. Birbirinin çevresinde dönen ve aralarında küçük mesafe bulunan ikili yıldızların içlerinden birinin çevresinde dönen gezegeni olamaz. Gezegenler her ikisinin kütle merkezinin çevresinde dönebilirler, fakat bunların yaşanabilir olması olasılığı çok düşüktür – fazla uzakta olurlar.

"Öte yandan, eğer ikili yıldızların arasında makul bir mesafe varsa, her birinin çevresinde eğer yıldızlardan birine ya da diğerine yeterince yakınlarsa dengede kalan bir yörüngeye sahip gezegenler olabilir. Bilgisayarın veri bankasına göre bu iki yıldızın birbirinden ortalama uzaklığı 3,5 milyar kilometre ve birbirlerine en yakınlarken bile yaklaşık 1,7 milyar kilometrelik bir uzaklıkları var. İki yıldızdan birinin çevresinde 200 milyon kilometreden küçük bir yörüngeye sahip bir gezegen dengeli bir şekilde yerleşmiş olacaktır, fakat daha büyük bir yörüngeye sahip hiçbir gezegen olamaz. Bu da hiç gaz devi olmaması anlamına gelir, çünkü onlar yıldızdan daha uzakta olmak zorundadır,

ama ne fark eder ki? Gaz devleri yaşanabilir değildir zaten."

"Ama o dört gezegenden bir tanesi yaşanabilir olabilir."

"Aslında tek gerçek ihtimal ikinci gezegen. Bir kere, aralarında bir atmosfere sahip olabilecek kadar büyük olan tek gezegen o."

İkinci gezegene hızla yaklaştılar ve iki günlük bir süre boyunca gezegenin görüntüsü genişledi; başlarda bu haşmetli ve ağır bir büyüme şeklinde oldu. Sonra, yollarını kesmek üzere gelen bir gemiye dair hiçbir işaret olmayınca artan ve giderek korkutucu hale gelen bir hız kazandı.

Uzak Yıldız bulut örtüsünün bin kilometre üzerindeki geçici bir yörüngede süratle dönüyordu ki Trevize vakur bir sesle, "Bilgisayarın hafıza bankalarının yerleşilmiş olduğuna dair ifadeden sonra neden soru işareti koyduğunu şimdi anlıyorum," dedi. "Ne hiçbir açık ışınım işareti, ne gece yarıyüzünde bir ışık, ne de herhangi bir radyo dalgası var."

"Bulut tabakası oldukça kalın görünüyor," dedi Pelorat.

"Bunun radyo dalgalarını kesmemesi gerekir."

Altlarında dönen gezegeni izlediler. Fırıl fırıl dönen beyaz bulutlar uyum içindeydi ve aralarındaki az sayıda açıklıktan okyanusu gösteren mavimsi izler görülüyordu.

Trevize, "Bulut seviyesi yerleşilmiş bir dünya için oldukça yüksek," dedi. "Biraz karanlık bir gezegen olabilir." Bir kere daha gecenin gölgesine dalarlarken, "Beni en çok rahatsız eden şeyse," diye ekledi, "hiçbir uzay istasyonunun bizimle iletişime geçmemiş olması."

"Comporellon'da selamladıkları gibi mi demek istiyorsun?" dedi Pelorat.

"Herhangi bir yerleşilmiş gezegende selamlayacakları gibi. Her zamanki belge, yük, kalış süresi ve diğer şeylerin kontrolü için durdurulmamız gerekirdi."

Bliss, "Belki de selamlamayı bir sebeple kaçırmışızdır," dedi.

"Bilgisayarımız kullanmayı tercih edebilecekleri herhangi bir dalga boyundan gelen sinyalleri alırdı. Ayrıca biz de kendi sinyallerimizi gönderiyoruz, ama kimse fark etmedi ve hiçbir cevap gelmedi. İstasyon yetkilileriyle iletişim kurmaksızın bulut tabakasının altına girmek uzaydaki görgü kurallarını ihlal etmek olur, ama başka bir seçeneğimiz olduğunu sanmıyorum."

Uzak Yıldız yavaşladı ve yüksekliğini korumak için ters –yerçekimini uygun olarak güçlendirdi. Yeniden günışığına çıktı ve daha da yavaşladı. Bilgisayarla eşgüdüm içinde olan Trevize bulutlarda büyükçe bir açıklık buldu. Gemi dalışa geçti ve bu açıklıktan aşağıya indi. Altlarındaki okyanus taze bir esintiye benzeyen bir rüzgarla inip kalkıyordu. Birkaç kilometre altlarında, köpükten hafif çizgilerle yol yol olmuş, buruşmuş halde uzanıyordu.

Güneş ışığı alan aralıktan çıkıp bulut örtüsünün altına girdiler. Hemen altlarında uzanan su barut rengine büründü ve hava sıcaklığı hissedilir biçimde düştü.

Görüntü ekranına bakan Fallom bol ünsüz barındıran kendi dilinde birkaç saniye konuştu, sonra Galaktik dile geçti. Sesi titriyordu. "Altımda gördüğüm şey o nedir?"

Bliss yatıştırmak için, "O okyanus," dedi. "Çok büyük bir su kütlesi."

"Neden kurumuyor?"

Bliss Trevize'ye baktı. Trevize, "Kuruyamayacak kadar fazla su var," dedi.

Fallom yarı yarıya kısılmış bir sesle, "Bütün o suyu istemiyorum. Uzaklaşalım," dedi. Sonra Uzak Yıldız küçük bir fırtına bulutları kümesinin içinden geçerken görüntü ekranı süt rengine bürünüp yağmur damlalarının izleriyle kaplanınca çocuk hafif bir sesle çığlık attı.

Pilot odasındaki ışıklar karardı ve geminin hareketi hafifçe bozuldu.

Trevize hayretle başını kaldırdı ve seslendi. "Bliss, senin Fallom'un dönüştürme işlemi yapacak kadar büyümüş. Elektrik gücünü kullanarak kontrolleri yönlendirmeye çalışıyor. Durdur şunu!"

Bliss kollarını Fallom'a doladı ve onu sıkı sıkıya kucakladı. "Sorun yok, Fallom, sorun yok. Korkulacak bir şey yok. Bu yalnızca yeni bir dünya, hepsi bu. Bunun gibi birçok dünya var."

Fallom biraz gevşedi, ama titremeye devam etti.

Bliss Trevize'ye, "Çocuk hayatında hiç okyanus görmedi ve belki de hiç sisle veya yağmurla karşılaşmadı. Daha anlayışlı olamaz mısın?"

"Gemiyi kurcalarsa hayır. O zaman hepimiz için tehdit oluşturur. Onu odana götür ve sakinleştir."

Bliss ters ters başını eğdi.

Pelorat, "Ben de seninle geleyim, Bliss," dedi.

Bliss, "Hayır, hayır, Pel," diye cevap verdi. "Sen burada kal. Ben Fallom'u sakinleştireyim, sen de Trevize'yi sakin-

leştir." Sonra odadan çıktı.

Trevize Pelorat'a, "Sakinleştirilmeye ihtiyacım yok," diye homurdandı. "Biraz ipin ucunu kaçırdıysam özür dilerim, ama bir çocuğun kontrollerle oynamasına izin veremeyiz, değil mi?"

"Elbette veremeyiz," dedi Pelorat, "ama Bliss hazırlıksız yakalandı. O Fallom'u kontrol edebiliyor; ayrıca Fallom yurdundan ve, şey, robotundan sökülüp alınmış ve sorgusuz sualsiz anlamadığı bir hayatın içine atılmış bir çocuğa göre dikkat çekecek kadar terbiyeli."

"Biliyorum. Onu da yanımıza almamızı isteyen ben değildim, unutma. Bu Bliss'in fikriydi."

"Evet, ama çocuk onu yanımıza almasaydık öldürülecekti."

"Eh, Bliss'ten daha sonra özür dilerim. Çocuktan da."

Ama hâlâ kaşlarını çatıyordu. Pelorat bunu görünce yumuşak bir sesle, "Golan, eski dostum, seni rahatsız eden başka bir şey mi var?" dedi.

"Okyanus," dedi Trevize. Yağmur fırtınasından uzun zaman önce ortaya çıkmıştı, ama bulutlar hâlâ yerli yerindeydi.

"Ne sorunu var?" diye sordu Pelorat.

"Çok fazla, o kadar."

Pelorat boş boş bakınca Trevize, "Kara yok," diye çıkıştı. "Hiç kara görmedik. Atmosfer tamamen normal, uygun oranlarda oksijen ve azot içeriyor, yani gezegenin tasarlanmış olması gerekli ve bu oksijen seviyesini korumak için bitkisel yaşam olmalı. Normal durumda böyle atmosferler ortaya çıkmaz –her nasılsa kendiliğinden ortaya çıktığı Arz

hariç. Ama tasarlanmış gezegenlerde her zaman makul oranlarda, tamamının en fazla üçte biri, en az da beşte biri oranında kuru kara parçası bulunur. Öyleyse bu gezegen nasıl hem tasarlanmış olup hem de kara parçasından yoksun olabilir?"

Pelorat, "Belki de bu gezegen ikili bir sistem olduğu için baştan aşağı değişiktir," dedi. "Belki de tasarlanmamıştır, bunun yerine tek yıldızların çevresinde dönen gezegenlerde asla geçerli olmayan şekillerde evrim geçirerek bir atmosfere kavuşmuştur. Belki de canlılar bir zamanlar Arz'da geliştiği gibi burada da bağımsız olarak ortaya çıkmıştır, ama bunlar deniz canlılarından ibarettir."

"Bunu kabul etsek bile," dedi Trevize, "hiçbir işimize yaramazdı. Deniz canlılarının bir teknoloji geliştirmesinin hiçbir yolu yok. Teknoloji her zaman ateşi temel alır ve denizde ateş ortaya çıkması mümkün değildir. Aradığımız canlılar içeren ama teknolojisi bulunmayan bir gezegen değil."

"Bunun farkındayım, ama sadece fikirleri değerlendiriyorum. Sonuçta bildiğimiz kadarıyla teknoloji yalnızca bir kere, Arz'da gelişti. Diğer her yerde, Yerleşimciler onu beraberlerinde getirdiler. Eğer elinde inceleyebileceğin sadece tek bir vaka varsa teknolojinin 'her zaman' bir şey olduğunu söyleyemezsin."

"Denizde yolculuk etmek aerodinamik bir vücut şekli gerektirir. Yani canlıların eller gibi düzensiz vücut hatları ve uzuvları olamaz."

"Ahtapotların dokunaçları vardır."

Trevize, "Tahminlerde bulunma iznimiz olduğunu kabul

ediyorum, ama Galaksi'nin bir yerinde zekâ sahibi ahtapot benzeri canlıların bağımsız olarak evrim geçirmesinden ve ateşi temel almayan bir teknoloji geliştirmesinden bahsediyorsan, bence çok da ihtimal dahilinde olmayan bir şeyi düşünüyorsundur."

"Sence," dedi Pelorat nazikçe.

Trevize aniden güldü. "Pekala, Janov. Bliss'e karşı sertçe konuşmamın acısını çıkarmak için benle mantık yarıştırıyorsun ve iyi bir iş çıkarıyorsun. Söz veriyorum, eğer kara parçası bulamazsak medeniyet kurmuş ahtapotlar bulabilir miyiz diye denizi elimizden geldiği kadar iyi inceleriz."

O konuşurken gemi yeniden gecenin gölgesine girdi ve görüntü ekranı karardı.

Pelorat yüzünü buruşturdu. "Merak ediyorum," dedi. "Bu güvenli mi?"

"Ne güvenli mi, Janov?"

"Karanlıkta böyle hızla gitmemiz. Dalışa geçebiliriz, okyanusa düşebiliriz ve bir anda yok olabiliriz."

"Bu tamamen imkânsız, Janov. Gerçekten! Bilgisayar sürekli olarak yerçekimsel bir kuvvet çizgisi üzerinde hareket etmemizi sağlıyor. Bir başka deyişle, her zaman sabit bir gezegensel yerçekimi kuvveti yoğunluğunda kalıyor, yani bizi deniz seviyesinden neredeyse sabit bir yükseklikte tutuyor."

"Ama hangi yükseklikte?"

"Neredeyse beş kilometre."

"Bu beni pek rahatlatmıyor, Golan. Karaya erişmemiz ve görmediğimiz bir dağa çarpmamız olasığı yok mu?"

"Biz görmüyoruz, ama geminin radarı onu görür ve bilgisayar gemiyi dağın üstünden veya çevresinden dolanacak şekilde yönlendirir."

"Peki ya düz bir kara parçası olursa? Gece vakti onu gözden kaçırırız."

"Hayır Janov, kaçırmayız. Sudan yansıyan radar karadan yansıyan radara hiç benzemez. Su esas olarak düzdür, kara ise pürüzlüdür. Bu sebeple, karadan geri gelen yansıma sudan gelen yansımaya göre kayda değer biçimde daha düzensizdir. Bilgisayar aradaki farkı anlar ve görülebilen bir kara parçası varsa bana haber verir. Gündüz olsaydı ve gezegen günışığı görseydi bile gezegen karayı benden daha önce tespit edebilirdi."

Sessizliğe gömüldüler ve iki saat sonra tekrar gün ışığına çıktılar. Boş okyanus yine altlarından monoton bir şekilde akıp gidiyor, sadece arada bir sayısız fırtınadan birinin içinden geçerlerken görünmez oluyordu. Bir fırtınada rüzgar Uzak Yıldız'ı rotasından öteye saptırdı. Trevize bilgisayarın gereksiz enerji sarfiyatını önlemek ve fiziksel hasar ihtimalini en aza indirmek için buna izin verdiğini açıkladı. Sonra türbülans kesildiğinde bilgisayar gemiyi yavaşça tekrar rotasına soktu.

"Muhtemelen bir kasırganın kenarındaydık," dedi Trevize.

Pelorat, "Buraya bak, eski dostum, hep batıdan doğuya veya doğudan batıya yol alıyoruz. Sadece ekvatoru inceliyoruz."

"Bu aptalca olurdu, öyle değil mi?" dedi Trevize. "Kuzeybatıdan güneydoğuya büyük bir dairesel rota izliyoruz.

Bu rota bizi tropik bölgelerden ve her iki ılımlı bölgeden geçiriyor ve daireyi her dönüşümüzde gezegen altımızda ekseni çevresinde döndükçe yolumuz batıya doğru kayıyor. Dünyayı yöntemli bir şekilde tarıyoruz. Bilgisayara göre şimdiye kadar bir kara parçasına rastlamadığımız için büyükçe bir kıta olması ihtimali onda birden, büyükçe bir ada olması ihtimali de dörtte birden düşük ve bu ihtimaller de çizdiğimiz her daireyle daha da azalıyor."

Yeniden gece yarıküresine girerlerken Pelorat, "Ben ne yapardım biliyor musun," dedi yavaşça. "Gezegenden uzakta kalırdım ve dönük olduğum yarıkürenin tamamını radarla tarardım. Bulutlar bir fark yaratmazdı, öyle değil mi?"

Trevize, "Sonra da diğer yarıküreye geçer ve aynısını orada da yapardın. Ya da sadece gezegenin bir kere dönmesine izin verirdin. –Bu sonradan gelen bir fikir, Janov. Yaşanabilir bir gezegene bir uzay istasyonunda durup alçalma rotası almadan veya reddedilmeden yaklaşabileceğimizi nereden bilebilirdik ki? Ve bulut örtüsünün altına uzay istasyonunda durmadan girdikten sonra da kara parçasını hemen o anda bulmayacağımızı nereden bilebilirdik? Yaşanabilir gezegenler –kara!"

"Kesinlikle tamamen kara değillerdir," dedi Pelorat.

"Ondan bahsetmiyorum dedi Trevize, sesinde ani bir heyecanla. "Karayı bulduk diyorum. Sessiz ol!"

Sonra heyecanını saklamaya yetmeyen bir kendini tutma haliyle ellerini masanın üzerine yerleştirdi ve bilgisayarın bir parçası haline geldi. "Bu aşağı yukarı iki yüz elli kilometre uzunluğunda ve altmış beş kilometre genişliğinde bir

ada," dedi. "Yüzölçümü yaklaşık on beş bin kilometrekare. Büyük değil, ama saygıdeğer. Haritadaki bir noktadan daha fazlası. Bekle–"

Pilot odasındaki ışıklar sönükleşti, sonra tamamen gitti.

"Ne yapıyoruz?" dedi Pelorat. Sanki karanlık kırılmaması gereken hassas bir şeymiş gibi otomatik olarak fısıldamıştı.

"Gözlerimizin karanlığa alışmasını bekliyoruz. Gemi adanın üzerinden süzülüyor. Sadece seyret. Bir şey görüyor musun?"

"Hayır –Belki küçük ışık benekleri olabilir. Emin değilim."

"Onları ben de görüyorum. Şimdi teleskobik lamı devreye sokacağım."

Ve ışık göründü! Kesinlikle görülebiliyordu. Düzensiz ışık lekeleri vardı.

"Adaya yerleşilmiş," dedi Trevize. "Gezegenin yerleşilmiş tek bölgesi olabilir–"

"Ne yapacağız?"

"Güneşin doğmasını bekleyeceğiz. Bu bize dinlenebileceğimiz birkaç saat verir."

"Bize saldırmaları olasılığı yok mu?"

"Neyle? Görülebilir ışık ve kızılötesi dışında neredeyse hiçbir ışınım tespit edemiyorum. Adaya yerleşilmiş ve sakinleri kesinlikle zeki. Bir teknolojileri var, ama belli ki bu elektronik öncesi bir teknoloji, dolayısıyla burada endişelenmemizi gerektiren bir şey olduğunu düşünmüyorum. Eğer hatalı çıkarsan bilgisayar bizi çok önceden uyaracaktır."

"Peki ya güneş doğunca?"

"Elbette iniş yapacağız."

75

SABAH güneşinin ilk ışınları bulutlardaki bir aralıktan girerek adanın bir bölümünün taze bir yeşilliğe sahip olduğunu ve iç kısımlarında morumtrak ufka doğru uzanan bir dizi alçak, dalgalı tepenin dikkat çektiğini gözler önüne sererken inişe geçtiler.

Adanın yakınına doğru alçalırlarken yalıtılmış ağaç koruları ve nadir meyva bahçeleri görebiliyorlardı, ama çoğunlukla bakımlı çiftliklere rastlanıyordu. Hemen altlarında, adanın güneydoğu sahilinde gümüş renkli bir kumsal, onun arkasında kesikli bir taşlar dizisi, daha ötede de bir çayır şeridi vardı. Arada bir göz ucuyla evler görüyorlardı, fakat bunlar kasaba benzeri bir birim oluşturacak kadar bir arada değillerdi.

Sonunda seyrek olarak meskenlerle kesilmiş belli belirsiz bir yollar ağını seçebildiler, ardından da serin sabah havasında, uzak mesafede bir hava arabasının uçtuğunu gördüler. Bunun bir kuş değil de hava arabası olduğunu ancak manevra tarzından çıkarabildiler. Bu gezegen yüzeyinde gördükleri hareket halindeki ilk kuşku götürmez zeki hayat belirtisiydi.

"Bu otomatik bir taşıt olabilir, yani elektronik olmadan yapabilmişlerse," dedi Trevize.

Bliss, "Pekala olabilir," dedi. "Bana öyle geliyor ki eğer kontrollerde bir insan olsaydı şu anda bize yönelmiş olurdu. Onlar için muazzam bir manzara olmalıyız –frenleyici roket ateşi jetleri kullanmadan aşağıya doğru inen bir gemi."

Trevize düşünceli düşünceli, "Bu hangi gezegende olsa

garip bir manzara olacaktır," dedi. "Çekim tahriklibir uzay aracının inişine tanık olmuş dünyaların sayısı çok fazla olamaz. Şu kumsal iyi bir iniş noktası olacaktır, ama rüzgar çıkarsa geminin suya gömülmesini istemiyorum. Kayaların diğer tarafındaki çayır şeridine ineceğim."

"En azından," dedi Pelorat, "çekim tahriklibir gemi inerken özel arazileri yakmıyor."

Son aşamada yavaşça dışarıya çıkmış olan dört geniş altlığın üzerine yumuşak bir şekilde indiler. Bu altlıklar geminin ağırlığı altında toprağa gömüldüler.

Pelorat, "Fakat korkarım iz bırakacağız," dedi.

"En azından," dedi Bliss, tasvip etmediğini belli eden bir ses tonuyla, "besbelli ki iklim düzgün. Hatta ılık bile diyebilirim."

Çimlerde bir insan vardı ve geminin inişini hiçbir korku ya da hayret belirtisi göstermeksizin izlemişti. Kadının yüzündeki bakış yalnızca kendinden hoşnut bir ilgiyi belirtiyordu.

Kadın çok az giysi giyiyordu, bu da Bliss'in iklim hakkındaki tahminini açıklıyordu. Sandalları kaput bezinden yapılmaymış gibi görünüyordu ve kalçalarında da çiçekli bir deseni olan dolama bir etek vardı. Ayaklarını örten herhangi bir şey yoktu ve belinden üstü de çıplaktı.

Saçı siyah, uzun ve çok parlaktı ve neredeyse beline kadar iniyordu; deri rengi soluk bir kahverengiydi ve gözleri çekikti.

Trevize çevrelerini taradı ve görünürde başka bir insan göremedi. Omuz silkip, "Eh, sabahın erken saati ve sakinlerin çoğu evlerinde, hatta uykuda olabilirler," dedi. "Yine

de yoğun nüfuslu bir bölge olduğunu söyleyemem."

Diğerlerine döndü ve, "Ben çıkıp kadınla konuşacağım, tabii anlaşılır bir şekilde konuşuyorsa. Siz üçünüz ise–"

"Bana öyle geliyor ki," dedi Bliss kesin bir şekilde, "biz de dışarıya çıkabiliriz. O kadın tamamıyla zararsız görünüyor ve her halükarda ayaklarımı esnetmek ve biraz gezegen havası solumak, belki biraz da gezegen yiyeceği ayarlamak istiyorum. Fallom'un da yeniden bir dünyanın tadını almasını istiyorum ve sanırım Pel de o kadını daha yakından incelemek isteyecektir."

"Kim? Ben mi?" dedi Pelorat, hafifçe kızararark. "Hiç de değil Bliss, ama küçük grubumuzun dilbilimcisi benim."

Trevize omuz silkti. "İster biriniz, ister hepiniz gelin. Yine de kadın zararsız görünse de silahlarımı yanıma almayı planlıyorum."

Bliss, "Onları şu genç kadının üzerinde kullanmak isteyeceğinden kuşkuluyum," dedi

Trevize sırıttı. "Çekici, değil mi?"

Gemiyi önce Trevize, sonra da Bliss terk etti. Bliss bir elini dikkatle onun arkasından rampadan aşağı inen Fallom'un elini saracak şekilde arkaya atmıştı. En arkadan Pelorat geldi.

Siyah saçlı genç kadın ilgiyle izlemeye devam etti. Bir santimetre bile geri gitmedi.

Trevize, "Eh, hadi deneyelim," diye mırıldandı."

Kollarını silahlarından uzakta tuttu ve, "Sizi selamlıyorum," dedi.

Genç kadın bunu bir an değerlendirdi, sonra, "Zatıalini-

zi ve yoldaşlarınızı selamlıyorum," diye cevap verdi.

Pelorat mutlulukla, "Bu harika!" dedi. "Kadın Klasik Galaktik dili konuşuyor, üstelik doğru aksanla."

"Ben de onu anlıyorum," dedi ve bu anlayışının mükemmel olmadığını göstermek için bir elini salladı. "Umarım o beni anlıyordur."

Gülümseyip dostane bir yüz ifadesine bürünerek, "Uzayın ötesinden geliyoruz," dedi. "Başka bir dünyadan geliyoruz."

Net ve tiz sesiyle, "Bu iyi" dedi genç kadın. "Zatıalinizin gemisi İmparatorluk'tan mı geliyor?"

"Uzak bir yıldızdan geliyor ve geminin ismi de Uzak Yıldız."

Genç kadın başını kaldırıp geminin üzerindeki harflere baktı. "Orada yazan o mu? Eğer öyleyse ve ilk harf U ise o halde gördüğüm kadarıyla ters basılmış."

Trevize itiraz etmek üzereydi, ama Pelorat zevkten kendinden geçmiş bir halde, "Doğru söylüyor," dedi. "U harfi gerçekten de iki bin yıl kadar önce ters döndü. Klasik Galaktik dili ayrıntılı olarak ve yaşayan bir dil olarak inceleyebilmek ne müthiş bir şans."

Trevize genç kadını dikkatle inceledi. Boyu 1,5 metreden pek fazla değildi ve göğüsleri biçimli olsalar da küçüktüler. Fakat kadın olgunlaşmamış görünmüyordu. Meme uçları büyük ve meme başı çevreleri de koyu renkti, fakat bu kadının kahverengiye çalan cilt renginin bir sonucu da olabilirdi.

"Benim adım Golan Trevize; dostum Janov Pelorat, kadın Bliss, çocuk da Fallom," dedi.

"O halde geldiğiniz bu uzak yıldızda erkeklere çift isim verilmesi adetten midir? Benim adım Hiroko, Hiroko'nun kızıyım."

Pelorat aniden, "Ya babanız?" diye araya girdi.

Hiroko bu soruya kayıtsızca omuz silkerek cevap verdi. "Annem onun isminin Smool olduğunu söylüyor, ama bunun bir önemi yok. Onu tanımıyorum."

"Ya diğerleri nerede?" diye sordu Trevize. "Burada bizi karşılayan tek kişiymiş gibi görünüyorsunuz."

Hiroko, "Erkeklerin birçoğu balık teknelerinde; kadınların birçoğu da tarlalarda," dedi. "Ben son iki gündür tatil yapıyorum, bu yüzden bu muhteşem olayı görme şansına eriştim. Fakat insanlar meraklıdır ve gemi alçalırken uzak mesafelerden bile görülmüş olmalı. Yakında başkaları da gelecektir."

"Bu adada başka çok fazla insan var mı?"

Hiroko aşikar bir gururla, "Yirmi beş binden fazla insan var," dedi.

"Pek okyanus üzerinde başka adalar var mı?"

"Başka adalar mı, beyefendi?" Kafası karışmış görünüyordu.

Trevize bu cevabı yeterli gördü. Bu bütün gezegende insanların yaşadığı tek yerdi.

"Dünyanıza ne isim veriyorsunuz?" diye sordu.

"Alfa diyoruz, beyefendi. Bize öğretilene göre tam ismi Alpha Centauri'ymiş, belki bu size daha fazla şey ifade ediyordur. Ama biz ona sadece Alfa diyoruz ve gördüğünüz üzere, hoş simalı birdünya."

Trevize "Nasıl bir dünya?" deyip boş boş Pelorat'a baktı.

"Güzel bir dünya demek istiyor," dedi Pelorat.

"Gerçekten de öyle," dedi Trevize, "en azından burada ve şu anda." Sadece birkaç sürüklenen bulutun olduğu ılımlı, masmavi sabah göğüne baktı. "Hoş, güneşli bir gün, Hiroko, ama Alfa'da böyle günlerin sayısının fazla olmadığını tahmin ediyorum.

Hiroko sertleşti. "İstediğimiz kadar gün oluyor, beyefendi. Yağmura ihtiyaç duyduğumuz zaman bulutlar gelebilir, ama çoğu gün yukarıdaki göğün aydınlık olması bize uygun görünüyor. Balık teknelerinin denize açıldığı günlerde kesinlikle açık bir gökyüzü ve sessiz bir rüzgar çok isteniyor."

"O halde halkınız hava durumunu kontrol mu ediyor, Hiroko?"

"Etmiyor olsaydık, yağmurdan sırılsıklam olurduk, bay Golan Trevize."

"Ama bunu nasıl yapıyorsunuz?"

"Eğitim görmüş bir mühendis olmadığım için, bunu size söyleyemem, beyefendi."

"Peki ya sizin ve halkınızın yaşadığı bu adanın ismi ne olabilir acaba?" dedi Trevize. Elinde olmadan Klasik Galaktik dilin süslü üslubuna kapılmıştı (ve çaresiz bir şekilde cümleyi doğru kurup kurmadığını merak ediyordu).

Hiroko. "Geniş sular denizinin ortasındaki cennet adamıza Yeni Arz deriz," dedi.

Trevize ile Pelorat bu cevabı duyunca hayret ve zevkle birbirlerine baktılar.

76

BU CEVABI araştırmaya zaman kalmadı. Başka insanlar geliyorlardı. Onlarcası. Bunlar teknelerde ya da tarlalarda olmayan ve yakınlarda bulunan insanlardan oluşuyor olmalı diye düşündü Trevize. Çoğu yayan geliyorlardı, ama gayet eski ve hantal iki yer arabası da göze çarpıyordu.

Belli ki bu düşük teknolojili bir toplumdu, fakat buna rağmen hava durumunu kontrol ediyorlardı.

Teknolojinin ille de bir bütün olmak zorunda olmadığı, bazı alanlarda ilerleme olmamasının ille de diğerlerindeki dikkate değer ilerlemeleri engellemediği iyi biliniyordu, fakat düzensiz gelişmenin bu örneği kesinlikle sıradışıydı.

Şu anda gemiyi izleyenlerin en az üçü yaşlı erkekler ve kadınlardı; üç veya dört çocuk da vardı. Geri kalanların çoğu kadındı. İçlerinden hiçbiri herhangi bir korku ya da kararsızlık sergilemiyordu.

Trevize Bliss'e alçak bir sesle, "Onların zihinleriyle mi oynuyorsun?" dedi. "Dingin görünüyorlar."

"En ufak bir oynama bile yapmıyorum," dedi Bliss. "Zihinlere ille dokunmam gerekmediği zaman asla dokunmam. Beni endişelendiren Fallom."

Yeni gelenler Galaksi'deki normal herhangi bir dünyanın meraklı kalabalıklarıyla karşılaşmış herhangi birine az görünse de, Uzak Yıldız'daki üç yetişkine bile alışmak zorunda kalan Fallom için izdiham oluşturacak kadar fazlaydılar. Fallom hızla ve kesik kesik nefes alıp veriyordu ve gözleri yarı yarıya kapalıydı. Neredeyse şoka girmiş gibi görünüyordu.

Bliss onu yavaşça ve ritmik olarak okşuyor, sakinleştirici sesler çıkarıyordu. Trevize Bliss'in bunun yanında çocuğun zihinsel iplikçiklerini büyük bir hassasiyetle, son derece hafif bir şekilde yeniden düzenlediğinden emindi.

Fallom aniden derin bir nefes aldı, neredeyse nefesi kesildi ve belki de istemsiz bir titremeyle sarsıldı. Başını kaldırıp karşısındaki kalabalığa normalliğe yaklaşan bir bakışla baktı, sonra başını Bliss'in koluyla vücudu arasındaki boşluğa gömdü.

Bliss çocuğun o şekilde kalmasına izin verirken bir yandan da sanki kendi koruyucu varlığını ona tekrar tekrar göstermek için kolunu Fallom'un omzuna dolayıp periyodik olarak bastırdı.

Pelorat büyük bir hayrete düşmüş görünüyor, gözlerini bir Alfalı'dan diğerine yöneltiyordu. "Golan, aralarında çok fazla fark var," dedi.

Buna Trevize de dikkat etmişti. Çeşitli deri ve saç rengi tonları vardı, hatta birinin mavi gözleri, çilli derisi ve çok parlak kırmızı renkte saçı vardı. Görülebilen yetişkinlerden en az üçü Hiroko kadar kısa, bir-ikisi de Trevize'den uzun boyluydu. Her iki cinsiyetten bazılarının Hiroko'nun gözlerini andıran gözleri vardı ve Trevize Fili sektörünün yoğun nüfuslu ticari gezegenlerinde böyle gözlerin nüfus içinde yaygın olarak görüldüğünü hatırladı, fakat o sektörü hiç ziyaret etmemişti.

Hiçbir Alfalının belinden yukarısında herhangi bir giysi yoktu ve kadınlar arasında göğüsler her zaman küçük gibi görünüyordu. Görebildiği bütün beden özellikleri arasında

homojen olmaya en yakın olanı buydu.

Bliss aniden, “Bayan Hiroko, evladım uzayda yolculuk etmeye alışık değil ve kolay kolay tahammül edebileceğinden daha fazla yeniliği özümsüyor. Onun oturması ve belki de bir şeyler yiyip içmesi mümkün mü?”

Hiroko şaşkınlıkla baktı ve Pelorat Bliss’in dediklerini orta-İmparatorluk döneminin daha süslü Galaktik diliyle tekrar etti.

O zaman Hiroko elini hızla ağzına götürdü ve zarafetle dizleri üstüne çöktü. "Beni affetmenizi istirham ediyorum, saygıdeğer hanımefendi,” dedi. “Ne bu çocuğun ihtiyaçlarını, ne de sizinkileri düşündüm. Bu olayın tuhaflığı zihnimi fazlasıyla meşgul etti. Siz –hepiniz ziyaretçiler ve konuklar olarak sabah yemeğini yemek üzere yemekhaneye girer misiniz? Evsahipleri olarak biz de size refakat edebilir miyiz?”

Bliss, “Çok naziksiniz,” dedi. Yavaşça konuşuyor ve sözcüklerinin daha kolay anlaşılacağını umarak onları dikkatle seçiyordu. “Fakat aynı anda bu kadar fazla sayıda insanın yanında olmaya alışkın olmayan çocuğun rahatlığı adına sadece siz evsahibesi olarak gelseniz daha iyi olur.”

Hiroko ayağa kalktı. “Dilediğiniz gibi olacak.”

Önlerine düşüp çayır boyunca acele etmeden yürüdü. Diğer Alfalılar daha yakına geldiler. Özellikle yeni gelenlerin giysileriyle ilgileniyor gibi görünüyorlardı. Trevize hafif ceketini çıkarttı ve yanından yürüyüp bir parmağını merakla uzatmış olan bir adama uzattı.

“İşte,“ dedi, “iyice incele, ama geri ver.” Sonra Hiroko’ya, “Onu geri almamı sağlayın, Bayan Hiroko,” dedi.

"Size taahhüt ediyorum, iade edilecektir, saygıdeğer beyefendi." Başını vakur bir edayla öne eğdi.

Trevize gülümsedi ve yürümeye devam etti. Hafif, ılık esintide ceketi çıkarınca daha rahat etmişti.

Çevresindeki kişilerin hiçbirinin üzerinde herhangi bir görünür silah tespit etmemişti ve hiç kimsenin Trevize'nin silahlarından korkmamış ya da rahatsız olmamış olması da ona ilginç geliyordu. Onlara merak bile duymamışlardı. Pekala bu nesnelerin silah olduklarının hiç farkında olmayabilirlerdi. Trevize'nin o zamana kadar gördüklerine bakılırsa, Alfa pekala şiddetten tamamen yoksun bir dünya olabilirdi.

Bir kadın hızla öne doğru gitip Bliss'in biraz önüne geçti, dönüp onun bluzunu dikkatle inceledi, sonra "Memeleriniz var mı, saygıdeğer hanımefendi?" diye sordu.

Sonra bir cevap gelmesini bekleyemiyormuş elini hafifçe Bliss'in göğsünün üzerine koydu.

Bliss gülümsedi ve, "Sizin de fark ettiğiniz üzere, memelerim var," dedi. "Belki de zatıalinizinkiler kadar biçimli değiller, fakat onları saklamamın sebebi bu değil. Benim dünyamda, açıkta bırakılmaları uygun değildir."

Başını yana çevirip Pelorat'a fısıldadı: "Nasıl, Klasik Galaktik dili konuşmayı iyi beceriyor muyum?"

"Çok iyi becerdin, Bliss," dedi Pelorat.

Yemek odası büyük, her iki tarafına uzun banklar takılmış uzun masaların olduğu bir odaydı. Belli ki Alfalılar toplu halde yemek yiyorlardı.

Trevize vicdan azabına kapıldı. Bliss'in mahremiyet yönündeki isteği bütün bu odanın beş kişiye ayrılmasına ve

Alfalıların hemen hepsinin dışarıda sürgünde kalmasına neden olmuştu. Fakar bazı Alfalılar tahminen yabancıların yemek yemesini izleyebilmek için pencerelerden (bunlar duvara açılmış, paravan bile bulundurmayan deliklerden ibaretti) saygılı bir uzaklıkta duruyordu.

Pelorat elinde olmadan yağmur yağarsa ne olacağını merak etti. Elbette yağmur yalnızca ihtiyaç duyulduğu zaman, hafif ve ılımlı bir şekilde yağacak, kayda değer bir rüzgar olmadan yeterince su düşünceye kadar devam edecekti. Dahası, Trevize'nin tahminine göre her zaman bilinen zamanlarda yağacak, böylece Alfalılar ona hazırlıklı olacaklardı.

Onun baktığı pencere dışarıdaki denizi görüyordu ve Trevize'ye uzakta, ufuk çizgisinde bu küçük Cennet noktası hariç gezegenin her tarafında göğü neredeyse tamamen kaplayan o bulut kümesini seçebiliyormuş gibi geliyordu.

Hava durumunu kontrol etmenin avantajları vardı.

Sonunda ayaklarının ucunda yürüyen genç bir kadın onlara servis yaptı. Ne istedikleri sorulmamış, yalnızca servis yapılmıştı. Küçük bir bardakta süt, daha büyük bardakta üzüm suyu, daha da büyük bir bardakta su vardı. Herkese yanlarında beyaz peynir dilimleri olan iki büyük çılbır yumurta verilmişti. Ayrıca her birinde soğuk, yeşil marul yapraklarının üzerine koyulmuş ızgarada pişirilmiş balıklarla ve küçük kızarmış patateslerle dolu büyük birer tabak vardı.

Bliss dehşet içinde önündeki yiyeceklerin miktarına baktı; açıkça hangisinden başlayacağını bilemiyordu. Fal-

lom'un böyle bir sorunu yoktu. Kız üzüm suyunu kana kana, açık bir beğeni ifadesiyle içti, sonra balıklara ve pateslere saldırdı. Bu maksatla parmaklarını kullanmak üzereydi, ama Bliss dişli uçları olduğu için çatal görevi de görebilen bir kaşığı kaldırdı, Fallom da onu kabul etti.

Pelorat memnuniyetle gülümsedi ve hemen yumurtalardan biraz kesti.

Trevize, "Şimdi gerçek yumurtanın tadını hatırlama zamanı," diyerek Pelorat'ın yaptığını yaptı.

Diğerlerinin yiyiş tarzını (Bliss bile nihayet açık bir iştahla yemeye başlamıştı) izlerken aldığı keyif yüzünden kendi kahvaltısını yemeyi unutmuş olan Hiroko en sonunda, "Güzel mi?" diye sordu.

Trevize biraz boğuk bir sesle, "Güzel," dedi. "Görünüşe göre bu adada hiç yiyecek sıkıntısı yok. –Yoksa nezaketinizden bize vermeniz gerekenden daha fazla yiyecek mi veriyorsunuz?"

Hiroko dikkatli gözlerle onu dinledi; görünüşe göre demek istendiğini anlamıştı, zira, "Hayır, hayır, saygıdeğer beyefendi," dedi. "Adamız feyizlidir, denizimiz daha da feyizlidir. Ördeklerimiz yumurtlar, keçilerimiz hem peynir, hem de süt verir. Hem tahıllarımız da var. Hepsinden önemlisi, denizimiz çok çeşitli ve çok fazla sayıda balıkla doludur. Bütün İmparatorluk masalarımızda yese bile denizimizin balıklarını tüketemez."

Trevize tedbirli bir şekilde gülümsedi. Belli ki genç Alfalı'nın Galaksi'nin gerçek boyutu hakkında hiçbir fikri yoktu.

"Bu adaya Yeni Arz diyorsunuz, Hiroko," dedi. "O halde Eski Arz nerede olabilir?"

Kadın hayretle ona baktı. "Eski Arz mı diyorsunuz? Af dilerim, saygıdeğer beyefendi. Ne demek istediğinizi anlayamadım."

Trevize, "Bir Yeni Arz olmadan önce halkınız başka bir yerde yaşamış olmalı," dedi. "Geldikleri bu başka yer neresiydi?"

"Bu konuda hiçbir şey bilmiyorum, saygıdeğer beyefendi," dedi. "Bu topraklar bütün hayatım boyunca benim, annemin ve anneannemin devrinde de onların oldu, onların büyük-büyük annelerinin devrinde de onların olduğundan kuşkum yok. Başka bir yer hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Ama," dedi Trevize, yumuşak bir tartışmaya geçerek, "bu topraklardan Yeni Arz adıyla bahsediyorsunuz. Neden bu ismi veriyorsunuz?"

Kadın aynı yumuşaklıkla, "Çünkü, saygıdeğer beyefendi," diye cevap verdi, "kadın zihninde bunun tersi yönünde hiçbir şey olmadığı için herkes ona bu ismi veriyor."

"Fakat burası Yeni Arz, dolayısıyla da daha sonraki bir Arz. Buranın adını aldığı bir Eski Arz, daha önceki bir yer olmalı. Her sabah yeni bir gün doğuyor ve bu da daha önce daha eski bir günün olduğuna işaret ediyor. Bunun böyle olması gerektiğini görmüyor musunuz?"

"Hayır, saygıdeğer beyefendi. Sadece bu toprakların ismini biliyorum. Başka hiçbir şey bilmiyorum, sizin akıl yürütmenizi de takip edemiyorum, fakat bizim burada man-

tıklılık oyunu oynamak dediğimiz şeye çok benziyor. Gücenmeyin lütfen."

Trevize kendini yenilgiye uğramış hissederek başını iki yana salladı.

77

TREVİZE Pelorat'a doğru eğildi ve, "Nereye gidersek gidelim, ne yaparsak yapılım hiçbir bilgi edinemiyoruz," diye fısıldadı.

Trevize dudaklarını ancak kıpırdatarak, "Arz'ın nerede olduğunu biliyoruz, öyleyse ne fark eder?"dedi.

"Hakkında bir şeyler bilmek istiyorum."

"Kadın çok genç. Pek de bilgi deposu sayılmaz."

"Trevize bunu düşündü, sonra başıyla onayladı. "Haklısın, Janov."

Hiroko'ya döndü ve, "Bayan Hiroko, bize neden topraklarınıza geldiğimizi sormadınız," dedi.

Hiroko gözlerini yere indirdi ve, "Hepiniz yemeğinizi yiyip dinlenmeden bunu sormak görgüye uymayacaktır, saygıdeğer beyefendi," dedi.

"Ama yedik, ya da neredeyse bitirmek üzereyiz ve yakın zamanda dinlendik, bu yüzden size neden burada olduğumuzu söyleyeceğim. Dostum Dr. Pelorat bizim dünyamızda akademisyen, yani öğrenim görmüş biridir. Mitoloji uzmanıdır. Bunun ne demek olduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır, saygıdeğer beyefendi, bilmiyorum.

"Farklı dünyalarda anlatılan eski hikâyeleri inceler. Eski hikâyeler mitler ve efsaneler olarak bilinirler ve Dr. Pelo-

rat'ın ilgisini çekerler. Yeni Arz'da bu dünyanın eski hikâyelerini bilen öğrenim görmüş insanlar var mı?"

Hiroko kaşlarını çatarak düşünürken alnı hafifçe kırıştı. "Bu benim kendimin hünerli olduğum bir mevzu değil," dedi. "Bu civarlarda eski günlerden bahsetmeye bayılan yaşlı bir adam var. Bu şeyleri nereden öğrenmiş olabileceğini bilmiyorum ve bana fikirlerini kendi uydurmuş, ya da kendileri uydurmuş olan başkalarından duymuş olabilir gibi geliyor. Bunlar belki de öğrenim görmüş yoldaşınızın dinlemek istediği şeylerdir, fakat sizi hatalı yönlendirmek istemem. Başkalarının duymasını istemiyormuş gibi sağına soluna bakındıktan sonra, "Bildiğim kadarıyla yaşlı adam gevezenin teki, ama birçok kişi onu isteyerek dinliyor," dedi.

Trevize başını eğdi. "İstediğimiz de o tür gevezelikler. Dostumu o yaşlı adamın yanına götürmeniz mümkün olur mu? Adı neydi?"

"İsminin Monolee olduğunu söylüyor."

"Monolee'nin yanına, o halde. Peki Monolee'nin dostumla konuşmaya istekli olacağını düşünüyor musunuz?"

"O? Konuşmaya istekli olmak mı?" dedi Hiroko alayla. "Bunun yerine hiç konuşmayı kesmeye hazırlıklı olur mu diye sormalısınız. O sadece bir erkek, dolayısıyla da izin verilirse on beş gün sonrasına kadar aralıksız konuşacaktır. Üstünüze alınmayın, saygıdeğer beyefendi."

"Alınmadım. Dostumu şimdi Monolee'nin yanına götürür müsünüz?"

"Onu herhangi bir zamanda herhangi biri yapabilir. Yaş-

lı adam hep evinde ve hep dinleyecek birini misafir etmeye hazır."

Trevize, "Belki de yaşlı bir adam gelip Bayan Bliss ile beraber oturmak isteyecektir," dedi. "Çocuğa bakması gerekiyor ve yerinden fazla hareket edemiyor. Yanında birinin olması onu memnun edecektir, zira bildiğiniz üzere kadınların sevdiği şeylerden biri–"

"Gevezelik midir?" dedi Hiroko. Eğlendiği her halinden belliydi. "Eh, erkekler böyle derler, fakat erkeklerin her zaman daha boşboğaz olduğunu gözlemlemişimdir. Erkekler balık avından bir dönsünler, tuttukları balığın miktarı hakkında daha büyük büyük martavallar anlatmak konusunda birbirleriyle yarışacaklardır. Hiçbiri bu yalanları ispatlayamayacak ya da onlara inanmayacaktır, ama bu onları durdurmayacaktır. Ama benim de bu kadar gevezelik ettiğim yeter. –Annemin şimdi pencereden gördüğüm bir dostunun Bayan Bliss'in ve çocuğun yanında durmasını sağlayacağım ve bunu yapmadan önce de dostunuz saygıdeğer doktoru yaşlı Monolee'nin yanına götürecek. Dostunuz da Monolee'nin gevezelik ettiği kadar hevesle dinlerse onları bu hayatları boyu birbirlerinden ayıramazsınız. Kısa bir süre ayrılmama müsaade eder misiniz?"

Kadın ayrıldığı zaman Trevize Pelorat'a döndü ve, Dinle, yaşlı adamdan öğrenebildiğin her şeyi öğren," dedi. Bliss, sen de seninle beraber kalan kimse ondan öğrenebildiğini öğren. Arz hakkındaki herhangi bir şeyden bahsediyorum."

"Ya sen?" dedi Bliss. "Sen ne yapacaksın?"

"Ben Hiroko'nun yanında kalıp üçüncü bir kaynak bulmaya çalışacağım."

Bliss gülümsedi, "Ah, evet. Pel o yaşlı adamın yanında olacak, ben yaşlı bir kadının yanında olacağım. Sense bu giysisi olmayan büyüleyici genç kadının yanında kalmaya macbur kalacaksın. Mantıklı bir iş bölümü gibi görünüyor."

"Açık söylemek gerekirse Bliss, mantıklı."

"Fakat mantıklı iş bölümünün bu şekilde olması sana pek iç karartıcı gelmiyor herhalde."

"Hayır, gelmiyor. Neden gelsin ki?"

"Neden gelsin, gerçekten?"

Hiroko geri döndü ve yeniden oturdu. "Her şey ayarlandı. Saygıdeğer Dr. Pelorat Monolee'nin yanına götürülecek ve saygıdeğer bayan Bliss'in ve beraberindeki çocuğun yanında da biri bulunacak. O halde saygıdeğer Bay Trevize, sizinle daha fazla konuşma zevkine erişebilir miyim acaba? Belki de bana şu Eski Arz'dan bahsedersiniz, hakkında–"

"Gevezelik ettiğim mi?" diye sordu Trevize.

"Hayır," dedi Hiroko, gülerek. "Ama benimle dalga geçerek iyi yapıyorsunuz. Burada şimdi bu mevzudaki sualinize cevap verirken size nezaketsizlik ettim. Şevkle bunu telafi ederim."

Trevize Pelorat'a döndü. "Şevkle?"

"Hevesle," dedi Pelorat yumuşak bir sesle.

Trevize, "Bayan Hiroko, ben hiçbir nezaketsizlik hissetmedim, ama eğer bu kendinizi daha iyi hissetmenizi sağlayacaksa, sizinle seve seve konuşurum," dedi.

Hiroko, “Nazik konuştunuz, size teşekkür ederim,” deyip ayaklandı.

Trevize de doğruldu. “Bliss,” dedi, “Janov’un güvende olmasını sağla.”

“O işi bana bırak. Sana gelince, senin zımbırtıların var–” Kılıflarını işaret etti.

Trevize rahatsız olarak, “Onlara ihtiyaç duyacağımı sanmıyorum,” dedi.

Yemek odasından dışarı çıkan Hiroko’nun arkasından gitti. Artık güneş gökte yükselmişti ve sıcaklık da daha da artmıştı. Her zamanki gibi farklı bir gezegen kokusu vardı. Trevize bu kokunun Comporellonda hafif, Aurora’da biraz küflü ve Solaria’nınki de gayet keyif vericiydi. (Melpomenia’da uzay giysileri içindeydiler ve bu yüzden yalnızca kendi vücutlarının kokusunun farkındaydılar.) Her seferinde burnun koku merkezleri tatmin oldukça bu koku birkaç saat içinde yok olmuştu.

Burada, Alfa’da güneşin ısıtıcı etkisi altında koku hoş çimensi bir rayihaydı; Trevize bunun da çok geçmeden yok olacağını bildiği için biraz sıkılıyordu.

Soluk pembe bir harçtan yapılmış gibi görünen küçük bir yapıya yaklaşıyorlardı.

“Bu,” dedi Hiroko, “benim evim. Eskiden annemin kızkardeşinindi.”

İçeri yürüdü ve Trevize’ye de onu izlemesini işaret etti. Kapı açıktı, ya da, Trevize’nin geçerken dikkat ettiği üzere, bir kapı olmadığını söylemek daha doğru olacaktı.

“Yağmur yağdığında ne yapıyorsunuz?” dedi.

"Hazır oluruz. Bundan iki gün sonra, şafaktan önce, havanın en soğuk olduğu zamanda, toprağın güçlü bir şekilde nemleneceği sırada üç saat boyunca yağmur yağacak. O zaman kapının karşısındaki şu hem ağır hem de su geçirmez olan perdeyi çekmem gerekecek."

Konuşurken bunu yaptı. Perde güçlü, keten bezine benzeyen bir malzemeden yapılmışa benziyordu.

"Şimdi onu yerinde bırakacağım," diye devam etti. "O zaman herkes içeride olduğumu ama müsait olmadığımı, çünkü uyuduğumu ya da önemli meselelerle meşgul olduğumu bilecektir."

"Mahremiyeti çok da koruyan bir şey gibi görünmüyor."

"Neden olsun ki? Gördüğünüz gibi, giriş kapalı."

"Ama herhangi biri onu kenara çekebilir."

"Evsahibinin isteklerini kâle almayarak mı?" Hiroko şoke olmuş gibi görünüyordu. "Sizin dünyanızda böyle şeyler yapılır mı? Bu barbarlık olurdu."

Trevize sırıttı. "Sadece sordum."

Kadın onu iki odadan ikincisine götürdü ve Trevize onun davetiyle pamukla doldurulmuş bir koltuğa oturdu. Odaların tuğla gibi küçüklüğünde ve boşluğunda klostrofobik bir taraf vardı, fakat evin yegane amacı gözlerden uzak olmak ve dinlenmekmiş gibi görünüyordu. Pencere açıklıkları küçüktü ve tavana yakındı, fakat duvarlar boyunca özenli bir düzen içinde dizilmiş, ışığı dağınık bir şekilde yansıtan donuk ayna şeritleri vardı. Zemindeki yarıklardan yumuşak, serin bir esinti yukarı çıkıyordu. Trevize hiçbir yapay ışıklandırma işareti görmedi ve Alfalıların gündoğu-

munda uyanıp günbatımında yatmaları mı gerekiyor diye merak etti.

Bunu sormak üzereydi, ama Hiroko önce davranarak, "Bayan Bliss sizin kadın yoldaşınız mı?" diye sordu.

Trevize ihtiyatla, "Bundan cinsel partnerim olup olmadığını mı kast ediyorsunuz?" dedi.

Hiroko kızardı. "Size rica ediyorum, nazik konuşmanın edebine itimat edin, ama gerçekten de mahrem hoşbeşi kast ediyorum."

"Hayır, o öğrenim görmüş dostumun kadın yoldaşı."

"Ama siz daha genç ve daha hoşsunuz."

"Eh, bu düşünceniz için teşekkürler, ama Bliss'in fikri böyle değil. O Dr. Pelorat'ı beni sevdiğinden çok daha fazla seviyor."

"Bu beni çok şaşırtıyor. Onu paylaşmıyor mu?

"Onu bunu sormadım, ama paylaşmayacağından eminim. Ben de paylaşmasını istemezdim."

Hiroko akıllıca başıyla onayladı. "Biliyorum. O onun makatı."

"Makatı mı?"

"Biliyorsun. Bu." Kendi zarif kıçına vurdu.

"Ah, onu diyorsunuz. Sizi anlıyorum, Evet, Bliss'in leğen kemiği anatomisi cömert oranlara sahip." Elleriyle biçimli bir hareket yaptı ve göz kırptı. (Hiroko da güldü.)

Trevize, "Yine de, birçok erkek o tür cömert vücut hatlarından hoşlanırlar."

"Buna inanamam. Kesinlikle kararında olduğunda hoş olan öyle bir şeyin aşırısını istemek bir tür açgözlülük ola-

caktır. Göğüslerin devasa ve sarkık, uçları ayaklarıma bakar olsa benden daha fazla mı hoşlanırdınız? Hakikaten de öylelerini gördüm, fakat erkeklerin onlara üşüştüğünü görmedim. Bu dertten muzdarip zavallı kadınlar bu ucubeliklerini gizlemek için örtüye ihtiyaç duyuyor olmalılar –Bayan Bliss'in ihtiyaç duyduğu gibi."

"Böyle aşırı boyutlar beni de cezb etmezdi, ama Bliss'in memelerini örtmesinin sahip oldukları herhangi bir kusur olmadığından eminim."

"O halde benim çehremi ve vücudumu beğenmiyor değilsiniz?"

"Beğenmemem için çılgın olmam gerekirdi. Çok güzelsiniz."

"Pek şu geminizde bir dünyadan diğer dünyaya uçuşurken Bayan Bliss'ten mahrum bırakıldığınıza göre siz zevkleriniz için ne yapıyorsunuz?"

"Hiçbir şey yapmıyorum, Hiroko. Yapacak hiçbir şey yok. Arada bir zevkleri düşünüyorum ve bunun da rahatsız edici yönleri oluyor, ama biz uzayda seyahat edenler onsuz yaşamamız gereken zamanlar olduğunu iyi biliriz. Bu durumu başka zamanlar telafi ederiz."

"Eğer bu rahatsız edici bir hal alıyorsa, nasıl giderilebilir?"

"Bu konuyu açtığınız için çok daha fazla rahatsızlık yaşıyorum. Nasıl rahatlatılabileceğimi açıklamak nazik olmayacaktır."

"O halde ben bir yöntem önersem nezaketsizlik olur mu?"

"Bu tamamen önerinizin özelliğine bağlı olur."

"Birbirimizi hoşnut etmemizi önerecektim."

"İş buraya gelebileceği için mi beni buraya getirdin, Hiroko?"

Hiroko memnun bir gülümsemeyle, "Evet," dedi. "Bu hem evsahibesi olarak benim hürmet vazifem, hem de kendi dileğimdir."

"Bu durumda, benim de dileğim olduğunu kabul edeceğim. Aslında seni bu hususta memnun etmeyi çok isterim. Sana zevk vermek bana, ee, şevk verir."

18

MÜZİK FESTİVALİ

78

ÖĞLE YEMEĞİNİ kahvaltı ettikleri odada yediler. Oda Alfalılarla doluydu ve aralarında iyiden iyiye el üstünde tutulan Trevize ve Pelorat vardı. Bliss ve Fallom küçük bir ek yapıda ayrıca ve az çok mahrem bir şekilde yiyorlardı.

Birkaç çeşit balık ve yanında da içinde haşlama keçi eti olabilecek bir şeylerin yüzdüğü bir çorba vardı. Kesilmeye hazır ekmek somunları, sürülmeye hazır yağ ve reçel vardı. Ardından büyük ve yaygın bir salata geldi. Herhangi bir tatlının bulunmaması dikkati çekiyordu, fakat meyve suları dibi yokmuş gibi görünen sürahilerde elden ele dolaştırılıyordu. Her iki Vakıf mensubu da ağır bir kahvaltı ettikleri için aşırıya kaçmamak zorunda kalıyorlardı, ama diğer herkes iştahla yiyor gibi görünüyordu.

Pelorat alçak sesle, "Nasıl oluyor da şişmanlamıyorlar?" diye merakını dile getirdi.

Trevize omuz silkti. "Belki de çok fazla fiziksel iş yapıyorlardır."

Bu belli ki sofra adabına çok değer verilmeyen bir toplumdu. Bağırışlardan, gülüşlerden ve kalın, açıkça kırılmaz olan kupaların masaya vurulmasından kaynaklanan muhtelif bir gürültü vardı. Kadınlar da erkekler kadar yüksek ses-

li ve yaygaracıydılar, sadece sesleri daha tizdi.

Pelorat yüzünü buruşturdu, ama artık içinde Hiroko'ya bahsettiği rahatsızlıktan eser kalmamış olan (en azından şimdilik) Trevize hem gevşemişti, hem de iyi huyluydu.

"Aslında bunun keyif verici bir yanı da var," dedi. Görünüşe göre bu insanlar hayattan zevk alıyorlar ve ya hiç dertleri yok, ya da çok az var. Hava durumunu kendileri belirliyorlar ve yiyecekler inanılmayacak kadar bol. Bu onlar için hiç sonu olmayan bir altın çağ."

Sesini duyurabilmek içi bağırması gerekti, Pelorat da bağırarak, "Ama çok gürültülü," diye cevap verdi.

"Onlar buna alışıklar."

"Bu yaygarada nasıl anlaşabildiklerini anlayamıyorum."

Kesinlikle her iki Vakıf mensubu da söylenenleri çıkaramıyorlardı. Alfa dilinin tuhaf telaffuzu ve eski grameri ve sözcük dizilimi bu aşırı ses düzeyindeki konuşmaları anlamayı imkânsız kılıyordu. Vakıf mensupları için bu hayvanat bahçesindeki korku içindeki hayvanların seslerini dinlemek gibi bir şeydi.

Ancak öğlen yemeği bittikten sonra küçük yapıda bulunan Bliss'in yanına geçtiler. Trevize onlara geçici konut olarak verilmiş olan bu yapının Hiroko'nun dairesinden pek az farkı olduğunu gördü. Fallom ikinci odada kestirmeye çalışıyordu ve Bliss'in dediğine yalnız kaldığı için müthiş rahatlamıştı.

Pelorat duvardaki kapı boşluğuna baktı ve kararsız bir şekilde, "Burada çok az mahremiyet var," dedi. "Nasıl serbestçe konuşabiliriz?"

"Seni temin ederim," dedi Trevize, "bir kere duvarın karşısındaki o çadır bezinden engeli çektikten sonra rahatsız edilmeyiz. Çadır bezi kapıyı sosyal geleneklerin bütün kuvvetiyle koruyarak geçilmez hale getiriyor."

Pelorat yüksek, açık pencerelere göz attı. "Konuştuklarımız duyulabilir."

"Bağırmamıza gerek yok. Alfalılar gizlice dinlemeyecektir. Kahvaltı sırasında yemek odasının pencerelerinin dışında durduklarında bile saygılı bir mesafede kaldılar."

Bliss gülümsedi. "Tatlı küçük Hiroko ile baş başa geçirdiği zaman zarfında Alfalıların gelenekleri hakkında çok bilgi edinmişsin ve mahremiyete gösterdikleri saygıya çok güvenir olmuşsun. Neler oldu?"

Trevize, "Zihnimin filizlerinin daha iyiye doğru bir değişim geçirdiğini fark ettiysen ve bunun nedenini tahmin edebiliyorsan, senden tek istediğim zihnimi yalnız bırakmandır," dedi.

"Gaia'nın hayati bir kriz dışında hiçbir koşulda senin zihnine dokunmayacağını da, bunun sebebini de çok iyi biliyorsun. Yine de, zihinsel olarak kör değilim. Neler olduğunu bir kilometreden bile hissedebilirdim. Bu senin uzay yolculuklarındaki değişmez adetin midir, erotomanyak dostum?"

"Erotomanyak mı? Hadi ama, Bliss. Bütün yolculuk boyunca iki kere. İki kere!"

"Üzerinde faal durumda insan kadınları bulunan yalnızca iki dünya ziyaret ettik. İkide iki ve her ikisinde de daha ilk birkaç saat içinde olup bitti."

"Comporellon'dakinde başka seçeneğim olmadığını iyi biliyorsun."

"Bu mantıklı görünüyor. O kadının görünüşünü hatırlıyorum." Bliss birkaç saniye boyunca güldü. Sonra, "Yine de Hiroko'nun seni güçlü kollarıyla kıskıvrak yakaladığını veya korkuyla sinmiş vücuduna karşı konulmaz arzularını yerine getirmeye zorladığını zannetmiyorum."

"Elbette hayır. Ben de tamamen istekliydim. Ama yine de bu onun önerisiydi."

Pelorat birazcık kıskançlık içeren bir sesle, "Bu sana hep olur mu, Golan?" diye sordu.

"Elbette öyle olmalı, Pel," dedi Bliss. "Kadınlar ellerinde olmadan onun çekimine kapılıyorlar."

"Keşke öyle olsaydı," dedi Trevize, "ama değil. Ve olmadığı için de memnunum. –Hayatta yapmak istediğim başka şeyler var. Yine de, bu durumda karşı konulmazdım. Ne de olsa, biz Hiroko'nun, daha doğrusu şu anda Alfa'da hayatta olan herkesin hayatında gördüğü başka bir dünyadan gelen ilk insanlardık:. Ağzından kaçırdığı şeylerden ve kaçamak sözlerinden benim Alfalılardan ya anatomik olarak, ya da tekniğim bakımından farklı olabileceğim gibi heyecan verici bir fikre kapıldığı sonucunu çıkardım. Zavallı şey. Korkarım hayal kırıklığına uğradı."

"Ah?" dedi Bliss. "Ya sen?"

"Hayır," dedi Trevize. "Birçok dünya ziyaret ettim ve bazı tecrübelerim oldu. Ve şunu keşfettim: İnsanlar insandır ve seks sekstir, nereye gidersen git bu böyle. Eğer dikkat çekici farklılıklar varsa bunlar genellikle hem önemsiz, hem

de tatsız oluyor. Zamanında karşıma çıkan parfümleri düşünüyorum da! Çıldırtıcı bir gıcırtı sesinden oluşan bir müzik yüksek sesle çalınmadığı sürece cinsel ilişkiye giremeyen bir kadın hatırlıyorum. Bu yüzden o müziği çalıyordu ve bu sefer de ben beceremiyordum. Seni temin ederim, eğer bildiğimiz şeyse, ben tatmin olurum."

"Müzik demişken," dedi Bliss, "akşam yemeğinden sonra bir müzikale davetliyiz. Görünüşe göre bizim onurumuza düzenlenen çok resmi bir etkinlik. Anladığım kadarıyla Alfalılar müzikleriyle çok gurur duyuyorlar."

Trevize yüzünü ekşitti. "Gururları hiçbir şekilde müziğin kulağımıza daha hoş gelmesini sağlamayacak."

"Beni sonuna kadar dinle," dedi Bliss. "Anladığım kadarıyla gururları çok eski, gerçekten çok eski enstrümanları büyük bir ustalıkla çalmalarından kaynaklanıyor. Bu sayede Arz hakkında bazı bilgiler edinebiliriz."

Trevize kaşlarını kaldırdı. "Bu ilginç bir düşünce. Ve bana ikinizin de bilgi edinmiş olabileceğini hatırlatıyor. Janov, Hiroko'nun bize bahsettiği şu Monolee denen adamla görüştün mü?"

"Gerçekten de görüştüm," dedi Pelorat. "Üç saat onunla kaldım, Hiroko abartmıyordu. Neredeyse onun yürüttüğü bir monolog oldu ve öğle yemeğine gelmek için terk ettiğimde bana yapıştı ve onu biraz daha dinlemek üzere ilk fırsatta geri döneceğime söz verene kadar da bırakmadı."

"Peki ilgi çekici herhangi bir şey söyledi mi?"

"Şey, o da diğer herkes gibi Arz'ın tamamen ve öldürücü seviyede radyoaktif olduğunda ısrar etti, Alfalıların atalarının

oradan son ayrılanlar olduklarını, eğer ayrılmasalardı ölecek-lerini de söyledi. Bir de Golan, o kadar vurgu yaptı ki ona inanmadan edemedim. Arz'ın ölü olduğuna ve sonuçta bütün arayışımızın yararsız olduğuna ikna olmuş durumdayım."

79

TREVİZE koltuğunda arkasına yaslandı ve küçük bir karyolanın üzerinde oturan Pelorat'a gözünü dikti. Pelorat'ın yanında oturduğu yerden kalkmış olan Bliss bir birine, bir diğerine baktı.

Sonunda Trevize, "Bırak arayışımızın yararsız olup olmadığına ben karar vereyim, Janov," dedi. "Bana o çenebaz yaşlı adamın sana ne dediğini anlat –kısaca elbette."

Pelorat, "Monolee konuşurken notlar aldım," dedi. "Bu bir bilgin olarak rolümü sağlaştırmama yardımcı oldu, fakat onlara göz atmam gerekmiyor. Adam konuşurken bilinç akışı yöntemini kullanıyordu. Söylediği her şey ona başka bir şeyi hatırlatıyordu, ama elbette ben hayatımı ilgili ve önemli şeyler arayışı içinde bilgileri düzenlemeye çalışmakla geçirdim, dolayısıyla alışkanlık olarak uzun ve tutarsız bir konuşmayı–"

Trevize yumuşak bir sesle, "aynı derece de uzun ve tutarsız bir şeye dönüştürebiliyor musun? Sadede gel, Sevgili Janov."

Pelorat tedirginlikle boğazını temizledi. "Evet, kesinlikle, eski dostum. Bunu bağlantılı ve kronolojik bir hikâyeye dönüştürmeye çalışacağım. Arz insanlığın ve milyonlarca bitki ve hayvan türünün ilk eviymiş. Sayısız yıl boyunca bu

böyle devam ettikten sonra üstuzay yolculuğu icat edilmiş. Sonra Uzaycı dünyaları kurulmuş. Bunlar Arz'dan ayrılmışlar, kendi kültürlerini geliştirmişler ve çıktıkları gezegeni aşağılar ve ezer olmuşlar."

"Böyle iki yüzyıl geçtikten sonra Arz özgürlüğünü tekrar kazanmayı başarmış, fakat Monolee bunun tam olarak nasıl yapıldığını açıklamadı ve bana araya girme şansı verse bile, ki vermedi, ben soru sormaya cesaret edemedim, çünkü bu sadece onu yeni yan yollara götürecekti. Elijah Baley adındaki kültürel bir kahramandan bahsetti, fakat bu referanslar tek bir kişiye birçok neslin başarılarını atfetme huyunun özelliklerine öyle iyi uyuyorlardı ki bunu araştırmaya çalışmanın hiç–"

Bliss, "Evet sevgili Pel, o kısmını anladık," dedi.

Pelorat yine cümlenin ortasında durdu ve düşündü. "Elbette. Özür dilerim. Arz ikinci bir yerleşim dalgası başlatmış ve yeni bir yöntemle birçok yeni dünyaya yerleşmiş. Bu yeni Yerleşimciler grubu Uzaycılardan daha enerjik çıkmış, onları geride bırakmış, yenmiş, onlardan daha çok dayanmış ve sonunda da Galaksi İmparatorluğu'nu kurmuş. Yerleşimcilerle Uzaycılar arasındaki savaşların –hayır, savaşlar değil, adam 'çatışma' sözcüğünü kullandı ve buna büyük özen gösterdi– seyri sırasında Arz radyoaktif hale gelmiş."

Trevize açık bir kızgınlıkla, "Bu gülünç, Janov," dedi. "Bir dünya nasıl radyoaktif hale gelebilir ki? Her dünya oluştuğu andan itibaren o ya da bu dereceye kadar hafifçe radyoaktif olur ve bu radyoaktivite yavaşça bozunuma uğrar. Sonradan radyoaktifleşmez."

Pelorat omuz silkti. "Sana sadece onun bana söylediğini söylüyorum. O da bana kendisinin ona sadece duyduğunu anlatan birinden duyduğunu anlatıyordu ve bu böyle devam eder. Bu halk hikâyesidir, nesiller boyunca tekrar tekrar anlatılır ve her yeni anlatımda kimbilir ne tür bozulmalara uğrar."

"Bunu anlıyorum, ama ortada hikâyeyi eski bir zamanda donduran ve bize şu hikâyeden daha doğru bir şey verebilen hiç kitap, belge, eski tarih kaydı filan yok mu?"

"Aslında ona bu soruyu sormayı başardım ve cevabı hayır oldu. Belli belirsiz eski zamanlarda bu konuda kitaplar olduğunu ve bunların uzun zaman önce kaybolduğunu, fakat bize anlattığı şeyin o kaybolan kitaplarda yazan şey olduğunu söyledi."

"Evet, iyice bozulmuş. Aynı hikâye. Ziyaret ettiğimiz bütün dünyalarda Arz'a ait kayıtlar o ya da bu şekilde kaybolmuş. Eee, Arz'daki radyoaktivitenin nasıl başladığını söyledi mi?"

"Ondan hiç bahsetmedi. Söylemeye en yaklaştığı şey bundan Uzaycıların sorumlu olduğu olduğu oldu, ama sonra Uzaycıların Arz'daki insanların bütün kötü olayların suçunu yükledikleri şeytanlar olduklarını anladım. Radyoaktivite–"

O anda net bir ses onunkini bastırdı. "Bliss, ben bir Uzaycı mıyım?"

Fallom iki odanın arasındaki dar kapıda duruyordu. Saçı darmadağın olmuş, giydiği (Bliss'in daha geniş vücut hatları için tasarlanmış) gece elbisesi bir omzundan aşağı kayarak gelişmemiş memesini ortaya çıkarmıştı.

Bliss, "Dışarıdan bizi dinleyecek olanlardan endişeleniyoruz, ama içeridekini unutuyoruz," dedi. "Şimdi Fallom, bunu neden söylüyorsun?"Doğruldu ve çocuğa doğru yürüdü.

Fallom, "Onlarda olandan bende yok," –iki aamı işaret ediyordu–, "sende olandan da yok, Bliss. Ben farklıyım. Bunun nedeni bir Uzaycı olmam mı?"

Bliss yatıştırıcı bir sesle, "Öylesin, Fallom," dedi, "ama küçük farklıklar önemli değil. Yatağa geri dön."

Fallom Bliss'in ondan her istediğinde olduğu gibi itaatkarlaştı. Dönüp, "Ben bir şeytan mıyım? Şeytan nedir?" dedi.

Bliss omzunun üzerinden, "Biraz beni bekleyin, döneceğim," dedi.

Beş dakika içinde de döndü. Başını iki yana sallıyordu. "Ben onu uyandırana kadar uyuyacak. Sanırım bunu daha önce yapmalıydım, ama zihinde yapılacak herhangi bir değişiklik gereklilikten kaynaklanmalı." Sonra savunmaya geçerek, "Kendi cinsel organlarıyla bizimkiler arasındaki farklar üzerine derin derin düşünmesine izin veremem," dedi.

Pelorat, "Bir gün hermafrodit olduğunu öğrenmesi gerekecek," dedi.

"Bir gün," dedi Bliss, "ama şimdi değil. Hikâyene devam et, Pel."

"Evet," dedi Trevize, "başak bir şey daha yarıda kesmeden önce."

"Şey, Arz radyoaktifleşmiş, en azından kabuğu radyoaktifleşmiş. O sırada Arz'ın çok büyük bir nüfusu varmış ve bu nüfus büyük bölümü yeraltında bulunan devasa şehirlerde toplanmış–"

"Bu kesinlikli böyle değildir," diye araya girdi Trevize. "Bir dünyanın altın çağını göklere çıkaran yerel bir vatanseverlik olmalı ve alıntılar da altın çağındaki, Galaksi çağındaki bir dünyalar sistemi olan İmparatorluk'nun merkezi olduğu dönemdeki Trantor'un bozulmuş halinden ibaret olmalı."

Pelorat durakladı, sonra, "Golan, gerçekten, bana kendi işimi öğretmemelisin," dedi. "Biz mitoloji uzmanları mitlerin ve efsanelerin aktarımlar, ahlaki dersler, doğa döngüleri ve yüzlerce başka bozucu etki içerdiklerini biliriz ve onları aradan çıkarıp gerçeğin özü olabilecek şeye ulaşmaya çalışırız. Aslında aynı teknikler en ciddi tarih kitaplarına da uygulanmalıdır, çünkü hiç kimse açık ve aşikar doğruyu yazmaz –tabii böyle bir şeyin var olduğu bile söylenebilirse. Şimdilik sana aşağı yukarı Monolee'nin bana anlattığı şeyleri anlatıyorum, ama herhalde ben kendim de bozuyorumdur, ne kadar bundan kaçınmaya çalışırsam kaçınayım."

"Pardon," dedi Trevize. "Devam et, Janov. Seni gücendirmek istemedim."

"Ben de gücenmedim. Var olduklarını farz edersek bu devasa şehirler radyoaktivite yavaşça yoğunlaştıkça çürümüşler ve küçülmüşler, sonunda nüfus eski miktarının küçük bir oranına düşmüş ve nispeten radyasyonsuz olan bölgelere tehlikeli bir şekilde tutunmuş. Gezegen katı bir doğum kontrolüyle ve altmış yaşın üzerindeki insanlara ötenazi uygulanmasıyla sabit tutulmuş."

"Bu korkunç," dedi Bliss öfkeyle.

"Kuşkusuz," dedi Pelorat, "ama Monolee'ye göre böyle yapıyorlarmış ve bu doğru olabilir çünkü, kesinlikle Arzlı

insanları övücü bir yanı yok ve övücü olmayan bir yalanın uydurulması ihtimali de fazla değil. Bir zamanlar Uzaycıların aşağıladığı ve ezdiği Arzlıları şimdi de İmparatorluk aşağılıyor ve eziyormuş, fakat bu konuda da çok baştan çıkarıcı bir duygu olan kendine acımadan ileri gelen bir abartma olabilir. Mesela–"

"Evet, evet, Pelorat, başka bir zaman. Lütfen Arz'ı anlatmaya devam et."

"Özür dilerim. İmparatorluk iyiliksever bir anında kirlenmiş toprağı gemilerle götürüp yerine ithal radyasyonsuz toprak koymayı kabul etmiş. Elbette bu çok büyük bir işmiş ve İmparatorluk çok geçmeden yorulmuş, bunun ana sebebi bu dönemin (eğer tahminim doğruysa) 5. Kandar'ın düşüşüyle aynı döneme denk gelmesi olmalı. O olaydan sonra İmparatorluk Arz dışında birçok sorunla karşı karşıya kaldı.

"Radyoaktivite yoğunlaşmaya, nüfus da azalmaya devam etmiş ve sonunda İmparatorluk bir başka iyilikseverlik anında nüfusun geri kalan kısmını kendilerine ait başka bir dünyaya, kısacası bu gezegene taşımayı önermiş."

"Görünüşe göre daha eski bir dönemde bir keşif gezisinde okyanusa canlılar aktarılmış, bu sayede Arzlıların oraya taşınması planlarının geliştirildiği dönemde Alfa'da tamamen oksijenli bir atmosfer ve bol miktarda besin rezervi varmış. Galaksi İmparatorluğu'nun dünyalarının hiçbiri de bu gezegene göz dikmemiş, çünkü ikili sistemlerin yıldızları çevresinde dönen gezegenlere yönelik kesin ve doğal antipati varmış. Herhalde bu tür sistemlerde o kadar az uygun gezegen var ki uygun olanlar bile onlarda bir sorun

olması gerektiği varsayımı nedeniyle reddediliyor. Bu yaygın bir düşünce biçimidir. Örneğin çok bilinen bir örneği–"

"Çok bilinen örneği daha sonra anlatırsın, Janov," dedi Trevize. "İnsanların taşınmasına dön."

Pelorat artık biraz aceleyle konuşarak, "Geriye sadece bir toprak tabanı hazırlamak kalmış," dedi. "Okyanusun en sığ kısmı bulunmuş ve daha derin kısımlardan toprak çıkarılarak sığ deniz tabanına eklenmiş ve böylece Yeni Arz adası oluşturulmuş. Kayalar ve mercanlar taraklarla yukarıya taşınmış ve adaya eklenmiş. Kök sistemlerinin yeni toprağı sıkılaştırmasına yardımcı olmak için kara bitkileri ekilmiş. İmparatorluk bir kez daha çok büyük bir işle karşı karşıya kalmış. Belki de başta kıtalar oluşturulması planlanıyordu, fakat bu tek ada oluşturulduktan sonra Okyanus'un iyilikseverlik anı geride kalmış.

"Arz'ın nüfusunun geri kalan kısmı buraya getirilmiş. İmparatorluk'un filoları adamlarını ve makineleri geri çekmişler ve asla geri dönmemişler. Yeni Arz'da yaşayan Arzlılar kendilerini tam bir yalıtılmışlık içinde bulmuşlar."

Trevize, "Tam mı?" dedi. "Monolee biz gelene kadar Galaksi'de başka bir yerden hiç kimsenin gelmediğini mi söyledi?"

"Neredeyse tam," dedi Pelorat. "Sanırım batıl inanç nedeniyle ikili sistemlerin sevilmemesini bir yana bıraksak bile, buraya gelmek için bir sebep kalmamıştı. Arada bir, çok aralıklı olarak bizimki gibi gemiler gelmiş, ama sonunda ayrılmışlar ve asla hemen arkalarından başka gemiler gelmemiş. Hepsi bu kadar."

"Monolee'ye Arz'ın konumunu sordun mu?"dedi Trevize.

"Elbette sordum. Bilmiyordu."

"Nasıl Arz'ın tarihi hakkında bu kadar bilgi sahibi olup konumunu bilmeyebiliyor?"

"Ona özel olarak Alfa'dan bir parsek civarı mesafede bulunan yıldızın Arz'ın çevresinde döndüğü güneş olması ihtimalinin olup olmadığını sordum. Bir parseğin ne olduğunu bilmediğini söyledi, ben de astronomik olarak kısa bir mesafe olduğunu söyledim. Kısa da olsa uzun da olsa, Arz'ın konumunu bilmediğini ve bilen herhangi birini de bilmediğini ve ona göre Arz'ı bulmaya çalışmanın yanlış olduğunu söyledi. Uzayda ebediyete kadar hareket etmesine izin verilmeli dedi."

Trevize, "Onunla hemfikir misin?" dedi.

Pelorat acıyla başını iki yana salladı. "Pek değil. Ama adam radyoaktivitenin artma oranı göz önüne alınırsa gezegenin insanlar taşındıktan kısa bir süre sonra tamamen yaşanmaz hale gelmiş olması gerektiğini ve şu anda aşırı bir şekilde yandığı için kimsenin ona yaklaşamayacağını söyledi."

Kesin bir şekilde, "Saçmalık," dedi Trevize. "Bir gezegen radyoaktif hale gelemez ve böyle olsa bile radyoaktivitesi sürekli olarak artamaz. Radyoaktivite yalnızca azalabilir."

Ama Monolee bundan çok emin. Çeşitli dünyalarda konuştuğumuz birçok insan bu konuda, Arz'ın radyoaktif olduğunda hemfikirler. Kesinlikle devam etmek faydasız."

80

TREVİZE derin bir nefes aldı, sonra sesini dikkatle kontrol altına alarak, "Saçmalık, Janov," dedi. "Bu doğru değil."

Pelorat, "Hadi ama eski dostum, bir şeye yalnızca inanmak istediğin için inanmamalısın," dedi.

"İsteklerimin bu işle bir ilgisi yok. Ardı ardına gittiğimiz dünyalarda Arz'a dair bütün kayıtların yok edildiğini görüyoruz. Eğer saklanacak bir şey yoksa, Arz yanına yaklaşılamayan ölü, radyoaktif bir dünyaysa bu neden yapılmış olsun ki?"

"Bilmiyorum, Golan."

"Evet, biliyorsun. Melpomenia'ya yaklaştığımız sırada radyoaktivitenin pekala madalyonun öbür yüzü olabileceğini söyledin. Doğru bilgileri ortadan kaldırmak için kayıtlar silinir, yanlış bilgiler yerleştirmek için radyoaktivite hikâyesi verilir. Bunların her ikisi de Arz'ı bulma girişiminde bulunanları caydırır ve biz bu oyuna gelip caymamalıyız."

Bliss, "Aslında anlaşıldığı kadarıyla yankıdaki yıldızın Arz'ın güneşi olduğunu düşünüyorsun," dedi. "O halde neden radyoaktivite meselesini tartışmaya devam ediyorsun? Ne fark eder? Neden yakındaki yıldıza gidip Arz olup olmadığına ve eğer öyleyse nasıl bir yer olduğuna bakmıyoruz?"

"Çünkü Arz'dakiler kendilerine özgü bir biçimde olağanüstü kuvvetli olmalılar ve ben o dünya ve sakinleri hakkında biraz bilgi edinip öyle yaklaşmayı tercih ederim," dedi Trevize. "Bu durumda, hâlâ Arz hakkında cahil olduğuma göre, ona yaklaşmak tehlikeli. Sizi burada, Alfa'da bırakıp Arz'a kendim gitmeye niyetliyim. Bir hayatı tehlikeye sokmak yeter."

İçtenlikle "Hayır, Golan," dedi Pelorat. "Bliss ile çocuk burada bekleyebilir, ama ben seninle gelmeliyim. Daha sen doğmadan Arz'ı aramaya başlamıştım ve hedefe bu kadar yaklaşılmışken tehdit eden ne tehlikeler olursa olsun geride kalamam."

"Bliss ile çocuk burada beklemeyecek," dedi Bliss. "Ben Gaia'yım ve Gaia bizi Arz'a karşı bile koruyabilir."

Trevize, "Umarım haklısındır," dedi karamsarlıkla, "ama Gaia Arz'ın onun kuruluşundaki rolüyle ilgili bütün eski anıların ortadan kaldırılmasını engelleyemedi."

"O Gaia'nın eski dönemlerinde, henüz iyi düzenlenmemiş, yeterince gelişmemiş haldeyken yapılmıştı. Şimdi işler değişti."

"Umarım öyledir. –Yoksa bu sabah Arz hakkında bizim edinmediğimiz bilgiler mi edindin? Senden burada yakında görebileceğin yaşlı kadınların bazılarıyla konuşmanı istemiştim."

"Konuştum da."

Trevize, "Peki ne öğrendin?" dedi.

"Arz hakkında hiçbir şey. O konuda tam bir boşluk var."

"Ah."

"Ama gelişmiş bir biyoteknolojileri var."

"Öyle mi?"

"Bu küçük adada sayısız bitki ve hayvan türü yetiştirip denemişler ve işe az türle başlamalarına karşın uygun, istikrarlı ve kendi kendini destekleyen bir ekolojik denge tasarlamışlar. Birkaç bin yıl önce buraya vardıkları zaman buldukları okyanus canlılarını geliştirmiş, besleyici değerle

rini arttırmış ve lezzetlerini iyileştirmişler. Bu dünyayı böyle bir bolluk diyarına dönüştüren onların biyoteknolojileri olmuş. Kendileri için de bazı planları var."

"Ne tür planlar?"

Bliss, "Şu anki koşullarda, böyle dünyalarında var olan tek küçük toprak parçasının üzerinde mahsur kalmış haldeyken makul olarak menzillerini genişletmeyi bekleyemeyeceklerini çok iyi biliyorlar, fakat amfibik hale gelme hayalleri kuruyorlar," dedi.

"Ne hale gelme ne?"

"Amfibik. Akciğerlere ek olarak solungaçlar geliştirmeyi planlıyorlar. Deniz altında uzun süreler boyunca kalmayı, sığ bölgeler bulmayı ve okyanusun tabanına yapılar inşa etmeyi hayal ediyorlar. Beni bilgilendiren kişi bu konuda oldukça coşkuluydu, fakat Alfalıların bunu bayağı bir yüzyıldır hedeflediğini ama şimdiye kadar bir ilerleme kaydedildiyse bile bunun çok az olduğunu kabul etti.

Trevize, "Bunlar bizden daha gelişkin olabilecekleri iki alan; hava durumu kontrolü ve biyoteknoloji," dedi. "Nasıl teknikleri olduğunu merak ediyorum."

"Uzmanlar bulmamız gerekir," dedi Bliss, "ve onların da bu konuda konuşmaya istekli olmaları gerekir."

Trevize, "Buradaki ana ilgi alanımız bu değil, fakat bu minyatür dünyadan bilgi edinmeye çalışmak şüphesiz Vakıf'ın çıkarına olacaktır," dedi.

Pelorat, "Biz şu anda da Terminus'ta hava durumunu gayet iyi kontrol etmeyi başarıyoruz," dedi.

"Birçok dünyada kontrol iyi," dedi Trevize, "fakat bu

hep o dünyanın tamamında yapılıyor. Burada Alfalılar hava durumunu dünyalarının küçük bir parçasında kontrol ediyorlar ve bizde olmayan tekniklere sahip olmalılar. Başka bir şey var mı, Bliss?"

"Sosyal davetler. Bunlar çiftçilikten ve balıkçılıktan ayırabildikleri bütün zamanlarda tatil yapan insanlar gibi görünüyor. Bu akşam yemekten sonra bir müzik festivali olacak. Size bunu zaten söyledim. Yarın gün içinde bir kumsal festivali olacak. Anlaşılan o ki adanın kenarlarında her tarafta tarlaları bırakıp gelebilen herkesin suyun tadını çıkarabilmesi ve güneşi kutlaması için bir toplaşma olacak, çünkü sonraki gün yağmur yağacak. Sabahleyin balıkçılık filosu yağmurdan önce davranıp geri dönecek ve akşam da tutulan balıkların tadılacağı bir yemek festivali yapılacak."

Pelorat inledi. "Öğünler şu haliyle de yeterince heybetli. Bir yemek festivali nasıl olur?"

"Anladığım kadarıyla onda esas miktar değil çeşit olacak. Her halükarda dördümüz birden bütün festivallere, özellikle de bu akşamki müzik festivallerine katılmak üzere davetliyiz."

"Antik enstrümanların olduğu mu?" diye sordu Trevize.

"Doğru."

"Bu arada, onları antik yapan nedir? Basit bilgisayarlar olmaları mı?"

"Hayır, hayır. İşin özü burada. Bu elektronik müzik değil, mekanik müzik. Bana açıkladılar. Yayları gıcırdatıyorlar, borulara üflüyorlar ve yüzeylere vuruyorlar."

Trevize dehşete düşmüş bir halde, "Umarım bunu uydu-

ruyorsundur," dedi.

"Hayır, uydurmuyorum. Ve anlaşıldığı kadarıyla borulardan birini de –adını unutup duruyorum– senin Hiroko'n üfleyecekmiş ve buna tahammül etmen gerekecek."

"Bana gelince," dedi Pelorat, "seve seve giderim. İlkel müzik hakkında çok az şey biliyorum ve onu dinlemek istiyorum."

Trevize soğuk bir sesle, "O 'benim Hiroko'm' değil," dedi. "Ama enstrümanlar bir zamanlar Arz'da kullanılan türdekiler midir dersin?"

"Öyle anladım," dedi Bliss. "En azından Alfalı kadınlar enstrümanların ataları buraya gelmeden çok önce tasarlandığını söylüyorlar."

"O halde," dedi Trevize, "Arz hakkında vermeleri olası olan bilgiler varsa bütün o sürtmeleri, yumuşak üflemeleri ve çarpmaları dinlemeye değebilir."

81

TUHAF olanı şu ki, müzik dolu bir akşam geçirme fikrinden en fazla heyecanlanan Fallom oldu. Bliss ile ikisi dairelerinin arkasındaki küçük ek binada banyo yaptılar. Banyonun sıcak ve soğuk (daha doğrusu ılık ve serin) suyu, bir leğeni ve bir de klozeti vardı. Tamamen temiz ve kullanılabilirdi, hatta akşamüstü güneşi altında iyi ışık alıyordu ve neşeliydi.

Fallom her zamanki gibi Bliss'in memelerinden büyülenmişti ve Bliss (artık Fallom Galaktik dili anlayabildiği için) onun dünyasında insanların böyle olduklarını söyle-

mek zorunda kaldı. Bunun üzerine Fallom kaçınılmaz olarak, "Neden?" diye sordu ve Bliss de biraz düşündükten sonra buna cevap vermenin mantıklı bir yolunun olmadığına karar vererek o evrensel, "Çünkü!" cevabını verdi.

Banyoları bittiğinde Bliss Fallom'un onlara Alfalıların verdiği iç çamaşırlarını giymesine yardınm etti ve eteğin iç çamaşırlarının üzerine giyiliş sistemini çözdü. Fallom'un belinden üstünü çıplak bırakmak makul görünüyordu. Kendisi ise belinin altı için Alfalıların giysilerini kullanırken (kalçalarını çok sıkı sarıyorlardı), üstüne kendi bluzunu giydi. Bütün kadınların memelerini sergilediği bir toplumda kendi göğüslerini sergileme yönünde çok çekingen davranmak aptalca görünüyordu, özellikle de kendi memelerinin büyük olmadığı ve diğer kadınlarınki kadar biçimli oldukları düşünülürse –ama yine de onları saklıyordu işte.

Sonra iki adam sırayla ek binaya girdiler. Trevize girerken erkeklerin geneli gibi kadınların harcadığı zamandan şikayet etti.

Bliss eteğin Fallom'un oğlansı kalçaları ve poposu üzerinde yerinde duracağından emin olmak için çocuğu kendi etrafında çevirdi. "Bu çok hoş bir etek, Fallom," dedi. "Onu sevdin mi?"

Fallom bir aynaya dik dik baktı ve, "Evet sevdim," dedi. "Ama üstümde hiçbir şey yokken üşümez miyim?" dedi ve ellerini çıplak göğsünün üzerinde gezdirdi.

"Sanmıyorum, Fallom. Bu çok ılık bir dünya."

"Senin üzerinde bir şey var."

"Evet, var. Benim dünyamda usül böyle. Şimdi Fallom,

akşam yemeği sırasında ve sonrasında yanımızda birçok Alfalı olacak. Buna dayanabilir misin dersin?"

Fallom sıkıntılı görünüyordu, Ama Bliss, "Sağ tarafında oturacağım ve senin elini tutacağım," diye sözlerini sürdürdü. "Pel de diğer tarafında oturacak ve Trevize de masada karşına oturacak. Hiç kimsenin seninle konuşmasına izin vermeyeceğiz ve senin de hiç kimseyle konuşman gerekmeyecek."

Fallom en tiz sesiyle, "Deneyeceğim, Bliss," dedi.

"Daha sonra ise," dedi Bliss, "bazı Alfalılar kendi özel usülleriyle bizim için müzik yapacaklar. Müziğin ne olduğunu biliyor musun?" En iyi sesiyle mırıldanarak elektronik armoniyi taklit etti.

Fallom'un yüzü aydınlandı. "Yani–" Son sözcüğü kendi dilinde söyledi, sonra şarkı söylemeye başladı.

Bliss'in gözleri büyüdü. Bu çılgınca da olsa çok güzel ve bol ses titremesi barındıran bir şarkıydı. "Evet doğru. Müzik," dedi.

Fallom heyecanla, "Jemby her zaman" –duraksadı, sonra Galaktik dildeki sözcüğü kullanmaya karar verdi– "müzik çalardı. Müziği bir, yine kendi dilinde bir sözcük–" ile çalardı.

Bliss şüpheyle sözcüğü tekrar etti. "Bir fiful ile mi?"

Fallom güldü. "Fiful değil,–"

Her iki sözcük o şekilde bitişik olduğu zaman Bliss farkı duyabiliyordu ama ikinci sözcüğü telaffuz edemiyordu. "Görünüşü nasıl?" diye sordu.

Fallom'un henüz yetersiz olan Galaktik dil kelime da-

ğarcığı doğru bir tanımlama yapmasına yetmedi ve el hareketleri de Bliss'in zihninde herhangi bir şekli net olarak canlandırmadı.

"Bana onu nasıl çalacağımı gösterdi," dedi Fallom gururla. Parmaklarımı tıpkı Jemby'nin kullandığı gibi kullanıyordum, ama yakında kullanmama gerek olmayacağını söylüyordu."

"Bu harika, tatlım," dedi Bliss. "Akşam yemeğinden sonra Alfalıların senin Jemby'n kadar iyi çalıp çalmadıklarını göreceğiz."

Fallom'un gözleri parladı ve izleyecekleri şeye ilişkin hoş düşüncelere dalarak bütün çevresindeki kalabalığa, gülüşmelere ve gürültüye rağmen cömert yemeği sorunsuz atlattı. Yalnızca bir kere, çok yakınlarında bir tabak kazayla düşerek heyecan çığlıklarına yol açtığı zaman Fallom korkmuş göründü ve Bliss hemen onu kendine çekip sıcak ve koruyucu bir şekilde kucakladı.

Pelorat'a, "Kendi başımıza yemek yemeyi ayarlayabilir miyiz merak ediyorum," diye mırıldandı. "Aksi takdirde bu dünyadan ayrılmamız gerekecek. Bütün bu Yalıtılmış hayvan proteinlerini yemek yeterince kötü, ama bunu huzur içinde yapabilmem gerekiyor."

"Yalnızca neşeliler," dedi Pelorat. O ilkel davranış ve düşünceler başlığı altına girdiğini düşündüğü mantık dahilindeki her şeye tahammül edebilirdi.

Ardından akşam yemeği sona erdi ve müzik festivalinin yakında başlayacağı açıklaması yapıldı.

82

MÜZİK festivalinin yapılacağı salon yemek odasıyla yaklaşık aynı büyüklükteydi ve yüz elli civarı insana yetecek kadar açılır kapanır sandalye vardı (Trevize bunların çok rahatsız olduklarını fark etti. Ziyaretçiler şeref konukları olarak ön sıraya götürüldüler ve farklı Alfalılar nazikçe giyimlerini methettiler.

Her iki adam da belden yukarı çıplaktı ve Trevize bu her aklına geldiğinde karın kaslarını geriyor ve ara ara da siyah kıllarla kaplı göğsüne kendinden hoşnut bir beğeniyle gözlerini dikiyordu. Çevresinde olup biten her şeyi coşkuyla inceleyen Pelorat kendi görünüşüyle ilgilenmiyordu. Bliss'in bluzu gizli, şaşkınlık dolu bakışların hedefi oluyordu, ama o konuda hiçbir şey söylenmedi.

Trevize salonun yalnızca yarı yarıya dolu olduğuna ve tahminen erkeklerin birçoğu denizde olduğu için dinleyenlerin büyük bir çoğunluğunun kadınlardan oluştuğuna dikkat etti.

Pelorat Trevize'yi dürttü ve "Elektrikleri var," diye fısıldadı.

Trevize duvarlardaki dikey tüplere ve zemindeki başka tüplere baktı. Bunlar yumuşak bir ışık yayıyordu.

"Floresans," dedi. "Çok ilkel."

"Evet, ama iş görüyorlar ve odalarımızda ve ek binada da o şeylerden var. Sadece dekoratif olduklarını düşünmüştüm. Onları nasıl çalıştıracağımızı bulabilirsek gece karanlıkta kalmak zorunda kalmayız."

Bliss aksi aksi, "Bize söyleyebilirlerdi," dedi.

Pelorat, "Bileceğimizi, herhangi birinin bileceğini düşündüler," dedi.

O anda perdelerin ardından dört kadın çıktı ve grup halinde öndeki boşluğa oturdu. Her biri elinde cilalı tahtadan, diğerlerindekilere benzer şekilli birer enstrüman tutuyordu, ama bir tanesini tasvir etmek o kadar kolay değildi. Enstrümanların birbirinden başlıca farkı boyutlarıydı. Bir tanesi gayet küçüktü, ikisi biraz daha büyüktü, dördüncüsü ise çok daha büyüktü. Ayrıca her bir kadının diğer elinde birer uzun çubuk vardı.

Kadınlar içeri girerlerken izleyiciler hafifçe ıslık çaldılar, dört kadın da buna karşılık olarak eğildi. Her bir kadının memelerinin çevresine sanki enstrümana dokunmalarını engellemek için bir tülbent sıkıca bağlanmıştı.

Bu ıslıkları tasvip veya hoşnut beklenti işareti olarak yorumlayan Trevize nezaket gereği kendisi de ıslık çaldı. Fallom bunu duyunca ıslıktan çok daha öte olan titrek bir ses çıkardı. Sesi dikkat çekmeye başlıyordu ki Bliss çocuğun elini eliyle sıkarak onu susturdu.

Kadınların üçü hazırlık yapmadan enstrümanlarını çenelerinin altına koydular, en büyük enstrüman ise dördüncü kadının ayakları arasında kaldı ve zemine dayandı. Her bir kadın sağ elindeki uzun çubuğu neredeyse enstrümanın bir ucundan öbür ucuna kadar uzanan tellerin üzerinde gezdiriyor, bu arada sol el parmaklarını bu tellerin üst uçları üzerinde hızla dolaştırıyordu.

Trevize bunun beklediği "gıcırdatma" olduğunu düşündü, fakat hiç de gıcırdatma gibi bir ses çıkarmıyordu. Ardı

ardına yumuşak ve melodik notalar çıkıyordu; her bir enstrüman kendi başına bir şey yapıyor ve bütün hoşnut edici bir şekilde birleşiyordu.

Elektronik müziğin (Trevize elinde olmadan onu "gerçek müzik" olarak düşünüyordu) sonsuz karmaşıklığından yoksundu ve belirgin bir tekdüzeliği vardı. Yine de zaman geçtikçe kulakları bu tuhaf ses sistemine uyum sağladı ve ince farkları duymaya başladı. Bunu yapmak zorunda kalmak yorucuydu; özlemle gerçek müziğin yaygarasını, matematiksel kesinliğini ve saflığını düşündü, fakat bu basit tahta cihazların müziğini yeterince uzun süre dinlerse pekala onu sevmeye başlayabileceği aklından geçti.

Hiroko ancak konserin yaklaşık kırk beşinci dakikasından sonra sahneye çıktı. Ön sırada oturan Trevize'yi fark etti ve ona gülümsedi. Trevize de tasvip etmek için yumuşak ıslıklar çalan izleyicilere bütün kalbiyle eşlik etti. Hiroko uzun ve çok süslü eteğiyle, saçında büyük bir çiçekle ve (görünüşte) enstrümana dokunmaları tehlikesi olmadığı için açıkta bırakılmış memeleriyle çok güzel görünüyordu.

Enstrümanının yaklaşık bir metrenin üçte ikisi uzunluğunda ve neredeyse iki santimetre çapında siyah tahta bir tüp olduğu ortaya çıktı. Hiroko enstrümanı dudaklarına doğru kaldırdı ve bir ucunun yakınındaki bir açıklıktan üfleyerek ince, hoş bir nota çıkardı. Parmaklarıyla tübün gövdesi üzerindeki madeni nesnelerle oynadıkça notanın oktavı dalgalandı.

İlk ses çıkar çıkmaz Fallom Bliss'in kolunu kavradı ve, Bliss bu bir –ve Bliss sözcüğü "fiful" gibi duydu.

Bliss başını Fallom'a doğru sertçe eğdi, o ise daha alçak bir sesle, "Ama o!" dedi.

Başkaları da Fallom'dan tarafa bakıyorlardı. Bliss elini sertçe Fallom'un ağzının üzerine koydu ve çocuğun kulağına doğru eğilerek neredeyse bilinçaltına uzanacak kadar güçlü bir şekilde, "Sessiz!" diye fısıldadı.

Fallom ondan sonra Hiroko'nun çalışını sessizce dinledi, ama parmaklarını sanki enstrümanın gövdesi üzerindeki nesnelere işletirmiş gibi düzensiz bir şekilde oynatıyordu.

Konserdeki son müzisyen yanları oluklu bir enstrümanı omuzlarına asmış yaşlı bir adamdı. Enstrümanı içeri dışarı hareket ettirirken bir eli de bir ucundaki beyaz ve siyah nesnelerin üzerinde şimşek gibi dolaşıyor ve onlara gruplar halinde basıyordu.

Trevize bu sesi özellikle yorucu, gayet ilkel buldu ve nahoş bir şekilde Aurora'daki köpeklerin havlamasının anılarına benzer buldu –ses havlamaya benzediğinden değil, fakat neden olduğu duygular benzerdi. Bliss ellerini kulaklarının üzerine koymak istermiş gibi görünüyordu ve Pelorat da kaşlarını çatmıştı. Sadece Fallom müzikten hoşlanıyor gibiydi, zira ayağını hafifçe yere vuruyordu ve Trevize buna dikkat ettiği zaman kendi de şaşırarak müziğin Fallom'un ayak vuruşlarına uyan bir temposu olduğunun farkına vardı.

Sonunda müzik sona erdiğinde müthiş bir ıslık fırtınası duyuldu, Fallom'un titrek ıslığı açıkça diğer hepsinden daha fazla duyuluyordu.

Ardından izleyiciler parçalanıp küçük konuşma gruplarına bölündüler ve ortalığı gürültü ve yaygaraya boğdular;

Alfalılar bütün toplu etkinliklerde böyleymiş gibi görünüyordu. Konserde çalmış olan çeşitli müzisyenler odanın önünde ayakta durdular ve onları kutlamaya gelen insanlarla sohbet ettiler.

Fallom Bliss'in elinden kurtulup Hiroko'ya doğru koştu. Nefes nefese, "Hiroko," diye bağırdı. "Görmeme izin ver–"

"Neyi, küçüğüm?" dedi Hiroko.

"Müzik çaldığın aleti."

"Ah." Hiroko güldü. "O bir flüt, küçüğüm."

"Görebilir miyim?"

"Pekala." Hiroko bir kutuyu açtı ve enstrümanı çıkardı. Enstrüman üç parça halindeydi, ama Hiroko onu çabucak birleştirdi, ağız kısmı dudaklarına gelecek şekilde Fallom'a doğru tuttu ve, "İşte, nefesini buradan üflüyorsun," dedi.

Fallom hevesle, "Biliyorum, biliyorum," deyip flüte uzandı.

Hiroko otomatik olarak enstrümanı geri çekti ve yukarıda tuttu. "Üfle yavrum, ama dokunma."

Fallom hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. "O halde ona bakabilir miyim? Dokunmayacağım."

"Elbette, küçüğüm."

Flütü tekrar uzattı ve Fallom ona ciddiyetle gözlerini dikti.

Ardından odadaki floresan ışıklandırma çok hafifçe azaldı ve biraz kararsız ve dalgalı bir flüt notası sesi odayı doldurdu.

Hiroko hayretinden neredeyse flütü elinden düşürecek-

ti; Fallom "Başardım," diye bağırdı. "Başardım. Jemby bir gün başarabileceğimi söylüyordu."

"O sesi çıkaran sen miydin?"

"Evet, bendim. Bendim."

"Fakat bunu nasıl yaptın, çocuk?"

Bliss utancından kızararak, "Özür dilerim, Hiroko," dedi. Ben onu götürürüm."

"Hayır," dedi Hiroko. "Bunu tekrar yapmasını diliyorum."

En yakındaki Alfalılardan birkaçı izlemek üzere toplanmıştı. Fallom çok çaba sarfediyormuş gibi alnını kırıştırdı. Floresanlar öncekinden daha fazla karardı ve yine bir flüt notası duyuldu. Bu seferki temiz ve dengeliydi. Sonra flütün gövdesi üzerindeki madeni nesneler kendiliğinden hareket edince nota dengesizleşti.

Fallom "Bu biraz farklı," dedi. Flütü harekete geçiren hava gücüyle sevk ettiği hava değil de kendi nefesiymiş gibi biraz nefes nefese kalmıştı.

Pelorat Trevize'ye, "Enerjiyi floresanları besleyen elektrik akımından alıyor olmalı," dedi.

Hiroko kısık bir sesle, "Tekrar dene," dedi.

Fallom gözlerini kapadı. Nota şimdi daha yumuşaktı ve daha sıkı kontrol altındaydı. Flüt hiçbir parmakla yönlendirilmeden, bunun yerine Fallom'un beyninin hâlâ olgunlaşmamış lobları vasıtasıyla dönüştürülen, uzaktan gelen enerjiyle hareket ettirilerek kendi kendine çalıyordu. Neredeyse rastgele başlayan notalar ahenkli bir nota dizisine dönüştü ve salondaki herkes Hiroko ve Fallom'un çevresine toplan-

dı. Hiroko flütü baş ve işaret parmaklarıyla iki ucundan hafifçe tutuyor, Fallom da gözlerini kapamış, havanın akışını ve tuşların hareketini yönlendiriyordu.

"Bu benim çaldığım parça," diye fısıldadı Hiroko.

Fallom başıyla hafifçe onaylayıp konsantrasyonunu bozmamaya çalışarak "Onu hatırlıyorum," dedi.

Bittiğinde Hiroko "Tek bir nota bile atlamadın," dedi.

"Ama doğru değil, Hiroko. Doğru çalmadın."

Bliss, "Fallom!" dedi. "Bu terbiyesizlik. Böyle–"

"Lütfen," dedi Hiroko kesin bir sesle, "araya girmeyin. Neden doğru çalmadım, çocuk?"

"Çünkü ben farklı çalardım."

"O halde göster bana."

Flüt yine çalmaya başladı, fakat şimdi daha karmaşık bir şekilde çalıyordu, zira tuşları iten kuvvetler bunu öncekine daha çabuk, daha hızlı bir seri halinde ve daha süslü kombinasyonlarla yapıyordu. Müzik öncekinden daha karmaşık ve çok daha duygusal ve etkileyiciydi. Hiroko hareketsiz duruyordu ve odanın dört bir yanında hiçbir ses çıkmıyordu.

Fallom çalmayı bitirdikten sonra bile hiçbir ses çıkmadı, sonunda Hiroko derin bir nefes aldı ve, "Küçüğüm, bunu daha önce çaldın mı?" diye sordu.

"Hayır," dedi Fallom, "bundan önce sadece parmaklarımı kullanabiliyordum ve parmaklarımla da böyle çalamam" Sonra basitçe, hiç böbürlenme izi olmadan, "Hiç kimse çalamaz," dedi.

"Başka bir şey çalabilir misin?"

"Kafamdan bir şey uydurabilirim."

"Doğaçlama yapmayı mı kast ediyorsun?"

Fallom bu sözcüğü duyunca kaşlarını çatıp Bliss'e doğru baktı. Bliss başıyla onaylayınca, "Evet," dedi.

"Öyleyse lütfen doğaçlama yap," dedi Hiroko.

Fallom durakladı ve bir iki dakika düşündü, sonra yavaşça, çok basit bir nota dizisiyle başladı. Bu notalar gayet huzur doluydu. Kullanılan elektriğin miktarı yoğunlaşıp azaldıkça floresan ışıklar da kararıp parlıyordu. Hiç kimse buna dikkat etmiyor gibiydi, zira bu müziğin nedeninden çok etkisiymiş gibi görünüyordu. Sanki hayalete benzeyen elektrikli bir ruh ses dalgalarının buyruklarını yerine getiriyor gibiydi.

Sonra nota kombinasyonu biraz daha yüksek sesle, sonra biraz daha karmaşık olarak, sonra açıkça duyulan temel kombinasyondan hiç uzaklaşmaksızın giderek daha hareketli ve heyecanlandırıcı hale gelen varyasyonlarla tekrarlandı ve bir yerden sonra neredeyse nefes almak bile imkânsız hale geldi. Sonunda yükselmesinden çok daha büyük bir hızla düştü ve bunu ani bir dalış şeklinde yaparak dinleyicilerin zemin seviyesine indiklerinde bile hâlâ havada yüksekte oldukları hissini korumalarına neden oldu.

Ardından yeri göğü inleten bir tantana başladı ve tamamen farklı bir müzik türüne alışkın olan Trevize bile üzüntüyle, "Bunu bir daha hiç duyamayacağım," diye düşündü.

Fallom çok isteksizce sessizliğe gömüldüğü zaman Hiroko flütünü uzattı. "İşte Fallom, bu senin!"

Fallom hevesle flüte uzandı, ama Bliss çocuğun ileri

uzanmış elini yakaladı ve, "Bunu alamayız, Hiroko," dedi. "Bu değerli bir enstrüman."

"Bende başka bir tane daha var, Bliss. Bunun kadar iyi değil, ama böylesi daha iyi. Bu enstrüman onu en iyi çalan insana ait olmalı. Hiç böyle bir müzik dinlemedim ve tam olarak hakkını veremediğim bir enstrümana sahip olmam hata olurdu. Keşke enstrümanın nasıl dokunulmadan çalınabildiğini bilebilseydim."

Fallom flütü aldı ve derin bir mutluluk ifadesiyle göğsüne sıkıca bastırdı.

83

DAİRELERİNDEKİ iki odanın ikisi de birer floresan ışıkla aydınlatılıyordu. Ek binada da üçüncü bir floresan vardı. Işıklar loştu ve altlarında okumak rahatsız ediciydi, ama en azından artık odalar karanlık değildi.

Fakat şimdi dışarıda oyalanıyorlardı. Gökyüzü yıldızlarla doluydu ve bu gece göğünde neredeyse hiç yıldızın olmadığı, yalnızca hafif, küçük kalmış Galaksi bulutunun belirgin olduğu Terminus'tan gelen bir insana her zaman büyüleyici görünürdü.

Hiroko karanlıkta kaybolmalarından, ya da sendelemelerinden korkarak onlara dairelerine kadar eşlik etmişti. Bütün geri dönüş yolu boyunca Fallom'un elini tutmuş, ardından onlar için floresanları yaktıktan sonra da beraberlerinde dışarıda kalmış, çocuğun elini hiç bırakmamıştı.

Bliss yeniden denedi, çünkü şu anda Hiroko'nun zihninde zorlu bir duygular çatışması yaşandığını açıkça görebili-

yordu. "Gerçekten Hiroko, flütünü alamayız."

"Hayır, flüt Fallom'da kalmalı. Ama yine de eşikte görünüyordu.

Trevize gökyüzüne bakmaya devam etti. Gece tamamen karanlıktı. Dairelerinden gelen azıcık ışık bu karanlığa pek az etki ederken uzaktaki diğer ışıkların küçücük kıvılcımları ise neredeyse hiç etki etmiyordu.

"Hiroko, şu çok parlak olan yıldızı görüyor musun? Onun adı ne?" dedi. Hiroko gelişigüzel bir şekilde yukarı baktı ve pek fazla ilgilenmeksizin, "O Yoldaş," dedi.

"Neden öyle deniyor?"

"Bizim güneşimizi seksen Standart Yıl'da dolaşıyor. Senenin bu zamanı bir akşam yıldızı. Ufkun üzerinde olduğu zaman onu gündüz de görebilirsiniz."

İyi, diye düşündü Trevize. Kadın tamamen astronomi cahili değildi. "Alfa'nın daha küçük ve sönük olan, o parlak yıldızdan çok daha uzakta bulunan başka bir yoldaşının daha olduğunu biliyor musun? Teleskop olmadan onu göremezsin." (Kendisi yıldızı görmemiş, onu arama zahmetine katlanmamıştı, ama geminin bilgisayarının bellek bankalarında bu bilgi vardı.)

Hiroko kayıtsızca, "Bu bize okulda öğretildi," dedi.

"Ama ya şu yıldız? Zikzak çizen o altı yıldızı görüyor musun?"

Hiroko, "O Kraliçe takımyıldızı," dedi.

"Neden öyle deniyor?"

"Bu bilgiden yoksunum. Astronomi hakkında hiçbir şey bilmiyorum, saygıdeğer Trevize."

"Zikzakın en altındaki yıldızı, diğer yıldızlardan daha parlak olanını görüyor musun? Onun ismi ne?"

"O bir yıldız. İsmini bilmiyorum."

"Ama iki yoldaş yıldız dışında Alfa'ya en yakın olan yıldız o. Yalnızca bir parsek mesafede."

Hiroko, "Öyle mi diyorsun? Bunu bilmiyordum," dedi.

"O Arz'ın çevresinde döndüğü yıldız olamaz mı?"

Hiroko hafif bir ilgi parlamasıyla yıldıza baktı. "Bilmiyorum. Herhangi bir kişinin öyle dediğini hiç duymadım."

"Öyle olabileceğini düşünmüyor musun?

"Ne diyebilirim ki? Arz'ın nerede olabileceğini kimse bilmiyor. Ben-ben şimdi yanınızdan ayrılmalıyım. Yarın sabah, kumsal festivalinden önce tarlalara çalışmaya gideceğim. Hepinizle öğle yemeğinden hemen sonra orada görüşürüz. Değil mi? Değil mi?"

"Elbette, Hiroko."

Kadın aniden ayrılarak karanlıkta koşar adımlarla uzaklaştı. Trevize onun arkasından baktı, sonra diğerlerinin ardından loş ışıklı kır evine girdi.

"Arz hakkında yalan söyleyip söylemediğini çıkarabildin mi, Bliss?" diye sordu.

Bliss başını iki yana salladı. "Yalan söylediğini sanmıyorum. Çok büyük bir baskı altındaydı ve ancak konserin ardından bunun farkına vardım. Bu baskı sen ona yıldızları sormadan önce .de vardı."

"O halde belki de flütünü Fallom'a verdiği için?"

"Belki de. Çıkaramıyorum." Bliss Fallom'a döndü. "Şimdi odana gitmeni istiyorum, Fallom. Yatmaya hazır olduğun

zaman ek binaya git, klozeti kullan, sonra ellerini, yüzünü ve dişlerini yıka."

"Flütü çalmak istiyorum, Bliss."

"Sadece kısa bir süre için ve çok sessizce. Dediğimi anladın mı, Fallom? Ve sana söylediğim zaman bırakmalısın."

"Evet, Bliss."

Artık üçü yalnız kalmıştı; Bliss tek sandalyede, adamların her biri de kendi karyolasında oturuyordu.

Bliss, "Bu gezegende daha fazla kalmanın bir anlamı var mı?" dedi.

Trevize omuz silkti. "Eski enstrümanlarla bağlantılı olarak Arz'ı konuşma fırsatımız olmadı ve bu bize bir bilgi verebilir. Ayrıca balıkçılık filosunun dönmesini beklemek de işe yarayabilir. Erkekler evde kalanların bilmediği bir şeyler biliyor olabilirler."

"Bu çok düşük bir olasılık bence," dedi Bliss. "Seni burada tutanın Hiroko'nun siyah gözleri olmadığından emin misin?"

Trevize sabırsızca, "Anlamıyorum, Bliss," dedi. "Benim ne yapmayı tercih ettiğim seni neden ilgilendiriyor? Neden bana ahlak dersleri verme hakkını kendinde görüyorsun?"

"Senin ahlakınla ilgilenmiyorum. Bu mesele yolculuğumuzu etkiliyor. Yalıtılmış Dünyalar yerine Galaksiya'yı seçmekte haklı olup olmadığına sonunda karar verebilmek için Arz'ı bulmak istiyorsun. Ben senin karar vermeni istiyorum. Kararı vermek için Arz'ı ziyaret etmen gerektiğini söylüyorsun ve görünüşe göre Arz'ın gökyüzündeki o parlak yıldızın çevresinde döndüğüne inanıyorsun. O halde

oraya gidelim. Gitmeden önce hakkında biraz bilgi edinmenin faydalı olacağını kabul ediyorum, ama bu bilginin buradan edinilemeyeceği açıkça görünüyor. Yalnızca sen Hiroko'dan hoşlanıyorsun diye burada kalmak istemiyorum."

"Belki de ayrılırız," dedi Trevize. "Bunu bir düşüneyim. Hiroko kararımda rol oynamayacak, seni temin ederim."

Pelorat, "Ben sadece radyoaktif olup olmadığını görmek için bile olsa Arz'a geçmemiz gerektiğini düşünüyorum," dedi. "Daha fazla beklemekte bir anlam görmüyorum."

Trevize biraz nispetçilik yaparak, "Sana bunu dedirtenin Bliss'in siyah gözleri olmadığından emin misin?" Sonra, neredeyse hemen ardından, "Hayır o sözümü geri alıyorum, Janov," diye devam etti. "Sadece çocukluk ediyordum. Yine de Hiroko bir yana bırakıldığında bile burası cazip bir dünya ve başka koşullar altında olsa burada sürekli kalmayı bile düşünebilirdim. –Alfa'nın Yalıtılmışlar hakkındaki kuramını yok ettiğini düşünmüyor musun, Bliss?"

"Ne bakımdan?" diye sordu Bliss.

"Hep gerçekten yalıtılmış olan bütün dünyaların tehlikeli ve düşmanca bir tavır izlediğini savunup durdun."

Bliss Trevize'ninkine eşit bir sesle, "Comporellon bile öyleydi," dedi. "Ki Galaksi faaliyetlerinin ana akımının gayet dışındaydı ve üstelik kuramsal olarak Vakıf Federasyonu'nun bir Ortak Gücü idi."

"Ama Alfa değil. Bu dünya tamamen yalıtılmış, ama dostaneliklerinden ve misafirperverliklerinden şikayet edebilir misin? Bizi besliyorlar, giydiriyorlar, barındırıyorlar, şerefimize festivaller düzenliyorlar, bizi kalmaya teşvik ediyorlar.

Onlarda ne hata bulabilirsin ki?"

"Görünüşte hiç bulamıyorum. Hiroko sana bedenini bile verdi."

Trevize öfkeyle, "Bliss, bunun seni rahatsız eden yanı nedir?" dedi. "Bana bedenini vermedi. Birbirimize bedenlerimizi verdik. Bu tamamen karşılıklı ve tamamen zevke dayalıydı. Sen de sana uyduğu durumlarda bedenini vermekte tereddüt ettiğini söyleyemezsin."

"Lütfen Bliss," dedi Pelorat. "Golan tamamen haklı. Onun özel zevklerine itiraz etmek için hiçbir sebep yok."

"Bizi etkilemedikleri sürece," dedi Bliss inatçılıkla.

"Bizi etkilemiyorlar," dedi Trevize. "Ayrılacağız, seni temin ederim. Daha fazla bilgi edinme amaçlı bir gecikme uzun sürmeyecektir."

"Yine de Yalıtılmışlara güvenmiyorum," dedi Bliss, "ellerinde hediyelerle geldiklerinde bile."

Trevize ellerini iki yana açtı. "Bir sonuca ulaş, sonra da kanıtları uyacak şekilde değiştir. Tam da bir–"

Tehlikeli bir şekilde, "Bunu söyleme," dedi Bliss. "Ben bir kadın değilim. Ben Gaia'yım. Tedirgin olan ben değilim, Gaia."

"Bunun için hiçbir sebep–" O noktada kapıda bir tırmalama duydular.

Trevize donup kaldı. "O da ne?" dedi alçak bir sesle.

Bliss hafifçe omuz silkti. "Kapıyı aç da gör. Bunun hiçbir tehlike barındırmayan sevecen bir dünya olduğunu söyleyen sensin."

Yine de Trevize duraksadı, ama sonra kapının diğer ya-

nından yumuşak bir ses hafifçe, "Lütfen. Ben–" diye seslendi.

Bu Hiroko'nun sesiydi. Trevize kapıyı hızla açtı.

Hiroko çabucak içeri girdi. Yanakları ıslanmıştı.

Hiroko nefes nefese "Kapıyı kapa," dedi.

"Neler oluyor?" diye sordu Bliss.

Hiroko Trevize'yi kavradı. "Uzak kalamadım. Denedim, ama buna dayanamadım. Buradan gidin, hepiniz gidin. Çabucak, çocuğu da yanınıza alın. Hâlâ gece devam ederken gemiyi uzağa, Alfa'dan uzağa götürün."

"Ama neden?" diye sordu Trevize.

"Çünkü gitmezseniz öleceksiniz, hepiniz."

84

ÜÇ YABANCI uzun bir süre donmuş halde Hiroko'ya bakakaldı. Sonra Trevize, "Halkının bizi öldüreceğini mi söylüyorsun?" dedi.

Hiroko gözyaşları yanaklarından aşağı akar halde, "Ölüme giden yola girdiniz bile, saygıdeğer Trevize," dedi. "Sizinle beraber gelen diğerleri de. –Uzun zaman önce, öğrenim görmüş olanlar bize zarar vermeyen ama Yabancılar için ölümcül olan bir virüs geliştirdiler. Biz bağışıklı hale getirildik. " Trevize'nın onu tutup dikkatini dağıtan kolundan kurtuldu. "Size bulaştı."

"Nasıl?"

"Zevk aldığımız zaman. Tek taraflı."

Trevize, "Ama kendimi gayet iyi hissediyorum," dedi.

"Virüs henüz aktifleşmedi. Balıkçılık filosu geri döndüğünde aktif hale getirilecek. Yasalarımıza göre böyle bir şe-

ye herkesin karar vermesi gerekir – erkeklerin bile. Herkes kesinlikle bunun yapılması gerektiğine karar verecek ve sizi o zamana, yani iki gün sonra sabah vaktine kadar burada tutacağız. Şimdi hava hâlâ karanlıkken ayrılırsanız kimse şüphelenmez."

Bliss keskin bir sesle, "Halkın bunu neden yapıyor?" diye sordu.

"Güvenliğimiz için. Çok azız ve çok şeyimiz var. Yabancıların buna tecavüz etmelerini istemiyoruz. Eğer biri gelir ve varlığımızı bildirirse başkaları da gelir, bu yüzden de arada bir bir gemi geldiğinde ayrılmamasını temin etmemiz gerekiyor."

"Ama o halde bizi neden ayrılmamız için uyarıyorsun?"

"Sebebini sormayın. –Hayır, ama size söyleyeceğim, çünkü onu yine duyuyorum. Dinleyin–"

Bitişik odada Fallom'un yumuşak ve son derece hoş bir şekilde flüt çaldığını duyabiliyorlardı.

Hiroko, "Çocuk da ölecek ve o müziğin yok edilmesine dayanamam," dedi.

Trevize haşin bir sesle, "Fallom'a flütü vermenin sebebi bu muydu?" dedi. "Çocuk öldükten sonra onu bir kere daha alacağını bilmen mi?"

Hiroko dehşete düşmüş görünüyordu. "Hayır, aklımdan bile geçmedi. Aklıma geldiğinde ve uzun uzun düşündüğümde de bunun yapılmaması gerektiğini fark ettim. Çocukla beraber ayrılın ve flütü de yanınıza alın ki onu bir daha hiç görmeyeyim. Tekrar uzaya döndüğünüzde güvende olacaksınız ve vücudundaki virüs de etkisiz kaldığı için bir

süre sonra ölecektir. Bunun karşılığında hiçbirinizin bu dünyadan bahsetmemenizi istiyorum, böylece başka kimsenin ondan haberi olmaz."

"Ondan söz etmeyeceğiz," dedi Trevize.

Hiroko başını kaldırdı. Daha alçak bir sesle, "Ayrılmanızdan önce seni bir kere öpebilir miyim?" diye sordu.

Trevize, "Hayır, bir kere virüs bulaştı ve bu kesinlikle yeter." Sonra biraz daha nazik bir şekilde, "Ağlama," diye ekledi. "İnsanlar neden ağladığını sorarlar ve onlara cevap veremezsin. –Şimdi bizi kurtarmaya çalıştığın için bana yaptığını affedeceğim."

Hiroko dikleşti, ellerinin tersiyle dikkatle gözyaşlarını sildi, derin bir nefes aldı, "Sana bunun için teşekkür ederim," dedi ve çabucak gitti.

Trevize, "Işığı söndürürüz, bir süre bekleriz, sonra da ayrılırız," dedi. "–Bliss, Fallom'a enstrümanını çalmayı kesmesini söyle. Elbette flütü almayı unutma. –Sonra da gemiye doğru yürürüz, tabii onu karanlıkta bulabilirsek."

"Ben bulurum," dedi Bliss. "Giysilerim güvertede kaldı ve ne kadar silik de olsa onlar da Gaia. Gaia Gaia'yı bulmakta hiç zorlanmaz." Sonra Fallom'u almak üzere diğer odaya geçti.

Pelorat, "Bizi gezegende tutmak için gemine zarar vermeyi başarmışlar mıdır dersin?" diye sordu.

Vakur bir edayla, "Onu yapacak teknolojiye sahip değiller," dedi Trevize. Bliss Fallom'u elinden tutarak geldiğinde, Trevize ışıkları söndürdü.

Gecenin yarısı gibi gelen, muhtemelen yarım saat civarı

bir süre boyunca karanlıkta sessizce oturdular. Sonra Trevize yavaşça ve sessizce kapıyı açtı. Gökyüzü biraz daha bulutlu görünüyordu, ama yıldızlar parlıyordu. Kraliçe takımyıldızı şimdi yüksekteydi ve Arz'ın güneşi olabilecek yıldız en alt ucunda parıltıyla ışıldıyordu. Hava durgundu ve hiçbir ses yoktu.

Trevize dikkatle dışarı adım attı ve diğerlerine de onu izlemelerini işaret etti. Ellerinden biri neredeyse otomatik olarak nöron kamçısının kabzasına gitti. Onu kullanmak zorunda kalmayacağından emindi, ama–

Bir eliyle Pelorat'ı, diğer eliyle Fallom'un elini tutan Bliss öne geçti. Pelorat diğer eliyle Trevize'nin elini, Fallom da flütünü tutuyordu. Bliss neredeyse zifiri karanlıkta ayaklarıyla yeri yavaşça yoklayarak diğerlerini Uzak Yıldız'ın güvertesindeki giysilerinin Gaia'lığını çok hafif de olsa hissettiği gemiye götürdü.

DÜNYA

19

RADYOAKTİF?

85

UZAK YILDIZ sessizce kalkış yaparak karanlık adayı geride bırakıp yavaşça atmosfer boyunca yükseldi. Altlarındaki az sayıdaki hafif ışık noktası kararıp yok oldu ve atmosfer yükseklikle beraber inceldikçe geminin hızı da arttı ve üstlerindeki gökyüzündeki ışık noktalarının sayıları ve parlaklıkları arttı.

Sonunda altlarındaki Alfa gezegenine baktılar ve yalnızca bir hilalın ışık aldığını, o hilalin de büyük bölümünün bulutlarla kaplı olduğunu gördüler.

Pelorat, "Sanırım aktif uzay teknolojileri yok," dedi. "Bizi takip edemezler."

Suratını asmış olan Trevize ümitsiz bir sesle, "Bunun beni çok neşelendirdiğinden emin değilim," dedi. "Kanımda virüs var."

"Ama etkisiz bir tür," dedi Bliss.

"Yine de etkin duruma geçirilebilir. Bir yöntemleri vardı. Bu yöntem neydi?"

Bliss omuz silkti. "Hiroko virüsün seninki gibi ona uyum sağlamamış bir vücutta etkisiz bırakıldığında eninde sonunda öleceğini söyledi."

"Evet?" dedi Trevize öfkeyle. "Bunu nereden biliyor?

Ona bakılırsa, ben Hiroko'nun söylediğinin kendi kendini avutmak için söylediği bir yalan olmadığını nereden biliyorum? Etkinleştirme yönteminin, her ne ise, doğal olarak meydana gelemiyor olması mümkün değil mi? Özel bir kimyasal madde, bir radyasyon türü, kim bilebilir ki? Aniden hastalanabilirim ve o zaman siz üçünüz de olursunuz. Ya da bu biz bol nüfuslu bir dünyaya eriştikten sonra olursa berbat bir salgın hastalık olabilir ve kaçan mülteciler bunu başka dünyalara taşıyabilirler."

Bliss'e baktı. "Bu konuda yapabileceğin bir şey var mı?"

Bliss yavaşça başını iki yana salladı. "Kolayca değil. Gaia'yı oluşturan parazitler vardır –mikroorganizmalar, kurtlar. Bunlar ekolojik dengenin iyi huylu bir parçasıdır. Yaşar ve dünyanın bilincine katkıda bulunurlar, ama asla aşırı çoğalmazlar. Dikkate değer bir zarara yol açmadan yaşarlar. Sorun şu ki Trevize, seni etkileyen virüs Gaia'nin bir parçası değil."

Kaşlarını çatarak, "'Kolayca değil' diyorsun," dedi Trevize. "Bu koşullar altında zahmet olmazsa bu işi zor olması ihtimali olsa bile yapabilir misin? İçimdeki virüsün konumunu belirleyip yok edebilir misin? Onu yapamıyorsan en azından savunmamı güçlendirebilir misin?"

"Benden ne istediğinin farkında mısın, Trevize? Vücudunun mikroskobik florasına aşina değilim. Vücudunun hücrelerinin içindeki bir virüsle normal hücre genlerini kolayca ayırt edemeyebilirim. Vücudunun alışkın olduğu virüslerle Hiroko'nun sana bulaştırdıklarını ayırt etmek daha da zor bile olabilir. Bunu yapmaya çalışacağım Trevize, ama zaman alacak ve başarılı olamayabilir.

"Zaman alsın," dedi Trevize. "Dene."

"Elbette," dedi Bliss.

Pelorat, "Eğer Hiroko doğruyu söylediyse Bliss, canlılıkları zaten azalıyormuş gibi görünen virüsleri bulabilir ve yok olmalarını hızlandırabilirsin," dedi.

"Öyle yapabilirim," dedi Bliss. "Bu iyi bir fikir."

"Zayıf düşmez misin?" dedi Trevize. "O virüsleri yok ettiğin zaman değerli yaşam parçacıklarını yok etmiş olacaksın."

Bliss soğuk bir sesle, "Alay ediyorsun, Trevize," dedi, "ama alay etsen de etmesen de, gerçek bir zorluğa işaret ediyorsun. Fakat seni virüsten üstte tutmakta zorlanmam. Fırsatım olursa onları öldürürüm, hiç merak etme. Sonuçta seni düşünmesem bile" –bir gülümsemeyi bastırırmış gibi dudağını titretti– kesinlikle Pelorat ve Fallom da tehlikede olacak ve senin için endişe etmesem bile onlar için edeceğime daha fazla güven besleyebilrisin. Hatta kendimin de tehlikede olduğunu bile hatırlayabilirsin."

"Senin özsevgine güvenmiyorum," diye mırıldandı Trevize. "Büyük bir amaç uğruna hayatını feda etmeye dünden razısın. Ama Pelorat için duyduğun endişeyi kabul ederim." Sonra, "Fallom'un flütünün sesini duymuyorum," dedi. "Çocuğun bir sorunu mu var?"

"Hayır," dedi Bliss. "Uyuyor. Benim hiç ilgim olmayan tamamen doğal bir uykuya daldı. Sen Arz'ın güneşi olduğunu düşündüğümüz yıldıza doğru yapılacak Sıçramayı belirledikten sonra hepimizin aynısını yapmamızı öneriyorum. Buna çok ihtiyacım var ve senin de olduğundan şüpheleniyorum, Trevize."

"Evet, eğer gözüme uyku girerse. –Biliyorsun, haklıydın Bliss."

"Ne konuda, Trevize?"

"Yalıtılmışlar hakkında. Yeni Arz ne kadar bir cennet gibi görünürse görünsün öyle değildi. O misafirperverlik, başlardaki bütün o cana yakın dostanelik bizi hazırlıksız yakalamak içindi, böylece bize kolayca virüs bulaştırabileceklerdi. Daha sonraki bütün misafirperverlik, bütün o festivaller filan da balıkçılık filosu geri dönene ve aktifleştirme işlemine devam edilinceye kadar bizi orada tutmak için tasarlanmıştı. Fallom ve müziği olmasa plan gerçekleşecekti de. O konuda da haklı olabilirsin."

"Fallom konusunda mı?"

Evet. Onu yanımıza almak istemedim ve o bizimle birlikte gemideyken asla mutlu olmadım. Onun burada bizimle olması senin marifetindi Bliss ve istemeden bizi kurtaran da o oldu. Yine de–"

"Yine de ne?"

"Buna rağmen hâlâ Fallom'un varlığından tedirginim. Nedenini bilmiyorum."

"Eğer kendini daha iyi hissetmeni sağlayacaksa Trevize, başarının tamamını Fallom'a atfedebilir miyiz bilmiyorum. Hiroko diğer Alfalıların kesinlikle vatan hainliği olarak göreceği bir eylemi yapmak için Fallom'un müziğini bahane olarak kullandı. Buna inanmış bile olabilir, ama zihninde ilaveten bir şey daha vardı. Belli belirsiz tespit ettiğim ama kesin olarak teşhis edemediğim bu şey belki de utancından bilincine çıkmasına izin vermediği bir his olabilir. Edindi-

ğim izlenime göre sana karşı bir sıcaklık hissediyordu ve Fallom ve müziği hakkında ne düşünürse düşünsün bile isteye senin ölümünü izlemek istemiyordu."

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?" dedi Trevize. Alfa'dan ayrılmalarından beri ilk defa hafifçe gülümsüyordu.

"Öyle düşünüyorum. Kadınlarla ilgilenmek konusunda belirli bir ustalığın olmalı. Bakan Lizalor'u gemimizi alıp Comporellon'u terk etmemize izin vermeye ikna ettin ve Hiroko'nun etkilenerek hayatımızı kurtarmasına yardımcı oldun. Sezar'ın hakkı Sezar'a."

Trevize'nin gülümsemesi yayıldı. "Eh, öyle diyorsan. –O halde hedef Arz." Neredeyse keyifli sayılabilecek bir adımla pilot odasına doğru yürüdü.

Arkada kalan Pelorat, "Sonuçta onu sakinleştirdin, değil mi Bliss?" dedi.

"Hayır Pelorat, zihnine hiç dokunmadım."

"Erkeklik gururunu böyle aşırı bir şekilde okşadığın zaman kesinlikle dokundun."

Gülümseyerek, "Tamamen dolaylı olarak," dedi Bliss.

"Öyle bile olsa, teşekkür ederim, Bliss."

86

Sıçramadan sonra pekala Arz'ın güneşi olabilecek yıldız hâlâ onda bir parsek mesafedeydi. Gökyüzündeki açık ara en parlak nesneydi, fakat hâlâ bir yıldızdan ibaretti.

Trevize görüş kolaylığı için yıldızın ışığını filtrelenmiş halde tutuyor ve onu karamsarlıkla inceliyordu.

"Yeni Arz'ın çevresinde döndüğü yıldız olan Alfa'nın fi-

ili ikizi olduğundan hiçbir kuşku yokmuş gibi görünüyor," dedi. "Fakat Alfa bilgisayarın haritasında yer alırken bu yıldız yer almıyor. Bu yıldızın bir ismi yok, istatistikleri bize verilmiyor ve eğer varsa gezegen sistemi hakkında herhangi bir bilgiye sahip değiliz."

Pelorat, "Arz güneşinin etrafında dönüyorsa bu beklediğimiz bir şey değil mi?" dedi. "Bilginin böyle karartılması Arz ile ilgili bütün bilgilerin ortadan kaldırılmış olmasıyla uyumlu olur."

"Evet, ama aynı zamanda bunun Melpomenia'daki binanın duvarında bulunan listede bir şekilde yer almayan bir Uzaycı dünyası olduğu anlamına da gelebilir. O listenin eksiksiz olduğundan tamamen emin olamayız. Ya da bu yıldızın gezegeni olmayabilir ve bu yüzden de öncelikli olarak askeri ve ticari amaçlarla kullanılan bir bilgisayar haritasında listelenmeye değer bulunmamış olabilir. –Janov, Arz'ın güneşinin kendisinin bir ikizinden yaklaşık bir parsek mesafede olmasıyla ilgili bir efsane var mı?"

Pelorat başını iki yana salladı. "Özür dilerim Golan, ama öyle bir efsane aklıma gelmiyor. Ama böyle bir efsane olabilir de. Hafızam mükemmel değil. Araştıracağım."

"Önemli değil. Arz'ın güneşine verilen bir isim var mı?"

"Bazı farklı isimler verilmiş. Herhalde farklı dillerin her biri için başka bir isim olmalı."

"Arz'da birçok dil olduğunu unutup duruyorum."

"Öyle olmuş olmalı. Birçok efsaneden anlam çıkarmanın tek yolu o."

Trevize huysuzca, "Eh, o halde ne yapıyoruz?" dedi. "Bu

mesafeden gezegen sistemi hakkında bir şey söyleyemeyiz, daha yakına gitmemiz gerekiyor. İhtiyatlı olmak istiyorum, ama aşırı ve mantıksız ihtiyat diye bir şey vardır ve muhtemel tehlikeye ilişkin bir kanıt göremiyorum. Tahminen Galaksi'den Arz hakkındaki bütün bilgileri silecek kadar güçlü olan bir şey eğer cidden bulunmak istemiyorsa bizi de bu mesafeden yok edecek kadar güçlü olabilir, ama hiçbir şey olmadı. Sırf daha yakına gidersek bir şeyin olması ihtimali var diye burada sonsuza kadar kalmak akılcı değil, öyle değil mi?"

Bliss, "Anladığım kadarıyla bilgisayar tehlikeli olarak yorumlanabilecek hiçbir şey tespit etmiyor," dedi.

"Muhtemel tehlikeye ilişkin kanıt dediğimde bilgisayara güveniyorum. Ben kesinlikle çıplak gözlerimle hiçbir şey göremiyorum. Görmeyi beklemem de."

"O halde anladığım kadarıyla sadece riskli olarak gördüğün bir kararı alırken destek arıyorsun. Pekala öyleyse. Ben seninleyim. Bu kadar yolu hiçbir sebep olmadan geri dönmek için gelmedik, değil mi?"

"Hayır," dedi Trevize. "Sen ne diyorsun, Pelorat?"

Pelorat, "Ben sadece meraktan bile olsa devam etmeye istekliyim," dedi. "Arz'ı bulup bulmadığımızı bilmeden geri gitmek dayanılmaz olurdu."

"Tamam öyleyse," dedi Trevize, "hepimiz hemfikiriz."

"Hepimiz değil," dedi Pelorat. "Fallom var."

Trevize hayrete düşmüş görünüyordu. "Çocuğa danışmamızı mı öneriyorsun? Bir fikri olsaydı bile bunun ne değeri olurdu ki? Kaldı ki, tek istediği kendi dünyasına geri dönmek olurdu."

Bliss samimi bir şekilde, "Onu bunun için suçlayabilir misin?" dedi.

Fallom meselesi gündeme geldiği için Trevize kızın flütünün sesinin farkına vardı. Enstrüman gayet coşkulu bir marş ritmiyla çalınıyor gibiydi.

"Onu dinleyin," dedi. "Marş ritmine sahip bir şeyi nereden duymuş ki?"

"Belki de Jemby onun için flütte marşlar çalmıştır."

Trevize başını iki yana salladı. "Bundan şüpheliyim. Dans ritimleri ve ninniler çalmıştır diye düşünüyorum. –Dinleyin, Fallom beni tedirgin ediyor. Fazla hızlı öğreniyor."

"Ben ona yardım ediyorum," dedi Bliss. "Bunu unutma. Ayrıca çok zeki ve bizimle olduğu süre boyunca olağanüstü bir şekilde teşvik edildi. Yeni duyumlar zihnine sel gibi aktı. Uzayı, farklı dünyaları gördü, birçok yeni insanla tanıştı ve hepsini ilk defa yaptı."

Fallom'un marş müziği azgınlaştı ve daha zengin bir vahşiliğe büründü.

Trevize içini çekti ve, "Eh, kız burada ve insanı adeta iyimserleştiren ve maceralara sokan müzikler çalıyor," dedi. "Bunu da yaklaşmamız için oy vermesi olarak değerlendireceğim. Öyleyse bunu ihtiyatlı biçimde yapalım ve bu güneşin gezegen sistemini kontrol edelim."

"Eğer varsa," dedi Bliss.

Trevize hafifçe gülümsedi. "Bir gezegen sistemi var. Bahse girerim. İstediğin rakamı seç."

87

Dalgın dalgın, “Kaybettin,” dedi Trevize. “Ne kadar para koymaya karar vermiştin?”

“Hiç. Asla bahsi kabul etmedim ki,” dedi Bliss.

“Daha iyi. Parayı kabul etmekten hoşlanmayacaktım zaten.”

Güneşten yaklaşık 10 milyar kilometre uzaklıktaydılar. Güneş hâlâ yıldız gibiydi, ama ortalama bir güneşin yerleşilmiş bir gezegenin yüzeyinden bakıldığında görüneceğinin neredeyse 1/4000’i kadar parlaktı.

“Şu anda büyütmeyle iki gezegen görebiliyoruz,” dedi Trevize. “Bunlar ölçülen çaplarına ve yansıyan ışığın spektrumuna bakılırsa açıkça gaz devleri.”

Gemi gezegen düzleminin çok dışındaydı ve Trevize’nin omzunun üzerinden görüntü ekranına dik dik bakan Bliss ve Pelorat kendilerini iki küçücük yeşilimsi ışık hilaline bakar buldular. Daha küçük hilal diğerine göre biraz daha geniş bir evredeydi.

Trevize, “Janov!” dedi. “Arz’ın güneşinin dört gaz devine sahip olduğu sanılıyor. Bu doğru, değil mi?”

“Efsanelere göre öyle. Evet,” dedi Pelorat.

“Bu dört gaz devinin güneşe en yakın olanı en büyüğü ve ikinci en yakın olanının da halkaları var. Doğru mu?”

“Büyük, dikkat çekici halkalar, Golan. Evet. Yine de eski dostum, bir efsanenin anlatılması ve yeniden anlatılmasındaki abartmaları hesaba katmak gerekir. Sıradışı bir halka sistemi olan bir gezegen bulamazsak bunun Arz’ın güneşi olmadığına yönelik bir kanıt saymamalıyız diye düşünüyorum.”

"Yine de, gördüğümüz iki gaz devi en uzaktakiler olabilir ve daha yakında olan iki gaz devi güneşin diğer tarafında ve yıldızların arka planı varken kolayca tespit edilemeyecek kadar uzakta olabilir. Daha da yaklaşmamız ve güneşin öte yanındaki diğer tarafa geçmemiz gerekecek."

"Yakındaki yıldızın kütlesi varken bu yapılabilir mi?"

"Bilgisayarın bunu makul bir ihtiyatla yapabileceğinden eminim. Ancak tehlikenin çok fazla olduğuna hükmederse bizi hareket ettirmeyi reddedecektir ve o zaman ihtiyatlı, daha küçük adımlarla hareket edebiliriz.

Zihniyle bilgisayara talimat verdi ve görüntü ekranındaki yıldızlar değişti. Yıldız keskin bir biçimde parlayıp sonra da görüntü ekranında uzaklaşırken bilgisayar talimatları yerine getirerek gökyüzünde başka bir gaz devi aradı. Bunu başardı da.

Üç izleyici de kaskatı kesilip dik dik bakarken Trevize'nin zihni hayretten neredeyse çaresiz kalmış bir halde bilgisayarı yoklayarak görüntüyü daha fazla büyütmesini istedi.

Bliss nefesi kesilerek "İnanılmaz," dedi.

88

BİR GAZ devi büyük bölümünün günışığı almasına izin veren bir açıdan görülüyordu. Gezegenin çevresini eğimli, geniş ve çok parlak bir fiziksel halka dolanıyordu. Halka günışığını görüldüğü taraftan alacak şekilde yana yatmıştı. Gezegenin kendisinden daha parlaktı ve üzerinde, gezegene doğru uzunluğunun yaklaşık üçte birinde dar, bölücü bir çizgi vardı.

Trevize en yüksek büyütme için istek yollayınca halka dar ve eşmerkezli, güneş ışığında parıldayan halkacıklara dönüştü. Görüntü ekranında halka sisteminin yalnızca bir kısmı görülebiliyordu ve gezegenin kendisi görüntünün dışına çıkmıştı. Trevize bir talimat daha verince ekranın bir köşesi ayrıldı ve kendi içinde gezegenin ve halkaların daha az büyütülen bir minyatürünü gösterdi.

Bliss huşu içinde, "Bu çeşit bir şey sık görülür mü?" diye sordu.

"Hayır," dedi Trevize. "Neredeyse bütün gaz devlerinin döküntülerden oluşan halkaları olur, ama bunlar hafif ve dar olma eğilimdedir. Bir keresinde dar ama gayet parlak olan halkalara sahip bir gezegen görmüştüm. Ama asla böyle bir şey görmedim; duymadım da."

Pelorat, "Bu açıkça efsanelerin bahsettiği halkalı dev," dedi. "Eğer bu gerçekten eşsizse–"

"Bildiğim kadarıyla, ya da bilgisayarın bildiği kadarıyla gerçekten eşsiz," dedi Trevize.

"O zaman bu Arz'ı içinde barındıran gezegen sistemi olmalı. Kesinlikle hiç kimse böyle bir gezegeni icat edemez. Tanımlanması için görülmüş olması gerekir."

Trevize, "Şu anda efsanelerinin söylediği hemen hemen her şeye inanmaya hazırım," dedi. "Bu altıncı gezegen ve Arz da üçüncü gezegen mi?"

"Doğru, Golan."

"O halde Arz'dan 1,5 milyar kilometreden az mesafede olduğumuzu söyleyebilirim ve durdurulmadık. Gaia yaklaştığımız zaman bizi durdurmuştu."

Bliss, "Durdurulduğunuz zaman Gaia'ya daha yakındaydınız," dedi.

"Ah," dedi Trevize, "ama benim fikrime göre Arz Gaia'dan daha güçlü ve bunu iyi bir işaret sayıyorum. Eğer durdurulmadıysak, belki de Arz'ın yaklaşmamıza bir itirazı yoktur."

"Ya da Arz yoktur," dedi Bliss.

Trevize vakur bir edayla, "Bu sefer bahse girmek ister misin?" diye sordu.

"Sanırım Bliss'in demek istediği," diye araya girdi Pelorat, "Arz herkesin zannettiği kadar radyoaktif olabilir ve bizi hiç kimsenin durdurmamasının nedeni Arz'da hayat olmaması olabilir."

"Hayır," dedi Trevize şiddetle. "Arz hakkında söylenen her şeye inanırım, ama ona inanmam. Arz'a yaklaşıp kendimiz görmemiz gerekecek. Ve içimden bir ses durdurulmayacağız diyor."

89

GAZ DEVLERİ çok geride kalmıştı. Güneşe en yakındaki gaz devinin (bu tam da efsanelerde söylendiği gibi en büyük ve en fazla kütleli olanıydı) hemen ötesinde bir göktaşı kuşağı uzanıyordu.

Göktaşı kuşağından içeride dört gezegen vardı.

Trevize onları dikkatle inceledi. "Üçüncüsü en büyük olanı. Boyut uyuyor, güneşten uzaklığı da öyle. Yaşanabilir bir gezegen olabilir."

Pelorat Trevize'nin sözlerinde kararsızlık alameti olabilecek bir şey duydu.

"Bir atmosferi var mı?" dedi.

"Var tabii," dedi Trevize. "İkinci, üçüncü ve dördüncü gezegenlerin hepsinin atmosferi var. Ve eski çocuk masalındaki gibi, ikincisininki aşırı yoğun, dördüncüsününkü yeterince yoğun değil, ama üçüncüsününkü tam olarak uygun."

"O halde onun Arz olabileceği düşünüyor musun?"

"Düşünüyor muyum?" dedi Trevize, neredeyse patlayarak. "Düşünmeme gerek yok. Orası Arz. Bana sözünü ettiğin dev uyduya sahip."

"Sahi mi?" Ve Pelorat'ın yüzüne Trevize'nin o zamana kadar gördüğü en geniş gülümseme yerleşti.

"Kesinlikle! İşte, en fazla büyütmeyle bir bak."

Pelorat biri diğerinden fark edilir derecede büyük ve parlak olan iki hilal gördü.

"O küçük olan uydu mu?" diye sordu.

"Evet. Gezegenden uzaklığı bekleneceğinden daha fazla, ama kesinlikle onun çevresinde dönüyor. Ancak küçük bir gezegen boyutunda, aslında güneşin çevresinde dolanan diğer dört iç gezegeninin hepsinden daha küçük. Yine de bir uydu için büyük. Çapı en az iki bin kilometre, bu da onu gaz devlerinin çevresinde dolanan büyük uyduların boyut aralığına sokuyor."

"Daha büyük değil mi?" Pelorat hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. "O halde dev bir uydu değil?"

"Evet, öyle. İki ya da üç bin kilometre çapı olan ve bir gaz devinin çevresinde dolanan bir uydu başka, aynı uydunun küçük, kayalık ve yaşanabilir bir gezegenin çevresinde

dolanması başka şey. O uydunun çapı Arz'ınkinin dörtte birinden fazla. Yaşanabilir bir gezegenin çevresinde ona neredeyse denk bir uydunun döndüğünü hiç duydun mu?"

Pelorat uysal bir şekilde, "Böyle şeyleri pek az bilirim," dedi.

Trevize, "O zaman benim sözüme güven, Janov," dedi. "Pratikte bir çift gezegen olan bir şeye bakıyoruz ve çevrelerinde çakıl taşından büyük bir şey dönen yaşanabilir gezegenlerin sayısı çok azdır. –Janov, eğer altıncı sırada dönen o devasa halka sistemine sahip gaz devini ve üçüncü sırada dönen bu dev uyduya sahip bu gezegeni düşünürsen, ki bunların ikisi de onları hiç görmemiş olsan bile bütün inanılmazlıklarına rağmen efsanelerinde anlatılıyor, o halde baktığın dünya Arz olmalı. Başka bir şey olabileceği düşünülemez. Bulduk onu, Janov; bulduk onu."

90

DÜNYA'YA doğru yavaş seyirlerinin ikinci günündeydiler. Bliss akşam yemeğinden sonra esnedi. "Bana öyle geliyor ki en çok zamanı gezegenlere yaklaşıp onlardan uzaklaşmaya harcadık," dedi. "Resmen haftalarımız bununla geçti."

"Bunun sebebi kısmen bir yıldızın çok yakınına Sıçrama yapmanın tehlikeli olması," dedi. "Bu durumda da çok yavaş hareket ediyoruz, çünkü muhtemel bir tehlikeye doğru çok hızlı ilerlemek istemiyoruz."

"İçinden bir sesin durdurulmayacağımızı söylediğini zannetmiştim."

"Gerçekten de öyle, ama içimden gelen bir ses var diye

her şeyi riske atmak istemiyorum." Trevize kaşığı ağzına götürmeden önce içindekilere baktı ve, "Biliyor musunuz, Alfa'da yediğimiz balıkları özledim," dedi. "Orada sadece üç öğün yedik."

Pelorat, "Yazık oldu," diye onu destekledi.

"Eh," dedi Bliss, "beş dünya ziyaret ettik ve hepsinden çok aceleyle ayrıldığımız için hiç yiyecek rezervlerimizi takviye edecek ve çeşitleri arttıracak zamanımız olmadı. O dünyanın bize sunacak besini olduğunda bile, Comporellon'da, Alfa'da ve tahminen–"

Cümlesini tamamlayamadı, çünkü çabucak başını kaldıran Fallom onun yerine bitirdi. "Solaria'da mı? Orada hiç yiyecek alamadınız mı? Orada bol bol yiyecek var. Alfa'daki kadar çok. Ve daha iyi yemekler."

"Bunu biliyorum, Fallom," dedi Bliss. "Zaman yoktu ki."

Fallom ona ciddi ciddi baktı. "Jemby'yi bir daha görecek miyim, Bliss? Bana doğruyu söyle."

Bliss, "Solaria'ya dönersek görebilirsin," dedi.

"Hiç Solaria'ya dönecek miyiz?"

Bliss duraksadı. "Bunu söyleyemem."

"Şimdi Arz'a gidiyoruz, değil mi? O hepimizin ilk olarak ortaya çıktığımızı söylediğin gezegen değil mi?"

"Cetlerimizin ortaya çıktığı," dedi Bliss.

"'Atalar' diyebiliyorum," dedi Fallom.

"Evet, Arz'a gidiyoruz."

"Neden?"

Bliss hafifçe, "Atalarının dünyasını kim görmek istemez ki?" dedi.

"Bence bundan ibaret değil. Hepiniz çok endişeli görünüyorsunuz."

"Ama daha önce oraya hiç gitmedik. Ne bekleyeceğimizi bilemiyoruz."

"Bence bundan ibaret değil."

Bliss gülümsedi. "Sevgili Fallom, yemeğini bitirdiğine göre neden odana gidip bize flütünle küçük bir serenat çalmıyorsun? Onu giderek daha iyi çalar oldun. Hadi." Fallom'u hızlandırmak için arkasına bir şaplak vurdu ve Fallom gitti, ama arada bir kere dönüp Trevize'ye düşünceli bir bakış fırlattı.

Trevize açık bir tiksintiyle arkasından baktı. "O şey zihnimizi mi okuyor?"

Bliss keskin bir sesle, "Onu 'şey' diye çağırma, Trevize," dedi.

"Kız zihnimizi mi okuyor? Bunu anlayabilmen gerekir."

"Hayır, okumuyor. Gaia da okuyamaz. İkinci Vakıf üyeleri de okuyamaz. Bir konuşmaya kulak misafiri olmak veya kesin fikirleri çıkarmak anlamında zihin okumak şu anda ya da öngörülebilir gelecekte yapılabilecek bir şey değildir. Duyguları tespit edebilir, yorumlayabilir ve bir dereceye kadar yönlendirebiliriz, fakat bu hiç de aynı şey değildir."

"Onun bu yapılamayacağı düşünülen şeyi yapamadığını nereden biliyorsun?"

"Çünkü senin de dediğin gibi, anlayabilmem gerekir."

"Belki de seni onun bunu yapabildiği gerçeğini öğrenememeni sağlayacak şekilde yönlendiriyordur."

Bliss gözlerini yukarı doğru devirdi. "Mantıklı ol, Trevi-

ze. Sıradışı yetenekleri olsa bile, bana hiçbir şey yapamaz, çünkü ben Bliss değilim, Gaia'yım. Unutup duruyorsun. Bütün bir gezegenin temsil ettiği zihinsel ataleti biliyor musun? Ne kadar hünerli olursa olsun tek bir Yalıtılmış'ın bunu alt edebileceğini mi düşünüyorsun?"

Trevize asık bir suratla "Her şeyi bilmiyorsun, Bliss, bu yüzden kendine fazla güvenme," dedi. O ş-kız çok uzun zamandır beraberimizde değil. Ben o süre içinde bir dilin ancak temellerini öğrenebilirdim, ama o şimdiden Galaktik dili mükemmel bir şekilde ve neredeyse eksiksiz bir kelime dağarcığıyla konuşuyor. Evet, senin ona yardımcı olduğunu biliyorum, ama keşke bunu kesseydin."

"Sana ona yardımcı olduğumu söyledim, ama korkutacak kadar zeki olduğunu da söyledim. Onu Gaia'nın bir parçası haline getirmek istememe yetecek kadar zeki. Eğer onu aramıza alabilirsek, hâlâ yeterince genç ise Solarialılar hakkında yeterli bilgi edinebilir ve sonunda onların dünyasının tamamını emebiliriz. Bu bizim için faydalı olabilir."

"Solarialıların benim standartlarıma göre bile patolojik Yalıtılmışlar oldukları hiç aklına geliyor mu?"

"Gaia'nın parçası olurlarsa öyle kalmazlar."

"Bence hatalısın, Bliss. Bence Solarialı çocuk tehlikeli ve ondan kurtulmamız gerekiyor."

"Nasıl? Hava kilidinden dışarı mı atalım? Öldürüp, parçalara ayırıp besin rezervimize ilave mi edelim?"

Pelorat, "Of Bliss," dedi.

Trevize, "Bu dediğin iğrenç ve tamamıyla gereksiz," dedi. Bir an dinledi. Flüt kusursuzca ve titremeden çalıyordu,

bu yüzden yarı yarıya fısıldayarak konuşmuşlardı. "Bütün bunlar bittiği zaman onu Solaria'ya geri götürmemiz ve Solaria'nın Galaksi'den sonsuza kadar kopmasını garanti etmemiz gerekiyor. Benim fikrime göre yok edilmeli. Ona güvenmiyorum ve ondan korkuyorum."

Bliss bir süre düşündü, sonra "Trevize, doğru bir karar verme becerisine sahip olduğunu biliyorum, ama aynı zamanda başından beri Fallom'dan hoşlanmadığını da biliyorum. Bunun tek sebebinin Solaria'da aşağılanmış olman ve sonuç olarak da gezegene ve sakinlerine karşı şiddetli bir nefretle dolmuş olman olduğundan şüpheleniyorum. Zihninle oynamamam gerektiği için, kesin olarak söyleyemem. Lütfen Fallom'u yanımıza almamış olsaydık şimdi Alfa'da olacağımızı, ölmüş ve tahminen de gömülmüş olacağımızı unutma."

"Bunu biliyorum Bliss, ama yine de–"

"Ve zekâsına da kıskançlıkla değil, saygıyla bakmalısın."

"Onu kıskanmıyorum. Ondan korkuyorum."

"Zekâsından mı?"

Trevize düşünceli bir şekilde dudaklarını yaladı. "Hayır, tam olarak değil."

"O halde nesinden?"

"Bilmiyorum. Bliss, eğer neden korktuğumu bilseydim, ondan korkmama gerek kalmayabilirdi. Bu tam olarak anlamadığım bir şey." Kendi kendine konuşuyormuş gibi sesini alçalttı. "Galaksi anlamadığım şeylerle dolu gibi görünüyor. Neden Gaia'yı seçtim? Neden Arz'ı bulmam gerekiyor? Psikotarihte kayıp bir varsayım mı var? Eğer varsa, ne-

dir? Ve ayrıca Fallom beni neden tedirgin ediyor?"

Bliss, "Ne yazık ki, bu sorulara cevap veremem," dedi. Doğruldu ve odadan çıktı.

Pelorat arkasından baktı, sonra, "İşler kesinlikle tamamen kötüye gitmiyor, Golan," dedi. "Arz'a gittikçe yaklaşıyoruz ve oraya vardığımızda bütün gizemler çözülebilir. Ve şu ana kadar bizi oraya erişmekten alıkoyacak bir çaba sarf eden hiçbir şey olmadı."

Trevize gözlerini Pelorat'a doğru kaydırdı ve alçak bir sesle, "Keşke karşımıza bir şey çıksaydı," dedi.

Pelorat, "Çıksaydı mı? Neden bunu isteyesin ki?" dedi.

"Doğrusu bir hayat belirtisini memnuniyetle karşılardım."

Pelorat'ın gözleri faltaşı gibi açıldı. "Sonuçta Arz'ın radyoaktif olduğunu mu keşfettin?"

"Pek değil. Ama sıcak. Beklediğimden biraz daha sıcak."

"Bu kötü mü?"

"Kötü olmak zorunda değil. Gayet sıcak olabilir ama bu onu ille de yaşanmaz bir gezegen yapmaz. Bulut örtüsü kalın ve kesinlikle su buharından oluşuyor, yani bu bulutlar geniş bir su okyanusu ile bir araya gelerek mikrodalga yayımından ölçtüğümüz sıcaklığa rağmen gezegeni yaşanabilir tutma eğiliminde olabilirler. Henüz emin olamıyorum. Sadece–"

"Evet, Golan?"

"Şey, eğer Arz radyoaktif ise, bu beklenenden daha sıcak olmasını çok iyi açıklayabilir."

"Ama bunun tersi doğru değil, öyle değil mi? Eğer bek-

lenenden daha sıcaksa bu radyoaktif olması gerektiğini göstermez?"

"Hayır. Hayır, göstermez." Trevize kendini zorlayarak gülümsemeyi başardı. "Derin derin düşünmenin yararı yok Janov. Birkaç gün içinde daha fazlasını görebileceğim ve kesin bilgi edineceğiz."

91

FALLOM derin düşünceler içinde karyolasının üzerinde otururken Bliss odaya girdi. Fallom kısa süreliğine başını kaldırdı, sonra yine indirdi.

Bliss sessizce, "Sorun nedir, Fallom?" dedi.

Fallom, "Trevize benden neden bu kadar nefret ediyor, Bliss?" dedi.

"Sana senden nefret ettiğini düşündüren ne?"

"Bana sabırsızlıkla bakıyor. –Doğru sözcük mü?"

"Doğru sözcük olabilir."

"Yakınında olduğum zaman bana sabırsızlıkla bakıyor. Yüzü hep biraz çarpılıyor."

"Trevize zor bir dönemden geçiyor, Fallom."

"Arz'ı aradığı için mi?"

"Evet."

Fallom bir süre düşündü, sonra, "Düşüncelerimle bir şeyi hareket ettirdiğim zamanlar özellikle sabırsızlaşıyor," dedi.

Bliss dudaklarını sıktı. "Fallom, sana özellikle Trevize'nin yanındayken bunu yapmaman gerektiğini söylememiş miydim?"

"Eh, dündü, tam da bu odadaydı, o kapıdaymış ama fark

etmedim. Beni seyrettiğini bilmiyordum. Zaten sadece Pel'in kitap filmlerinden biriydi ve onu bir ucu üzerinde durdurmaya çalışıyordum. Bir zarar vermiyordum."

"Fallom, bu onu tedirgin ediyor ve o seyretse de seyretmese de yapmamanı istiyorum."

"O yapamadığı için mi tedirgin ediyor?"

"Belki."

"Sen yapabiliyor musun?"

"Bliss yavaşça başını iki yana salladı. "Hayır, yapamıyorum."

"Yaptığımda sen tedirgin olmuyorsun. Pel de tedirgin olmuyor."

"İnsandan insana farkı vardır."

"Biliyorum," dedi Fallom. Sesi aniden sertleşince Bliss hayrete düşüp kaşlarını çattı.

"Neyi biliyorsun, Fallom?"

"Ben farklıyım."

"Elbette, öyle dedim ya. İnsandan insana fark vardır."

"Benim şeklim farklı. Nesneleri oynatabiliyorum."

"Bu doğru."

Fallom biraz isyankarlıkla, "Nesneleri oynatmalıyım," dedi. "Trevize bunu yaptığım için bana kızmamalı ve beni durdurmamalısın."

"Ama neden nesneleri oynatmalısın?"

"Pratik için. Egzersis. –Bu doğru sözcük mü?"

"Tam değil. Egzersiz."

"Evet. Jemby hep şeylerimi çalıştırmam gerektiğini söyledi."

"Dönüştürücü loblarını mı?"

"Evet. Ve onları güçlendirmeliymişim. Sonra, büyüdüğüm zaman bütün robotlara güç sağlayabilecektim. Jemby'ye bile."

"Fallom, bütün robotlara sen güç sağlamıyorsan kim sağlıyordu?"

"Bander." Fallom bunu çok duygusuzca söylemişti.

"Bander'i tanıyor muydun?"

"Elbette. Onu birçok kez gördüm. Ondan sonra malikanenin başına ben geçecektim. Bander malikanesi Fallom malikanesi olacaktı. Jemby bana öyle dedi."

"Yani Bander senin yanına mı–"

Fallom ağzıyla kusursuz bir şok O'su yaptı. Boğuk bir sesle, "Bander asla benim yanıma–" deyip soluksuz kaldı, nefesini düzene soktuktan sonra, "Bander'in görüntüsünü görüyordum," diye devam etti.

Bliss tereddütle, "Bander sana nasıl davranırdı?" diye sordu.

Fallom Bliss'e hafifçe şaşırmış gözlerle baktı. "Bander bana bir şeye ihtiyacım olup olmadığımı, rahat olup olmadığımı sorardı. Ama Jemby hep yakınımdaydı, bu yüzden asla bir şeye ihtiyacım olmazdı ve hep rahattım."

Başını eğdi ve zemine gözlerini dikti. Sonra ellerini gözlerinin üzerine koydu ve, "Ama Jemby durdu," dedi. "Sanırım bunun nedeni Bander'in de –durmuş olması."

Bliss, "Neden öyle diyorsun?" dedi.

"Bu konuda düşünüp durdum. Bütün robotlara Bander güç sağlıyordu ve eğer Jemby ve bütün diğer robotlar dur-

duysa, Bander de durmuş olmalı. Öyle değil mi?"

Bliss sessiz kaldı.

Fallom, "Ama beni Solaria'ya geri götürdüğünüz zaman Jemby'ye ve bütün diğer robotlara güç sağlayacağım ve yeniden mutlu olacağım."

Hıçkırıyordu.

Bliss, "Bizimleyken mutlu değil misin Fallom?" dedi. "Biraz olsun? Bazen?"

Fallom gözyaşlarıyla ıslanmış yüzünü kaldırıp Bliss'e baktı ve başını iki yana sallayarak titrek bir sesle, "Ben Jemby'yi istiyorum," dedi.

Bliss içini kavuran bir şefkatle kollarıyla çocuğa sarıldı. "Ah Fallom, Jemby ile ikinizi tekrar bir araya getirebilmeyi ne kadar isterdim," dedi ve aniden kendisinin de ağladığının farkına vardı.

92

PELORAT odaya girdiğinde onları bu halde buldu. Adımının ortasında durdu ve "Sorun nedir?" diye sordu.

Bliss çocuktan ayrıldı ve eliyle yoklayarak küçük bir mendil bulup gözlerini sildi. Başını iki yana sallayınca Pelorat hemen daha da büyük bir endişeyle, "Sorun ne?" diye sordu.

Bliss, "Fallom, sen biraz dinlen," dedi. "Ben işleri senin için biraz kolaylaştırmak üzere bir şeyler düşüneceğim. Unutma –Ben de seni Jemby'nin sevdiği gibi seviyorum."

Pelorat'ın dirseğini tuttu ve, "Bir şey yok, Pel, bir şey yok," diyerek onu oturma odasına sürükledi.

"Ama mesele Fallom, değil mi? Jemby'yi hâlâ özlüyor."

"Hem de çok. Ve bu konuda yapabileceğimiz hiçbir şey yok. Ona onu sevdiğimi söyleyebilirim ve gerçekten de seviyorum. Bu kadar zeki ve nazik bir çocuğu nasıl sevmeyebilirsin? –O korkutacak kadar zeki. Trevize fazla zeki olduğunu düşünüyor. Biliyorsun, önceden Bander'i görmüş, daha doğrusu üç boyutlu bir görüntü olarak görmüş. Fakat onu duygulandıran o hatıra değil; o konuda çok soğuk ve duygusuz ve neden öyle olduğunu da anlayabiliyorum. Onları birbirine bağlayan tek şey Bander'in malikanenin sahibi olması ve Fallom'un da onların sonraki sahibi olacak olmasıydı. Aralarında başka hiçbir ilişki yoktu."

"Fallom Bander'in babası olduğunu anlıyor mu?"

"Annesi. Fallom'u dişi olarak görmekte anlaştıysak, Bander de öyle."

"Her neyse, sevgili Bliss. Fallom ebeveynlik ilişkisinin farkında mı?"

"Onun ne olduğunu anlar mı bilmiyorum. Elbette anlayabilir, ama hiçbir işaret vermedi. Fakat Pel, mantık yürüterek Bander'in öldüğü sonucuna ulaştı, çünkü Jemby'nin çalışmaz hale gelmesinin gücün kesilmesinden kaynaklandığı ve gücü de Bander'in sağladığı kafasına dank etti –Bu beni korkutuyor."

Pelorat düşünceli bir şekilde, "Neden korkutsun ki, Bliss?" dedi. "Sonuçta sadece mantıksal bir çıkarım."

"O ölümden başka bir mantıksal çıkarım daha yapılabilir. Solaria'da uzun yaşayan ve yalıtılmış Uzaycılar yaşadığı için ölümler çok nadiren görülüyor olmalı. Doğal yollarla

ölüm herhangi bir Solarialı için sınırlı bir deneyim olmalı, Fallom'un yaşındaki bir Solarialı çocuk ise bu deneyimi hiç bilmiyor olmalı. Eğer Fallom Bander'in ölümü üzerine düşünmeye devam ederse Bander'in neden öldüğünü merak etmeye başlayacak ve biz yabancılar gezegendeyken gerçekleşmiş olması kesinlikle onu o açık sebep ve sonuca götürecektir."

"Bander'i bizim öldürdüğümüz sonucuna mı?"

"Bander'i öldüren biz değildik, Pel. Bendim."

"Bunu tahmin edemez."

"Ama ona bunu söylemek zorunda kalırım. Şu anda bile Trevize'ye sinirleniyor ki o açıkça bu gezinin lideri. Bander'in ölümüne neden olan kişinin o olduğunu sorgusuz sualsiz kabul edecektir. Trevize'nin böyle haksız yere bütün suçu çekmesine nasıl göz yumabilirim?"

"Ne fark eder, Bliss? Çocuk babası –yani annesi için hiçbir şey hissetmiyor. Yalnızca robotu Jemby için hissediyor."

"Ama annenin ölümü robotunun da ölümü anlamına geldi. Neredeyse sorumluluğumu üstlenecektim. Çok istedim."

"Neden?"

"Olayı kendi açımdan açıklayabilmek için. Onu yatıştırabilmek, gerçeği kendisinin hiçbir gerekçe verilemeyecek bir biçimde gelişecek bir mantık yürütme süreciyle keşfetmesini önlemek için."

"Ama bir gerekçe vardı. Kendini savundun. Sen harekete geçmesen bir an sonra hepimiz ölmüş olacaktık."

"Ben de bunu diyecektim, ama açıklamayı başarama-

dım. Onun bana inanmayacağından korktum."

Pelorat başını iki yana salladı. İçini çekerek, "Onu getirmemiş olsak daha mı iyi olurdu dersin?" dedi. "Bu durum seni mutsuz ediyor."

Bliss sinirli bir şekilde, "Hayır," dedi, "böyle söyleme. Burada oturup masum bir çocuğu bizim yaptıklarımız yüzünden acımasızca katledileceği halde arkada bıraktığımızı hatırlamak beni şimdikinden çok ama çok daha fazla mutsuz ederdi."

"Fallom'un dünyasının usülü böyle."

"Hadi ama Pel, sen de Trevize'nin düşünme biçimine kapılma. Yalıtılmışlar böyle şeyleri kabul etmeyi mümkün olarak görürler ve o konuda daha fazla düşünmezler. Fakat Gaia'nın yolu hayatı yok etmek değil kurtarmak, ya da yok edilirken atıl bir şekilde kenarda beklemektir. Hepimiz biliriz ki başka canlıların hayatta kalabilmesi için her tür canlının sona ermesi gerekir, ama bu asla boş yere ve amaçsızca gerçekleşmez. Bander'in ölümü kaçınılmaz olsa bile dayanılması zor; Fallom'un ölümü ise bütün sınırların ötesinde olurdu."

"Ah, şey," dedi Pelorat, "sanırım haklısın. –Hem her halükarda, seni görmeye gelmemin neden olan sorun Fallom ile ilgili değil. Trevize ile ilgili."

"Ne olmuş Trevize'ye?"

"Bliss, onun için endişeleniyorum. Arz hakkındaki gerçekleri tespit edebilmek için bekliyor ve bu gerginliğe dayanabileceğinden emin değilim."

"Onun adına korkum yok. Sağlam ve dengeli bir zihni olduğunu sanıyorum."

"Hepimizin bir sınırı var. Dinle, Arz gezegeni beklediğinden daha sıcak çıktı; bana böyle söyledi. Canlı barındırmak için fazla sıcak olabileceğini düşündüğünden kuşkulanıyorum, fakat açıkça kendini bunun böyle olmadığına ikna etmeye çalışıyor."

"Belki de haklıdır. Belki de canlı barındırmak için fazla sıcaktır."

"Ayrıca sıcaklığın radyoaktif bir kabuktan ileri gelmesi olasılığının olduğunu da kabul ediyor, ama ona da inanmayı reddediyor. –Birkaç gün içinde yeterince yaklaşmış olacağız ve işin aslı kuşku götürmez biçimde belli olacak. Ya Arz radyoaktifse?"

"O halde bu gerçeği kabul etmek zorunda kalacak."

"Ama –bunu nasıl söyleyebileceğimi, ya da nasıl zihinsel bakımdan ifade edebileceğimi bilmiyorum. Ya zihni–"

Bliss bekledi, sonra alaycı bir sesle, "keçileri kaçırırsa mı?"

"Evet. Keçileri kaçırırsa. Şimdi onu güçlendirecek bir şey yapman gerekmez mi? Tabiri caizse onu dengeli ve kontrol altında tutacak bir şeyler."

"Hayır, Pel. O kadar kırılgan olduğuna inanamam ve Gaia'nin onun zihniyle oynanmaması gerektiğiyle ilgili kesin bir kararı var."

"Ama mesele tam bu değil. Sıradışı bir 'haklılığı' ya da ne isim vermek istersen o özelliği var. Bütün projesinin tam da tamamlanmış göründüğü anda yerle bir olmasının yaratacağı şok beynini yok etmeyebilir, ama 'haklılığı'nı yok edebilir. Ondaki çok sıradışı bir özellik. Aynı zamanda sı-

radışı bir kırılganlığının olması mümkün değil mi?"

Bliss bir an düşüncelere daldı. Sonra omuz silkti. "Eh, belki gözümü üzerinde tutarım," dedi.

93

SONRAKİ otuz altı saat boyunca Trevize Bliss'in ve bir dereceye kadar Pelorat peşinden ayrılmadığının belli belirsiz farkına vardı. Yine de bu onlarınki kadar küçük bir gemide tamamen sıradışı değildi ve kafasında başka şeyler vardı.

Şimdi bilgisayarın başında otururken ikisinin kapının hemen önünde durduklarının farkındaydı. Başını kaldırıp boş bir yüzle onlara baktı.

"Eee?" dedi çok alçak bir sesle.

Pelorat çok beceriksizce, "Nasılsın, Golan?" dedi.

Trevize, "Bliss'e sor," dedi. "Saatlerdir dikkatle bana bakıyor. Zihnimi karıştırıyor olmalı. Öyle değil mi, Bliss?"

Bliss aynı ses tonuyla, "Hayır, karıştırmıyorum," dedi, "ama eğer yardımıma ihtiyacın olduğunu hissedersen, deneyebilirim. –Yardım etmemi ister misin?"

"Hayır, niye isteyeyim ki? Beni yalnız bırakın. İkiniz de."

Pelorat, "Lütfen bize neler olduğunu söyle," dedi.

"Tahmin edin!"

"Arz–"

"Evet, öyle. Herkesin ısrarla söylediği şey tamamen doğru çıktı." Trevize görüntü ekranını işaret etti. Ekranda gece tarafı görülen Arz güneşin önüne geçmişti. Yıldızlı bir gökyüzünde somut, siyah bir daireydi ve çevresinin anahatları kırık, turuncu bir kavis oluşturuyordu.

Pelorat "O turunculuk radyoaktivite mi?" dedi.

"Hayır. Yalnızca atmosfer içinde kırınıma uğrayan güneş ışığı. Atmosfer bu kadar bulutlu olmasaydı tamamen turuncu bir daire olurdu. Radyoaktiviteyi göremeyiz. Çeşitli radyasyonlar, hatta gamma ışınları bile atmosferde emiliyor. Fakat ikincil radyasyonlar ortaya çıkarıyorlar. Bunlar nispeten zayıf olsa da bilgisayar onları tespit edebiliyor. Yine de çıplak gözle görülemiyorlar, ama bilgisayar aldığı her bir radyasyon parçacığı ya da dalgası için bir tane görülebilir ışık fotonu oluşturabilir ve Arz'ı sahte bir renge boyayabilir. Bakın."

Siyah daire hafif, lekeli bir maviyle parıldadı.

Bliss alçak sesle, "Ne kadar radyoaktivite var?" diye sordu. "Orada hiç insan hayatının olmadığını gösterecek kadar fazla mı?"

"Hiçbir canlı türünün," dedi Trevize. "Gezegen yaşanamaz durumda. Son bakteri, son virüs uzun zaman önce ölmüş."

"Keşfe çıkabilir miyiz?" dedi Pelorat. "Yani, uzay giysileriyle."

"Birkaç saatliğine –daha uzun kalırsak geri çevrilemez radyasyon hastalığına tutuluruz."

"O halde ne yapıyoruz, Golan?"

"Ne mi yapacağız?" Trevize Pelorat'a aynı ifadesiz yüzle baktı. "Ne yapmak istediğimi biliyor musun? Senle Bliss'i –ve çocuğu– Gaia'ya geri götürmek ve hepinizi sonsuza kadar orada bırakmak istiyorum. Sonra Terminus'a geri gitmek ve gemiyi geri vermek istiyorum. Sonra Konsey'den is-

tifa etmek ve böylece Vali Branno'yu çok mutlu etmek istiyorum. Sonra emekli aylığımla yaşayıp Galaksi'yi kendi haline bırakmak istiyorum. Ne Seldon Planı'na, ne Vakıf'a, ne İkinci Vakıf'a, ne Gaia'ya aldıracağım. Galaksi kendi yolunu kendi seçebilir. Ben hayattayken yerli yerinde kalacak, sonra ne olduğuyla niye ilgileneyim ki?"

Pelorat aceleyle, "Herhalde bunu kast etmiyorsundur, Golan," dedi.

Trevize ona bir süre gözlerini dikti ve derin bir nefes aldı. "Hayır, kast etmiyorum, ama size ana hatlarını söylediğim şeyi başından sonuna yapabilmeyi çok isterdim."

"Onu boşver. Ne yapacaksın?"

"Gemiyi Arz'ın çevresinde yörüngede tutacağım, dinleneceğim, bütün bunların şokunu atlatacağım ve sonra ne yapacağımı düşüneceğim. Sadece–"

"Evet?"

Trevize pat diye, "Bundan sonra ne yapabilirim ki?" dedi. "Arayacak başka ne kaldı? Bulacak başka ne kaldı?"

20

YAKINDAKİ DÜNYA

94

SONRAKİ dört öğün boyunca Pelorat ile Bliss Trevize'yi yalnızca öğünlerde gördüler. Geri kalan zamanda ya pilot odasında, ya da yatak odasındaydı. Yemek zamanlarında sessiz kalıyordu. Dudaklarını birbirine bastırıyor ve pek az şey yiyordu.

Ama dördüncü öğünde Pelorat Trevize'nin çehresindeki ağırlığın sıradışı bir şekilde kalktığını görür gibi oldu. Pelorat bir şey söylemeye hazırlanıp sonra geri çekiliyormuş gibi iki kere boğazını temizledi.

Sonunda Trevize başını kaldırıp ona baktı ve, "Eee?" dedi.

"Şey -düşünüp taşındın mı, Golan?"

"Neden soruyorsun?"

"Karamsarlığın azalmış gibi."

"Karamsarlığım azalmadı, ama düşündüm. Derin derin."

"Ne düşündüğünü bilmemiz mümkün mü?" diye sordu Pelorat.

Trevize kısa süre Bliss'ten tarafa göz attı. Bliss sabit bir şekilde tabağına bakıyor, bu hassas anda Pelorat'ın ondan daha iyi iş çıkaracağından eminmiş gibi dikkatle sessizliğini koruyordu.

Trevize, "Sen de merak ediyor musun, Bliss?" dedi.

Kadın bir an gözlerini kaldırdı. "Evet. Kesinlikle."

Fallom aksi aksi masanın bir ayağını tekmeledi ve "Arz'ı bulduk mu?" diye sordu.

Bliss çocuğun omzuna bastırdı. Trevize dikkat etmedi.

"Yapmamız gereken, temel bir gerçekten başlamak," dedi. "Çeşitli dünyalarda Arz ile ilgili bütün bilgiler ortada kaldırılmış. Bu bizi zorunlu olarak kaçınılmaz bir sonuca götürüyor. Arz'daki bir şey gizleniyor. Ama gözlem yaptığımızda Arz'ın ölümcül derecede radyoaktif olduğunu görüyoruz, yani üzerindeki herhangi bir şey otomatik olarak gizleniyor. Hiç kimse gezegene inemez ve bu mesafeden, manyetosferin dış sınırının çok yakınında olduğumuz ve ona daha fazla yaklaşmaya niyetimiz olmadığı sürece, bulabileceğimiz hiçbir şey yok."

Bliss yumuşak bir sesle, "Bundan emin olabilir misin?" diye sordu.

"Bilgisayar başında zaman geçirdim ve Arz'ı her bakımdan analiz ettim ve eminim. Hiçbir şey yok. Dahası, hiçbir şey olmadığını hissediyorum. O halde neden Arz hakkındaki veriler ortadan kaldırılmış. Kesinlikle gizlenen her neyse şimdi herhangi birinin hayal edebileceğinden daha etkili biçimde saklanmış halde ve bu altın parçasının insanlar tarafından yaldızlanmasına ihtiyaç yok."

"Belki de," dedi Pelorat, "henüz ziyaret edilmesini olanaksız kılacak kadar radyoaktif olmadığı bir dönemde gerçekten Arz'da sakli bir şey vardı. Arz'daki insanlar bir şeyin inip her neyse onu bulacağından korkmuş olabilirler. Arz o zaman kendisiyle ilgili bilgileri ortadan kaldırmaya çalışmış-

tır. Şimdiki durum ise o güvensiz dönemin izi olan bir kalıntıdır."

"Hayır, öyle düşünmüyorum," dedi Trevize. "Trantor'daki İmparatorluk Kütüphanesi'nden bilgilerin silinmesi işi çok yakın zamanda yapılmış gibi görünüyor." Aniden Bliss'e döndü. "Haklı mıyım?"

Bliss düz bir sesle, "Ben/biz/Gaia İkinci Vakıf üyesi Gendibal, sen ve ben Terminus'un Valisi ile görüşme yaptığımız sırada adamın sorunlu zihninden o kadarını öğrenebildik," dedi.

Trevize, "Yani bulunması riski var diye saklanması gereken her ne ise hâlâ saklanıyor olmalı ve Arz radyoaktif olmasına rağmen hâlâ bulunması bir tehlike içeriyor olmalı," dedi.

Pelorat endişeyle, "Bu nasıl mümkün olabilir?" diye sordu.

"Bir düşünün," dedi Trevize. "Ya Arz'daki her neyse artık Arz üzerinde değilse? Ya radyoaktif tehlike büyüdüğü zaman oradan çıkarılmışsa? Fakat sır artık Arz üzerinde olmasa bile eğer birinin Arz'ı bulabilirse, mantık yürüterek sırrın taşındığı yeri de bulabilmesi mümkün olabilir. Eğer bu böyleyse, Arz'ın yerinin yine de saklanması gerekir."

Fallom ince sesiyle yeniden konuştu. "Çünkü eğer Arz'ı bulamazsak Bliss beni Jemby'ye geri götüreceğinizi söylüyor."

Trevize Fallom'a doğru döndü ve kızgınlıkla baktı. Bliss alçak sesle, "Götürebiliriz dedim, Fallom," dedi. "Bunu daha sonra konuşuruz. Şimdi odana git ve kitap oku, flüt çal ya da ne istiyorsan onu yap. Yürü hadi."

Fallom Küskünlükle kaşlarını çatarak masadan ayrıldı.

Pelorat, "Ama bunu nasıl diyebilirsin ki, Golan?" dedi. "İşte buradayız. Arz'ı bulduk. Şimdi gizlenen her neyse onun Arz'da değilse nerede olduğunu çıkarabilir miyiz?"

Trevize'nin Fallom'un neden olduğu kötü huyluluktan kurtulması birkaç saniye sürdü. Sonra, "Neden olmasın?" dedi. "Arz'ın kabuğunun radyoaktivitesinin düzenli olarak kötüye gittiğini düşün. Nüfus da ölümler ve dışarı göç nedeniyle düzenli olarak azalırdı ve sır her ne ise giderek daha fazla tehlikede olurdu. Onu koruyacak kim kalırdı? Sonunda başka bir dünyaya taşınması gerekirdi, yoksa sırrın –her ne ise– Arz için bir faydası kalmazdı. Onun taşınmasına isteksizlikle bakıldığından şüpheleniyorum, büyük olasılıkla az çok son dakikada taşınmıştır. Janov, peki Yeni Arz'da sana Arz tarihinin ona ait yorumunu anlatarak başını şişiren yaşlı adamı hatırlıyor musun?"

"Monolee mi?"

"Evet, o. Yeni Arz'ın kuruluşuyla ilgili olarak Arz'ın nüfusundan kalanların o gezegene götürüldüğünü söylememiş miydi?"

Pelorat, "Demek istediğin şimdi aradığımız şeyin Yeni Arz'da olduğu mu, eski dostum?" dedi. "Arz'ın nüfusunun son kalıntıları onu oraya götürmüştür mü diyorsun?"

Trevize, "Öyle olamaz mı?" dedi. "Galaksi'nin geneli Arz gibi Yeni Arz'ı da neredeyse hiç tanımıyor ve sakinleri Yabancıları uzak tutmaya şüphe çekecek derecede hevesliler."

"Oradaydık," diye araya girdi Bliss. "Bir şey bulamadık."

"Arz'ın konumu dışında bir şey aramıyorduk."

Pelorat kafası karışmış bir halde, "Ama yüksek teknolo-

jili bir şey arıyoruz," dedi. "Bu şey İkinci Vakıf'tan ve hatta –özür dilerim, Bliss– Gaia'dan bilgilerini burunlarının dibinde çalmayı başarmış. Yeni Arz'daki o insanlar kendi adalarındaki hava durumunu kontrol edebiliyor olabilirler ve ellerinin altında bazı biyoteknoloji teknikleri olabilir, ama bence bütün olarak teknoloji düzeylerinin oldukça düşük olduğunu sen de kabul edersin."

Bliss başıyla onayladı. "Ben de Pel ile hemfikirim."

Trevize, "Çok az bilgiyle hüküm veriyoruz," dedi. "Balıkçılık filosundaki erkekleri hiç görmedik. Adanın indiğimiz küçük kısmı dışında hiçbir yerini görmedik. Daha ayrıntılı olarak keşfe çıksaydık neler bulabilirdik? Ne de olsa floresan ışıklarını aktifleştirilinceye kadar tanımadık ve teknolojileri düşükmüş gibi görünüyorsa, öyle görünüyorsa, diyorum ki–"

İkna olmadığı belli olan Bliss "Evet?" dedi.

"Bu da gerçeği saklamayı amaçlayan örtünün bir parçası olabilir."

"İmkansız," dedi Bliss.

"İmkansız mı? Gaia'dayken Trantor'daki medeniyetin küçük İkinci Vakıf üyeleri grubunu gizlemek için özellikle düşük bir teknoloji düzeyinde tutulduğunu söyleyen sendin. Neden aynı strateji Yeni Arz'da da kullanılmış olmasın?"

"O halde Yeni Arz'a geri dönüp yeniden enfeksiyonla yüzleşmeyi ve bu sefer aktifleştirilmesini göze almamızı mı öneriyorsun? Cinsel ilişki kuşkusuz pek keyifli bir enjeksiyon türüdür, ama ellerindeki tek yöntem olmayabilir."

Trevize omuz silkti. "Yeni Arz'a dönmeye can atmıyo-

rum, ama bunu yapmak zorunda kalabiliriz."

"Kalabiliriz mi?"

"Kalabiliriz! Sonuçta bir ihtimal daha var."

"O neymiş?"

"Yeni Arz insanların Alfa adını verdikleri yıldızın çevresinde dönüyor. Ama Alfa bir ikili sistemin parçası. Alfa'nın yoldaşının çevresinde de yaşanabilir bir gezegen olamaz mı?"

Bliss başını sallayarak, "Çok sönük diye düşünüyorum," dedi. "Yoldaş Alfa'nın yalnızca dörtte biri parlaklıkta."

"Sönük, ama çok sönük değil. Eğer güneşin çok yakınında bir gezegen varsa, olabilir."

Pelorat, "Bilgisayar yoldaşın gezegenleri hakkında bir şey söylüyor mu?" dedi.

Trevize vakur bir edayla gülümsedi. "Kontrol ettim. Ortalama boyutta beş gezegen var. Hiçbiri gaz devi değil"

"Peki bu beş gezegenden yaşanabilir olan var mı?"

"Bilgisayar gezegenler hakkında sayıları ve büyük olmadıkları dışında hiçbir bilgi vermiyor."

Üzüntüyle "Ah," dedi Pelorat.

Trevize, "Hayal kırıklığına uğrayacak bir şey yok. Bilgisayarda Uzaycı dünyalarının hiçbiri yer almıyor. Alfa'nın kendisi hakkında çok az bilgi var. Bu bilgiler maksatlı olarak gizlenmiş ve Alfa'nın yoldaşı hakkında neredeyse hiçbir şey bilinmiyorsa, bu iyiye işaret olarak alınabilir."

"O halde" dedi Bliss, ciddi bir tavırla, "yoldaşı ziyaret etmek ve eğer oradan bir şey çıkmazsa Alfa'nın kendisine dönmek."

"Evet. Ve bu sefer Yeni Arz adasına vardığımız zaman

hazırlıklı olacağız. İnmeden önce bütün adayı titizlikle inceleyeceğiz ve senden bizi korumak için zihinsel yeteneklerini kullanmanı istiyorum Bliss–"

O anda Uzak Yıldız bütün gövdesini saran bir hıçkırığa tutulmuşçasına öne doğru silkindi ve Trevize öfkeyle şaşkınlık karışımı bir duyguyla, "Kontrollerdeki kim?" diye bağırdı.

Bunu sorarken bile kim olduğunu çok iyi biliyordu.

95

BİLGİSAYAR konsolundaki Fallom tamamen odaklanmıştı. Küçük, uzun parmaklı ellerini masanın üzerindeki hafifçe ışıldayan el işaretlerine uyabilmeleri için iyice açmıştı. Masa açıkça sert ve kaygan hissi verse de Fallom'un elleri masanın malzemesinin içine gömülmüş gibi görünüyordu.

Birçok kere Trevize'yi ellerini bu şekilde tutarken görmüştü ve ondan fazlasını yaptığını görmemişti, fakat böyle yaparak gemiyi kontrol ettiğini gayet açıkça anlamıştı.

Fallom zaman zaman Trevize'nin gözlerini kapadığını görmüştü, şimdi de o gözlerini kapadı. Birkaç saniye sonra neredeyse hafif, uzaktan gelen bir ses duyar gibi oldu –ses uzaktaydı ama kendi kafasının içinden, dönüştürücü lobları üzerinden geliyordu (bunu belirsiz bir şekilde fark etti). Lobları ellerinden bile daha önemliydi. Sözcükleri çıkarabilmek için çabaladı.

Talimatlar, diyordu, neredeyse yalvararak. Talimatlar nedir?

Fallom hiçbir şey söylemedi. Trevize'nin asla bilgisayara bir şey söylediğine tanık olmamıştı –fakat bütün kalbiyle istediği şeyin ne olduğunu biliyordu. Solaria'ya, malika-

nenin o rahatlatıcı sonsuzluğuna geri dönmek istiyordu. Jemby'ye –Jemby'ye–

Oraya girmek istiyordu ve o çok sevdiği dünyayı düşünürken istemediği başka gezegenler nasıl görüntü ekranında göründüyse kendi dünyasının da göründüğünü hayal etti. Gözlerini açtı ve görüntü ekranına gözlerini dikerek bu iğrenç Arz'dan başka bir gezegen olmasını diledi ve sonra gördüğü şeye bakarak Solaria olmasını hayal etti. İstemediği halde ona gösterilen boş Galaksi'den nefret ediyordu. Gözyaşlarına boğuldu ve gemi titredi.

Bu titremeyi hissetti ve tepki olarak biraz sarsıldı.

Sonra dışarıdaki koridorda gürültülü adımlar duydu ve gözlerini açtığında Trevize'nın çarpılmılş yüzü görüş alanını doldurdu ve tam da istediği şeyi gösteren görüntü ekranını kapattı. Trevize bağırarak bir şeyler söylüyordu, ama Fallom aldırmadı. Bander'i öldürerek Solaria'yı ondan alan da, yalnızca Arz'ı düşünerek onu oraya dönmekten alıkoyan da oydu ve Fallom onu dinlemeyecekti.

Gemiyi Solaria'ya götürecekti ve kararlığının yoğunluğu yüzünden gemi yeniden titredi.

96

BLİSS çılgınca Trevize'nin kolunu kavradı. "Yapma! Yapma!"

Güçlü bir şekilde tutunarak onu engelliyordu. Bu arada Pelorat ise kafası karışmış ve donmuş bir halde arkada duruyordu.

Trevize, "Ellerini bilgisayardan çek!" diye bağırıyordu.

"Bliss, önüme çıkma. Seni incitmek istemiyorum."

Bliss neredeyse tükenmişe benzeyen bir ses tonuyla, "Çocuğa şiddet uygulamaya kalkma," dedi. "Bütün talimatlara karşın seni incitmek zorunda kalırım."

Trevize gözlerini çılgınca Fallom'dan Bliss'e çevirdi. "O halde onu oradan al, Bliss. Hemen!" dedi.

Bliss şaşırtıcı bir güçle Trevize'yi uzağa çekti (Trevize daha sonra belki de bu gücü Gaia'dan çekiyordu diye düşündü).

"Fallom," dedi Bliss, "ellerini kaldır."

"Hayır," diye haykırdı Fallom. "Geminin Solaria'ya gitmesini istiyorum. Oraya gitmesini istiyorum. Oraya." Başıyla görüntü ekranını işatet etti. Bu maksatla tek bir elinin basıncının bile masadan çekilmesine izin vermek istemiyordu.

Ama Bliss çocuğun omuzlarına doğru uzandı ve elleri Fallom'a dokununca çocuk titremeye başladı.

Bliss'in sesi yumuşadı. "Şimdi Fallom, bilgisayara eski haline dönmesini söyle ve benimle gel. Benimle gel." Elleriyle çocuğu okşadı. Fallom acıyla ağlayarak çöktü.

Fallom'un elleri masadan ayrıldı ve Bliss çocuğu koltukaltlarından yakalayarak ayakta durma pozisyonunda kaldırdı. Onu çevirdi, göğsüne sıkıca bastırdı ve çocuğun yürek parçalayan hıçkırıklarını orada boğmasına izin verdi.

Bliss o anda kapıda aptalca ayakta duran Trevize'ye, "Yoldan çekil Trevize ve geçerken ikimize de dokunma," dedi.

Trevize çabucak bir yana çekildi.

Bliss bir an duraklayarak Trevize'ye alçak sesle, "Bir an-

lığına kızın zihnine girmek zorunda kaldım," dedi. "Eğer hasara yol açtıysam, seni kolay kolay affetmem."

Trevize'nin içinden kadına Fallom'un zihninin bir milimetreküpünün bile umurunda olmadığını; asıl bilgisayar için endişelendiğini söylemek geldi. Ama Gaia'nın odaklanmış öfkeli bakışı karşısında (yaşadığı soğuk bir korkuyla dolu ana neden olan kesinlikle bir tek Bliss'in ifadesinden ibaret olamazdı) sessizliğini korudu

Bliss ve Fallom odalarına gittikten sonra algılanabilir bir süre boyunca sessiz ve aynı zamanda hareketsiz kaldı. Aslında Pelorat, "Golan, iyi misin? Seni incitmedi, değil mi?" diye soruncaya kadar öyle kaldı.

Trevize onu etkileyen felç edici dokunuşu silkelemek amacıyla başını kuvvetle iki yana salladı. "İyiyim. Asıl soru onun iyi olup olmadığı." Bilgisayar konsolunun başına oturdu ve ellerini daha demin Fallom'un ellerinin doldurduğu iki el işaretinin üzerine koydu.

"Eee?" dedi Pelorat endişeyle.

Trevize omuz silkti. "Normal biçimde tepki veriyor gibi görünüyor. Daha sonra bir sorun bulmam olasılığı var, ama şu anda hatalı bir durum görünmüyor." Sonra daha sinirli bir sesle, "Bilgisayar etkin olarak benim ellerim dışındaki ellerle bir araya gelmemeli , ama o hermafrodit söz konusu olduğunda bir araya gelen yalnızca eller değildi," dedi. "Dönüştürücü lobları da işin içindeydi, eminim–"

"Ama geminin sallanmasına neden olan neydi? Bunu yapmamalı, öyle değil mi?"

"Hayır. Bu çekim tahriklibir gemi ve bu atalet etkilerini

hissetmemeliyiz. Ama o dişi –canavar–" Yine sinirlenerek durakladı.

"Evet?"

"Bilgisayardan birbiriyle çelişkili iki ayrı istekte bulunduğundan kuşkulanıyorum. Herhalde bunların her biri öyle güçlüydü ki bilgisayarın aynı anda iki şeyi birden yapmayı denemekten başka seçeneği kalmadı. Bilgisayar imkânsızı yapma çabası yüzünden geminin ataletsizlik durumunu anlık olarak yok etmiş olmalı. En azından ben öyle olduğunu düşünüyorum."

Sonra her nasılsa yüzü düzeldi. "Ve bu da iyi bir şey olabilir, zira şimdi Alpha Centauri ve yoldaşı hakkında bütün o söylediklerimin saçmalık olduğunun farkına vardım. Artık Arz'ın sırrını taşımış olması gereken yeri biliyorum."

97

PELORAT bakakaldı, sonra son söyleneni göz ardı etti ve daha önceki bir bilmeceye geri döndü. "Fallom ne şekilde birbiriyle çelişkili iki istekte bulundu?"

"Eh, geminin Solaria'ya gitmesini istediğini söyledi."

"Evet. Elbette istemiş olmalı."

Ama Solaria'dan neyi kast etti? Solaria'yı uzaydan tanıyamaz. Gerçekte onu asla uzaydan görmedi. Orayı aceleyle terk ettiğimiz zaman uyuyordu. Kütüphanenden okuduğu kitaplara ve Bliss'in ona anlattığı şeylere rağmen yüzlerce milyar yıldıza ve milyonlarca yerleşilmiş gezegene sahip bir Galaksi'nin gerçekliğini kavrayamadığını tahmin ediyorum. Yeraltında ve tek başına yetiştirildiği için tek yapabildiği

farklı gezegenler olduğunu söyleyen çıplak fikri kavramak –ama kaç dünya var? İki? Üç? Dört? Ona göre gördüğü her dünya bir olasılıkla Solaria'dır ve hüsnü kuruntusunun büyük kuvveti göz önüne alınırsa gerçekten Solaria'dır. Bliss'in Arz'ı bulamazsak onu Solaria'ya geri götüreceğimizi ima ederek onu susturmaya çalıştığını tahmin ediyorum, bu yüzden Solaria'nın Arz'a yakın olduğu fikrini geliştirmiş bile olabilir."

"Ama sen bunu nasıl bilebilirsin, Golan? Öyle olduğunu düşündüren ne?"

"Pat diye odaya girdiğimiz zaman o bize bunu söylemiş kadar oldu, Janov. Solaria'ya gitmek istediğini haykırdı ve sonra da başıyla görüntü ekranını işaret ederek 'oraya-oraya' diye ekledi. Peki görüntü ekranında ne vardı? Arz'ın uydusu. Akşam yemeğinden önce makinenin başından ayrıldığım zaman ekranda yoktu bile; Arz vardı. Ama Fallom Solaria'yı istediği zaman zihninde uyduyu canlandırmış olmalı ve bilgisayar da buna cevap olarak uyduya odaklanmış olmalı. İnan bana, Janov, bu bilgisayarın nasıl çalıştığını biliyorum. Benden iyi kim bilebilir ki?"

Pelorat görüntü ekranındaki kalın ışık hilaline baktı ve düşünceli bir şekilde, "Arz'daki dillerden en az birinde uyduya 'ay' deniyordu, başka bir dilde de 'Luna,'" dedi. "Muhtemelen birçok başka ismi daha vardı. –Bir sürü dili olan bir dünyada yaşanan kafa karışıklığını düşün, eski dostum. Yanlış anlamaları, zorlukları–"

"Ay mı?" dedi Trevize. "Eh, bu yeterince basitmiş. –Düşününce, mesele çocuğun içgüdüsel olarak gemiyi dönüş-

türücüsü vasıtasıyla, geminin kendi enerji kaynağını kullanarak hareket ettirmeye çalışmış olması olabilir. Bu da anlık olarak bir atalet karışıklığının ortaya çıkmasına yardımcı olmuş olabilir. –Ama artık bunların hiçbirinin önemi yok, Janov. Önemli olan bütün bunların ayı –evet, bu ismi sevdim– ekrana getirmiş ve büyütmüş olması ve hâlâ da orada duruyor. Şimdi ona bakıyorum ve merak ediyorum."

"Neyi merak ediyorsun, Golan?"

"Boyutunu. Uyduları göz ardı etme eğilimindeyizdir, Janov. Var olduklarında bile küçücük şeylerdir. Bu farklı ama. Bu bir dünya. Yaklaşık üç bin beş yüz kilometrelik bir çapa sahip."

"Dünya mı? Herhalde ona dünya denemez. Yaşanabilir olamaz. Üç bin beş yüz kilometrelik bir çap bile çok küçük. Atmosferi yok. Bunu sadece ona bakarak anlayabiliyorum. Bulut yok. Uzaydaki dairesel kavisi keskin, aydınlık yarıküreyle karanlık yarıkürenin sınırını oluşturan iç kavis de öyle."

Trevize başıyla onayladı. "Giderek deneyimli bir uzay gezgini oluyorsun, Janov. Haklısın. Hava yok. Su yok. Ama bu yalnızca ayın korunaksız yüzeyinin yaşanamaz olduğu anlamına gelir. Peki ya yerin altı?"

"Yerin altı mı?" dedi Pelorat şüpheyle.

"Evet. Yerin altı. Neden olmasın? Arz'ın şehirlerinin yeraltında olduğunu bana sen söyledin. Trantor'un yerin altında olduğunu biliyoruz. Comporellon'un başkentinin büyük bölümü yerin altındaydı. Solaria'daki malikaneler neredeyse tamamen yerin altındaydı. Bu çok sık rastlanan bir durum."

"Ama Golan, bu vakaların hepsinde insanlar yaşanabilir

bir gezegende yaşıyorlardı. Zemin de yaşanabilirdi, bir atmosfer ve okyanus vardı. Zemin yaşanamaz haldeyken yerin altında yaşamak mümkün mü?"

"Hadi ama Janov, düşün! Şu anda nerede yaşıyoruz? Uzak Yıldız yaşanamaz bir zemini olan ufacık bir dünya. Dış tarafında hava ya da su yok. Ama içeride mükemmel bir konfor içinde yaşıyoruz. Galaksi sayısız türde uzay istasyonuyla ve uzay yerleşimiyle dolu, uzay gemileri de cabası ve bunların tamamı içleri hariç yaşanamaz durumda. Ayı devasa bir uzay gemisi olarak düşün."

"İçinde bir mürettebatı olan bir gemi mi?"

"Evet. Bilmiyoruz ama milyonlarca insan, ayrıca bitkiler ve hayvanlar ve gelişkin bir teknoloji olabilir. Bak, Janov, mantıklı değil mi? Eğer Arz son günlerinde Alpha Centauri'nin çevresindeki bir gezegene bir grup Yerleşimci gönderebildiyse ve muhtemelen İmparatorluk'un yardımıyla onu yaşanır hale getirme girişiminde bulunabilmiş, okyanuslarına tohumlar bırakabilmiş, yoktan kuru topraklar oluşturabilmişlerse, Arz bir grubu da uydusuna göndermiş ve onun içini yaşanır hale getirmiş olamaz mı?"

Pelorat isteksizce, "Olabilir herhalde," dedi.

"Bu yapılmış olmalı. Eğer Arz'ın gizleyecek bir şeyi vardıysa, onu Alfa'nın yüz milyonda biri uzaklıktaki bir dünyada depolayabilecekken neden bir parsek mesafeye yollasındı ki? Hem ay psikolojik bir bakış açısından daha etkili bir saklama yeri olurdu. Hiç kimse uyduları hayatla bağlantılı olarak düşünmez. Ona bakılırsa ben de düşünmedim. Ay burnumun bir karış ötesinde olduğu halde düşüncele-

rim Alfa'ya yöneldi. Fallom olmasaydı–" Dodakları gerildi ve başını salladı. "Şanırım hakkını teslim etmem gerek. Ben etmezsem Bliss kesinlikle edecektir."

Pelorat, "Ama buraya bak, yaşlı adam, eğer ayın yüzeyinin altında bir şeyler gizliyse, onu nasıl bulacağız?" dedi. "Yüzey alanı milyonlarca kilometre kare olmalı–"

"Kabaca kırk milyon kilometre kare."

"Bunun tamamını incelememiz gerekir. Ne arayacağız? Bir açıklık? Bir çeşit hava kilidi?"

Trevize, "O şekilde söylediğinde zorlu bir iş gibi görünüyor, ama sadece nesneler değil, hayat arıyoruz, aslında zeki hayat arıyoruz," dedi. "Ve gemide Bliss var, zekâyı tespit etmek de onun yeteneği, öyle değil mi?"

98

BLİSS Trevize'ye suçlayarak baktı. "Nihayet onu uyutabildim. Çok zorlandım. Çılgına dönmüştü. Neyse ki ona zarar verdiğimi sanmıyorum."

Trevize soğuk bir sesle, "Biliyorsun, Jemby'ye olan düşkünlüğünü yok etmeyi deneyebilirdin, çünkü kesinlikle Solaria'ya geri gitmek gibi bir niyetim yok," dedi.

"Sadece düşkünlüğünü yok edeyim, öyle mi? Sen bu tür şeylerden ne anlarsın ki, Trevize? Asla bir zihni hissetmedin. Ne kadar karmaşık olduğu hakkında en ufak bir fikrin yok. Bu konuda tek bir şey bilseydin, bir düşkünlüğü yok etmekten kavanozun içinden bir şey almak kadar basit bir şeymiş gibi bahsetmezdin."

"Eh, en azından zayıflatabilirdin."

"Bir ay boyunca dikkatle lifleri çözdükten sonra birazcık zayıflatabilirim."

"Lifleri çözmek de ne demek oluyor?"

"Bilmeyen birine açıklanamaz."

"O halde çocuğu ne yapacaksın?"

"Henüz bilmiyorum; çok düşünmek gerekecek."

"O halde, "dedi Trevize, "bana gemiyle ne yapacağını söyle."

"Senin ne yapacağını biliyorum. Yeni Arz'a dönecek ve sevgili Hiroko ile bir kere daha şansını deneyeceksin, eğer bu sefer sana virüs bulaştırmamaya söz verirse."

Trevize yüzünü ifadesiz tuttu. "Aslında hayır. Fikir değiştirdim. Aya gidiyoruz –Janov'a göre uydunun ismi buymuş."

"Uyduya mı? El altındaki en yakın dünya olduğu için mi? Onu düşünmemiştim."

"Ben de. Başka kimse de düşünemezdi. Galaksi'de hiçbir yerde üzerinde düşünmeye değecek bir uydu yok –ama bu uydu büyük olduğu için eşsiz. Dahası, Arz'ın bilinmezliği de onu saklıyor. Arz'ı bulamayan biri ayı da bulamaz."

"Yaşanabilir mi?"

"Yüzeyde değil, ama hiç radyoaktif değil, bu yüzden kesinkes yaşanamaz değil. Aslında yüzeyinin altında hayat barındırabilir –hatta hayat kaynıyor olabilir. Ve elbette eğer böyleyse yeterince yakınına gittiğimizde sen bunu anlayabilirsin."

Bliss omuz silkti. "Denerim. –Ama birdenbire sana uyduyu düşündüren ne oldu?"

Trevize sessizce, "Fallom'un kontrollerin başındayken yaptığı bir şey," dedi.

Bliss daha fazlasını umuyormuş gibi bekledi, sonra yeniden omuz silkti. "Her neydiyse, o sıradaki itkine uyup onu öldürseydin bu ilhamı alamayacağına inanıyorum."

"Onu öldürmeye niyetim yoktu, Bliss."

Bliss elini salladı. "Pekala. Öyle olsun. Şu anda aya doğru mu gidiyoruz?"

"Evet. İhtiyat gereği fazla hızlı gitmiyorum, ama her şey yolunda giderse otuz saat içinde ayın yakınlarında oluruz."

99

AY bir çöplüktü. Trevize altlarından sürüklenen parlak gündüz tarafını seyrediyordu. Krater halkalarından ve dağlık alanlardan, bir de güneş ışığı altındaki siyah gölgelerden oluşan tekdüze bir manzaraydı. Toprakta hafif renk değişimleri ve nadiren de küçük kraterlerin böldüğü büyükçe düzlük bölgeler vardı.

Gece tarafına yaklaşırlarken gölgeler uzadı ve sonunda birbirleriyle birleşti. Bir süre boyunca arkalarında doruk noktaları güneşte şişman yıldızlar gibi parıldadı; gökteki kardeşlerinden çok daha fazla parlıyorlardı. Sonra onlar da kayboldular ve altlarında mavimsi-beyaz renkte büyük bir küre olan, yarıdan biraz fazlası güneş gören Arz'ın gökteki daha hafif ışığı kaldı. Sonunda gemi Arz'ı da geride bırakınca Arz ufkun ardına battı, böylece altlarında sürekli bir siyahlık, üstlerinde de yalnızca yıldızların hafif tozu kaldı. Bu Terminus gibi yıldızsız bir dünyada büyümüş olan Trevize'ye başlı başına bir mucize gibi geliyordu.

Sonra ötede yeni, parlak yıldızlar belirdi. Önce bir iki ta-

nesi, sonra diğerleri genişledi, kalınlaştı ve sonunda kaynaştı. Ve hemen sonra da araçizgiyi geçip günışığı tarafına girdiler. Güneş korkunç bir debdebeyle yükseldi, görüntü ekranı ise hemen ondan başka yöne kayıp altlarındaki yüzeyin parıltısını da poloarize etti.

Trevize bu tam olarak devasa dünyaya yalnızca gözle inceleyerek yerleşilmiş iç kısıma (eğer varsa) giden bir yol bulmayı ümit etmenin bir yararı olmadığını gayet iyi görebiliyordu.

Dönüp yanında oturan Bliss'e baktı. O görüntü ekranına bakmıyordu, gerçekte gözlerini kapalı tutuyordu. Sandalyede oturmaktan çok ona çökmüş gibi görünüyordu.

Trevize kadının uyuyup uyumadığını merak ederek yumuşak bir sesle, "Başka bir şey tespit ediyor musun?" diye sordu.

Bliss başını çok hafifçe iki yana salladı. "Hayır," diye fısıldadı. "Yalnızca o hafif esinti var. Beni oraya geri götürsen iyi olur. O bölgenin nerede olduğunu biliyor musun?"

"Bilgisayar biliyor."

Bir hedefe kilitlenmek, bir o yana, bir bu yana kayıp sonra da onu bulmak gibiydi. Söz konusu bölge hâlâ gece tarafının derinliklerindeydi ve pilot odasındaki ışık daha iyi görmek amacıyla kapatıldığı halde Arz'ın gökte çok alçakta parıldayarak yüzeydeki gölgelerin arkasına verdiği hayaletimsi, kül rengi ışıltı dışında hiçbir şey seçilemiyordu.

Pelorat da yakına gelmiş, kapıda endişeyle duruyordu. Boğuk bir sesle, "Bir şey bulduk mu?" diye sordu.

Trevize sessiz olması için elini kaldırdı. Bliss'i seyredi-

yordu. Günışığının ayın bu noktasına geri dönmesine daha günler olduğunu biliyordu, ama aynı zamanda Bliss'in hissetmeye çalıştığı şey için günışığının öneminin olmadığını da biliyordu.

"Orada," dedi Bliss.

"Emin misin?"

"Evet."

"Ve tek nokta orası?"

"Tespit ettiğim tek nokta orası. Ayın yüzeyinin her tarafını dolaştın mı?"

"Kayda değer bir oranını dolaştık"

"Eh, o halde o kayda değer oranda tek tespit ettiğim bu. Şimdi daha güçlendi, sanki bizi tespit etmiş gibi. Tehlikeli görünmüyor. Algıladığım duygu iyi karşılama duygusu."

"Emin misin?"

"Algıladığım duygu o."

Pelorat, "Duyguyu taklit edebilir mi?" dedi.

Bliss bir parça gururla, "Sahte bir duyguyu fark edebileceğimi temin ederim," dedi.

Trevize kendine aşırı güven hakkında bir şeyler mırıldandı, sonra, "Tespit ettiğinin zekâ olduğunu umuyorum," dedi.

"Güçlü bir zekâ tespit ediyorum. Fakat–" Sesi tuhaf bir tona büründü.

"Fakat ne?"

"Şşt. Beni rahatsız etme. Bırak odaklanayım." Son sözcüğü sadece dudaklarını kımıldatarak söylemişti.

Ardından hafif ve sevinç dolu bir hayretle, "İnsan değil," dedi.

Trevize çok daha büyük bir hayretle, "İnsan değil," dedi. "Yine robotlarla mı karşı karşıyayız? Solaria'da olduğu gibi?"

"Hayır." Bliss gülümsüyordu. "Tam olarak robotik de değil."

"Birinden biri olması gerekiyor."

"İkisi de değil." Bliss kıkırdadı. "İnsan değil, ama daha önce tespit ettiğim hiçbir robota da benzemiyor."

Pelorat, "Bunu görmek isterim," dedi. Başını şevkle eğdi. Gözlerini zevkle açmıştı. "Heyecanlı olurdu. Yeni bir şey."

"Yeni bir şey," diye mırıldandı Trevize. Kendi zihni da aniden aydınlanmıştı ve beklenmedik bir içgörü parıltısı kafatasının içini aydınlatmış gibiydi.

100

Neredeyse coşkuyla ayın yüzeyine doğru alçaldılar. Şimdi Fallom bile yanlarına gelmişti ve çocukluğunun verdiği serbestlikle dayanılmaz mutluluğun etkisiyle kendi kendine sarılmıştı. Sanki gerçekten Solaria'ya dönüyor gibiydi.

Trevize'ye gelince, içindeki makul bir düşünce parçasının Arz'ın –ya da aydaki Arz'a ait şey neyse onun– diğerlerini uzakta tutmak için böyle önlemler aldığı halde şimdi onları kendine çekmek için böyle girişimde bulunmasının garip olduğunu söylediğini hissediyordu. Bu davranışların ikisinin de amacı aynı olabilir miydi?" Her iki halde de Arz'ın sırrı olduğu gibi kalmayacak mıydı?

Ama o düşünce yok oldu ve ayın yüzeyine yaklaştıkça

düzenli olarak derinleşen mululuk selinin içinde boğulup gitti. Ama onun üzerinde ve ötesinde, Arz'ın uydusunun yüzeyine doğru süzülerek dalmaya başlamalarından hemen önce ona erişen aydınlanma anına tutunmayı başardı.

Geminin nereye gittiğinden hiçbir kuşkusu yok gibiydi. Şimdi dalgalı tepelerin doruklarının hemen üstündeydiler ve bilgisayarın başındaki Trevize hiçbir şey yapma ihtiyacı hissetmiyordu. Sanki o ve bilgisayar ikisi birden yönlendiriliyorlardı ve bu sorumluluğun ağırlığı üzerinden alındığı için yalnızca muazzam bir keyif hissediyordu.

Zemine paralel olarak kayıyor, tehditkar yüksekliğiyle bir engel olarak karşılarında dikilen sarp bir kayalığa doğru gidiyorlardı; bu engel Arz'ın parıltısıyla ve Uzak Yıldız'ın ışık ışınıyla hafifçe ışıldıyordu. Kesin çarpışmanın yaklaşıyor olması Trevize'ye hiçbir şey ifade etmiyor gibiydi ve kayalığın önlerindeki kesiminin düştüğünü ve yapay ışıkta parlayan bir koridorun önlerinde açıldığını fark ettiğinde de hiç mi hiç şaşırmadı.

Gemi görünüşte kendiliğinden iyice yavaşlayarak kaplumbağa gibi ilerler oldu ve açıklıktan pürüzsüz bir şekilde geçip kayarak içeri girdi. Açıklık arkasından kapandı, sonra önünde başka bir açıklık açıldı. Gemi ikinci açıklığın içinden bir dağın boşaltılmış iç kısmı gibi görünen devasa bir salona geçti.

Gemi durdu ve içindeki herkes hevesle hava kilidine koşuştular. Dışarıda solunabilir bir atmosfer ya da herhangi bir atmosfer olup olmadığını kontrol etmek hiçbirinin aklına gelmedi, Trevize'nin bile.

Fakat hava vardı. Solunabilirdi ve rahatlatıcıydı. Her nasılsa evine geri dönmüş insanlarda bulunan o kendinden memnun havayla çevrelerine bakındılar ve ancak bir süre sonra nazikçe yaklaşmalarını bekleyen bir adam olduğunun farkına vardılar.

Adam uzun boyluydu ve yüzünde ciddi bir ifade vardı. Saçı bronz renkli ve kısa kesimliydi. Elmacık kemikleri geniş, gözleri parlaktı ve giysileri eski tarih kitaplarında görülen resimlerdekileri andırıyordu. Kuvvetli ve enerjik görünüyordu ama yine de üzerinde bir yorgunluk havası vardı. Bu hava kişinin görebileceği bir tarafında değil, hiçbir duyguyla algılanamayan bir tarafındaydı.

İlk tepki veren Fallom oldu. Çocuk yüksek, uğuldayan bir çığlık atarak adama doğru koştu. Ellerini sallıyor ve nefesi kesilerek "Jemby! Jemby!" diye bağırıyordu.

Fallom temposunu hiç azaltmadı ve yeterince yaklaştığı zaman adam eğildi ve çocuğu yükseğe kaldırdı. Fallom kollarını adama doladı. Hıçkırıyor ve hâlâ nefes nefese "Jemby!" diyordu.

Diğerleri daha ciddi bir şekilde yaklaştılar ve Trevize yavaşça ve tane tane (bu adam Galaktik dili anlayabiliyor muydu?), "Sizden özür diliyoruz beyefendi," dedi. "Bu çocuk koruyucusunu kaybetti ve çaresizce onu arıyor. Nasıl sizle iliştirdiği bizim için bir gizem, çünkü aradığı bir robot, mekanik bir–"

Adam ilk defa konuştu. Sesi ahenkli değil faydacıydı ve içinde hafif bir eskilik havası barındırıyordu, ama Galaktik dili mükemmel bir rahatlıkla konuşuyordu.

"Hepinizi dostlukla selamlarım," dedi; şüpheye yer bırakmayacak şekilde dostane görünüyordu, fakat yüzündeki ağır başlı ifadeyi sabit tutmaya devam etti. "Bu çocuğa gelince," diye devam etti, "belki de düşündüğünüzden daha fazla anlayış sergiliyor, çünkü ben bir robotum. İsmim Daneel Olivaw."

21

ARAYIŞ SONA ERİYOR

101

TREVİZE kendini tam bir inanmazlık içinde buldu. Aya inmelerinden hemen önce ve sonra yaşadığı tuhaf mutluluktan kurtulmuştu –şimdi bu mutluluğun ona önünde ayakta duran bu kendi stili olan robot tarafından verildiğinden şüpheleniyordu.

Trevize hâlâ dik dik bakıyordu ve şimdi tamamen makul ve dokunulmamış zihniyle büyük bir hayrete düşmüştü. Hayretle konuşuyor, hayretle sohbet ediyor, dediklerini ya da duyduklarını pek az anlıyor, bu insan gibi görünen varlığın görünüşünde, davranışında, konuşma tarzında robot olduğunu gösteren bir şey arıyordu.

Bliss'in ne insan ne de robot olan, Pelorat'ın deyişiyle "yeni bir şey" olan bir şey tespit etmiş olmasına şaşmamalı diye düşündü Trevize. Bu da iyi olmuştu tabii ki, zira Trevize'nin düşüncelerini başka ve daha aydınlatıcı bir kanala sevk etmişti ama şimdi o bile zihninin arka kısmını yeniden doldurmuştu.

Bliss ve Fallom bölgeyi keşfetmek üzere uzaklaşmışlardı. Bunu öneren Bliss'ti, ama Trevize'ye bu öneriyi Daneel ile ikisi birbirleriyle şimşek kadar hızlı bakıştıktan sonra getirmiş gibi gelmişti. Fallom kabul etmediği ve Jemby diye

çağırmakta ısrar ettiği nesneyle beraber kalmak istediği zaman Daneel'in ağırbaşlı bir söz söyleyip parmağını kaldırması çocuğun anında koşar adımlarla gitmesine yetmişti. Trevize ile Pelorat oldukları yerde kaldılar.

"Onlar Vakıf üyeleri değil beyler," dedi robot, sanki bu her şeyi açıklıyormuş gibi. "Biri Gaia, diğeri de bir Uzaycı."

Bir ağacın altındaki basit tasarımlı koltuklara götürülürlerken Trevize sessizliğini korudu. Robot işaret edince koltuklara oturdular. Robot da kusursuz bir insan hareketiyle oturduğu zaman Trevize, "Gerçekten bir robot musunuz?" dedi.

"Gerçekten, efendim," dedi Daneel.

Pelorat'ın yüzü aydınlanmış ve zevkle dolmuş gibi görünüyordu. "Eski efsanelerde Daneel adında bir robota atıflar yapılmış," dedi. "Onun şerefine mi isimlendirildiniz?"

"Ben o robotum," dedi Daneel. "Bu bir efsane değil."

"Ah, hayır," dedi Pelorat. "Eğer o robotsanız binlerce yıllık olmanız gerekir."

"Yirmi bin yıllık," dedi Daneel sessizce.

Pelorat bunu duyunca mahcup bir hal aldı ve Trevize'ye göz attı. Trevize bir parça öfkeyle, "Eğer o robotsan, sana doğruyu söylemeni emrediyorum," dedi.

"Doğruyu söylememin emredilmesine ihtiyacım yok, efendim. Bunu yapmalıyım. O halde karşınızda üç alternatif var. Ya size yalan söyleyen bir insanım, ya yirmi bin yıllık olduğuna inanacak şekilde programlanmış ama aslında öyle olmayan bir robotum, ya da yirmi bin yıllık bir robotum. Hangi alternatifi kabul edeceğinize karar vermelisiniz."

Trevize kuru bir sesle, "Konuşmanın devam etmesiyle

mesele kendiliğinden karara bağlanabilir," dedi. "Ona bakılırsa buranın ayın iç kısmı olduğuna inanmak da zor. Ne ışık "–bunu söylerken yukarıya baktı, çünkü tam da o yumuşak, yaygın güneş ışığıydı, fakat gökte ne bir güneş, ne de açıkça görülebilen bir gökyüzü vardı–" ne de yerçekimi inandırıcı geliyor. Bu dünyanın yüzeyindeki yerçekimi 0,2 g'den düşük olmalı."

"Aslında yüzeydeki normal yerçekimi 0,16 g olacaktır, efendim. Fakat burası size geminizde serbest düşüşteyken ya da ivmelenirken bile normal yerçekimi hissi veren kuvvetlerin aynısı kullanılarak inşa edildi. Işık da dâhil olmak üzere diğer enerji ihtiyaçları da çekim gücüyle karşılanıyor, fakat elverişli olan durumlarda güneş enerjisini kullanıyoruz. Bütün malzeme ihtiyaçlarımızı ayın toprağından karşılıyoruz, ayda bulunmayan hidrojen, karbon ve azot gibi hafif elementler dışında. Onları da arada bir geçen kuyrukluyıldızları yakalayarak elde ediyoruz. Yüz yılda bir kuyrukluyıldız yakalamak ihtiyaçlarımızı karşılamaya yetiyor da artıyor bile."

"Anladığım kadarıyla Arz bir ikmal kaynağı olarak işe yaramıyor?"

"Ne yazık ki öyle, efendim. Pozitronik beyinlerimiz tıpkı insan proteinleri gibi radyoaktiviteden etkileniyor."

"Çoğul kullanıyorsun ve önümüzdeki bu malikane en azından dışarıdan görüldüğü kadarıyla büyük, güzel ve süslü görünüyor. Ayda başka varlıklar da var. İnsanlar? Robotlar?"

"Evet, efendim. Ayda eksiksiz bir ekolojimiz ve o ekolojinin hüküm sürdüğü geniş ve karmaşık bir boşluğumuz var. Fakat zeki varlıkların hepsi aşağı yukarı bana benzeyen

robotlar. Ancak içlerinden hiçbirini görmeyeceksiniz. Bu malikaneye gelince, onu ben kullanıyorum ve tamamen bundan yirmi bin yıl önce yaşadığım malikaneye göre modellenmiş bir yapı."

"Onu ayrıntılı olarak hatırlıyorsun, öyle mi?"

"Kusursuz olarak, efendim. Uzaycı dünyası Aurora'da inşa edildim ve bir süre –bu süre şimdi bana ne kadar kısa geliyor– orada var oldum."

"Hani şu–" Trevize durakladı.

"Evet, efendim, Köpekler olan gezegen."

"O olayı biliyor musun?"

"Evet, efendim."

"Ama ilk olarak Aurora'da yaşadıysan nasıl oldu da buraya geldin?"

"Efendim, Galaksi'nin yerleşime açılmasının yeni başladığı zamanlarda radyoaktif bir Arz'ın yaratılmasını engellemek üzere buraya geldim. Yanımda zihinleri hissedip değiştirebilen Giskard adında başka bir robot vardı."

"Bliss gibi mi?"

"Evet, efendim. Bir bakıma başarısızlığa uğradık ve Giskard çalışmaz hale geldi. Fakat çalışmaz hale gelmeden önce benim de bu yeteneğe kavuşmamı mümkün kıldı ve Galaksi ile, özellikle de Arz ile ilgilenme görevini bana bıraktı."

"Neden özellikle Arz?"

"Kısmen Elijah Baley adındaki Arzlı bir adam nedeniyle."

"Pelorat heyecanla araya girerek, "O sana bir süre önce bahsettiğim kültür kahramanı, Golan," dedi.

"Bir kültür kahramanı mı, efendim?"

"Dr. Pelorat'ın demek istediği," dedi Trevize, "onun çok anlam yüklenilen ve gerçek tarihteki birçok insanın karışımı ya da tamamen uydurma olması ihtimali olan biri olduğu."

Daneel bir an düşündü, sonra gayet soğukkanlılıkla, "Öyle değil, efendim," dedi. "Elijah Baley gerçek bir insandı ve tek bir insandı. Sizin efsanelerinizin onun hakkında ne dediğini bilmiyorum, fakat gerçek tarihte o olmasaydı Galaksi'ye yerleşim asla başlamayabilirdi. Onun onuruna Arz radyoaktif hale gelmeye başladıktan sonra oradan kurtarabildiğim kadarını kurtardım. Robot yoldaşlarım Galaksi'ye dağılmışlardı ve orada burada insanları etkilemeye çalışıyorlardı. Bir keresinde Arz'ın toprağının dönüştürülmesine başlanması için girişimde bulundum. Çok sonraki bir zamanda yakındaki, şimdi Alfa adı verilen bir yıldızın çevresindeki bir dünyanın yaşanabilir hale getirilmesi çalışmalarına başlanması için girişim yaptım. Bunların her ikisinde de gerçek anlamda başarılı olamadım. İnsan zihinlerini asla istediğim kadar kapsamlı biçimde değiştiremedim, çünkü hep zihnini değiştirdiğim çeşitli insanlara zarar vermem tehlikesi vardı. Anlarsınız ya, Robot Yasaları beni bağlıyordu, bugün de hâlâ bağlıyor."

"Evet?"

Bu iki heceli sözcükteki kararsızlığı tespit etmek için ille de Daneel'deki zihinsel güce sahip biri olmak gerekmiyordu.

"İlk Yasa şöyledir efendim," dedi. "'Bir robot bir insana zarar veremez veya hareketsiz kalarak bir insanın zarar gör-

mesine izin veremez.' İkinci Yasa: 'Bir robot, ilk yasayla çelişmediği sürece, insanlar tarafından emirlere uymak zorundadır.' Üçüncü Yasa: 'Bir robot Birinci ya da İkinci yasayla çelişmediği sürece kendi öz varlığını korumak zorundadır.' –Doğal olarak size bu yasaları konuşma dilindeki yaklaşık halleriyle söylüyorum. Aslında pozitronik zihin yollarımızdaki karmaşık matematiksel yapılandırmaları temsil ederler."

"Bu Yasalarla baş etmeyi zor buluyor musun?"

"Bulmak zorundayım, efendim. İlk Yasa zihinsel yeteneklerimi kullanmamı neredeyse tamamen yasaklayan bir kesinlik. Galaksi ile uğraşırken herhangi bir hareket tarzının zarar görmeyi tamamen engellemesi olasılığı yüksek değil. Her zaman bazı insanlar, kimi zaman birçok insan bir robot en az zararı seçtiği için zarar görecektir. Yine de ihtimallerin karmaşıklığı o kadar fazla ki o seçimi yapmak zaman alıyor ve o zaman bile asla emin olunamıyor."

"Bunu anlayabiliyorum," dedi Trevize.

"Galaksi tarihi boyunca," dedi Daneel, "hep Galaksi'de çekişmeler ve felaketler kendilerini hissettirdi ve hep bunların en kötü taraflarını düzeltmeye çalıştım. Arada bir ve bir dereceye kadar başarmış olabilirim, ama Galaksi'nizin tarihini biliyorsanız sık sık ya da çok fazla başarıya ulaşmadığımı da biliyorsunuzdur."

Trevize "O kadarını biliyorum," dedi acı bir gülümsemeyle.

"Giskard çalışmayı kesmeden hemen önce ilkinden bile önde gelen bir robot yasası ortaya attı. Ona mantıklı başka bir isim düşünemediği için 'Sıfırıncı Yasa' adını verdi. Sıfı-

rıncı Yasa da şöyledir: 'Bir robot insanlığa zarar veremez veya hareketsiz kalarak insanlığın zarar görmesine izin veremez." Bu otomatik olarak İlk Yasa'nın da değiştirilmesi ve 'Bir robot sıfırıncı yasayla çeliştiği durumlar haricinde bir insana zarar veremez veya hareketsiz kalarak bir insanın zarar görmesine izin veremez' halini alması anlamına geliyor. İkinci ve Üçüncü Yasalarda da benzer değişiklikler yapılmalıdır."

Trevize kaşlarını çattı. "Bir bütün olarak insanlığa neyin zarar verip neyin vermediğine nasıl karar veriyorsun?"

"Tam üstüne bastınız, efendim," dedi Daneel. "Kuramsal olarak, Sıfırıncı Yasa bütün sorunlarımızın çüzümüydü. Fakat pratikte asla karar veremiyorduk. Bir insan somut bir nesnedir. Bir kişinin zarar görmesi tahmin edilebilir ve muhakeme edilebilir. İnsanlık ise soyuttur. Bununla nasıl baş edilebilir?"

"Bilmiyorum," dedi Trevize.

"Bekleyin," dedi Pelorat. "İnsanlığı tek bir organizmaya dönüştürebilirdiniz. Gaia'ya."

"Yapmaya çalıştığım buydu, efendim. Gaia'nın kurulmasını düzenledim. Eğer insanlık tek bir organizma haline getirilebilirse, somut bir nesne olurdu ve başa çıkılabilirdi. Fakat bir süperorganizma yaratmak umduğum kadar kolay olmadı. Bir defa, bu insanlar süper organizmaya kendi bireyselliklerinden fazla değer vermedikleri sürece yapılamazdı ve buna izin verecek bir zihin kalıbı bulmak gerekiyordu. Ancak uzun bir zaman sonra Robot Yasaları'nı düşündüm."

"Ah, o halde Gaialılar robot. En başından beri bundan şüphelenmiştim."

"Bu durumda yanlış şüphelenmişsiniz, efendim. Onlar insan, ama zihinlerine Robot Yasaları'nın eşdeğeri sıkı sıkıya telkin edilmiş durumda. Hayata değer vermeleri, gerçekten değer vermeleri gerekiyor. –Bu yapıldıktan sonra bile ciddi bir kusur kalıyordu. İnsanlardan oluşan bir süper organizma istikrarsızdır. Düzenlemenez. Diğer hayvanlar, sonra bitkiler, sonra da inorganik nesneler eklenmelidir. Gerçekten istikrarlı olabilecek en küçük süper organizma bütün bir dünyadır ve bu dünya yeterince karmaşık ve istikrarlı bir ekolojiye sahip olabilecek kadar büyük olmalıdır. Bunu anlamam uzun zaman aldı ve Gaia ancak bu son yüzyılda tam olarak kuruldu ve Galaksiya'ya doğru ilerlemeye hazır hale geldi. Bu halde bile o iş uzun zaman alacak. Fakat belki de şimdiye kadar alınmış yol kadar uzun olmaz, çünkü artık kuralları biliyoruz."

"Ama kararı senin adına almam için bana ihtiyacın vardı. Mesele bu mu, Daneel?"

"Evet, efendim. Robot Yasaları ne benim ne de Gaia'nın bu kararı vermesine ve insanlığa zarar verme riskini almasına izin vermiyordu. Bu arada beş yüz yıl önce, Gaia'yı kurmanın önünde yatan bütün o zorlukları aşmak için yöntemler geliştiremeyecekmişim gibi göründüğü sırada, en iyi ikinci çözüme döndüm ve psikotarih biliminin geliştirilmesine yardımcı oldum."

"Bunu tahmin etmeliydim," diye mırıldandı Trevize. "Biliyorsun Daneel, senin yirmi bin yıllık olduğuna inanmaya başlıyorum."

"Teşekkür ederim, efendim."

Pelorat, "Biraz bekleyin," dedi. "Sanırım bir şey görüyorum. Sen kendin Gaia'nın parçası mısın, Daneel? Aurora'daki köpekleri böyle mi haber aldın? Bliss'in üzerinden mi?"

"Bir bakıma haklısınız, efendim," dedi. "Gaia'nın bir parçası olmasam da onunla bağlantılıyım."

Trevize kaşlarını kaldırdı. "Bu Comporellon'a, Gala'dan ayrıldıktan hemen sonra ziyaret ettiğimiz dünyaya benziyor. Orası da Vakıf Konfederasyonu'nun parçası olmadığında, onunla sadece bağlantılı olduğunda ısrar ediyor."

Daneel başıyla yavaşça onayladı. "Sanırım bu yerinde bir benzetme, efendim. Gaia'nın bir ortağı olarak Gaia'nin örneğin Bliss isimli kadın üzerinden haberdar olduklarından ben de haberdar olabilirim. Fakat Gaia benim haberdar olduklarımdan haberdar olamaz, böylece hareket özgürlüğümü korurum. Bu hareket özgürlüğü Galaksiya kuruluncaya kadar gerekli."

Trevize bir an sabit biçimde robota baktı, sonra, "Peki bu Bliss üzerinden haberdarlığını yolculuğumuz sırasındaki olaylara müdahale ederek onları sana daha iyi uyacak şekilde değiştirmek için kullandın mı?" diye sordu.

Daneel garip bir biçimde insan gibi içini çekti. "Fazla bir şey yapamadım, efendim. Robot Yasaları hep bana engel oluyor. –Ama yine de Bliss'in Aurora'daki kurtlarla ve Solaria'daki Uzaycıyla daha hızı biçimde ve kendine daha az zarar vererek baş edebilmesi için ilave sorumluluğun küçük bir miktarını üzerime alarak zihninin yükünü biraz hafiflettim. Ayrıca yolculuğunuza devam edebilmeniz için Bliss vasıtasıyla Comporellon'daki kadını ve Yeni Arz'daki kadını

etkileyerek sizi el üstünde tutmalarını sağladım."

Trevize kısmen üzüntüyle gülümsedi. "Ben olmadığımı bilmeliydim."

"Daneel bu ifadeyi Trevize'nin üzüntülü kendini aşağılamasını göz ardı ederek kabul etti. "Tam aksine, efendim," dedi, "büyük ölçüde sizdiniz. İki kadın da size en başından beri iyi gözle bakıyordu. Ben sadece zaten var olan bir dürtüyü güçlendirdim –zaten Robot Yasaları'nın buyrukları altında güvenli olarak sadece bu yapılabilir. Bu buyruklar –ve başka sebepler– nedeniyle, sizi büyük bir zorluklar sonucu ve dolaylı olarak buraya getirdim. Bazı anlarda ciddi olarak sizi kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kaldım."

"Şimdi de buradayım," dedi Trevize. "Benden istediğin nedir? Galaksiya lehindeki kararımı teyit etmem mi?"

Daneel'in neredeyse ifadesiz olan yüzü her nasılsa neredeyse çaresizliğe büründü. "Hayır, efendim. Artık karar tek başına yeterli değil. Sizi şu anki durumumda elimden geldiği kadar çaba göstererek buraya getirdim, çünkü çok daha çaresiz bir durum var. Ölüyorum."

102

Bu belki Daneel bunu kayıtsızca söylemiş olduğu için, belki de yirmi bin yıllık bir yaşamdan sonra ölmek o sürenin yüzde yarımından daha az süre yaşamaya mahkum birine hiç de trajedi gibi görünmediği içindi; ama her halükarda Trevize'nin içinde hiçbir acıma hissi uyanmadı.

"Ölüyor musun? Bir makine ölebilir mi?"

"Çalışmayı kesebilirim, efendim. Hangi ismi verirseniz ve-

rin. Yaşlıyım. Galaksi'de ben ilk bilinçe kavuşturulduğum sırada hayatta olan bilinçli varlıkların hiçbiri, ne organikler, ne de robotikler bugün hayatta değil. Ben bile devam edemem."

"Ne bakımdan?"

"Vücudumda değiştirilmemiş tek bir fiziksel parça yok, efendim. Tek kere de değil, birçok kere. Pozitronik beynim bile beş kere değişti. Her seferinde daha önceki beynimin içeriği son pozitronuna kadar yeni beynime kazındı. Her seferinde yeni beyin eski beyne göre daha yüksek kapasiteli ve daha karmaşık oldu, böylece daha fazla hafıza almam, daha hızlı karar vermem ve daha hızlı harekete geçmem mümkün oldu. Fakat–"

"Fakat?"

"Beyin ne kadar gelişkin ve karmaşık olursa o kadar istikrarsız oluyor ve o kadar çabuk bozuluyor. Şu anki beynim ilk beynime göre yüz bin kat duyarlı ve ondan on milyon kat fazla kapasiteye sahip, ama ilk beynim on bin yıl dayandığı halde, şu anki altı yüz yıllık ve kuşkuya yer bırakmayacak biçimde yaşlandı. Yirmi bin yılın bütün hatıraları kusursuz olarak kaydedildiği ve kusursuz bir hatırlama mekanizması olduğu için beyin doldu. Kararlara erişme yetisi hızla azalıyor, üstuzay mesafelerindeki zihinleri deneme ve onlara etki etme yetisi ise daha da hızla azalıyor. Altıncı bir beyin de tasarlayamıyorum. Daha fazla minyatürleştirme belirsizlik prensibinin boş duvarlarına çarpacak ve daha fazla karmaşıklık da neredeyse anında bozulmayı hemen hemen kesinleştirecek."

Pelorat son derece sıkıntılı görünüyordu. "Ama Daneel,

kesinlikle Gaia sensiz de devam edebilir. Artık Trevize muhakeme ettiğine ve Galaksiya'yı seçtiğine göre–"

"Bu süreç çok fazla zaman aldı , efendim," dedi Daneel. Her zamanki gibi duygusuzdu. "Beklenmeyen zorluklar ortaya çıkmasına rağmen Gaia'nin tamamen kurulmasını beklemem gerekiyordu. Kilit kararı vermeye muktedir bir insan –Bay Trevize– tespit edildiği zaman artık çok geç olmuştu. Fakat ömrümü uzatmak için hiçbir önlem almadığımı zannetmeyin. Elimde kalanı acil durumlar için koruyabilmek uğruna azar azar faaliyetlerimi azalttım. Arz/ay sisteminin yalıtımını koruyabilmek için aktif önlemlere artık güvenemez olduğum zaman, pasif önlemler benimsedim. Yıllar boyunca benimle çalışan insan şeklindeki robotlar bir bir eve geri çağrıldılar. Son görevleri gezegen arşivlerinde Arz'a yapılmış bütün atıfları ortadan kaldırmak oldu. Ben ve robot yoldaşlarım tamamen işin içinde olmadığımız zaman da Gaia Galaksiya'nın gelişimini ölçüsüz olmayan bir sürede tamamlamak için zorunlu olan araçlardan yoksun kalmış olacak.

"Bütün bunları ben kararımı verdiğimde biliyor muydun?" diye sordu Trevize.

"Ondan bayağı önce biliyordum, efendim," dedi Daneel. "Gaia elbette bilmiyordu."

"Ama öyleyse," dedi Trevize öfkeyle, "bu saçmalığı sürdürmenin faydası ne ki? Ne işe yaradı? Kararımı verdiğimden beri kararımı teyit edebilmek için Galaksi'yi dolaşarak Arz'ı ve 'sırrı' olduğunu düşündüğüm şeyi –bu sırrın sen olduğunu bilmeden– aradım. Eh, kararımı teyit ettim. Şimdi

Galaksiya'nın kesinlikle zorunlu olduğunu biliyorum ve her şey boşaymış gibi görünüyor. Neden Galaksi'yi kendi haline, beni de kendi halime bırakamadın?"

Daneel, "Çünkü efendim, bir çıkış yolu arıyor ve bir yol bulabileceğim umuduyla devam ediyordum," dedi. "Sanırım buldum da. Beynimi hiç de pratik olmayan bir şekilde bir başka pozitronik beyinle değiştirmek yerine onu bir insanın beyniyle birleştirebilirim; Üç Yasa'dan etkilenmeyen bir insan beyniyle. Böyle bir beyin benim beynimin kapasitesini arttırmakla kalmayacak, tamamen yeni yetenekler de ekleyecektir. İşte bu yüzden sizi buraya getirdim."

Trevize dehşete düşmüş görünüyordu. "Yani bir insan beynini seninkiyle birleştirmeyi planladığını mı söylüyorsun? İki beyinli bir Gaia elde edebilmen uğruna insan beyni bireyselliğini kayıp mı edecek?"

"Evet, efendim. Bu beni ölümsüzleştirmez, ama Galaksiya'yı kuracak kadar uzun süre yaşamamı sağlayabilir."

"Beni bunun için mi buraya getirdin? Üç Yasa'dan bağımsızlığımı ve muhakeme yeteneğimi bireyselliğimin yok olması pahasına senin bir parçan haline gelmemi mi istiyorsun?Hayır!"

Daneel, "Fakat daha demin Galaksiya'nın insanlığın refahı için zorunlu–"

"Öyle olsa bile onu kurmak uzun zaman alacaktır ve ben ömrüm boyunca bir birey olarak kalacağım. Öte yandan, eğer hızla kurulursa, Galaksi çapında bir bireysellik kaybı yaşanacaktır ve benim kendi kaybım tasavvur edilemeyecek kadar büyük bir bütünün bir parçası olacaktır. Fa-

kat Galaksi'nin geri kalanı kendi bireyselliğini korurken, ben kendi bireyselliğimi yitirmeye asla razı olmam."

Daneel, "O halde düşündüğüm gibi," dedi. "Beyniniz iyi birleşmeyecektir ve her halükarda da bağımsız muhakeme yeteğinizi korursanız bu daha iyi bir amaca hizmet edecektir."

"Ne zaman fkirini değiştirdin? Beni birleşme için buraya getirdiğini söylemiştin."

"Evet ve sadece büyük ölçüde azalmış güçlerimi sonuna kadar kullanarak. Yine de, 'İşte bu yüzden sizi buraya getirdim' dedim, fakat lütfen Galaktik Standart dilde 'siz' sözcüğünün hem çoğulu, hem de tekili temsil ettiğini unutmayın. Hepinizi kast ediyordum."

Pelorat koltuğunda gerildi. "Gerçekten mi? Öyleyse söyle bana Daneel, senin beyninle birleştirilen bir insan beyni senin bütün hatıralarını, efsanevi zamanlara kadar giden yirmi bin yıllık süredekileri paylaşır mı?"

"Elbette, efendim."

Pelorat derin bir nefes aldı. "Bu benim hayat boyu arayışımı sonuca ulaştıracaktır ve uğruna bireyselliğimden seve seve vaz geçerim. Lütfen beynini paylaşma ayrıcalığını elde etmeme izin ver."

Trevize yumuşak bir sesle, "Ya Bliss? Ona ne olacak?" diye sordu.

Pelorat yalnızca bir an tereddüt etti. "Bliss anlayacaktır," dedi. "Her halükarda bir süre sonra bensiz daha mutlu olacaktır."

Daneel başını iki yana salladı. "Teklifiniz cömert bir tek-

lif Dr. Pelorat, ama bunu kabul edemem. Beyniniz yaşlı ve benimkiyle birleşse bile yirmi ya da en fazla otuz yıldan fazla dayanamaz. Başka bir şeye ihtiyacım var. –Bakın!" İşaret etti ve, "Onu geri çağırdım," dedi.

Bliss neşeyle yürüyerek, seke seke geri dönüyordu.

Pelorat titreyerek ayaklandı. "Bliss mi! Ah, hayır!"

"Telaşlanmayın, Dr. Pelorat," dedi Daneel. "Bliss'i kullanamam. Bu beni Gaia ile birleştirir ve demin açıkladığım üzere, Gaia'dan bağımsız olarak kalmalıyım."

"Ama o halde," dedi Pelorat, "kim–"

Trevize Bliss'in arkasından koşan zayıf çocuğa bakarak, "Robot hep Fallom'u istemişti, Janov," dedi.

103

BLİSS gülümseyerek, açıkça çok keyifli bir halde geri döndü.

"Malikanenin sınırlarının dışına geçemedik," dedi, "ama bana Solaria'yı çok hatırlattı. Fallom elbette Solaria olduğuna inanıyor. Ona Daneel'in Jemby'ninkinden farklı bir görünüşünün olduğunu düşünüp düşünmediğini sordum –ne de olsa Jemby madeniydi– ve Fallom 'Hayır, pek değil,' dedi. 'Pek değil'den neyi kastettiğini bilmiyorum."

Orta mesafeye, Fallom'un şimdi ağır başlı Daneel için flütünü çaldığı ve zaman zaman başını eğdiği yere baktı. İnce, net ve harika müzik onlara kadar geliyordu.

Bu sözleri derin bir sessizlikle karşılanınca Bliss çabucak telaşla iki adama baktı. "Sorun nedir?"

Trevize eliyle hafifçe Pelorat'tan tarafa işaret etti. İşaret

bu işin ona kaldığını söyler gibiydi.

Pelorat boğazını temizledi ve ve, "Aslında Bliss, bence Fallom kalıcı olarak Daneel'in yanında kalacak," dedi.

"Gerçekten mi?" Bliss kaşlarını çatarak Daneel'den tarafa yürüyecek oldu, ama Pelorat kadının kolunu yakaladı. "Sevgili Bliss, yapma. Daneel şu anda bile Gaia'dan daha güçlü ve eğer Galaksiya ortaya çıkacaksa Fallom'un onun yanında kalması gerekiyor. Açıklayayım –Golan, lütfen yanlış bir şey söylersem beni düzelt."

Bliss anlatılanları dinledi ve yüz ifadesi giderek çaresizliğe yakın bir hal aldı.

Trevize soğuk mantık yürütme çabasıyla, "Durumu görüyorsun, Bliss," dedi. "Çocuk bir Uzaycı ve Daneel de Uzaycılar tarafından tasarlanıp inşa edilmiş. Çocuk bir robot tarafından büyütülmüş ve bu malikane kadar boş bir malikanede başka hiçbir şeyden haberdar olmamış. Çocuğun Daneel'in ihtiyaç duyacağı dönüştürme güçleri var ve üç ya da dört yüzyıl yaşayacak, bu da Galaksiya'nın ortaya çıkarılması için ihtiyaç duyulan zaman olabilir."

Yanakları kızarmış ve gözleri nemlenmiş olan Bliss, "Herhalde o robot çocuğu kendi kullanımı için alabilelim diye Arz'a yolculuğumuzu bizi Solaria'dan geçirecek şekilde değiştirmiş olmalı," dedi.

Trevize omuz silkti. "Sadece fırsattan istifade etmiş olabilir. Güçlerinin şu anda bizi üstuzay mesafelerinden tamamıyla kuklalara dönüştürmesine yetecek kadar fazla olduğunu zannetmiyorum."

"Hayır. Maksatlıydı. Çocuğu orada ölüme terk etmek ye-

rine yanıma almam için ona karşı güçlü bir çekim hissetmemi, sen o yanımızda olduğu için kızgınlık ve sıkıntıyla doluyken onu sana karşı bile korumamı sağladı."

Trevize, "Seni etkileyen Gaia ahlakın olabilir ve Daneel onu birazcık güçlendirmiş olabilir diye düşünüyorum. Hadi ama Bliss, kazanılacak hiçbir şey yok. Diyelim ki Fallom'u yanında götürebildin. Onu burada olduğu kadar mutlu kılacak nereye götürebilirdin? Gayet acımasızca öldürüleceği Solaria'ya geri mi götürürdün? Hastalanıp öleceği kalabalık bir dünyaya mı bırakırdın? Jemby'nin özlemiyle kendi kendini yiyip bitireceği Gaia'ya mı götürürdün? Yoksa Galaksi boyunca karşısına çıkan her dünyanın Solaria olduğunu zannettiği sonu gelmeyen bir yolculuğa mı çıkarırdın? Daneel'in kullanacağı, Fallom'un yerine geçecek ve Galaksiya'nın oluşturulmasını sağlayacak başka bir şey bulabilir miydin?"

Bliss üzüntüyle sessiz kaldı.

Pelorat elini biraz ürkekçe kadına doğru uzattı. "Bliss," dedi, "beynimin Daneel'inkiyle birleştirilmesi için gönüllü oldum. Kabul etmedi, çünkü çok yaşlı olduğumu söyledi. Eğer bu senin için Fallom'u kurtaracak idiyse keşke kabul etseydi."

Bliss Pelorat'ın elini alıp öptü. "Teşekkür ederim Pel, ama bu fazla yüksek bir bedel olurdu, Fallom için bile." Derin bir nefes aldı ve gülümsemeye çalıştı. "Belki de Gaia'ya geri döndüğümüz zaman küresel organizmada benden doğacak bir çocuğa yer bulunur –ve ben de Fallom'u isminin hecelerinin arasına yerleştiririm."

Şimdi de Daneel konunun çözüme kavuşturulduğunun

farkına varmış gibi onlara doğru yürüyordu; Fallom da hoplaya zıplaya yanında yürüyordu.

Çocuk koşmaya başladı ve yanlarına Daneel'den önce erişti. Bliss'e, "Beni yeniden eve, Jemby'ye getirdiğin için ve gemideyken benimle ilgilendiğin için teşekkür ederim, Bliss. Seni hep hatırlayacağım," dedi. Sonra Bliss'in üzerine atıldı ve ikisi birbirlerine sıkıca sarıldılar.

"Umarım hep mutlu olursun," dedi Bliss. "Ben de seni hep hatırlayacağım, sevgili Fallom," dedi ve isteksizce ondan ayrıldı.

Fallom Pelorat'a döndü ve, "Sana da kitap filmlerini okumama izin verdiğin için teşekkür ederim, Pel," dedi. Sonra başka bir söz söylemeden ve hafif bir duraksamayla ince, kız eline benzeyen elini Trevize'ye uzattı. Trevize bu eli bir an tuttu, sonra bıraktı.

"İyi şanslar, Fallom," diye mırıldandı.

Daneel, "Beyler ve hanımefendi, hepinize kendi usülünüzle yaptığınız şeyler için teşekkür ederim," dedi. "Şimdi gitmekte serbestsiniz, zira arayışınız sona erdi. Benim işime gelince, o da yakında sona erecek ve artık başarıya ulaşacak."

Ama Bliss, "Bekle, daha işimiz bitmedi," dedi. "Henüz Trevize'nin hâlâ insanlık için doğru geleceğin geniş bir Yalıtılmışlar yığını yerine Galaksiya olduğu kanaatinde olup olmadığını bilmiyoruz."

Daneel, "O konuya bir süre önce zaten açıklık getirdi, hanımefendi," dedi. "Galaksiya'nın lehine karar verdi."

Bliss dudaklarını sıktı. "Bunu ondan duymayı tercih ederim. –Hangisi olacak, Trevize?"

Trevize soğukkanlılıkla, "Hangisinin olmasını istiyorsun, Bliss?" dedi. "Galaksiya'nın aleyhine karar verirsem, Fallom'u geri alabilirsin."

Bliss, "Ben Gaia'yım," dedi. "Kararını ve onun sebebini bilmeliyim. Gerçeği ve sadece gerçeği bilmek adına."

Daneel, "Ona söyleyin, beyefendi. Gaia'nın da farkında olduğu üzere zihninize dokunulmadı," dedi.

Trevize de, "Kararım Galaksiya'dan yana," dedi. "O konuda artık zihnimde bir şüphe yok."

104

Bliss ortalama bir hızla elliye kadar sayılabilecek kadar bir süre anki bu bilginin Gaia'nın bütün kısımlarına erişmesine izin veriyormuş gibi hareketsiz kaldı. Sonra, "Neden?" diye sordu.

Trevize, "Dinle beni," dedi. "Başından beri insanlık için iki mümkün gelecek olduğunu biliyordum –Galaksiya, ya da Seldon Planı'nın İkinci İmparatorluğu. Ve bana bu iki mümkün gelecek birbirini dışlıyor gibi görünüyordu. Eğer bir sebeple Seldon Planı'nda temel bir kusur yoksa Galaksiya'yı elde edemezdik.

"Ne yazık ki Seldon Planı hakkında üzerine kurulu olduğu iki aksiyom dışında hiçbir şey bilmiyordum: birincisi, insanlığın istatistiksel olarak rastgele etkileşen bir bireyler grubu olarak muamele görmesine izin vermek için yeterince fazla sayıda insanın bulunması gerektiği, ikincisi de insanlığın psikotarihin vardığı sonuçları o netice elde edilmeden bilmemesi gerektiği.

"Zaten Galaksiya'nın lehine karar verdiğim için bilinçaltında Seldon Planı'ndaki kusurların farkında olmalıyım diye düşünüyordum ve bu kusurlar da planın bildiğim yegane kısmı olan aksiyomlarda olmalıydı. Fakat aksiyomlarda hiçbir kusur göremiyordum. O zaman da Arz'ın bir amaç olmaksızın bu kadar adamakıllı gizlenmiş olamayacağını hissederek onu bulmaya çalıştım. O amacın ne olduğunu öğrenmem gerekiyordu.

"Arz'ı bulduktan sonra bir çözüm bulmayı beklemem için gerçek bir sebep yoktu, ama çaresizdim ve yapacak başka bir şey düşünemiyordum. –Ve belki de Daneel'in Solarialı bir çocuk için duyduğu arzu bu yola sevk edilmemi sağladı.

"Her halükarda, sonunda Arz'a, sonra da aya vardık ve Bliss Daneel'in zihnini tespit etti, elbette Daneel de özellikle ona doğru uzanıyordu. O zihni ne tam olarak insan, ne de tam olarak robot diye tanımladı. Sonradan düşününce, bunun mantıklı olduğu ortaya çıktı, çünkü Daneel'in beyni var olmuş bütün robotlarınkinden çok daha gelişkindi ve sadece robotik bir beyin olarak algılanmayacaktı. Fakat insan olarak da algılanmayacaktı. Pelorat bunu 'yeni bir şey' olarak tanımladı ve bu da bendeki 'yeni bir şey' için, yeni bir düşünce için tetikleyici görevi üstlendi.

"Tıpkı uzun zaman önce Daneel ve yoldaşının diğer üç robot yasasından daha temel olan dördüncü bir yasa ortaya koyması gibi, ben de birdenbire psikotarih için diğer ikisinden daha temel olan üçüncü bir temel aksiyom görebilir oldum; bu üçüncü aksiyom o kadar temeldi ki kimse bahsini bile etmeye zahmet etmiyordu.

"İşte söylüyorum. Bilinen iki aksiyom insanlarla ilgilidir ve hiç söylenmemiş olan insanın Galaksi'deki tek zeki tür olduğu aksiyomunu temel alır, böylece eylemleri toplumun ve tarihin gelişimi için önemli olan tek organizma türü olarak insanı işaret eder. Bu belirtilmeyen aksiyomdur: Galaksi'de yalnızca tek bir zeki tür olduğu, onun da Homo Sapiens olduğu. Eğer 'yeni bir şey' olsaydı, eğer yapı olarak son derece farklı başka zeki varlıklar olsaydı, o halde onların davranışı psikotarihin matematiksel denklemleri tarafından doğru biçimde açıklanmayacaktı ve Seldon Planı'nın bir anlamı olmayacaktı. Anlıyor musun?"

Trevize kendini açıklamak için duyduğu samimi arzuyla neredeyse tir tir titriyordu."Anlıyor musun?" diye tekrar etti.

Pelorat, "Evet, anlıyorum, ama şeytanın avukatı olarak, eski dostum–"

"Evet? Devam et."

"İnsan Galaksi'deki tek canlı türdür."

"Ya robotlar?" dedi Bliss. "Ya Gaialılar?"

Pelorat bir süre düşündü, sonra tereddütle, "Robotlar Uzaycıların kaybolmasından bu yana insanlık tarihinde önemli bir rol oynamadılar," dedi. "Gaia da çok yakın bir zamana kadar önemli bir rol oynamadı. Robotlar insanlar tarafından, Gaia da robotlar tarafından yaratıldı –ve hem robotlar, hem de Gaia Üç Yasa'ya bağlı kalmak zorunda oldukları için insan iradesine razı olmaktan başka seçeneğe sahip değildirler. Daneel'in çabaladığı yirmi bin yıla ve Gaia'nın uzun gelişimine rağmen, bir insan olan Golan Trevize'nin söylediği tek bir sözcük hem bu çabalara, hem de o

gelişime bir son verebilirdi. O halde insanlığın Galaksi'deki yegane önemli zeki tür olduğu sonucu çıkar ve psikotarih geçerli olarak kalır."

"Galaksi'deki tek zekâ formu," diye yavaşça tekrar etti Trevize. "Kabul ediyorum. Fakat Galaksi hakkında o kadar fazla ve o kadar sık konuşuyoruz ki bunun yeterli olmadığını görmemiz neredeyse imkânsız hale geliyor. Galaksi evren değildir. Başka galaksiler de var."

Pelorat ile Bliss sıkıntıyla kımıldandılar. Daneel iyi huylu bir vakarla, eliyle yavaşça Fallom'un saçını okşayarak dinliyordu.

Trevize, "Yeniden beni dinleyin," dedi. "Galaksi'nin hemen dışında Macellan Bulutları var ve oraya hiçbir insan gemisi gitmedi. Onların ötesinde başka küçük galaksiler ve çok da uzak olmayan bir mesafede bizim galaksimizden büyük olan devasa Andromeda Galaksisi var. Daha ötede de milyarlarca galaksi var.

"Kendi Galaksimiz bir teknolojik toplum geliştirebilecek kadar büyük sadece bir tane zeki tür ortaya çıkardı, ama diğer galaksiler hakkında ne biliyoruz? Bizimki tipik olmayabilir. Diğerlerinin bazılarında –hatta belki de hepsinde– birbirleriyle rekabet eden, mücadele eden zeki türler olabilir ve bunların her biri bizim için anlaşılmaz olabilir. Belki de karşılıklı mücadeleleri zihinlerini meşgul ediyordur, ama ya bir galakside bir tür diğerleri üzerinde hakimiyet kurar ve sonra da başka galaksilere girme ihtimalini düşünecek zaman bulursa?

"Üstuzaysal olarak Galaksi bir nokta – bütün Evren de öyle. Başka hiçbir galaksiyi ziyaret etmedik ve bildiğimiz

kadarıyla başka bir galaksiden gelen zeki bir tür de hiç bizi ziyaret etmedi, ama bu durum bir gün sona erebilir. Ve eğer istilacılar gelirlerse de, mutlaka bazı insanları diğer insanlara düşman etmenin yollarını bulacaklardır. Öyle uzun zamandır sadece kendi aramızda savaştık ki öyle her iki taraf için de öldürücü olan kavgalara alışığız. Bizi kendi aramızda bölünmüş bulan bir istilacı hepimize hakim olacak ya da hepimizi yok edecektir. Tek gerçek savunma Galaksiya'yı oluşturmaktır. O kendi kendine düşman edilemez ve istilacıları maksimum güçle karşılayabilir."

Bliss, "Çizdiğin bu tablo korkutucu," dedi. "Galaksiya'yı oluşturacak zamanımız olacak mı?"

Trevize sanki onu yüzeyden.ve uzaydan ayıran kalın ay taşı tabakasını delip geçmek, kendini uzayın hayal edilemez manzaraları içinde yavaşça hareket eden uzaktaki galaksileri görmeye zorlamak istermiş gibi yukarıya baktı.

"Bildiğimiz kadarıyla bütün insanlık tarihinde başka hiçbir zeki tür bizi etkilemedi," dedi. "Bunun yalnızca birkaç yüzyıl daha, belki de medeniyetin var olduğu sürenin on binde birinden biraz daha uzun bir süre devam etmesi gerekiyor, sonra güvende olacağız. Ne de olsa, "ve Trevize bu noktada bir sıkıntı sancısı hissetti ve kendini zorlayarak bunu göz ardı etti, "Düşündüğümüzde, nasılsa düşman burada ve aramızda değil."

Ve, dönüştürme gücüne sahip ve farklı olan Hermafrodit-Fallom'un derin derin düşünen, kavranılamaz biçimde ona dikilmiş bakışlarına karşılık vermek için başını aşağıya indirmedi.

ISAAC **asimov**
VAKIF DİZİSİ

Isaac Asimov demek bilimkurgu ve büyük usta demektir.
Vakıf Dizisi demek bilimkurgu ve başyapıt demektir.
Büyük usta Isaac Asimov'u, yerleşilmiş on milyonlarca gezegeni kapsayan muazzam Galaktik İmparatorluk'un Roma misali yıkılmasıyla çöken karanlık çağlara karşı bir avuç bilim adamının yılmaz mücadelesini anlattığı başyapıtı Vakıf Dizisi'nin tam ve yeni bir çevirisini yayınlayarak selamlıyoruz.

Birinci Vakıf'ın eski Encümen Üyesi Golan Trevize geleceği seçmişti ve bu gelecek Gaia idi. Bir süperorganizma olan Gaia bütünsel bir gezegendi ve ortak bilinci o kadar yoğun bir birliktelik içindeydiki her bir çiğ tanesi, her bir çakıl taşı, her bir varlık herkes adına konuşabiliyor ve herkesin hissettiklerini hissedebiliyordu. Burası mahremiyetin yalnızca istenmemekle kalmadığı, aynı zamanda anlaşılmaz olduğu bir diyardı.

Ama insanlığın geleceği için doğru karar mıydı? Trevize bunun böyle olduğunu hissetse bile, bu yeterli değildi. Bilmesi gerekiyordu.

Trevize bu sorunun cevabının insanlığın köklerinde, efsanevi Arz'da yattığına inanıyordu... Tabii orası hâlâ vardıysa. Zira Gaia'ya ilk yerleşenlerin geldiği bu gezegenin Galaksi'nin sayılamayacak kadar çok yıldızı arasında nerede olduğundan kimse emin değildi. Neden Arz'a dair hiçbir kaydın korunmamış olduğunu, neden Gaia'nın geniş gezegen hafızasında oradan hiç bahsedilmediğini hiç kimse açıklayamıyordu. Bu Trevize'nin çözmeye kararlı olduğu bir muamma ve her ne pahasına olursa olsun göze alacağı bir arayıştı.

Edebiyat

www.ithaki.com.tr

İnternet Satış
www.ilknokta.com

2A
24 0 108

ithaki